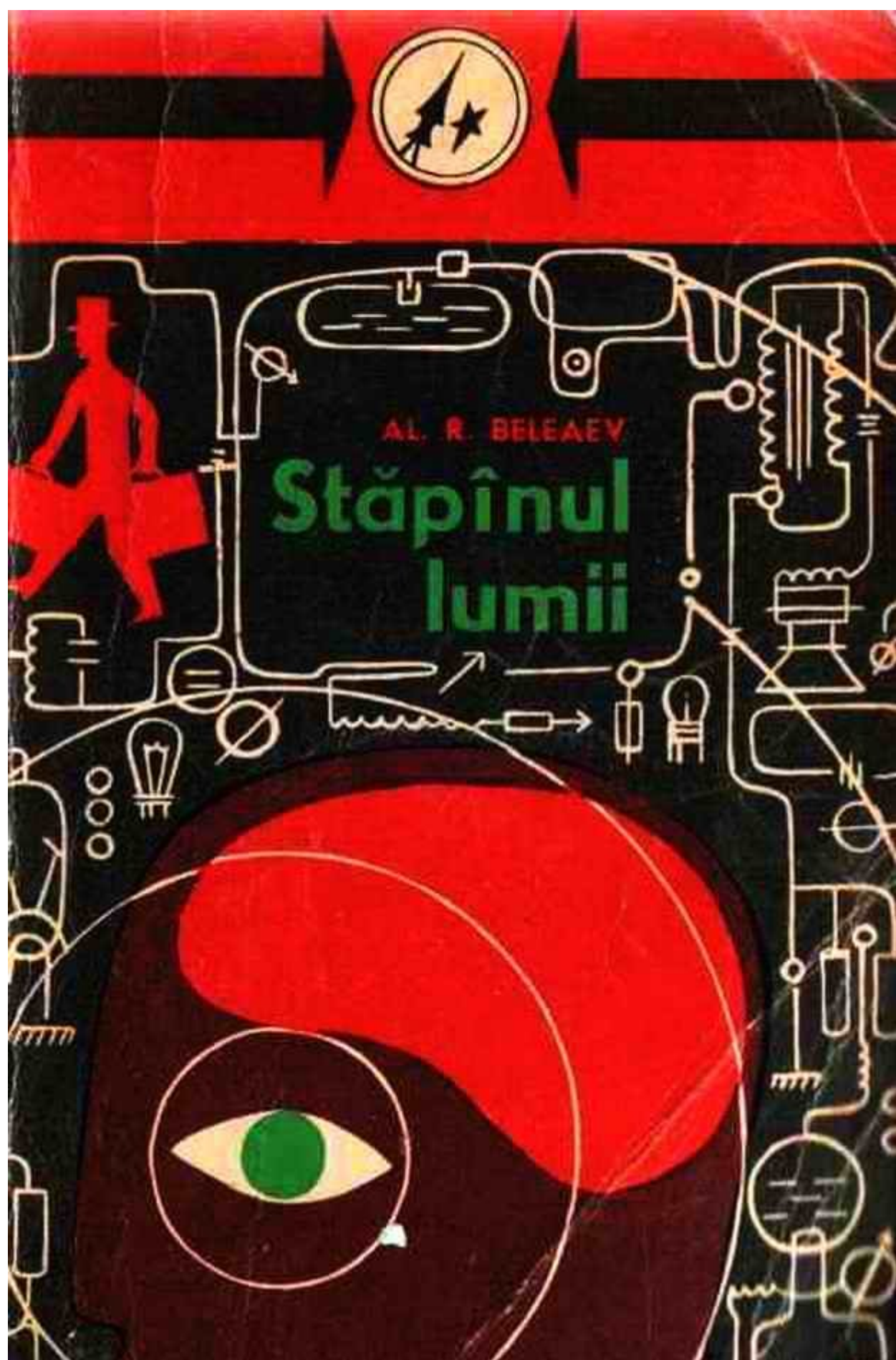

Aleksandr Romanovici Beleaev
Stăpânul lumii

Volumul - III -
Seria Opere alese
Editura Editura Tineretului, 1964

Aleksandr Romanovici Beleaev
Властелин мира
(Editura Orig), 1926

STĂPÂNUL LUMII

În românește de
D. Manu și M. Cardaș

PARTEA ÎNTÂI

I. UN NAPOLEON ÎN SPE

— M-ai stropit, Stirner! Uite ce mi-ai făcut pe rochie. Nu știi să vâslești!

— Ei, na! Știai că mergem să ne plimbăm cu barca. Cine vă pune pe voi, cucoanele, în ocazii de astea, să îmbrăcați rochiile pe care și un strop de apă lasă urme de neșters?

— Jêrome K. Jêrome, „Trei într-o barcă”...

— Felicitările mele, *Fräulein*, văd că ești foarte citită. Dar ce vină am eu că Jêrome a făcut această remarcă înaintea mea? Ea rămâne valabilă și în cazul nostru, deși nu suntem patru, ci cinci în barcă.

— Ba patru! protestă Emma Fit.

— Află, păpușă blondă, că în barca lui Jêrome al patrulea era un câine. Pe când în barca noastră Falk al meu e primul...

— Și de ce, mă rog, primul?!

— Pentru că-i genial. Falk! Domnișoarei Fit i-a căzut batista. Dă-i-o!

Frumosul setter alb sări sprinten și, spre hazul tuturor, execută ordinul.

— E clar? – Stirner se umflă în pene. – *Fräulein* Glück, am o propunere: hai să ne căsătorim și să deschidem un circ ambulant. Eu – clovn, cu perucă roșcovană, prezint extraordinarul număr de dresură, iar dumneata stai la casă... Ceva grozav!... Lumea dă năvală, câinii dansează, la casă foșnesc bancnotele... iar după spectacol, un supeu în compania încântătorilor și credincioșilor noștri prieteni patrupezi. Ar fi colosal! Nu-i așa? În orice caz, o îndeletnicire mult mai amuzantă decât slujba pe care o am la Karl Gottlieb.

— Mulțumesc, dar... n-am nici o înclinație pentru viața nomadă.

— Mde... Cu un capital ca al dumitale, e firesc să refuzi o asemenea partidă.

— Capital ca al meu? nu înțelege Elsa Glück.

— Chiar nu-ți cunoști comorile? Dar părul acesta care amintește de Venus a lui Tizian... E natural, nu? Hai, nu te supăra, știu că e natural. Află însă că femeile lui Tizian își căneau părul cu o vopsea a cărei formulă s-a păstrat, pare-mi-se. Păi vezi! Celebrele frumuseți care l-au inspirat pe pictor obțineau prin trudă și tot felul de artificii ceea ce dumitale natura ți-a dăruit din belșug, fără rețetă... Și-apoi ochii aceștia albaștri și adânci cum e cerul!... N-o să-mi spui că sunt vopsiți!

— Termină!

— Și dințișorii ca niște perle...

— ...Între buze de coral. Nu-i așa c-am ghicit? Zău, domnule Stirner, parcă n-ai fi secretarul unui bancher anost, ci comisul unei firme de bijuterii. Ei bine, urâciosule, am să-ți plătesc acest „colier” de complimente! Spune-mi, rogu-te, obrajii dumitale scofâlciți, nasul lung, pletele lăptoase, brațele până la genunchi, sunt toate veritabile?

— Știu, preferi rotunjimile! Ca, de pildă, figura rubicondă a lui Otto Sauer. Unde mai poți găsi ochi rotunzi ca ai lui și... în perspectivă, peste vreo zece ani... un capital la fel de rotunjor?

— Pfui! Ești vulgar! făcu scârbita Elsa Glück.

— Te-aș ruga să nu numeri banii din buzunarul altuia! îl puse la punct Sauer, jurisconsultul bancherului Gottlieb. Urmărise, tăcut și posomorât, schimbul tăios de cuvinte dintre Stirner și Elsa, continuând să despice ritmic cu vâslele lungi unda împurpurată de ultimele raze ale soarelui.

Stirner înțelegea că a întins prea mult coarda.

— Iertați-mă, dar n-am vrut să jignesc pe nimeni. Țineam să arăt numai că și în dragoste acționează legea luptei pentru existență: cine-i mai puternic, acela învinge. Cerbii se bat între ei pe viață și pe moarte, iar femela patrupedă e a învingătorului. Or în societatea noastră cine-i mai puternic? Cine are bani!

— Închipuiește-ți, *Fräulein*, continuă el, adresându-se Elsei, că aș deveni peste noapte un Cesus, sau, și mai mult, că aș fi bogat, să zicem, ca venerabilul nostru patron Karl Gottlieb. Atunci n-aș mai părea femeilor chiar atât de scofâlcit.

— Ba, și mai mult! îl tachină Elsa.

— Hm! făcu Stirner cu ciudă. Cred și eu! Cu comorile dumitale de frumuseți îți poți alege un Gottlieb după gust. Dar nouă ce ne rămâne să alegem? Nouă, pârliților de secretari și secretărași care asistă la ospăț, fac zimbre și sunt nevoiți să se mulțumească numai cu firimiturile de la masă, în timp ce alții se îmbuibă ca porcii cu toate bunătățile din lume!

— Vai, ce urât vorbești! se scandaliză și Emma Fit.

— Scuzați, promit să-mi supraveghez cu strictețe vocabularul... Onestitatea! Iată marele nostru cusur, de care profită suspușii!... Cinstea! Știți ce-a spus Heine? „Cinstea e ceva foarte bun, dacă în jurul tău toți sunt cinstiți și numai tu ești șnapan”... Întrucât însă am în jur numai șnapani... persoanele de față sunt excluse, firește... ca să ajung la fericirea râvnită – se uită cu înțeles la Elsa *Glück*¹ – ar trebui să fiu un superarhișnapan, pe lângă care ceilalți șnapani să pară îngerii...

— Frumos le mai distrezi pe invitatele noastre, îl întrerupse Otto Sauer. Faci niște glume!...

— Poftim? Întrebă Stirner, cu gândul în altă parte. Nu mai spuse nimic. Capul îi căzu pe piept și o cută adâncă în zigzag i se adânci de-a curmezișul frunții, îmbătrânindu-l. Părea că meditează la o problemă foarte grea. Scheunând încet, Falk îi puse o labă pe genunchi și-i căută privirea. Vâslele rămăseseră nemișcate în mâinile lui Stirner; la lumina asfințitului, stropii ce picurau de pe ele păreau de sânge.

Văzându-i chipul îmbătrânit fără veste, Elsa tresări și-i aruncă lui Sauer o privire neliniștită.

Deodată Stirner dădu drumul vâslelor și izbucni în râs.

— Dar ce-ai zice, *Fräulein* Elsa, dacă aș fi omul cel mai puternic din lume? Dacă toți ar asculta de fiecare cuvânt al meu, de orice gest al meu, întocmai ca Falk? Zvârli cravașa în apă. Falk! Aport! Câinele țâșni ca o săgeată peste bord. Uite-așa!... Dacă aș fi stăpânul lumii?

— Ascultă, Stirner, dă-mi voie să fiu sinceră. Deși ești tânăr, ai o față groaznic de demodată, ca acelea de care dai în albumele de familie. „Iar aici e bunicul, în tinerețe”... înțelegi ce vreau să spun? Ei bine, ești exact „bunicul în tinerețe”... Nu, hotărât, n-ai stofă de Napoleon. Poate doar un Napoleonaș de bursă... din ăi mărunței...

— Așadar... „adio zic coroanei, castelului și curții cu doamne de onoare și lung alai de paji”... declamă Stirner cu amărăciune. „Nu te mai bucuri de favoarea mea!”... Ei bine, nu ți-oi fi închipuind că mor și mă prăpădesc după dumneata. Și nici c-am să m-apuc să fac pe paladinul numai pentru a fi vrednic de mină și de iubirea dumitale. Mă interesezi doar, știu eu, ca o dovadă a ceea ce pot înfăptui. O primă miză, atât!

— Puțin îmi pasă ce îndrugi acolo. Mai bine vâslește, că s-a făcut târziu.

Stirner îl apucă pe Falk de ceafă și-l trase în barcă. Scuturându-se, câinele îi stropi pe toți. Fetele țipară.

— S-a zis cu rochițele voastre hidrofobe! ricană Stirner, opintindu-se în vâsle.

Ajutată de curent, barca lunecă ușor și repede. Soarele se ascundea după coama pădurii. Apa părea aur topit, dar spre mal prinseseră să se adune umbre sinilii. Se lăsase răcoare. Emma își puse pe umeri baticul pufos.

¹ Joc de cuvinte – În limba germană *Glück* înseamnă fericire (n. r.)

Tăceau. Nici o tremurare nu încrețea luciul ca oglindă. Doar arar, un peștișor sfâșia pânza apei și dispărea, scăpărând din solzi.

Într-un târziu, Sauer rupse tăcerea:

— Nu te știam atât de orgolios, Stirner! Spune-mi, te rog, ce te-a făcut să-ți schimbi carieră științifică pe modesta slujbă pe care o ai la Gottlieb? Dacă sunt bine informat, ai obținut rezultate destul de frumoase în studiul creierului. De altfel am întâlnit și eu odată, într-un ziar, un articol despre reușitele dumitale experiențe în domeniul... asta... cum îi zice... Știința aceea nouă care era pe-atunci marea dumitale pasiune... reflexologie parcă...

— Ce mai e și asta? Habar n-am! se miră Elsa.

— Doamnelor și domnilor, onorat auditoriu! încep Stirner ca un conferențiar ce ia cuvântul într-un cerc select. Reflexologia studiază reacțiile prin care omul, și în general orice ființă, răspunde acțiunilor exterioare, aceste reacții fiind caracteristice tuturor relațiilor dintre organismul viu și mediul ambiant...

— Nu înțeleg nimic! mărturisi Elsa.

— Atunci să încercăm mai simplu. Ce este actul reflex? O reacție bruscă, automată, a organismului la anumite excitații transmise nervului prin intermediul creierului. Să zicem că un copil întinde mâna spre foc. Are o senzație de arsură. Nervii comunică această senzație creierului și de la creier pornește înapoi reacția de răspuns: copilul retrage repede mâna. În mintea lui, noțiunea de „foc” se asociază cu cea de durere. Ori de câte ori va vedea o flacăra, copilul va retrage speriat mina. Rezultă ceea ce se numește în termeni științifici un reflex condițional... Și-acum un alt exemplu, de data aceasta ceva mai complicat. Dai unui câine să mănânce și, în același timp, cânti la flaut. Cum s-ar spune, masă cu lăutari, în timpul „mesei” câinele salivează abundant. După un timp, când în conștiința lui sunetele flautului se vor asocia strâns cu senzațiile gustative, e de ajuns să cânti, ca să înceapă câinele să saliveze intens. Așadar, reflex condiționat!... Și când te gândești că cele mai „sfinte” sentimente că datoria, credința, cinstea, onoarea, ba chiar și faimosul „imperativ categoric” al lui Kant, nu-s altceva decât niște reflexe condiționate ca și salivația câinelui din exemplul de adineauri! Procesul formării acestor reflexe este, ce-i drept, mai complicat, dar esența rămâne aceeași. Recunosc că din punct de vedere științific toate aceste nobile virtuți mă lasă rece... Câteodată am impresia că unii provoacă această salivație de virtuți cântând la flautul religiei, moralei, onestității, iar noi, proștii, îi ascultăm cu botul plin de bale... N-ar fi timpul să dăm dracului toate aiurelile astea și să nu mai jucăm după cum ne cântă morala atotputernicilor?

— Dar tot nu mi-ai spus: de ce ai abandonat carieră științifică? întrebă Sauer, ca să schimbe vorba. Cu erudiția dumitale ai fi avut multe șanse să reușești, să devii celebru.

Ochii lui Stirner luciră poznaș:

— Am să-ți răspund, dragul meu Sauer. Am disecat vreo mie de creiere de oameni!... Și, închipuiește-ți, în nici unul n-am găsit rațiunea! Atunci mi-am spus că e mult mai plăcut să ai de-a face cu creierii pane, așa cum se servesc în casa bunului nostru patron.

— Vai, mi-e greață! Creieri de om pane?! auzi Stirner glasul Emmei Fit de pe bancheta din fund.

— Mii de scuze, *Fräulein*! N-am spus că Herr Gottlieb e canibal! Poate doar la figurat, ha-ha! De pildă, presimt că mâine, la micul dejun, va păpa friptă casa bancară Töpfer et Co... Vroiam să spun numai că suzeranilor medievali le dădea mâna să facă pe cărturarii, cu pivnițele gemând de bucate și de vinațuri. Pe când astăzi... uite, Sauer și cu mine, niște umili slujbași ai unui bancher, și chiar domniile voastre, frumoase domnișoare, dactilografa și stenografa lui, suntem mai bine plătiți decât un doctor în cele mai sublime dintre științe... După cum vedeți, am fost sincer. Nu sunt nici primul, nici ultimul care, pentru un blid sigur de linte, dă cu piciorul perspectivei de a fi trecut cândva printre deschizătorii de drumuri. De altfel parcă poți să știi? Uite, am învățat la școală că drumul cel mai scurt între două puncte este linia dreaptă. Dar în matematici totul e abstract. În realitate nici nu există linii drepte... Stop! Am ajuns! Și-acum, se întoarce el spre Emma Fit, minuta dumitale, *Fräulein*, și îngăduința de a te conduce până la gară!

Stirner și Emma Fit o luară înainte. Sauer plăti barca și, la braț cu Elsa, îi urmă fără grabă.

Se întunecase de-a binelea și o spuză de stele acoperea cerul. Drumul era pustiu.

— Ce de stele! Să știi că se schimbă vremea...

Îi spuse Sauer Elsei.

— În orice caz nu înainte de a ajunge noi acasă.

— Ți-a plăcut plimbarea?

— Nu ți se pare că-mi vorbești prea familiar? zâmbi Elsa, dar fără să-i dea timp să scoată o vorbă, urmă: Hai, nu te mai scuza! Flecarul ăsta nesuferit mi-a stricat tot cheful. Turuie ca o moară hodorogită! Ce-o fi în capul lui! Ce pretenții și ambiții!

— Flecar?... repetă îngândurat Sauer. Nu știu. Oricum ar fi însă, flecar - neflecar, te-aș sfătui să fii mai prudentă cu el.

Elsa îl privi mirată.

— Cum adică? Am comis vreo imprudență?... O pufni râsul. Vai, Otto, ești gelos! Nu găsești că-i prea devreme? Încă nu ți-am dat nici un răspuns. Dacă mă răzgândesc?

— Știu că glumești. Cu toate astea mi se strânge inima... O fi el flecar, dar nu-i deloc prost. Adu-ți aminte ce spunea despre onestitate și despre liniile strâmbe! E un mod de a gândi foarte primejdios. Ca să fiu sincer, mi-e frică de el și-ți duc grijă, și dumitale și bătrânului Gottlieb... Tot ce a trâncănit el în

barcă are un tâlc ascuns... Ce-o fi punând la cale? De la el te poți aștepta la orice...

Elsa își aduse aminte de cută adâncă de pe fruntea lui Stirner, care îl îmbătrânise brusc și din nou o trecu un fior. Instinctiv se lipi de brațul lui Sauer.

— Ce-a făcut, ce-a dres, nu știu, dar n-ai văzut cum i s-a vârât bătrânul sub piele? Un pas nu face fără Stirner. Ba l-a luat și-n casă, să-l aibă mai aproape... Seara Stirner îl distrează cu câinii lui dresați...

— Ce-i al lui e-al lui! Câinii sunt într-adevăr extraordinari!

— Asta-i adevărat. E tot ce s-a putut realiza vreodată mai bun în materie de dresură. Mai ales Falk...

— Dar de pudelul acela negru ce spui? Socotește, recunoaște orice literă și execută toate ordinele lui Stirner fără să-i spună ceva, fără să-i facă vreun semn... Uneori mi-e frică...

— Te înțeleg... Parcă n-ar fi câine, ci un demon... De ce spun eu de Stirner... Inteligența și talentul lui îl fac și mai primejdios. Sauer îi aruncă feței o privire grăitoare.

— În ceea ce mă privește pe mine, Otto, fii liniștit. Sunt absolut imună la farmecele lui. Până acum omul acesta îmi era pur și simplu indiferent. Dar de când i-am văzut expresia aceea... nu găsesc cuvântul potrivit... S-ar putea totuși să fim nedrepti... Vai ce m-am speriat!

Apărând fără zgomot din întuneric, Falk o apucase pe Elsa de rochie și, mârâind a joacă, o trăgea ușor. Sauer, furios, vru să-l gonească, dar Elsa râse amuzată.

— Ne-am speriat degeaba. Tu nu vezi! E un mesaj de la Stirner: ne roagă să mergem mai repede.

II. SUB ROȚILE TRENULUI

Ușa biroului se deschise și în prag apăru bancherul Karl Gottlieb, însoțit de secretarul său particular, Ludwig Stirner.

Pătrunzând prin pereții de sticlă, soarele matinal scălda încăperea. Licăriri jucăușe se aprinseseră pe rama de aur a ochelarilor impunătorului personaj. Bancherul făcu ochii mici și un zâmbet îi flutură pe buze. Să tot fi avut vreo șaiszeci de ani, dar văzându-i tenul sănătos și obrajii rumeni, nimeni nu-i dădea această vârstă. Proaspăt bărbierit, mirosind a săpun, parfum și țigări de foi, toate de cea mai bună calitate, era întruchiparea prosperității.

— Ei, a fost reușită excursia? Întrebă el, dând mâna pe rând cu domnișoarele Glück și Fit, apoi și cu Sauer. Ați avut o vreme superbă, nu-i așa? Sauer, expediază telegramele acestea. A sosit Buletinul Bursei? Care-i cursul dolarului? Aha... Și acțiunile bumbacului? Urcă? Perfect! A, da, să nu uit – polițele băncii Töpfer & Co se protestează. Am așteptat destul! *Fräulein* Fit, dar arăți excelent astăzi!... Iar dumneata *Fräulein* Glück, ești nu știu cum, parcă

mai visătoare! He, he, he! râse bancherul, amenințând-o în glumă cu degetul. Mi se pare că am ghicit... Primăvara, bat-o vina!...

Își potrivește buchețul de violete prins la butoniera redingotei și se uită la ceas:

— Zece fix. Dacă prindem trenul de zece și patruzeci și cinci, la două și cincisprezece minute suntem înapoi. Să ne grăbim, Stirner. E vorba de o uzină care trece în proprietatea băncii. Terminăm repede cu formalitățile. Cu ocazia asta iau și eu puțin aer, că nu mai știu de când n-am ieșit. A venit mașina? Să mergem, Stirner!

Își cu pasul ușor, și-n clipa următoare îl auziră strigând:

— Ce faci acolo, Stirner?

— Imediat! răspunse acesta, și, repezindu-se în camera de alături, chemă: Falk! Brutus!

Setterul care îl însoțise în excursie și o namilă de dog tigrat veniră în goană cu lătrături vesele.

Când trecu pe lângă domnișoara Glück, Stirner își lăsă capul spre umăr și întrebă zeflemitor:

— Ei, te-ai hotărât?

— Ce să hotărâsc?

— Te măriți cu mine?...

Izbucni în râs și, urmat de câini, se grăbi să-l ajungă pe patron.

Elsa se încruntă, Sauer bombăni ceva, fără să se ridice de la birou.

Se auzi automobilul pornind. Nimeni nu scotea o vorbă. Fit țacănea de zor la mașina de scris, Sauer frunzărea nervos un dosar...

— Să-l ia naiba cu javrele lui! bombăni el iarăși.

— Ce tot mormăi acolo? îl întrebă Glück.

— Nu vezi? Unde merge, își ia câinii cu el! Și-i de-o fățărnicie!... Ieri numai că nu l-a făcut canibal pe Gottlieb, chipurile pentru că e necruțător cu debitorii, iar azi – poftim! – Se gudură pe lângă el și-i caută privirea întocmai ca Falk. De ce crezi că a luat câinii? Ca să-l distreze pe bătrân „în sânul naturii”!...

— Ascultă, Sauer, ai putea să-l mai lași în pace! N-ai văzut că a ghicit? I-a mâncat fripți pe Töpfer & Co!

— Cum să nu ghicească! Pun capul că el l-a convins pe patron să le protesteze polițele!

— Ești gelos, Sauer. Aia-i! ciripi *Fräulein* Fit.

— Fă-mi, te rog, o copie după borderoul ăsta! o chemă Sauer la ordine.

Fit îl privi spășită, ca un copil prins cu o șotie, și îngăimă:

— Cu plăcere!

Mașina de scris își relua țăcănitul. Erau cu toții absorbiți de muncă. Se întrerupeau numai ca să răspundă la telefon.

Pe la unsprezece telefonul zbârnâi din nou. Cu ochii la o scrisoare de afaceri pe care tocmai o citea, Sauer ridică receptorul:

— Alo! Da, biroul secretarului particular al domnului Karl Gottlieb. Poftim? Vorbiți mai tare!... Cum!!? Imposibil!... Se făcuse alb ca hârtia și stiloul îi scăpă din mină. Glasul îi era atât de schimbat încât cele două tinere, lăsând lucrul, îl priveau cu teamă și curiozitate. Sub roțile trenului?!... Bine: dar... dar cum? Iertați-mă, e normal să fiu curios...

Am înțeles... Da... Voi face întocmai!...

Puse receptorul în furcă, își trecu mâna prin păr și se ridică.

— Ce s-a întâmplat? sări *Fräulein* Fit în picioare. Pe cine l-a călcat trenul? Spune odată, omule!

Dar Sauer recăzu pe scaun fără să scoată o vorbă.

— Mda... Mă așteptam la ceva în genul ăsta... bâigui în sfârșit și, ridicându-se ca împins de un resort, rosti cu voce gătuia: Herr Karl Gottlieb...

L-a călcat trenul...

— Trăiește?! întrebare fetele într-un glas.

— Nu cunosc amănuntele...

— Cum, ăsta-i amănunt?!

— Când am întrebat cum s-a întâmplat, mi-au răspuns că acum nu-i timp de explicații. Trebuie să pregătim patul... și să chemăm un medic.

— Trăiește deci! deduse Glück.

— Poate... Sauer apăsă pe câteva butoane, chemă servitorii, dădu dispoziții, telefonă după medici. În casă, toată lumea se agită. Menajera, sau cum i se spunea în casă – „intendenta”, veni cu sufletul la gură și întreabă ce s-a întâmplat.

Gottlieb fiind holtei, toată gospodăria era pe mâna doamnei Schmiedthof, o bătrânică simpatcă și foarte îngrijită. Când află ce nenorocire s-a întâmplat, *Frau* Schmiedthof se pierdu într-atâta cu firea, încât Elsa trebui să se ocupe de ea. Se auzi un claxon.

— Doctorul! exclamă *Fräulein* Fit.

— Ba nu, e mașina noastră, spuse Sauer. Hans, du-te și deschide!

Valetul ieși, mișcându-și cât putu de repede picioarele bolnave.

Încremeniră toți într-o așteptare încordată. *Frau* Schmiedthof zăcea într-un fotoliu, mai mult moartă decât vie.

În vestibul se auziră tropăituri învălmășite.

— Vin... abia suflă Fit. Numai de-ar fi în viață...

Ușa fu dată de perete. Intrară patru oameni, purtând pe brațe trupul oribil mutilat și plin de sânge al lui Karl Gottlieb. *Frau* Schmiedthof scoase un țipăt și-și pierdu cunoștința.

Picioarele cadavrului erau retezate mai sus de genunchi.

Un al cincilea, tot în uniformă de feroviar, ducea un pachet voluminos. Fetele recunoscără pledul bancherului. Într-un colț pachetul se desfăcuse lăsând să se vadă vârful unui pantof de lac.

„Picioare... Picioarele lui... se înfioră Elsa Glück. Ce oroare! De ce le-o mai

fi adus? Ce-i mai trebuie acum?"

Privi fața mortului. Trăsăturile aproape neschimbate. Doar pielea albă ca hârtia. „Din cauza hemoragiei.”

O frapă un amănunt. Buchețelul de violete de la butoniera redingotei rămăsese intact. Aceste flori gingașe pe pieptul mortului o tulburau, nici ea nu știa de ce.

Tristul alai străbătu cabinetul și dispăru în dormitorul lui Gottlieb. Stropi de sânge pe parchet îi marcau trecerea.

Ultimul pășea Stirner, mai palid ca de obicei, dar absolut calm. Ocoala cu grijă petele de sânge, cu aerul unui trecător care ia aminte să nu calce într-o băltoacă.

Falk se ținea după stăpânul său, adulmecând sângele cu nările fremătânde.

La vederea lui Stirner, Elsa se simți cuprinsă de o teroare inexplicabilă. Întâlnindu-i privirea, el îi zâmbi discret, numai din ochi. Să i se fi părut oare?...

Sauer, care tocmai revenea din dormitor, se apropie de Stirner și, privindu-l în lumina ochilor, întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

Stirner îi înfruntă privirea fără să clipească. Încruntându-se doar, ușor, răspunse liniștit:

— N-am fost de față. Gottlieb tocmai mă rugase să expediez o telegramă urgentă. Totul s-a petrecut în timpul scurtei mele absențe – cel mult cinci minute am lipsit... Martorii oculari declară că Brutus, câinele meu, s-a speriat de locomotivă și, sărind la o parte, a nimerit în picioarele lui Gottlieb. Bătrânul și-a pierdut echilibrul și s-au prăbușit amândoi de pe peronul înalt drept sub roțile trenului. Bietul Brutus! În două l-a tăiat... Iar lui Gottlieb i-a retezat picioarele...

— Văd că numai de câine îți pare rău...

— Lasă prostiile, Sauer! Te sfătuiesc să nu iei prea în serios rolul de „adânc îndurerat”. Moșulică era destul de simpatic și-l regret sincer. Asta însă nu mă oprește să-l regret și pe bunul meu prieten patrupe.

— Ciudat! rosti Sauer apăsător, pe un ton care dădea cuvintelor o tainică semnificație... Brutus l-a ucis pe Gottlieb.

— Numai că Brutus al meu n-a fost om, iar Gottlieb n-a fost Cezar, pară Stirner cu un surâs batjocoritor, și trecu în dormitorul patronului.

III. DOUĂ TESTAMENTE

Tragicul sfârșit al marelui bancher Gottlieb a răscolit adânc lumea oamenilor de afaceri din Germania. Cabinetul bancherului fusese unul dintre centrele nervoase ale vieții financiare și industriale a țării. Gottlieb finanța numeroase alte bănci, dar și uzine și fabrici.

Moartea lui subită era considerată drept unul din cele mai importante evenimente ale zilei. Ziarele încercau să prevadă consecințele dispariției lui Gottlieb pentru diverși creditori ai firmei, se lansau în comentarii pe tema schimbării raportului de forțe în sfera finanțelor, se întreceau în ipoteze asupra destinului băncii care-și pierduse stăpânul. Îi va lua cineva locul lui Karl Gottlieb, sau banca va fi lichidată? iată cum se punea problema. Se înțelege că găseai în ziare și informații despre rudele cele mai apropiate ale bancherului – presupuși moștenitori: Oskar Gottlieb, fratele defunctului, care avea un fiu, Rudolf, în vârstă de douăzeci și patru de ani, precum și patru fiice, din care două de măritat. Un ziar calculase la cât se va ridica partea de moștenire a tânărului și a bogatelor mirese, deși nimeni nu cunoștea exact valoarea averii rămase.

În timp ce marea finanță era în clocot, iar presa bătea toba, în casa lui Gottlieb se juca ultimul act al tragicomediei.

Oskar Gottlieb – tăpălăgos și aprins la față – și odraslele lui clăpăuge și pistruiate dădeau ordine în calitate de moștenitori legali.

Oskar Gottlieb se încrunta mereu și-și strivea buzele între dinți, să pară îndurerat. Perspectiva îmbogățirii făcea să-i scapere ochii subțiați, dar pentru că avea destul tact și pentru că își regretă totuși fratele, își impunea o anumită rezervă. În schimb odraslele jubilau în văzul tuturor, presimțind deliciile apropiatei îmbogățiri. Junele Rudolf și domnișoarele Luise și Gertrude, fiicele mai mari ale lui Oskar, treceau din cameră în cameră, căscău ochii la tablouri, mângâiau bibelourile scumpe, se tolăneau în fotoliile moi, pipăiau tapițeria, împărțeau între ei toate aceste bunuri, se ciorovăiau, râdeau, făceau proiecte...

Trupul mutilat al lui Karl Gottlieb (împreună cu picioarele retezate) fu înmormântat într-un cavou luxos, de o arhitectură greoaie. A doua zi urma să se procedeze la deschiderea testamentului.

Oskar Gottlieb luase măsuri ca formalitățile să se desfășoare cu o oarecare solemnitate. Invitase cunoscuții și pe câțiva dintre funcționarii bancherului, printre care Sauer și Stirner, domnișoarele Glück și Fit.

Stirner se așezase la biroul său și, în așteptare, cu o mutră plictisită, ca să-și omoare timpul, desena câini pe o foaie de hârtie.

— Ei, domnule! Mi se pare că dumneata ai fost secretarul regretatului meu unchi. Nu? îl strigă Rudolf Gottlieb. Condu-mă la etaj. Aș vrea să văd...

Fără o vorbă, Stirner apăsă pe butonul soneriei montate pe tăblia biroului. Bătrânul valet răsări în ușă.

— Hans, condu-l pe domnul Gottlieb-junior la etaj!

Și își relua absorbit ocupația din care fusese întrerupt de Rudolf.

Tânărul nu spuse nimic, dar obrajii pistruiați i se aprinseseră de mânie. Sauer, care urmărise scena din colțul în care se retrăsese cu colegele lui, rânji:

— Ai văzut, Elsa? își dă aere de parcă el ar fi moștenitorul. Pe cuvânt dacă-i înțeleg tactica. S-ar zice că-i provoacă pe noii patroni să-i facă vânt pe

poartă.

— Parcă pe noi știm ce ne așteaptă? se posomorî Emma.

— Dacă mă dă afară, mă angajez casierică la un circ ambulant, râse Elsa cu nepăsare.

— Lasă gluma, Elsa. Vorbesc cât se poate de serios. Vă spun eu că Stirner joacă o carte mare.

Iar câteva clipe mai târziu, cu voce scăzută:

— Nu vi se pare că Gottlieb a murit în împrejurări destul de ciudate?

Elsa îi aruncă o privire iscoditoare.

— Dar știi prea bine că Stirner nu era acolo când s-a întâmplat nenorocirea...

— Aha! Vasăzică și dumneata bănuiești că moartea bancherului nu se datorește unui accident! Dacă i-a sugerat câinelui ce să facă? După câte știu, Stirner, ca om de știință, tocmai de asta s-a ocupat, de problemele sugestiei și telepatiei. Cum îți explici demonstrațiile uimitoare pe care le făcea cu câinii lui? Ții minte, în seara când ne întorceam din excursie, cum ne-am pomenit deodată cu Falk...

— Vai, dar e groaznic! Emmei Fit îi tremura glasul. Dacă sugerează câinilor să ne sfâșie?!

Sauer zâmbi:

— Ce interes are? Câinii lui Stirner urmăresc... te rog să nu mi-o iei în nume de rău... un vânat mai de soi. Mă întreb totuși, la ce i-a putut folosi moartea lui Gottlieb? Omul acesta bizar se învâluie în cel mai adânc mister... Uite, de un an și mai bine suntem colegi și ne vedem zilnic, dar nici eu, nici altcineva n-a intrat vreodată în camera lui... Ce face acolo? Ce urzește în tăcere și singurătate?

—...Pentru nimic în lume! Peisajul de Corot poți să-l iei, treacă de la mine! Dar pe sfântul Sebastian nu-l dau!

Surorile Gottlieb trecură pe lângă ei, disputându-și moștenirea unchiului.

Sauer amuți.

Prin casă târâiră soneriile, invitând toată lumea în cabinetul cel mare al răposatului patron. Notarul – un bătrânel uscățiv, cu fața rasă și cu ochelari în ramă neagră de baga – se și instalase la birou. Tipicar, sau poate prea conștiincios, refuzase categoric să divulge moștenitorilor conținutul testamentului înainte de a proceda la deschiderea acestuia după toate formele.

Cu ochii la servieta pânecoasă a omului legii, ce ascundea secretul moștenirii, Oskar, Rudolf și domnișoarele Gottlieb nu-și puteau stăpâni emoția. Foarte tacticos, notarul scoase din servietă un plic, ceru să se constate integritatea sigiliilor, apoi îl deschise și dădu citire testamentului.

Toată averea trecea în proprietatea lui Oskar Gottlieb, fratele defunctului, cu excepția unei sume destul de importante lăsată doamnei Schmiedthof și a unor legate mai mici pentru câțiva funcționari mai bătrâni.

Fericiții membri ai familiei Gottlieb răsuflară ușurați, dar imediat se schimbă la față, pentru că notarul anunță:

— Acesta a fost primul testament...

— Cum, mai există unul? se alarmă Oskar Gottlieb.

— Există, și-l voi citi numaidecât.

Repetă procedura examinării sigiliilor, deschise plicul și începu să citească al doilea testament, pe care Karl Gottlieb îl făcuse cu numai o lună înainte de moarte.

„Declarând nule și neavenite orice testamente încheiate anterior, las toate bunurile mobiliare și imobiliare în proprietate exclusivă salariatei mele, stenografa Elsa Glück. Anumite motive mă împiedică să explic de ce-mi dezmoștenesc familia și-mi testez toată averea domnișoarei Elsa Glück, dar pentru ca rudele mele să nu atace pe cale judecătorească drepturile ei de moștenire, țin să specific ce anume m-a îndemânat să procedez astfel: 1) un serviciu pe care mi l-a făcut domnișoara Elsa Glück, serviciu a cărui valoare întrece capitalul testat și 2) unele împrejurări de ordin strict personal care m-au determinat să rup orice relații cu fratele meu Oskar Gottlieb...”

— Convertită în valută forte, averea testată este evaluată, după un calcul preliminar, la suma de două miliarde dolari, încheie notarul.

Oskar Gottlieb se răsturnă pe spătarul scaunului. Ochii i se încețoșară, hârâia cu gura larg deschisă și depăna în neștire din degete.

Surorile Gottlieb boceau una în brațele alteia.

Fața palidă a lui Rudolf, cu pistrui cafenii pe pielea albă ca varul, părea împroșcată cu noroi.

— Nu se poate! Nu se poate! zbieră el deodată cu un glas de femeie isterică. E o mistificare. Șarlatanie! O crimă! Dar cu mine n-o să vă meargă, bandă de tâlhari ce sunteți!

Notarul ridică din umeri.

— Tinere domn, te rog să-ți măsoari cuvintele. Eu mi-am făcut datoria și-atât! Dacă aveți ceva de obiectat, faceți contestație pe cale legală! Iar până una-alta, testamentul trebuie să-l înmânez moștenitoarei.

Spunând acestea, ieși din spatele biroului, se apropie de Elsa Glück și-i întinse respectuos testamentul.

Elsa făcu ochi mari și luă mașinal documentul.

Sauer o privea uluit, neștiind ce să creadă, iar Emma Fit se întreba dacă e cazul să se bucure sau să plângă. Singurii care-și păstrasera calmul erau notarul și Stirner.

Oskar Gottlieb tresări puternic și lunecă încet de pe scaun. Cei din preajmă săriră să-l sprijine.

— Chemați un medic!

Se iscă învălmășeală.

IV. MIREASĂ FERICITĂ

Până la confirmarea testamentului, asupra averii se institui o tutelă. Oskar Gottlieb izbuti să obțină numirea sa ca tutore. Iată de ce familia rămase să locuiască în casa defunctului bancher. Ca și mai înainte, tânărul Rudolf își dădea aere de stăpân, ferm încredințat că justiția „îi va reintegra în drepturi pe succesorii legali”.

Inventarierea și evaluarea imensei averi a lui Karl Gottlieb cerea concursul tuturor funcționarilor. De-aceea, în ziua următoare deschiderii testamentului venură toți la lucru, inclusiv Elsa.

— Dumneata!?! se miră Sauer. În ce calitate ești aici?

— De stenografă, răspunse Elsa, pe tonul cel mai firesc.

— Stenografă miliardară! Unde s-a mai pomenit? O conduse într-un colț mai retras și continuă: la loc, te rog. Avem de discutat ceva foarte serios.

Otto Sauer se așează pe un scaun în fața ei. Chipul lui palid purta urmele unei nopți de nesomn. Își frecă fruntea, silindu-se să-și adune gândurile.

— De ieri e un haos în capul meu, de nu mai sunt în stare să leg două cuvinte. Voiam să-ți spun de Stirner. Una din două: ori l-am bănuț pe nedrept, ori e mai primejdios decât ne-am închipuit... Deocamdată un singur lucru e clar: între mine și dumneata s-a înălțat un zid de netrecut... Ești pierdută pentru mine, Elsa!

În ochii fetei citi nedumerire și reproș.

— Spune-mi sincer, Elsa, cu mâna pe inimă: nu bănuiai chiar nimic despre... despre surpriză care te aștepta?

— Absolut nimic!

— Nu se poate! Este exclus să nu fi știut ceva măcar despre serviciul acela „extraordinar”, pe care bătrânul îl consideră mai prețios decât toată bogăția lui!

— După câte mi-aduc aminte, nu i-am făcut nici un serviciu.

Sauer își lipi palma de fruntea înfierbântată:

— Simt că înnebunesc... Să zicem că Stirner este amestecat în toată afacerea asta, deși încep să mă îndoiesc... Poate că într-un fel sau altul a reușit să-i bage în cap bătrânului că dumneata i-ai fi adus serviciul acela imaginar, îndatorându-l astfel foarte mult. Să zicem! Dar de ce atunci nu i-a sugerat să-lase lui averea? Sau poate... – Sauer se îndreptă țeapăn pe scaun și o suferință adâncă îi desfigură chipul. Iartă-mă; Elsa, dar nu pot... trebuie să-ți pun o întrebare foarte delicată... Nu cumva între dumneata și Karl Gottlieb...

Elsa se ridică indignată.

— Liniștește-te, pentru Dumnezeu! Stai jos... Nu vezi în ce hal sunt? Îmi trec prin cap fel și fel de prăpăstii... Totuși, nu pot să te mint, trebuie să-ți destăinui gândurile care m-au făcut să mă zbucium toată noaptea. A fost un adevărat supliciu! Știi, mi-am închipuit și alte năzbâtii... că poate... îi ești fiică...

— Ascultă, Sauer, dacă nu încetezi, mă scol și plec!

— Sau poate... asta ar fi culmea! Sau poate te-ai înțelege cu Stirner să-i servești de paravan...

Elsa se ridică să plece, dar Sauer o prinse de mină și o sili să se așeze din nou.

— Stai! Ascultă-mă până la capăt. Înțelege odată că tot ce-ți spun acum, în față, cu atâta cruzime, se va spune... sau mai precis se va șopti în spatele dumitale. Nu-ți dai seama că testamentul acesta îți strică reputația? Că te face de râsul lumii!...

— Eu te iubesc, Sauer! Uite, îți fac o declarație în toată regula... Dar orice răbdare are margini! Nici nebunia n-ar fi o scuză pentru câte mi-a fost dat să aud de la dumneata! Cine ți-a dat dreptul să mă insultezi?

— Dreptul! Dreptul! Dar eu de ce trebuie să suport groaznica tortură a bănuielilor?

Tăcu, sfârșit de puteri, și capul îi căzu pe piept.

Înduioșată, Elsa îi puse palma pe mână:

— Te chinuiești singur, dragul meu, și nu văd de ce. Doar între noi doi nu s-a schimbat nimic. Nici nu înțeleg despre ce zid vorbeai adineaori.

— Cum nu s-a schimbat nimic? Dar milioanele, dar miliardele lui Gottlieb?! Ești una dintre cele mai bogate femei din lume, pe când eu?... Am mândria mea, mândrie de bărbat. Sunt sărac și nu vreau să se spună că m-am însurat pentru bani. Banii! Sacii de aur! Uite zidul!

— Dar de unde ai mai scos-o și pe asta? Zidul acesta nu există, Otto, și nici nu va exista vreodată!

Înainte de a înțelege bine despre ce este vorba, Sauer simți că i se ia o piatră de pe inimă.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că nu trebuie să fii un jurisconsult ca Otto Sauer, să nu dormi nopțile și să ajungi în pragul țițeiului ca să înțelegi cât de compromițător este testamentul. N-am de gând să accept darul lui Gottlieb. Renunț la drepturile de succesiune..

— Elsa! Ai fi în stare?... răcni Sauer.

La celălalt capăt al biroului, Emma Fit încetă să bată la mașină.

— Ce ai, Sauer? M-ai speriat!

— N-am nimic, *Fräulein*. Chiui și eu de bucurie. Sunt bogat! Sunt omul cel mai bogat din lume!

— Vă căsătoriți deci?

Emma se repezi să-și îmbrățișeze prietena și să-l felicite pe Sauer, care strălucea de bucurie.

— Măi, măi, ce scenă înduioșătoare! Cu ce ocazie felicitările?

Stirner tocmai intrase.

— Elsa și Sauer se căsătoresc și vor înota în aur! Îmi pare atât de bine! Îl

lămuri Emma surescitată.

— Serios?

Elsa și Sauer schimbă o privire. După o ezitare imperceptibilă, Elsa răspunde ferm:

— Da, foarte serios. Poți să ne feliciți.

Stirner întinse mâna.

Năuc de fericire, Sauer i-o strânse cu putere.

— Felicitările mele, viitorii mei patroni! Bineînțeles, dacă veți binevoi să mă păstrați în serviciul domniilor voastre. Dar nu-i nici o supărare, chiar dacă mă concediați. Îmi iau geamantanul, îmi fluier câinii și deschid un circ ambulant... Cât despre casierită, circ să fie... Ce zici, Emma, vii cu mine? Dar ce ai, păpușico, plângi?

— Plâng... de bucurie, bâigui Emma.

— Ești sigură că numai de bucurie? o amenință cu degetul. Apoi urmă: Și păpușelele ar trebui să învețe să-și ascundă sentimentele. Spune drept, nu ți-e milă de Ludwig? Nici măcar atâtica? N-ai fost îndrăgostită de el un piculeț?

Acoperindu-și fața cu mâinile, Emma alergă spre ușă. Intră un servitor.

— Domnul Gottlieb-senior îl roagă pe domnul Otto Sauer să poftească în cabinet.

Sauer aruncă o privire Elsei și ieși codindu-se. Rămas cu Elsa între patru ochi, Ludwig Stirner schimbă tonul:

— E adevărat, *Fräulein Glück*?

— Da, e adevărat.

După un moment de gândire, Stirner întrebă:

— Dar eu? N-am nici o șansă?

— Acum mai puțin ca oricând... Ascultă, Stirner, am impresia că numai dumneata ai fi în stare să risipești ceața care învăluie toată povestea asta. Te-aș ruga să-mi răspunzi la câteva întrebări.

— Sunt numai urechi.

— N-ai putea să-mi explici taina testamentului?

— Karl Gottlieb a luat-o cu el în mormânt.

— Nu e răspunsul pe care îl așteptam, dar, mă rog... Urmează întrebarea cea mai grea: există vreo legătură între... întocmirea testamentului și moartea subită a lui Karl Gottlieb?

— Desigur. O legătură cât se poate de strânsă. Numai moartea lui Gottlieb face posibilă executarea testamentului și intrarea în posesia moștenirii. Dar de ce mă întrebi pe mine? Orice jurist putea să-ți spună asta.

— Te faci că nu înțelegi...

— Poate chiar nu înțeleg. Ori dumneata, din tact, nu vrei să pui punctul pe *i*. Întreabă-mă direct dacă nu l-am ucis pe bătrân!

Elsa roși.

— Ți-aș cere scuze, Stirner, dar cine-i de vină? Uiți ce spuneai deunăzi?

Că onestitatea e un cusur... Mă doboară gândul că printre oamenii cărora le strâng mâna...

— Există și unul cu mâinile mânjite de sângele pruncului sexagenar, care pe deasupra mai are și tupeul de a te cere în căsătorie!...

— Ce faci, Stirner? De când te așteptăm! bombăni Oskar Gottlieb, apărând în ușă.

Stirner se ridică cu un aer plictisit și ieși.

— Ce ați discutat atâta? Întrebă curioasă Emma, care între timp se întorsese la mașina de scris.

— Mi-a oferit mina, inima și tot globul pământesc drept dar de nuntă!

— Ce noroc pe tine! Două cereri în căsătorie într-o singură zi!

— Știi, Emma, am renunțat la moștenire.

Fata rămase tablou.

— Ești nebună de legat! Poți să te iei de mâna cu Stirner.

V. MOȘTENIREA - UITE-O, NU E

Oskar Gottlieb n-a murit, dar moștenirea care-i lunecase printre degete a fost o lovitură prea grea pentru el. Slăbit, cu fața răvășită și pământie, își spunea păsul cunoscutului avocat Lüders, în cabinetul acestuia. Capul îi căzuse într-o parte, nu și-l putea ține drept. Și tot răsucea un creion în mina.

— Istoria aceasta cu testamentul e un fel de „uite-o, nu e”. Parcă și-a băgat necuratul coada, zău așa! Bine zice Rudolf: o bandă de tâlhari! Tâlhari ori smintiți... naiba știe! Judecați și dumneavoastră. A doua zi după deschiderea testamentului trimit după Otto Sauer... jurisconsultul fratelui meu, dumnezeu să-l ierte... ca să discut cu el unele chestii. Ce ziceam, om de încredere al bietului Karl, poate m-ajută el să fac nițică lumină în afacerea asta idioată cu moștenirea. Dar ți-ai găsit. Ori că nu știa într-adevăr nimic de schimbarea testamentului, ori umblă cu șoaldă. Ce credeți că-mi zice? Că Elsa Glück renunță la moștenire. Vă închipuiți. Repede – să vie Glück! Da, zice, e adevărat. Deci, totul e în regulă!... Și când colo, mă pomenesc peste câteva zile că testamentul este prezentat instanței spre confirmare chiar de Sauer, cu procură în regulă de la Elsa Glück. „Ce-i asta, domnule? Una vorbim și alta facem?” El de colo: „Moștenitoarea s-a răzgândit”.

— Din ziua aceea ați mai avut vreo discuție cu *Fräulein* Elsa Glück? Întrebă avocatul, pufăind din trabuc.

— Am mai stat de vorbă cu ea, dar... știți... parcă nu-i aceeași. Chip de piatră, privirea stinsă, și se mișcă... parcă-i buimacă de nesomn. Întreb: „Bine, *Fräulein*, parcă ziceai că renunți la moștenire?” „Nu știu... îmi răspunde ea cu o voce leșinată. Nu-mi amintesc... poate”. „Atunci de ce-ai mai înaintat testamentul spre confirmare?” Se holbează la mine și nu spune nimic. Uite, așa m-am canonit cu ea un ceas și mai bine. Deodată o văd că se ridică fără o

vorbă și pleacă.

— Dacă nu mă înșel, e logodită cu Sauer...

— Exact.

— Atunci nu-i exclus să-și fi schimbat într-adevăr hotărârea inițială sub influența lui, presupuse maestrul barei.

— Mai știi eu? Tot ce se poate. Parcă el e mai breaz? Umbla cătrănit de parcă moștenirea ar fi fost o pacoste pe capul lor. Și deodată s-a făcut colțos de nu mai poți să te înțelegi cu el. Dacă-i spui o vorbă, îți răspunde zece... Joacă teatru, mă întreb, ori și-a pierdut mințile...

Oskar Gottlieb își strecură creionul în buzunar, dar imediat îl scoase iarăși. După ce-și mai trase sufletul, continuă:

— Cert e că testamentul a fost prezentat spre confirmare. Trebuie deci să pornim lupta. Dumneavoastră ce ziceți, domnule avocat?

Lüders își rezemă de spătar capul chel, ca o bilă trandafirie și privind cum se destramă în aer colacii de fum, vorbi de parcă ar fi gândit cu glas tare:

— Primo - testamentul a fost întocmit de un notar, respectându-se cu strictețe procedura legală. Așadar, o acțiune având ca punct de plecare niscaiva vicii de formă cade... Secundo - procesul-verbal dresat de judecătorul de instrucție și de poliție spune limpede că moartea lui Karl Gottlieb se datorește unui accident, orice premeditare fiind exclusă... Ce ne mai rămâne de făcut? Să dovedim că în momentul când a întocmit cel de-al doilea testament, testatarul era iresponsabil. Calea nu-i deloc sigură, dar alta nici nu există...

Mai trimise în tavan un rotocol de fum și îl întrebă pe Oskar Gottlieb:

— Vă rog să-mi spuneți sincer, în ce relații ați fost cu defunctul dumneavoastră frate? N-au existat între dumneavoastră neînțelegeri, certuri?

— Niciodată! răspunse răspicat Oskar Gottlieb.

— Atunci la ce face aluzie testamentul?

Oskar Gottlieb roși până în vârful urechilor și începu să se frământa pe scaun.

— Mai ales pentru afurisita asta de aluzie țin neapărat să atac testamentul! Aluzia îmi face numele de ocară. Mă doare, desigur, că fratele meu m-a dezmoștenit, dar și mai rău mă doare că era supărat pe mine fără să fiu vinovat. E ceva necurat la mijloc. M-o fi calomniat cineva, cu gând ascuns...

— Da, încurcată afacere... Voi face tot ce-i omenește posibil, dar nu garantez nimic. După un al treilea colac de fum expediat pe urmele celorlalte, asul baroului trecu la o temă mult mai plăcută pentru el: onorariul.

VI. PROCESUL

Procesul Oskar Gottlieb - Elsa Glück făcu mare vâlvă. Onorariul amețitor pe care urma să-l primească celebrul avocat Lüders dacă va obține câștig de

cauză, averea fabuloasă disputată, testamentul surpriză, moartea năprasnică a bancherului, atât de, curând după întocmirea ultimului testament, frumusețea moștenitoare - câte și mai câte subiecte pentru ziare, câte prilejuri de bârfit. Se emiteau cele mai bizare ipoteze, se încingeau polemici fulminante, se încheiau pariuri. „Ce s-a petrecut în familia Gottlieb? De ce defunctul bancher și-a dezmoștenit fratele? Ce fire leagă triumghiul Elsa Glück - Karl Gottlieb - Sauer?" Iată problemele care ațâțau cel mai mult curiozitatea marelui public și interesau în aceeași măsură justiția.

Contestația lui Oskar Gottlieb, iscusit adusă din condei de avocatul Lüders, pornea de la premisa că în momentul întocmirii testamentului, bancherul nu s-ar fi aflat „în deplină posesie a facultăților sale mintale". Se făcuse totul pentru a obține probe în sprijinul acestei afirmații. Deranjându-l pe defunct, cei mai iluștri profesori i-au cercetat creierul. Actul de expertiză rezultat în urmă acestui examen consemna cu lux de amănunte, greutatea creierului, culoarea, numărul de circumvoluțiuni, un început de scleroză, dar nu furniza dovada dorită. Experții nu îndrăzniră să scrie negru pe alb că bancherul Gottlieb a fost nebun, cu toate că se constataseră - nu fără „concursul" lui Lüders - „unele anomalii".

Dar Lüders pregătise și câțiva martori bine dresați, mai înțelegători decât experții. În jurul lui Karl Gottlieb, care învățea afaceri de milioane, roiau întotdeauna sumedenie de oameni de tot soiul. Între aceștia, avocatul găsi ușor câțiva care, contra unei sume frumusele, se arătară dispuși să dea orice declarație li s-ar cere. Sub competența îndrumare a maestrului, martorii relevară o mulțime de detalii din viața bancherului, în aparență lipsite de însemnătate, dar care înlănțuite creau un dubiu în privința integrității facultăților mintale.

Stârniră ilaritate, de pildă, depozițiile șefului contabil despre unele extravagante ale bancherului, ce frizau mânia, în legătură cu raționalizarea și automatizarea. Karl Gottlieb pusese să i se construiască un lift special, pe a cărui platformă era fixat fotoliul în care obișnuia să șadă la masa de scris. O apăsare pe buton - și din apartamentul său de la etaj cobora la parter, unde se aflau birourile băncii. După ce semnă hârtiile și discuta cu clienții mai importanți, se înălța cu fotoliu cu tot, asemenea unui zeu într-o piesă de teatru, și, oprindu-se iarăși în fața mesei, își vedea mai departe de treabă.

Când patronul lucra, nimeni n-avea voie să intre în cabinet, fie el funcționar sau servitor. Dar pentru că totuși se mai întâmplă să aibă nevoie de ceva, fuseseră instalate niște benzi transportoare ce străbăteau toată clădirea. Bancherul spunea la telefon ce dorește și imediat banda transportoare, mișcându-se fără nici un zgomot, îi aducea registrul cerut, o cafea sau o cutie cu țigări de foi.

— Nu era normală nici pasiunea lui pentru igienă, depuse un alt martor. Avea peste tot în camere termometre, hidrometre, și fel de fel de aparate

complicate pentru stabilirea componenței și purității aerului. Sistemele uzuale de ventilație nu-l satisfăceau. „Ce aerisire ar putea fi, când introduci dinafară aer plin de praf și de vapori de benzină?” obișnuia el să spună. Înainte de a intra în casă, aerul era epurat prin mijloace chimice. Un om special angajat veghea ca temperatura să se mențină invariabil la plus 12° C. Vara, aerul era răcit pe cale artificială până la această temperatură, avându-se grijă să nu fie nici prea uscat, dar nici umed, să nu scadă procentul de oxigen conținut și să nu apară bioxidul de carbon. Se făcea de asemenea ozonizare artificială.

Pe baza acestor depoziții, alți medici psihiatri, mai puțin dificili decât primii sau poate mai bine zis plătiți de Lüders, constatară în certificatul de expertiză că defunctul suferea de o boală psihică cu un nume lung, impresionant și foarte greu de pronunțat. Era limpede că Oskar Gottlieb câștiga teren. Mai trebuia lămurită o singură problemă care întârzia pronunțarea hotărârii: care erau relațiile dintre Karl și Oskar. E drept că mai mulți martori declaraseră că pe cei doi îi lega o „dragoste frățească”. Nu era exclus totuși să fi intervenit o ruptură din motive rămase ascunse până și celor mai intimi prieteni. Din fericire pentru Oskar, nu exista nici un indiciu că s-ar fi certat vreodată cu fratele său Karl. Lüders se și vedea cu onorariul încasat, își făcea planuri: o vilă la Nișa... O mașină nouă... Mariette... Un zâmbet îi înflori pe buze, privirea îi era languroasă. Dacă ar fi fost motan ar fi început să toarcă. Merita să-și bată capul cu experții și cu martorii! Lüders se întrecuse pe sine, punând la bătaie în acest proces toată priceperea, tot talentul, tot darul său oratoric.

Iată și ziua în care urma să se pronunțe sentință. Uriașa sală a tribunalului se dovedise neîncăpătoare. Sute de ochi o căutau pe Elsa Glück, dar zadarnic: Sauer îi reprezenta interesele.

Lüders, într-o formă de zile mari, analiză subtil declarațiile martorilor, excelând în juxtapuneri și în deducții ingenioase și pară într-un mod strălucit argumentele morocănosului Sauer. Câteva dintre observațiile sale deosebit de spirituale stârniră o furtună de aplauze: era clar că publicul, în majoritatea lui, ține cu „moștenitorii legali”, adică cu Oskar Gottlieb. De altfel și judecătorii, în sinea lor, erau dispuși să-i dea dreptate lui Gottlieb.

— ...Cât privește sentimentele defunctului Karl Gottlieb față de clientul meu, spuse în încheiere Lüders, indiferent de natura lor, cine să țină seama de preferințele sau de antipatiile unui alienat? Partea adversă spune: „Bine, dar Karl Gottlieb a condus activitatea unei firme mari”. – Lüders ridică din umeri: – Ei și? Istoria cunoaște cazuri când state uriașe au fost cărmuite de monarhi demenți, fără ca poporul să bănuiască măcar.

Răsunară câteva aplauze. Președintele agită clopoțelul.

În momentul acela se ridică Oskar Gottlieb. Părea toropit de somn. Abia târându-și picioarele, se apropie de bară și spuse:

— Cer cuvântul.

Se așternu o tăcere mormântală. Încrețindu-și fruntea de parcă s-ar fi căznit să-și amintească ceva și înnodând anevoie cuvintele, Oskar Gottlieb bolborosi:

— Nu-i adevărat... Nu e cum spune Lüders. Karl era mai întreg la minte că noi toți... și merităm să mă dezmoștenească pentru că am greșit față de el.

Sala încremenise în așteptare. Lüders își pierdu pentru o clipă cumpătul, dar imediat se repezi la Oskar Gottlieb și-l trase înciudat de mânecă:

— Ce faci?! Ce tot îndrugi acolo? Vino-ți în fire, omule! Strici totul! Îi șuieră el la ureche.

Oskar își smuci brațul și se răsti în gura mare la avocat:

— Ce mă tot birii la cap?! Lasă-mă în pace! Destul rău i-am făcut lui Karl... Să-i mai fac și numele de ocară? Ce rău i-am făcut? Nu pot să spun... Asta ne privește pe noi... familia noastră... De altfel are vreo importanță?...

Până și judecătorii, care văzuseră multe în viața lor, rămaseră stupefiați.

— Dar de ce o spuneți abia acum, întrebă președintele.

— Pentru că... pentru că... Tăcu o clipă de parcă și-ar fi pierdut firul gândurilor... Pentru că abia azi am aflat că fratele meu știa... știa anumite lucruri. Moștenirea nu mi se cuvine mie, ci domnișoarei Elsa Glück.

Brusc, sala se umplu de tumult de parcă s-ar fi spart un stăvilă. Strigătele mulțimii acoperiră sunetul clopoțelului. Lüders, palid ca un mort, se ridică clătănându-se, își turnă apă cu o mână tremurătoare, dar nu fu în stare să bea: dinții îi clănțăneau și conținutul paharului curse pe robă.

Sauer părea și el uluit.

Numai Rudolf Gottlieb, roșu de furie, se repezi la taică-său, îl zgâlțâi zdravăn și-i strigă ceva. Dar bătrânul avea un aer apatic, de parcă toate acestea nu l-ar fi privit pe el. Atunci tânărul se apropie dintr-un salt de masa judecătorului și, agitându-și amenințător pumnii, răcni de se auzi în toată sală:

— Nu vedeți că și-a pierdut mințile?! Aici toți sunt nebuni sau tâlhari!... Dar nu mă las... O să merg până în pânzele albe!

Ședința fu suspendată și președintele evacua sala.

VII. DISPARIȚIA MOȘTENITORULUI

Acțiunea fusese respinsă, iar testamentul – confirmat. Elsa Glück intră în posesia moștenirii.

Rudolf, ca și Lüders de altfel, căruia îi trecuse pe la nas un onorariu nemaipomenit în analele baroului, nu voiau să se dea bătută. Trebuia să întreprindă ceva – dar ce? Să ceară din nou o expertiză medicală pentru a stabili de data aceasta iresponsabilitatea lui Oskar Gottlieb! Dacă bătrânul e pus sub tutela lui Rudolf, acesta are dreptul să facă apel!... Da, ar fi fost ceva, dar de unde să-l iei pe Oskar? Imediat după terminarea procesului, Oskar a dispărut. Experții n-aveau cum să-l declare iresponsabil... în lipsă! Rudolf

cheltuia în dreapta și-n stîngă, înglodîndu-se în datorii, doar o da de urma părintelui său. Ajunse până acolo încât promise un premiu celui care-i va da de vreun indiciu. Nimic!

Termenul de recurs era pe expirate. În disperare de cauză, Rudolf luă hotărârea să se adreseze Elsei Glück. Ea nu se instalase încă în casa lui Karl Gottlieb, care îi revenea prin testament împreună cu toată averea, clar venea acolo zilnic la ore fixe, pentru a-și îndeplini atribuțiile de salariată a băncii. Rudolf o găsi în cabinetul secretarului particular, care-i dicta ceva. În halul de nervi în care era, tânărului Gottlieb nu i se păru curios că Elsa continuă să lucreze conștiincios, de parcă n-ar fi privit-o pe ea vizita anunțată.

Stirner îl întâmpină pe Rudolf cu un zâmbet ironic.

— Ei, tinere domn, cum îți merg treburile?

— Nu te privește! i-o întoarse Rudolf înțepat. Am de discutat ceva cu *Fräulein* Glück!

Îl privi de sus pe Stirner, poftindu-l parcă să iasă afară. Secretarul închise un ochi:

— Ceva con-fi-den-țial?... Mă rog!

leși fără grabă.

Când auzi ușa închizându-se, Rudolf se luă cu mâinile de cap și începu să se agite prin cameră.

— *Fräulein, Fräulein!* gemu el deodată și, acoperindu-și fața cu palmele, izbucni în plâns.

Elsa se zăpăci.

— Ce-i cu dumneata?

Rudolf îi căzu la picioare și, frîngându-și mâinile, vorbi cu o voce înecată în lacrimi:

— Fie-ți milă, *Fräulein!* Nu mă nenoroci. Renunță la moștenire. Ce să faci cu ea?... Iartă-mă. Nu-mi dau seama ce spun... Cum să renunțe cineva la o avere ca asta!... Dar nu ți se cuvine dumitale! N-ai nici în clin nici în mînecă cu toată bogăția asta picată din cer... Nu! ce vorbesc... Nu sunt în stare să mă concentrez... Știți, *Fräulein*, numai speranța asta mai dădea rost vieții mele... Tata e un zgârie-brînză și tremură pentru fiecare ban. Eu sunt dator vîndut... în definitiv, de ce dumitale? De ce? E... e absurd, e de neconceput, e strigător la cer!... E ceva... vai, nici nu mai știu ce spun, dar sunt convins că mă înțelege și-ai să te înduri de mine... Dacă nu renunți la moștenire, îmi zbor creierii!

— Nu pot, răspunse calm Elsa.

— Cum nu poți?! Cine te poate opri? Doar ai și vrut s-o faci.

— Nu-mi amintesc.

— Te implor! Îndurare!! Îmi zbor... adică ți-am mai spus-o.

Sări în picioare și răvășindu-și chica roșcovană, porni să alerge de colo-colo ca apucat de furii. Se opri o clipă în loc cu privirea fixă și cu mîna stînga încheștată pe bărbie, ca un om cufundat în meditație, apoi brusc începu să-și

smulgă părul din cap și să-și tragă palme:

— Blestem! Blestem părului meu roșu și mutrei pistruiate! O, dacă eram un tip bine... Dumneata ești atât de frumoasă... Poate că eu... poate că noi doi.. Ce-ai zice dacă te-aș cere în căsătorie?

Aerul său încurcat, fața aprinsă și părul vâlvoi îi dădeau o înfățișare nespus de comică. Elsa îl privi amuzată.

— Mulțumesc, domnule, dar sunt logodită.

— Da, știu... Pur și simplu mi-am pierdut controlul și-mi dau pe față toate gândurile. Dar cu toate că ești frumoasă, nu de dumneata am nevoie, ci de afurisita asta de avere... Nu mi-aș fi închipuit vreodată că o ființă atât de fermecătoare poate ascunde atâta cruzime și... și lăcomie! încheie el sarcastic.

Elsa se încruntă.

— Nu merit să fiu învinuită de așa ceva.

— Atunci ce te împiedică să rostești cuvântul care ar face din mine și din surioarele mele cei mai fericiți oameni din lume?!? O prinse de mină și o privi drept în ochi: – Renunță! Renunță! Te rog! Te implor, renunță!

Focul ce-l mistuia dădea acestor cuvinte o tărie deosebită. Pe fruntea senină a Elsei trecu o umbră, sprâncenele i se adunară. În inima ei se dădea o luptă.

Cu toată tulburarea lui, Rudolf observă acest lucru și-și reluă pledoaria cu și mai multă insistență.

Dar totul nu dură decât o secundă. Fața Elsei își recăpătă calmul, genele îi ascunseră pe jumătate ochii și spuse încet, dar pe un ton ce nu admitea replică:

— Dă-mi drumul!

Își eliberă brațul și, fără o vorbă, se îndreptă spre ușă.

— De ce pleci? Stai! Rudolf o apucă iarăși de mână, încercând s-o oprească, dar în momentul acela ușa se deschise, un câine năvăli în cameră și se postă între ei, mârâind amenințător. Îndată apărură și Stirner.

— Ei uite, asta nu-mi place! îl dojeni el pe Rudolf. Așa se poartă un tânăr manierat cu o domnișoară logodită?

Tremurând ca prins de friguri, Rudolf îl măsură cu ură. Stirner îl înfruntă calm și ironic. Tânărul bătu din picior, se întoarse și ieși ca o vijelie. Sări în mașină, bolborosind ca în delir:

— Totul e pierdut! Totul e pierdut!

— Unde vă duc? întrebă șoferul.

— Totul e pierdut!... La Lüders.

Repetând într-una „totul e pierdut!", dădu buzna în cabinetul avocatului, fără să țină seama că acesta discuta cu o clientă.

— Lüders! Totul e pierdut!... Refuză! Refuză pe toată linia, de la primul până la ultimul punct. Era și de așteptat... Mâine expiră termenul de recurs... Tata nu-i de găsit. Măcar de-am fi siguri că a murit... Adică, oricum ar fi prea

târziu! În câteva ore n-ai cum obține instituirea tutelei. Nu ne rămâne decât un singur lucru: să facem apel. Procură pe care v-a dat-o tata rămâne valabilă.

— Bine, dar atâta timp cât există la dosar declarația lui Oskar Gottlieb, nu avem nici o șansă.

— Avem, n-avem, mergem înainte!... Poate până se judecă apelul apare și tata.

Lüders dădu din umeri. Apoi însă își spuse că tânărul s-ar putea să aibă dreptate. Totul e să nu piardă termenul. În definitiv, poți să știi de unde sare iepurele?

Făcură apel. În zadar. Oskar Gottlieb nu era de găsit. Obținură câteva amânări, dar până la urmă familia Gottlieb pierdu definitiv procesul.

Elsa Glück intră în posesia moștenirii.

VIII. PALATUL DE STICLĂ

Pasiunea defunctului bancher pentru raționalizări își pusese pecetea și pe arhitectura casei, construită după ultimul cuvânt al tehnicii americanizate. Criteriul estetic al noului stil era utilitatea. Uriașa clădire cu parter și două etaje, durată din oțel, beton și sticlă, fusese concepută în linii drepte, ce te făceau să crezi că arhitectul a folosit ca sursă de inspirație o coală de registru contabil, împărțit în rubrici și subrubrici. Nici o arcuire capricioasă, nici un amănunt ornamental nu înveseleau ansamblul. În loc de ziduri, numai geamuri uriașe care îi dădeau aspect de acvariu. Acoperișul, tot de sticlă, părea un scut prea fragil pentru milioanele cu care opera banca, Numai că „peștișorii de aur" erau ascunși în răunchii clădirii, la subsol. Oțelul și betonul trezoreriei ofereau o garanție sigură împotriva gangsterilor, chiar dacă aceștia ar fi atacat banca din aer. Sutele de sonerii și de semnale luminoase, periscoapele de o construcție specială prin care gardienii instalați la parter vedeau tot ce se întâmpla la subsol, sistemul de uși cu închidere automată, barajele electrice și aparatele de filmat, de asemenea automate, condamnau la eșec orice încercare de a pătrunde aici prin forță sau viclenie. Numai Gottlieb știa cât bănet a dat reporterilor ca să descrie cât mai pe larg toate aceste minuni ale tehnicii securității. Urmărea două scopuri: să convingă lumea că fortăreața lui subterană este inexpugnabilă și să taie astfel bandiților pofta de a ataca safeurile băncii lui. Într-adevăr, în zece ani s-a semnalat o singură tentativă de jaf. Și aceea însă s-a terminat lamentabil pentru temerarii spărgători. Cu toate că, după cum au declarat singuri, „vedeau o meserie ce nu se există", bandiții au fost prinși ca niște șoricei în cursă. Din primul moment a intrat în funcțiune aparatul de luat vederi și filmul a rulat la toate cinematografele ca un fel de „aviz amatorilor". Gurile rele spuneau că totul a fost doar un truc al bancherului, care i-a tocmnit pentru o sumă frumușică pe acești „artiști" din lumea interlopă, luându-și solemn angajamentul că vor fi puși în libertate de

cum se va potoli zarva iscată de pretinsă lor ispravă. Cum, necum, filmul a avut efectul scontat. Bancherul și depunătorii puteau dormi liniștiți.

Birourile băncii se aflau la parter. Un întreg corp de gardieni înarmați, necesari mai ales ca decor, păzeau intrările.

Bancherul locuia la primul etaj. Din hol dădea într-un salon, în birourile secretarului particular și în cabinetul patronului. Două încăperi din aripa dreaptă comunicau cu cabinetul: dormitorul lui Gottlieb și camera lui Stirner, întotdeauna încuiată: secretarul prefera să facă singur curat; nu permitea vreunui servitor să-i calce pragul. În aripa stângă se afla „menajeria” lui Stirner: câini, lupi, porci, pisici și un urs. Aceste animale dresate trăiau într-o înduioșătoare armonie. Deși renunțase la carieră științifică, Stirner continua să studieze psihicul animalelor „ca amator” – spunea el.

Etajul superior (aproape două treimi din el, și anume partea din mijloc) cuprindea galeria de tablouri – mândria defunctului bancher și ținta glumelor sarcastice ale cunoscătorilor. Aici coabitau într-o armonie la fel de înduioșătoare ca și animalele lui Stirner, un Andrea del Sarto veritabil cu o stângace contrafacere după Correggio, zmângăleala unui diletant obscur, cu un desen în creion al lui Leonardo da Vinci... Tablourile, înșirate pe suporturi, perpendicular pe pereții de sticlă, primeau lumina dintr-o parte. Gottlieb pretindea că aceasta este „așezarea cea mai rațională”. În partea de mijloc a sălii, în afară de un pian instalat pe un podium, nu se afla nimic. Pentru banchete sau dineuri oficiale se aduceau niște mese demontabile de o construcție foarte complicată, „raționalizate” și ele de Gottlieb. E adevărat că, strânse, aceste mese ocupau puțin loc, dar ce chin pe bieții servitori când trebuiau să le monteze! Întocmai ca la jocurile acelea complicate în care trebuie să compui o figură dintr-o sumedenie de piese aparent desperecheate – dacă o șipcuță era pusă greșit, totul se dărâma și... ia-o de la capăt!

Oamenii își ieșeau din fire, dar cel mai rău se enerva bancherul.

— Cum de nu pricepeți? E atât de simplu!

Schimba aici, puneu dincolo, potrivea dincoace, și până la urmă totul îi scăpa din mâini, se lovea, se zgâria și-l apucau și pe el pandaliile.

Acum s-a terminat cu toate astea. Mesele se odihneau îmbucătățite, întocmai că nefericitul lor stăpân... Ce plăcut era să-ți auzi pașii răsunând în sala pustie, când te îndreptai spre grădina de iarnă! Aici, palmierii umbreau cu frunzele lor mari un imens acvariu, plante agățătoare se împleteau dantelat pe pereții unei grote artificiale, orhidee îți desfătau ochii cu bogată lor gamă de culori...

Poposeai pe îmbietoare sofale, între lauri și leandri, iar cântecele păsărelelor care zburătăceau în libertate îți fermecau auzul.

Pe o altă ușă pătrundeai în biblioteca aflată exact deasupra celor două cabinete ale lui Gottlieb, de la parter și de la primul etaj. Toate cele trei încăperi comunicau prin intermediul faimosului lift cu fotoliu.

La capătul unei zile de lucru, bancherul „se înălța”

În biblioteca lui alcătuită din ediții de lux cu titluri imprimate în aur pe cotor, pentru a fuma în tihnă o havană. Cărțile nu le citea. Rareori lua din raft câte un volum și se uita la poze.

— *Farsus sepectrum*, maimuța-strigoi... Ca să vezi ce de jivine pe lumea asta!... Parc-ar purta ochelari, zău așa... la mai dă-o dracului, c-o visez la noapte!

Închidea cartea cu pocnet și căsca. Ultimele două încăperi erau goale. Una se afla deasupra dormitorului lui Gottlieb, cealaltă deasupra camerei lui Stirner. Cu acestea încheiară Stirner și Elsa vizitarea casei.

— Ei, ți-ai văzut palatul. Sper că ai să te simți bine aici. Camerele sunt pline de aer și de lumină, ca de altfel toată casa. Nu degeaba avea testatarul dumitale o mină atât de sănătoasă.

La aceste cuvinte, Elsa tresări și o umbră ușoară îi trecu pe față.

Stirner se posomorî.

— Cum, Elsa, nu te bucuri? Gândește-te că ești una dintre cele mai bogate femei din lume! Îți poți satisface orice dorință, orice capriciu! Dacă nu-ți place casa asta, te poți instala în oricare din celelalte douăzeci și șase de clădiri care-ți aparțin în oraș... sau într-una din vilele dumitale de la Nișa, Menton, Ospidaletti, din Majorca ori din Algeria, din... nici nu le mai țin minte pe toate... După o clipă de gândire, adăugă: Totuși, *trebuie* să-ți placă aici.

— Da, *trebuie* să-mi placă aici, răspunse Elsa ca un ecou.

— Dincolo va sta camerista dumitale. Iar aici, și în toată casa, numărul soneriilor întrece pe al cuișoarelor de tapițerie din mobile, iar telefoane sunt și mai multe. Așa că, din orice fotoliu, poți comanda tot ce-ți pofteste inimioara. Deocamdată stai jos și odihnește-te. În câteva clipe banda transportoare îți va aduce o cafeluță. Pa!

După plecarea lui Stirner, Elsa căzu sfârșita în fotoliu și-și acoperi fața cu mâinile. În câteva rânduri bătăile unei pendule speriară tăcerea, dar Elsa nu se mișcă.

Se gândea la soarta ei atât de ciudată. Fiică de oameni nevoiași, a rămas de mică orfană și a gustat din plin amarul sărăciei. De copilă era neobișnuit de frumoasă. Această frumusețe i-a adus multe bucurii, dar și multă suferință. Într-o zi a venit la orfelinat o văduvă bătrâna și bogată – *Frau* Bäcker. Fermecată de frumusețea micuței, a hotărât pe loc s-o înfieze. Avea doisprezece ani atunci. Cei cinci ani cât a stat în casa bătrânei au fost cei mai frumoși din viața ei. *Frau* Bäcker ținea la Elsa ca la copilul ei, i-a dat o educație bună, iar Elsa o iubea ca pe o mamă. Dar bătrânica s-a stins pe neașteptate, fără să lase nici un testament. De ochii lumii, rudele ei i-au oferit ceva și Elsei, dar într-o formă atât de jignitoare, încât fata a refuzat și și-a căutat o slujbă, în cei doi ani care au urmat i-a fost dat să cunoască hidoșeniile vieții. Cu frumusețea ei, găsea ușor un loc de vânzătoare sau manechin, dar la fel de

repede trebuia să renunțe la slujbă, ca să scape de asiduitățile patronilor. Și-a spus atunci că trebuie să încerce altceva și, seară de seară, renunțând la odihnă și la orice distracție, a început să învețe stenografia, în sfârșit i-a surâs norocul și a fost angajată la banca Gottlieb. Aici l-a cunoscut pe Sauer. Impresionată de politețea, amabilitatea și de bunele lui maniere, a ajuns să-l îndrăgească.

Și iată că moștenirea asta a smuls-o din făgașul obișnuit!

Nu putea pricepe nici în ruptul capului ce a făcut-o să accepte moștenirea, după ce la un moment dat hotărâse ferm să renunțe la ea.

„De ce? De ce?” întrebarea revenea ca o obsesie.

Deodată trăsăturile i se destinseră și genele îi acoperiră pe jumătate ochii, iar după câteva minute răsufila adânc, ca atunci când scapi dintr-o încăpere neaerisită. Constată cu mirare că din tot zbuciumul de adineauri nu rămăsese nici urmă. Se ridică, se întinse cu voluptate și-și roti curioasă privirile prin încăpere.

— Chiar că-i tare drăguț aici! Ce aer plăcut și cită lumină! Uite ce covor frumos!

Îmboldită de o lacomă curiozitate, pe care nu și-o cunoscuse până atunci, prinse a cerceta minuțios, de una singură, noua ei locuință, biblioteca, galeria de tablouri, minunata grădină de iarnă... „Și toate acestea îmi aparțin!” Pentru întâia oară gândi: „Are dreptate Stirner!

Sunt fericită, nespus de fericită!”

IX. UN SPOR DE 50%

După ce se despărți de Elsa, Stirner coborî la primul etaj. În birou, Sauer, Emma Fit și *Frau Schmiedthof*, menajera, păreau că-l așteaptă.

Sauer îl întâmpină cu o plivire ostilă, în timp ce Fit și Schmiedthof nu-și puteau ascunde îngrijorarea. Nimeni nu știa exact ce rol avea în această casă după schimbările survenite.

— Bună ziua! îi salută cu vioiciune Stirner. Vă aduc o veste bună! Patroana a dat dispoziție: toată lumea rămâne în serviciu. Asta am discutat în primul rând cu Elsa, adică vreau să spun cu *Fräulein* Glück. Să știți însă că vom avea mult de lucru. Frumoasa noastră stăpâna n-a condus niciodată o bancă, așa că tot greul noi doi îl vom duce, Sauer și cu mine.

— Te-aș ruga să nu iei hotărâri în numele meu și să nu-mi fixezi atribuțiile! se zbârli Sauer.

— Nu văd ce-am putea face altceva. Dar lasă. Discutăm noi mai târziu. Am ceva urgent de rezolvat.

Trecu repede în cabinetul lui Gottlieb, se așeză la birou și scrisese ceva, încuie hârtia într-un sertar și trecu în camera lui, iar peste câteva minute se întoarse și se așeză din nou la biroul răposatului bancher.

Intră Elsa, urmată aproape imediat de Sauer, Emma Fit și *Frau Schmiedthof*, care desigur văzuseră că a coborât.

Emma și menajeră se grăbiră să-i mulțumească Elsei pentru că le-a îngăduit să rămână în serviciul ei.

— A, *Fräulein* Glück! Ce surpriză plăcută! spuse Stirner, fără să se ridice de la birou. Cum te simți?

— Mulțumesc, bine.

— Îți place casa?

— Foarte mult! se însufleți Elsa. Etajul de sus e scăldat în soare. Ai impresia că plutești pe un ocean de lumină. Iar grădina de iarnă, zău, e încântătoare! Nu mai am ce căuta la Nișa!

— Perfect! Deci totul e în ordine! se bucură Stirner.

Asupra lui Sauer însă, voioșia Elsei avu un efect contrar. Logodnicul îi aruncă o privire bănuitoare și-și mușcă buzele.

— Iar acum, scutură-ți de pe umeri povara afacerilor, o invită Stirner pe același ton glumeț. Am pregătit procura generală pe numele meu, așa cum mi-ai poruncit. O semnătură, și gata.

Sauer, Schmiedthof, până și naivă Emma încremeniră de uimire: normal ar fi fost că procura s-o primească Sauer, logodnicul Elsei, sau cel puțin să-și împartă cu Stirner conducerea băncii.

— Cu plăcere, răspunse Elsa și puse mâna pe stilou.

— O clipă! Stirner apăsă pe buton și în cameră intră bătrânul notar însoțit de doi martori.

— Iertați-mă că v-am deranjat! Stirner îi vorbea notarului politicoș, dar cu autoritate. Întrucât însă sunteți, ca să spun așa, de-al casei...

Bătrânelul dădu din cap îndatoritor. Elsa semnă procura și toate formalitățile se terminară în câteva minute.

— Astfel de acte trebuiesc întocmite după toate formele. Vă mulțumesc! îl concedie Stirner pe notar.

Bătrânul ieși însoțit de martori. *Fräulein* Fit și *Frau Schmiedthof* îi urmară exemplul.

— Dumneata, Sauer, rămâi ca și până acum jurisconsult. Numai că noul nostru patron, mai cumsecade, îți mărește salariul cu 50%. Sper că am înțeles bine, nu?

— Da, desigur! încuviință Elsa. Sauer se făcu verde la față:

— Foarte onorat, dar renunț și la spor și la post!

— Vai, Otto, ce-ți veni? Sper că glumești! sări Elsa.

Stirner ridică din umeri, într-un gest de neputință: "Ce pot face eu?"

— Sauer dragă, înțelege-te cu patroana... Eu am treabă jos, la bancă. Bună idee a avut bătrânul Karl. Nici că poate exista un mijloc de locomoție mai comod. Apăsă pe un buton, o trapă se deschise și dispăru cu fotoliu cu tot.

— Sper că glumești, Otto, repetă Elsa când rămase singură cu Sauer.

Puse mângâietor palma pe brațul lui.

Sauer își trase mina, cu o grimasă de dezgust.

— Nu știu care din noi glumește, *Fräulein* Glück!

— Otto!

— Numai că glumele dumitale sunt insulte... Îți bați joc de demnitatea mea de om, de dragostea, de încrederea, de prietenia mea!

După o scurtă tăcere, urmă cu mâhnire:

— Ce-i cu tine, Elsa? Ai jurat că renunți la moștenire, și m-ai mințit... De ce?

— Dar nu pricepi, Otto? Așa trebuie!... Și-apoi, nu tu mi-ai apărat interesele la proces?

— E adevărat... Dar să mă bată Dumnezeu dacă știu de ce am făcut-o... Parcă mă împingea cineva de la spate... Adică... la urma urmelor, tu m-ai rugat... Și știi că nu pot să-ți refuz nimic. Dar tu, tu de ce m-ai mințit?! Ai stârnit în inima mea toți demonii îndoielii! Moștenirea asta te compromite, pângărește dragostea noastră. Și-acum, colac peste pupăză, te apuci să-i dai procură lui Stirner!... Cum să-mi alung bănuielile? Nu-nseamnă că ești una cu el?!... Că sunteți... intimi! Că-i ești complice!... M-ai dus de nas ca pe un copil!

— Otto!

— Lasă-mă! Cum de nu înțelegi că o să te bârfească toți și-o să te împroaște cu noroi?! Da, da, tot noroiul din stradă o să pătrundă în palatul acesta de aur! Tu în aceeași casă cu Stirner! Tu...

— Liniștește-te, Otto, te implor!

— Nu, nu mă liniștesc! Și nu te mulțumești cu atâta!... Ca să mă umilești mai rău, mă gratifici cu un spor de 50%! Ha-ha-ha! 50%! Contravaloarea dragostei și a demnității!

Izbucni într-un râs amar.

Elsa îl privi zguduită și neputincioasă. În inima ei se dădea o luptă cumplită. În sfârșit, nervii ei cedară și o înecă plânsul.

Sauer amuți și se prăbuși pe un scaun. Din când în când, suspine spasmodice îi trădau zbuciumul.

— Cât sunt de nenorocit!... Nenorocitul de mine! murmură el cu capul strivit între pumni.

Elsa se apropie de el și-l îmbrățișă.

— Cum poți gândi atât de urât despre mine, Otto?... Știi doar că te iubesc... Hai, liniștește-te, dragul meu, scumpul meu... Voi face tot ce-mi spui tu...

— Adevărat?

— Pe cuvânt, făgădui ferm Elsa. Și nu mă mai învinui. Nici eu nu știu cum s-a întâmplat.

Sauer se ridică și-i cuprinse mâinile:

— N-am nevoie de bogăție, Elsa. Dragostea ta mi-ajunge. Și în numele

acestei iubiri, îți cer ca mâine – da, chiar mâine! – Să ne cununăm și tot mâine să-i faci vânt pe ușa ticălosului ăstuia de Stirner, cu haita lui de câini!

— Cum spui tu, iubitule.

— Elsa!

— Ce scenă înduioșătoare! auziră ei glasul ironic al lui Stirner. Speriați, se smulseră unul din brațele celuilalt și întoarseră capul.

Stirner îi privea din fotoliu, pufăind dintr-o havană.

— Ca cauți aici?! izbucni Sauer.

— Am venit, ca să spun așa, în interes de serviciu! pară Stirner. Încrederea cu care m-a onorat stimata noastră patroană...

— Patroana noastră s-a răzgândit și te concediază! i-o reteză Sauer. Procură va fi anulată!... Ținând însă seama de meritele dumitale, vei primi salariul pe două luni înainte, plus un spor de 50%!

— Ei, ce să fac. O să deschid un circ ambulant, se căină Stirner, scărpinându-se la ceafă.

Dar când rămase singur, se întunecă la față, scoase dintr-un sertar niște planuri, le studie bombănind, apoi se încuie în camera lui.

X. „FATA CU ULCIORUL SPART”

Trecu o lună. Emma Fit ședea la locul ei obișnuit și în așteptarea orei de încheiere a programului bătea ceva la mașină. Tras la față, palid, nepieptănat, nebărbierit, Sauer măsura camera cu pași mari, privind-o pe furiș. La un moment dat se opri în fața Emmei, încordat, legănându-se de pe un picior pe celălalt.

Emma se făcu roșie ca focul și degetele ei de obicei atât de sprintene începură să încurve clapele:

— Uf! M-am zăpăcit! De ce mă privești așa, domnule Sauer? Parcă mă vezi prima oară...

— Exact, *Fräulein* Emma. Unde mi-au fost ochii până acum? Ești pur și simplu delicioasă!

Emma roși mai tare; se prefăcu însă că nu aude.

— Ciudat! continuă Sauer. Ești la noi de un an și mai bine, ne vedem zilnic, și totuși... abia de o lună pot spune că te văd: ce oval gingaș, ce păr mătăsos... tot să-l mângâi, ce ochi minunați!... Văd în ei când candoarea copilului, când o poznașă viclenie de drăcușor... Leit „Fata cu ulciorul spart”!

— Ce ulcior? N-am spart nici un ulcior!

— E un tablou de Greuze... Iar dumneata...

— Termină, Sauer!

Cuvintele lui îi făceau plăcere, dar, de frica Elsei, încerca să-și ascundă sentimentele. Patroana i-a și surprins de câteva ori discutând în felul acesta. Trecea demnă și nepăsătoare, dar Emma simțea că „stăpâna”, cum îi spunea

ea în glumă, vede și înțelege tot.

— Domnule Sauer, nu te mai recunosc!

— Nici eu nu mă mai recunosc, fetiço... Filozofii susțin că lucrul cel mai greu pe lume e să te cunoști pe tine însuși...

Într-adevăr, era de nerecunoscut. Cumpătatul, ordonatul, ba chiar pedantul Sauer de la o vreme nu-și mai îngrijea deloc ținuta, frecventa cele mai deocheate cârciumi, unde chefuia cu toți derbedeii, și-și neglija serviciul.

— Ascultă, scumpă domnișoară, ai țăcănit destul la pianul acesta afurisit care se cheamă mașină de scris. Hai sus să-ți arăt noii peștișori de aur. Stirner i-a comandat ca să-i facă surpriză patroanei.

Emma șovăia.

Zâmbind, Sauer arătă din ochi spre ușa cabinetului:

— Ți-e frică?

Fata se aprinse la față și se ridică:

— De ce să-mi fie frică? Merg. Dar numai pentru câteva minute. Vreau astăzi să ajung mai devreme acasă...

Cele câteva minute se făcură jumătate de oră, o oră...

Sauer flecărea fără încetare, copleșind-o cu complimentele. Deși nu arăta, Emma tremura de frică să nu-i surprindă cineva. La un moment dat se uită la ceas și se ridică decisă:

— Vai, ce târziu e! Potrivindu-și părul din mers, ieși din grădină în sala cu tablouri.

— Știi ceva, Emma? Hai să mergem diseară la teatru. Pe urmă trecem pe la „Continental"... Au un jazz pe cinste!

Emma, care îl știa atât de grav și serios, pufni în râs. Sauer o luă de braț și, patinând pe parchet, porniră amândoi spre ieșire.

Dintr-un colț al sălii, Elsa văzuse toată scenă. Vizita des galeria. Unele tablouri o atrăgeau. Când cei doi se depărtară, Elsa intră în grădină și căzu fără vlagă pe banca din fața acvariului. Havuzul susura, peștișorii de aur înotau alene îndărătul sticlei verzui, iar uneori se ridicau la suprafață pentru a sufla mărgelușe de aer. Era liniște. Păsărelele, înfoiate pe ramuri, picoteau ca înainte de ploaie.

Privirea-i căzu pe o servietă de piele galbenă, cu inițiale de argint: „O.S."...

În aceeași clipă auzi pași care se apropiau.

„Otto se întoarce să-și ia servieta", îi fulgeră prin minte. Prima ei pornire fu să se ascundă în grotă, dar se răzgândi.

Sauer intră fredonând un cântec la modă. Când o văzu pe Elsa, rămase locului descumpănit, imediat însă afectă un aer degajat:

— Doamna se plimbă? Cum vă plac peștișorii de aur?... Cu sos picant trebuie să fie delicioși!

Gluma, cum era și firesc, n-o înveseli.

— Ascultă, Sauer, ce înseamnă asta?!

— La ce face aluzie stăpâna?

— La ceea ce s-a petrecut aici acum câteva minute și în general la purtarea dumatăle din ultima vreme.

Sauer se aprinse la față:

— Aceeași întrebare aș putea să ți-o pun eu, *Fräulein* Glück! Ce înseamnă purtarea dumatăle? Ne-am căsătorit? L-ai concediat pe Stirner cum mi-ai promis? N-ai nici un drept să mă controlezi!

— Nici nu pretind acest drept! Dar de promisiune, tot am să mă țin. Mi-am dat cuvântul doar.

— De ce n-ai făcut-o până acum?

Fu rândul Elsei Glück să-și piardă cumpătul. Într-adevăr, de ce?... Nici ea nu știa. Din nou o lacună în mintea ei!... Din nou oribila senzație că și-a pierdut memoria! Gândurile i se izbeau de o stavilă nevăzută, așa cum se zbate o muscă de geam. Lăsă capul în jos și nu răspunse nimic.

Privirile lui Sauer lunecau pe chipul și pe trupul Elsei. Se întrebă mirat: „Cum de-am iubit-o? E atât de banală! Manechine din astea frumoase găsești cu duiumul, la orice casă de modă! Gâtul e grațios, dar atât de lung!... Unde ți-au fost ochii, băiete? Și umerii ăștia înguști... Și cum o urăștește alunița de sub ochiul stâng!...”

— Nu răspunzi? Cred și eu! Nici n-ai ce răspunde!

În sfârșit Elsa vorbi:

— Parcă tu n-ai zis că demisionezi? De ce n-ai făcut-o?

Pusese degetul pe rană. Și Sauer se întreba mereu ce l-a făcut să rămână la bancă. Dragostea pentru Elsa? Aș! Cu o lună în urmă, spre propria surprindere, simțise că Elsa îi este indiferentă și că s-a îndrăgostit lulea de Emma. Dar nu era asta singură schimbare petrecută în el. Uneori se simțea sfâșiat de porniri și sentimente contradictorii, încerca un fel de dedublare a personalității. De aceea își căuta uitarea în vin și în petreceri.

N-ar fi recunoscut însă în ruptul capului că nici el nu știe de ce n-a plecat de la bancă. Așa că tălmăci întrebarea cum îi venea la socoteală.

— Nu știi cum să scapi mai repede de mine?! M-am lămurit!

Elsa îl privi cu reproș.

— Iar începi cu insinuările?

— A, nu! Fii pe pace! Ne-am torturat destul unul pe altul... e timpul să dăm cărțile pe față. Ei bine, nu plec pentru că o iubesc pe Emma Fit!... Da, o iubesc și chiar astăzi îi voi cere mâna!

Explicația i se părea plauzibilă, deși undeva în subconștient își dădea seama că ar fi putut foarte bine să plece împreună cu Emma.

Elsa abia suflă:

— Otto!

În inima lui Sauer încolți un grăunte de milă, dar imediat își spuse:

„Minte! Se preface!" Și-i trânti în față cu toată indignarea:

— Dar ce-ai fi vrut? Să faci din mine un soț paravan? Iar Stirner să fie prietenul oficial al casei?! Mulțumesc de această cinste! Dar nu te necăji. Cu banii tăi ai să găsești pretendenți. Pe mine însă, iartă-mă! Emma Fit nu e deșteptăciunea întruchipată și nu se joacă cu milioanele, dar are un suflet bun, curat, și-mi va fi o soție credincioasă!...

Elsa se încovoie ca sub lovituri de bici.

Sauer își luă servieta:

— Da, sunt sărac! Dar nimeni nu mă poate cumpăra cu un spor de 50%! Și-acum, iartă-mă, sunt așteptat!

Se înclină cu o curtoazie exagerată și ieși. Rezonanța sălii goale amplifică zgomotul pașilor.

Elsa rămase într-un fel de înțepenire. Numai bătăile pendulei o readuseră în fire. Tresări.

— S-a făcut cinci?

Umbrele înserării de iarnă se adunau tot mai dese.

Leși din sală și privi în jur. Întâmplător ochii îi lunecară asupra pianului, și simți o dorință irezistibilă să cânte. Ridică din mers capacul, se așeză și-și trecu degetele pe claviatură.

Niciodată muzica nu-i făcuse atâta plăcere.

Deodată se opri speriată.

Drept în fața ei se afla Stirner. Când a intrat?... Rezemat de pian, o privea ținț. Era palid și trist. Buzele lui subțiri aveau zvâcniri nervoase.

Elsa scoase un țipăt ușor.

— Cântă, Elsa, o rugă el cu căldură.

Îi făcu pe voie. Stirner o ascultă cu atenție, apoi vorbi rar și încet:

— Cânti atât de frumos! E „Cântecul lebedei", nu? De Saint-Saëns... Se spune că lebăda cânta o singură dată: înainte de moarte... Trăiește însă mult, foarte mult, și numai o rană mortală îi poate scurtă zilele... și dumneata ești rănită?... Dar de cine?... Gândește-te dacă merită să-ți pierzi viața pentru el.

— Ce vrei să spui? Întrebă Elsa, lăsându-și mâinile pe genunchi. De cine vorbești?

— De el, de Sauer! De cine altcineva!... Doar nu-i un secret.

În Elsa se trezi mândria de femeie. Se ridică în picioare.

— Domnule Stirner, te poftesc să nu te amesteci în treburile mele personale!

— Numai că aceste treburi personale sunt și ale mele, *Fräulein* Elsa. Știi că te iubesc.

— Dar și dumneata știi că eu nu te iubesc!

— Asta-i toată nenorocirea!... A mea și-a dumitale... Da, da, și-a dumitale, deși n-ai de unde s-o știi... Ce frumos ar fi totul dacă m-ai iubi de bună voie!

— Nu înțeleg! Poți iubi și altfel? Îți ies câteodată niște vorbe din gură!... Stirner ocoli întrebarea.

— Ascultă, Elsa, hai să vorbim serios. Ei drăcie, în sala asta raționalizată n-ai unde să stai jos... Să trecem în grădină.

Se așezară pe banca pe care stătuse Elsa adineaori.

— Pentru dumneata viața a fost o școală destul de aspră, așa că o cunoști bine, începu Stirner. Știi cât de greu își poate câștiga existența o fată frumoasă și săracă, dacă vrea să rămână cinstită. Acum ești bogată. Dar află că și bogăția își are neajunsurile ei. Pentru bărbați, ești de două ori mai ispititoare. Frumusețea cade deseori pradă donjuanilor, iar bogăția aventurierilor și altor mizerabili. Așa că de-acum înainte nu vei ști niciodată dacă ești iubită pentru dumneata sau pentru banii pe care-i ai. Ce te așteaptă? Cu Sauer s-a terminat. Ești singură, încearcă să judeci la rece. De ce să nu mă iei pe mine de bărbat?... Da, da, știu! Nu mă iubești... Cele mai fericite căsătorii însă, după câte se spune, sunt clădite nu pe dragoste, ci pe rațiune. Poate că mai târziu ai să mă iubești. Se întâmplă deseori... Și-apoi, trebuie să-ți spun... Am întreprins ceva colosal... am niște planuri amețitoare... Iar felul în care te porți cu mine mă paralizează, nu-mi permite să-mi iau avânt, să mă dăruiesc în întregime operei mele. Te implor... pentru ultima oară: hotărăște-te!

Elsa clătină din cap.

— Nu, te rog! i-o luă înainte Stirner. Nu-mi da răspunsul acum. Gândește-te în liniște, cumpănește totul... Azi e joi. Duminică seara, la șase, aștept răspunsul!

Făcu o ușoară plecăciune și se retrase.

Ceasul bătu de șase ori.

XI. CĂLĂTORIA DE NUNTA N-A AVUT LOC

Dimineața, când se trezi, Elsa își simți capul ceva mai limpede. Nici urmă de apăsarea pe care o încerca de la o vreme încoace. Trebuia să decidă dacă primește să se mărite sau nu cu Stirner. Nu se întreba de ce e neapărat nevoie să ia o decizie. După micul dejun se așeză în colțișorul ei preferat, în fața acvariului.

Totuși nu avu liniște. Un servitor veni s-o anunțe că domnul Oskar Gottlieb o roagă insistent să-l primească.

„Oskar Gottlieb? De unde a mai apărut?” se miră. Elsa. I se perindară prin minte toate amănuntele procesului.

Coborî în holul de la primul etaj.

Aici îi veni în întâmpinare, cu adânci temenele, un bărbat vârstnic, în care nu-l recunoscă din prima clipă pe fratele defunctului bancher. Oskar Gottlieb slăbise și nu mai purta favorite, ci o barbă mare, căruntă. Era tras la față, obrații i se scofălciseră și avea pungi mari sub ochi. Dar schimbarea nu era

numai exterioară. Ținuta lui, fiecare gest purta amprenta înfrângerii și-a umilinței îndurate, iar ochii, jucându-i în cap, trădau înfrigurare.

— Mii de scuze pentru deranj, spuse el sărutându-i mina. Dacă nu-mi ajungea cuțitul la os...

— Vă rog, îl pofti Elsa, arătându-i un fotoliu.

Se așezară. Oskar Gottlieb tăcea cu un aer încurcat, răsucindu-și pălăria în mâini. În sfârșit vorbi cu glas nesigur:

— Zău dacă știu cu ce să încep... Întâi și întâi, dați-mi voie să vă asigur că m-am resemnat... Nu mai am nici un fel de pretenții... Dar pierderea neașteptată a moștenirii m-a dat peste cap... Știți, când mi-ați spus că renunțați la moștenire... mi-am ipotecat moșioara, cu gândul că mâine-poimâine pun mâna pe bani și scap de toate datoriile. Ce era să fac?... Tineretul se dă în vânt după petreceri... după toalete... într-un oraș mare sunt atâtea ispite! Am avut cheltuieli și cu gospodăria... Cumpără una, drege alta... Scadența era aproape, dar ce-mi păsa mie! N-aveam de unde ști c-o să vă răzgândiți peste noapte. Departe de mine gândul să vă învinuiesc pentru asta! ... O spun numai ca să înțelegeți mai bine cum stau lucrurile. În sfârșit, ce mai tura-vura! De azi într-o săptămână îmi vinde moșia cu tobă și rămân la bătrânețe pe drumuri, cu o liotă de copii...

— La cât se ridică datoria?

Oskar Gottlieb începu să se bâlbâie:

— E o sumă măricică... pentru buzunarul meu, firește... Două sute de mii...

Elsa se gândi.

— O clipă. Vă dau imediat răspunsul.

Gottlieb, care nu se așteptase ca totul să se aranjeze atât de ușor, se risipi în mulțumiri umile și călduroase.

Elsa intră în biroul secretarului particular, dar imediat își dădu seama că Stirner nu mai lucrează de mult acolo. Străbătu încăperea și trecu în cabinetul defunctului bancher.

— Oskar Gottlieb e aici...

Stirner ridică mirat din sprâncene:

— Nu mai spune?! A înviat din morți? Ei, mai bine mai târziu decât prea devreme... Și ce poștește?

— Îmi cere niște bani... I se vinde moșia la licitație.

— Cât?

— Zice că a ipotecat-o pentru două sute de mii...

Stirner se strâmbă.

— Minte! Paragina lui de pământ cu tot ce are acolo nu merită nici jumătate! Îi dăm o sută de mii și să nu-l mai prindem pe-aici!

— Ascultă, Stirner! Oricât, mă simt vinovată de toate necazurile lui. Și-apoi... e atât de nenorocit...

Crede-mă, nu i-a fost ușor să vină la mine. Dă-i două sute de mii... Te rog. Stirner râse amuzat.

— „Te rog”... Asta-i bună! Stăpâna băncii îl roagă pe preasupusul ei servitor!... *Fräulein* Glück, aici totul îți aparține și orice dorință a dumitale e lege. Treaba mea este să fac să meargă bine căruța și să-ți execut ordinele!

Completă repede un cec pentru două sute de mii, apoi încuie carnetul în sertar.

— Poftim!

— Mulțumesc.

— Iarăși? Când ai să înveți să te porți ca o stăpână?

Fericită, Elsa îi dădu lui Gottlieb cecul.

— Două sute de mii.

Oskar Gottlieb luă cecul cu o mână tremurătoare și începu din nou să mulțumească și să se scuze.

— Nu-mi mai mulțumiți atât, îl rugă Elsa jenată. Spuneți-mi mai bine ce ați pățit? Unde ați dispărut după proces?

— Am fost... am fost bolnav. Da, bolnav. O boală tare ciudată. Când am ieșit din sală, m-a cuprins deodată frica și o cumplită rușine de oameni... Fotografiile noastre au apărut în toate ziarele... Țineți minte, nu? Ei bine, mi se părea că fiecare trecător, fiecare birjar, toți puștii mă arată cu degetul și spun: „Uite-l pe ăla de l-a dezmoștenit frate-său pentru mârșăvia ce i-a făcut-o”... Și pentru că nimeni nu știa despre ce este vorba, putea să-și închipuie orice: că i-am falsificat semnătura pe polițe, că am vrut să-l otrăvesc... Atunci am fugit... Răsuflă adânc și continuă: Da, *Fräulein*, am fugit... Dar nu departe. În timp ce ai mei mă căutau prin toată lumea, eu stăteam ascuns chiar aici, în oraș, la un vechi prieten al meu, un holtei bătrân. Doar atât i-am spus: „O vorbă dacă sufli, îmi fac seama”. Deși nu era cazul să-l ameninț. El, oricum, nu m-ar fi trădat.

— Iertați-mă, râse Elsa, dar de prietenul dumneavoastră nu vă era rușine?

— Deloc! Dar nu v-am spus nostimada: nici nu-i știam adresa. Cu toate acestea m-am dus direct la el, fără să șovăi, ca împins de la spate... Și unde mai pui că amicul meu m-a primit de parcă m-ar fi așteptat și doar nu ne văzuserăm de un car de vreme... Nici nu ne-am scris măcar de vreo zece ani încoace... Când mi-a deschis, a exclamat: „În sfârșit, ai venit!” Așa că la el am stat, ros de teamă și de rușine. Seara mă simțeam ceva mai bine și-mi ziceam că a doua zi o să ies de dimineață să iau aer. Dar în toiul nopții mă apuca o groază de mi se ridică părul măciucă în cap. Să nu râdeți de mine, dar cred că-mi făcea cineva farmece! Mă băgăm cu capul sub plapumă și acolo încremeneam. Dimineața nici în sufragerie nu îndrăzneam să ies... îi ziceam prietenului că mă doare capul și-l rugam să astupe bine ferestrele, să nu mă vadă cineva de afară.

— Ciudat, foarte ciudat...

— Citeam ziarele și urmăream cercetările cu sufletul la gură. Din fericire apucaseră pe un drum greșit. Cât timp am stat ascuns la prietenul meu. O singură dată am râs: când am citit în ziar că m-ar fi găsit undeva în Argentina, într-un oraș... nu mai știu cum îi zice. Apoi s-au dumerit. Cel pe care l-au înhățat era un fermier venit la târg cu niște treburi. L-am văzut poza în ziare. E drept că semăna cu mine...

— Și cât a durat starea asta?

— Exact până în ziua când ultimă instanță mi-a respins definitiv apelul. Am simțit deodată că nu-mi pasă de nimic și m-am întors acasă... Mi-am văzut de treabă... până am primit somația. Atunci mi-am spus că singurul om care mă poate salva...

O bătaie în ușă îl întrerupse. Sauer și Emma Fit cerură voie și intrară. Dându-și seama că deranjează, bătrânul se grăbi să plece.

Elsa făcu ochi mari: Sauer purta frac, iar Emma o rochie albă, cu un buchețel la piept. Amândoi radiau.

Sauer, cu Emma de braț, se apropie:

— Dă-mi voie să ți-o prezint pe... Emma Sauer. Felicită-ne, *Fräulein* Glück, ne-am căsătorit!

Elsa, albă ca varul, se ridică în picioare. Emma, după o clipă de șovăire, dădu s-o îmbrățișeze. Biruindu-și tulburarea, Elsa o sărută cu răceală și-i întinse mâna lui Sauer. Prea fericită ca să observe ceva, Emma începu să ciripească:

— Să vezi, dragă... Mare năzdrăvan e Otto al nostru. Își învăluie soțul într-o privire drăgăstoasă și continuă: Aseară eram la teatru. Deodată îl aud: „Ne cununăm... chiar acum. Haide!”

— Și te-ai hotărât pe loc? se miră Elsa.

Emma făcu o mutrișoară care voia să spună:

„Cine dă cu piciorul norocului?”

— Știi, parcă ne împingea cineva de la spate. Nici n-am mai stat să vedem sfârșitul, deși era o piesă tare interesantă... Stai, cum îi spune... îmi scapă titlul. Cu o contesă... Dar n-are nici o importanță. Așadar, nici nu mai așteptăm sfârșitul și fugă după pastor. L-a sculat din pat nebunul de Otto! Era un bătrânel caraghios, buimac de somn! Ne-a citit el acolo, bîr-bîr-bîr, bîr-bîr-bîr, și gata!... Spune, Elsa, ești supărată pe mine? încheie ea spășită.

Candoarea ei copilărească aduse un zâmbet pe buzele Elsei. De astă dată ca urmare a unui sincer îndemn, o prinse în brațe și o sărută.

— Cum să fiu supărată pe... o păpușică? Sper că ești fericită, nu?

— Mai mă-ntrebi? răspunse Emma, încruntându-se ca să dea mai multă greutate cuvintelor sale.

Dar când Elsa se uită la Sauer, zâmbetul îi îngheță pe buze: acesta o pierdea din ochi pe tînăra-i soție.

„Așadar, n-a făcut-o din răzbunare. O iubește! Și tocmai acum... Parcă-i un făcut. Ia stai! Cine a mai spus-o? Aha! Oskar Gottlieb... Zicea și el că parcă i-

a făcut cineva farmece... Ce-or fi însemnând toate astea? Uf, iar mi se încurcă gândurile!..."

Glăsuțul lui Stirner o făcu să se cutremure.

— Uite-i și pe tinerii căsătoriți! exclamă el, apărând. În ușa cabinetului.

„De unde știe?” se miră Elsa.

Ca să nu fie de față când Stirner va felicita tânăra pereche, ieși fără zgomot.

— Felicitările mele!

Sauer îi strânse mâna bărbătește, fără nici o urmă de resentiment.

— Am vrea să plecăm diseară în călătorie de nuntă, gunguri Emma. Aveți ceva împotrivă?... Dumneata și cu Elsa...

Stirner dădu să se încrunte, dar imediat se stăpâni și-i zâmbi Emmei:

— Absolut nimic, păpușico! Și unde vreți să mergeți?

— La Nișa, ori poate în Norvegia... Otto vrea să mergem în Norvegia, dar mie mi-ar place mai mult la Nișa.

— Cum adică, au și început divergențele? Prea devreme! glumi Stirner. Ai dreptate, Emma. Ce să cauți în Norvegia? Acolo îți îngheață năsul! Ai grijă de ea, Sauer! Așadar, la Nișa!

— Mulțumesc, Stirner. Să ne grăbim atunci. Câte avem de pregătit... Își prinse soțul de mână și-l trase spre ieșire. Hai, Otto, mișcă-te odată! Doar câteva ceasuri mai avem...

Sauer închiriasse nu de mult un mic și cochet apartament într-o casă bătrânească, iar de dimineață își adusesese și Emma lucrurile aici.

Tinerii căsătoriți năvăliră pe ușă cu o exuberantă voioșie și tot flecărind se apucară să-și facă bagajele.

— Așadar, la Nișa!

— Dacă zici tu.

— Doamne, ce zor pe noi. Ca la foc! Uite, valiza asta-i bună. E mai încăpătoare. Trase de sub pat un geamantan cât toate zilele. Ce ai în el, bolovani?

— Nu, niște cărți. Lasă că le scot eu... Ascultă... Ce-ar fi să amânăm plecarea?... Dă-mi trusa...

— Cum să amânăm?! Ce-ți veni?! Ba plecăm diseară!... Mă gândesc numai că nu am un costum de voiaj...

— Îți cumperi pe drum. Deocamdată pune-ți rochița gri. Îți stă bine și-i mai comodă...

Se așezară jos, în fața geamantanului uriaș, și începură să-l golească de cărți. Deodată încremeniră că săgetați de un gând neașteptat, apoi se priviră mirați:

— Ce ne-a venit să ne așezăm pe parchet?! se miră Emma. Uite, mi-am murdărit rochia!... Și de ce-ai scos valiza? Pleci undeva?

— Nu plec nicăieri... Poate ai vrut să-mi vezi cărțile.

— Eu?! Cărțile astea plicticoase?... Fii serios! Să știi, iubito, că ne-am zăpăcit de fericire!

Râse cristalin și sări peste valiză drept în brațele lui Sauer.

Acesta însă se indispusese: întâmplarea cu geamantanul ajuns cine știe cum în mijlocul camerei îl obseda.

— Hai, ce te-ai bosumflat? Te-am supărat cu ceva? Emma făcu un botic atât de nostim încât Sauer se mai însenină.

— Păi cum să nu mă supăr? Nici nu te-ai mutat bine aici și mi-ai și întors casa pe dos!

— Eu! Ce nevoie avem de cărțile tale și de... cufărul ăsta? bombăni Emma dând un picior geamantanului. O fi ieșit singur de sub pat. Marș la loc! Marș! Hai, ajută-mă, urâciosule!

Zvârli cărțile de-a valma înăuntru, împinseră valiza sub pat și nici că mai pomeniră de călătoria de nuntă...

XII. LA ȘASE SEARA

— Nu uita, Elsa, că mâine e duminică! La șase seara aștept un răspuns. Iar acum, plec. Ceva foarte urgent. Mă întorc la noapte sau, poate, dimineața. Așadar, pe mâine...

Elsa rămase singură în grădina de iarnă. Nu se gândea la răspunsul pe care trebuia să i-l dea lui Stirner. Altceva o frământă: neașteptata căsătorie a lui Sauer a durut-o cumplit.

Niciodată nu s-a simțit atât de singură și de părăsită.

Peștișorii se mișcau încet în acvariu, cu mlădieri și întorsături zvâcnite ce făceau să le scapere solzii aurii.

Elsa pizmuia micuțele făpturi. Și peștișorii erau captivi, ca și ea, într-un palat de cleștar, dar erau mulți, zglobii, și nu-i frământau, ca pe ea, atâtea gânduri chinuitoare. Nici în zilele cele mai grele, când se zbătea pentru o bucată de pâine, nu s-a simțit atât de năpăstuită. La urma urmelor, ce i-a dat bogăția?...

Procesul plin de enigme și averea moștenită au izolat-o de fremătătoarea mulțime a oamenilor simpli care trăiesc cum le place, se plimbă pe străzi, se duc la cinematograful. Când ieșea în oraș, stârnea curiozitatea. Toți erau cu ochii pe ea, de nu mai putea face o mișcare. Până la urmă s-a claustrat de bună voie în clădirea băncii. Nu exista gust sau capriciu pe care să nu și-l poată permite și totuși nimic n-o bucura. Numai un perete transparent, de sticlă, o despărțea de lumea plină de culori scânteietoare, dar pentru ea acest perete era de netrecut.

— Vai, cât sunt de nefericită!... șopti copleșită de durere.

Azi, ca și ieri, ca și alaltăieri, stă aici, singură, ascultând bătăile pendulei care trezesc ecouri lugubre în odăile pustii. De jos se auzi mormăitul unui

motor: pleca Stirner.

Ah, da, Stirner!... Măine trebuie să-i dea răspuns. Știa, simțea că i s-a dat un ultimatum.

Dar ce o poate sili să răspundă?

Timpul trecea. Ciudat! Își simțea mintea din ce în ce mai limpede. De când? De când a plecat Stirner. Parcă i se luau pe rând văluri de pe ochi. Boala lui Oskar Gottlieb: „parcă îi făcea cineva farmece”, căsătoria subită a lui Sauer, la fel de stranie...

De când a murit Karl Gottlieb, în casa asta toți se întreceau în fapte absurde, contradictorii, lipsite de cea mai elementară logică. Aici, desigur, se ascunde cheia misterului!... Un singur om a "rezistat acestui val de nebunie: Stirner!

Stirner!...

Ori poate chiar el a declanșat totul?! Atunci. În barcă, a pomenit ceva despre o armă puternică, o armă care i-ar îngădui să stăpânească lumea... A crezut că glumește... Să fie cu putință? E într-adevăr în stare să se joace cu oamenii ca mită cu șoriceii? Dar de unde această putere? În ce constă ea?... Să fie Stirner un fel de magician, un al doilea Cagliostro?...

O străbătură fiori de gheață și începu să tremure.

Imaginea unui uliu rotind deasupra prăzii îi stăruia în minte. Pasărea hrăpăreață era Stirner, iar prada... ea! N-are unde să se ascundă, n-are unde să fugă, să se smulgă din ghearele lui ascuțite!

Se ridică în picioare, cu răsuflarea tăiată, dar imediat recăzu pe bancă.

O cuprinse groaza.

— Nu, nu, nu! Speriate de strigătele ei, păsărelele țâșniră stol din rămuriș.

Din sală pustie de alături, spre care ușa rămăsese deschisă, ecoul repezi înapoi ca un hohot: „Nu, nu, nu!” Spre mirarea Elsei, acest ecou neașteptat o învioră, îi dădu curaj. Era ca și cum un prieten nevăzut i-ar fi spus „Firește că nu!” Nu trebuie să se predea fără luptă, nu trebuie să se lase înfrântă, jucărie în mâinile lui, nu trebuie să se dăruiască unui om pentru care nu simte nici un pic de dragoste.

Trecu în sală.

„Ce să fac, ce să fac?” se zbuciumă ea, rătăcind printre tablouri. Privirea îi căzu din întâmplare pe unul din ele: un beduin călare pe un cal arab gonea ca vântul prin deșert, ca să scape de urmăritori. Burnusul alb îi flutura ca o aripă.

„Chiar dacă beduinul va pieri, și-a apărat viața până la ultima suflare... Să fug! Să fug cu orice preț!”

Se apropie de pian. Revăzu ca aieva scena de acum câteva zile. Stirner, cu fața palidă, prelungă, cu veșnicul rictus batjocoritor, stătea aici și o asculta cum cântă. Niciodată nu i s-a părut atât de respingător.

Să fugă imediat! Dar cum? Unde? Nu are nici un ban!

— Sunt miliardară! șopti ea cu amărăciune. O miliardară săracă!... Abia ieri i-a dăruit lui Gottlieb două sute de mii. Pentru ea însă n-a cerut niciodată nimic. Ceva o oprea. Ce anume? Poate mândria?

De fapt, nici n-a avut nevoie. Nu ieșea aproape niciodată, iar când făcea cumpărături, totul i se aducea acasă și Stirner achita notele.

Dar stai! Își aduse aminte că trebuie să-i mai fi rămas ceva bani din ultimul salariu. Fugi în camera ei și își scotoci febril poșeta.

Banii erau acolo! Nu mulți, dar de ajuns ca să poată lua trenul. Bine, dar pe urmă? Oriunde, orice bancă i-ar deschide credit nelimitat. În felul acesta însă Stirner ar afla unde se găsește.

Căzu pe gânduri.

Fie ce-o fi! Decât viața care o așteaptă aici, mai bine muritoare de foame!...

În câteva clipe se îmbracă și coborî la primul etaj. Un dog bălțat sta tolănit pe covor, chiar în fața ușii. Văzând-o, câinele dădu prietenos din coadă. Elsa îl mângâie și încercă să-l dea la o parte, dar câinele nu se clinti din loc. Iar când încercă să-l ocolească și să deschidă ușa, dogul îi puse etichete pe umeri și, mârâind amenințător, începu s-o împingă înapoi.

Speriată, bătu în retragere.

— Ce-i cu tine, Bucefal? Întrebă ea blând.

Câinele începu iar să dea din coadă, dar la o nouă încercare a Elsei își arătă colții înspăimântători. Da, Stirner avea paznici de nădejde!... Să ceară ajutor? Ar însemna să se trădeze. Îi veni o idee. Intră în cabinetul lui Gottlieb (ușa era deschisă), se așează în fotoliul de pe platforma liftului, apăsă pe buton și coborî la parter, în birourile băncii.

„Am fost mai vicleană ca tine, Stirner!”

Deși surprinși, gardienii, o lăsară să treacă fără o vorbă, arătându-i tot respectul cuvenit. Uf! I-a fost teamă că paznicii au consemnat să nu lase pe nimeni să iasă.

Când păși pragul clădirii pe care ajunsese s-o urască, inima îi bătea cu putere. Respiră cu nesaț aerul îmbălsămat al primăverii și se pierdu în mulțime. În sfârșit liberă! Dădu colțul, strigă un taxi și porunci șoferului s-o ducă la cea mai apropiată gară. Să plece mai repede, cât mai departe!

La gară, hamalul o întrebă ce bilet să-i ia.

— Vezi și dumneata... până unde ajung banii...

Abia când îi observă mirarea, Elsa înțelese că a comis o imprudență: dacă se vor face cercetări, omul își va aduce aminte de această călătoare. Dar ce mai putea face? În înfrigurarea ei, nu era în stare să-și măsoare vorbele.

Se liniști abia când trenul se puse în mișcare. Până în ultima clipă s-a temut că-l va vedea pe Stirner apărând pe peron, deși știa că e plecat din oraș.

Când suburbiile Berlinului rămaseră în urmă și văzu câmpia așternându-se până-n zare, îi dădură lacrimile de bucurie. Lumina asfințitului poleia în aur

clădirile risipite ale fermelor. Turmele se mișcau alene pe verdele de smarald al ierbii tinere.

Totul o incinta. Se uita mereu pe fereastră și fredona: „Ca o rândunică pretutindeni zbor”.

Nu se gândea la nimic. Gustă din plin bucuria libertății recâștigate. Dar când umbrele serii perdeluiră priveliștea, iarăși o năpădiră îndoielile.

— Eh, mai rău în orice caz nu poate fi!

Se dezbracă repede și, obosită de zbuciumul acelei zile, adormi imediat.

Cât a dormit? Nu-și putea da seama.

Se trezi brusc și se uită mirată în jur. E într-un vagon! Cum a ajuns aici? Simțea crescând în ea o neliniște, și încă un sentiment pe care deocamdată nu reușea să-l definească. Sentimentul acesta, limpezindu-se treptat, ajunsese până la urmă s-o domine.

„De ce am plecat?... Trebuie să mă întorc! Stirner! Iubitul meu! Mă așteaptă!...” Îi revăzu chipul trist din seara când o ascultase cântând. Chipul acesta îi era acum nespus de drag.

Se îmbracă repede și ieși pe culoar. Era foarte devreme. Pasagerii buimaci de somn se îndreptau spre toaletă cu prosoapele pe umăr.

— Domnule conductor, când oprește trenul?

— La prima stație... Conductorul, un bărbat corpolent, cu mișcări exasperant de încete, își scoase tacticos ceasul mare de argint, deschise fără grabă capacul și, după o îndelungă chibzuială, răspunse:

— Peste douăsprezece minute, *Fräulein*.

Elsa bătea din picior nerăbdătoare.

— Vai ce mult!... Și am vreun tren înapoi spre Berlin?

— Cum sosim noi, pleacă acceleratul. Dacă îl apucați...

Elsa își mușca buzele.

Când trenul ajunsese în gară, sări din vagon înainte de a opri și reuși să prindă acceleratul.

Găsind-o fără bilet, controlorul îi dresă proces-verbal, dar Elsa aproape că nu-și dădea seama ce se întâmpla. Răspundea totuși automat la toate întrebările.

Când își rosti numele, omul o privi cu respect și curiozitate.

Elsa nu-și găsea locul. Ieșea mereu pe culoar, trecea de la o fereastră la alta. I se părea că acceleratul se târăște ca un melc și îi venea să plângă de ciudă.

Aerul ei bizar și mișcărilor dezordonate atrăgeau atenția celor care treceau pe coridor.

— Mai avem mult? întreba ea din clipă în clipă și, plictisiți, pasagerii începură să se ferească de ea. Atunci intră într-un compartiment gol, se trânti cu fața în jos pe bancă și murmură ca în delir:

— Ludwig! Ludwig! Ludwig! Ce dor mi-e de tine!

În sfârșit ajunse în Berlin.

Elsa își croi drum prin mulțime, străbătu în fugă peronul și sări în primul taxi.

— Banca „Elsa Glück"! Cât se poate de repede!

Stirner o aștepta în picioare, în mijlocul cabinetului.

Elsa năvăli pe ușă cu părul în dezordine și, plângând în hohote, i se aruncă în brațe.

— Ludwig, dragul meu, în sfârșit!

Pe fața lui Stirner, fericirea lupta cu tristețea.

— Ești a mea! șopti el, sărutându-i ochii închiși.

Ceasul bătu de șase ori.

PARTEA A DOUA

I. DEZASTRU LA BURSĂ

Lumea financiară intrase în panică.

Bursa părea că-și duce activitatea pe un vulcan. Peste două mii de falimente în mai!... Cinci mii în iunie!... Cât timp a fost vorba de întreprinderi mai mici, ziarele financiare încercau să atenueze impresia de catastrofă iminentă și să liniștească opinia publică. „Criza – pretindeau ele – nu va face decât să epureze viața economică a țării de firmele neserioase și efemere răsărite pe terenul speculei." În iunie însă criza înghiți și câteva societăți mari, cu tradiție. A fost o lovitură cumplită pentru industrie și pentru mulțimea micilor acționari. Presa nu mai încerca să-și ascundă îngrijorarea: cataclismul se anunța redutabil, cu atât mai mult cu cât – de astă dată – apariția crizei nu putea fi explicată prin obișnuitele fluctuații ale „conjuncturii economice". Părea că un flagel s-a abătut asupra întreprinderilor financiare, făcând ravagii cumplite. În primele zile ale lui iulie doar trei bănci mari mai rămăseseră în toată țara: „Münsterberg", „Schumacher" și „Elsa Glück". Primele două pierduseră circa treizeci la sută din capital. Banca „Elsa Glück", dimpotrivă, în loc să piardă, aproape că își triplase capitalul. Ultima luptă, pe viață și pe moarte, urma să se dea între acești trei coloși ai finanței. Capitalul băncii „Elsa Glück" întrecea și capitalul băncii „Münsterberg" și pe cel al băncii „Schumacher". Dacă însă cele două bănci s-ar fi unit, ar fi realizat un capital precumpănitor, cu toate pierderile suferite între timp.

Mai era posibilă, pentru fiecare din ele, și o altă combinație: să ajungă la o înțelegere avantajoasă cu banca „Elsa Glück" sau chiar la o fuziune, cu păstrarea unor anumite drepturi. Și Münsterberg, și vulpoiul de Schumacher – fiecare pe cont propriu și ferindu-se de celălalt – trimiseră oameni de încredere la Stirner, ca să „sondeze terenul". Dar cum să te înțelegi cu „geniul rău"? (Așa i se spunea în cercurile financiare lui Stirner!) Necruțător cu rivalii, îl concedie

și pe primul, și pe al doilea, cu aceeași ironie batjocoritoare. Nemaipomenitul său noroc în afaceri, precizia cu care prevedea cursul bursei și inexplicabilă influență pe care o avea asupra celor din jur făceau din el un adversar de temut.

Financiarii și curtierii povesteau în șoaptă, de parcă s-ar fi temut să nu-i audă un dușman nevăzut, despre diferiți bancheri care, la puțină vreme după ce dădeau ochi cu Stirner, își pierdeau parcă mințile și, asemenea unor novici fără experiență, se lansau în tranzacții absurde, care îi duceau în câteva zile la ruină. Iar capitalurile lor se mutau invariabil în safeurile subterane ale băncii „Elsa Glück”. Ce au discutat cu Stirner la ultimă întrevvedere, înainte de prăbușire, nimeni n-ar fi putut spune. Chiar și cei care încă nu și-au pus capăt zilelor, căzuți într-o adâncă stare depresivă, nu erau în stare să dea un răspuns coerent. Tocmai de aceea Münsterberg și Schumacher evitau o întrevvedere personală și acționau printr-o rețea întreagă de intermediari.

Cum tratativele nu duseră la nici un rezultat, Schumacher și Münsterberg înțelesesă că numai contopirea acestor bănci – rivale de mai bine de cincizeci de ani – le va permite dacă nu să învingă, cel puțin să continue lupta.

De fapt lupta comună împotriva băncii Glück părea să aibă mulți sorți de izbândă, în mâinile lor fiind concentrat grosul acțiunilor celor mai mari firme comerciale și industriale ale țării: minele de cărbuni, fabricile de coloranți, uzinele de automobile, de aparate de radio și electrice, căile ferate urbane și numeroase șantiere navale... Unde mai pui milioanele de mici acționari – fermieri, funcționari, bucătari ai navelor, ba chiar și lift-boy. Soarta modestelor lor economii atârna de destinul băncilor „Münsterberg” și „Schumacher”. Așadar, cei doi bancheri aveau de partea lor și „cercurile largi ale opiniei publice”.

În dimineața zilei de 15 iulie Sauer, cel mai devotat și cel mai zelos ajutor al lui Stirner, intră în cabinet să dea raportul.

Stirner îi întinse mâna și Sauer, strălucind de fericire, i-o strânse cu putere.

— Servus, Sauer! Ce-ți face păpușica?

— Mulțumesc. M-am alarmat degeaba. Ieri a fost medicul s-o vadă.

— Și?

Sauer roși:

— Vom avea un copil...

— Ei, nu mai spune! Felicitările mele! Și cele mai bune urări Emmei. Ceva noutăți la bursă?

— Da, și încă senzaționale. Münsterberg și Schumacher pactizează împotriva noastră! Vor să fuzioneze într-o societate anonimă și se aude că guvernul îi va sprijini.

— Știam.

Observând mirarea lui Sauer, Stirner zâmbi din colțul gurii:

— Păi ce altceva le rămâne de făcut?... Când vor să înfrunte un dușman mai puternic, fiarele se adună în haite. Cât despre cei din guvern... sunt bucuroși să aibă un tampon între banca de stat și mine. Dacă sare în aer grăsanul de Münsterberg și tirul de Schumacher după el, în tot statul rămân numai două forțe financiare: eu, adică banca soției mele, și banca de stat... Și în cazul ăsta, nu se știe cine va fi mai tare.

Deși obișnuit cu succesele amețitoare ale prietenului său, Sauer rămase stupefiat:

— Nu mergi prea departe, Stirner?

— Ascultă, prietene. Lumea în care trăim se află - ca să spun așa - într-un echilibru instabil. Ori urci, ori te prăbușești. Cercul, când nu se mai învâртеște, cade... Și cum reacționează bursă la proiectata fuzionare?

— Într-o singură zi, acțiunile lui Münsterberg și Schumacher au urcat cu cincizeci de puncte.

— Dă ordin tuturor agenților noștri să le cumpere!

— Cum?! Mizezi pe Münsterberg și pe Schumacher?!

— Mizez pe Glück! Cum de nu-mi înțelegi jocul?... Fă-le să urce mereu! Cu cât vor fi mai bine cotate, cu atât mai bine pentru noi. M-am plictisit de vânat mărunț! Vreau să dau lovitura cea mare!

Semnă hârtiile, dar când Sauer dădu să iasă, îl strigă:

— Îmi trebuie adresa ministrului comerțului și-a ministrului finanțelor! De acasă...

— Sunt în îndreptar!

— Ai dreptate... Ce zici, Sauer, n-am putea găsi un pretext să-i aducem aici?

— N-aș crede.

— Nu vin, zici? Să-l refuze ei pe Ludwig Stirner? Dar lasă. Mai avem timp. Ne descurcăm noi și fără această vizită... Adu-mi, te rog, planul orașului.

Sauer se execută.

— Mulțumesc. Nu mai am nevoie de dumneata.

Stirner luă o busolă, orientă planul, notă cu puncte locuințele celor doi miniștri, trase linii drepte de la aceste puncte la un al treilea punct ce marca banca „Elsa Glück” și măsură unghiul făcut de fiecare linie cu direcția nord-sud a hărții orientate.

— Gata! Și-acum, domnilor miniștri, dacă muntele nu vine la Mahomed...

Apoi se închise în camera lui.

Peste vreo zece minute Elsa intră și se așează în fotoliul adânc din fața biroului. Imediat se auzi o cheie răsucindu-se în broască și apăru Stirner. Elsa îi alergă în întâmpinare cu brațele întinse, iar Stirner, luându-i mâinile, i le sărută cu duioșie.

— M-ai chemat, Ludwig?

O luă de braț și ieșiră:

— Da, scumpa mea. Am terminat ce am avut de făcut în dimineața aceasta, așa că-mi pot îngădui un ceas de odihnă. Vrei să luăm masa în grădina de iarnă?

Elsa se luminează la față:

— Ne vedem atât de rar.

— Ce să fac, scumpa mea... Bătălia e în toi!... Știi că averea ta s-a triplat? Iar peste câteva zile vei fi stăpână pe capitalurile tuturor băncilor particulare din țară.

Se așezară la masă. Stirner turnă vin în pahare.

— Vei fi regina bursei! Sorbi o înghițitură. De altfel, nu va mai exista nici un fel de bursă. Bursa va fi aici. Dacă nu erai măritată, citi prinți de sânge ți-ar fi oferit bucuroși mina și inimă! Dar și eu, nu poți să spui că-s de lepădat. Datorită mie...

— Vai, dar n-am spus-o niciodată!

— N-ai spus?... Cu atât mai bine.

Ciocniră.

— Știi, Ludwig, aș fi mai fericită dacă în loc să-mi fi triplat averea, ai sta de trei ori mai mult cu mine. Mi-e atât de urât singură... Nu trăiesc decât pentru clipele când ne vedem...

— Mai ai puțină răbdare, draga mea. După ce-i voi doborî pe ultimii noștri adversari, ți-i voi zvârli la picioare ca pe o pradă de război...

Sauer intră și se înclină respectuos în fața Elsei. Ea îi răspunse cu un mic semn din cap.

— Iertați-mă că vă deranjez. Apoi către Stirner: În hol e un individ care vrea să-ți vorbească personal. Spune că-i ceva foarte urgent. Am impresia că e un agent al lui Schumacher.

Stirner ieși.

— Cum se simte Emma? Întrebă Elsa.

— Mulțumesc... Mai bine.

— Vezi că am avut dreptate? Te-ai speriat degeaba. Emma mamă!... Nici nu-mi vine să cred... Zău că i-ar sta bine să se joace cu păpușile... Am să trec azi s-o văd.

— O să se bucure.

Stirner se întoarse:

— Ai ghicit, Sauer! În ultima clipă, vulpoiul de Schumacher e gata să-și trădeze aliatul dacă primesc să-mi fie asociat... A încercat să mă intimideze, mi-a promis marea cu sarea... Într-un cuvânt, a aruncat în luptă întreg arsenalul său de speculant bătrân.

— Și?

— L-am trimis la plimbare. I-am spus: transmite-i domnului Schumacher că n-am nevoie nici de asociat, nici de dădacă. Scurt pe doi! Stai, Sauer. Servește...

Și se așezară la șuetă, ca doi buni prieteni pe care îi leagă și o stimă reciprocă. Recentele furtuni n-au lăsat nici o urmă în inimile lor.

II. CEL MAI PUTERNIC ÎNVINGE

În ziua când guvernul urma să aprobe constituirea noii societăți, rezultată prin fuzionarea băncilor „Münsterberg” și „Schumacher”, Stirner îl chemă pe Sauer la o oră foarte matinală și-i dădu următoarea dispoziție:

— Vinde toate acțiunile „Münsterberg” și „Schumacher”! Una să nu rămână!

— Bine, dar într-o singură noapte ele au urcat cu 26 de puncte! Am fost informat din sursă sigură că guvernul va da aprobarea cerută. Cred că...

— Crezi ce vrei, dar execută întocmai instrucțiunile. Du-te imediat la bursă și ține-mă la curent prin telefon!

Sauer dădu din umeri și plecă. Peste o oră îl sună pe Stirner.

— Acțiunile se vând ca pâinea caldă! Cursul urcă mereu.

— Perfect! Când se întrunește guvernul?

— La două fix!

— Le poți vinde pe toate până la ora aceea?

— Într-o oră, una nu-mi mai rămâne!

— Bine! Peste o oră mă chemi iar!

Dar Sauer telefonă peste o jumătate de ceas.

— Am vândut toate acțiunile! La bursă se petrece ceva nemaipomenit. Mulțimea a înțesat toată piața. Circulația e blocată. Tramvaiele abia își fac loc, iar mașinile...

— Nu mă interesează! Acțiunile noastre cum stau?

— Îmi pare rău, dar... au început să scadă...

— Minunat! Lasă-le să mai scadă, apoi cumpără!

Elsa apăru în ușă:

— Ludwig, ești tare ocupat?

— ...cumpără tot ce se oferă! continuă Stirner în receptor. Și sună-mă cât mai des! Apoi, către Elsa: Da, draga mea. Mănâncă singură. Rămân lângă telefon toată ziua și probabil, toată noaptea!

Elsa nu-și putu stăpâni un gest de ciudă. Stirner puse receptorul în furcă și veni lângă ea.

— Puțină răbdare, dragostea mea. Astăzi dăm bătălia decisivă. Trebuie s-o câștig. Măine vei fi o regină neîncoronată și în mâinile tale vor fi bogății...

— Ludwig, murmură Elsa cu reproș.

— Fie! Nu-ți mai vorbesc despre asta. Ce face Emma? Ai fost la ea?

— Doctorul spune că are ceva la rinichi... Cine și-ar fi închipuit!... Și că o naștere i-ar putea fi fatală.

— Mda... făcu Stirner cu gândul în altă parte.

— Dar ea spune că mai bine moare decât să renunțe la copil.

— Foarte bine, foarte bine...

Din nou zbârnâi telefonul. Stirner tresări și o sărută absent pe frunte:

— Fii cuminte și caută de te distrează. Când se va termina totul, plecăm pe Riviera!... Alo! Da...

Elsa suspină și ieși.

— La douăsprezece? Adică peste o oră?... N-au decât! Cum afli ce a hotărât guvernul, îmi comunică!

Trânti receptorul și începu să măsoare cabinetul în lung și în lat.

— Guvernul se întrunește la douăsprezece, nu la două cum fusese vorba. Prin urmare experiența a reușit! Acum sunt mai sigur că oricând de victorie. Și dacă am învins acum, voi învinge întotdeauna!... Ești atotputernic, Stirner!

Încremeni în mijlocul camerei cu capul pe spate, cu ochii întredeschiși și un zâmbet de deplină satisfacție pe buze:

Dar nu, nu e momentul să mă las îmbătat de putere! Lupta se mai dă încă. Trebuie să-mi concentrez toate forțele pentru ultima lovitură!

Se încuie iarăși în camera lui, iar când ieși de acolo, peste o oră, avea fața răvășită, și câteva șuvițe de păr îi cădeau pe fruntea nădușită. Se pieptănă și se lăsă istovit într-un fotoliu. Pleoapele grele aproape că-i ascundeau privirea.

Telefonul! Sări ca împins de un resort și smulse receptorul din furcă.

— Alo!? Da, eu! Spune Sauer!

Dar nu era Sauer, ci Spielmann, un agent al lui Stirner.

— O veste formidabilă! Chiar acum s-a terminat ședința guvernului. Cererea a fost respinsă! Schumacher i-a trântit-o ministrului în față: „Trădătorule!” Așa a strigat. Pe Münsterberg, ce să spun, l-a lovit damblaua și l-au dus acasă mai mult mort decât viu!

Stirner nu mai ascultă restul. Puse receptorul la loc cu mână tremurătoare și răcnă atât de tare „Victorie!”, încât Falk, care moțăia încovrigat lângă fotoliu, sări ca ars și-și privi stăpânul cu mirare.

— Victorie, Falk!

Aruncă batista într-un colț al camerei și porunci:

— Aport!

Din câteva salturi, câinele i-o aduse la picioare.

— De-acum înainte așa o să facă toți! Ha-ha-ha! râse el sarcastic. Luă câinele de laele dinainte și, ridicându-l, îl sărută pe cap. Dar pe ceilalți n-am să-i pup, Falk, pentru că sunt mai proști ca tine... și mă urăsc! Da, mă urăsc! Dar nu-i nimic. Cu atât mai plăcut îmi va fi să-i pun să facă sluj!

Din nou sună telefonul.

— Sauer? Da, știu! Mi-a telefonat Spielmann adineaori. Care e reacția bursei?

— Explozia unei bombe n-ar fi avut un efect mai mare! Parcă-i balamuc!

— Acțiunile Münsterberg?

— Scad vertiginos! Ești un geniu, Stirner!

— Lasă complimentele! Fii atent la ce-ți spun: când acțiunile faliților ăstora o să se vândă la prețul hârtiei de ambalaj, începe și cumpără... N-ai grijă, le facem noi să-și recapete valoarea! Dă dispoziții, Sauer, și poți să pleci la masă. Ți-ai îndeplinit misiunea. Ești liber!

— Mersi de-așa libertate! Pe unde să ies? Parcă aș fi în mijlocul unei turme turbate. Nici brancardierii de la salvare nu pot răzbate până aici să-i care pe toți leșinații și striviții de mulțime!

— Ei, dacă tot ești sechestrat acolo, povestește-mi ce se întâmplă.

Și Sauer povestește: după o consultare de zece minute, curtierii au constatat că devalorizarea hârtiilor „Münsterberg”, „Schumacher” și-ale celorlalte câteva mici bănci satelite acestora nu poate fi oprită. Așadar, faliment! În fiecare clipă se prăbușeau averi și hârtiile treceau din mână în mină.

După miezul nopții tensiunea atinse apogeul. Nu numai piața din fața bursei, dar și piețele învecinate erau înțesate de automobilele marilor acționari. Vegheau în limuzinele lor, palizi, cu privirile rătăcite. Fiecare buletin anunța o nouă scădere a cursurilor. Dar chiar în clipa când erau comunicate prin telefon și telegraf, aceste cifre nu mai corespundeau realității. Părea că o calamitate cumplită ar fi pustiit orașul și toți sinistrații s-au refugiat în parcul din apropierea bursei. Aici, un loc pe-o bancă ori pe bordura de piatră a parcului costă mai scump decât o cameră în cel mai luxos hotel. Spre ziuă, doi agenți de schimb și un bancher își pierdură mințile.

— Moarte lui Stirner! țipa unul din ei...

Erau atât de furioși, încât trebuiră să-i pună în cămăși de forță și să-i ducă la ospiciu.

O dată cu primele raze ale soarelui, zbuciumul se potoli, cum se sting ultimele pâlpâiri ale unui incendiu. Milionarii de ieri ieșeau împleticindu-se din clădirea bursei, îmbătrâniți cu zece ani, albiți și încovoiați.

Mulțimea se mai rărise. În sfârșit, izbuti și Sauer să iasă. Se opri în mijlocul pieței, clătinându-se de oboseală, și trase cu nesaț aerul proaspăt în piept.

„Aceeși panică domnește în toată țara... gândi el. În noaptea aceasta sute de mii de oameni au fost ruinați, milioane de mici acționari și-au pierdut economiile. Nebunul acela îl acuză pe Stirner... Dar ce vină are Stirner? Cel mai puternic învinge!... Teribil e Stirner ăsta! Are un cap!"

Zâmbi și căscă cu poftă.

Iar Stirner, după ce primi ultimul raport, se ridică de la birou și se întinse cu voluptate. Îl cuprinsese oboseala plăcută a omului care a muncit din greu, dar cu spor. A învins! Și victoria lui însemna mai mult decât îngenuncherea câtorva bancheri și miniștri. Nu mai încăpea îndoială că poate oricând învinge rezistența omului! Iată dovada. La început familia Gottlieb, apoi Emma, Sauer,

Elsa... Și-acum, ăștia!

— Nimeni nu-mi mai poate ține piept! Curând voi fi stăpânul lumii! rosti orgolios.

Nu-i era somn.

Urcă și bătu la ușa Elsei.

Era îmbrăcată. Nici ea nu se culcase. Deschise îndată și strălucind de fericire întinse brațele spre el.

— În sfârșit, ți-ai adus aminte că exist și eu pe lume!

III. VILA ALBĂ

Banca „Elsa Glück” (pe firmă continua să figureze numele de fată al Elsei) era suveranul absolut al lumii financiare.

Elsa nu se simțea deloc mai puternică. Ca și mai înainte, rățacea singură prin casa pustie, și numai puținele clipe petrecute cu Stirner dădeau un rost vieții ei nefericite. Stirner era și acum foarte ocupat, iar când vroia s-o vadă, Elsa – cuprinsă de dulci fiori – se grăbea să coboare. Se întâmpla ca zile în șir să se întâlnească numai la micul dejun. Îi spunea distrat câteva cuvinte și se făcea nevăzut. Alteori pleca din oraș pentru mai multe zile. Atunci ea cădea într-un fel de apatie și se surprindea că nici nu-i este dor de el. Când se întorcea, îl primea destul de rece. Stirner se întuneca la față, se încuia în camera lui în care nici ea n-avea acces, și după câteva minute Elsa se trezea palpitând de dragoste.

Stirner nu-și căpăta imediat bună dispoziție. Tăcea, muncit de un gând tainic... Dar duioșia și drăgălășeniile Elsei reușeau până la urmă să topească gheața, deșteptând în Stirner soțul atent și iubitor. Elsa prețuia nespus aceste clipe atât de rare...

Călătoria făgăduită se amână mereu.

Acum ambițiile lui Stirner ținteau și mai departe: să pună mâna pe întreaga industrie a țării, speculând împrumuturile contractate de mai toate întreprinderile la banca „Elsa Glück”.

Industriașii se apărau cu disperare, dar Stirner acapara metodic fabrici și uzine.

Abia după victoria definitivă îi spuse lui Sauer, fiind și Elsa de față:

— În sfârșit, mă pot odihni și eu! Plecăm, ce-i drept cu oarecare întârziere, în călătoria de nuntă. Dumneata, Sauer, o să te descurci și fără mine. În linii mari, lupta s-a terminat. Au rămas doar câteva formalități de îndeplinit. Vei protesta polițele „ultimilor mohicani”, vei scoate întreprinderile lor la licitație, și tot tu le vei cumpăra, pentru că în afară de noi nu dispune nimeni de capitalul necesar. Măine dimineață plecăm cu avionul... Ce-ți mai face soțioara?

Sauer clătină din cap foarte abătut:

— Nici n-ai mai recunoaște-o. E foarte schimbată...

— Păi e firesc, încercă să-l liniștească Stirner. Sarcina...

— Nu despre asta e vorba, se fâstâci Sauer. I s-au umflat rău picioarele și fața. N-a vrut să asculte de medici și acum nașterea este inevitabilă... Mă tem pentru păpușica mea...

— Lasă, nu fi neliniștit. În curând va trebui să ai grijă de două păpuși. Capul sus, Sauer! Îi vei avea la dispoziție pe cei mai iluștri profesori. Așadar, ne-am înțeles? Mă ții la curent cu tot ce se întâmplă. Complimente soției.

În ajunul plecării, Stirner a vegheat toată noaptea în camera lui. Elsa căzuse într-o stare vecină cu somnul. Prin toropeala care o cuprinsese se simțea străbătută de un fel de fluide nervoase sau de curenți electrici. Inima i se topea de dragoste pentru Ludwig. De câteva ori întinse mâinile în neștire și șopti:

— Ludwig! Iubitul meu!

În zori, avionul particular al băncii „Elsa Glück” decolă cu destinația Menton, unde, cu puțin înainte de moarte, Karl Gottlieb cumpărase o vilă superbă.

După viața de captivă dusă în ultimul timp, călătoria i se părea Elsei un vis.

Lupta între dorința de a-l privi pe Ludwig și aceea de a admira priveliștea neobișnuită ce se desfășura sub aripile avionului. Îmbătată de atâta fericire, fredona: „Ca o rândunică, pretutindeni zbor”...

— Am să schimb textul, spuse ea râzând. În loc de „pretutindeni zbor” să pun: „după tine mor”! Vai ce nostim! De aici se văd numai acoperișurile de țiglă. Și ce mici par casele, ca niște cuburi risipite pe un covor verde. Iar punctele acelea... Aha, e o turmă! Ce sunt crestele înzăpezite din zare?

— Alpii.

— Am și ajuns?! Vom zbura deci mai sus decât vulturii! N-am fost niciodată atât de fericită.

Aterizară cu bine pe micul aeroport de lângă Nișă și peste o oră intrau în vila lor, situată pe țărmul mării, în împrejurimile Vengtimigliei, aproape de frontiera dintre Franța și Italia. Era o vilă superbă, numai din marmoră albă și scăldată în verdeață. Ramurile portocalilor atârnavă, pline de roade aurii. În fața vilei te îmbia o mică pajiște umbrită de palmieri și împurpurată de garoafe.

Singurul neajuns: vecinătatea liniei ferate. Trenurile treceau la intervale scurte, cu zgomot asurzitor. Dar nici asta n-o supăra pe Elsa: noaptea dormea ca legănată, iar ziua făceau excursii în munți, se plimbau cu iahtul său cu hidroavionul până la Nișa și înapoi. Castelul miniaturalului principat Monaco, aciuat la poalele unor stânci galbene ca un cuib de rândunica, părea o jucărie. De-a lungul țărmului, valurile înșirau o salbă de spumă. Oamenii de pe plajă, priviți de sus, mișunau ca furnicile. Iar când pilotul îndrepta botul cenușiu al aparatului spre larg, li se deschidea în fața ochilor o priveliște și mai uimitoare.

Datorită unei iluzii optice, linia orizontului părea neobișnuit de înaltă, iar marea li se înfățișa ca o cupă adâncă, albastră, acoperită cu o altă cupă azurie, răsturnată – cerul. Aveau impresia că hidroavionul este suspendat în interiorul unei sfere. Jos se mișcau încet iole și iahturi cu pânze... Elsei îi râdea inima de încântare și de fericire. Se întorcea la vilă mai veselă și mai plină de viață ca oricând.

După cutia de sticlă, raționalizată, rece și aproape pustie, vila aceasta avea ceva din căldura și intimitatea unui cămin adevărat. Gottlieb nu apucase să-și introducă aici năstrușnicele-i invenții. Mobilierul, deși cam demodat, era elegant și comod. Pianul, nici el nou, dar de o marcă celebră, fu pentru Elsa o plăcută surpriză și deseori seara făceau muzică. Ușa dinspre verandă rămânea mai tot timpul larg deschisă. Luna, răsărind, dura pe ape un pod de argint. Tuberozele înviorate de răcoarea nopții răspândeau o aromă îmbătătoare.

Melodiile pe care le cântă adânceau vraja senină a acestor nopți meridionale.

Se părea că și Stirner se odihnește. Trăsăturile i se destinseseră și gura nu-i mai era strâmbată de oribilul său zâmbet ironic. Uneori doar, o fixă pe Elsa cu o privire tristă.

La începutul celei de-a două săptămâni, Elsa simți în ea o schimbare ciudată. Ceva ca trecerea de la vis la trezie. Se retrăgea în camera ei și rămânea mult timp singură. O năpădeau tot felul de gânduri. Și din nou se surprindea că îl iubește mai puțin pe Ludwig. În momentele acelea îi părea iarăși urât și antipatic.

Stirner își dădea seama ce se petrece în sufletul Elsei și se posomorî. Nici de la Sauer nu primea vești prea îmbucurătoare. Dușmanul își scotea iarăși capul. Câteva bănci s-au redeschis. Mai mulți dintre marii industriași au obținut împrumuturi în străinătate, și și-au plătit polițele, putind astfel să respingă robia financiară a lui Stirner. Dar mai rău era că în lipsa lui presa pornise împotriva lui o campanie susținută, demonstrând cât de primejdioasă este pentru stat și pentru interesele națiunii concentrarea finanțelor și industriei țării în mâinile unei singure bănci, banca „Elsa Glück"! Ziarele guvernamentale erau la fel de pornite împotriva lui Stirner ca și presa particulară.

Succesele uluitoare, nemaipomenite, ale lui Stirner dădeau loc la cele mai neașteptate ipoteze și comentarii. Majoritatea ziarelor erau de părere că, oricare ar fi explicația acestor succese, ele depășesc limitele normale și, în consecință, împotriva lui Stirner ar putea fi luate și măsuri neprevăzute de lege. Nu era exclus ca guvernul să emită un decret special în acest sens. Sub presiunea opiniei publice, miniștrii care nu aprobaseră constituirea societății anonime Münsterberg și Schumacher au fost nevoiți să demisioneze, deși ancheta discretă făcută din ordinul ministrului de justiție nu descoperise în conduita lor nimic infamant sau, mai concret, nu se putuse dovedi că ar fi fost mituiți de Stirner. Münsterberg nu putuse supraviețui loviturii. Schumacher a

încercat să se sinucidă, dar a fost salvat și, îndată ce i-a permis sănătatea, a plecat în America...

Acestea erau noutățile din ultima săptămână. Stirner ajunsese o celebritate mondială. Numele lui era pe toate buzele. La Menton, trăiau foarte retrași. Și aici însă, când se întâmpla să apară în public, îi urmăreau priviri curioase, pline de spaimă, așa că până la urmă Stirner prefera să se lipsească de orice societate.

Cât timp Elsa a fost drăguță cu Stirner, totul mergea bine. Dar de când se purta tot mai rece, bună dispoziție îi pierise. Într-o bună zi s-a apucat de lucru: a pus să i se aducă foi de tablă, plasă de sârmă, izolatori, rezistențe și alte materiale electrotehnice, le-a dus pe toate într-o cameră din fundul vilei și s-a închis acolo.

În dimineața următoare Elsa era din nou numai dragoste și duioșie. Dar nici asta nu-l bucură. Pentru a-și alunga propriile-i gânduri negre, îi propuse să facă împreună o excursie în munți, mai ales că n-au ieșit de mult din casă. De data aceasta Elsa primi cu bucurie.

După o bună bucată de drum, se opriă să se odihnească într-o căsuță albă, strălucind de curățenie. Gazda – o bătrânică vorbăreață și curioasă nevoie mare – le aduse o cană de lapte și-i întrebă de unde vin.

— Dinspre Vengtimiglia, îi răspunse Elsa, binevoitoare.

Găsind sămânța de vorbă, bătrâna începu să turuie:

— Aha, știu. Am auzit că a apărut antihristu' pe-acolo, maică... unul Stirner... Acu, vorba aia, gura lumii-i slobodă! Cică Stirner ăsta și cu nevastă-sa îs avuți nevoie mare, dar că nu-i lucru curat cu bogăția lor. Nu știu câți, maică, au ajuns la sapă de lemn, iar alții s-au prăpădit... Mult sânge și multe lacrimi au curs din pricina lor!...

Un servitor de la vilă, apărut în ogradă, întrebă ceva pe un copil, apoi dădu buzna în odaie, fără a mai aștepta să fie poftit.

— Iertați-mă, domnule Stirner, spuse omul, ștergându-și fruntea îmbrobonită, dar mi-ați poruncit să vă aduc imediat telegramele urgente. Asta chiar acum a sosit...

Bătrânică scăpase ștergarul din mână și se holba îngrozită la „antihrist”.

Stirner deschise telegrama, o citi și sări în picioare furios:

— Poți pleca, Jean! Își concedie el slugă și, aruncând o monedă de aur bătrânei uluite, o ajută pe Elsa să se ridice. Să mergem! Trebuie să ne facem imediat bagajele.

Bătrâna se uită lung în urma lor, apoi, murmurând o rugăciune, luă galbenul cu două surcele și-l aruncă în groapa de gunoi.

— Ptiu! Bani blestemați!

— Ce s-a întâmplat, Ludwig? se alarmă Elsa. Vai, dragul meu, ne și întoarcem acasă? Atât de repede? Cuprinse cu o privire tristă marea, țărmul, cerul, luându-și parcă adio.

— Trebuie neapărat să fiu acolo! Sauer îmi telegrafiază că dușmanii, profitând de lipsa mea, au reluat lupta.

Fața îi era dură, necruțătoare.

Își smulse mâna de sub brațul Elsei și zbieră agitându-și pumnii:

— Vă pun eu cu botul pe labe, afurisiților!

Acasă, Stirner constată că situația e mult mai gravă decât își închipuise. Zeci de bancheri ruinați, unindu-se, au înființat bănci noi, care concureau supărător banca „Elsa Glück”. Izbutiseră nu numai să-i sustragă o parte din clientelă, dar să și răscumpere câteva fabrici și uzine căzute în robia financiară a lui Stirner. În plus, guvernul se pregătea să treacă prin parlament un proiect de lege: „Cu privire la instituțiile bancare”, vădit îndreptat împotriva lui.

Uitând de Elsa, Stirner se aruncă în luptă. Din nou rămânea închis zile întregi în camera lui.

De data aceasta le veni repede de hac adversarilor. Concurenții fură literalmente puși cu botul pe labe și nu se mai auzi nimic despre legea ce urma să îngrădească activitatea lui Stirner. Ba dimpotrivă, câteva legi noi veneau să oficializeze rânduielile introduse de Stirner în practica bancară.

Urmă o perioadă de relativă acalmie. Stirner găsea mai mult timp pentru Elsa, își relua cercetările științifice, începu să se ocupe îndeaproape de „menajerie” și construi câteva aparate complicate.

Se simțea însă extenuat după tensiunea în care trăise atâta vreme. Medicul îi dădu un diagnostic deloc îmbucurător: astenie nervoasă. Mai îngrijorător era faptul că apăsătorul sentiment de singurătate se accentuă când ducea o existență relativ normală. Iar dezmierdările Elsei, în loc să-l liniștească, dimpotrivă, uneori îl enervau.

— Crezi că asta am vrut?! Să mă mângâi eu cu mâna ta!?!

Zadarnic încerca Elsa să pătrundă înțelesul acestor vorbe.

Numai muzica avea asupra lui o înrâurire balsamică. Dezolantul sentiment al singurătății îl chinuia îndeosebi seara, întocmai ca pe biblicul Saul. Atunci alerga la „David”, cum o numea în acele clipe pe soția lui, și o rugă:

— Cântă, Elsa. Te rog! Vreau muzică. Numai ea îmi dă alinarea...

Elsa îi cânta nocturnele lui Chopin, de o visătoare melancolie. Revedeau atunci imagini din prima săptămână petrecută la vila albă, când nimic nu le umbrise fericirea. Mirosul florilor din grădina de iarnă accentua iluzia unei calde nopți meridionale. Dar simțământul fericirii pierdute nu-i părăsea nici atunci.

— Sper că nu vă deranjez, auziră într-o seară glasul lui Sauer. Puteți să mă felicitați! Am un băiat!

Stirner și Elsa se ridicară tulburați.

— M-am zăpăcit! Puteam să vă dau nu telefon, urmă Sauer. Era palid de oboseală, dar fericit. N-am închis un ochi toată noaptea. Prin ce emoții am trecut!... Acum... Emma a adormit...

— Și... totul e bine?

— A avut o naștere grea și e foarte slăbită. Știți, complicațiile la rinichi. Medicii spun că va trebui să plece în sud și, probabil, pentru mai multă vreme. Dar nu vrea să plece fără mine. V-aș ruga să-mi dați un concediu.

Se uita rugător când la Stirner, când la Elsa.

Stirner se gândea.

— Bineînțeles. Nu-i așa, Ludwig? spuse Elsa.

— Îți dau răspuns peste două zile. Cred că se aranjează. Până una-alta, dă-mi voie să te felicit pentru venirea pe lume a lui Sauer-junior.

Sauer se înclină.

— Iertați-mă, sunt foarte grăbit.

Ieși repede, lăsându-i pe cei doi duși pe gânduri.

IV. PSIHOZĂ ÎN MASĂ

Trecură două zile, trecu și o săptămână, dar de plecarea lui Sauer și a Emmei tot nu putea fi vorba. Stirner aproape că nu ieșea din camera lui. Era tot mai morocănos și preocupat. Adio serile de muzică din sala mare! Elsa ar fi vrut uneori să coboare la el, dar ceva o oprea. Rătăcea singură prin sala mare și frângându-și mâinile șoptea:

— Nu mai pot, nu mai pot...

La sfârșitul săptămânii, chipul lui Stirner începu să pălească în mintea ei, iar când reușea să și-l reînvie, i se părea străin, ba chiar odios.

I se întâmplă tot mai des să privească nedumerită în jur, de parcă s-ar fi aflat pentru întâia oară în această casă. Gândul îi zbura mereu la Sauer... „Dragul meu Otto, de când nu te-am văzut!...” Uitase că-i căsătorit, că are un copil. Când îl întâlnește într-o seară, îl privi cu atâta duioșie, încât tânărul se opri mirat, apoi căzu pe gânduri, cu aerul unui om care se căznește să-și amintească ceva.

— Otto, îl chemă ea duios, de o veșnicie n-am mai stat de vorbă... De ce mă ocolești? Și, apropiindu-se, adăugă în șoaptă: Sunt atât de singură... îmi lipsești mult, Otto...

Erau singuri în cameră.

Otto se lăsă pe un scaun lângă Elsa și-și frecă fruntea cu mâna. Cuvintele ei calde răscoliră amintiri adormite. Fața bărbatului trăda o luptă chinuitoare. Deodată un gând îi însufleți privirea. O prinse de mină și, privind-o galeș, rosti cu glas întretăiat:

— Da, draga mea, ai dreptate! Elsa, scumpa mea! Cum de am putut să te uit? Nu știu ce se petrece cu noi dar, uite, în clipa asta parcă mi-a luat cineva un vâl de pe ochi, parcă acum te revăd, după o lungă despărțire... Unde ai fost, Elsa? Ce-ai făcut în tot acest timp?

Nu se mai săturau uitându-se unul la altul, ca și cum într-adevăr s-ar fi regăsit după o lungă și grea despărțire.

Vorbeau de dragoste, de chinul singurătății, de bucuria revederii...

Ceasul bătu o dată, apoi încă o dată, trezind ecouri în odăile pustii, iar ei vorbeau mereu, uitând de tot și de toate.

Nu-și făceau planuri, nu răscoleau trecutul, nu se gândeau la viitor. Pur și simplu se îmbătau de fericirea acelor clipe, orbiți de raza de lumină care străpunsese pe neașteptate bezna ce învăluia gândurile și simțămintele lor adevărate. Și din nou se auzi pendula.

— Vai, e miezul nopții, se sperie Elsa. Pe mâine, scumpule... Și ea, cea dintâi, îl îmbrățișă pe Sauer și-și lipi buzele de ale lui într-o lungă și pătimașă sărutare.

Dar acest „mâine” nu mai veni.

Stirner, absorbit de muncă, îi scăpase de sub influența lui, dar numai pentru scurt timp. Lucra la un aparat cu ajutorul căruia avea să-și extindă puterea asupra oamenilor. O serie de complicații survenite pe parcurs, ca și proiectele lui noi, de proporții colosale, făceau acest aparat indispensabil.

Grație măsurilor luate, producția întreprinderilor industriale acaparate crescuse enorm, mărfurile se ieftineau și piața internă era suprasaturată de ele. Stirner se pomeni în fața unei dezastruoase crize de supraproducție. Există o singură salvare: cucerirea piețelor externe. Pentru aceasta însă trebuiau biruite obstacole uriașe. Temându-se de concurența mărfurilor sale ieftine, celelalte state recuseseră la puternice bariere vamale. Aceste bariere trebuiau înlăturate cu orice preț. Războiul economic cu concurenții din străinătate intrase într-un stadiu care implica pericolul unui conflict armat. Dar lui Stirner nu-i era deloc ușor să declare un război adevărat. E drept că făcea ce voia cu guvernul. Totuși, se putea aștepta la orice surpriză din partea miniștrilor nesupravegheați, îi va strivi pe toți și va rămâne el singur, cârmuitor unic și absolut al țării! Va supune voinței sale milioane de oameni, le va sugera că un război este necesar, și ei se vor duce bucuroși la moarte, cum se duceau soldații lui Napoleon!...

Pentru aceasta avea nevoie de o armă extrem de puternică, o armă „cu bătaie lungă”, care să subjuge gândurile și voința oamenilor... Lucrând cu îndârjire la crearea noului aparat, îi neglijase un timp pe cei din jur.

Chiar în ziua când Elsa și Sauer se despărțiră cu o lungă sărutare, Stirner pusese la punct noul aparat. Frânt de oboseală, adormi, iar noaptea, trezindu-se, își aduse aminte de Elsa și de Sauer. Atâta fu de-ajuns ca în inimile lor să se producă o schimbare radicală. Sauer își adoră din nou „păpușica” și copilul, iar Elsa murmură cu duioșie în somn numele lui Stirner.

Dimineața coborî în cabinetul soțului ei, îl sărută pe frunte și-i spuse:

— Dragă Ludwig, două lucruri vreau să te rog...

— Nu mai spune! Chiar două?... Poruncă, stăpâna!

— A venit Gottlieb...

— Iarăși?

— Nu bătrânul, ci Rudolf.

— Păi ăsta-i taică-său întreg! Pariez că tot după bani a venit. Am ghicit?

— Rudolf s-a certat cu bătrânul când a aflat că a luat de la noi două sute de mii și lui nu i-a dat nici un ban. Acum ne roagă...

— Exclus!

— Dar suntem atât de bogați! Ce contează...

— Tocmai de-aia! Să arunci o pomană unui bătrân, treacă-meargă, dar dacă îi dăm ceva neisprăvitului ăstuia, ne aprindem paie în cap. O să-și închipuie că l-am jefuit, că acum ne mustră conștiința și nu mai scăpăm de el. O să încerce să ne șantajeze... Bătrânul s-a mulțumit cu cât i-am dat, pe când Rudolf... ăsta-i primejdios! Nu, nu, draga mea. În interesul tău, refuz s-o fac!

— Bine, dar... aproape că i-am făgăduit...

Stirner se gândi. În dimineața aceea era bine dispus. O idee poznașă îl făcu să zâmbească.

— Lasă, Elsa, că discut eu cu el, aici, față de tine. Ia loc, te rog... și iartă-mă o clipă. Trecu în camera lui și se întoarse imediat. Am să-i joc o farsă, să-i tai poftă să mai calce pe-aici. Aș fi putut să-l fac să uite că existăm pe lume, dar nu-mi convine să măresc prea mult numărul „tutelaților”, încheie Stirner, fără să-i explice Elsei sensul acestor cuvinte.

Porunci valetului să-l poftască pe domnul Gottlieb.

Acesta nu avea deloc aerul unui solicitator. În inima lui, lăcomia care îl adusese aici se lupta cu înfumurarea.

— Ia loc, tinere domn. Ai nevoie de bani?

Rudolf simți că-și iese din fire, dar reuși să se stăpânească. Numai fața lui pistruiată se făcu roșie ca focul.

— Da, îmi trebuie bani, răspunse el fără să se așeze, și am, cred, destule motive să vi-i pretind...

„Ce dobitoc! gândi Stirner. Și-a și dat cărțile pe față.”

— Domnule Gottlieb, dacă pui problema în felul acesta, te poftesc să te adresezi instanțelor în drept și să demonstrezi acolo în ce măsură sunt întemeiate pretențiile dumitale.

— În afară de norme juridice mai există și norme etice, debită Rudolf o frază dinainte pregătită. Sub raport moral, drepturile mele nu se cer demonstrate.

— Tinere, noi nu suntem instituție filantropică.

— Ascultă! Cu mine nu-ți merge! izbucni Rudolf. Ori îmi dai cât îți cer, ori...

— Aha, mă ameninți? În cazul acesta am să te dau afară cu toate onorurile.

Fluieră. În camera de alături se auziră pași moi dar apăsați. O namilă de urs intră, legănându-se în două picioare, se apropie de Rudolf și, proptindu-se cu labela în pieptul lui, începu să-l împingă spre ieșire.

Alb ca varul la față și tremurând de groază, Rudolf, când se văzu lângă ușă, făcu stânga împrejur și o rupse la fugă, țipând ca din gura de șarpe. Ursul – după el.

Elsa se sperie și ea, dar Stirner, răsturnat în fotoliu, se prăpădea de râs.

— Așa ești sigur că ai scăpat de vizitatorii nepoftiți. Țsta nu mai calcă pe-aici...

Sună telefonul.

— Da, Stirner! A, tot dumneata ești, domnule Gottlieb! N-o să mi-o ierți niciodată? Ei, nu mai spune! Și ce dacă ești bun ochitor?... Oricum, nu te sfătuiesc să mai calci măcar prin preajma casei. Te previn că am dat ordin amicilor mei patrupezi să te sfâșie în bucăți ca pe un ied dacă mai apari. Cum? L-am omorât pe unchiul dumitale? Și eu care n-am știut nimic!... Mă rog, te privește!... N-ai decât... E un cretin sinistru, bombăni Stirner, punând receptorul la loc.

— Vai, Ludwig, se poate să-l sperii în halul ăsta?

— E cea mai inofensivă armă din arsenalul luptei dintre oameni... Dar parcă mai voiai să mă rogi ceva?

— Nu știu dacă...

— Fii liniștită. Oricare ar fi cel de-al doilea protejat, nu-l trimit în brațele ursului. Ascult!...

— E vorba de Emma. Am fost s-o văd. Mă imploră să-i dau concediu lui Sauer ca să plece amândoi în sud. Trebuie să se trateze neapărat, și nu vrea să se despartă de el.

— Acum da, se poate. Mă descurc și fără Sauer. Frunzărind ziarele de dimineață, repetă: Acum se poate. Apropo, ai văzut asta? Nostim, nu? Citește tare.

Elsa luă ziarul și citi articolul însemnat de Stirner cu creion roșu.

PSIHOZĂ ÎN MASĂ

Ieri seară s-a observat în orașul nostru un fenomen ciudat. La orele 23, timp de cinci minute, mai mulți oameni – numărul lor n-a fost încă precizat, dar se presupune că se apropie de zece mii – au simțit încolțind în mintea lor o idee fixă sau, mai precis, au fost obsedați de melodia binecunoscutului cântec: „Ach, du lieber Augustin”. Obsesii de acest gen sunt destul de frecvențe la persoanele nervoase. Surprinde însă răspândirea și simultaneitatea fenomenului. Și unul din reporterii noștri a căzut pradă acestei obsesii. Să-i dăm cuvântul:

<<— Mă aflu la cafenea cu un prieten, cunoscut critic muzical, adept fervent al muzicii clasice. Prietenul se plângea că de la o vreme gusturile publicului lasă de dorit, că scenele sunt năpădite de jazz-uri barbare, în timp ce operele clasicilor Mozart, Beethoven, Bach sunt tot mai rar interpretate. Îl ascultam cu luare-aminte, fiind eu însumi un iubitor al muzicii clasice, când

deodată mă pomenesc fredonând în gând: „Oh, du lieber Augustin!... Dacă ar afla, mi-am spus eu cu groază, nu mi-ar mai vorbi toată viața! Criticul continua să vorbească, dar aveam impresia că și pe el îl frământa ceva... Din când în când scutura din cap ca pentru a alunga o muscă sâcâitoare. Pe fața lui se citea spaimă și nedumerirea. În sfârșit tăcu și începu să bată cu lingurița în pahar. Stupoare: bătea tactul melodiei care îmi umbla și mie prin cap. M-a străfulgerat o bănuială, dar nu îndrăzneam să i-o destăinui.

Ce a urmat, a uluit toată lumea din local.

Dirijorul a anunțat: „Poetul și țăranul” de Souppé, a ridicat bagheta și a dat semnalul de începere. Ei bine, orchestra a început să cânte: „Oh, du lieber Augustin”!... Și, vă rog să rețineți, în același ton. Eu, criticul, lumea de la celelalte mese, am sărit toți în picioare și am rămas așa cam un minut, paralizați de surpriză. Apoi am început să cântăm și noi, de-a valma, gesticulând; aceeași melodie ne obseda pe toți. Exact peste cinci minute fenomenul a încetat.>>

După informațiile de care dispunem, aceeași obsesie a cuprins aproape întreaga populație a cartierelor din preajma Pieței Bursei și Străzii Băncilor. Mulți cântau melodia pe stradă, uitându-se îngroziți unul la altul. La operă, în locul duetului: „O noapte de iubire”, Faust și Margareta s-au pomenit cântând în acompaniamentul întregii orchestre: „Ach, du lieber Augustin”. Câțiva spectatori au înnebunit subit și au fost internați la ospiciu.

Care să fie cauza ciudatei epidemii? S-au emis mai multe ipoteze. Reputați oameni de știință opinează pentru o psihoză în masă al cărei mod de propagare nu a fost încă elucidat. Deși «maladia» s-a manifestat într-o formă inofensivă, îngrijorarea publicului este lesne de înțeles. Întotdeauna necunoscutul, inexplicabilul inspiră teamă și stârnește imaginația. Există și temerea că maladia s-ar putea repeta în forme mai grave. Cum s-o combați? Cum să te ferești de ea? Nimeni nu știe, așa cum nimeni nu-i cunoaște cauzele. O comisie formată din oameni de știință, din care fac parte și reprezentanți ai parchetului, încearcă să lămurească misterul melodiei ce a ajuns să terorizeze publicul. S-ar putea că fenomenul să nu fie atât de grav și îngrijorător cum își închipuie unii...”

Elsa se uită mirată la Stirner.

— Ce înseamnă asta, Ludwig?

— Asta înseamnă, scumpo, că totul e în regulă! Și-acum hai la masă.

V. COMITETUL SALVĂRII PUBLICE

În ciuda asigurărilor liniștitoare ale ziarelor, misterioasa întâmplare cu veselul cântec german se dovedi doar începutul unei adevărate epidemii de demență în masă.

La mai puțin de o săptămână se petrecu un fenomen similar, mai grav însă și de mai mari proporții, care alarmă nu numai marele public, ci și guvernul.

Exact la ora 12, într-o zonă a orașului, perfect delimitată, se opri pentru un singur minut orice mișcare. Ai fi putut crede că are loc o scurtă grevă de protest, perfect organizată.

În instituții, munca încetă ca la semnalul unei baghete magice. Funcționarii se opriră din scris, de parcă paralizia le-ar fi încătușat mâinile.

În magazine, vânzătorii încremeniră cu marfa întinsă spre cumpărători, muți, cu gurile căscate și cu zâmbetul profesional pe buze. În restaurante muzicanții, cu arcușurile în mină, încremeniră ca niște statui, așa cum i-a surprins inexplicabilul fenomen; la fel și consumatorii – care cu ceașca ridicată, care cu furculița dusă spre gură.

Străzile și piețele cuprinse de ciudata paralizie aveau un aspect straniu. Iată, de pildă, doi gardieni escortând un arestat. Acesta ar putea să fugă de paznicii lui împietriți, dacă n-ar fi încremenit și el cu un picior în aer. În piață, un băiețuș zdrențaros, cu picioarele rășchirate a fugăși cu trupul aplecat înainte, întinde mâna să fure o plăcintă. Precupeața se repede la el ca o cloșcă ce-și apără puii de uliu. Dinamismul și expresivitatea acestui grup ar fi stârnit invidia oricărui sculptor. Părea o scenă de pantomimă, surprinsă de un aparat de fotografiat...

Pe străzi însă, această paralizie în masă avu urmări dezastruoase. Nenumărate victime se semnală mai ales la limitele zonei. Când un pieton pătrundea în interiorul acestor limite rămânea stană de piatră, în timp ce de o parte și de cealaltă a zonei circulația se desfășura normal. Automobilele care pătrundeau din viteză în „zona moartă” o străbăteau în virtutea inerției, ajungând de partea cealaltă. Dar în cele câteva clipe cât dura „traversarea”, șoferul și pasagerii nu erau capabili nu numai să facă o mișcare, dar nici măcar să gândească. De aceea automobilele nu virau la coturi, se izbeau de ziduri, se tamponau, se încălecau, îngrămădindu-se în șiruri lungi. Deraia două trenuri urbane. Unul dintre ele, sfărâmând parapetul, se prăbușise în mijlocul străzii.

N-apucă populația să se dezmeticească bine, că o lovi o altă năpastă: un val de furie bătui orașul timp de cinci minute. Era un fel de frenezie paroxistică. De data aceasta nebunia se manifestă printr-un singur răcnet: „Război!”

— Vom lupta până la victorie! Moarte dușmanilor! urlau bărbații, agitând bastoane și umbrele, țipau isteric femeile, răcneau bătrânii și copiii – intonând distonant imnul național. Chipurile lor erau firoase. Păreau amețiți de sânge și se năpusteau, gloată, în neștire, de parcă ar fi avut înaintea ochilor un dușman de moarte.

— Vrem război! Trăiască războiul! Moarte sau victorie!!! Atât de mult doreau să se arunce în luptă, să ucidă, să vadă sânge curgând, încât pe străzi

se iscară încăierări cumplite. Se băteau bărbații, copiii. Câteva femei tăbărară asupra unei doamne corpolente, pe care o luară drept străină, și o bătură cu umbrelele de rămaseră din ele numai spițele strâmbate. Cu fețele palide, cu ochii scăpărând de ură, fără pălării și cu părul fluturând în vânt, femeile își maltratau victima cu un fel de voluptate sadică. Bărbații erau la fel de bănuitori. Peste tot li se năzăreau că văd spioni. Un grup întreg opri o ambulanță, convinși că bolnavul pe care-l transportă e un agent străin. Îi smulseră nenorocitului bandajele de pe trupul plin de arsuri și, fără să se sinchisească de țipetele lui sfâșietoare, scormoniră sub pansamente, căutând documente secrete.

În starea în care se aflau, absolut toți – bărbați, femei, bătrâni, copii – s-ar fi dus fără șovăire la luptă, fără să le pese de primejdie și mânați de un singur gând: să ucidă.

Criză de nebunie încetă la fel de brusc precum începuse.

Oamenii se cutremurau la vederea răniților și schingiuiților ce zăceau pe trotuare și pe caldarâm, în băltoace de sânge, apoi își priveau hainele sfâșiate, părul răvășit, și nu puteau înțelege ce i-a apucat.

Curând după aceea comisia pentru cercetarea „cazului obsesiei muzicale în masă” fu transformată într-un comitet al salvării publice.

Al salvării!... Dar de cine? Mister! Nimeni nu se mai îndoaia că un dușman nevăzut – poate om, poate microb – amenință societatea cu un pericol cumplit, fără precedent în istorie. Acest dușman părea diriguitorilor țării mai primejdios decât războaiele și revoluțiile, tocmai pentru că era necunoscut. Nimeni nu știa de unde va veni dezastrul și cum ar putea fi prevenit. Domnea o stare de extremă surescitare. Zilnic se înregistrau sute de sinucideri. Zilnic zeci de oameni își pierdeau mințile. Guvernul și presă făceau eforturi titanice pentru a menține cursul normal al vieții. Nu numai statul era amenințat să se prăbușească. Se clătinau înseși temeliiile vieții în comun, iar societatea tindea să se transforme în balamuc.

În capitală, tensiunea ajunsese de nesuportat. Totuși, câțiva indivizi veroși și mai puțin impresionabili lansau dinadins zvonuri care de care mai năstrușnice, pentru a stârni și mai multă panică.

— În câteva zile e de așteptat o recrudescență a bolii. De astă dată ne vom strânge de gât unii pe alții.

— Ni se va opri respirația și vom muri sufocați în chinuri groaznice...

— Toată lumea va adormi și nimeni nu se va mai deștepta din somnul acela!

Erau crezuți.

După cele întâmplate, orice părea cu putință.

Oamenii își vindeau pe nimic casele și lucrurile (cumpărate, bineînțeles, de autorii zvonurilor) și se refugiau în regiuni neatinse de molimă.

Comitetul salvării publice își ținea ultrasecretele ședințe aproape fără

întrerupere. Și ca să nu fie descoperiți de dușmanul nevăzut – orice-ar fi și oricine ar fi el – curajoșii membri ai comitetului se întruneau în subsolul primăriei. Cu toate că membrii comitetului se consultau zi și noapte, prin rotație, misterul rămânea nedezlegat.

Părerile experților invitați pentru consultări erau împărțite.

Psihiatrii presupuneau că este vorba de o hipnoză în masă. Această teorie putea explica într-un fel răbufnirea sângeroaselor instincte războinice, dar „obsesia muzicală”, de proporții mult mai mari, în nici un caz nu putea fi produsă prin hipnoză. De aceea, chiar așa inofensivă cum părea, obsesia muzicală era considerată de experți mult mai îngrijorătoare decât surescitarea bruscă a mulțimii de pe stradă. Știința cunoaște exemple de emoții molipsitoare cu exteriorizări spectaculare, cunoaște cazuri de izbucnire gregară a unor panici distrugătoare, ca urmare a hipnozei în masă. Forme „latente” de hipnoză în masă însă nu s-au mai pomenit.

Referirile la „minunile” săvârșite de fachiri cu ajutorul hipnozei în masă nu puteau fi luate în considerație, mai întâi pentru că nu au fost verificate și nici studiate, și-apoi pentru că nu aveai cum să discerni adevărul de născocirile călătorilor.

Nici „ipoteza microbiană” nu se confirmă.

Examenul clinic al victimelor noului „morb” nu dădu rezultatele scontate. Nici un microb sau virus cunoscut științei nu fu depistat.

— Explicația trebuie căutată în cu totul altă direcție, susțineau inginerii electricieni. Cu siguranță că este vorba de unde de radio recepționate nemijlocit de organismul omului.

— Oameni-radioreceptori? ricanau inginerii bătrâni. E ceva de domeniul fanteziei!

— Și despre radio se spunea așa! parau primii.

Bătrânii ridicau din umeri.

— Vrem dovezi!

— Le veți avea!

Și, asemenea colegilor medici, se apucară și ei de experiențe.

În timp ce oamenii de știință, închiși în laboratoare, sperau să dezlege misterul cu ajutorul microscopelor și al tuburilor catodice, un alt membru al comisiei, Johann Kranz, urmărea o pistă proprie. El nu era savant, ci doar un inspector de poliție. Avea însă multă experiență profesională și mulți îl socoteau inteligent. Kranz nu se întrebă cine e dușmanul. Microb sau om, el trebuie descoperit prin vechile și încercatele metode care l-au călăuzit nu o dată spre țintă: cercetarea urmelor crimei!

Atâta îl interesa. Or urme erau cu duiumul. Totul e să știi să te folosești de ele. Și Kranz se așternu pe treabă, stimulat de gravitatea și de misterul care învăluia toată afacerea, ca și de ambiția de a o lua înaintea „ochelariștilor de cărturari”.

Veghea nopți în șir în biroul său spațios, plin de „trofee” – fotografii de asasini, amprente digitale, șperacle, tot felul de probe materiale – sistematizând știrile apărute în ziare și rapoartele poliției despre ultimele evenimente.

Aprindea țigară de la țigară și înota în nori de fum. Din când în când deschidea larg ferestrele, pentru a aerisi camera. Trecea pe o hartă mare a orașului niște linii punctate, ele parcă ar fi și ajuns să-l urmărească pas cu pas pe criminal.

— Gata! exclamă el când, în sfârșit, două din aceste linii se întâlniră, formând un unghi obtuz.

Era ora patru dimineața. Împături în grabă planul, îl puse într-o servietă roasă, sună după mașină și goni spre primărie.

— Domnilor, misterul se limpezește! strigă el, dând buzna în sală boltită de la subsol.

Întreaga asistență, destul de numeroasă cu toată ora matinală, începu să se agite.

— Ați dezlegat misterul? se bucură unul din membrii comitetului.

— Am spus că misterul începe să se limpezească, atât! îl readuse la realitate Kranz. Am găsit vizuina criminalului, fie el microb sau om, am găsit focarul de unde pornește misteriosul fluid. În timp ce vorbea, scoase harta și, desfăcând-o, o întinse pe masă. Metoda mea e foarte simplă: am sistematizat tot materialul referitor la aceste întâmplări inexplicabile, pentru a putea delimita sectoarele cuprinse de „demența epidemică”. Iată rezultatele. Din „obsesia muzicală” n-am scos cine știe ce. Ea s-a întins pe o rază de vreo doi kilometri. Depășind această circumferință, ea slăbea treptat, ca la o depărtare de trei kilometri de centrul sectorului să nu se mai înregistreze nici un caz. Focarul se află undeva între Piața Bursei și Strada Băncilor. Aici obsesia a fost atât de puternică, încât oamenii au cântat melodia cu glas tare. Din păcate, n-am reușit să precizez matematic centrul sectorului lovit, pentru că din chestionarea cetățenilor n-a rezultat destul de limpede gradația obsesiei. Persoane care se aflau în același loc fac declarații destul de contradictorii, ceea ce se datorește, bănuiesc, unor factori subiectivi.

— Atâta tot? se auzi un glas dezamăgit.

— În ce privește primul caz, da. A doua răbufnire mi-a furnizat un material mult mai bogat. Fluidul s-a propagat într-o singură direcție, cuprinzând un sector relativ îngust, și s-a oprit într-un punct precis. Ca un fel de rază sau de fascicul de raze, care pornea cam dinspre banca „Elsa Glück”.

Se iscă rumoare.

„Stirner!” „Păi cine altul?!” „V-am spus eu?”

Numele lui Stirner era deseori pomenit în discuțiile purtate de comitet.

— Să nu ne pripim, domnilor, spuse Kranz. Și eu m-am gândit întâi la Stirner. Trebuia însă să verific. În acest scop, am așteptat cu nerăbdare

„repriza” următoare, pentru a-mi verifica teoria. În sfârșit a izbucnit „demența războinică”. Și ea a străbătut orașul ca o rază, ajungând până la clădirea lui Gottlieb, care acum aparține Elsei Glück. Numai că liniile, cele două linii, se intersectează undeva în spatele băncii Elsa Glück, într-o clădire vecină. Uitați-vă și dumneavoastră.

— Și ce se află în clădirea aceea?

— Restaurantul „Empire”! Acolo trebuie căutat. Kranz lovi cu palma-i grasă peste hartă, de parcă ar fi vrut să strivească o muscă.

Argumentele lui Kranz erau simple și convingătoare. După o scurtă consfătuire, comitetul hotărî să ordone o descindere la restaurantul „Empire” și la hotelul aflat în aceeași clădire.

Câteva dispoziții telefonice și o întreagă armată polițienească porni spre „Empire”.

Clădirea fu împresurată. Polițiștii îi percheziționară cu de-amănuntul pe locatari, virând spaima în ei, întoarseră localul și hotelul cu susul în jos, răscoliră podul și pivnițele. Degeaba! Kranz era cam plouat, dar nici prin gând nu-i trecea să dezarmeze.

— Poate că toată tărășenia a fost dirijată din local de vreun client.

Nu era exclus.

Cei percheziționați primiră ordin strict să-și țină gura, câțiva suspecti fură ridicați, pe obișnuirii localului poliția îi puse sub o supraveghere discretă.

Dar cu toate măsurile luate, a doua zi vuia orașul. Mulțimea ațâțata devastă localul și proprietarul trebui să tragă obloanele.

Kranz tot bombănea și înjura de mama focului.

— Lasă că-i venim noi de hac! mormăia el. Oricine ar fi criminalul, el știe că i-am dat de urmă. Și mai știe că, dacă mai face vreo pozna, a treia linie îi va pecetlui soarta.

V. UN ATAC RATAT

— Ce frumoasă-i viața! Să tot trăiești! Inima îmi cânta de bucurie. Mă simt în al șaptelea cer!

Tânărul cu privirea înduioșată și cu un zâmbet larg pe buze îmbrățișă felinarul ca pe un bun prieten.

— Spune, felinărașule, spune drăguțule! E cineva mai fericit ca mine?...

— Te ador! molfăia un moșneag sfrijit și prost îmbrăcat la urechea unei tinere elegante. Iar ea îl săruta pe obrajii țepoși și-i șoptea:

— Sunt atât de fericită! Am impresia că-l revăd pe tata... Dumnezeu să-l ierte. Semănați atât de bine... Tată, tăticule!

La câțiva pași de ei se îmbrățișau doi vechi adversari politici: un monarhist și un anarhist.

— Viața e prea frumoasă ca să ne dușmănim!

Un vagabond flenduros rupse o floare din grădină și o oferă cu grație unui polițist.

— Din partea mea, stimabile!

Polițaiul, gras și cu nasul vinețiu, îl pupă pe amândoi obraji și luă mișcat darul.

— Să trăiești, băiețică! Florile și cântecele sunt slăbiciunea mea!

— Dacă-i așa, hai să cântăm!

— Hai!

Se așezară pe iarbă, fiecare cu brațul pe după umerii celuilalt, cu lacrimi în ochi, și prinseră a zice de inimă albastră.

— Luați, luați totul! strigă în extaz un bijutier virând cu de-a sila în buzunarele trecătorilor inele, diamante, coliere de perle, ceasuri de aur. Doar n-o să le iau cu mine în mormânt! Vreau să vă bucurați așa cum mă bucur și eu acum! Jos mercantilismul! Trăiască fericirea generală!

La tribunal se dădu o sentință de achitare într-un important proces politic, cu toate că vinovăția acuzatului era evidentă. Procurorul, celebru prin ferocitatea lui, în loc să-și rostească rechizitoriul, îl îmbrățișă pe acuzat și, cu capul pe pieptul acestuia, murmură, plângând de fericire:

— Frate, prietene! Ce plăcut e să ierți și să iubești!

Chiar și la abator, parlagiii înlănțuiau cu brațele grumajii boilor aduși la tăiere și-i sărutau între ochi.

— Mă dobitocule... spuneau ei. Te-ai speriat? Na, bea nițică apă și dă o raită prin parcul de colo. E o iarbă!... Și florile poți să le mănânci. Ce vrei tu... Să nu mai curgă sânge! Fugi, și fii fericit!

Toate acestea se întâmplară la numai câteva zile după devastarea localului. Geniul rău care pusese stăpânire pe oraș sfida comitetul și-și bătea joc de; toate măsurile luate. Ca un fel de compensație pentru momentele de furioasă demență și pentru victimele cu care se soldase oprirea bruscă a circulației, dușmanul dădea acum oamenilor prilejul să guste o negrăită fericire. Senzația de beatitudine era atât de desăvârșită, încât cei care au încercat-o ar fi dat orice să se repete. De data aceasta fiecare își amintea perfect de clipele trăite și multă vreme mai vorbiră despre ele ca despre un paradis pierdut.

Fenomenul dădea însă și mai multe motive de îngrijorare decât izbucnirea de violență sângeroasă. Dușmanul necunoscut avea o putere extraordinară asupra sufletelor omenești. Inoculând oamenilor otrava bucuriei sau a suferinței, putea face din ei niște unelte oarbe ale dorințelor sale. Le putea dărui fericire, sau dimpotrivă îi putea tortura, schilodi, ori chiar ucide pe nesimțite, fără nici o împușcătură... Situația părea disperată.

...În noaptea aceea membrii comitetului, deprimați și tăcuți în tainița lor adâncă, se uitau neîncrezători la Kranz, care sistematiza și sintetiza datele asupra ultimelor evenimente, pentru a demarca sectorul cuprins de demență

fericirii.

Unul își pierdu răbdarea:

— Ce faci, Kranz, acolo? Cum merge?

— Cum nu se poate mai bine!

Cineva pufni batjocoritor:

— Poate vrei să spui: cum nu se poate mai rău!

— Ba merge strună, pară Kranz. De când sunt n-am avut o misiune atât de captivantă. Sunt măgulit de cinstea care mi s-a făcut. Da, da!

Degetele lui roșii, butucănoase, se mișcau repede, frunzărind rapoartele și marcând câte un punct pe planul orașului.

— Ca Făt-Frumos din basme, urmă el cu ifos, Kranz va scăpa orașul de zmeu și i se va înălța un monument – lui Kranz, firește, nu zmeului. He-he! Sau mai bine un grup monumental: Kranz, mândru, cu lancea în mină, iar la picioarele lui se zvârcolește zmeul!

— Îți mai arde de glume, omule? se miră procurorul, cel care cu câteva zile înainte plânsese la pieptul acuzatului. În jurul nostru se petrec lucruri îngrozitoare. Dacă de fiecare dată renunț la acuzare, se duce statul de răpă.

— Așa sunt eu, ce vreți. Deformație profesională! Glumesc și-n fața revolverului unui bandit... În fața morții ori râzi, ori fugi. Am spus și repet: merge strună. Și de data aceasta vântul de nebunie a avut forma unei unde dirijate. Și să mi se facă pielea ciur, dacă vârful razei nu se îndreaptă spre același punct! Mai am vreo cinci rapoarte și termin.

Membrii comitetului îl înconjură cu sufletul la gură.

Se așternu o tăcere încordată.

În sfârșit, Kranz trecu pe hartă ultimele puncte.

— Asta e!

— Din nou banca „Elsa Glück"! exclamă un funcționar de la interne.

— Da, din nou!

Kranz împinse planul mai spre mijlocul mesei și explică:

— Observați, vă rog: acesta este fascicolul numărul unu, valul de nebunie când s-a oprit toată circulația, iar acesta e fascicolul numărul doi, demența războinică. Cele două linii tăiau clădirea băncii și se întâlneau la „Empire", unde s-a operat cunoscută descindere...

— Care a dat greș!

— Era normal să dea greș; noi am pornit de la ipoteza unui singur punct de emisiune. Ei bine, în privința aceasta fascicolul numărul trei este edificator! Sectorul demenței fericirii mi-a dezvăluit eroarea făcută mai înainte. Undele porneau din două surse diferite, amândouă din clădirea băncii Elsei Glück! După cum vedeți, este o clădire foarte lungă. E de presupus că emițătoarele se află la cele două capete. Asta a și făcut ca vârful unghiului – presupunând că exista o singură sursă – să coincidă cu clădirea vecină. Unind însă linia unu cu linia trei, am obținut un alt unghi. Acesta. E clar?

Comitetul era în mare fierbere.

— Nu v-am spus eu că-i isprava lui Stirner?

— Pardon? Eu am spus-o mai întâi.

— Ticălosul! Mizerabilul! Acum îl avem în mina!

— Kranz, îl arestăm chiar acum!

— Acum, noaptea? De! Să emiți un mandat de arestare nu-i mare lucru, răspunse Kranz, dar poate-i mai bine să așteptăm până dimineața.

— De ce să mai așteptăm? sări procurorul, care nu putea să-i ierte lui Stirner rușinoasa fraternizare cu acuzatul.

— Nu avem de-a face cu un criminal obișnuit, așa că trebuie să luăm toate măsurile de prevedere și să cumpănim fiecare pas, ca să mergem la sigur. Noaptea, clădirea băncii este închisă și păzită cu strășnicie. Noaptea, oricât de precauți am fi, tot vom face zgomot și dușmanul se va pune în gardă. Tocmai de aceea zic că e bine să ne ducem dimineața, la ora deschiderii, când sunt încă puțini clienți. Câțiva civili vor reuși să treacă neobservați. Intrăm câte unul, ca să nu dăm de bănuiră gardienilor și funcționarilor. Dacă am intrat, urcăm fuga la etaj și, până să prindă de veste, l-am și umflat.

Deși ardea de nerăbdare, procurorul îi dădu dreptate încercatului inspector de poliție. Arestarea lui Stirner fu amânată până dimineața.

— Dar dacă vrei să-mi știți părerea, urmă Kranz, și mai bine ar fi să mai așteptăm o zi...

— Ei, asta-i! se revoltă un bătrânel uscățiv, cu ochelari. Era ministrul de interne, care descinsese în persoană la comitet.

Kranz ridică din sprâncene.

— Repet, excelență: trebuie cumpănit fiecare pas. Nu putem întreprinde nimic înainte de a studia temeinic planul casei. Unde pui pază, dacă nu cunoști toate intrările și ieșirile? Și ce faci dacă nu știi exact unde îl putem găsi pe Stirner? Și câte și mai câte! Or toate acestea cer timp.

Toate fețele se posomorâră.

Deodată șeful poliției se lovi cu palma peste frunte.

— Îmi permiteți? Cred că am găsit soluția! Domnilor, în sfârșit ne-a zâmbit norocul! Chiar zilele trecute am angajat la cancelarie un tânăr, pe nume Rudolf Gottlieb. Ați auzit de el, nu-i așa?

— Cum să nu! Moștenitorul ghinionist. Nepotul răposatului bancher!...

— Nici că ți-ai fi putut dori o călăuză mai bună, Kranz, spuse zâmbind șeful poliției. În calitate de viitor moștenitor, el a cercetat clădirea, vorba ceea, din pod până-n pivniță. Iar pentru Stirner el nutrește cele mai sincere sentimente de dușmănie. Este, într-un cuvânt, exact omul care ne trebuie.

— Și de unde îl scoatem la ora asta?

— Nimic mai simplu! Șeful poliției dădu un telefon și în mai puțin de o oră, Rudolf Gottlieb intra, buimac de somn, în subsolul primăriei.

Cum îi spuseră pentru ce l-au chemat, se trezi de-a binelea. Își încleșta

pumnii și, cu ochii scăpărând de ură, strigă:

— Ei, lasă că ți-arăt eu ție, domnule Stirner!

Șeful poliției radia.

— Domnule șef, i se adresa Rudolf, v-aș ruga să-mi faceți o mare favoare.

— Spune, prietene.

— Vreau să răpun bestia cu mâna mea!

— Cum așa, fără anchetă, fără judecată? Întrebă cam cu jumătate de gură ministrul justiției. Nu dispunem încă de probe directe.

— După părerea mea, domnilor, interveni energic procurorul, tânărul nostru prieten are dreptate. Situația este prea gravă ca să ne jucăm de-a justiția. Cred că nimeni nu se îndoiește că tot ce s-a întâmplat este opera lui Stirner. Bine spune Kranz! Nu avem de-a face cu un criminal obișnuit. De-aceea nu suntem obligați să respectăm procedura obișnuită. Mă gândesc la securitatea statului și a neamului! Dacă umblăm cu mănuși, s-ar putea ca la proces, în loc să rostesc rechizitorul, să-l pup pe Stirner și să-i ofer o țigară! Când sunt în joc destinele patriei, ar fi o crimă să riscăm de dragul unor formalități! Și-apoi... hm!... suntem doar între noi... Stirner poate fi dat scăpat de sub escortă. Unii dezaproba această metodă, dar după mine nu-i vorba de nici o mistificare. Desfid pe-oricine mi-ar spune că există criminal care n-ar vrea să scape de pedeapsă și care n-ar profita de primul prilej să evadeze! În felul acesta, dintr-o lovitură ne-am și descotorosit de dușman!

— Chiar așa! se grăbi să încuviințeze șeful poliției.

— Cine se ridică împotriva societății și a statului trebuie scos de sub scutul legii!

— Gottlieb, ești bun ochitor? Întrebă Kranz.

— Golesc tot încărcătorul într-un singur punct.

— Ei, atunci... cu Dumnezeu înainte! exclamă șeful poliției.

Discutară până dimineața planul de atac. Vor merge patru inși: Rudolf Gottlieb, Kranz și doi agenți dintre cei mai buni, care să constituie un fel de rezervă.

— E mai bine să fim puțini, fu de părere Kranz.

La orele nouă dimineața, micul detașament înarmat cu pistoale automate și având instrucțiuni precise era gata să treacă la acțiune.

— Cu Dumnezeu înainte! le ură din nou șeful poliției.

Pătrunseră fără nici o dificultate în clădirea băncii, urcară la etaj și, conduși de Rudolf, se îndreptară spre cabinetul lui Stirner. Câteva cuvinte strecurate în șoaptă, dar pe un ton care nu admitea replică, îi reduseră la tăcere și-i pironiră locului pe servitorii întâlniți pe scări și pe culoare.

În cabinet nu se afla nimeni. Unul din agenți se postă la intrare, celălalt la ușa ce dădea în camera lui Stirner. Rudolf întredeschise ușa misterioasei încăperi și strecură o privire înăuntru. Un pat, un dulap îngust și o masă de toaletă formau tot mobilierul. Prin mijlocul încăperii trecea un paravan de

stejar, destul de masiv. Stirner tocmai se bărbierea în fața oglinzii. Acest examen nu dură decât o fracțiune de secundă. Dar n-apucă Rudolf să scoată revolverul, că doi câini se năpustiră la el. În același moment Stirner, care ședea cu spatele la ușă, îl văzu pe Rudolf în oglindă. Dintr-un salt fu dincolo de paravan, deschise o ușă și dispăru. Apărându-se de zăvozi – cuvântul de ordine era să tragă numai în Stirner ca să nu dea alarma înainte de vreme – trecură dincolo de paravan și bătură în ușă.

— Deschide, Stirner! strigă Gottlieb. De ce te-ai speriat?

Ușa se deschise atât de repede încât Rudolf, care se opintise cu umărul, era să vină în nas.

— Ușor, să nu cazi! rosti calm Stirner. La loc, Falk! La loc, Bitch!

Supuși, câinii se întinseră cu boturile pe labe, clar fără a-i slăbi din ochi pe cei doi.

— Îți stau la dispoziție, domnule Rudolf Gottlieb, spuse Stirner, așezându-se la loc, în fața oglinzii.

Rudolf puse revolverul pe măsuța de toaletă, luă pământul și-i săpuni obraji și gâtul. Apoi se apucă să-l bărbierască.

Stirner dădu capul pe spate și Rudolf îl rase cu grijă ne gât.

— Mă cam supără, Gottlieb... Ascute-l!

Rudolf trase briciul pe cureaua și-și văzu înainte de treabă...

Kranz, alături, în picioare, încremenise, în poziție de drepti, ca o santinelă.

— Mulțumesc, Gottlieb. M-ai bărbierit clasa întâi. Păcat de-așa talent. Ascultă-mă pe mine, ar trebui să deschizi o frizerie. Apoi se întoarse spre Kranz. Dumneata?

— Mă numesc Kranz! Johann Kranz! La ordinele dumneavoastră! învie detectivul. Puse revolverul pe masa de toaletă, luă o perie și începu să curețe haina lui Stirner.

— Mulțumesc! Ține aici! Dădu fiecăruia câte o piesă mărunță...

Cu un „să vă fie de bine, coane!", cei doi se înclinară slugarnic și se traseră spre ușă.

Cum ieșiră pe poarta clădirii, fiecare apucă în altă direcție.

Agenții – nicăieri.

Kranz se duse întins la închisoare și ceru pe un ton categoric să fie încarcerat. Directorul crezu că glumește, dar Kranz începu să zbiere la el.

— Am dispoziție scrisă de la domnul ministru să arestez pe oricine cred de cuviință, așa că... executarea! Te previn că sunt în exercițiul funcțiunii!

Directorul îi făcu pe plac. Apoi ceru telefonic o confirmare. I se răspunse, că, dimpotrivă, detectivul este așteptat cu nerăbdare la comitet. Kranz nici nu voia să audă.

— Dacă puneți mâna pe mine, trag! îi amenință el. Kranz m-a închis, Kranz să mă elibereze!

Directorul se lăsă păgubaș.

— Asta-i ori beat, ori țicnit!

Kranz era înarmat, așa că nu îndrăzniră să recurgă la forță.

— Dă-l dracului! Să stea acolo până i s-o urî!

Kranz, din celulă, îl pândea prin vizor pe temnicer.

— Tu ce păzești, bă? se răsti la bietul om. Cât o să mai stai acolo, în fundul culoarului?! Nu cunoști regulamentul? Vino de controlează lacătul, ca să nu fug!

Kranz era probabil o excepție de la regula despre care vorbise procurorul: n-ar fi evadat nici în ruptul capului.

Dintre toți cei care au luat parte la atacul ratat, numai Rudolf Gottlieb se întoarse la comitet. Dar nu putură scoate nimic de la el. Pe fața lui pistruiată, ciuda se îmbina cu nedumerirea.

La toate întrebările răspundea invariabil:

— L-am bărbierit!

— Pe cine?

— Pe Stirner!

Membrii comitetului se priviră mirați.

— Poate vorbește la figurat... Ori poate în argou, asta înseamnă că l-a omorât, presupuse ministrul.

— N-am auzit o asemenea expresie, răspunse șeful poliției, expert în materie.

— Domnule, dumneata să ne spui clar: Stirner e viu sau mort?

Rudolf se uita la ei cu ochi beți, apoi răspunse cu un zâmbet acru:

— E mai viu ca noi toți! L-am bărbierit cu perdaf! Dacă doriți, vă pot servi și pe dumneavoastră. Deschid negreșit un salon de frizerie.

VII. „TRILBYE"

Se afla în grădina de vară, când îi auzi pașii.

— Ludwig, în sfârșit! se bucură Elsa, întinzând brațele. M-ai uitat de tot!

Se priveau ca după o lungă despărțire. Într-adevăr, nu se văzuseră cam de o lună și în acest răstimp amândoi s-au schimbat mult. Fața lui Stirner se scofâlcise și mai rău, ochii îi erau duși în fundul capului, avea privirea neliniștită și o dispoziție mai schimbătoare ca înainte. Și Elsa slăbise mult, de i se vedeau urât oasele la gât; obrații i se supseseră. Privirea îi era vagă, absentă, mișcările automate, lipsite de vlagă. Dar și mai mult se schimbase launtric. Viața ei psihică anormală o adusese într-o stare vecină cu dezintegrarea personalității. Gândea dezlânat, în crâmpieie, fără șir. Trecea brusc de la euforie la tristețe. Dintr-o femeie plină de viață, se transforma tot mai mult într-un fel de robot.

Aceasta se observa și în timpul întâlnirilor cu Stirner: uneori se oprea brusc în mijlocul frazei, alteori, dimpotrivă, era de o volubilitate febrilă.

Stirner se așeză lângă Elsa și-și lipi obrazul de al ei. Femeia îl mângâie pe obrazul celălalt.

— Catifea, nu? Rudolf Gottlieb m-a ras!

— Cine!?! Gottlieb?!

— Chiar el. Vrea să deschidă o frizerie și face exerciții, bărbierindu-și prietenii.

Râse... strident, sacadat, fără veselie.

— Nu înțeleg, Ludwig. Glumești probabil.

— Nici nu-i nevoie să înțelegi.

Iar după o pauză:

— Ești foarte schimbat, dragul meu... Te surmenezi.

— Aș, fleacuri!

— Nu cumva ai necazuri?

Stirner se ridică și începu să se plimbe nervos de colo-colo.

— Dimpotrivă, totul merge strună. E adevărat însă că sunt extenuat. Am ajuns, la capătul puterilor, murmură el închizând ochii. Aș vrea să nu mă mai gândesc la nimic, să uit. Elsa, ești foarte rece cu mine.

Încrucișă mâinile pe piept și-și împlântă privirea într-a ei.

Elsa păli, gura i se întredeschise și răsuflarea i se întretăie. Deodată, pradă unei patimi mistuitoare, căzu gemând la pieptul lui Stirner, îi încolăci gâtul cu brațele și-i acoperi cu sărutări ochii, fruntea, obraji. Apoi își lipi gura de a lui și-i mușcă buzele.

Stirner o respinse brutal.

— Ho! Ajunge! Potolește-te!

Elsa se așeză supusă. Elanul i se stinse brusc. Doar oboseală mai simțea.

— Nu asta vreau! Nu... Ce chin! mormăia Stirner, zbuciumându-se între palmieri. Spune-mi, Elsa, ce-ai făcut în ultimul timp?

— M-am gândit la tine, răspunse ea placid.

Stirner dădu din cap ca un medic al cărui diagnostic se confirmă.

— Altceva?

— Am citit. Un roman vechi pe care l-am găsit la bibliotecă: „Trilby”. Îl știi? Swengali o hipnotizează pe Trilby și ea devine o jucărie în mâinile lui. Biata fată! Groaznic! Să-ți pierzi voința, să faci tot ce ți se ordonă, să iubești la comandă!...

Stirner se încruntă.

— M-am și gândit: ce bine că noi ne iubim, că ascultăm numai de îndemnul inimii și că suntem fericiți.

— Ești fericită?

— Da. Sunt fericită, răspunse Elsa cu aceeași moliciune în glas. Swengali... Ce putere avea omul acesta înfiorător! Mă ia groază când mă gândesc numai...

Stirner râse sec.

— Ce-ți veni?

— Nimic. Mi-am adus aminte de ceva amuzant... Află că Swengali al tău e un țânc pe lângă... Pironind-o din nou cu privirea rosti: Uită! Așadar, ce-ai citit?

— N-am citit nimic.

— Parcă vorbeai despre un roman.

— Care roman?

— Dar la pian?

— N-am mai cântat...

— Hai, cânta ceva pentru mine. Și mie mi-e dor de muzică.

În sala mare, Elsa cânta „Primăvara” de Grieg. Spuse încetișor:

— Asta mi-aduce aminte de Menton. Amurgurile liniștite de-acolo... Luna răsărind din mare. Aroma tuberozelor... Am fost nespus de fericiți câteva zile!

— Acum nu mai ești fericită?

— Ba da, totuși... Te văd atât de rar. Iar când ne întâlnim... Știu, ești nervos, surmenat. Mă gândesc uneori ce ne-a dat toată bogăția asta? Mai bine am trăi acolo, între flori, pe țărmul mării de azur, îmbătându-ne de soare și iubire...

— Să avem o grădină și-o turmă de capre, rânji Stirner. Eu să fiu ciobănaș, iar tu o frumoasă păstoriță: Paul și Virginia... Să ai o căpriță preferată albă ca neaua, cu un clopoțel de argint prins cu o funduliță albastră. Și să împletești coronițe pe malul unui pârau. Ce idilă! Constat, Elsa, că încă nu te-ai dezvățat să gândești. Hm? Ludwig Stirner păscând capre! Ha-ha-ha! Adică, mai știi? S-ar putea să ai dreptate. O turmă de patrupede îți dă mai puțină bătaie de cap. Uită de Menton, Elsa! Trebuie să uităm de toate și să urcăm tot mai sus, acolo unde zboară vulturii... Ba chiar mai sus de nori, ca să răpim cerului focul sacru sau... să ne prăbușim în genune. Încetează cu dulcegăria asta! Vreau ceva vijelios. Cântă-mi una din „Polonezele” pline de foc ale lui Chopin sau o rapsodie de Liszt, sau altceva tot atât de zbuciumat. Cânta să plesnească strunele!

Supusă, Elsa cânta cu o forță care-i întrecea puterile „Polichinelle” de Rahmaninov. Părea că în pieptul ei bate inima neliniștită a lui Stirner.

Acesta se plimba neîncetat cu pași mari și-și frângea nervos degetele.

— Foarte bine! Sparge, dărâmă, rupe! Așa te vreau! Sunt singur în lumea toată și toată lumea e a mea!... Gata, Elsa! Ajunge, odihnește-te!

Elsa răsufla greu. Brațele îi căzură nevolnic. Din pricina efortului supranatural, mai să-și piardă cunoștința.

Stirner o luă de mână, o conduse în grădină și o așeză pe bancă.

— Stai jos. Uite, ai transpirat.

Îi șterse fruntea cu batista și-i aranja șuvițele desprinse.

— Vreo noutate de la Emma?

Elsa se însufleți:

— Ah, am uitat să-ți spun. Am primit ieri o scrisoare lungă de tot.

— Cum se simte?

— Mai bine, dar medicii o sfătuiesc să mai stea acolo vreo două luni. Copilul e sănătos.

— Și ca să-ți comunice toate astea i-au trebuit câteva pagini!

— Îmi scrie mult de Otto. De la un timp e morocănos, irascibil... Nu mai e atât de drăguț cu ea. Se teme că n-o mai iubește.

Stirner asculta cu luare-aminte. Se părea că dragostea lui Sauer pentru Emma îl interesează mai mult decât dragostea Elsei pentru el. Se încruntă și șopti ca pentru sine:

— Ei, drăcie! Să fi calculat greșit? Ori e distanța prea mare... Exclus! Să verific totuși!

Sări de pe bancă și, fără să-i arunce o privire Elsei, fără să-i spună un cuvânt, plecă.

— Ludwig! Ludwig, unde te duci?

Zgomotul pașilor se stinse în fundul sălii.

Elsa privi îngândurată peștișorii din acvariu. În cubul de sticlă verzuie, micuțele făpturi se mișcau alene, unduindu-și codițele și suflând arar spre suprafața apei bășicuțe mici, strălucitoare, ca niște minuscule bile de mercur.

— Iar am rămas singură!

VIII. ZONA PANICII

Vrând să afle amănunte despre atacul ratat, procurorul îl vizită personal pe „autoarestatul” Kranz.

— Întotdeauna am spus despre dumneata, Kranz, că ești un funcționar model, începu procurorul pe un ton lingușitor. Ia spune, dragul meu, ce s-a întâmplat la Stirner? Și de ce te-ai vârât singur în această celulă?

Kranz asculta în poziție de drepti, dar nu se lăsă înduplecat.

— Pentru cu sunt un criminal, răspuse el răspicat, ca la armată. Ce crimă am săvârșit? Nu vă pot spune. Refuz să fac - declarații. E dreptul meu. Puteți să mă trimiteți în judecată!

— Cum să te trimit în judecată, omul lui Dumnezeu, dacă nu știu ce crimă ai făcut?

— Vă privește. Stau aici până veți afla. Când Kranz spune nu, nu rămâne! Să nu mai discutăm. Dar pentru că ați venit, am o reclamație.

— Spune, Kranz, spune.

— E de-a dreptul scandalos ce se petrece aici! La masă mi-au adus ciorbă. Bag lingura și... ce credeți? Carne! O bucată de vreo două sute de grame! Iar deasupra uite-așa pluteau petele de grăsime! Dacă dau mâncare ca ăsta la pușcărie, n-o să mai găsești om cinstit, să-l cauți cu lumânarea. Vă declar categoric, domnule procuror: dacă nu schimbă regimul, fac grevă foamei! Să știți! Și încă ceva: escorta te ia din celulă și te duce la latrină tocmai

în fundul culoarului, în loc să aducă hârdăul în celulă. Ce, asta-i ordine? Pentru că dumnealor le e lene, eu să-mi primejduiesc viața? Dacă sunt tentat să fug, și la prima încercare... pac, pac?!... Vă rog respectuos să luați măsuri ca regulamentul penitenciarului să fie respectat întocmai!

Procurorul rămase cu gura căscată. Nu pentru că l-ar fi surprins povestea cu cele două sute de grame de carne din ciorba lui Kranz. Știa el foarte bine că oricare dintre ceilalți deținuți n-ar fi găsit fir de carne în lăturile cu care erau hrăniți, nici dacă le-ar fi trecut prin sită. Dar să se plângă cineva că i se dă mâncare prea bună, asta chiar că n-a mai pomenit în cariera lui!

„Bietul Kranz! S-a scrântit de tot de când a fost la Stirner. Dar să mai încercăm. Vorbă dulce mult aduce.”

— Te rog foarte mult, Kranz, povestește-mi totul, ca unui camarad mai în vârstă. Cum a fost? Adu-ți aminte de când lucrăm împreună... Parcă ce-ți cer: un fleac de declarație!

— Un fleac de declarație? Nu zău! Dacă toți criminalii s-ar apuca să facă mărturisiri, noi, detectivii, ce mai facem? Rămânem pe drumuri! Șomajul ne mănâncă! Să le iau fraților pâinea de la gură? Nu! Crima să fie crimă, iar cercetările cercetări... Să mai ciupească și ei câte ceva!

Dezarmat de această logică originală, procurorul tăcea amărât.

Văzându-l supărat, lui Kranz i se făcu milă. Pescui din buzunar moneda măruntă primită de la Stirner și i-o întinse procurorului, cum dai pomană unui cerșetor.

— Asta-i tot ce am...

Procurorul luă mașinal moneda și o privi pe toate părțile, fără să înțeleagă nimic.

— E o probă materială. Am câștigat acești bani într-un mod ilicit.

Procurorul plecă îngândurat, jucând în palmă „proba materială”.

„A fost unul din cei mai buni oameni ai noștri! Și l-am pierdut din cauza lui Stirner! Când naiba o să-i venim acestuia de hac?”

Asaltat cu întrebări de membrii comitetului, nerăbdători să afle rezultatele întrevederii sale cu Kranz, procurorul căzu în fotoliu și schiță un gest de neputință.

— Ce-i de făcut?! se lamentă ministrul de interne. Să fie Stirner invincibil?

Atunci se ridică comandantul regiunii militare, supranumit „generalul de fier”, un bătrân uscățiv, cu înfățișare energică și cu niște mustăți de majur, ca peria.

— Ce-i de făcut? repetă el cu o voce neașteptat de puternică și de tânără pentru vârsta lui. Vă spun eu, domnilor, ce-i de făcut. Va trebui să-i declarăm lui Stirner război în toată regula. Sper, domnule ministru, că n-o să vă supărați pe un bătrân ca mine că v-o spune de la obraz: voi, civilii, nu stați prea bine cu nervii. Ați trimis câțiva gulerați, ăștia au făcut-o de oaie, și... gata, pezevenghiul ăsta, care poate n-a mirosit în viața lui praf de pușcă, este... auzi

dumneata, invincibil! Iată ce vom face: Unu: decretăm în oraș starea de asediu. Doi: împresurăm clădirea Elsei Glück cu trupe... da, cu trupe regulate!... Cu asta trebuie să ducem război în toată regula... și pornim la asalt. Da, da, la asalt! răcnea „generalul de fier”, de parcă ar fi comandat o armată de milioane de oameni pe câmpul de bătaie. Ba, pentru orice eventualitate, aducem și artilerie. Admițând prin absurd că atacul infanteriei va eșua, tunurile vor mătura clădirea de pe fața pământului! Șrapnelele și grenadele nu pot fi hipnotizate! Asta trebuie să facem, nu să ne văicărim!

Discursul energic al „generalului de fier” avu un efect reconfortant. Iar obiecțiile, de altfel foarte puține, nu vizau fondul proiectului.

— Vor fi lovite și imobilele vecine...

— Ce vină au ceilalți oameni care locuiesc în clădirea băncii? De pildă, soția lui?

— Am spus doar: e puțin probabil să folosim artileria, răspunse generalul. Dar chiar dacă vor ajunge să prindă glas și tunurile, ce să-i faci, nu există război fără victime. Mai bine să piară câteva sute de oameni, decât tot statul.

— Să-i prevenim pe cei din jur...

— În nici un caz! A divulga secretul operațiunii înseamnă a-l pune în gardă pe inamic. Trebuie acționat repede și prin surprindere. La noapte, bine înțeles dacă sunt în asentimentul dumneavoastră, voi porni eu personal în fruntea încercaților mei soldați și-i pun eu pielea pe băț domnului acela invincibil!

— Să fim înțeleși: fără artilerie! interveni ritos ministrul de război.

— De ce? Doar v-am spus... câteva vieți.

— Nu-i vorba de vieți aici! Dacă folosiți bombe ar însemna să nimiciți o dată cu Stirner și arma lui! Ori asta – nu!... Ar putea să ne fie de folos.

Toți îi dădură dreptate.

La statul-major întrunit în împrejurimile orașului, „generalul de fier” își expuse planul.

— Avem de îndeplinit o misiune grea. Ordinul guvernului e clar: să nu recurgem la artilerie. Stirner trebuie capturat viu. El poate fi suprimat numai dacă împrejurările o vor impune, cu condiția ca imobilul să rămână intact, cu toate obiectele pe care le conține. Avem de-a face cu un dușman neobișnuit. Operațiunea se va desfășura în inima orașului. De altfel, chiar dacă vom reuși să pătrundem în clădire și vom de acolo de Stirner, tot nu va fi „luptă de stradă”, ci, știu eu, „luptă de casă”. Primul lucru de care trebuie să avem grijă este ca Stirner să nu fugă. Ce știm despre el? Că emite raze dirijate fie radial, fie pe zone, pe sectoare... Că razele lui – așa vom numi arma pe care o posedă – nu au asupra tuturor același efect. Plecând de la acest considerent, forțele noastre trebuie să acopere întreaga zonă de luptă. E necesar să avem și rezerve. Infanteria va converge spre punctul fixat, în unități compacte. Dacă sub influența razelor primele rânduri se vor retrage în panică, rândurile din

spate vor trebui să preseze, silindu-le să meargă înainte. Sper că în felul acesta vom ajunge în imediata apropiere a casei, unde nu-i exclus să fie un fel de „zonă moartă”, inaccesibilă razelor, ca în cazul bombardamentului de artilerie. Eu pornesc cu avangarda...

— Asta ar fi foarte imprudent, excelență, interveni adjutantul Korf.

— Domnule colonel, i-o reteză generalul, în cazul de față dă-mi voie să-mi hotărâsc eu însumi locul pe câmpul de luptă!

Deprins cu mojiciile superiorului său, aghiotantul, roșu ca focul, căuta doar să se ferească de privirile stat-majoriștilor și nu mai spuse nimic.

— Da, știu, e riscant! urmă generalul cu ifos. Dar războiul, domnilor, nu e o partidă de domino. Pentru a putea comanda, trebuie să cunosc bine arma inamicului, puterea lui de foc! Trebuie să mă expun „tirului” pentru a mă convinge dacă arma este la fel de primejdioasă pentru un soldat călit, cum se arată a fi pentru un civil slab de înger.

Se așternu tăcere. Ofițerii de stat-major nu păreau prea încântați de planul bravului ghinărar. Parcă-l vedeau „călărind pe un cal ca neaua în fruntea oștilor viteze”, întocmai ca pe vechile litografii de prost gust. Dar ar fi fost inutil să-l contrazică.

La miezul nopții, din diferite puncte ale orașului, unități de armată gata de luptă porniră spre sectorul Strada Băncilor – Piața Bursei. În frunte „generalul de fier”, călare pe un superb pursânge arab.

— O armată întreagă împotriva unui civil! Ce rușine! Dar decît să piară țara...

Generalul, luând-o înainte, ajunse în capătul unei străzi ce dădea în Piața Bursei. Clădirea băncii Elsa Glück avea fațada spre această piață, spatele clădirii fiind Strada Băncilor.

— Și-acum, pușorule, să vedem ce-ți poate pielea! mormăi generalul. Scrută câteva clipe imobilul, apoi dădu pînteni calului.

Scăpărînd grațios din picioarele-i subțiri, roibul intră în piață, dar deodată, fără nici un motiv vizibil, fornăi, își lipi urechile de țeastă și se trase înapoi tremurînd.

„Ce a putut să-l sperie pe Abrek, care nu tresare nici cînd bubuie tunurile?” se întrebă generalul uimit. Îl bătu mîngâietor cu palma peste gât: „Hai, Abrek, nu te mai prosti!” Și-l îndemnă iar cu pîntenii.

De data aceasta, cum păși pe caldarâmul pieței, Abrek se cabră și răsucindu-se pe loc o zbughi înapoi. În momentul cînd calul se răsucea și picioarele lui dindărăt depășiră pentru o frîntură de secundă linia ce despărțea strada de piață, generalul simți un fior rece furnicîndu-l prin șira spinării. Dar imediat Abrek îl duse la zeci de metri mai încolo.

— Ei, comedie! mârâi generalul. Îl cuprinse o mînie cumplită, ca întotdeauna în momentele de mare primejdie. Întoarse roibul și îi înfipse cu cruzime pîntenii între coaste. Neobișnuit cu acest tratament, Abrek scutură din

cap și țâșni ca din praștie... Din câteva salturi fu în piață, dar deodată, fornăind cumplit, sări în lături atât de brusc, încât generalul – cel mai bun călăreț din armată – căzu din șea ca secerat. Se părea însă că nici nu-și dă seama. Mentea lui, nervii, întregul organism căzuse pradă unei terori supranaturale. Se dezmetici abia pe stradă, unde îl târâse Abrek. Noroc că-i rămăsese un picior agățat în scară. Între timp, unitățile de infanterie ajunseseră în dreptul pieței.

„M-au văzut! M-am făcut de basme”, se căină generalul. Se scutură cu cât mai multă demnitate și, căutând să-și ascundă tulburarea, îi spuse adjutantului:

— Ei... Fleacuri! S-a speriat Abrek și când a sărit odată, nici diavolul nu s-ar mai fi putut ține-n șa!

„Ca să nu scadă moralul trupei” și mai ales ca să nu ajungă de râsul ofițerilor și soldaților, nu suflă o vorbă despre spaima pe care o trăsesese.

— Toate unitățile sunt pe locurile de plecare?

— Toate. Străzile de acces, pasajele și gangurile au fost blocate.

— Și intrarea din Stradă Băncilor?

— Instrucțiunile au fost respectate întocmai.

— Perfect. Așteptați semnalul!

Când, la ordinul generalului, dărele scânteietoare ale rachetelor săgetară noaptea, boltind spre clădirea băncii, armata porni la asalt. Se produse însă ceva de necrezut.

Generalul a participat în viața lui la multe bătălii, dar o atât de groaznică panică nu i-a mai fost dat să vadă. Stătea în picioare pe platforma unei mașini, militare, în apropierea pieței, și răcnea cu un glas de tunet:

— Înainte! înainte! Vă împușc, ticăloșilor!

Nu-l asculta nimeni. Cuprinși de spaima morții, soldații aruncau armele și o rupeau la fugă ca înaintea unei primejdii înfricoșătoare. Vuia piața de strigăte și gemete. Rândurile din spate presau, cele din față luptau să răzbească înapoi... Generalul dăduse ordin că fugarii să fie împinși înainte fără milă. În felul acesta, din coloanele compacte care înțesaseră străzile, mereu alte rânduri erau „pompe” în piață, care se transformase într-un adevărat infern. Totuși, încet, încet, ea se umplea de armată.

Deodată, valul de teroare se revărsă mai larg, cuprinzând și unitățile de pe stradă. De fapt nu un val, ci mai multe, succesive, se rostogoleau printre rânduri că suflarea de gheață a morții. Unitățile aliniate reglementar se învâlmășeau ca o turmă înnebunită. Soldații se repezeau orbește, ciocnindu-se unii de alții, se ascundeau prin curți, prin gânguri, iar din case năvăleau cu ochii holbați de groază civilii.

În locuințe, oamenii, înnebuniți de groază, se virau sub pat și-n dulapuri. Câțiva se aruncară de la etaj pe capetele soldaților, în vârfurile baionetelor. Cu copiii strânși la piept, femeile fugeau prin camere scoțând țipete isterice, de parcă ar fi luat casa foc. Pe scările și culoarele caselor clocoteau puhoaie de

omenire. Unii se repezeau să urce, alții dădeau să coboare. Femeile și copiii erau doborâți de mulțime și călcați în picioare. Dar, mai groaznic decât orice, nimeni nu cunoștea cauza panicii, nimeni nu știa de ce fuge și unde fuge. Treptat, în vârtejul de omenire se formă un curent care înainta într-o singură direcție. Probabil că soldații din rândurile încă neatinse de panică, văzând toate aceste orori, au luat-o la sănătoasa, antrenându-i și pe ceilalți. Se părea că oamenii au găsit în sfârșit calea salvatoare. Fugeau rupând pământul, de parcă i-ar fi amenințat țevile a mii de mitraliere.

După ce alergă într-un suflet vreo trei cvartale de stradă, adjutantul îl ajunsese din urmă pe „generalul de fier”, pe omul care nu știe ce-i frica. Fără caschetă, cu vestonul rupt, cu o privire de nebun, sărea peste mormane de trupuri strivite, deschizându-și drum cu pumnii lui uriași.

Între timp „zona de baraj a panicii” – cum avea să i se spună mai târziu acestui fenomen – se lărgise, cuprinzând și Piața Primăriei, unde întreg guvernul venise să asiste la ședința permanentă a comitetului salvării publice. Deodată un val de neliniște se revărsă, și toți, savanți și miniștri, o luară la sănătoasa.

Spre dimineață, panica se mai domoli, dar onorații membri ai comitetului nu mai îndrăzneau să se întoarcă în oraș.

Așadar, capitala fusese pierdută. Trebuia salvată țara. Dar cum? Aproape nimeni nu mai credea în această salvare. Când membrii comitetului se regăsiră, convocară un consiliu de război într-un sătuc din împrejurimile orașului. Deprimat de nereușita operației, „generalul de fier” își pierduse orice speranță.

— Demonii nu pot fi învinși cu baionetele! atâta spuse el și capul îi căzu în piept.

Stirner a învins! Putea dispune după bunul său plac de țara întreagă, așa cum n-a izbutit niciodată vreun alt despot în lume.

IX. „AJUTOR PRIETENESC”

Celelalte state urmăreau cu atenție lupta dintre guvernul german și Stirner. Bancherii francezi și englezi nici măcar nu încercau să-și ascundă bucuria când, telegrafic sau prin radio, aflau de ruină și prăbușirea celor mai mari bancheri germani, concurenții lor pe piața monetară internațională.

— Bravo, Stirner! jubilau ei, evaluând cu anticipație viitoarele profituri.

Își dădeau seama că Stirner este un financiar extraordinar de abil și de norocos, dar erau convinși că până la urmă o să-și frângă gâtul, așa cum pățise și Stinnes, al cărui concern crescuse, de asemeni, ca aluatul cu drojdie. Puterea lui Stirner ajunsese să întreacă toate pronosticurile, depășind orice măsură. Istoria capitalismului n-a cunoscut o carieră atât de fulgerătoare ca a acestui Napoleon al mării finanțe. „Soarele Austerlitz-ului” strălucea pentru el tot mai puternic și nimic nu prevestea apropierea „Waterloo-ului”.

Se zvonea din ce în ce mai insistent că succesul lui Stirner s-ar datora unor cauze neobișnuite, că el ar cunoaște un mijloc de a le răpi oamenilor voința și de-ai supune cu desăvârșire, astfel încât devin toți niște jucării în mâinile lui.

Dar când Stirner și-a îngăduit să înfrunte chiar guvernul, s-au impacientat nu numai bancherii occidentali, dar și oamenii de stat, iar înfrângerea „generalului de fier” și fuga guvernului au avut în lumea diplomatică efectul unei bombe.

Unul împotriva tuturor! Unul împotriva statului! A învins fără armată, fără tunuri, fără un foc de armă!

Nemaiputând rămâne în expectativă, celelalte state se vedeau silite să-și precizeze atitudinea față de uzurpator.

În Franța „cazul Stirner” ajunsese să eclipseze problemele politice interne, ba chiar și pe cele ale războaielor coloniale. Evenimentele din Germania erau examinate în ședințe închise și extrem de furtunoase ale consiliului de miniștri și ale camerei deputaților.

Până la urmă se adoptă cu o majoritate infimă următoarea hotărâre: în principiu se consideră necesară participarea la lupta împotriva lui Stirner, în consecință se va oferi ajutor Germaniei, dar se va trece la acțiune numai după ce țara va fi pusă la adăpost față de Anglia.

Politicienii și financiarii englezi urmăreau cu mai mult calm evenimentele europene, ceea ce nu însemna că nu erau perfect edificați asupra primejdiei Stirner. Cabinetul de miniștri al Marii Britanii ajunsese repede la unanimitate de păreri:

Germania a fost îndeajuns de vlăguită de război și continua ei slăbire ar putea tulbura echilibrul european. La ora actuală Stirner nu reprezintă un pericol direct pentru celelalte țări și este de presupus că ambițiile lui nu vor ținti mai departe. Nu se poate admite însă că Franța să intervină singură în treburile interne ale Germaniei, chiar dacă ar face-o de conivență cu aceasta. În plus, uzurpator-neuzurpator, Stirner pare să fie o capacitate în administrație și în economie. Să vedem ce va face de acum înainte. Concluzia: să se recomande Franței să nu se grăbească. Iar dacă Stirner va manifesta intenția de a interveni în treburile altor state sau va leza interesele acestora, se va trece la acțiune împreună cu Franța.

Comunicat Franței, acest răspuns indignă pe militariștii care invocau demnitatea națiunii.

— Până când o să ne dăscălească Anglia? strigau ei și cereau să se acționeze neîntârziat, dacă nu de altceva, măcar pentru a demonstra independența politicii franceze.

Impedimente de ordin diplomatic întârziaseră însă intrarea imediată în acțiune. Guvernul german, temându-se (nu fără temei) că va trebui să plătească prea scump „ajutorul sincer” al Franței, nu se grăbea să-l accepte,

mai ales că tot mai spera să-l înfrângă pe Stirner.

Cu tot eșecul operațiunii conduse de el, „generalul de fier” se mai bucura de destulă autoritate în cercurile militare și guvernamentale. Or el era un adversar nestrămutat al oricărei intervenții străine.

— Ce ne-ar aduce această intervenție în afară de noi umilințe și de noi impozite? spuse el. Am mai propus la consiliul de război să folosim tunuri cu tragere lungă pentru a face una cu pământul acest cuib blestemat !... Mi s-a obiectat că vor fi uciși cetățeni pașnici, nevinovați. Ăsta-i un sentimentalism primejdios! Și mii de oameni de-ar pieri, tot mai bine decât să piară tot statul!

— Mai e ceva, excelență, îl întrerupse ministrul de război, care în tainițele inimii sale pizmuia popularitatea „generalului de fier”. Într-adevăr am fost de părere să renunțăm la artilerie, dar de ce? V-am spus că, distrugând clădirea băncii o dată cu Stirner, am nimici și invenția lui, și-ar fi păcat! Dacă am pune mâna pe această armă, ehe! Vă dați seama?

Ministrul făcu ochii mici și privi visător printre gene. Ne-am răfui cu Franța și i-am face praf pe toți dușmanii noștri...

— Am fi stăpânii lumii! Am înțeles, îi curmă tăios tirada „generalul de fier”. Dar cum o să-l prinzi viu pe Stirner? În orice caz eu nu mai încerc. Am încercat. Să mai încerce și alții!

După lungi și înverșunate dispute se hotărî ca împotriva lui Stirner să fie folosite tunuri cu tragere lungă.

Când un tun uriaș scui pă unul după altul din rărunchi un obuz mai mare decât două staturi de om și când acesta porni vâjâind spre capitală, „generalul de fier” nu-și putu ascunde bucuria. Bubuiturile tunurilor erau pentru urechile lui o sublimă simfonie.

— Oho! exultă el. Uite-l cum și-a luat zborul! Acum să te văd, domnule Stirner! Cum ai să faci obuzul să-și schimbe traiectoria? Baterie, foc!... Încărcați mai repede! Mai repede, până n-apucă să ceară îndurare, de n-o fi și crăpat până acum!...

Pământul se cutremura de-ai fi zis c-o să se năruie dintr-o clipă în alta! Servanții, trântiți la pământ de suflul năprasnic, se adunau de pe jos. Numai „generalul de fier”, bine înfipt pe picioare, sta neclintit în spatele tunurilor, ca un zeu al războiului. Un rânet de fiară gata să-și înfigă colții îi adunase toate zbârciturile în jurul ochilor și-al gurii.

— Foc! răcni el. Dar cu tot glasul său de stentor, nu-l auzi nimeni: timpanele nu mai percepeau glasul omenesc.

Enervat, reteză aerul cu muchia palmei.

Servanții executară manevrele necesare dar, când să tragă, se frânseră toți din șale și înțepeniră în poziția aceasta, cu brațele atârând moi.

— Ce v-a apucat? zbieră „generalul de fier”. Foc!

Nici o mișcare.

Generalul se repezi la un artilerist și-l zgâlțâi zdravăn, dar omul nici nu

clipi. Atunci începu să înjure cumplit și să bată din picioare: îl scotea din sărite gândul că Stirner trăiește și și-a pus în funcțiune armă invizibilă.

Și deodată, prinzând viață, artileristii întoarseră tunurile în direcție opusă. Niciodată n-au executat această operațiune cu atâta repeziciune și precizie. Până să se dezmeticească generalul, bubuiră una după alta trei lovituri... Urmă o altă salvă, încă una și încă una, până se isprăviră proiectilele care duceau urgie și moarte orașelor și satelor învecinate.

„Generalul de fier” nu mai răcnea, nu se mai agita. Înțelese că orice ordin este neputincios în fața forței invizibile care paralizase voința soldaților, forță de care se simțea și el stăpânit. Strivit de conștiința dezastrului, se lăsă fără vlagă pe țarina goală și-și coborî fruntea palidă.

Când se stinse ecoul ultimei salve și se lăsă o tăcere țiuitoare, generalul își duse revolverul la tâmplă. Armă îi fu smulsă din mină.

— Rușine, excelență!

Era adjutantul.

Generalul nici nu băgă de seamă. Ochii, lipsiți de expresie, îi rămăseseră pironiți înpământ. Doborâți de efortul supraomenesc, soldații zăceau grămadă lingă tunuri.

Se lăsase amurgul. Luna, abia răsărită, privea printre norii învălătuciți. Geana sângerie a apusului se decoloră tot mai mult. Oamenii însă nu vedeau luna, nu vedeau bogăția de culori a asfințitului, nu auzeau ciripitul păsărilor din crâng. În trupurile lor viața abia palpâia.

Singurul care se ținea mai bine era adjutantul. Găsise în el destulă energie pentru a radiotelegrafa personal guvernului despre deznodământul luptei; zel inutil, pentru că bombele prăvălite peste orașe și sate au dus până departe vestea catastrofei.

— Stăm prost... murmură adjutantul. Se așează lângă general pe un scaun de campanie, își aprinse o țigară și ridică mașinal ochii.

Îi atrase atenția un punct la orizont, spre apus, care ba apărea, ba dispărea între nori. Un avion!... Apoi mai apăru unul, și încă unul... O escadrilă întreagă. Și se îndreptau, după toate aparențele, spre Berlin!

„Ale cui să fie? se miră adjutantul. Aviația noastră n-a primit nici un ordin... Ori poate le-a trimis ministrul de război, când a aflat cum s-a sfârșit lupta? Dar e o nebunie să trimiți oameni la moarte sigură, după tot ce...”

Se aplecă spre general și-l atinse ușor pe umăr:

— Excelență!...

— Da, da... totul e pierdut! își aminti el deodată. De ce nu m-ai lăsat, Korf? De ce mi-ai luat revolverul? Dă-mi-l! Oricum, nu voi putea supraviețui dezonoarei...

— Excelență, o escadrilă de avioane se îndreaptă spre Berlin.

— Prostii... Ți s-a năzărit.

— Uitați-vă și dumneavoastră?

Formația, apropiindu-se, se distingea tot mai bine. Uruiul motoarelor se auzea clar.

Generalului îi trebui un efort ca să ridice capul.

— Ei, drăcia dracului! Ce dobitoci! Asta mai lipsea! Întreabă-i prin radio ale cui sunt.

Adjutantul se execută, dar nu primiră nici un răspuns.

Generalul înjură și sări în picioare, ca înviorat de un duș rece.

„Și-a revenit!” zâmbi în sinea lui adjutantul.

— Ascultă, Korf! Ai ochi mai ageri. Nu vezi însemnele de pe aripi?

Avioanele ajunseseră cam deasupra lor, dar zburau foarte sus și se mai întunecase. Norii care se rostogoleau într-una înrăutățeau și ei vizibilitatea. Se apropia furtuna. Vântul se întetea. Avioanele se legănau în bătaia lui dar, conduse probabil de piloți îndemânatici, înaintau cu siguranță.

— Nu văd...

— Aprinde reflectoarele.

Când fuioarele strălucitoare inundară în lumină aparatele, generalul și adjutantul își duseră binoclurile la ochi.

— Mi se pare, mormăi generalul, ori...

— Nu vi se pare. Acum văd limpede. Sunt avioane americane.

— Din ce în ce mai bine! Generalul se lăsă greoi pe scaun și, punând binoclul pe genunchi, privi lung în urma escadrilei. Ascultă, Korf, dumneata pricepi ceva?

Korf, mereu cu binoclul la ochi, strânse din umeri:

— Așadar America... Și după toate aparențele, avioanele se îndreaptă spre Berlin...

— Dar cine le-a chemat?! Ce caută aici?!

— Am impresia că vântul le-a făcut să cam devieze, spuse adjutantul foarte liniștit.

Intervenția Statelor Unite ale Americii în lupta cu Stirner fu o surpriză pentru întreaga Europă, nu numai pentru „generalul de fier”.

În timp ce între statele europene se purtau tratative diplomatice, Washington-ul, care urmărea cu deosebită atenție desfășurarea evenimentelor, reacționă prompt.

America nu putea rămâne în postura de spectator indiferent și aceasta nu numai pentru că opera distructivă a lui Stirner reducea solvabilitatea unuia dintre cei mai mari datornici europeni. Washington-ul a înțeles înaintea ministrului de război al Germaniei ce se poate întâmpla dacă guvernul german îl va nimici pe Stirner și-i va acapara arma. Înțelese înaintea tuturor importanța acestei forțe noi, colosale. Și cum nu avea șanse să intre în posesia armei, hotărâse s-o distrugă, și pe inventator în același timp, astfel încât secretul să nu încapă pe alte mâini. Și cu cât mai repede va face acest lucru, cu atât mai bine. Dar cum, prin ce mijloace? Avioanele teleghidate americane

erau destul de bine puse la punct. Aparatele lor puteau să străbată distanțe mari fără pilot, urmând un traseu stabilit la decolare, și să lanseze automat într-un punct anume proiectile de o mare putere distructivă. Totul funcționa perfect, în afară de sistemul de teletransmitere a imaginilor fotografice ale drumului străbătut, pentru observarea permanentă a aparatelor aflate în misiune și corectarea direcției de zbor. Dar aminarea operației implica riscuri și mai mari. Iar precizia mecanismelor și hărțile militare amănunțite păreau să asigure reușita... Tot America a înțeles cea dintâi că împotriva lui Stirner se pot folosi numai mecanisme dirijate de la mari distanțe. Ar fi putut trimite avioanele chiar din America. În acest caz, însă, distanța ar fi fost colosală. Aparatele urmau să traverseze Oceanul Atlantic și să străbată și o parte din Europa, începând de la coasta apuseană a Franței. Pe parcurs, cu toți „redresorii” automați, curenții aerieni ar putea modifica direcția prescrisă. De ce n-ar pregăti declanșarea chiar din preajma granițelor Germaniei? Că pentru aceasta e necesar și asentimentul Franței? Nu e o problemă pentru diplomația americană.

Guvernul Statelor Unite ale Americii a trimis Franței o notă redactată cu toată curtoazia diplomatică. Într-o altă notă cerea și Germaniei îngăduința să bombardeze în plin Berlinul, cuibul inamicului public. O dată cu aceste note, fuseseră expediate și altele, mult mai laconice clar și mai energice, cerând plata imediată a restanțelor la datoriile contractate.

Răspunsul Franței nu s-a lăsat mult așteptat: într-o notă reverențioasă, guvernul francez accepta intervenția și cerea, cu o politețe ce friza umilința, aminarea plăților.

America a acordat cu mărinimie aminarea cerută și a și trimis avioanele. N-a mai stat să aștepte răspunsul Germaniei, care cam întârzia, sigură fiind că și acest răspuns va fi pozitiv. Avioanele americane văzute de „generalul de fier” și de adjutant și-au făcut apariția în spațiul aerian german chiar în momentul când ministrul punea mâna pe condei, ca să semneze răspunsul.

Cu toate acestea America tot nu-și atinsese scopul. Avioanele deviară din cauza furtunii. Unul singur ajunse deasupra capitalei și bombele lansate raseră de pe fața pământului palatul imperial. Celelalte aparate își lansară încărcăturile ucigătoare prin împrejurimile orașului, cauzând mari distrugerii.

Fără să se descurajeze, americanii mai trimiseră o escadrilă. Germanii, îngroziți de rezultatele primului raid, îi implorară să-i scutească de nefastul ajutor. Văzând apoi că nu mai au ce pierde, protestară în termeni categorici și făcură apel la opinia publică europeană. America, desigur, n-ar fi ținut seama de acest protest. Cum însă pe câmpul de luptă se produsese schimbări, înțelesesă că-i mai cuminte să renunțe.

Stirner, care își perfecționase între timp extraordinara armă, lansase pe neașteptate un fascicol de ideoraze dirijate peste teritoriul Franței, până la ocean.

Toți cei prinși în traiectoria fascicolului au aflat ce gândește Stirner.

„Vreți să porniți împotriva mea un război mondial? Primesc provocarea! Dar armele voastre nu se pot măsura cu a mea. Nu vă dați seama? De aceea vă sfătuiesc să abandonați lupta. Dacă însă v-ați pierdut mințile, voi face să înnebuniți de-a binelea. Vă dau ultimul avertisment!”

Micșorând unghiul de emisiune (îngustând deci zona de acțiune), Stirner lansă un nou fascicol. Toți cei care au nimerit în bătaia razelor, atât în Germania cât și în Franța, au înnebunit pe loc. Suflul de demență atinse și o navă care trecea prin apropierea coastei franceze. Cuprinși de o nebunie cu manifestări violente, marinarii și pasagerii se aruncară în apă, iar fochiștii, pierzându-și controlul, umplură într-atât cuptoarele cu cărbuni, încât explodară cazanele și vasul se scufundă. Ospiciile erau arhipline. Nebuni furioși rătăceau pe străzi și se repezeau la trecătorii îngroziți. Pe câțiva mai puternici și primejdioși, polițiștii trebuiră să-i împuște.

Europa era în panică. Chiar și la Washington, contrar obiceiului, toată lumea umbla posomorâtă. Inginerii americani trimiși în Franța pentru a dirija avioanele buclucașe căzuseră victime ale razelor lui Stirner. Ziarele americane anunțau zilnic starea sănătății lor, mereu înrăutățită. Cazul produsese o impresie zguduitoare. Pentru întâia oară America suferea o lovitură atât de crâncenă, deosebit de dureroasă pentru orgoliul ei național, cu atât mai mult cu cât lovitura le-o dăduse un singur om, care pe deasupra mai era și european.

Ostilitățile fură suspendate. În sfârșit se putu odihni și Stirner, după îndelungata și groaznică tensiune din timpul „războiului”.

X. ÎN CĂUTAREA UNUI ANTIDOT

Sauer, Emma și copilul se odihneau pe Riviera.

Emma a avut toate motivele să se plângă de soțul ei în scrisoarea pe care o trimisese Elsei. La început, Otto Sauer s-a purtat atent cu soția lui suferindă. O scotea în brațe pe terasă, o așeza în șezlong și plimbă copilul cu căruciorul. Își desfătau ochii privind albastrul mării, vapoarele din larg, iahturile elegante și grațioase, hidroavioanele ce zburau zumzăind de-a lungul țărmului. Mai că nu-și vorbeau, dar tăcerea lor era odihnitoare, senină, tăcere de oameni fericiți. Uneori Emma îi întindea mâna lui Sauer, cu fața luminată de un zâmbet. Bărbatul i-o strângea duios și o păstra într-a lui.

Soarele meridional avea o înrâurire binefăcătoare asupra Emmei. Obrajii își recăpătaseră culoarea, prindea puteri și după trei săptămâni era în stare să facă scurte plimbări.

Dar indiferența tot mai accentuată a lui Sauer începuse să-i umbrească bucuria însănătoșirii. Dimineața, când se trezea, Emma nu mai găsea pe noptieră un buchețel de garoafe proaspete, scânteind de rouă, de violete de

Nisa ori trandafiri sângerii, atât de frumos mirositori. Și tot mai rar se întâmpla să-i țină companie pe terasă. Tăcerile, acum apăsătoare, în loc să-i apropie, îi înstrăinau.

— Pleci? îngăima Emma, când Sauer se ridica de pe scaun.

— Doar n-o să stau aici proțap toată ziua, răspundea el cu grosolănie și se retrăgea în camera lui sau ieșea undeva.

Intrând odată pe neașteptate în camera lui Otto, îl surprinse privind cu tandrețe și melancolie portretul Elsei, pe care-l scosese probabil dintr-un sertar al biroului.

Emma avu senzația că un ac îi străpunge inima. Dădu să iasă în vârfuri, dar Sauer o zări prin oglindă. Privirile li se încrucișară. Emma se tulbură și mai rău, iar fața lui Sauer căpătase o expresie de asprime, de răutate. Puse fotografia la loc, închise cu un pocnet sertarul și se răsti la imaginea din oglindă:

— Ce-i moda asta să dai buzna în cameră, când... când lucrez?

— Iartă-mă, Otto, n-am știut...

Ieși fără să mai spună nimic.

Inima micuței Emma era grav rănită.

Se ascunse în camera ei și plânse mult lingă leagănul copilului.

— Băiețașul meu, puișorul mamei drag! șoptea ea, sărutând căpșorul copilului, pe care picurară câteva lacrimi.

Petrecu o noapte albă, muncită de gânduri... Ceva cu totul neobișnuit pentru micuța Emma.

„Iată deci de ce e Otto atât de urâcios, gândea ea, frământându-și mâinile. O iubește pe Elsa! De fapt, de ce mă mir? Doar s-au iubit întotdeauna. Cum de am uitat? Cum de am primit să-i fiu soție? Și de ce s-a însurat el cu mine, de vreme ce-o iubește pe Elsa? Da, dar a ținut și la mine! Mult... Inima nu poate fi amăgită. Atunci?...”

Toate acestea erau prea complicate pentru Emma. Gândurile negre, întrebările fără răspuns se prăvăliseră ca o avalanșă, strivind fără îndurare gingașa floare a fericirii.

— Otto, Otto, șoptea ea disperată, vărsând lacrimi de neputință.

Să lupte? Nu era făcută pentru luptă.

În zori s-a hotărât: îi voi scrie Elsei. Și i-a scris scrisoarea care l-a indispus mai curând pe Stirner.

Intuiția feminină a ajutat-o să găsească tonul cel mai potrivit: n-a pomenit nimic despre întâmplarea cu fotografia. O prietenă e firesc să-și împărtășească alteia nefericirea.

Aproape fără să-și dea seama, prin această scrisoare Emma îi întindea o cursă rivalei: spera că Elsa se va trăda într-un fel dacă îl mai iubește pe Sauer.

Aștepta cu nerăbdare răspunsul. Când l-a primit, de teamă abia a reușit să deschidă plicul, iar rândurile îi jucau înaintea ochilor.

Dar după ce a citit-o, a răsuflat ușurată.

— Elsa nu știe să mintă!

Prietena ei o sfătuia să aibă răbdare, o asigura că Otto va fi iarăși duios cu „păpușica” lui și – ceea ce a liniștit-o îndeosebi pe Emma – îi scria ce mult îl iubește pe Stirner, îi împărtășea bucuriile și frământările ei... Își exprima îngrijorarea că de la o vreme Stirner arată rău, că s-a surmenat și-i foarte nervos. Iar când citi sfârșitul, Emmei i se luă o piatră de pe inimă:

„Nu l-ai mai cunoaște pe Stirner. Și-a lăsat barbă și, să-l vezi, parcă-i un sihastru...”

— Ce pocit era înainte, râse ea, dă-mi închipui ce mutră are acum!

Era iarăși veselă și zglobie.

Sauer însă avu grijă s-o arunce din nou în ghearele deznădejdiei.

După întâmplarea cu fotografia, Sauer se purta și mai urât cu Emma. O repezea, o jignea.

Venea pe terasă numai ca să vadă copilul. Fără să-i dea vreo atenție Emmei, se așeza lângă cărucior și începea să-l giugiulească pe micuț. Tulburată, Emma îi căuta privirea, dar Otto părea că-i ignorează cu desăvârșire prezența.

În ziua când a primit scrisoarea, Emma îndrăzni să-i adreseze câteva cuvinte.

— Mi-a scris Elsa. Spune că Stirner arată rău și e foarte surmenat...

— Dacă bestia asta ar crăpa, lumea ar avea numai de câștigat, strecură printre dinți Sauer.

De la o vreme, Sauer nici nu voia să audă de Stirner. Această schimbare bruscă o miră pe Emma, dar n-avea curaj să-i ceară vreo explicație.

Într-o zi i se păru că Sauer e în toane mai bune, în orice caz mai puțin nervos. Tocmai atunci câteva avioane brăzdau cerul, deasupra mării. Emma încercă să lege o conversație.

— Otto, cum de nu cad avioanele? Doar sunt grele...

— Mă, dar gâsca mai ești! o bruscă bărbatul. Unde mi-a fost capul când te-am luat?

Emma îngălbeni de durere și de supărare.

— Putem să ne despărțim, răspunse ea cu glasul sugrumat. Îl iau pe micul Otto și plec...

— N-ai decât să pleci! Fii sigură că n-am să alerg după tine. Dar pe băiat nu-l dau!

Potrivi mai bine plăpumioară copilului și ieși.

Izbucnind în lacrimi, Emma se plecă zdrobită deasupra căruciorului.

— Oare am să te pierd și pe tine, puiul meu?

În acel moment se auzi scârțâind nisipul potecii din grădină.

— Cu domnul Sauer, vă rog.

Își șterse repede obrazul cu batistă și întoarse capul. Un tânăr pistruiat și

roșcovan, îmbrăcat într-un costum alb, ușor, se afla în fața ei.

„Unde l-am mai văzut?” se întrebă Emma.

— Nu mă recunoașteți? Ne-am mai întâlnit.

— A, da! Domnul Gottlieb!

— Exact. Rudolf Gottlieb.

Auzind glasuri, Sauer ieși pe terasă. Gottlieb se înclină ușor.

— Domnule Sauer, avem de discutat ceva foarte important.

Trecură în cabinet.

— Ați urmărit desigur ziarele, deschise vorba Gottlieb.

— Nu citesc ziarele.

Gottlieb ridică surprins din sprâncene.

— Bine, dar... în toată lumea numai despre asta se vorbește?

Întrebarea lui Gottlieb îl puse în încurcătură. Într-adevăr, cum de-a putut rezista să nu pună mâna măcar pe un ziar în atâtea săptămâni?

— Aveam nevoie de odihnă absolută, încercă el să-și explice purtarea ciudată. Or în ziare mereu dai de câte ceva care te tulbură sau te enervează... Mai ales scandalurile astea politice...

— Dacă-i așa, dați-mi voie să vă pun la curent. Nu-i vorba de vreun scandal politic, ci de o primejdie care amenință toată țara, dacă nu chiar toată lumea.

Și-i povesti despre ciudatul război dintre comitetul salvării publice și Stirner, despre lamentabila înfrângere a „generalului de fier”.

Sauer îl asculta cu tot mai multă atenție, întrerupându-l uneori cu înjurături la adresa lui Stirner.

Aceste replici scurte îi mergeau lui Gottlieb la inimă.

— Constat cu bucurie că nutriți pentru Stirner aceleași sentimente ca și mine, nu-și mai ascunse el bucuria. Aveți probabil și dumneavoastră destule motive să-l urâți. Să vă spun drept, mi-era teamă că tot mai țineți la el. Oricât, ați lucrat împreună, ați fost chiar mâna lui dreaptă. Și-n cazul acesta nu mi-aș mai fi putut îndeplini misiunea... Mi-am zis totuși să încerc... și bine am făcut. Sunt trimis de comitet. Adică, ce mai, eu am fost cu ideea. Mi-am spus că sunteți singurul care poate aduce oarecare lumină în taina extraordinarei influențe a lui Stirner asupra oamenilor, singurul care ne-ar putea ajuta să aflăm în ce constă forța pe care o are. Cei mai mulți oameni de știință sunt de părere că Stirner a descoperit un mijloc de a transmite gândurile la distanță. Cum? Asta n-o știe nimeni. Și dacă ați vrea... ne-ați face un serviciu enorm pentru care, bineînțeles, veți fi răsplătit...

Sauer se ridică și începu să se plimbe cu pași mari prin cameră.

— Răsplătit? Dar să-l știu nimicit pe monstrul de Stirner mi-ar fi cea mai mare răsplată! Altceva nu-mi trebuie!

În aceeași clipă se gândi la Elsa și, printr-o asociație de idei, își aduse aminte de basmul cu fata de împărat răpită de un vrăjitor care știa să prefacă

totul în aur. Stirner este vrăjitorul, iar el, Sauer, o va elibera pe fata de împărat de vrăjile acestuia. Da, o va elibera!

— V-aș ajuta cu dragă inimă, domnule Gottlieb, dacă aș ști ceva precis. Dar așa, pe baza unor simple presupuneri.... După câte știu, înainte de a fi angajat de răposatul dumneavoastră unchi, Stirner făcea cercetări științifice în domeniul creierului și al transmiterii gândului la distanță. Am urmărit apoi unele experiențe ale lui cu câini. Adevărate minuni! Eu unul bănuiesc că... șovăi o clipă... bănuiesc că unchiul dumneavoastră, Karl Gottlieb, n-a murit de moarte bună... Cum de a sărit câinele în picioarele bătrânului exact în clipa când se apropia trenul? Chiar dacă Stirner nu era acolo, coincidența aceasta mi se pare destul de suspectă.

Gâfâind de emoție, Rudolf Gottlieb se săltă pe scaun și întinse gâtul.

— Întotdeauna mi-am spus că povestea asta cu moștenirea ascunde o crimă! izbucni el. Dar de ce la proces n-ați pomenit nimic de aceste bănuieli? Ba, mai mult, la proces ați apărut interesele Elsei Glück...

Sauer schiță un gest:

— Habar n-am! Mă aflu probabil și eu, ca și ceilalți, sub influența lui Stirner. Nu înțeleg cum își impune Stirner voința celorlalți oameni. N-am pregătirea necesară pentru asta. Presupun însă că puterea lui se limitează la o anumită zonă. Aici, la distanță, am avut senzația că mă trezesc dintr-un fel de somn hipnotic, că mă „descarc” de doză de sugestie pe care mi-a administrat-o probabil la plecare. Una din două: ori n-a reușit încă să acționeze la distanțe mari, ori sugestia n-a fost destul de puternică și cu timpul și-a pierdut efectul.

— Aveți dreptate. Dar se pare că Stirner se perfecționează mereu, mărid intensitatea, distanța de propagare și persistența sugestiei. Așa că poate chiar de mâine nu veți mai fi nici aici în siguranță.

Sauer tresări.

— Cum?! Să cad din nou sub influența acestui individ? Să fiu din nou o jucărie în mâinile lui? Mai bine fug la capătul pământului! Dar nu, și mai bine ar fi să-l omor pe Stirner. Să știu că am scăpat de el și că-i salvez și pe ceilalți!

— Dacă într-adevăr acesta este secretul lui Stirner, el nu poate fi învins decât cu o armă de același fel. Dar de unde s-o luăm?

Tăcură. Sauer se gândea intens.

— Da, așa este, spuse el într-un târziu. Nu poate fi învins decât cu propriile lui arme. Am o idee. E imposibil ca numai Stirner să se fi ocupat de problema transmiterii gândurilor la distanță. Ar trebui să-i căutăm pe oamenii de știință care...

— Am căutat. Sunt vreo câțiva, să-i numeri pe degete. Unul din ei, un cunoscut savant italian, ne-a spus că ceea ce face Stirner este deocamdată inaccesibil științei moderne. Așadar, ori Stirner este un geniu cu neputință de combătut, ori e altceva la mijloc.

— Doar nu se sfârșește lumea cu italianul acela!

— Asta mi-am spus și eu. Am citit undeva despre cercetările unui alt om de știință. Dar acesta nici nu-i măcar profesor...

— ... din care motiv socotiți că nu e cazul să vă adresați lui? Îl urzică Sauer.

— Mărturisesc că...

— Foarte rău! Stirner face ce vrea din noi! Și ce, are vreun titlu? Să-l căutăm pe omul acela! Nici o șansă nu trebuie neglijată.

După un moment de gândire continuă:

— Da, da. Să nu pierdem nici o clipă! Plecăm împreună, îl găsim pe neprofesorul acela, și-i cerem părerea. Stai! Ar mai fi ceva! Stirner a locuit un timp la Menton. Nu-i departe. Ce-ar fi să dăm o raită? Poate a lăsat vreo urmă!

Zvârli câteva lucruri într-o valiză și ieșiră pe terasă.

— Emma! Plec.

— Lipsești mult? se sperie Emma.

— Nu știu. S-ar putea să dureze cam multșor, își luă rămas bun cu răceală și ieși repede, urmat de Gottlieb.

Emma nu știa ce să facă: să plângă că a părăsit-o Sauer, ori să se bucure că nu i-a luat copilul?

Sauer avea asupra lui o procură de la Stirner. Asta le prinse bine. Pătrunseră fără greutate în vila Elsei Glück. Luară la rând încăperile, scotociră fiecare colțișor.

Într-o cameră aproape goală găsiră o bucată diformă de metal. Un aliaj pe care nu reușiră să-l identifice. În jur erau împrăștiate bucăți de sârmă răsucite în spirală, siguranțe, borne, izolatoare de porțelan.

— Bine lucrat! mormăi Gottlieb, cercetând bucata de metal. Se pricepe să șteargă urmele. E limpede ca bună ziua că aici se afla un aparat. Dar cum naiba a reușit să topească metalul fără să lase nici o urmă de arsură pe parchet?

— Nu mai avem ce face aici, Gottlieb. Să plecăm în căutarea antidotului. Unde ziceai că stă savantul acela care nu-i nici măcar profesor?

— La Moscova.

XI. INVENTATORUL DE LA MOSCOVA

O lună mai târziu, Sauer și Gottlieb căutau o anumită adresă pe strada Tverskaia-lanskaia, lângă Arcul de Triumf. Intrară în sfârșit într-o curte asfaltată, cu un havuz la mijloc, închisă de jur împrejur de blocuri cu șase etaje. Glasurile zglobii ale copiilor erau multiplicat și amplificate de zidurile înalte.

— Aici trebuie să fie, spuse Gottlieb cercetând numerele apartamentelor bătute deasupra ușilor de intrare. Hai, Sauer. Acu e acu.

— Ei, drăcia dracului! Câte trepte or mai fi? Cum trăiesc ăștia fără lift? gâfâia Sauer. Ce număr de apartament ziceai că are?

— 29.

— Aici e 25. Înseamnă că-i tocmai la al șaselea.

— Nu-i nimic. Mișcarea îți face bine. Ai cam început să iei proporții, îl tachină Gottlieb și sună.

Când intrară în sfârșit la Kacinski, Sauer încercă o cumplită dezamăgire. Nici interiorul camerei, nici inventatorul nu corespundeau imaginii pe care și-o făcuse.

Se așteptase să vadă un cabinet ticsit de tot felul de mașinării, în care să domnească dezordinea caracteristică locuinței unui inventator.

Într-adevăr, locuința lui Kacinski nu avea nimic din laboratorul unui Faust modern.

O cameră nu prea mare, cu o fereastră aproape cât peretele. Lângă fereastră, un birou pe care se afla o mașină de scris. O altă mașină de scris se zărea pe o măsuță lipită de una din marginile înguste ale biroului. Cele două mașini, una cu litere rusești, cealaltă cu litere latine, și schița unui motor eolian tip Fletner, prins pe perete deasupra biroului, erau singurele aluzii... destul de vagi!... la profesia stăpânului casei.

Deasupra unui divan, o copie destul de reușită după o pânză de Greuze înfățișa o fată cu privire naivă și în același timp poznașă, ca a tuturor personajelor feminine ale acestui maestru.

Când dădu cu ochii de tablou, Sauer se strâmbă. Își aduse aminte de Emma. La început, înainte de căsătorie, fusese în stare să o compare cu fetele lui Greuze!

Două peisaje atârnavă de o parte și de alta. Pe o măsuță, un grup ecvestru de Klodt, turnat în fontă, înfățișa un fragment din ansamblul statuar cempodobeste podul Ancikov din Leningrad.

Un mic scrin, un dulap cu oglindă, o masă așternută cu o față curată și câteva scaune cu spătar, înalte, capitonate cu piele, completau mobilierul.

Peste tot domnea ordine și curățenie – un motiv în plus ca Sauer să fie sceptic.

Și înfățișarea inventatorului rus îl dezamăgi. Se aștepta să vadă o figură cu totul ieșită din comun și... când colo, un bărbat cu înfățișare modestă, încă tânăr, blond, cu părul pieptănat pe spate, cu ochi albaștri, foarte luminoși, cu nasul drept și-o gură ce părea dăltuită de un artist. N-avea nici barbă, nici mustăți. Și cum era îmbrăcat: o bluză maro de catifea și pantaloni de călărie vârați în cizme cu carâmb îngust!

Iat-o și pe soția lui – senină, prietenoasă, într-o bluziță albă...

„Nu cumva am greșit ușa?” se alarmă Sauer. Dar nu, nu greșise. Gazdele îi primiră cu căldură, îi poftiră să stea, soția inventatorului aduse dulcețuri. Imediat se înfiripă o discuție animată.

„Și când te gândești că omul acesta, care trăiește destul de modest, este poate și el stăpân pe forța aceea uriașă! Cum de n-a fost tentat s-o folosească

în interesele lui personale! Cine n-ar vrea să fie puternic și bogat ca un nabab? ... Ori poate e adevărat că aici oamenii gândesc și simt altfel?"

Încercă să se lămurească prin întrebări ocolite.

— Spuneți-mi, vă rog, o întrebă el zâmbind pe soția lui Kacinski, nu vă e frică să trăiți alături de un om care poate sugera oricui... chiar și dumneavoastră... tot ce dorește?

Femeia îl privi mirată.

— De ce-ar face-o? Și ce ar putea să-mi sugereze? Să vă spun drept, nu m-am gândit niciodată la asta. Pentru experiențe, are un laborator.

Kacinski zâmbi.

— Totuși, e o forță primejdioasă, bâigui Sauer cu un aer încurcat.

— Ca orice forță, răspunse Kacinski. Când a inventat dinamită, cu care putea să arunce în aer stânci de granit, Nobel era fericit că îi ajută pe oameni să lupte cu natura. Omenirea însă a făcut din această invenție cel mai cumplit mijloc de distrugere. Mâhnit, Nobel n-a mai putut face altceva decât să instituie din „veniturile dinamitei” un premiu al păcii, pentru a-și ispăși măcar cu atâta vina de a fi pricinuit fără să vrea un rău. Vedeți, dar, că Stirner nu este o excepție. Că a folosit această forță nouă în interesele sale egoiste? Totul depinde în mina cui se află toporul. Unul sparge lemne, altul taie capete. Te poți aștepta la orice... Cu mult înainte de a fi aruncat Stirner o provocare societății, trebuie să vă spun că au prevăzut și alții cât de primejdioasă poate fi nouă forță. Când primele experiențe au fost cunoscute de marele public, am fost pur și simplu asaltat de cetățeni îngrijorați. Unele femei se plâneau că niște indivizi suspecti au și încercat să le sugestioneze de la distanță și mă implorau să le feresc de „farmece”. Una se jura că niște studenți din Harkov o „încarcă” mereu cu curent electric și când trece pe lângă un felinar „face scurt circuit"! Dar când am galoșii în picioare, zicea, sau un batic de mătase pe cap, nu se întâmpla nimic. Ce să mă fac? Simt și în somn cum umblă curenții prin mine și aud un glas care spune: „Acum ești în puterea noastră!” Am sfătuit-o să se acopere cu o pătură de mătase și să țină în mână un obiect metalic legat printr-un fir de calorifer... cum ar fi legătura cu pământul la un aparat de radio... A venit să-mi mulțumească. Zice că i-a ajutat. Când se „lega de pământ”, o apuca un cârcel – se scurgea electricitatea – apoi adormea liniștită. Așa că s-a rezolvat. În majoritatea cazurilor însă, cei care mă asaltau erau niște dezaxați sau chiar de-a dreptul nebuni. Câțiva bărbați m-au amenințat cu moartea dacă voi încerca să mă folosesc vreodată de invenție. „Nu vreau să-mi împănerez creierul cu gândurile dumitale!” striga unul din ei.

— Și au avut perfectă dreptate! îl întrerupse Gottlieb, dorind să aducă discuția pe teren practic. Cum să nu-ți fie frică? Gândiți-vă la teroarea pe care a dezlănțuit-o Stirner!...

— Bineînțeles. De altfel, am prevăzut și eu această posibilitate. De aceea, de când am început să lucrez la perfecționarea metodei de transmitere a

gândurilor la distanță, am căutat și mijloace pentru a pune omenirea la adăpost de eventuale abuzuri.

— Și ai reușit? sări Gottlieb.

— Va trebui să rezolv și această problemă. Deși...

— Vreau să vă întreb ceva, îi întrerupse Sauer. Acum toată lumea vorbește despre transmiterea gândurilor la distanță. Mărturisesc însă, spre rușinea mea, că nu prea știu în ce constă această transmitere și nu înțeleg de ce au descoperit oamenii abia acum ceva ce există probabil dintotdeauna?

Lui Kacinski i se aprinseseră ochii, iar Gottlieb oftă în sinea lui. „Acum, țin-te teorie!”

— În linii generale, iată despre ce este vorba: fiecare gând al nostru provoacă o serie de modificări în cele mai infime particule ale creierului și ale nervilor. Aceste modificări sunt întotdeauna însoțite de fenomene electrice. În timp ce lucrează, creierii și nervii emit unde electromagnetice care se propagă în toate direcțiile, asemenea undelor de radio.

— Bine, dar de ce până acum n-a reușit nimeni să discute în gând cu altcineva?

— Pentru că aceste unde electrice sunt destul de slabe și de o factură specifică. Iată de ce un gând emis este recepționat numai dacă nimerește într-un creier, ca să spun așa, acordat pe aceeași lungime de undă.

— Într-un cuvânt, numai atunci când creierul receptor este apt să primească mesajele stației emițătoare”.

— Exact! Asemenea fenomene s-au observat de mult la oamenii care conviețuiesc. Întrucât însă ele nu puteau fi verificate și cu atât mai puțin explicate științific, de cele mai multe ori oamenii de știință negau existența lor, mai ales că aceste cazuri misterioase erau speculate de tot felul de spirițiști, teosofi și alți răspânditori ai misticismului, care le socoteau „dovezi incontestabile a existenței spiritului”, capabil să se manifeste independent de trup.

Făcu o pauză și continuă:

— Pe mine, tocmai unul din aceste cazuri „misterioase” m-a făcut să studiez problema transmiterii gândurilor la distanță.

— Foarte interesant, făcu Sauer.

Gottlieb se răsuci nerăbdător pe scaun.

— Eram pe atunci la Tbilisi. Un prieten al meu, bolnav de febră tifoidă, se simțea rău și mergeam deseori să-l văd. Odată m-am întors de la el noaptea târziu. Sting lumina și mă culc. Ceasul bate ora două. Deodată aud un sunet ciudat... ca lovitura unei lingurițe de marginea unui pahar de cristal. „Pisica!” zic, și aprind lumina. Scotocesc eu peste tot, dar nu găsesc nici pisică și nici vreun obiect de sticlă care să fi putut zăngăni în felul acesta. N-am dat nici o importanță acestei întâmplări și aproape imediat am adormit.

Dimineața m-am dus să-mi văd prietenul. În camera lui am găsit acea

învălmășeală care spune mai mult decât vorbele: murise peste noapte. Trupul lui neînsuflețit era întins pe pat. Am dat și eu o mina de ajutor celor care-l spălau și-l îmbrăcau.

„Când a murit?” întreb.

„Exact când a bătut ora două”, îmi răspunde maică-sa.

Când m-am apropiat de pat, am atins fără să vreau noptiera plină de doctorii. S-a mișcat o linguriță într-un pahar înalt de cristal și am auzit un clinchet. Sunetul parcă-mi aducea aminte de ceva.

„Unde l-am mai auzit? mă frământam eu. Aha, astă-noapte!” Am rugat-o pe bătrâna să-mi povestească amănunțit cum a murit fiul ei.

„Când am auzit că-i două, am încercat să-i dau doctoria. El a mișcat din buze, dar n-a mai putut să bea. Am pus lingurița în pahar și când m-am întors, murise...”

...Am reflectat mult la această întâmplare. Nu m-am gândit nici o clipă, desigur, că ar putea fi ceva supranatural. Totuși, care să fie explicația? Țineam pe-atunci un curs de radiofonie. Știți, cred, că sunt inginer electrician. Mi-a străfulgerat prin minte că ciudatul fenomen trebuie să fie de natură electrică. Ceva asemănător cu radioemisiunea. Nu cumva creierul prietenului meu a emis unde electrice pe care eu le-am recepționat? Abia când am venit aici, la Moscova, am început să studiez activitatea creierului și a nervilor. Am descoperit o serie de analogii surprinzătoare între structura sistemului nervos central și o stație de radio. Există în creier particule cu rol de microfon, altele de detector, sau de telefon... Firele neuronilor se termină cu o mică spirală asemănătoare spirelor de sârmă ale solenoidului. Așadar avem de-a face cu un fenomen de autoinducție. De reținut că (am și discutat asta cu un coleg al meu fiziolog) din punct de vedere fiziologic rolul acestor spire nu poate fi explicat satisfăcător. Prin prisma electrotehnicii însă, se ajunge la o explicație absolut logică: natura a creat aceste spire pentru amplificarea curenților electrici. Ba avem în organism și lămpi Rowland – retortele ganglionare ale inimii. Sursa de energie a inimii poate fi comparată cu o baterie de acumulatori, iar sistemul nervos periferic – cu priză de pământ. Studiind constituția organismului omenesc prin prisma electrotehnicii, am ajuns la convingerea fermă că el reprezintă un aparat electric complex, o stație de radio în toată regulă, capabilă să emită și să recepționeze oscilații electromagnetice. Priviți, vă rog, schița aceasta.

Desfăcu pe masă o foaie de calc.

— Nu mi-a fost ușor să demonstrez indubitabil existența undelor electromagnetice. Lucrăm pe atunci în laboratorul lui Dugov. Ați auzit de el? Face experiențe de sugestie pe animale și a obținut rezultate foarte frumoase. Într-o zi am confecționat o cușcă dintr-o plasă deasă de metal, așezată pe izolatoare. Puteam însă face legătura cu pământul, automat. În cușcă am închis un câine și l-am rugat pe Dugov să acționeze. Când cușca nu era pusă la

pământ, câinele executa fără greș tot ce-i ordona în gând Dugov. Dar cum făceam legătura cu pământul, câinele se arăta dintr-o dată nereceptiv la sugestie, înțelegeți de ce? Întâlnind în drum rețeaua metalică, undele electromagnetice se scurgeau în pământ și deci nu ajungeau până la câinele nostru. Ceea ce era de demonstrat: creierul emite unde electromagnetice! Natura electromagnetică a undelor emise de creier și de nervi a fost demonstrată prin alte metode și de câțiva savanți – academicianul Lazarev și profesorul Behterev la noi, iar în Italia de profesorul Casamali.

Gottlieb ajunsese la capătul răbdării:

— Toate acestea sunt într-adevăr extraordinare, dar mărturisesc că în primul rând pe noi ne interesează rezultatele practice ale experiențelor. Spuneți că v-ați ocupat și de problema punerii populației la adăpost de o eventuală folosire a invenției în scopuri criminale. În ce stadiu ați ajuns cu lucrările? L-ați putea face inofensiv pe Stirner? Asta ne interesează pe noi. Da sau nu?

— Un răspuns categoric n-aș putea să vă dau, simți inventatorul dorința să frâneze cât de cât impetuoasele întrebări ale roșcovanului. Teoretic, problema a și fost rezolvată, dar concluziile încă nu le-am verificat experimental, ca să zic așa, pe scară mare. Experiențele de transmitere a gândurilor unor animale, la distanță mică, nu pot fi considerate concludente. Am conceput o „mașină cerebrală” a cărei construire nu mai e o problemă pentru tehnica modernă. Acum studiez natura undelor electromagnetice emise de creierul omului, stabilesc lungimea lor, frecvența și așa mai departe. Când voi fi în posesia datelor necesare, va fi destul de simplu să le reproduc mecanic. Doar câteva transformatoare și gândurile noastre, propagate întocmai ca undele radio obișnuite, vor putea fi recepționate de alți oameni. Mașina (e în curs de realizare) se compune dintr-o antenă, un sistem de amplificare cu transformatoare și tuburi catodice și, în sfârșit, un cuplaj inductiv cu circuit oscilant. Orice gând radiat este amplificat de antena „stației de emisie” și lansat în spațiu... Văzând cât de atent îl ascultă acest domn Gottlieb, cântărindu-i fiecare vorbă, Kacinski zâmbi și-i dădu în sfârșit un răspuns care să-i fie pe plac: lată „tunul” cu care îl vom ataca pe Stirner.

Gottlieb răsuflă ușurat.

— Și cam când va fi gata „tunul”?

— Cred că peste vreo două săptămâni... vom trage primul foc.

— Adică?

— Adică îl luăm pe Stirner prin surprindere. Îi sugerăm să iasă din casă și să vină la noi. Atunci va fi în puterea noastră.

— Și unde vă gândiți să instalați „tunul”?

— Cât mai aproape de țintă. V-am spus doar, tunul n-a fost încă încercat și mă tem că pe distanțe mari n-o să dea rezultate...

— Dar nu-i primejdios să pătrundem în zona influenței lui Stirner? Să nu

uităm că arma lui are o mare rază de acțiune... că e mai perfecționată și, în plus, încercată.

— Altă soluție nu văd. O să riscăm, ce să facem.

— Dar nu ne-am putea izola? Pomenești adineauri de niște mijloace de protecție? interveni Sauer.

— Desigur. Dacă punem pe noi o plasă subțire de metal, undele electrice emise de creierul lui Stirner vor fi oprite de acest înveliș protector și se vor scurge în pământ. Partea proastă e că astfel echipat nici nu poți emite mesaje. Dar vedem noi... Am putea acționa mecanic, cu ajutorul „mașinii cerebrale”, dar n-am studiat încă suficient undele electromagnetice ale radiației creierului. De aceea va trebui să mă expun, cel puțin deocamdată: voi emite gânduri pe antenă fără să-mi pun costum izolator. Dacă mă simt atins de radiațiile lui Stirner, îmi pun repede plasa, ori mi-o puneți. În orice caz dumneavoastră veți fi în siguranță.

— Ce-ar fi să îmbrăcăm costume de protecție, să năvălim la Stirner și să-i facem de petrecanie? Sau dacă mă mai pune să-l bărbieresc, îi tai beregata cu briciul!

Sauer îl opri:

— Asta ar însemna... asasinat.

— Atâta pagubă!

— ...Ar însemna pieirea nu numai a lui Stirner, dar și a celor care vor încerca să-l răpună. Stirner și-ar vinde scump pielea! Nu. Mai bine așa. Să încercăm să-l prindem de viu. Victoria ar fi deplină!

Gottlieb se ridică, Sauer îi urmă exemplul.

— Dați-mi voie să vă mulțumesc... începu Gottlieb.

— Deocamdată n-aveți pentru ce, îl întrerupse Kacinski. Îmi veți mulțumi când vom pune mâna pe Stirner.

XII. RĂZBOI ÎN TĂCERE

Stirner schița niște planuri în cabinetul lui, când simți deodată un îndemn irezistibil de a ieși din casă. Se ridică și porni spre ușă, dar un gând îl țintui locului: „Nu cumva mă aflu sub influența unei voințe străine?!” Să-i fi descoperit cineva secretul și să-l fi atacat cu propria-i armă?! În tot cazul emisiunea inamicului era încă destul de slabă: Stirner nu-și pierduse facultatea de a raționa. Totuși, dorința de a ieși în stradă nu-l slăbea. Îl străbătu un fior rece. Dacă nu scapă imediat de sub această influență, e pierdut! Ce-ar putea face? Cum să se salveze? Între timp picioarele îl și duseră la ușă. Iată draperiile de mătase, iar alături caloriferul. Cu un supraomenesc efort de voință făcu un pas în lături, smulse draperiile, se înfășură în ele și se agăță cu mâinile de țeava de metal a caloriferului. În aceeași clipă simți cum slăbește impulsul care-l mina în stradă: curenții electromagnetici trimiși de inamicul nevăzut se

scurgeau în pământ. Răsuflă cu ușurare. Dar asta nu însemna că a scăpat. Situația rămânea amenințătoare.

„Am cușca de metal pe care am folosit-o la primele experiențe, gândea febril Stirner. E în camera mea. Dacă reușesc să ajung până acolo, intru în cușcă și fac legătura cu pământul... Astfel câștig timp, apoi văd eu... Dar cum să fac acești câțiva pași? Nu mă înhață iarăși impulsul străin, dacă mă depărtez de calorifer? Măcar de-ar fi linoleum pe jos! Ei, drăcia dracului! Să fiu atacat cu propria-mi armă! Mda, e cam albastră situația. Trebuie neapărat să mă izolez. Să intru în cușcă. Ori să mă înfășor într-o plasă. Am una în cameră. Apoi îmi fac un costum de rețea în toată regula. Până aici – toate bune, dar cum ajung până în cameră? Elsa! S-o chem pe Elsa!”

Între el și Elsa se stabilise demult un contact perfect și era destul să se gândească la ea, chiar și fără să recurgă la amplificatoare, ca să apară imediat. Stirner o chemă în gând, imaginându-și ca de obicei tot drumul pe care trebuia să-l străbată. Dar Elsa nu venea: draperia de mătase oprea radiațiile.

— Afurisită treabă! Stirner dădu la o parte un colț al draperiei și-și dezgoli puțin capul. În aceeași clipă simți iar îndemnul de a ieși din casă și se înfășură repede la loc. În fracțiunea aceea de secundă însă zărise, la vreo doi metri de locul unde se afla, butonul unei sonerii electrice. Slăvită fie mania răposatului Gottlieb pentru sonerii! Poate reușesc să chem pe cineva...

Lăsând să-i alunece mâna pe țeava de metal a caloriferului, începu să se apropie încet de sonerie. Iată și capătul țevii. Până la radiatorul următor erau vreo șaptezeci de centimetri. Stirner se aplecă, fără să-și desprindă mâna stingă de capătul țevii, și, ținând mătasea cu dinții, ca să nu lunece, întinse cealaltă mână. Manevra îi reuși și în sfârșit apăsă pe buton.

„Dacă... și servitorii?!” gândi cu spaimă.

Spre marea lui bucurie, auzi pașii târșiți ai lui Hans.

Pe fizionomia impasibilă de valet stilat a lui Hans nu se clinti nici un mușchi, când își văzu stăpânul drapat în mătase. Aștepta ordinele cu un prevenitor respect.

— Ascultă, Hans. În camera mea... începu Stirner, dar se opri: „Nimeni n-a pătruns vreodată acolo! Nu-i nimic, gândi el. Îl fac eu pe urmă să uite totul”. Am în cameră o plasă de metal, Hans. Ad-o imediat! Uite cheia...

Ținând cu o mina draperia, de parcă și-ar fi acoperit pudic goliciunea, scoase cheia din buzunar și i-o întinse lui Hans.

Valetul plecă fără o vorbă și aduse plasa subțire de metal.

— Arunc-o peste mine!

— Prea bine, domnule.

Bătrânul execută ordinul cu aerul cel mai degajat, de parcă i-ar fi ținut paltonul.

— Mulțumesc, Hans. Poți să pleci... Stai! Stai puțin! Spune, nu simți nimic? Nu încerci nici o dorință neobișnuită? Să ieși în stradă, de pildă?

— Ce să caut eu pe stradă? Nu, domnule Stirner. Singura mea dorință e să mă trântesc puțin... Nu mai pot de picioare.

— Și simți de mult această dorință de a te... trânti puțin?

— De vreo douăzeci de ani mă tot trage la pat.

— Du-te, Hans, nu mai am nevoie de dumneata.

Stirner intră repede în camera lui.

— Las' că vă arăt eu! bombănea el, manipulând niște manete. Se auziră duduind la subsol motoare puternice, se aprinseră câteva becuri: mașina intra în funcțiune. O apăsare pe buton și „proiectilul" zbură spre țintă.

În preajma orașului, pe platforma unui autocamion mare, se afla montată o stație de radio de un tip nemaivăzut până atunci. Construită după schema lui Kacinski, această stație amplifică și emitea radiațiile cerebrale.

Șoferul, Sauer și Gottlieb purtau costume de protecție din plasă de sârmă; plasa le acoperea și capul.

— Nu-i prea șic costumul, râse Kacinski, văzându-i astfel gătiți, dar când va fi la modă, lumea îl va găsi chiar foarte nostim. Ori poate că ne vom căptuși doar hainele cu un fileu de metal. Mai știi? Iar pe cap... măcar o voaletă. Femeile au purtat timp de secole văluri și voalete... De ce n-am purta și noi, bărbații? Mai ales că vălurile noastre vor fi ușoare și fine, ca de mătase...

— Am tras! anunță Kacinski câteva minute mai târziu, coborând de lângă stație și punându-și și el casca de sârmă. I-am poruncit lui Stirner să iasă din casă și să vină aici.

— Și cum știm dacă proiectilul și-a atins ținta? întrebă Gottlieb.

— Chiar dacă domnul Stirner nu ne onorează cu o vizită, găsește el un mijloc să ne dea de știre că a primit mesajul... Nu noi vom recepționa știrea direct... Noi suntem la adăpost... Avem un dispozitiv care înregistrează automat emisiunile celorlalte stații...

Într-adevăr Stirner „le dădu de știre", într-un mod neașteptat însă.

Kacinski își scoase casca pentru a trimite un nou „proiectil". Dar n-apucă să declanșeze. În aceeași clipă se prăbuși cât era de lung pe platforma automobilului. Încercă să se ridice... Imposibil! Mai întâi capul, apoi și trunchiul îi lunecară iarăși pe-o parte.

Sauer și Gottlieb alergară și-l dădură jos de pe platformă.

— Ești rănit? Te doare ceva?

— Nu mă doare nimic. Mă simt chiar foarte bine, răspunse inventatorul, după o nouă încercare zadarnică de a se ridica în picioare. Ei, fir-ar să fie! Nu mai am de loc simțul echilibrului.

Sauer, Gottlieb și șoferul îl priveau stupefiați. Gottlieb avu prezența de spirit să-i pună casca metalică pe cap, pentru a-l feri de alte radiații.

— Ce vă mirați atât? Era de așteptat. Stirner mi-a paralizat centrul echilibrului. Într-adevăr, a ajuns foarte departe! Simțul echilibrului reprezintă una dintre cele mai complicate și mai puțin studiate probleme. Profesorul

Behterev...

„Ciudat soi de oameni mai sunt și inventatorii ăștia, se cruci Sauer. Se zvârcolește ca un vierme strivit și... ne ține o conferință despre reflexologie!"

— A făcut-o anume pentru a ne arăta ce poate și cu cine avem de-a face, continuă Kacinski. Simțul echilibrului...

— Toate acestea sunt foarte interesante, domnule Kacinski, îi curmă vorba Gottlieb, dar în momentul de față trebuie să ne îngrijim de sănătatea dumitale. Apoi, către Sauer: Cred că e cazul să batem în retragere și să evacuăm primul rănit din acest război extraordinar.

Kacinski protestă. Ținea cu tot dinadinsul să continue duelul. Sauer și Gottlieb însă se arătară neînduplecați:

— Nu uita că ești singura speranță a atâtor milioane de oameni! Ce ne facem dacă Stirner te omoară ori îți ia mințile?

— Ei, dacă mă luați așa... consimți în sfârșit Kacinski. Stirner e cu adevărat primejdios, adăugă el când autocamionul porni. Arma lui e mai puternică... Bănuiesc că eficacitatea „tirului" său se datorește radiațiilor dirijate. Ar trebui să încercăm și noi!

— Spune mai bine ce-ai să faci acum fără simțul echilibrului?

— Poate îl recapăt.

Gottlieb clătină din cap a îndoială.

Kacinski zăcea ca un prunc neputincios. Încerca să se sprijine pentru a se ridica, dar cădea fără vlagă, deși nu avea nici o leziune.

— Ia vezi, Sauer, s-a înregistrat ceva pe banda aparatului?

Banda era împestrițată de linii frânte.

— Este ceva, dar cine poate să descifreze?

— Voi construi curând un aparat care va tălmăci aceste semne în litere. Încercă să scoată o mina de sub rețea, dar se lăsă păgubaș. Ține banda așa ca să pot citi. Hm! Vrea să mă intimideze! Ascultați și voi:

„Ați pierdut bătălia, pentru că ați ratat unica voastră șansă: de a mă lua prin surprindere. Stirner".

— Vom vedea noi cine e mai tare! strigă Kacinski, săltându-se pe coate, dar capul îi căzu pe spate. Ești un diavol, Stirner! Dar pe mine nu mă sperii!

Opriră în fața spitalului, îl luară pe Kacinski în brațe, îl duseră într-o rezervă și, înainte de a-i scoate costumul de protecție, acoperiră pereții camerei cu o rețea de metal.

Medicii nu se puteau dumiri ce are Kacinski, așa că trebui să le dea el toate explicațiile.

— Dacă așa stau lucrurile, nu putem face nimic, mărturisi medicul primar. Medicină, în astfel de cazuri, e neputincioasă.

— Știu. Va trebui să creăm o ramură nouă a medicinei sau să recurgem la homeopatie.

Medicul scutură din cap indignat.

— E o șarlatanie.

— Nu întotdeauna, răspunse zâmbind Kacinski. Mă refer la principiul homeopatiei: tratarea bolilor cu ajutorul unor agenți care determină o acțiune analoagă celei de combătut. Sau, mai pe scurt, cui pe cui se scoate.

Sauer sesiză primul ideea lui Kacinski.

— Vrei să folosești emițătorul de radiații cerebrale?

— Bineînțeles. Alt tratament nu văd. Am să transmit mașinii gândul că centrul echilibrului din creierul meu trebuie să-și reia activitatea. Apoi amplific mesajul și-l recepționez tot eu. Stirner a acționat violent, dar de la distanță. Contraacțiunea din imediata apropiere a sursei de radiații cred că va fi eficace și-mi voi recăpăta simțul echilibrului. Să încercăm!

Medicii urmăreau curioși și sceptici desfășurarea experienței. Totul dură doar câteva minute. Deodată Kacinski sări în picioare și începu să joace și să dea din mâini. Chiar și medicii, deși tot se mai mirau, aplaudară.

— Un adevărat miracol! exclamă un medic tânăr.

— O fi simulat! bombăni un altul, mai în vârstă.

Așa a fost inaugurată nouă ramură a medicinei, care ulterior avea să fie larg folosită în cele mai diferite domenii: de la neurologie până la chirurgie, permițând efectuarea intervențiilor fără anestezie și fără ca bolnavul să simtă nici cea mai mică durere.

— De ce numai dumneata ai fost atins de „proiectilul” lui Stirner? Întrebă Sauer când rămaseră singuri. Doar raza emisă de el a întâlnit în drum atâția oameni neprotejați de plasă. Probabil că Stirner a stabilit precis locul de unde vine radiația; și raza lui, urmând o anumită traiectorie, a căzut exact aici.

Kacinski se gândi câteva minute, înainte de a răspunde.

— Alta cred că-i explicația. Recepționând mesajul meu, Stirner a stabilit imediat lungimea de undă a stației de emisie, adică a creierului meu, și frecvența specifică. Să știți că undele cerebrale se deosebesc de la om la om. Apoi a emis la rândul lui un mesaj pe lungimea de undă și frecvența aflată. Iată de ce numai eu l-am recepționat. Este explicația cea mai firească. Dar nu-i exclus să fi emis un mesaj la „purtător”, dacă se poate spune așa.

— Adică?

— A emis următoarea sugestie: „Omului care a trimis împotriva mea un mesaj cerebral să i se paralizeze centrul de voință și centrul motori”. Și cum omul acela sunt eu...

— Dar se pot face astfel de sugestii? Cunoaște hipnotismul asemenea cazuri?

— Nu-mi aduc aminte, dar nu văd de ce să nu se poată. Totuși prima explicație, mai simplă, pare și mai logică. Și-acum, la treabă! Uite ce facem: îl înconjurăm pe Stirner cu un inel de „tunuri” și-l atacăm din toate părțile. El va încerca să pareze loviturile, descriind un cerc cu raza lui dirijată. Între timp însă, fiecare „tun” al nostru va apuca să emită un mesaj.

— Ce-ar fi să cuprindem cu radiațiile noastre și pe servitori? Dacă ei părăsesc casa, n-o să mai aibă cine să procure alimente și foamea îl va sili pe Stirner să se predea, propuse Gottlieb.

— Nu-i rea ideea!

Fură construite de urgență, în serie, mai multe radiomașini pentru transmiterea gândurilor. Când totul fu gata, „comandantul suprem” ieși pe câmpul de luptă cu treizeci de „tunuri” amplasate în jurul orașului, la distanțe de câțiva kilometri unul de altul.

Kacinski îi dădu lui Stirner un ultimatum:

„Radiațiile noastre cerebrale vă vor convinge, sper, că monopolul dumneavoastră în folosirea noii forțe a luat sfârșit. Acum și alții stăpânesc în egală măsură metoda de transmitere a gândurilor la distanță. În consecință, nu mai are sens să continuați lupta. Ea n-ar face decât să aducă unor oameni nevinovați noi pierderi și suferințe. Chiar dacă vă veți pune la adăpost de mesajele noastre, vă vom împiedica să vă continuați opera nefastă, neutralizând orice radiație cerebrală adresată maselor prin contraradiații sau prin contraordine. Vă garantăm viața numai dacă veți îndeplini imediat următoarele condiții:

- 1. Să restabiliți starea normală și să redați libertatea voinței tuturor persoanelor care au fost supuse radiațiilor dumneavoastră cerebrale.*
- 2. Să nu mai emiteți pe viitor nici un fel de radiații cerebrale.*
- 3. Să predați toate mașinile și instalațiile electrice destinate radiațiilor cerebrale.*

În caz de refuz sau de întârziere a răspunsului, mă voi vedea silit să recurg la măsuri extreme”.

După aceea Kacinski ordonă servitorilor lui Stirner să fugă din casă.

Dar Stirner se pusese în gardă.

Citi mesajul înregistrat automat pe bandă și răspunse pe loc:

„Voi depune armele când voi crede de cuviință!”

Apoi, observând că servitorii se pregătesc să fugă din casă, înțelese ce s-a întâmplat și emise o radiație puternică, ordonându-le să se întoarcă.

Bieții oameni se zbăteau înnebuniți, zvârcolindu-se ca în flăcări. Radiațiile se încrucișau, aruncându-i de colo-colo. Pradă celor două „impulsuri” la fel de puternice: să fugă din casă cu orice preț și să nu iasă din casă în nici un caz, ba se repezeau la ușă, ba dispăreau în odăi. Câțiva se cramponară de mobilă, de uși, de calorifere. Și toată vânzoleala asta sinistră se făcea fără nici un zgomot!

Mesajul lui Stirner, emis de la o distanță mai mică, se dovedí mai puternic. Treptat, servitorii se întoarseră la locurile lor și începură să-și vadă de treabă. Între timp, Stirner emise alte mesaje prin care poruncea întregii populații rămase în oraș să pornească împotriva mașinilor inamice și să le distrugă.

Oamenii alergau năuci pe străzi, ca în timpul unui cutremur, și ajunși

afară din oraș se năpustiră furioși să execute ordinul lui Stirner. Atacând surprinzător, mulțimea apucă să distrugă câteva emițătoare. Dar majoritatea luptătorilor lui Kacinski înțelesesă din prima clipă ce se întâmpla și emisera radiații de panică. Prinși de vârtejul turbat a două mesaje opuse, ea și servitorii lui Stirner, oamenii nu mai erau în stare nici să înainteze, nici să se întoarcă.

Stirner nu-și făcuse nici un fel de iluzii în privința deznodământului acestui atac. Urmărise doar să distragă atenția inamicului, pentru a-i da lovitură decisivă. Își îndreptă radiațiile spre diferite puncte ale cercului și cei surprinși fără plasă, ori care din imprudență și-au desfăcut puțin costumul incomod, căzură loviți de paralizie ori își pierdură mințile. Răniții, transportați la spatele „frontului”, erau tratați cu rezultate multumitoare prin metoda lui Kacinski. Pe „câmpul de luptă” alții le luau locul, iar mașinile emiteau zi și noapte.

Pe Stirner îl toropea somnul dar, pe cât posibil, se străduia să rămână treaz: în orice moment se putea aștepta la un asalt direct asupra clădirii. Își înarmă servitorii și îi îmbracă în costume izolatoare.

Era frânt de oboseală, dar nu capitula. Lucra cu înfrigurare la o nouă perfecționare a emițătorului care urma să scoată din circulație mașinile inamicilor.

Războiul dura de câteva zile.

Odată, pentru a emite un mesaj menit să neutralizeze un ordin al lui Stirner, Kacinski se urcă pe platformă și se descoperi. Dar brusc, parcă răzgândindu-se, sări jos din mașină și dispăru în întuneric, rupând-o la fugă. Sauer dormea pe prelata mașinii, învelit cu o plasă, iar Gottlieb, atent la înregistrările de pe bandă, pe care încerca să le descifreze, nu dădu importanță faptului.

Era întuneric beznă. Nu aprindeau reflectoarele ca să nu trădeze locul unde se afla emițătorul. Trecură câteva minute. Gottlieb, tot mai îngrijorat, scruta întunericul. Văzând că nu mai vine Kacinski, îl trezi pe Sauer.

— Ce-ai făcut! se îngrozi acesta. Nu-ți dai seama că l-a nimerit o rază dirijată?! De ce nu l-ai oprit?! De mult a plecat?

— De vreo zece minute. Mergea liniștit... A sărit din mașină și credeam că se duce și el... ca omul, încercă să se dezvinovățească Gottlieb.

— Ai făcut o prostie cât tine de mare!

Sauer aruncă vâlul - ca să se poată mișca mai în voie, se limitau acum la un fel de pelerine de metal - și emise: „Kacinski, întoarce-te!”

Dar în aceeași clipă sări din mașină și dispăru și el în întuneric.

— Suntem pierduți! îl auzi Gottlieb strigând. Încetul cu încetul glasul i se stinse în depărtare.

Gottlieb avu fericită inspirație să-i poruncească șoferului să tragă mașina mai deoparte, ca să iasă din zona radiațiilor dirijate, și imediat comandă tuturor stațiilor să emită mesajul:

„Kacinski și Sauer! Înapoi!"

Douăzeci de emițători intrară în funcțiune deodată. Peste câteva minute apăru din noapte o siluetă. Sauer venea încet, aplecându-se când înainte și înapoi, ca bătut de vânt.

Pe Kacinski nu mai reușiră să-l salveze. Ajunsese probabil prea aproape de emițătorul lui Stirner și radiațiile trimise la întâmplare nu mai avură nici un efect.

— Vălul! Repede! strigă Sauer.

Gottlieb aruncă peste el plasa metalică.

— Mulțumesc, Gottlieb! De data aceasta ai fost la înălțime. Îți datorez viața... Dacă ai ști prin ce-am trecut! Mă smucea când înainte, când înapoi. O senzație oribilă! Kacinski s-a întors?

— Nu!

— Bietul Kacinski! Să-l pierdem tocmai acum!... Fără el nu-i mai venim noi de hac lui Stirner.

— Totuși continuăm lupta! Bine că am învățat cum funcționează mașina. Iar dacă nu reușim să-l capturăm pe Stirner printr-un mesaj cerebral, luăm clădirea cu asalt. Îmbrăcăm un regiment în costume izolatoare, ne înarmăm până în dinți și-atunci să vedem ce-o să facă! Costumele ne vor feri de radiații, iar gloanțele, din fericire, nu pot fi hipnotizate... Îi facem de petrecanie!

XIII. O NOAPTE GROZAV DE INTERESANTĂ

Vlăguit de atâta goană, Kacinski ajunse în sfârșit la poarta băncii „Elsa Glück".

Îl așteptau. Ușa se deschise larg. Sărind mai multe trepte deodată, urcă într-un suflet la etaj, năvăli găfâind în cabinet și căzu extenuat într-un fotoliu. Era lac de nădușeală.

Se deschise o ușă și în prag apăru un bărbat înfășurat într-o plasă metalică. Un fileu de sârmă îi proteja capul și-i ascundea trăsăturile feței. Era Stirner.

— Cum te numești?

— Kacinski.

— Polonez?.

— Nu. Rus.

După câteva clipe de tăcere, Stirner reluă:

— Ești prizonierul meu. Știi foarte bine că ți-aș putea opri respirația, lăsându-te să mori în chinuri groaznice. Sau pot face din dumneata un sclav care să mi se supună fără crâcnire. Ești la discreția mea.

— Și asta te amuză?

Stirner întârzie cu răspunsul.

— Războiul nu cunoaște cruțare, urmă Kacinski. Sunt condamnat, știu.

Dar nici dumneata nu stai mai bine. Curând îți va veni rândul... Până una-alta, am și eu o rugămintă. Întrucât am ieșit din joc și nu mai reprezint pentru dumneata nici o primejdie, dă-mi voie, în calitate de om de știință, să văd instalația...

— Cum?!

— Aș vrea să-ți cunosc invenția. Mă interesează pe ce cale ai mers, cum sunt construite aparatele...

După un moment de surpriză, Stirner parcă se luminează.

— Că între oameni de știință deci.

Se apropie de prizonierul lui și-i întinse mâna. Dar Kacinski refuză să i-o strângă.

Atunci Stirner se trase un pas înapoi și-și ascunse mâna sub plasă.

— Așa va să zică! Ia spune, la voi, în Rusia, toți sunt atât de viteji? Întrebă el cu ironie.

— Nu-i nici o vitejie în asta, răspunse Kacinski, fără să se tulbure. Om fi noi oameni de știință, dar ne aflăm la antipozi, mult prea departe unul de altul ca să ne putem strânge mâna. Asta-i tot!

— Bine, îți voi îndeplini dorința și poate te voi lăsa în viață, cu condiția să poruncești oamenilor dumitale să oprească radiațiile până la nouă dimineața.

„La urma urmelor, își spuse Kacinski, câteva ore de armistițiu nu schimbă nimic. În plus, am prilejul să-i anunț pe băieți că trăiesc.”

— De acord.

Atunci Stirner îl conduse în camera lui, unde se afla emițătorul.

— Ia te uită! exclamă Kacinski, văzând o cușcă din plasă de sârmă, în care încăpea un om șezând. Ai trecut și dumneata prin asta?

— Da. Am folosit-o experimental pentru a verifica existența undelor electromagnetice emise de creier.

— Extraordinar! Am mers deci amândoi pe același drum!

— Dar apoi am luat-o fiecare în altă direcție. Fii bun și transmite ordinul de „încetare a focului”.

Kacinski se apropie de aparat, se concentrează și transmite un mesaj pe care Stirner îl citește pe banda înregistratorului automat.

După numai patru secunde, pe aceeași bandă apăru răspunsul.

„*Vrem dovezi că vorbește Kacinski*”, transmitea Sauer.

Kacinski îi pomeni unele amănunte numai de ei știute, îi aminti ce au discutat la Moscova. Sauer se declară satisfăcut.

„*Până la nouă dimineața nici o radiație și nici un atac. Sauer*”

— În regulă, spuse Stirner. Să trecem în cabinet. Și-acum, uite, ai aici toate schițele și planurile mele. Ia loc la birou. Vei petrece o noapte interesantă! Stirner încuie ușa cabinetului și-și puse cheia în buzunar. Eu trec dincolo. Am ceva de transmis.

— Sper că ai să respecti armistițiul?

— Nici o grijă. Va fi o emisiune, ca să spun așa, strict particulară. Zâmbi strâmb și dispăru în camera lui.

La subsol huruiră motoarele. Peste un sfert de oră, Stirner reapăru.

— S-a făcut. Mai scoase dintr-un dulap un teanc de desene și le aruncă pe masă. Distrează-te! Găsești aici totul, chiar și planul casei. Vezi? Nu-ți ascund nimic. Dinamurile le-am instalat la subsol.

Făcu câțiva pași prin cameră și, răsucindu-se scurt pe călcâie, îl pironi pe Kacinski cu privirea.

— În loc să te distrug, îți dezvălui dumitale, care-mi ești dușman, secretele mele militare. Purtarea mea nu te surprinde?

— Deloc. Chiar atâta nu ți-am cerut. Și dacă o faci, înseamnă că ai motive. De aceea nici nu mă grăbesc să-ți mulțumesc pentru „mărinimie”.

— Ai dreptate. N-o fac din mărinimie... După o lungă tăcere rosti rar, cu glasul stins: Am pierdut bătălia.

— Firește că ai pierdut-o, se grăbi să confirme Kacinski. Ai pierdut-o de când ți s-a descoperit secretul... și află că nu sunt singurul care-l cunosc. Monopolul dumitale a luat sfârșit, puterea de care dispuneai poate fi contracarată și continuarea luptei...

— Nu-i adevărat! răcni Stirner. Încă nu mi-am epuizat resursele! Sunt mult mai avansat ca voi, aparatele mele sunt mult mai perfecționate, și mai am o invenție despre care nu știți nimic: acumulate de unde și de gânduri emise de milioane de oameni, amplificatoare de-o putere nebănuită... Aș fi putut să vă strivesc, să înăbuș bâzâitul de țânțari al aparatelor voastre, așa cum o stație de radio puternică acoperă gângăvitul emițătoarelor de amatori. Reprezintă o stație de cincizeci de mii de kilowați și, în comparație cu aceasta, resursele voastre....

— Și totuși ești învins!

— Da, dar nu unde îți închipui. Nu în tehnică!

— Unde atunci?

— Mi-am propus ceva ce mă depășește. De fapt, a fost o absurditate. Ca să ajung stăpânul universului, ar fi trebuit să mă transform într-o mașină care emite voință. Or eu nu sunt decât un om!... Un om extenuat. Mi-am stors până la ultima picătură puterea de voință, mi-am epuizat rezervele de energie nervoasă. Iată adevărata cauză a înfrângerii mele! Acum mi-e egal. Totul s-a sfârșit. Ia planurile și fă ce vrei cu ele. Din partea mea, poți să le și publici. Te privește.

Se uită la ceas și tresări.

— Atâta am avut să-ți spun. Te rog să respecti întocmai condițiile noastre. Este extrem de important pentru mine. Și, nu te supăra, dar ca să fiu mai sigur am să te închid cu cheia și-o să las aici paznici, arătă el cu mâna trei dogi tigrăți. Ei îmi execută întocmai ordinele. Te previn: dacă încerci să intri în camera mea ori să fugi, bucăți te fac!

leși din cabinet și răsuci cheia în broască.

Kacinski continuă să răsfoiască mapa uriașă pe care o avea în față. Foi pline de date și de formule, planuri, schițe, scheme... Acest limbaj convențional, care nu spunea nimic profanilor, lui îi era familiar. Datele și formulele deveneau idei, iar acestea, la rândul lor, imagini. Coloanele de cifre și litere îl ajutau să urmărească pas cu pas truda unei minți înzestrată cu o logică de fier. Kacinski admira ingeniozitatea și ineditul concepției, îndrăzneala și subtilitatea soluțiilor, așa cum un șahist admiră jocul unui mare maestru. Cufundat în schițe și în planuri, uită curând de tot și de toate.

În teancul de hârtii adus pe urmă dădu de un caiet cu notițe. Un fel de jurnal. Crâmpoie de gânduri, însemnări răzlețe, mâzgălite la repezeală, fără dată, scheme așternute din fugă condeiului, extrase din diferite cărți. Aici își nota Stirner și cheltuielile. Parcurse câteva pagini.

— E mai interesant decât aș fi bănuir, șopti el și reluă cu atenție lectură, filă cu filă.

«Anul nou. Ce-mi va aduce? Am fost la profesorul Görö! Maestrul e necăjit: cimpanzeul Fritz s-a înfuriat și l-a mușcat de mină.

...Am citit „Omizile”. Dacă atingi o omidă și ea se contractă, și omizile din apropiere se contractă și se răsucesc absolut la fel. Care să fie explicația?

...Fritz s-a mai liniștit. Nici pe Görö nu-l mai doare mâna. Bătrânul se teme de o infecție. I-am povestit despre omizi. Mi-a dat niște „explicații” nebuloase, care în fond nu spuneau nimic. Cică-i un reflex condiționat. Așa cum bâzâie copiii când văd pe alții plângând. Numai că celelalte omizi se răsucesc fără s-o vadă pe prima!

...Spălătoreasă e o nerușinată: trei mărci și douăzeci și cinci de pfeningi un spălat! Va trebui să caut alta mai ieftină. Nu mi-au mai rămas bani pentru carte.

Arrhenius (autorul cărții pe care n-am cumpărat-o din cauza spălătoresei) a descoperit că în soluțiile cu sare, bune conducătoare de electricitate, moleculele neutre sub raport electric ale sărurilor dizolvate se descompun în particule încărcate cu electricitate, denumite ioni (ionul e un fel de „evadat”, un fugar).

...Proprietarul mă amenință cu evacuarea. Va trebui să mă apuc iar de traduceri.

...Ca să-i formăm pudelului un reflex condiționat, în timp ce mănâncă, îi cântam din flaut... După lucru, profesorul Görö a ieșit să-și facă obișnuita plimbare și m-a condus. Mi-a povestit ceva foarte interesant. Cică dacă iei o pereche de insecte – mascul și femelă – și le despați, chiar dacă închizi femela într-o cutie, iar pe mascul îl scoți afară din oraș și-i dai drumul la o mare distanță, masculul tot se întoarce la femelă. Cum se orientează? Profesorul spune că la multe insecte (vezi albinele) memoria vizuală e extrem de dezvoltată și deci în aceasta nu-i nimic surprinzător. Mie însă nu-mi vine să

cred.

La vară, de îndată ce vor apare insectele, am să fac chiar eu experiența. Pe mascul am să-l duc într-o cutiuță bine închisă.

... Görö i-a extirpat câinelui o emisferă cerebrală. Pare-se că operația n-a reușit. Bietul animal urlă de ți se rupe inima. I-am injectat morfină și s-a mai liniștit. Am observat că efectul analgezic al morfinei se manifestă periodic: câinele s-a liniștit încetul cu încetul, pauzele dintre crize deveneau tot mai lungi. Iar când a încetat acțiunea morfinei, am observat aceeași periodicitate și în revenirea senzațiilor dureroase.

...Ce noroc: am primit o carte la tradus. Ceva din chimie. Destul de greu. În schimb mi-au dat un aconto și am închis gura celor mai sâcâitori creditori: proprietarului chichineței în care stau și băcanului. Constat că și în chimie sunt multe lucruri interesante. Astăzi, de pildă, am aflat că numeroase procese chimice se caracterizează prin periodicitate. De pildă, dacă pui mercur într-o sticlă și torni deasupra peroxid de hidrogen de o anumită concentrație, între mercur și peroxid se produce un proces chimic, peroxidul descompunându-se în apă și oxigen. Ei bine, degajarea oxigenului se încetinește și se accelerează constant! Dar cel mai interesant este că otrăvurile și narcoticele au asupra reacțiilor periodice o acțiune specifică, ca și asupra organismului omenesc! Oare nu dovedesc toate acestea că în organismul omului și al animalului se produc reacții asemănătoare? Și oare nu e surprinzător că morfina are asupra reacțiilor din retortă același efect calmant ca și asupra câinelui operat?

...Uneori științe diferite prezintă contingente neașteptate.

Am cercetat experimental împreună cu profesorul Görö procesul oboselii, în speță al oboselii vizuale. Purpura descompusă la lumină se reface pe întuneric.

Prin repetare, iritarea nervului poate fi din ce în ce mai mult împinsă spre acea limită dincolo de care nervul devine insensibil la excitații. Perioada de sensibilitate a nervului este în funcție de timpul de descompunere a substanței senzitive pe care o conține (în cazul nostru – purpura).

În ceea ce privește centrii nervoși situați la nivelul măduvei spinării, excitarea lor electrică provoacă „reacții” periodice independente de perioada curentului și de natura excitației. Agitația motrice transmisă de la centrul mușchilor se produce cu o frecvență de șaisprezece-treizeci pe secundă. (Deci din nou o periodicitate ca în procesele chimice.).

Görö găsește că din mine ar ieși un excelent dresor de câini. Mai știi? Poate că la circ aș câștiga mai bine decât cu traducerile. Că până să ajung profesor, mai va! Și-apoi, ce o să-mi dea acest titlu? M-am săturat de mizerie!

12 mai. O zi memorabilă! Pe pervazul ferestrei am așezat un fel de colivioară cu un fluture femelă, iar pe mascul l-am dus afară din oraș, într-o cutiuță ermetic închisă și acolo i-am dat drumul. Fluturașul lui i se cam boțiseră aripioarele și mi-era teamă că nu va putea zbura. Totuși s-a îndreptat imediat

spre oraș. Când m-am întors acasă, nu sosise încă. Dar peste o oră, iată-l și pe dumnealui. A coborât pe pervaz și a început să se agite în jurul femelei lui captive. Le-am redat libertatea. Eram de-a dreptul uluit! Cum de a reușit să se întoarcă? Din cutiuță n-avea cum să vadă drumul. Görö se înșeală! Fluturașul s-a întors călăuzit de un simț neștiut de noi. Ce simț să fie acesta? Atunci mi-am adus aminte de omizi. Ce simț le vestește că una din ele se crispează spasmodic între degetele unui om?... Toată ziua numai la asta m-am gândit...

Deodată mi s-a părut că am dezlegat misterul, că mă aflu în pragul unei descoperiri formidabile. Să fie asta intuiție? O revelație? La drept vorbind abia mai târziu am înțeles exact cum stau lucrurile. La început n-a fost chiar o „revelație”, ci mai curând o exaltată presimțire a unei descoperiri extrem de importante. Și ca să revenim la intuiție: ea nu are nimic misterios, deși în parte a rămas nelămurită. Cred că intuiția se produce în momentul când o serie întreagă de impresii, de gânduri, de informații disparate, acumulate în decursul unui anumit timp, uneori destul de îndelungat, se asociază deodată, stabilindu-se între ele o anumită legătură. Acest proces are loc în creier, unde din sistematizarea, din înmănuncherea acestor date, rezultă o concluzie – o idee nouă. În tot cazul așa s-a întâmplat cu mine. Acum pot urmări la rece cum am ajuns să fac această descoperire. Tot gândindu-mă la gâze și la omizi, mi-am spus... așa, în glumă... că poate ele comunică prin radio. Poate că natura le-a înzestrat cu aparate de radioemisie și de radiorecepție. Doar au și antene! Analogia era tentantă și, în definitiv, de ce n-ar fi așa? Doi fluturi pe care-i despați comunică prin semnale. Bine, dar de unde energia necesară emisiunii? Poate electricitatea? Să ne gândim la soluțiile chimice ale lui Arrhenius, care produc ioni, adică energie electrică. În organismul viețuitoarelor se desfășoară complicate procese chimice, legate de activitatea mușchilor și mai ales a nervilor și a creierului. În această activitate se constată o anumită periodicitate. Prin urmare, periodic, centrii nervoși pun în libertate sau radiază ioni. Acești ioni își iau zborul, sunt recepționați de sistemul nervos al unei alte viețuitoare și... gata radiocomunicația!

Chiar înainte de a fi ajuns la aceste deducții, am presimțit că descoperirea mea e ceva infinit mai important decât o simplă explicație a regăsirii fluturașilor. Poate că aceste gâze nu s-au regăsit datorită unei comunicări radio. Poate că au mirosul foarte dezvoltat sau un simț de orientare pe care noi nu-l cunoaștem. Nu-mi mai arde de fluturi.

Obiectul studiilor pe care le voi întreprinde pe viitor e mult mai interesant: omul, animalul...»

„Extraordinar! gândi Kacinski. Și eu, și Stirner am ajuns la aceeași concluzie, deși am urmat căi diferite. Sau, mai precis, am avut puncte de plecare diferite. Pentru că și el, și eu am folosit în cercetările noastre ultimele realizări din domeniul chimiei, fiziologiei și fizicii. Fără cunoașterea profundă a radiofoniei, a reflexologiei, a teoriei ionilor, nici el și nici eu n-am fi ajuns să

facem această descoperire, și invenția noastră n-ar fi existat. Acum înțeleg de ce oameni de știință aflați uneori în colțuri opuse ale globului fac aceeași descoperire poate în aceeași zi și la aceeași oră."

«...Câteva zile am umblat năuc, scria Stirner în jurnalul său mai departe. Am făcut o descoperire științifică! Să vorbesc despre ea profesorului Görö sau nu? Până la urmă nu m-am putut abține și i-am povestit tot, ce-i drept nu prea clar și nu prea concret. Totuși mi-a făcut impresia că a prins imediat ideea principală. M-a privit ironic pe deasupra ochelarilor și gura lui știrbă s-a pungit într-un rânjet, din care pricină mustața și țepii de pe bărbie i s-au zbârlit ca acele unui arici.

— Sustii, așadar, că un creier omenesc când raționează, sau dacă vrei când intră în funcțiune, hi-hi-hi, ar emite unde radio, ceea ce ar permite transmiterea gândurilor la distanță?

— Propriu-zis, nu gândurile sunt transmise la distanță, ci undele electrice emise de creier. Orice gând, orice sentiment are lungimea lui de undă și o anumită frecvență. Recepționată de un alt creier, această undă „reproduce” în conștiința subiectului respectiv un gând sau un sentiment identic.

Görö asculta cu atenție, dând mereu din cap, dar când am terminat, mi-a trântit-o răspicat:

— E-lu-cu-brație! Nu te supăra, tinere, dar toate acestea sunt prostii. Te pripești cu concluziile – ăsta-i cusurul dumitale. Și dacă nu te dezbări de el, n-ai să ajungi niciodată ceea ce se cheamă un savant adevărat.

— De ce prostii?

— Pentru că-i neștiințific tot ce sustii. Și-i neștiințific pentru că nu poate fi demonstrat experimental. Hai, să încercăm. Între noi doi e o distanță de câțiva pași. Transmite-mi vreun gând al dumitale! Aud?

Luat repede, mi-am pierdut siguranța.

— Păi pentru asta e nevoie ca „stațiile” noastre – creierul și nervii – să fie acordate pe aceeași lungime...

— Acordează!

— Nu pot fi acordate...

Görö făcu un gest grăitor. Triumfa.

— Un moment, am reluat eu. Încă n-am terminat. Nu pot fi acordate ca un aparat de radio, asta am vrut să spun. Acest acord se întâlnește însă la persoane care trăiesc mult timp împreună. Se cunosc destule cazuri...

— De vizionarism, de telepatie, de spiritism, mese care se mișcă și alte aiureli? Fii atent, tinere prieten! Ai pășit pe o cale foarte lunecoasă!

— Bine, dar teoria mea nu are nici o legătură cu toate astea!

Eram contrariat, dar nu descurajat...

...Iar sunt lefter... Mi-e teamă că mă aruncă proprietarul în stradă.

Și totuși am dreptate! Nu mă las până nu-i demonstrez ramolitului de Görö. Nu știu însă cum să organizez experiența.

Măine iau banii pe traducere!

Evrika! Görö admiră iscusința mea de dresor. El nu știe însă că sistemul meu de dresură nu se întemeiază pe reflexe condiționate, ci pe sugestie. Acesta e secretul. Caut să-mi imaginez cât se poate de clar drumul pe care trebuie să-l străbată câinele și fiecare mișcare pe care trebuie s-o facă pentru a-mi executa ordinul. Ieri s-a întâmplat ceva foarte nostim. Plictisit la culme de bombăneala și de interminabilele sfaturi ale lui Görö, m-am gândit: „Mușca-te-ar Vega” (Vega e un șpiț alb, pe care Görö îl adoră). Din obișnuință, mi-am imaginat-o pe Vega repezindu-se la Görö și înfigându-și colții în piciorul profesorului. Și-odată o văd că țâșnește de la locul ei, se repede lătrând la Görö și-i sfâșie pantalonii. Dacă nici asta nu-i transmiterea gândurilor la distanță, ce-o fi altceva?... Görö e necăjit și speriat. Comportarea cățelușei discordă atât de izbitor cu reflexele pe care i le-am format, încât Görö bănuiește un început de turbare. A închis-o în cușcă și-o ține sub supraveghere. E foarte surprins că mai bea apă! Eu, în sinea mea, mă amuz teribil, dar Vega, sărăcuța, moare de urât în carceră și n-am cum s-o ajut. Ce-ar fi să-i mărturisesc profesorului adevărul? ... Iată prilejul să-i demonstrez posibilitatea transmiterii gândurilor la distanță! Dar o să mă creadă? Ce-ar fi să fac o experiență de sugestie în fața lui? Să dea el însuși un ordin câinelui. De pildă, să-i ceară să latre de un anumit număr de ori.

Am împrumutat douăzeci de mărci și am plătit chiria.

Vega tot mai stă la arest. Am încercat să-i sugerez să latre de trei ori, dar n-am reușit. De obicei se execută prompt. Ce s-o fi întâmplat?

Am descoperit cauză: cușca cu gratii de fier atingea într-un loc țeava robinetului. Mare meșteră întâmplarea! Prin urmare, mesajul meu se scurgea în pământ prin țeavă, fără să ajungă la Vega. Am să confecționez o cușcă de metal pe care, după dorință, o voi putea lega de pământ sau dimpotrivă, izola...».

— Ca să vezi! murmură Kacinski. Deci așa i-a venit ideea să confecționeze cușca de metal!

Urmau câteva pagini albe. De ce o fi întrerupt? Și, în sfârșit, o nouă serie de însemnări.

«Venerabilul meu patron Karl Gottlieb e mare amator de câini. De altfel, datorită câinilor l-am cunoscut și am făcut carieră la banca lui. A venit într-o zi la Görö. Îl vizita o singură dată pe an, de aceea nu l-am întâlnit mai înainte. Au fost colegi de școală și erau de o vârstă, deși nu-ți venea să crezi când îi vedeai împreună: Görö – un hodorog bătrân, iar Gottlieb – durduliu și proaspăt ca un heruvim. Încântat de câinii mei dresați, bancherul m-a invitat să trec pe la el. Iată-mă deci secretar particular al lui Karl Gottlieb, spre mulțumirea noastră reciprocă!

Adio, moș Görö! N-am apucat să-ți demonstrez posibilitatea transmiterii gândurilor la distanță. Dar e mai bine așa. Prefer să lucrez singur. „Consacrații”

cam au obiceiul să-și adjudece descoperirile tinerilor discipoli. „Experiențele făcute în laboratorul domnului profesor Görö...” „Sub îndrumarea domnului profesor Görö...” De fapt mă preocupă acum nu gloria, ci ceva mai important. Am făcut singur experiența transducerii sugestiei prin peretele de fier al cuștii și m-am convins în mod cert că activitatea cerebrală este însoțită de radiații electrice. Acum trebuie să studiez natura acestor radiații.

Sunt ocupat până peste cap. Serile lucrez la un aparat de captare a undelor radio emise de creierul omenesc. Trebuie să fie un aparat extrem de sensibil, care să recepționeze unde ultrascurte de cel mult un metru.

Schema aparatului...

Elsa Glück! Drăguță fată... Între ea și jurisconsultul nostru... Cum naiba-i spune? Are un nume ca un gust neplăcut. Bitter parcă... Nu. A, da, Sauer! În orice caz, relațiile dintre ei nu depășesc limitele buneii cuviințe. Par să fie logodiți. Ce-o fi găsit în mutra lui rotundă ca luna plină?

Eșec! Aparatul nu recepționează undele radiate de creierul meu. Trebuie s-o iau de la capăt! Acum lucrez și noaptea. După-amiezile studiez la universitate anatomia și fiziologia, dar numai prin prisma radiotehnicii. Organismul omului considerat ca o radiostație de recepție și emisie! E colosal de interesant!

Înainte de a studia această radiostație, a trebuit să mă inițiez în secretele radiotehnicii. Măine – mai știu eu? – Poate mă apuc de astronomie! Noroc că nu mai stau cu chirie, să mă omoare proprietarul cu restanțele! Primesc la Gottlieb casă, masă, plus o leafă foarte bună. După cita mizerie am îndurat, mă simt un adevărat Ceresus. Am din ce să-mi cumpăr materiale pentru mașinile la care lucrez.

Elsa Glück! Glück! Să-i fie hărăzită umflatului ăsta această fericire?

Iar nu merge: aparatul urlă, șuieră. Să fie paraziții gândurilor mele? Trebuie să izolez mai bine camera, ca să nu pătrundă nici un fel de influențe din exterior.

În sfârșit!...

Glück nu-mi dă nici o atenție. Emma Fit e un boboc de fată, dar n-are nimic în cap. O păpușică, atât. E moartă după Sauer, dar acesta – acum o știu precis – n-are ochi decât pentru Elsa. Biata Emma! Ce dramă!

...Merge, merge bine! Nici că se putea altfel. S-a învățat omul să-și exprime gândurile prin litere – în scrisori, în ziare. Eu am găsit pentru gânduri și sentimente un alt limbaj, alte simboluri. De pildă, lungimea de undă x + frecvența y = frică. Bucuria are o altă undă. Cred că voi învăța curând să confecționez artificial sentimente și să le difuzez prin radio. Faceți comanda, vă rog! O porție de veselie sau de melancolie? Interesant că sentimentele animalelor au unde asemănătoare cu ale oamenilor (frică, bucurie etc.).

Nu, prea e neverosimil!

Ba nu, e genial! Ei drăcie! Îmi cânt singur osanale. Am construit un mic

emițător și am radiat unda echivalentă tristeții la câini. Aparatul meu înregistrează cu mare precizie undele electrice emise de creierul omului și al animalului. Am ajuns să întocmesc un întreg „dicționar” de sentimente și gânduri exprimate în lungimi de undă. Așadar, am pus la „patefonul” meu o „placă” tristă: unda tristeții câinelui. L-am așezat pe Falk lângă aparat, pe un scaun izolat, ca să recepționeze mai bine. Rezultatul: Falk a început să urle a jale! Așadar a recepționat unda tristeții câinelui! De bucurie l-am prins în brațe și am început să valsez cu el prin cameră.

Când m-am liniștit, am hotărât să repet experiența. De data aceasta l-am așezat pe Falk după un paravan. N-a mai urlat. Recepționează probabil numai de la mică distanță. Ce ar fi să măresc puterea emițătorului?

...Refuz s-o înțeleg pe Elsa Glück. Dar în definitiv, de ce mă preocupă atâta? Oare m-am îndrăgostit? Aș! De asta îmi arde mie acum?

Din surpriză în surpriză!... Ca să mă indispun, m-am gândit la tot felul de lucruri neplăcute. Aparatul a înregistrat tristețea mea. E o undă cu oscilații destul de complicate. Am emis această undă mult amplificată și, fluierând vesel, am așteptat rezultatul. S-a întâmplat ceva extraordinar! M-am întristat din senin și era cât pe-aici să încep și eu să urlu. Mi-am autotransmis unda tristeții! De notat că înțelegeam foarte bine că n-am de ce să fiu trist, că e o tristețe „artificială”. Să-i spun fenomenului autohipnoză? Nu, cred că este vorba de altceva. Singura asemănare cu hipnoza este că se transmite un gând sau o stare sufletească. Acest lucru se realizează însă pe cale mecanică: în fibrele nervoase sunt provocate artificial procesele electrochimice care însoțesc întotdeauna un gând sau un sentiment și conștiința înregistrează nașterea acestui gând sau a acestei stări sufletești. Ce mecanism!

Dar cum să-mi continui experiențele? Cum să-i influențez pe alții, fără să cad eu însumi sub influența radiațiilor? Nu văd decât două posibilități: prima – radiații dirijate, a doua – un sistem de izolare (o plasă metalică pe cap, de pildă).

Ideea cu plasa a fost bună. Voi începe să lucrez cu unde dirijate. Care este antena cea mai potrivită? Cred că una de genul „oglinzilor focale”, care concentrează razele într-un punct precis – în focar, în felul acesta, voi reuși să amplific considerabil efectul radiației.

Nu obișnuiesc să-mi dau frâu liber imaginației, dar uneori mă apucă amețeala când mă gândesc ce perspective mi se deschid! Elsa...

Experiența de aseară: i-am poruncit în gând lui Falk să-mi aducă o carte din camera de alături. Ordinul a fost înregistrat automat și apoi transmis de emițător. Falk s-a executat. Am pus cartea la loc și am repetat ordinul, de data aceasta n-am transmis nimic cerebral. Am emis doar, cu ajutorul aparatului, o undă de aceeași lungime. Falk mi-adus cartea. Aceste unde radio pot fi înregistrate de aparat, așa cum o voce este înregistrată pe o placă de patefon. De acum înainte voi putea da ordine printr-o simplă apăsare de buton.

Astăzi am făcut o experiență și mai interesantă: am încercat să comunic un ordin cerebral unui om. Karl Gottlieb are un valet pe care-l cheamă Hans. I-am poruncit lui Hans să vină în camera mea. M-am concentrat și, imaginându-mă în locul lui Hans, am străbătut în gând tot drumul de la camera lui până la a mea. Pe scurt, am procedat exact ca în cazul experiențelor de sugestie pe câini. Bătrânul nu venea. Nu m-am mirat: între Falk și mine s-a stabilit demult un „contact” perfect. În plus, lui Falk îi transmiteam ordine de la mică distanță. Undele radio emise de creierul meu sunt prea slabe pentru a-și atinge ținta, pentru a genera oscilații electrice (respectiv gânduri sau imagini) identice în creierul unui alt om. Să nu uităm de asemenea că Hans și cu mine suntem prea diferiți. Iată de ce „stația lui de recepție” nu a înregistrat semnalele creierului meu. Atunci am transmis același mesaj amplificat de emițător. Recunosc că eram foarte emoționat. Spre nespusa mea bucurie, am auzit pașii târșiți ai bătrânului: suferă de reumatism și poartă papuci. A deschis ușa fără să bată – ceea ce nu i s-a mai întâmplat, cred, niciodată – și s-a oprit cu un aer încurcat. Nu i-am poruncit ce să facă în camera mea și bătrânul nu știa cum să-și explice prezența.

— Iertați-mă, dar... mi s-a părut că mă strigați... bâigui el, negăsindu-și locul.

M-am grăbit să-l liniștesc.

— Da, te-am chemat. Vreau să știu dacă domnul Gottlieb s-a întors de la club.

— Conașul încă nu s-a întors, mi-a răspuns înseninat bătrânul. Acum era sigur că l-am chemat. Senzația neplăcută a omului care și-a pierdut controlul îl părăsise.

— Mulțumesc, Hans, poți pleca.

— Prea bine, domnule!

S-a înclinat și a ieșit. Iar eu? Era să-l prind în brațe și să joc cu el, cum am făcut și cu Falk când a început să urle.

Experiența a reușit! Ce dovedește ea? Că pot porunci și oamenilor. Îi pot sili să facă orice. Da, pot!... Nu înseamnă aceasta să fii atotputernic?

E destul să vreau, și oamenii îmi vor pune la picioare toate bunurile lor. E destul să vreau, și mă vor face rege, împărat! La naiba, n-am ce face cu coroana! E destul să vreau, și voi fi iubit de cea mai frumoasă femeie... Elsa! Nu, nu!... Asta n-am s-o fac niciodată. Ușurel, băiete! Ești pe punctul să-ți pierzi capul! Stăpânește-te, altfel dai în gropi! Nu de mult erai un student sărac. Apoi ai fost discipolul profesorului Görö... Un oarecare, omul de pe stradă, cu o mutră lungă și pocită, ca de cal... Și tu visezi putere, glorie, dragoste, numai pentru că ai avut șansa nesperată să faci o descoperire științifică?

...Ieri am făcut o excursie în patru: Elsa Glück, Emma Fit, Sauer și cu mine. Am îndrugat vrute și nevrute. Mai în glumă, mai în serios, i-am făcut Elsei o cerere în căsătorie în toată regula. Mi-a răspuns... ceea ce era firesc să-mi

răspundă. Dar cu mine nu-i de glumit! De altfel, fata nici nu glumește. E sinceră. M-a scos din sărite aerul triumfător al lui Sauer! Ce mi-aș mai încerca emițătorul pe el!»

.....

«De când n-am mai notat nimic în jurnal! Soția mea e din nou tristă... Trebuie să măresc puterea emițătorilor.

M-am lansat într-un joc mare. Ori îmi frâng gâtul, ori...

De ce n-am ascultat glasul rațiunii? Acum e prea târziu. Jocul m-a târât departe. Sunt obosit, sunt extenuat... Această permanentă încordare!... Dracu să mă ia! Mai bine rămâneam la Görö!

Război!...

Ajunge! Sunt la pământ. E timpul să pun punct...»

XIV. JOUL S-A SFÂRȘIT

În grădina de iarnă, înfășurată într-un voal fin de metal, Elsa Glück se gândea.

Zăpușeala și un tunet îndepărtat care trezea ecouri surde în sala pustie vesteau apropierea furtunii. Elsa se gândea, ca de obicei, la Ludwig. De-aceea, când îi auzi pașii, tresări de bucurie. Când îl văzu însă, aproape că se sperie: Stirner nu purta pelerina metalică, apoi îi scoase și Elsei vâlul.

— Uf! Azi putem răsufla! spuse el ușurat. Incomodă toaletă!

Elsa nu-l văzuse de mult fără plasă și-l găsea foarte schimbat: nasul i se ascuțise ca la oamenii măcinați de o boală grea, ochii i se duseseră în fundul capului, iar părul și barba îi crescuseră în dezordine.

— Vai, ce rău arăți! Aproape că nu te recunosc!

Stirner zâmbi cu amărăciune.

— Cu atât mai bine. Parcă aș fi un sihastru, nu? Vino, Elsa... Aș vrea să-mi cânti ceva... De când n-am mai ascultat muzică... Pentru ultima oară...

Trecură în sală. Răsunară primele acorduri ale unei nocturne de Chopin.

— Nu, Elsa... Altceva... Această melodie duioasă nu se potrivește cu furtuna care se apropie. Auzi tunetul? Vine furtuna! Pentru unii ea înseamnă primenire, o viață nouă, pentru alții - moarte... În noaptea asta... Stirner va muri...

Elsa se ridică speriată.

— Ludwig! Ce-i cu tine? Ce tot spui? Mă îngrozești!

— Nu lua în seamă... Am să-ți spun multe dar... mai târziu... Cânta, cânta, Elsa! Ceva de Beethoven. Marșul funebru „La moartea eroului”. A eroului! Ha-ha-ha!

Elsa cânta.

Stirner se plimba agitat, frângându-și mâinile.

— Marșul funebru!... La moartea unui erou dat de-a dura de pe pedestal.

Se spune că Beethoven l-ar fi scris pentru Napoleon. Apoi, dezamăgit de acesta, l-a intitulat: „La moartea eroului”... Ce spuneam? Se uită la ceas. Ajunge, Elsa. Minutele sunt numărate. Sărută-mă, sărută-mă cum nu m-ai sărutat niciodată.

...Se smulse din brațele Elsei.

— O iluzie, o dulce amăgire!

Pendulă bătă miezul nopții.

— S-a sfârșit! murmură Stirner.

În aceeași clipă Elsa simți că ceva se petrece cu ea. Parcă un vâl, asemenea celui metalic pe care-l purtase până mai adineauri, i se luă de pe minte, de pe inimă. Gândurile își recăpătaseră limpezimea. Redeveni Elsa cea de altă dată, Elsa dinaintea morții lui Karl Gottlieb. Se destrăma o vrajă. Își roti privirea mirată prin sala mare, neprietenoasă, cufundată în semiîntuneric. Scăpărarea unui trăznet luminează fața lui Stirner. Văzând chipul acesta străin, bărbos, Elsa se cutremură.

— Ce se întâmplă? Unde sunt? bâigui ea. Dumneata cine ești?

Stirner urmărea cu durere și curiozitate această metamorfoză.

— Ești în galeria de tablouri a lui Karl Gottlieb, defunctul bancher. Stenografa Elsa Glück nu avea acces aici... Iar eu sunt Ludwig Stirner. Nu mă recunoști? Elsa!... Ți-am greșit, dar nu-ți cer iertare... deși singura mea scuză e că te-am iubit. Te-am iubit cu adevărat... și-acum te iubesc din toată inima...

Elsa se prăbuși pe taburetul din fața pianului.

— Nu mă privi așa, Elsa! Stirner își frecă fruntea ca pentru a-și aduna gândurile. Da, te iubesc! Și nu sunt primul pe care dragostea îl împinge la crimă. În mine s-a dat o crâncenă luptă. Mai ții minte ce ți-am spus odată, de mult, când am fost în excursie cu barca? Nu erau vorbe goale. Am descoperit înaintea altora modul de a transmite gândurile la distanță și am ajuns să stăpânesc o forță colosală. Dar mi-am pierdut capul. Urzeam cele mai mărețe planuri. Slujindu-mă de forța aceasta ți-am sugerat să mă iubești...

Elsa se dădu înapoi, înfiorându-se.

— Iar lui Sauer, continuă Stirner, i-am sugerat că o iubește pe Emma. Oamenii erau marionete în mâna mea. Trăgeam de sfoară și fantezele începeau să joace după cum le porunceam. Am râvnit bogății... și le-am avut. Până n-am fost convins de atotputernicia mea am procedat cu prudență. Mergeam pe căi ocolite, care te duc mai sigur la țintă. Ți-am mai spus-o atunci, în barcă. Mar ții minte? Ca să nu dau de bănuț, am făcut că nu eu, ci dumneata să-l moștenești pe Gottlieb, iar dumneata... te-ai măritat cu mine, aducându-mi zestrea pe care eu ți-am adus-o la picioare! Ha-ha-ha!

Elsa îl privea îngrozită.

— Da, am fost crud cu oamenii. Să nu-ți închipui însă că mi-a plăcut vreodată să fiu rău. Nu! Voiam să fiu mare. Unic! Îmi închipuiam că puterea mea n-are margini. Că-i de-ajuns să râvnesc gloria că oamenii să aplaude chiar

și o neghiobie a mea. Dar în ultimă analiză, toate acestea n-ar fi fost decât o autoproslăvire, o autoamăgire, ca dragostea pe care ți-am sugerat-o.

Lasă ochii în pământ și continuă cu aceeași amărăciune:

— Ți-amintești legenda scandinavă despre zeul Thor? Și el se credea atotputernic. Odată însă pașii l-au purtat spre țara uriașilor. Aceștia și-au bătut joc de statura lui puțină. Atunci Thor s-a mâniat foarte și le-a propus să-i pună puterea la încercare. Uriașii au răspuns: „Bea apă din cornul acesta”. A băut și-a tot băut, dar tot n-a izbutit să-l golească. Și i-au mai spus uriașii să se ia la trântă cu o bătrână. Thor n-a izbutit s-o dovedească, deși de atâta efort a intrat în pământ până la genunchi. Era și firesc să nu poată sorbi toată apă: cornul legat de mare, nici chiar un zeu nu-l putea seca. Iar bătrâna aceea era moartea... Așa și eu. Am vrut să golesc marea. Am vrut, singur, să întorc istoria, să-mi impun voința milioanelor de „stropi” ce alcătuiesc oceanul omenirii. Cu ajutorul mașinilor mele, visam să făuresc un fel de „fabrică a fericirii”, dar tot ce am înfăptuit nu-i decât un simulacru, o imitație grosolană.

Se uită nervos la ceas:

— Bat câmpii!... Și am atâtea să-ți spun... Dacă ai ști, Elsa, cât am suferit... O fiară încolțită de dușmani fără număr, asta am fost. Mereu la pândă, într-o neîncetată tensiune nervoasă. Dacă aș fi avut lângă mine un prieten sincer, devotat... dacă dumneata m-ai fi iubit cu adevărat, nu cu o dragoste artificială pe care chiar eu ți-am sugerat-o! Poate că atunci aș fi continuat lupta. Dar eram singur. Sunt obosit... Am ajuns la capătul puterilor!

Tăcu.

Privindu-l, Elsa își spuse că fața lui palidă, suptă, n-are nimic misterios, nimic înspăimântător. Fața răvășită a unui om istovit, cu nervii zdruncinați... Cine este în fond Stirner? Un cercetător, un inventator de talent, sau mai degrabă un individ destul de comun, care a descoperit întâmplător un mijloc de a-și impune voința altor oameni. Puterea aceasta l-a adus în pragul nebuniei. După nenumărate năzdrăvănii, care mai de care mai necugetate, în loc să supună lumea, a fost strivit de povara insuportabilă pe care a încercat s-o ridice pe umeri. Elsa mai curând intui decât înțelese toate acestea. Nu vedea în Stirner un erou de tragedie, un supraom, ci un nefericit care își plătește scump greșelile. Stirner pe care îl avea acum în față îi inspira milă.

— Mi-nchipui cât ai suferit! spuse ea încet.

— Îți mulțumesc, Elsa. Aceste cuvinte îmi sunt mai scumpe decât toate sărutările artificiale! Da, am ajuns la capătul puterilor și... Făcu o pauză, apoi urmă cu o voce sugrumată... și am hotărât să încetez lupta. Să se termine o dată cu Stirner și cu tot!

Se uită din nou la ceas.

— Mai am doar câteva minute de trăit.

Elsa păli.

— Ai luat... otravă?

— Da, dar nu o otravă obișnuită. Vei afla îndată... Te rog să mă asculți. Am vrut să-mi răscumpăr măcar în parte vina pe care o am față de dumneata. Ți-am redat libertatea, Elsa. Ți-am sugerat la ora unsprezece că exact la miezul nopții să redevii cea de altădată. Viața artificială pe care ai dus-o se va destrăma. Fii liberă, fii aceea care ești în realitate. Trăiește cum vrei, iubește pe cine vrei, fii fericită!...

Elsa oftă din adâncul pieptului.

— ...Dar Stirner? continuă el. Ce să fac cu Stirner, căruia nici un om cinstit nu vrea să-i strângă mâna? Să moară! Am dat ordin emițătorului meu și l-am pus la puterea maximă. La ora unu – își privi din nou ceasul – adică peste numai șase minute, mașina va transmite lui Stirner ordinul emis tot de Stirner. Și-atunci Stirner nu va mai ști cine este, își va pierde personalitatea, va uita tot ce-a fost. Se va naște un om nou, un om cu o conștiință, un cuget nou. Îl va chema Stern și va pleca acolo unde i-a poruncit Stirner, fără să bănuie că în străfundurile subconștientului său zace un Stirner înlănțuit, captiv! Asta înseamnă moarte... Moartea cugetului!

— Dar dacă te prind?! întrebă Elsa, cu o îngrijorare pe care nu și-o putea explica.

— Cine-l va recunoaște pe temutul Stirner într-un... pașnic anahoret? Am chibzuit bine totul. În noaptea aceasta dușmanii mei nu vor emite nici un mesaj. Și chiar dacă și-ar călca cuvântul, Stern nu va fi în primejdie, pentru că razele sunt dirijate împotriva lui Stirner. Or acesta nu va mai exista...

Elsa se uită la el cu ochi mari: va asista la un fel de reîncarnare.

— Și mai e ceva, Elsa. După plecarea mea va izbucni un scandal nemaipomenit. Ți se va lua probabil totul. Dar am avut grijă să nu duci lipsă de nimic. În plicul acesta ai bani de drum și adresa unui om pe al cărui nume... cred că-i mai prudent așa... am depus o sumă importantă. l-am administrat o doză puternică de sugestie, așa că banii sunt în siguranță. Du-te la el. E foarte departe, dar cu cât mai departe, cu atât mai bine. Trebuie să te odihnești după câte ai îndurat. E timpul! Adio, Elsa!

— Stai! Vreau să te întreb... O singură întrebare... Ești vinovat de moartea lui Karl Gottlieb?

Se auzi ceasul bătând ora unu. Fața lui Stirner fu săgetată de un fior, privirea-i se încețoșă, dădu ochii peste cap. Ca să nu cadă, se prinse gâfâind de colțul pianului.

Elsa îl privea cu sufletul la gură.

Stirner respiră adânc. Începuse să-și revină.

— Răspunde-mi? Ești vinovat sau nu?!

O privi nedumerit și rosti cu un glas nou, calm:

— Iertați-mă, doamnă, dar nici nu vă cunosc. Și nu știu la ce întrebare vă referiți.

Se înclină ușor și ieși cu pasul măsurat.

Elsa rămase pe loc, zguduită. Stirner nu mai exista.

XV. ACVARIUL SPART

Zorile o găsiră tot acolo, pe taburetul de lângă pian. Încerca să descâlcească ghemul, să limpezească haosul pe care îl produsese în conștiința ei Stirner. Își depăna în minte totul – prin câte a trecut de la moartea lui Karl Gottlieb: evadarea nereușită, dragostea subită pentru Stirner, vacanța la Menton... Parcă le-a citit într-un roman. În schimb își amintea limpede de timpul când era logodită cu Sauer. Acum însă trecutul îi apărea oarecum schimbat. Îl mai iubește pe Sauer, desigur, dar... nu ca înainte: imaginea lui parcă pălise. Ce fel de om e Sauer? Își dădu seama, spre propria-i surprindere, că nu-l cunoaște aproape deloc. Ce vor simți unul pentru celălalt? Apariția neașteptată a Emmei îi curmă gândurile. Arăta foarte obosită. Purta un costum de voiaj.

— Elsa, strigă ea și izbucni în lacrimi.

— Emma, tu! Ce ai? De ce nu m-ai anunțat că vii? Unde-i copilul?

— E jos cu bună. Știi, Elsa, Otto m-a părăsit fără să-mi lase un ban. A trebuit să vând din haine și din bijuterii ca să pot veni.

— Cum?! Te-a lăsat fără bani, cu copilul în brațe?

— Și-a pierdut mințile! Mă simțeam atât de singură și de părăsită! Știi doar că în afară de tine nu mai am pe nimeni... O înecă un plâns isteric. Să nu mi-l iei! El tot mai ține la tine. Ține fotografia ta în sertar și o privește mereu. Să nu crezi că l-am spionat! Nu. Am intrat din întâmplare! M-a gonit... și mi-a vorbit grosolan... Te iubește! Să nu mi-l iei. Tu ai tot ce dorești, tu ești fericită. Și-apoi, din moment ce-l iubești pe Ludwig, ce nevoie ai de Otto?

Pe buzele Elsei flutură un zâmbet, dar privirea tot tristă îi era.

„Biata Emma, gândea Elsa, privind fața atât de slăbită a bunei sale prietene. Unde sunt obrajii tăi rumeni, unde-i râsul tău argintiu? Sărmană păpușică! Ce-a făcut Otto din tine! Să n-aibă el pic de inimă?!

— Nu, nu-s fericită, răspunse ea grav, mângâindu-i părul răvășit. Și nici bogată nu mai sunt. Iar pe Stirner, află că nu-l mai iubesc. De altfel, Stirner nici nu mai există.

De surpriză, Emma își uită pentru o clipă durerea.

— Cum nu mai există! A murit?! De ce nu mi-ai scris? Și cum, pe un mort nu-l poți iubi? Tiii, ce noutăți!

Elsa zâmbi iar.

— Aha, înțeleg, scânci Emma. I-ai mărturisit că-l iubești pe Otto și, disperat, Stirner și-a pus capăt zilelor! Dar să nu mi-l iei pe Otto!

— Liniștește-te, prostuță mică. Cum să ți-l iau? Doar e bărbatul tău, e tatăl copilului tău.

— Ei și? Mereu îmi spune că dragostea asta a fost un fel de nebunie și că altfel nu s-ar fi căsătorit pentru nimic în lume cu o găsculiță ca mine. Și mai

spune o căsătorie ca a noastră poate fi oricând desfăcută foarte ușor. Și dacă spune Otto, înseamnă că așa este. Mă rog, n-oi fi eu prea deșteaptă, dar... și o găsculiță vrea să fie fericită. Se puse iar pe bocit. Doar m-a iubit! Pe urmă însă... m-a urât, parcă eu am fost de vină! A vrut să se răzbune...

Și-i povesti, printre hohote, nefericita ei iubire. Trăise prea mult timp închisă în suferința ei și acum își vărsa năduful. Așa află Elsa despre brutalitatea lui Otto, despre veșnicele ironii și insulte cu care-și umilea soția.

Pe măsură ce asculta, simțea că în inima ei se topește și bruma de sentiment pe care i-o mai păstra lui Otto. Îl vedea în cu totul altă lumină. Nu poate invoca o nebunie. Abia după ce s-a smuls din robia lui Stirner s-a purtat mai urât cu Emma. Chiar dacă n-o iubește, nu-i era îngăduit să se poarte astfel cu soția lui, cu mama copilului său. A dovedit că-i lipsit de cea mai elementară omenie.

„Să aibă dreptate Stirner că suntem jucării oarbe ale instinctului, care ne poate face să îndrăgim până și un om cu un cap de măgar? Ar fi groaznic!" se cutremură ea, amintindu-și de dragostea pentru Sauer.

În timp ce o asculta pe bună ei prietenă, Elsa se gândea la ale ei și trăgea cu urechea la zgomotul tot mai puternic ce se auzea de jos, de la etajul întâi.

„Ce-o fi acolo?"

Acolo se desfășura ultimul act al luptei.

Un detașament de oameni înarmați, în costume metalice de protecție, năvăliră în casa Elsei. În fruntea lor se aflau Sauer și Gottlieb.

Sauer izbi în ușa cabinetului cu mânerul parabelumului.

— Deschide, Stirner, altfel spargem ușa!

Din cabinet se auziră glasul lui Kacinski și lătrături întărite de câini.

— Stirner nu-i aici, iar eu nu mă pot mișca de pe scaun. M-a încuiat și a lăsat câinii să mă păzească.

— Kacinski! Mai trăiești? se bucură Sauer. Apoi porunci soldaților: Spargeți!

Câțiva mai voinici se opintiră cu umărul și ușa pârii. Lătrăturile izbucniră și mai furioase. Prin crăpăturile ușii, paznicii patrupezi își arătau boturile rânjite, acoperite cu bale.

Câteva împușcături, și câinii amuțiră.

— De ce i-ați ucis? se auzi din nou vocea lui Kacinski.

— Doar nu era să-i las să ne sfâșie! bombăni Sauer, strecurându-se în cameră. Rămase foarte surprins văzându-l pe Kacinski șezând liniștit înapoia biroului. Cu fruntea rezemată în palmă, inventatorul studia concentrat niște planuri.

— Unde-i Stirner? întrebă Sauer.

— Nu știu, răspunse Kacinski, fără să ridice ochii. A spus că, de cum se luminează de ziuă, îmi va lua vederea, mă va sufoca sau așa ceva. Probabil că

a uitat, ori e ocupat... Lovi desenele cu palma și exclamă: Colosal! Stirner nu m-a mințit... Am petrecut o noapte grozav de interesantă! Omul acesta e un geniu. Uite aici schema antenei instalației de amplificare cu transformatori și tuburi catodice! Formidabil! Și cuplajul inductiv cu o antenă cu circuit oscilant...

Sauer și Gottlieb schimbă o privire: să știți că Stirner i-a luat mințile?

— Trebuie să scotocim toată clădirea și să punem santinele lângă emițătoare! hotără Sauer.

Începură cu camera lui Stirner, unde era instalat unul din emițătoare. Celălalt se afla la capătul opus al clădirii, lângă „menajerie”. Nici una din ele nu funcționa.

— Cred, domnilor, că suntem în afară de orice pericol. Ne putem scoate măștile de protecție, spuse Gottlieb, ridicând cel dinții fileul. Ceilalți îi urmară exemplul.

După ce detașamentul luă clădirea în stăpânire, veniră și câteva dintre vechile cunoștințe ale lui Gottlieb: procurorul, șeful poliției, Kranz, precum și „generalul de fier”, venit să studieze „noile metode de ducere a războiului”. Bătrânul soldat își desfăcea mereu brațele a nedumerire și încerca să justifice într-un fel înfrângerea suferită în lupta cu Stirner.

— De unde să știu că trebuia să ne punem voalete, precum cucoanele? Își adunase crunt sprâncenele albe, stufoase, și adăugă trist, arătându-l pe Kacinski: De acum înainte oștirile vor fi conduse de ingineri. Noi ne-am trăit traiul! Ce să faci cu baionetele, dacă drăcovenia asta de mașină le poate oricând întoarce chiar împotriva ta?

— Trebuie dat un comunicat. Toată lumea să știe că armele de influențare a gândurilor au fost capturate, spuse Sauer și intră în camera lui Stirner. E încâlcita a naibii, mormăi el, privind mașina de o construcție necunoscută. Ei, Kacinski, știi să umbli cu ea?

Kacinski se apropie de mașină și manevră cu mișcări sigure câteva manete. Instalația se puse în funcțiune.

— Trebuie să emitem un mesaj care să redea libertate tuturor captivilor lui Stirner, spuse Kacinski.

— Așa e! Încuviințară câteva glasuri.

Kacinski începu „teletratamentul”, cum se exprimase cineva din persoanele aflate în cameră.

— Ei? făcu Sauer, când unul din soldații trimiși să cerceteze subsolul intră în cameră.

— Nici urmă de Stirner, raportă omul.

— Mai căutați o dată la parter! Scotociți fiecare crăpătură!

— Domnule procuror, spuse Kacinski, pot lua eu aceste planuri? Stirner mi le-a încredințat mie și...

— Nu pot permite nimănui nu numai să ridice, dar nici măcar să atingă vreunul din obiectele aflate aici. Acestea sunt probe materiale, domnule! Poate

mai târziu...

— Păcat! răspunse Kacinski, și continuă în sinea lui: „Noroc că am apucat să studiez materialul și să-mi notez formulele principale. Mă descurc eu și fără planuri! Să le păstreze sănătoși. Mă îndoiesc însă că vor fi în stare să descifreze formulele, necum planurile”.

— Am și eu o rugămintă, domnule procuror, interveni Gottlieb. Să asigurăm paza subsolului unde se păstrează valori imense. Insist, în calitate de moștenitor legal. Acum drepturile noastre la moștenire sunt în afară de orice dubiu.

— Om trăi și-om vedea, răspunse evaziv procurorul. Dar pază putem pune, n-am nimic împotriva.

Sauer, care ascultase încruntat, se apropie de Gottlieb și-i spuse sarcastic:

— Domol, domol, tinere. După cum știi foarte bine, moștenirea a fost adjudecată Elsei Glück prin hotărâre judecătorească.

— Da, dar în lumina noilor împrejurări ea poate fi revizuită!... Înfuriindu-se brusc, aliatul de acum câteva clipe strigă: Și dumneata ce te bagi? Destul ne-ai prostit pe toți! Dacă te mai prind o dată că mi te pui în cale, pușcăria te mănâncă! Ai apărat interesele Elsei Glück, ai fost deci complice la crimă!

— Nu știu dacă-ți dă mâna să dezgropi cauzele care au făcut ca onorabilul dumatăle părinte să fie dezmoștenit... nu se lăsa nici Sauer.

Intrarea lui Kranz puse capăt altercației.

— Aici s-a întâmplat, strigă el gesticulând agitat. Ții minte, Gottlieb? În camera asta l-ai bărbierit pe domnul Stirner... cu perdaf! Iar eu i-am periat hainele și... hîmm... am luat și bacșiș de la conașu!... Vă aduceți aminte, excelență, de probele materiale pe care vi le-am înmânat la închisoare? se adresa el procurorului. Moneda aceea. Dovada crimei mele! Prețul vânzării, cum s-ar spune! În loc să-i fac de petrecanie, i-am periat hainele!

— Nimeni nu-ți face vină din asta, Kranz. Dar ai trândăvit destul în celulă. Acum, la treabă. Am pus noi mâna pe colivie, dar păsărică... phuit! a zburat.

— Îl găsesc eu pe Stirner, n-aveți grijă. Din pământ îl scot! exclamă cu aplomb inspectorul de poliție, frecându-și mâinile.

— O veste proastă, îl întrerupse Kacinski, punând receptorul în furcă. Au telefonat chiar acum de la o uzină că, de îndată ce a încetat influența lui Stirner, sute de muncitori au căzut jos fără suflare. Probabil reacția organismului după groaznica tensiune în care i-a ținut tot timpul. Trebuie să-i ajutăm...

Posomorât și furios, Sauer urcă la etajul doi. În grădina de iarnă o găsi pe Elsa și pe soția lui.

Emma îi alergă înainte:

— Otto!

El o respinse brutal.

— Ce cauți aici? Pleacă! Am de discutat cu doamna... Stirner...

Elsa îl privi cu reproș, iar Emma se uită cu lacrimi în ochi la prietena ei: „Vezi cum se poartă eu mine?”

— N-auzi?! o repezi Sauer.

Emma oftă și ieși supusă.

— Nu te mai recunosc! Așa te porți tu?! îl mustră Elsa.

— Cum ai vrea să mă port cu pacostea asta? M-a nenorocit! izbucni Sauer. Știi tu ce-a fost marele meu amor pentru Emma? Stirner mi l-a sugerat!

— Asta nu-ți dă dreptul să te porți astfel! Ce vină are ea, sărăcuța? Nu uita că te iubește de mult, și nu din ordinul lui Stirner.

— Dar eu ce vină am? Lasă-mă cu astea. Unde-i Stirner?

— A plecat.

— Unde?

— Nu știu. Nu mi-a spus. Dar de plecat, a plecat. Sunt sigură.

— Minți! Vrei să-l ascunzi!

Elsa se ridică.

— Ascultă, Sauer, dacă continui să-mi vorbești pe acest ton, plec!

Sauer reuși să se stăpânească.

— Iartă-mă, Elsa. Se așeză lângă ea. Nervii mi-au fost puși la grea încercare... Deci Stirner nu mai e aici... Asta înseamnă că ești liberă, nu?

Elsa încuviință din cap.

— Acum, se înflăcăra el, nimic nu ne mai împiedică să ne unim!

— Sauer! Dar ai soție, copil...

— Te rog, nu-mi mai vorbi de Emma!

Îi luă mâna. Elsa și-o retrase încet, dar cu hotărâre. Nu numai Emma și copilul o îndepărtau de Sauer. Firea josnică pe care i-o descoperea acum îl înstrăina mai mult decât orice. Nu cumva a fost întotdeauna grosolan și crud, dar reușea să-și ascundă adevăratul chip sub masca politeței și a bunelor maniere?

Și mai era ceva. Nu-l putea uita pe Stirner, așa cum l-a văzut în ultima noapte. Da, e un criminal... E adevărat că i-a înrobit voința... Dar trecând prin viața Elsei, bărbatul acesta a lăsat urme... Nimic nu putea umple golul lăsat în inima ei. Nu putea să n-o tulbure suferința lui adâncă, abisul de suferință dezvăluit în ultima noapte ochilor ei îngroziți. Iar faptul că i-a redat libertatea dovedea că nu s-a ticăloșit de tot.

Sauer nu înțelegea ce se întâmpla cu Elsa. Punea rezerva ei pe seama sfielii, a pudorii.

Încercă din nou să-i ia mâna, și îi vorbi din ce în ce mai înflăcărat:

— Un singur cuvânt, Elsa, și totul va fi bine. Spune da! Am îndurat destul, ne-am câștigat dreptul la fericire. Ții minte cât m-am bucurat când ai spus că renunți la moștenire? Mi-era teamă că te voi pierde. Acum însă banii nu vor mai ridica un zid între noi. Stirner a dispărut. Ce te împiedică să te bucuri de acest

drept? Poate Gottlieb? Nu mă tem eu de mucosul ăsta!

Elsa îl privi scrutător și Sauer își retrase din nou mâna. În ochii ei se putea citi mirare și teamă.

— Să nu-ți închipui că aş râvni la acești bani! se grăbi el s-o asigure. Nu! Pe tine te iubesc, numai pe tine, și nu mi-ar trebui nimic altceva! Dar de ce să nu fim practici? Idilele într-o colibă sărăcăcioasă nu-s decât născociri ale poeților. Gândește-te la viitor. Dă-mi o procură și îți garantez că din averea pe care o posezi acum voi salva cel puțin contravaloarea moștenirii inițiale.

Elsa ridică mâinile într-un gest de apărare.

— Nu, Sauer! Să nu mai aud de moștenire! Sunt sătulă de atâtea orori și atâta mârșăvie!... Și acum, iartă-mă... N-am dormit toată noaptea... Abia mă țin pe picioare.

— Sper că nu-i ultimul tău cuvânt? se alarmă Sauer.

Elsa plecă, fără să-i răspundă. Intră fuga în camera ei și o prinse în brațe pe Emma, care nu se mai oprea din plâns.

— Hai, nu mai plânge. Nu ți-l iau pe Otto al tău. Dar tare mi-e teamă că, oricum, n-ai să-l faci să se întoarcă.

— De ce? întrebă Emma cu o privire de copil neajutorat.

— Nu știu... Poate mai târziu... spuse Elsa ca s-o liniștească. Deocamdată amândouă avem nevoie de odihnă. Eu n-am să te părăsesc, Emma. Plecăm departe și uităm totul. Hai, șterge-ți ochișorii! Gândește-te la sănătatea ta. Și să nu te mai aud spunând că ești singură. Ai un fiu, pe care-l vom crește împreună. El va fi fericirea ta.

— Cum spui tu, Elsa. Să nu mă părăsești!

Sauer rămăsese în grădină, lângă acvariu, cu bărbia în piept și privirea crâncenă.

— Fir-ar a dracului de treabă! strigă el deodată și, furios, izbi cu pumnul în acvariu.

Peretele de sticlă se făcu țândări, apa se scurse și peștișorii se îngrămădiră la fund, deschizând gura spasmodic și biciuind cu codițele nisipul umed.

PARTEA A TREIA

I. VILA DE PE ȚĂRM

În bătaia brizei, frunzele palmierilor păreau niște evantaie uriașe, mișcate de o mână nevăzută. Cu toată ora matinală, soarele dogorea năprasnic. Arborii vârstau plaja cu umbre sinilii.

Aburcată pe coasta unei coline, o căsuță cu acoperișul neînclinat desfășura spre ocean o terasă largă. Din partea cealaltă începea pădurea tropicală. Un pâlc de palmieri străjuia căsuța, ferind-o de arșiță. Terenul din jurul vilei era împrejmuț de un gard viu din plante țepoase.

Nici o altă locuință nu se vedea prin apropiere. Doar dincolo de coline se

răsfirau spre golf casele unui mic orășel.

Pe terasă își lua micul dejun o femeie tânără, blondă. Îmbrăcată într-un costum alb, ea purta, asemenea indigenilor, sandale împletite pe piciorul gol.

— Mai doriți o ceașcă? o întrebă un servitor bătrân, în bluză și pantaloni albi, încălțat de asemenea cu sandale împletite.

— Nu, Hans, mulțumesc. Poți să strângi. Te mai dor picioarele?

— Nu, doamnă, nu mă plâng. Soarele acesta face minuni. Încă puțin și-o să pot juca!

— Unde-i *Frau Schmiedthof*?

— În oraș, după târguieli. Trebuie să vină. Aveți nevoie de ceva, doamnă?

— Nu.

— Prea bine, doamnă.

Cu un suspin ușor, Elsa întoarse fotoliul împletit cu fața spre ocean și, făcându-și alene vânt cu un evantai meșterit dintr-o frunză de palmier, își lunecă privirile peste luciul scânteietor.

Se împlineau trei ani de când s-a instalat aici împreună cu Emma, cu băiețașul acesteia și cu *Frâu Schmiedthof*, care a ținut să rămână în serviciul ei.

Mare le-a fost uimirea când l-au găsit aici pe Hans, bătrânul servitor al lui Karl Gottlieb. El era omul de încredere despre care îi vorbise Stirner înainte de a dispărea.

Stirner „consolidase” devotamentul lui Hans cu o puternică doză de sugestie. Tocmai obținuse succese extraordinare în sugestii de lungă durată. Încă de atunci s-a gândit să-și autosugereze o „reîncarnare” pentru tot restul vieții. Cu Hans a făcut prima aplicare practică a noii descoperiri. Mulțumit de rezultatele experienței, Stirner și-a spus zâmbind:

„Uite ce ușor îl poți face pe cineva devotat și cinstit”.

La drept vorbind, în cazul lui Hans sugestia a fost doar o măsură de precauție, pentru că și așa bătrânul servitor s-ar fi conformat întocmai ordinilor primite. Stirner depusese pe numele lui Hans o sumă importantă, dar adevărata stăpâna a vilei și a banilor era Elsa.

Încântată de colțișorul acesta, depărtat de orașele zgomotoase și de tot ce i-ar fi putut aminti trecutul, Elsa n-avea decât să-i rămână recunoscătoare lui Stirner. Un singur lucru dorea: să fie cât mai repede dată uitării.

Instalarea lor aici s-a făcut în cel mai strict secret. N-au prevenit pe nimeni că pleacă, n-au comunicat nimănui noua lor adresă, iar odată ajunși, și-au schimbat și identitatea. Elsa a împrumutat numele miloasei bătrâne care o crescuse, devenind *Frau Bäcker*, iar Emma a luat numele de fată al răposatei sale mame, Spielmann. Numai doamna Schmiedthof a refuzat să se supună acestei metamorfoze.

— Nu-mi schimb eu numele! Cum să-l schimb? Să dau de bucluc? Cu legea eu nu mă joc. Vreau să fiu totdeauna în regulă...

Micuța colonie ducea o viață tihnită și plăcută. De teama de a nu fi

descoperiți, nu purtau corespondență cu nimeni și nici nu se abonau la ziare sau reviste. Schmiedthof și Hans vedeau de modestă lor gospodărie, iar o negresă indigenă o ajuta pe Emma să îngrijească de copil. Mai aveau și doi grădinari negri, care făceau și pe grăjdarii: cumpăraseră o pereche de cai și un măgăruș. De fapt, animalele nu prea le erau de trebuință. Doar Emma ieșea uneori să-și plimbe copilul cu droșcă, ori călare pe măgăruș. De obicei, se mulțumeau cu plimbările pe jos, de-a lungul țărmului.

Nu i-ai fi putut recunoaște de bronzăți ce erau. Mai ales Otto, „Voinicelul” cum îi spuneau toți. Ars de soare, cu părul negru, creț, zburdând peste tot, gol pușcă, putea fi luat ușor drept un mic indigen.

Emma, deprinsă cu viața zgomotoasă a unui oraș mare, la început nu prea se simțea în apele ei. Treptat însă s-a obișnuit, mai ales că băiețelul nu-i prea dădea răgaz să se plictisească. Obrajii ei își recăpătaseră culoarea și acum râsul i se împletea cu al micuțului – doi clopoței, ale căror clinchete se auzeau toată ziua.

Seara, Elsa cânta uneori la pian. Copilul adormea în sunetele muzicii, iar Emma, neobișnuit de tăcută, se ghemuia la picioarele prietenei sale.

Fiecare se gândea la ale sale.

Elsa obișnuia să se scoale mai târziu. Sorbind cafeaua pe terasă, asculta cu un zâmbet cald glasurile zgloabii de pe țărm.

Voinicelul se zbenguia pe plajă cât era ziua de mare. Strângea scoici și pietricele, prindea crabi, zvârlea în apă peștișorii aduși pe țărm de valuri.

La început Emma trăia într-o permanentă spaimă. Se temea că se va dezlănțui furtuna și oceanul va mătura mica lor căsuță, tot i se părea că se ascund în cameră șerpi ori scorpioni, se temea de lei, deși fiarele nu îndrăzneau să se apropie de casă. De câteva ori le-a auzit totuși noaptea răgetul adus de vânt. Pradă unei terori cumplite, Emma o trezea pe Elsa... Cu timpul, a trecut și asta.

Mișcând leneș evantaiul, Elsa urmărea din ochi un iaht alb care răsărise parcă din valuri la gura golfului brăzdat de pirogele indigenilor pescari. Apariția unui vas european era un eveniment pentru locuitorii acestui orașel liniștit. Liniile oceanice treceau mult mai departe. Iar navele de mai mic tonaj care apăreau uneori la orizont, ori își vedeau de drum, ori se îndreptau spre portul unui oraș, mai mare, din apropiere.

Pe Elsa o încerca neplăcuta presimțire că iahtul acesta îi va tulbura liniștea, că o va smulge din făgașul obișnuit.

Legănându-se ușor, vasul coti spre intrarea în golf. Pe catarg flutura un pavilion roșu.

„Ciudat”, gândi Elsa.

Când iahtul ajunsese în dreptul vilei, zăngăni lanțul ancorei, velele fură coborâte și corpul navei începu să se lege ușor, toropind pe unde. Doi marinari urmați de trei bărbați în alb, cu căști coloniale pe cap, coborâră într-o

barcă. Câteva lovituri de lopeți și mica ambarcație trase la țărm. Cei trei coborâră pe plajă, unde se aflau în acel moment Emma, copilul și negresa. Glasurile cristaline amuțiră. Voinicelul se lipi de maică-sa, uitându-se speriat la străini. Marinarii, rămași în barcă, aruncară pe nisip niște baloturi. Unul din bărbații în alb se apropie de Emma, se descoperi și-i spuse ceva, arătând baloturile. Emma încuviință din cap. Oamenii desfăcură baloturile, scoțând la iveală câțiva pari, o prelată și frânghii... întindeau un cort! Asta-i bună! Alt loc n-au găsit?

Emma și negresă, cu copilul în brațe, suiau repede poteca pietruită, spre vilă. Mișcările evantaiului se precipitară, trădând enervarea și curiozitatea Elsei. Emma o luase înaintea dădacei. Elsei i se strânse inima când văzu cât e de palidă și de tulburată.

— Cine sunt? Ce caută aici? întrebă, când Emma, urcând în goană treptele, intră în sfârșit în umbra răcoroasă a terasei. Gâfâia și câteva șuvițe i se lipiseră de fruntea nădușită.

Tocmai atunci se apropie dinspre poartă, cu coșul pe braț, și *Frau Schmiedthof*.

— N-am găsit pasăre, dar am cumpărat un pește de toată frumusețea!

— Cine sunt? repetă Elsa întrebarea, fără să răspundă menajerei.

— Unul din ei... e Stirner... răspunse Emma, uitându-se îngrozită la prietena sa.

Elsa îngălbeni, evantaiul îi scăpă din mină.

— Nu se poate! Ți s-a părut!

— Ba el este! Crede-mă! Tare-i schimbat, dar ochi că ai lui nu se uită niciodată! E cu un alt tânăr și unul mai în vârstă, cu niște mustăți atâta de mari!

De emoție, Elsa nu era în stare să scoată o vorbă. Răsufla scurt, întretăiat, de parcă adineaori nu Emma, ci ea ar fi urcat coasta în goană.

— Ce ți-a spus?

— Că au venit la vânătoare și mi-a cerut voie să-și instaleze aici cortul. Ce mă miră e că s-a recomandat Stern.

— Stern! exclamă Elsa. Da, Emma, nu te-ai înșelat! Atunci el e.

— Cum adică? De ce Stern?

După o clipă de ezitare, Elsa răspunse:

— Și-a schimbat numele, cum am făcut și noi.

— Ai știut și nu mi-ai spus nimic?

— Credeam că n-o să-l mai văd... Ascultă, Emma, nu te teme. El are și mai multe motive să-și îngroape trecutul. De-aceea te rog, draga mea, și te rog și pe dumneata, *Frau Schmiedthof*... spune-i și lui Hans... dacă Stirner vine aici, nu vă adresați lui pe vechiul său nume și nu lăsați să se vadă că l-ați recunoscut. Oricât rău ar fi făcut, el nu mai e același. A pus cruce trecutului și trebuie să-i păstrăm taina.

— Dar dacă ceilalți știu?

— Mă îndoiesc...

— Să vezi tu c-o să se trădeze singur! Cum să-și păstreze calmul când va da ochii cu tine? Mai ales că nu se așteaptă să te întâlnească! Hm! Ce interesant! exclamă ca un copil care se bucură, ca imediat apoi să adauge îngrijorată: De n-ar pune iarăși cine știe ce la cale! De la el poți să te aștepți la orice...

— În privința asta, n-ai nicio grijă. Poți să fii sigură că n-o să ne recunoască pe niciunul dintre noi. Uite, pe tine nu te-a recunoscut. Poate doar pe mine... așa, vag... ca pe cineva pe care-l cunoști din vedere, adăugă ea, amintindu-și brusc de ceva. Dar ne frământam de pomană. Poate nici n-o să vină aici.

— Ba vine. Mi-a și spus: „Sper că prezența noastră n-o să vă deranjeze”. Ne-a rugat, dacă vreunul dintre servitorii noștri indigeni cunoaște bine ținutul, să-i călăuzească o zi sau cel mult două. Vin, vin! exclamă ea deodată. Pe mine tot m-au văzut cum eram pe plajă ciufulită ca o sălbatică, așa că n-am ce pierde. Dar pe tine încă nu te-au văzut. Pune-ți măcar ciorapii și pantofii! Doar n-o să-l primești așa, ce naiba... Oricât, Stirner... vai, pardon, Stern! Stern ți-a fost...

Lăsând-o să vorbească, Elsa urcă repede în camera ei. Nu ca să se gătească, ci pentru a-și birui tulburarea.

Peste câteva clipe se va afla în fața lui Stirner, în fața omului acela enigmatic care i-a făcut atâta rău, dar care a iubit-o din toată inima. Nu se îndoiește de asta.

Năpădită de amintiri, se plimba agitată prin cameră. Nu înțelegea de ce e atât de emoționată. Își închipuise că totul e îngropat, uitat. O singură taină, rămasă nedezlegată, o frământă uneori: E vinovat Stirner de moartea lui Karl Gottlieb? Sau a fost un accident? L-a întrebat atunci în noaptea plecării, dar el n-a mai apucat să-i răspundă! Fără să-și dea seama, Elsa se apropie de oglindă și-și aranjă părul.

„Vai ce neagră și urâta sunt! Adică ce contează, dacă oricum n-o să mă recunoască...” Auzi glasuri.

— Ce stau așa? Deschise șifonierul să-și aleagă o rochie. Orice-aș pune, o să le par groaznic de demodată. În sfârșit, îmbracă o rochie albă, se răsuci în fața oglinzii și, încercând să-și facă curaj, coborî pe terasă.

II. VÂNĂTOAREA DE LEI

Bărbatul în vârstă, cu mustăți stufoase, se apropie de Elsa.

— Întrucât sunt cel mai bătrân din grupul nostru, dați-mi voie să fac prezentările, spuse el înclinându-se. Mă numesc Dugov și sunt directorul grădinii zoologice din Moscova. Dumnealui e Kacinski, celebrul Kacinski... Ați

auzit, cred, de transmiterea gândurilor la distanță...

Kacinski se înclină.

— Iar dumnealui este Stern, mina mea dreaptă.

Își strânseseră ceremonios mina.

Elsa îi pofti să ia loc, sună și porunci să se aducă o gustare. Când bătrânul servitor se apropie de masă, trăgând cu coada ochiului la Stirner, tava îi tremura în mina. Emma se uită întâmplător spre ușă și pufni într-un râs abia reținut. Elsa îi urmări privirea și o văzu pe *Frau Schmiedthof* holbându-se din camera de alături.

Dugov închină un pahar în sănătatea gazdelor.

— Sunt dezolat că v-am tulburat liniștea, dar, credeți-mă, doamnă Bäcker, numai întâmplarea e de vină. Fiind în concediu, ne-am gândit să vânăm lei. Grădinile noastre zoologice au nevoie de câteva specimene falnice, cum se întâlnesc numai pe aici. De fapt numai eu am plecat, cu Stern. Kacinski ne-a ajuns din urmă: vrea să încerce o nouă armă de vânătoare...

— Armă de vânătoare? Arătați-mi și mie, sări Emma de la locul ei.

Dugov râse.

— Ca s-o puteți vedea, va trebui să veniți cu noi.

— Eu la vânătoria de lei? Pentru nimic în lume! Tremur numai când îi aud!...

— Oho! Se aud până aici? Prin urmare, am fost bine inspirați. O să fie o vânătoare pe cinste! se bucură Dugov. De fapt nu v-am fi deranjat. Dar știți... apariția vasului în golf și a noastră în oraș ar fi stârnit prea multă vâlvă și, când ești urmărit de o mulțime de gură-cască, nu faci treabă bună. Dar n-o să vă deranjăm. Avem cortul. Tot ce vă rugăm... - v-a spus, cred, doamnă, poate știe vreunul din servitorii indigeni să ne arate drumul.

Elsa consimți cu dragă inimă. Căuta să nu se uite la Stirner. Din când în când îi arunca totuși o privire, pe furiș. Până la urmă nu se mai putu stăpâni.

— Dacă nu mă înșel, i se adresă, domnul nu e rus?

— Ați ghicit, doamnă.

— Și... sunteți de mult în Rusia?

— De vreo trei ani.

Bună cuviință nu-i mai îngăduia să pună întrebări. Dar cum să-ți stăpânești curiozitatea abia zădărită? Cu riscul de a trece drept indiscretă, continuă să se intereseze:

— Dar înainte, unde ați stat?

Râsul senin al lui Stirner o surprinse. Nu semăna deloc cu râsul strident, sarcastic, de altă dată. Într-adevăr avea înaintea ochilor un alt om.

— Unde am stat și în general ce am făcut înainte e o enigmă și pentru mine Dacă nu mă credeți, întrebați-i pe prietenii mei. Nu-mi amintesc absolut nimic din existența mea anterioară venirii la Moscova. La început această „uitare” mă chinuia, mă obseda. Profesorii pe care i-am consultat sunt de

părere că sufăr de o afecțiune psihică cu o denumire foarte greu de pronunțat, un fel de schizofrenie. Se mai cunosc cazuri când bolnavul își pierde... ca să spun așa... personalitatea și uită cu desăvârșire trecutul. Tovarășul Kacinski s-a oferit să mă trateze după o metodă proprie. Stirner zâmbi. Am o deosebită considerație pentru Kacinski și-l apreciez, dar am refuzat. E ceva în genul hipnozei pentru care am o aversiune organică.

Elsa se uită la Kacinski. Acesta dădu afirmativ din cap.

— Dacă refuză, ridică el din umeri, ce să fac? Doar n-o să-l tratez cu sila.

— La Moscova am lucrat mai întâi ca muncitor la uzinele „Dinamo”, continuă Stirner. Apoi m-am angajat la grădina zoologică. Știți, îmi plac foarte mult animalele. Așa l-am cunoscut pe Dugov, directorul grădinii zoologice, care a avut bunătatea să mă facă, după scurt timp, colaboratorul lui apropiat.

— Ai meritat-o cu prisosință, dragul meu, protestă Dugov.

— Iar prin Dugov l-am cunoscut și pe „emițătorul de gânduri”, cum îi spunem noi în glumă lui Kacinski. Asta-i tot ce știu despre mine.

— Și... unde ați ajuns cu transmiterea gândurilor la distanță? se interesă Emma.

— Oho! exclamă Dugov. Transmiterea gândurilor la distanță se aplică acum pe scară largă. Peste câteva decenii lumea va fi de nerecunoscut.

— Dar și ceea ce s-a realizat până acum e de-a dreptul uimitor, adăugă Stirner. N-ați citit în ziare?

— Nu prea citim. Știți? Nu suntem abonați...

Stirner se uită țintă la Elsa și se încruntă de parcă s-ar fi căznit să-și aducă ceva aminte.

— Am impresia că v-am mai văzut undeva, în treacăt. Poate într-o călătorie?

— Poate, se zăpăci Elsa și se grăbi să schimbe vorba. Așadar spuneți că transmiterea gândurilor face adevărate minuni?

— Minuni, e un fel de a spune, se înflăcăără Kacinski. Ce era socotit înainte minune, himeră, fantezie, noi am făcut să devină realitate. Cine n-a fost de mult la Moscova n-ar mai recunoaște-o. L-ar frapa înainte de toate liniștea ce domnește în acest oraș: de când am învățat să comunicăm între noi prin gânduri, aproape că nu mai vorbim. Cât de incomod și de încet ne pare acum vechiul mod de comunicare! Nu va trece mult și vom da la arhivă poșta, telegraful, chiar și comunicațiile radio. Am și învățat să discutăm între noi de la distanță. Dacă doriți, o să schimb câteva gânduri cu un prieten de la Moscova.

Kacinski închise ochii pe jumătate, își lipi o cutiuță de tâmplă și se concentrează. Elsa și Emma urmăreau uimite mimica pe care o reflecta pe fața lui discuția aceasta mută. În sfârșit, deschise ochii și zâmbi.

— E într-o ședință și mă roagă să revin mai târziu. Încolo, prietenul meu Ivan e bine, sănătos. La Moscova ninge. Trimite salutări la toată lumea și ne roagă să aducem un papagal pentru nevasta lui.

Emma rămăsese cu gura căscată de mirare.

— Dar cum de nu s-au amestecat aceste gânduri cu ale altora? bâigui ea.

— Se mai întâmpla și interferențe, dar mai rar, ca la emisiunile radiofonice. Da fapt, stațiile noastre sunt mai precise: știm întotdeauna cum este acordat receptorul interlocutorului și stabilim ușor legătura.

— Dar unde se găsește stația de care vorbiți? întrebă Elsa.

— Aici! răspunse Kacinski, ducându-și mâna la frunte. Chiar creierul nostru! Avem și amplificatoare, dar le folosim numai pentru emisiunile adresate marelui public: buletinul de știri, conferințe, concerte... Pentru comunicări personale la mare distanță avem fiecare câte un amplificator de buzunar. Iată-! Kacinski arată cutiuța pe care o ținuse adineaori la tâmplă. Pentru distanțe mici, n-avem nevoie. Și în curând ne vom putea dispensa în general de aceste amplificatoare artificiale. Datorită antrenamentului, „radiostațiile” naturale sunt din ce în ce mai puternice.

— Puteți transmite un concert ca la radio?

— Ba și mai bine chiar. Îi rugăm uneori pe compozitorii noștri cei mai buni să improvizeze muzică în gând, s-o radieze. E o încântare să asculți zborul liber al fanteziei! Sau să luăm șahul, joc care la noi pasionează pe mulți. Sute de mii de oameni urmăresc în gând partidele disputate de marii maeștri, mai ales partidele „deschise”, când șahiștii imaginează și întregul proces de chibzuire a fiecărei mutări. Și câte și mai câte!

— Veniți la noi să vedeți toate acestea, spuse Stirner prinzind privirea Elsei.

— Într-adevăr, atunci ați putea vedea totul, spuse Kacinski. Transmitem mintal nu numai sunete, dar și culori, imagini, scene, într-un cuvânt tot ce-și poate imagina omul. Când emisiunile cerebrale vor fi accesibile oricui, nu vor mai exista teatre, cinematografe, școli, săli înăbușitoare, ticsite. Cunoștințele, distracțiile, spectacolele vor fi la îndemâna tuturor. Transmiterea gândurilor s-a dovedit foarte utilă și în producție. Avem acum colective ideale, care prin armonia cu care lucrează pot rivaliza cu cele mai bune orchestre. Acționează toți ca unul singur.

Aceasta se datorește coordonării activității nervoase cu ajutorul sistemului de emisiuni cerebrale, în general, când se muncește în colectiv, coordonarea mișcărilor are o importanță deosebită. În acest scop au fost folosite în toate timpurile, chiar din cele mai vechi, îndemnuri cântate. „Heeei-rup!” de pildă. Sau „E-i uh nem!” al nostru. La „uh”, ca la marinărescul rup! din „Heeei-rup!”, oamenii își concentră eforturile într-un singur punct al timpului și al spațiului. La „nem” venea relaxarea. Dar această metodă dădea rezultate numai la o muncă fizică brută. Pentru procesele tehnologice mai complexe s-au încercat alte metode de coordonare a mișcărilor. De pildă, benzile rulante. Dacă se oprea un muncitor, trebuiau să se oprească toți. Vrând-nevrând, te adaptai ritmului general, un ritm de muncă impus unor oameni de o factură psihică și

fizică diferită. Acum însă, acest sistem mecanic a fost înlocuit cu emisiunile cerebrale, care nu-i constrâng, ci numai îi ajută pe muncitori să contribuie, prin activitatea nervoasă ori musculară, la munca colectivului.

A existat odată la Moscova o orchestră simfonică fără dirijor, care îi uimea pe toți. A fost prima încercare de a crea un colectiv cimentat printr-o legătură lăuntrică, prin coordonarea activității nervoase a mai multor indivizi. Dar și în acel caz, coordonarea era mecanică: instrumentiștii se supuneau mai mult ritmului, măsurii piesei executate, decât voinței unice a colectivului.

Situația se schimbă fundamental când un „dirijor” invizibil acționează direct asupra centrilor de voință. Se lucrează într-o armonie perfectă și datorită acestui lucru productivitatea muncii atinge nivelul maxim.

— Dar toate acestea nu înăbușă personalitatea, libertatea voinței? Dacă unii abuzează de această forță, în detrimentul altora?

— A încercat s-o facă unul Stirner, interveni Stirner. Am auzit câte ceva despre asta. A folosit formidabila putere a gândului în scopuri egoiste și a pricinuit mult rău oamenilor. Dar Kacinski i-a venit de hac.

— Unde o fi acum acel Stirner? Elsa nu se putu abține să pună această întrebare aproape macabră.

— Nimeni nu știe... spre norocul lui! Dacă l-aș întâlni vreodată, nu știu ce i-aș face! L-aș omorî!...

Kacinski zâmbi:

— La ce bun, tovarășe Stern? Avem metode mai delicate pentru a smulge năpârcilor veninul. Bineînțeles, în cazuri extreme recurgi la orice mijloace. Dar Stirner, să fim dreپți, ne-a lăsat o moștenire de neprețuit. Fără invențiile lui n-am fi ajuns atât de departe în transmiterea gândurilor. Unde mai pui că în lupta cu el... mi-a cruțat viața. Așa că, în felul lui, n-a fost lipsit de noblețe sufletească.

— În Rusia, asemenea orori nici n-ar fi fost cu putință, îl întrerupse Stirner. De când teletransmiterea gândurilor a ajuns la îndemâna oricui, s-a produs un fel de echilibrare a forțelor: nu vrei să recepționezi gândurile altuia, n-ai decât să-ți „închizi” aparatul.

— Posibilitatea unui „atac cerebral prin surprindere” nu-i chiar exclusă, opină Kacinski. Dar noi veghem cu strășnicie și orice tentativă este pedepsită într-un mod original. Cu ajutorul ultraamplificatoarelor noastre îi administrăm infractorului o sugestie de-l facem să-și bage mințile în cap... în adevăratul înțeles al cuvântului... pentru tot restul vieții. Aproape că nu mai e nevoie de închisori. Dintr-un răufăcător putem face deseori un cetățean util societății.

Elsa asculta îngândurată.

Din teamă de a nu le fi obosit pe gazde cu atâta vorbărie, Dugov își consultă ceasul:

— Să ne pregătim, Stern. Măine în zori pornim la vânătoare.

Cei doi bărbați își luară rămas bun și coborâră scara.

- Ne revedem la masă, strigă Elsa în urma lor.
- Numai dacă nu vă deranjăm prea mult, răspunse Dugov și se înclină. Din fundul casei se auzi plânsetul micului Otto. Emma se ridică și ieși.

III. STERN E STIRNER

Elsa rămase singură cu Kacinski. Era nespus de tulburată. Din tot ce povestiseră oaspeții o impresionase mai ales relatarea lui Stirner că savantul rus i-ar putea reda vechea personalitate. Ce-ar fi să încerce? Măcar pentru câteva minute. Ar dori-o atât de mult. De ce? N-ar ști să spună. „Probabil ca să lămuresc taina morții lui Gottlieb”, presupuse ea. Dar nu era numai atât. Poate că în subconștientul ei prinsese glas vanitatea femeii care nu putea admite ca bărbatul care a iubit-o să-și fi lepădat o dată cu personalitatea și sentimentul ce i-l purtase. Ori... mai știi?... Poate că în inima ei de femeie cu încâlcite meandre încolțise un început de dragoste pentru acest om... Nu știa cum să deschidă vorba.

— Într-adevăr i-ați fi putut reda lui Stern personalitatea? îndrăzni în sfârșit să întrebe.

— De ce nu? Dacă n-au fost distruși centrul memoriei, amnezia poate fi vindecată. Și Stern, după cum se comportă în general, se pare că n-a suferit vreun traumatism. Mie mi-ar fi foarte simplu...

— N-ați putea încerca aici, la noi, metoda dumneavoastră?

— În nici un caz nu.

— De ce?

— Ați auzit... Pentru că refuză să se supună acestei experiențe... Dar de ce țineți atât de mult ca Stern să-și recapete personalitatea?

— Pentru că... Știți, cum să vă spun, pentru că l-am cunoscut pe acest om... Chiar foarte bine l-am cunoscut... Mă înțelegeți... Și văd că m-a uitat... O dată cu trecutul m-a uitat și pe mine. Elsa se înflăcăra. Aș vrea să trezesc în mintea lui o singură amintire, ca să aflu o taină, o taină foarte importantă, pe care era să mi-o destăinuie, dar n-a mai apucat...

Kacinski o privi surprins. „O poveste de dragoste...”

— Regret, dar fără consimțământul lui nu pot, deși vă înțeleg curiozitatea...

Elsa se încruntă.

— Nu-i curiozitate. E vorba de ceva foarte serios. De ceva atât de serios, încât v-aș ruga să încercați fără să-i cereți consimțământul... Pentru zece minute numai. Oricine ar fi fost el în trecut, va redeveni iarăși Stern și nu va ști nimic. Nu-i nimic rău în asta. Vă rog, vă conjur...

Fu rândul lui Kacinski să se supere.

— Cum vă închipuiți că puteam eu să-mi încalc principiile? Libertatea conștiinței e sfântă!

Elsa își pierdu răbdarea. „Va trebui să-i dovedesc că e ceva mult mai important decât o simplă curiozitate feminină!”

— Spunea Stern că l-ați făcut inofensiv pe un oarecare Stirner. Cum s-a întâmplat?

Kacinski îi povesti totul amănunțit.

— Prin urmare, l-ați văzut pe Stirner.

— N-aș putea spune. Purta pe față un văl din plasă metalică.

— Refuzând să-mi îndepliniți rugămintea, mă siliți să vă destăinui un secret: Stern este una și aceeași persoană cu Stirner, iar eu sunt soția lui, născută Elsa Glück.

Kacinski rămase stupefiat.

— Așadar, Kranz a avut dreptate.

— Kranz?

— Un detectiv care nu are alt scop în viață decât să-l găsească pe Stirner. A fost nu de mult la Moscova, unde l-a întâlnit din întâmplare pe Stern. Ne-a împuiat capul că Stern este în realitate faimosul Stirner. L-am convins totuși că e o simplă asemănare.

— Acum recunoașteți, sper, că rugămintea mea e cât se poate de fundamentată.

— Așadar Stern, e Stirner! murmură Kacinski.

Elsa aștepta răspuns.

— Da sau nu?

— Nu!

— Dar dacă Stern-Stirner va consimți să se supună experienței?

— N-o va face!

— Să vedem! Vorbesc eu cu el. Așteptați aici. Mă întorc numaidecât.

Elsa coborî până la cortul de pe țărm și Kacinski o văzu explicându-i ceva lui Stirner. Acesta o ascultă cu atenție, apoi dădu din cap afirmativ.

„Ciudat! Ce ușor a reușit să-l convingă! se miră Kacinski. Pe mine, de câte ori i-am propus, m-a refuzat!”

— E de acord! spuse Elsa, revenind pe terasă împreună cu Stirner. Ba chiar insistă.

Kacinski tot se mai îndoia.

— Ești de acord?

— N-am nimic împotrivă. Mai mult. O să-mi facă plăcere.

„La urma urmelor, își spuse Kacinski, în orice clipă îl pot face să uite din nou trecutul. Va trebui doar să-i urmăresc atent toate reacțiile.”

— Bine. Dacă vrei tu! Kacinski scoase din buzunar micul acumulator-amplificator, îl lipi de tâmplă și, pironindu-l pe Stirner cu privirea, îi porunci în gând:

„Stai jos! Dormi!”

Stirner se execută docil și adormi imediat: ochii i se închiseră și capul îi

căzu pe piept.

— De obicei nu recurgeam la adormire, dar e un caz mai dificil, explică savantul. Suntem înțeleși, îi redau personalitatea numai pentru zece minute...

— Douăzeci!

— Să zicem cincisprezece, dar nici un minut mai mult. Să sperăm că în acest sfert de oră nu va dezlănțui nici un dezastru. Pentru orice eventualitate, îl voi supraveghea. Îngăduiți-mi să intru alături. Trebuie! Și nu uitați, exact peste cincisprezece minute va redeveni Stern.

Kacinski se uită concentrat la Stirner.

— Se va trezi imediat. Am plecat.

Intră în casă și se ascunde după ușă.

Stirner răsuflă adânc, întredeschise de câteva ori ochii și-i închise la loc, orbit de strălucirea soarelui. Trecerea de la semiîntunericul sălii cu tablouri din casa lui Gottlieb la luciul scânteietor al oceanului era prea bruscă. În sfârșit îndrăzni să strecoare o privire printre gene, ca un om care se ferește de o lumină puternică.

— Ce se întâmplă? Unde mă aflu? Elsa, tu?! Dintr-o săritură fu lângă ea și îi acoperi brațele cu sărutări. Scumpa mea! Ce înseamnă toate acestea? Nu reușesc să-mi adun gândurile...

— Stai jos, Ludwig, vorbi ea blând. Ascultă și nu mă întrerupe. Avem numai cincisprezece minute... Îți voi explica totul. În noaptea aceea groaznică te-ai transformat în Stern și ai plecat. Stirner trebuia să dispară pentru totdeauna dar, după cum vezi, ne-am reîntâlnit. Cum? Ai să afli și asta, dacă ne va rămâne timp. Acum însă te rog să-mi răspunzi la o întrebare care mă frământă de trei ani.

— Cum? Au trecut trei ani?! se miră Stirner.

— Spune-mi adevărul: ești sau nu vinovat de moartea lui Karl Gottlieb? Hai, repede...

— Ți-am mai spus, Elsa. Nu am nici un amestec...

— Dar întâmplarea cu câinele?

— A fost o simplă coincidență.

— Și întocmirea celui de-al doilea testament cu numai o lună înainte de moarte, tot coincidență a fost?

— Nu. Eu l-am convins pe Gottlieb să-și definitiveze testamentul, întrucât zilele îi erau numărate. Deși avea o mină înfloritoare, suferea de o boală gravă de inimă. Medicii îi ascundeau adevărul dar, știindu-mă omul lui de încredere, m-au avertizat că mai mult de o lună n-o mai duce. Tocmai de aceea i-am sugerat să întocmească fără întârziere testamentul. Ți-am explicat de ce l-am făcut să-ți lase dumitale toată averea, și nu mie: drumul acesta ocolit mă ducea mai repede la țintă, încheie el cu vechiul său zâmbet ironic.

— Da, dar Gottlieb pomenește în testament de un serviciu pe care i l-aș fi făcut.

— I l-ai făcut într-adevăr, deși poate eu i-am exagerat importanța. Într-o zi, ți-am dat câteva polițe semnate de Karl Gottlieb, care trebuiau onorate. Ai observat, în treacăt, că scrisul patronului îți pare de data aceasta cam ciudat. Eu nu ți-am răspuns nimic, dar am procedat la o anchetă minuțioasă. Am găsit zeci de polițe identice. Toate erau false. De unde au apărut? Cine a contrafăcut semnătura patronului? După lungi și discrete cercetări, am ajuns la convingerea că plastograful era Oskar Gottlieb, fratele defunctului. Am strâns împotriva lui probe zdrobitoare și i le-am prezentat bătrânului. Iată deci că i-ai adus un real serviciu. Fără să vrei, l-ai făcut să înțeleagă ce poamă e frate-său. Bătrânul s-a înfuriat și a hotărât pe loc să-l dezmoștenească pe Oskar. Această idee, într-adevăr, eu i-am sugerat-o. Într-o scrisoare, i-a comunicat acest lucru. În răspunsul său, Oskar cerea cu umilință iertare, dând toată vina pe nevoile care ajunseseră să-l strângă de gât. Scrisoarea aceasta trebuie să se fi păstrat într-unui din safeurile lui Gottlieb.

— Da, și s-a găsit! exclamă Elsa. Acum te cred!

— Cine a găsit-o?

— Cheile erau la Sauer. După ce ai dispărut, acesta s-a certat la cuțite cu Rudolf Gottlieb, care bineînțeles revendica moștenirea. Sauer și-a propus, cred, să te înlocuiască în toate: a hotărât să-l înfrunte pe Gottlieb, ca averea să-mi rămână mie. A și apucat să umble prin safeuri înainte de a fi sigilate. Într-unul din ele a găsit teancul de polițe false și scrisoarea lui Oskar Gottlieb despre care vorbeai adineauri. A prezentat toate acestea procurorului că probă că bancherul Karl Gottlieb a avut motive bine întemeiate să-și dezmoștenească fratele. Turbat de furie, Rudolf Gottlieb a tras în Sauer. L-a nimerit în abdomen și Sauer a murit de peritonită. Gottlieb a fost condamnat la zece ani, iar cazul falsificării polițelor a trebuit să fie clasat, pentru că la primul interogatoriu Oskar a murit de apoplexie.

— Ce tragedie! făcu Stirner. Trebuie să recunoști însă că eu n-am nici o vină...

— Poate doar indirect. Dar să lăsăm asta. Spune-mi, cum ai ajuns la Moscova?

Stirner ridică din umeri.

— Când mi-am pregătit fugă, mi-am spus că nimănui n-o să-i treacă prin cap să mă caute acolo. Mai ales că poliția noastră nu are nici o legătură cu miliția din Moscova. De aceea am hotărât să-l „expediez” acolo pe Stern. Ce s-a întâmplat cu el mai târziu, nu știu.

— Ți-o pot spune eu, din puținul pe care l-am aflat chiar din gura lui.

Și-i povesti totul, fără să menționeze numele lui Kacinski, până în momentul sosirii vânătorilor în această mică localitate.

— Dar cum de ai reușit să-mi redai vechea personalitate?

— M-am rugat de unul din noii tăi prieteni. Țineam să discut câteva minute cu Stirner de altădată pentru a afla... ce am aflat.

— Și... am fost de acord?

— Da, ai fost de acord.

— Ciudat! Am prevăzut această eventualitate și i-am ordonat lui Stern să nu se lase niciodată sugestionat.

— Asta înseamnă că Stern nu te-a ascultat pe tine, ci pe mine, spuse zâmbind Elsa.

— Elsa, Elsa! Pentru ce ai făcut-o? E un chin să simt din nou povara acestui groaznic trecut!

— Ai să te dezvări de el numaidecât.

— Da, dar acum îmi este și mai greu să mă despart de tine, să știu că te voi uita pentru totdeauna...

Se ridică, întinse brațele și rosti cu duioșie:

— Elsa!...

În clipa aceea ochii și fața își recăpătară calmul. Neînțelegând cum de și-a permis s-o ia de mână, vorbi jenat:

— Așadar, cum rămâne, *Frau* Bäcker? Veniți cu noi la vânătoare? Sper că prietenii mei nu vor avea nimic împotriva, mai ales că nu e nici o primejdie.

Elsa înțelese că îl are din nou în față pe Stern, în aceeași clipă apărură și Kacinski. Uitându-se la ceas, întrebă puțin insinuant, cu imputare parcă:

— Vă deranjez?

Stirner roși puțin: „L-o fi văzut când a prins-o de mină?”

— *Frau* Bäcker m-a rugat s-o luăm cu noi. Am vorbit despre vânătoare...

— Și altceva n-ați vorbit nimic?

— Nimic... se întoarse spre Elsa. Nu-i așa?

— Da, așa este, răspunse ea zâmbind.

Kacinski o săgetă cu o privire plină de reproș.

— Pari supărat. Ce ai? îl întrebă Stirner.

— Dar totul s-a sfârșit cu bine, se scuză Elsa.

— Ce s-a sfârșit cu bine? Despre ce vorbiți? întrebă nedumerit Stirner.

— A, fleacuri... evită Kacinski răspunsul. *Frau* Bäcker ne-a cerut și nouă consimțământul. Apoi, către Elsa: Deci nu e o glumă. Doriți într-adevăr să veniți cu noi?

— Firește! râse ea.

Kacinski făcu gestul unui om care se dă bătut.

— Așadar, plecarea mâine în zori! conchise Stirner.

IV. „CÂNTECUL LEBEDEI" DE SAINT-SAËNS

Seară după cină, se înfiripă o conversație animată.

Oaspeții povesteau despre Moscova, despre miracolele teletransmi-siunilor cerebrale, despre posibilitățile nebănuite pe care le vor oferi ele omului când vor ajunge să fie stăpânite la perfecție.

Emma asculta fascinată, aruncând câte o privire Elsei: „Vai ce interesant e acolo! spuneau aceste priviri. Și noi care vegetăm și nu știm nimic!”

Discul uriaș al lunii răsări la orizont, presărând oceanul cu paiete de argint. Valurile legănau ușor acest dar al cerului.

Adia o boare răcoroasă. Florile își întetiră miresmele picante, dulcele.

Undeva prin apropiere cântau indigenii. Ritmul monoton al cântecului evoca valurile ce se sparg de țărm. Vraja nopții tropicale domoli tot mai mult glasurile de pe terasă, până se așternu tăcerea.

Se auzea numai zgomotul pietrișului de pe țărm șușuind între tocilele valurilor.

— M-am plictisit! se tângui Emma.

— Cum puteți spune una ca asta? se miră Dugov, și urmă cu un gest larg: Dar e fermecător!

— Nu zic, dar... Azi la fel, mâine la fel... ți se urăște! Lipsește ceva.

— Știu ce lipsește! Muzica! zâmbi Dugov. Cel puțin nouă, asta ne lipsește ca încântarea să fie deplină. Dumneavoastră cântați, *Frau Bäcker*? Am văzut dincolo un pian. Să ascuți muzică... ceva liric!... Să ascuți muzică în tăcere și să te lași purtat de feeria acestei nopți!

— Vă rugăm, vă rugăm! i se alăturară ceilalți.

Elsa se ridică din scaun.

— Cu dragă inimă, spuse ea simplu și intră în casă.

„Azi mă simt în formă”, gândi ea. Atinse înfiorată clapele răcoroase, ușor jilăvite de umezeală serii.

„Ce să le cânt?” Luând-o înaintea gândului, degetele ascultară de o tainică poruncă și împletiră pe clape primele acorduri din „Cântecul lebedei” de Saint-Saëns. Înfrățite cu pulberea luminii argintii ce scânteia pe ocean, gingașele note urcară încet spre lună. Vraja muzicii se îngemănă cu a nopții.

— Ce frumos cântați!

Elsa tresări. Rezemat de pian, Stirner o privea. Când a intrat?

— Iertați-mă, dar mi-a fost cu neputință să nu vin... Știți, această melodie...

Fără să se întrerupă, Elsa îl asculta adânc tulburată. «E „Cântecul lebedei”, nu-i așa, este „Cântecul lebedei” de Saint-Saëns», a zis el odată, demult, acolo, în sala de sticlă. Un om cu o inimă de piatră n-ar fi vorbit așa... Și atunci glasul îi vibra de tulburare.

— E „Cântecul lebedei”, nu-i așa? „Cântecul lebedei” de Saint-Saëns! L-am auzit de zeci de ori în interpretarea celor mai mari pianiști, spunea Stirner, fără să-și ia ochii de la ea. Dar niciodată nu m-a emoționat că acum! Și de unde impresia asta că v-am mai auzit cântând... chiar acest cântec? Sigur v-am mai întâlnit...

Elsa simți că i se tăie răsuflarea.

— Ne-am întâlnit, într-adevăr.

— Da?! Unde? Când? Întrebă Stirner în șoaptă agitată.

— Într-o sală mare, cu pereți de sticlă. Era noapte, și afară urla furtuna. Stirner își frecă fruntea.

— Da, da... parcă-mi aduc aminte...

— Ne-am întâlnit și mai înainte... și încă foarte des... în viața pe care ați uitat-o, adăugă cu înfrigurare Elsa, aruncând sacadat crâmpie de frază... M-ai uitat... Când ai devenit Stern, te-am întrebat ceva, dar mi-ai răspuns: „Iertați-mă, doamnă, dar nici nu vă cunosc...”

— Cum?! E cu puțință? Și... ne cunoaștem bine?

Elsa zăbovi cu răspunsul. Degetele n-o mai ascultau. Apoi se hotărî. Se opri scurt și-l privi drept în ochi.

— Foarte bine... Imediat începu să cânte „Polichinelle” de Rahmaninov, pentru ca tumultul acestei piese să-i ascundă freamătul. Stirner părea și el emoționat.

— Prin urmare... Prin urmare, știți cine am fost înainte, mai de mult?!

Elsa tăcea. Muzica se revărsa năvalnic, se înălța, covârșea.

— *Frau Bäcker*, vă implor, spuneți-mi și mie! Trebuie să știu!

Elsa își luă mâinile de pe clape și rosti grav:

— Nu vă pot spune... cel puțin deocamdată.

În ochii ei tremura spaima.

— De ce v-ați oprit? se auzi glasul lui Dugov.

Elsa reluă bucata.

Stirner tăcea, cu fruntea în palmă. Când începu să vorbească, vocea îi era ca un murmur:

— Muzica asta... dumneavoastră... De ce... căuta cuvintele potrivite... De ce sunt atât de tulburat?

Iertați-mă, dar trebuie să vă spun tot ce simt. Nu sunt un Don Juan, să mă aprind la vederea unei femei frumoase. Dar dumneavoastră... ținuta capului, mlădierea rochiei când vă mișcați, gesturile acestea gingașe, ușoare, mă tulbură și trezesc în minte amintiri vagi, adică nu amintiri, ci mai curând... nu știu dacă mă înțelegeți bine... un fel de freamăt pe care parcă l-am mai încercat cândva...

Veni lângă ea și-i luă cu hotărâre mina.

— *Frau Bäcker*, nu voi stăruie să-mi spuneți cine am fost, îi spuse cu o căldură pe care ea nu i-o bănuise. Dar dacă ne-am cunoscut, aveți obligația morală să-mi vorbiți de timpul acela... de prietenia noastră... Sau poate a fost ceva mai mult decât prietenie? Pentru mine e atât de important!... Să mergem pe plajă și acolo îmi veți povesti totul.

— Cum, s-a terminat programul? se necăji Dugov. Păcat! Tocmai când prinsesem gust...

— O doare capul pe *Frau Bäcker*, o scuză Stirner. Pe plajă e mai răcoare, și o mică plimbare îi va face bine.

Coborâra.

Kacinski îi petrecu cu o privire atentă și gânditoare. Iar mucalitul Dugov zâmbi pe sub mustață. Emma, care îi surprinse zâmbetul, fu revoltată.

„Habar n-are și râde ca...” Apoi privi și ea siluetele ce se profilau pe stâncile țărmului și fără să-și dea seama, oftă.

V. FIARELE ÎMBLÂNZITE

Micul grup porni la drum.

În frunte, cei doi servitori negri – călăuzele, apoi Dugov, Elsa, Stirner și Kacinski.

— Unde vă sunt armele? se miră Elsa.

— Aici! răspunse Dugov, trăgându-și un bobârnac peste frunte.

— Cum, tot în creier? Dar ce fel de creier aveți dumneavoastră? Aparat de radio, și arme de vânătoare, poate și becuri electrice, glumi Elsa.

— Nu poate, ci precis! se întoarse iarăși Dugov spre ea. Rațiunea omului este cea mai mare forță... poate da și lumină... Ei, Kacinski, cum spune Arrhenius?

— *„Rațiunea omului e cea mai puternică sursă de energie... Oscilațiile electromagnetice din celulele creierului omenesc reprezintă o forță uriașă care stăpânește lumea.”*

— Ca să vedeți ce avem noi în cap! se lăudă Dugov.

Pătrunseră în desișul pădurii tropicale. Lumina puternică a zilei abia ajungea până aici, și cu cât înaintau, întunericul era mai des. Păsări forfoteau între ramuri și în păienjeniișul lianelor. Ici-colo, câte o rază de soare filtrată prin desiș aprindea adevărate curcubeie pe penajul multicolor al zburătoarelor. Puzderia de frunze, prinse ca într-un reflector, păreau și ele înmuiate în cele mai variate culori. Treptat, poteca dispăru. Covorul de frunze putrede și trunchiurile doborâte făceau drumul destul de anevoios. Foarte curtenitor cu Elsa, Stirner îi întindea mereu mina, ajutând-o să treacă obstacolele.

— Mai avem mult de mers? se alarmă Elsa, care începuse să obosească. Jivinele astea trăiesc tocmai în inima pădurii.

— N-o să mergem până acolo, o liniști Dugov. Noi avem o vorbă: „Dacă nu merge vânătorul după vânat, vine el la vânător”. Cum dăm de un luminiș, le facem semn să poftescă.

Răzbiră curând într-o poieniță scăldată în soare. După semiîntunericul desișului, nu se puteau obișnui ușor cu atâta strălucire. Pretutindeni creșteau flori uriașe, roșii și galbene, semănând cu lalelele.

— Vai, ce frumusețe! exclamă Elsa.

Se așezară pe iarbă, la taifas.

— E timpul! spuse în sfârșit Dugov. Se propti în mijlocul poienii, cu fața gravă și concentrată. Ridică puțin capul și începu să se rotească încet în

loc. Părea că încearcă să străpungă desișul cu privirea.

Deodată Elsa tresări. De departe se auzi răgetul unui leu, ca un bubuit de tunet. Îi răspunse încă unul, apoi încă unul...

— Merge, merge! se bucură Kacinski.

Dugov se învârtea mereu încet, concentrat.

Răgetele se apropiau. În rămuriș, maimuțele speriate făceau mare tărăboi. Chiar și păsările se neliniștiră: țâșneau de pe crengi tocmai în creștetul arborilor.

Se auziră vreascuri trosnind sub pașii vătuiți, dar apăsați, ai sălbăticiunilor.

Veneau de pretutindeni, împresurând micul grup de oameni dezarmați... Elsa simți că o cuprinde groază: dacă noua armă se va dovedi neputincioasă, îi așteaptă o moarte cumplită!

Stirner o luă de mină și o privi drept în ochi:

— Linișteți-vă!

Elsei îi mai veni inima la loc.

În momentul acela un leu uriaș, frângând tufișurile, țâșni în poiană și încremeni orbit de soare. Apoi se apropie încetișor de Dugov și mârâi prietenos, frecându-și capul de cizmele lui. Dugov îl scărpină între urechi și leul se întinse cât era de lung la picioarele vânătorului-îmbâlnzitor. Apoi se auzi un fel de mieunat și în poiană năvăli o leoaică urmată de doi pui. Noii-veniți se culcară și ei la picioarele lui Dugov. Încă un leu apăru dintr-un salt.

— Ajunge! hotărî Dugov. Iahtul nostru nu poate găzdui mai mulți oaspeți. Nu te supăra, se adresă el primului leu. Dar mă tem că de mătăluță am să mă lipsesc. Nu ești nici tânăr și nici prea arătos.

Leul îi linse mâna cu limba-i uriașă și fugi în desiș.

— Asta, în schimb, e o adevărată mândrețe! spuse Dugov, mângâind pe spinare leul uriaș care străbătuse dintr-un salt poienița. Uitați-vă ce blană... adevărată lâna de aur! Dar tu de ce plângi, piciule? Ți-a intrat un ghimpe în lăbuță? Sărăcuțul de tine! Hai la nenea să ți-l scoată!

Într-adevăr, scoase un ghimpe lung din laba puiului de leu.

Leoaica urmărea liniștită operația.

— Au labe foarte sensibile și se întâmplă des să se rănească, îi explică Dugov Elsei. Dar de ce nu veniți mai aproape? Sunt blânzi ca niște copii!

Elsa prinse curaj și începu să mângâie animalele. Leii mârâiau prietenos, se frecau cu capetele de picioarele ei și tot dădeau să-i lingă mâna.

— Și-acum, hai acasă. Acuși se întunecă. Dar unde ne sunt călăuzele?

Kacinski găsi pe unul din cei doi negri ascuns în iarbă. Clănțănea din dinți, iar fața și-o ținea ascunsă în palme. Celălalt, când auzi răgetul leului, o rupse la fugă. Înspăimântat, negrul găsit de Kacinski abia se puse pe picioare. În halul acesta în niciun caz n-ar fi putut să-i conducă. Tremura atât de tare, încât colierul din scoici pe care-l purta la gât zornăia mereu. Iar la vederea

leilor, încremeni locului. Dar după ce Kacinski îl privi țintă câteva clipe, se liniști și își reluă locul în fruntea grupului.

Acum rămase Dugov în ariergardă. Leul, leoaica și puii îl urmau ca niște cățeluși.

Șirul se strecură prin pădure. Negrul în frunte, apoi Elsa cu Stirner, după ei Kacinski și la urmă Dugov.

În desiș, unde era aproape întuneric, auziră deodată pârâit de ramuri rupte. Stirner scoase un țipăt și se așeză pavăză în fața Elsei. Un jaguar uriaș se prăvăli peste Stirner și-l trânti la pământ. Elsa țipă îngrozită. Dar în loc să-l sfâșie pe Stirner, jaguarul se grăbi să facă stânga împrejur și fugi cu coada între picioare, ca un câine bătut.

— Constat că nici vânătoarea noastră nu-i lipsită de primejdie! se auzi glasul lui Dugov. Ești rănit, Stern?

— N-am nimic, răspunse Stirner, ridicându-se. Numai haina mi-a sfâșiat-o aici, la braț.

— Ei, *Frau* Bäcker, v-ați convins cât e de puternică armă noastră? Întrebă Kacinski. Jaguarul ne-a atacat. Dar înainte de a fi căzut peste Stern, am apucat să emit un ordin mintal și, după cum vedeți, și-a luat tălpășița. Undele electromagnetice radiate de creier se propagă cu viteza luminii: trei sute de mii de kilometri pe secundă. Vă puteți imagina o armă mai rapidă? În mai puțin de a suta mie parte dintr-o secundă, dușmanul a fost făcut inofensiv.

— Să fim totuși mai prudenți, spuse Stirner, uitându-se cu îngrijorare la Elsa. Se temea pentru viața ei.

— Nu mai e nici o primejdie. Pădurea-i mai rară. Acum ajungem, răspunse Dugov.

— Ce papagali frumoși, exclamă Elsa, când se mai liniști.

Kacinski se lovi cu palma peste frunte.

— Tiii, era să uit! I-am promis lui Ivan un papagal pentru nevastă-sa. Ochi în rămuriș pasărea cea mai frumoasă și îi dădu un ordin mintal. Papagalul fâlfâi din aripi și în clipa următoare i se așeză pe umăr.

Negrul urmărise scena cu o teamă superstițioasă.

Surprinzându-i privirea, Kacinski râse.

— Ne crede zei făcători de minuni. Așa-i omul: ori divinizează, ori neagă ceea ce-i depășește puterea de înțelegere.

— Toate acestea pot părea o minune și unui om mai instruit, își dădu părerea Elsa.

— E totuși ceva cât se poate de firesc, interveni Stirner. Orice dresură are la bază formarea și apoi fixarea unor anumite reflexe condiționate. Și noi tot așa procedăm. Numai că noi, datorită succeselor înregistrate în teletransmiterea gândurilor, putem accelera acest proces, fixând instantaneu în conștiința animalelor orice reflex dorim. Îți mai aduci aminte, Kacinski, de primele noastre experiențe? A fost o joacă de copil în comparație cu ce facem

acum!

— Să nu subestimăm importanța primelor noastre experiențe! răspunse Kacinski. Fără ele n-am fi ajuns să avem cea mai vestită grădină zoologică din lumea întreagă.

— Ce lucruri mai interesante pot fi văzute acolo? Prin ce v-ați câștigat faimă? se interesă Elsa.

— Ar merita să o vizitați! În împrejurimile Moscovei, un teren uriaș, acoperit cu un fel de clopot de sticlă, a fost transformat într-o grădină de iarnă de proporții neîntâlnite. Acolo, între plante tropicale, umblă în voie lei, tigri, capre sălbatice, antilope, pantere, iar copiii zburdă, jucându-se cu sălbăticiunile care nu sunt deloc sălbatice. Droaie de copii vin să-și petreacă ziua în grădină; se plimbă călare pe tigri, se hârjonesc cu puii de lei, se iau la întrecere cu căprioarele. Dar iată că am ajuns. Se vede vila dumneavoastră.

Apariția neobișnuitului alai alarmă pe toți. Bona o luă la goană și se aruncă în apă, Schmiedthof căzu leșinată, iar lui Hans i se muiară genunchii. În grajd, caii fornăiau și loveau din copite, iar măgarul răgea ca în spaimele morții.

Încetul cu încetul larma se potoli. Elsa o convinse pe Emma să iasă pe terasă și, ca să-i dea curaj, începu să se joace cu leii. Atunci micuțul Otto se apropie de pui, dar nu îndrăznea încă să-i mângâie. Dugov se distră pe socoteala Emmei:

— Dacă doriți, *Frau Spielmann*, vă las un leu! Vă păzește casa, are cu cine să se joace copilul...

— Sunteți foarte drăguț, dar... mă lipsesc. V-aș ruga să-i luați mai repede de aici.

Dugov râse, privi țintă leii, apoi își îndreptă privirea spre marinarii care așteptau lângă cort. Ei se ridicară imediat și, executând ordinul cerebral, strânseră cortul și pregătiră bărcile. Pășind încet și cu grijă pe poteca pietruită, leii coborâră spre țărm și se culcară pe nisip. Marinarii îi transportară câte unul pe iaht.

— Plecați? se întristă Elsa.

— Din păcate nu mai putem întârzia. Ne așteaptă un dirigibil. Sperăm însă că vom mai avea plăcerea să ne întâlnim. După ce organizăm transportul, trebuie să prindem fiare pentru filialele din Harkov, Tbilisi și din alte orașe ale grădinii noastre zoologice. Și aș fi fericit dacă ne-ați face și dumneavoastră o vizită.

Elsa mulțumi cu un semn din cap.

Dugov se apropie de Emma.

— O să vă pară rău, doamnă, că n-ați venit cu noi la vânătoare. Ca la circ v-ați fi distrat... Zări un stol de păsări rotind sus, deasupra golfului. Dar ca să nu spuneți că sunt om rău, am să fac o demonstrație special pentru dumneavoastră.

Privi concentrat spre golf. Schimbând imediat direcția zborului, păsările se încolonară în triunghi, coborâra săgetat, dădură ocol vilei și, schimbând formația, începură a se roti exact deasupra lor. Apoi cercul se lărgi treptat, până ce păsările se mistuiră în văzduh.

Emma bătu din palme încântată.

— Mai vreau! Mai vreau! strigă băiatul.

În timp ce Dugov își lua astfel rămas bun de la Emma și de la copilul ei, Stirner, mai la o parte, îi vorbea Elsei cu înflăcărare. Împurpurată la față, ea asculta cu plăcere.

— E timpul să plecăm! hotărî Dugov.

Tot grupul coborî spre țărm. Cei trei vânători urcară în barcă și puseră mâna pe vâsle.

— La revedere! strigă Stirner cu ochii la Elsa.

În razele asfințitului, picăturile de apă desprinse de pe vâsle păreau stropi de vin roșu din Chios. Barca ajunsese în dreptul iahtului, iar macaralele o traseră pe bord. Vântul prielnic umflă pânzele. Se auzi zornăind lanțul ancorei....

— La revedere! mai auzi Elsa.

Pe iaht și pe țărm fluturară batistele.

Leii, înșirați pe punte, priveau liniștiți, forfota din jur. În lumina amurgului, blana lor lucea ca aurul. Noii argonauți porniră spre larg...

Dugov pironi leii cu privirea și deodată ei începură să dea din cap și să fluture laba, luându-și parcă rămas bun de la cei de pe țărm. Emma și copilul râdeau din toată inima. Elsa zâmbi și ea, dar ochii îi erau triști.

Pânzele se topiră în zare și peste necuprinsul de smarald începură să se aștearnă umbre cenușii, dar cele două femei și copilul tot mai priveau spre locul unde abia se mai ghicea dâra lăsată pe luciul oceanului de iahtul alb.

— Chiar ar trebui să plecăm acolo, să vedem toate aceste minuni, rosti Elsa visătoare.

— Strașnic ar fi! se bucură Emma. M-am săturat de pustietatea de-aici...

În noaptea aceea pe Elsa n-o prindea somnul. Când ațipi spre ziuă, i se păru că o cheamă Ludwig.

— Da, Ludwig, da, iubitele! șopti ea în somn.

Era convinsă, chiar în vis, că Stirner numai la ea se gândește. Dar se înșela. Nu Stirner, ci Stern se gândea cu drag la frumoasele clipe petrecute în ultimele zile.

Pe punte, sub cerul înstelat al tropicelor, Stern se aciuase într-un fotoliu scund și, cu cotul rezemat de capul unui leu tolănit alături, încerca și el să adoarmă. Luna pălise, suflarea răcoroasă a oceanului vestea ivirea zorilor, gândurile lui încă mai zburau, mereu și mereu, spre vilă singuratică de pe țărm, spre *Frau Bäcker*...

Până la urmă însă, în legănarea blândă a valurilor, îl toropi somnul și își

culcă fruntea pe coama leului.

Primele raze îi surprinseră pe amândoi dormind.

Nici omul, nici leul nu bănuiau că în tainițele subconștientului lor forța rațiunii omenești a ferecat cu șapte lacăte tot ce-a fost în ei crunt și de temut.

SFÂRȘIT

ULTIMUL OM DIN
ATLANTIDA

În românește de
A.Țimpău și I.Andreescu

CUM A FOST DESCOPERITĂ ATLANTIDA

I. EXPEDIȚIA SUBMARINĂ

— E o idee ! Lăsând cartea din mină, mister Solly repetă din nou : Da, e o idee ! și se cufundă în gânduri.

Mister Solly este fabricant și bancher din New-York, căruia totul i-a mers din plin și care s-a îmbogățit în urma livrărilor de materiale în timpul primului război mondial.

Pentru asemenea oameni, războiul este un lucru minunat. Cu cât se înălțau mormanele de cadavre pe câmpurile de bătaie, cu atât se rotunjea și contul curent al lui mister Solly. Spre sfârșitul războiului, mister Solly „valora” câteva miliarde de dolari.

Dar când a ajuns în culmea puterii sale financiare, i s-a întâmplat o poveste cam neplăcută. Mesele copioase, stropite din belșug cu vinuri alese, au pricinuit îmbolnăvirea vaselor sanguine din creier și mister Solly a căzut la pat, lovit de o congestie cerebrală tocmai când se aștepta mai puțin. Piciorul și mâna dreaptă i-au paralizat. Congestia însă a fost ușoară datorită excelentelor îngrijiri medicale, și peste câteva luni bolnavul s-a însănătoșit. Se părea că paralizia trecuse, dar doctorul i-a interzis categoric pacientului său să-și reia activitatea financiară.

— Ajunge cât te-ai agitat ! i-a spus medicul. Dacă vrei să-ți păstrezi sănătatea, trebuie să-ți schimbi cu desăvârșire felul de viață. Călătorește, colecționează, ocupă-te cu opere de binefacere, într-un cuvânt, fă ce vrei ca să treacă timpul și să te distrezi, dar evită orice încordare nervoasă, orice efort intelectual. Altfel, nu răspund de viața dumată.

În fața acestui ultimatum, înaintea lui mister Solly se ridica o problemă care nu era deloc ușoară : cu ce să-și umple viața și cum să-și folosească nemăsurata-i bogăție ?

Era singur, ceea ce complică și mai mult situația, căci n-avea de cine să se îngrijească în afară de sine însuși.

Să plece în Africa și să vâneze lei ?

Senzațiile prea puternice pe care ți le oferă acest sport nu-l atrăgeau pe mister Solly.

Să se dedice operelor de binefacere ?

I-a fost de ajuns numai să se gândească la acest lucru, că pe fața lui roșie și puhavă se ivi o strâmbătură de dezgust. Era o ocupație prea banală, prea trivială pentru el. Să semneze un cec de vreo sută de mii de dolari în folosul universității, pentru ca apoi să-și admire portretul în ziare ? Îndeletnicire plicticoasă, fără rost !

Atunci mister Solly încercă să-și treacă vremea ocupându-se cu tot soiul de colecționări. Începu să achiziționeze tablouri ale vechilor maeștri italieni. Dar, se vede treaba, toți acești Leonardo da Vinci și Rafaeli n-au ținut seama, la vremea lor, de cerințele americanilor, așa încât majoritatea pânzelor originale erau deja achiziționate. Într-o bună zi, făcându-se de râs cu achiziționarea unui Corregio „original”, care până la urmă s-a dovedit a fi o copie abil făcută, mister Solly se scârbi de pictură.

Urmară achiziții de boomerang-uri australiene, clopoței chinezești... iar o colecție compusă din trei sute cincizeci de specii de purici vii, adunați din toate colțurile lumii, a făcut să se vorbească despre el o bucată de vreme.

Dar toate astea nu erau ceea ce ar fi dorit el... Trebuia să găsească ceva care să iasă din comun, ceva care să-i immortalizeze numele.

După ce gustase din roadele bogăției și ale puterii, mister Solly visa în sinea lui la glorie. Dar cum s-o cumpere ? Era ceva mai complicat decât cumpărarea acțiunilor la bursă.

Și iată că în clipa când aproape își pierduse speranța de a găsi un scop demn de viața lui, o simplă întâmplare îi veni în ajutor.

Secretarul personal al lui mister Solly lăsă întâmplător pe biroul acestuia o carte cu copertă pestriță în dungi albastre și cenușii. Era un volumaș redactat în limba franceză : „Roger de Vigny. Un continent dispărut. Atlantida, a șasea parte a lumii”.

Plictisit, miliardarul frunzări cartea, însă câteva rânduri îi reținură atenția.

„Este nevoie să se organizeze o expediție - scria autorul - la care să participe vasele tuturor națiunilor și să se cerceteze cuprinsul Oceanului Atlantic, pentru a putea fi găsit pământul sfânt unde își dorm somnul de veci străbunii comuni ale celor mai vechi popoare din Europa, Africa și America.”

„O expediție submarină pentru descoperirea Atlantidei... Ar fi o idee !”

Aprinzându-și o țigară de foi, mister Solly se lăsă pradă unor gânduri pline de vanitate. El, mister Henri Solly, descoperă continentul dispărut. El va fi un nou Columb. El va înfige înstelatul drapel american pe acest continent dispărut. Dar colecțiile de pe fundul oceanului ! De bună seamă că acolo n-or

să fie copii. Toate sunt lucrări originale, de o valoare neprețuită. „Iată un loc destul de bun pentru a-mi plasa capitalul – se gândi mister Solly, obișnuit să privească toate lucrurile din punct de vedere comercial. Și-apoi, gloria, gloria...”

Da, hotărât, asupra acestui lucru trebuie să reflecteze. Trebuie negreșit să studieze această problemă. Mister Solly cercetă bibliografia aflată la sfârșitul cărții : „Numai colecția de cărți de la Institutul Smithson conține peste cincizeci de mii de volume...”

„Ei, asta-i prea de tot ! Și mister Solly se încruntă, închipuindu-și vrafurile de cărți. De altfel, la ce mai există savanți pe lume ? O să le încredințăm lor trierea necesară. Deocamdată, însă, ia să vedem ce spune de Vigny.”

Uitând chiar și de regimul sever impus de doctor, mister Solly rămase treaz mult timp după miezul nopții, cufundat în citirea volumului.

Carter, secretarul lui personal, venind a doua zi dimineață, își găsi patronul cuprins de o neobișnuită însuflețire și fu de-a dreptul uluit de cuvintele acestuia :

— Carter ! Vom porni într-o expediție submarină, ca să căutăm Atlantida...

Carter deschise ochii mari, apoi se uită pe furiș la volumașul lui de Vigny, pe care-l lăsase în ajun, și înțelese tot.

„Ar fi fost mai bine să-și vadă înainte de treabă și să prindă purici !” se gândi Carter. Expediția asta nu-i surâdea de loc, căci de-abia se logodise.

Dar cu amabilitatea-i obișnuită, el spuse :

— Sunt la ordinele dumneavoastră, sir !

II. ATLANTIDA ȘI MARY

Lucrările se desfășurau de zor. Mister Solly era de nerecunoscut. Apatia și moliciunea dispăruseră ca prin farmec. De dimineață până seara, el ținea conferințe cu savanții, cu inginerii, cu marinarii, își vâra nasul în toate amănuntele lucrărilor, dându-și la iveală aptitudinile sale de organizator și om practic, aptitudini care nu erau de loc de lepădat.

Inginerii elaborau diferite tipuri de submarine, traduceau în viață fanteziile lui Jules Verne, privind descoperirea Atlantidei de către „Nautilul” căpitanului Nemo.

Solly refuzase proiectul construirii unui submarin mare.

— Poate s-avem nevoie de el doar la sfârșit, când Atlantida va fi descoperită. Și-apoi, submarinele mari sunt costisitoare, chiar și pentru punga mea. Deocamdată avem nevoie de cercetări, de o flotă de nave mici, care vor străbate oceanul în lung și-n lat și vor face cercetări preliminare.

În sfârșit, a fost ales un tip de submarin de dimensiuni mijlocii și s-a pornit la construirea lui.

Submarinul trebuia să aibă hublouri din sticlă groasă și reflectoare puternice, pentru ca cercetările să se poată efectua din interiorul navei. Partea inferioară a vasului avea să fie prevăzută cu deschizături prin care să poată fi coborâte sonde speciale în vederea cercetării oceanului. Și, în sfârșit, niște chepenguri, de asemenea speciale, puteau să-i coboare în adânc și să-i ridice la suprafață pe scafandri. Legătura permanentă cu lumea exterioară urma să fie menținută cu ajutorul radioului. S-a stabilit să se construiască cinci submarine de acest fel. Devizul sporea mereu, dar lucrul acesta nu-l supăra câtuși de puțin pe Solly. Conform planului său, navele trebuiau construite în decurs de doi ani, iar cheltuielile puteau fi acoperite numai din procentele capitalului său. Primul submarin urma să fie gata peste șase luni și dacă cercetările întreprinse vor fi încununate de succes, celelalte vase nici nu mai trebuiau construite.

Cu toate aceste pregătiri febrile, lucrurile au mai putut fi întârziate numai datorită faptului că în descoperirea Atlantidei s-a amestecat blonda Mary, logodnica lui Carter. Secretarul miliardarului simțea o atracție la fel de puternică față de ea, precum simțea Solly față de Atlantida, și, în persoana fetei, Atlantida a întâlnit o rivală de temut. Carter privea aceste preocupări ale lui Solly ca fiind una din ciudățeniile sale, ciudățenie ce putea să-i treacă tot atât de repede cum îi trecuseră și celelalte pasiuni care puseseră stăpânire pe el.

Dar noua toană a patronului său ar fi putut să-l despartă pentru multă vreme de miss Mary Rives.

De aceea el începu să țeasă pe ascuns un păienjeniș de intrigi spre a pune capăt acestei inițiative, încercă să-l convingă pe doctor că pasiunea lui Solly pentru Atlantida este dăunătoare sănătății lui. Complică într-adins unele lucrări, ca să amâne cât mai mult data plecării. Căuta savanți care nu credeau în existența Atlantidei și îi rugă să-l convingă pe bătrân să renunțe la ideea lui. El a inițiat o adevărată campanie de presă. Majoritatea savanților râdeau de fanteziile lui Solly. Gazetele publicau diferite caricaturi, dar Solly rămânea neclintit în hotărârea sa.

Spre nenorocul lui Carter, Solly găsi în persoana profesorului Larison un adept fanatic al expediției.

Bătrânul Larison, un om pleșuv, cu țeasta rotundă ca o minge, cu niște ochi înguști și veseli, se mută în locuința lui Solly și, pur și simplu, îl hipnotiza cu vorbele sale înflăcărate despre Atlantida, despre bogățiile-i fără seamăn, îngropate în adâncul oceanului.

Pierzând orice speranță de a mai putea face să eșueze expediția, într-o dimineață Carter îl anunță pe Solly că demisionează.

— Cum se poate să mă părăsești tocmai acum ? îl întrebă Solly, mâhnit. Care-i cauza ?

Cuvintele acestea fură rostite cu o amărăciune atât de sinceră, încât

Carter, după ce șovăi o clipă, se hotărî să-i spună adevărul :

— Am de gând să mă însor în curând și nu vreau să plec într-o expediție care s-ar putea să dureze câțiva ani.

Solly își lăsa capul în piept, apoi deodată sări din fotoliu și, agitându-și mâinile, exclamă:

— Ce-are-a face! Însoară-te cât mai repede și ia-ți nevasta cu dumneata!

„S-o ia cu el..." Era o idee nouă, care lui Carter nu-i trecuse niciodată prin minte. „Dar oare Mary vă primi ?"

Spre uimirea lui, Mary acceptă să ia parte la expediție, ba chiar manifestă cel mai viu interes.

Și astfel, Mary a încetat să mai fie o primejdie pentru Atlantida.

III. ÎN CĂUTAREA ATLANTIDEI

Au trecut trei ani, ani plini de dezamăgiri și speranțe deșarte. De trei ani, submarinele brăzdau străfundurile Oceanului Atlantic între țărmurile de nord-vest ale Africii și țărmurile de est ale Americii de Nord și de Sud. Fuseseră făcute multe și interesante descoperiri geologice și paleontologice, însă nici urmă de Atlantida. Detașamente întregi de scafandri sondau fundul oceanului la sute de metri adâncime, dar pretutindeni nu găseau decât tuf vulcanic, care se cristalizase sub presiunea apei, apoi granit și șist argilos.

Membrii expediției erau foarte obosiți, iar Mary Carter nu mai manifestă nici pe departe același viu interes față de Atlantida.

Soțul ei blestema Atlantida, îl blestema pe Larison, pe Solly și numai leafa mare pe care o primea îl determină să nu părăsească expediția. Chiar și Solly era cuprins uneori de îndoieli. Cheltuielile creșteau neconținut și trecuse o bună bucată de vreme de când fusese nevoit să ia și din capitalul de bază, astfel că el, Solly, „valora" acum mult mai puțin decât înainte de expediție.

La început, expediția submarină a lui Solly stârnise un interes uriaș, și un timp Atlantida fusese subiectul la modă. Se țineau nenumărate conferințe, se purtau dispute savante. Unii visau la bogățiile ei îngropate în adâncul oceanului. Se pusese chiar problema înființării unei societăți pe acțiuni pentru a întreprinde cercetări împreună cu Solly. Dar un simplu calcul i-a făcut să stea pe loc și să aștepte rezultatele expediției lui Solly. Și deocamdată, aceste rezultate erau jalnice. Ziarele și revistele manifestau din zi în zi mai puțin interes față de expediție. Apoi începură s-o ia în râs și să calculeze prețul la care se ridica „mitul Atlantidei", iar în cele din urmă tăcură. Or, lucrul acesta era cel mai dureros pentru Solly. Ca o încununare a tuturor necazurilor, își pierdu o parte din avere, pe care o avea investită în acțiuni petrolifere.

Continuând „să-și îngroape banii în ocean" - după cum scriau ziarele - miliardarul american risca să se ruineze.

Solly deveni tăcut și irascibil. Numai Larison nu-și pierdu cumpătul.

— Insuccesele noastre nu dovedesc încă nimic. Pur și simplu am comis o eroare în cursul cercetărilor. Dar această eroare poate fi ușor înlăturată. Totul se datorește faptului că până în prezent n-am făcut altceva decât să scormonim crestele munților vulcanici din Atlantida. Amintiți-vă că însuși Platon pomenea de acești munți înalți. Orașele se găseau la poalele lor. Prin urmare, pentru a le căuta, trebuie să coborâm în văi, cel puțin la 3000 de metri adâncime, văi care se află pe fundul oceanului, și săpând acolo câteva tranșee adânci în zigzag, vom da peste Atlantida. Ea v-a așteptat zeci de mii de ani. Oare acum, când sunteți atât de aproape de ea și totodată de glorie, da, de glorie, vreți să lăsați totul baltă?

Vicleanul Larison dibuise de mult slăbiciunea lui Solly. Gloria !

— Dar cât costă această glorie ? Vreau să spun, cât o să mă mai coste încă?

Începură să calculeze : lucrările pe fundul oceanului necesitau sume uriașe. Însă îndărăt-nicia și obiceiul de a risca îl hotărâra pe Solly să facă și acest pas.

În vederea ultimelor cercetări fură alese locuri la 12° latitudine nordică și 40° longitudine vestică. Niște clopote uriașe, pline cu aer, au fost coborâte pe fundul oceanului, deoarece la 3000 de metri adâncime presiunea apei era prea mare, împiedicând efectuarea lucrărilor. Burghie electrice acționate de pe nave aflate la suprafața apei forau și sfărâmau pământul, în interiorul clopotului, care apoi era zvârlit prin niște chepenguri ce se închideau ermetic pe dinafară. De câteva ori apa pătrunse sub clopot. Șase muncitori își pierdură viața. Era din ce în ce mai greu să găsești alți oameni în locul celor decedați și munca lor se plătea tot mai scump. Lucrul intens a durat trei luni de zile. Eforturile eroice ale membrilor expediției au atras din nou asupra lor atenția „lumii de la suprafața pământului”. Neobositul Larison conducea cu energie cercetările pe fundul oceanului. Solly își petrecea cea mai mare parte din timp în aer liber, pe un doc plutitor, construit chiar deasupra locului unde se desfășurau lucrările. Îi venea foarte greu să stea în submarin, în schimb aerul mării îl fortificase și, din punct de vedere fizic, se simțea admirabil. Dar cura aceasta îl costase cam multe parale. Într-o dimineață, după ce-și făcu bilanțul, constată că banii nu-i mai ajung decât pentru a continua lucrările timp de două luni. După aceea, trebuia să pună punct. Era ruinat, ba, pe deasupra, se mai făcuse și de râs, fiind socotit un bătrân cu idei fantastice, de domeniul visului.

Seara, când Larison, obosit, dar bine dispus și gălăgios ca de obicei, se ridică la suprafață de pe fundul oceanului și veni la el, Solly îi împărtăși trista veste.

Și pentru prima oară, Larison se simți descumpănit. Niciodată nu se gândise că acest sac cu aur ar avea un fund, dar el era prea copleșit de lucrări ca să se lase pradă deznădejdi.

— Nu se poate !

* Adică cum nu se poate ? Uite, privește bilanțul.

* Eu zic că nu se poate să întrerupem lucrările tocmai acum când am ajuns în punctul cel mai interesant. Am dat de stratul de tuf moale și treaba merge mult mai ușor. Chiar azi am găsit ceva, care seamănă al naibii cu un ciob de țiglă dintr-un acoperiș. Vorbești de bani ? Negreșit, trebuie să facem rost de bani!

— Dar cum ?

Larison strânse din umeri și plecă în cabina lui. În seara aceea scrisese mult, dădu nu știu ce fel de dispoziții, iar dimineața, luându-și în grabă micul dejun, se scufundă „la el”, în fundul oceanului.

IV. UN AJUTOR NEAȘTEPTAT

Cele două luni fatale se apropiau de sfârșit. Solly își făcea socotelile calculând cam cât îi va rămâne ca să ducă o viață modestă, după ce va renunța la „această afacere prostească” a Atlantidei și o va lichida. Administratorul, pe care îl chemase la el, îi întocmise un raport amănunțit. După lichidarea unor crescătorii de oi pe care le avea în Texas, îi mai rămâneau doar niște jalnice resturi în valoare de câteva sute de mii de dolari.

Dus pe gânduri, Solly fuma, scoțând nori groși de fum și închipuindu-și cum va arăta viitorul său. Va pleca departe, la una din moșiile sale aflate în statele din sud, și acolo își va sfârși zilele în deplină singurătate.

Dinspre țărmul african adia răsuflarea fierbinte a nisipurilor încinse.

Deodată, către miazănoapte se ivi un convoi de nave. Când se apropiară, Solly desluși un pavilion fluturând pe bordul uneia din ele.

— Ce-i cu flotila asta ?

El nu știa că-i șosea un neașteptat ajutor internațional. Larison nu stătuse cu mâinile-n sân, el trimisese un apel fierbinte ziarelor din diferite țări, chemând întreaga lume civilizată să ajute expediția „în numele științei”. Apelul său fierbinte își făcuse efectul. În ajutorul expediției fusese organizată o flotă, ale cărei nave se apropiau acum de farul plutitor. Solly nu mai citea de mult ziarele : „Nu găsești nimic, în afară de vești neplăcute”, spunea el, și de aceea n-avea habar de apelul profesorului.

Ajutorul sosise la timp și lucrările începură într-un ritm și mai viu. Curând au fost găsite urme incontestabile ale Atlantidei : un zid de piatră din lespezi negre, roșii și albe, foarte bine conservate într-un strat impermeabil. Această descoperire stârni vâlva mare în întreaga lume. Și aproape toate statele, dorind parcă să câștige vremea pierdută, se grăbiră să participe la săpături.

Ce-i drept, lucrările avansau încet, dar acum ele nu mai semănau cu muncă făcută de o cârțiță, pe dibuite.

Fiecare lună aducea noutăți din ce în ce mai îmbucurătoare. Solly, care prinsese din nou viață și își recăpătase veselia, se plimba de colo-colo la bordul

submarinului, vizitând locurile unde se desfășurau lucrările, și privea prin hublou cum din adâncurile sinilii ale oceanului, luminat de reflectoare, se ivea când un șir de coloane năruite, printre care înotau pești, mișcându-și domol înotătoarele, când ziduri de case, când portalul înclinat al unui templu.

În cel de-al cincilea an al lucrărilor efectuate de expediție a fost găsit templul lui Poseidon, iar în el, o bibliotecă uriașă, alcătuită din plăci șlefuite de bronz, pe care erau gravate inscripții. Inscripțiile se păstraseră admirabil. Un vestit savant izbuti să le descifreze. Treptat, Atlantida își dezvăluia toate tainele : temple, piramide, statui, case, arme de bronz, obiecte casnice și un număr nesfârșit de „cărți de bronz" ale atlanților.

Când săpăturile au luat sfârșit, s-a ținut o conferință internațională, la care au fost invitați să participe savanți și diplomați de frunte, în scopul de a se decide soarta prețioaselor colecții arheologice scoase din fundul oceanului.

S-a luat hotărârea să nu se distrugă „nucleul central" al materialului arheologic, care oferea o imagine completă și amănunțită asupra Atlanlidei, asupra civilizației și vieții sale. Dar între Europa și America se iscară discuții aprinse : în posesia cui să intre acest nucleu ?

În cele din urmă, s-a hotărât că el să aparțină Americii, în schimb, ca o compensație acordată Europei, aici a fost creat muzeul internațional al Atlantidei.

Era o clădire uriașă, construită în stilul atlanților, alcătuită din trei sute șaizeci de săli imense, ticsite de statui, ustensile casnice, obiecte de cult ș.a.m.d. La această clădire, care constituia obiectivul principal, s-a mai adăugat un alt șir de clădiri, în care se aflau instalate Institutul internațional pentru studierea Atlantidei, precum și o bibliotecă, numărând peste două sute de mii de volume despre Atlantida.

Cuvântul de deschidere la ședința solemnă organizată cu prilejul inaugurării muzeului și institutului a fost rostit de profesorul Larison. El a vorbit mai bine de șase ore și a fost ascultat cu cel mai viu interes. Nici mister Solly n-a fost dat uitării la această solemnitate și vanitatea i-a fost pe deplin satisfăcută, căci, la urma urmei, plictisul și surplusul său de bani au contribuit la descoperirea Atlantidei.

În ceea ce privește piesele în dublu exemplar găsite de arheologi, ele erau atât de numeroase, încât s-au putut crea muzee foarte bine înzestrate în Europa, printre care cele mai complete și mai bogate au fost muzeele din Moscova, Paris și Londra.

Cu aceasta, noi încheiem cele câteva date cu privire la istoricul descoperirii Atlantidei. Mai departe urmează istoria ei propriu-zisă, istorie scrisă de energicul Larison. Numai că un entuziast ca Larison n-ar fi putut să dea la iveală un tratat științific sec. El a scris mai degrabă un roman decât o istorie a Atlantidei, însă un roman în care fiecare situație este întemeiată pe date științifice. Din păcate, Larison a murit subit și

manuscrisul, despre a cărui existență știau mulți dintre prietenii săi, a fost considerat pierdut. Nu demult, el a fost găsit, laolaltă cu niște lucruri vechi, în podul casei sale singuratice.

Manuscrisul are adnotări făcute de Larison, pe care le-am păstrat și noi. Iată acest manuscris.

PREFAȚĂ

Scriu pentru mine. Ca să studiez Atlantida, am pierdut ani îndelungați. Și-am îndrăgit-o negrăit de mult. Am hoinărit printre ruinele Atlantidei, undeva, pe fundul oceanului. Acolo, în fața ochilor mei, s-au perindat una după alta priveliști ce stăteau mărturie a măreției apuse și a cumplitelui ei sfârșit. Din nenumăratele documente găsite în adâncul oceanului și pe suprafața pământului în diferite țări, am cunoscut soarta locuitorilor săi și chiar unele personalități. Și am simțit nevoia să aștern pe hârtie toate acestea. Dar manuscrisul meu nu va vedea lumina tiparului.

Povestirea mea despre Atlantida este prea științifică pentru un roman și prea romantică pentru o carte de știință.

Însă nu pot să n-o scriu, deoarece priveliștile acestea mă urmăresc ca o nălucă.

Poate că, după ce le voi zugrăvi, voi putea să-mi văd mai în tihnă de lucrările mele științifice.

Profesor LARISON

I. ATLANTIDA

Soarele cobora spre asfințit. Vântul de seară, care bătea dinspre țărm, purta până în larg parfumul portocalilor în floare, al magnoliilor și ierburilor înmiresmate de munte.

Călătorii ieșiseră pe puntea de sus a corăbiei cu cinci punți și priveau, copleșiți de uimire, acest tablou grandios.

În fața lor, învăluite în razele arzătoare ale soarelui, dormitau țărmurile măreței Atlantide.

Chiar pe țărm se înălța vestitul far al lui Poseidonis², una din minunile lumii. Avea forma unui con, al cărui vârf retezat părea că sprijină bolta cerului, și era construit din lespezi uriașe de piatră, roșii, negre și albe, dispuse într-un frumos mozaic. În jurul farului șerpuia un drum larg, pe care puteau merge în voie șase care puse unul lângă altul.

² Majoritatea numelor proprii le-am luat de la atlanți, unele însă (Poseidonis, Atlantida ș.a.) le-am scris așa cum se stabilise încă pe vremea lui Platon, deoarece în felul acesta sînt mai cunoscute pentru contemporanii mei. – Larison

Zi și noapte, pe drumul acesta în spirală treceau agale căruțe. Unele transportau sus spre far copaci rășinoși, altele aduceau jos cenușa și cărbunii. Sus, în vârful farului, era un platou rotund pe care s-ar fi putut construi prea bine un adevărat orașel. Aici se aflau depozitate rezerve uriașe de lemne, gropi pentru cenușă și cărbuni, grătare pentru foc și un întreg sistem de oglinzi concave, de bronz șlefuit. Lemnul rășinos, ars laolaltă cu sulf și țiței, dădea o flacără puternică ce nu putea fi stinsă nici chiar pe vreme de furtună. În caz că ar fi turnat cu găleata, fusese instalat un acoperiș de bronz. Oglinzile de bronz, ca niște condensatori puternici, acumula lumina și proiectau razele peste întinsul oceanului, la o distanță de multe zeci de mile.

Farul se înălța lângă cheiul înconjurat de grădini, în mijlocul cărora se aflau așezate, departe una de alta, case de formă cubică, zidite din piatră neagră, roșie și albă. Apoi solul se înălța treptat, transformându-se într-un lanț muntos.

Pe povârnișul munților, ca aurul topit scânteiau în bătaia soarelui clădirile îmbrăcate în bronz din Poseidonis, capitala lumii și a Atlantidei. Mai sus, aidoma unor străjeri, se înălțau în semicerc munți gigantici, cu crestele înzăpezite.

Iar de-a lungul întregului lanț muntos se desfășura una din minunatele capodopere ale atlanților : zeul soarelui, înfățișat sub chipul unui tânăr culcat pe o rână, creație a marelui sculptor din Atlantida, Aidișirna-Guanci. În mâna dreaptă, rezemată pe șold, el ținea un corn din care se prăvălea o cascadă uriașă. Sprijinit în cot, zeul privea zâmbind templele aflate în podul palmei stângi : marele templu al lui Poseidonis, piramidele uriașe și obeliscurile, întreaga statuie a zeului fusese cioplită chiar în piatra muntelui. Trebuia să mergi două zile și jumătate ca să ajungi de la cotul statuii până la vârful picioarelor. Zeci de mii de sclavi trudiseră pentru făurirea ei.

Privită de pe mare, de la o distanță de câteva ceasuri până la țărm, sculptura aceasta îți producea o impresie deosebită, ce nu putea fi cu nimic comparată. Templele și piramidele uriașe din palma ei păreau niște minunate jucării.

Crestele înzăpezite înconjurau statuia zeului soarelui ca un nour alb, topindu-se în azurul cerului tropical.

Călătorii priveau în tăcere, cuprinși de un adânc respect, această grandioasă panoramă.

— Da, măreț este zeul Atlantidei – grăi unul din ei.

Cel care rostise aceste vorbe ședea pe un tron de aur, sub un baldachin țesut în vârgi, îmbrăcat în veșminte de purpură și mătase, brodate cu izvoade în culori vii. Rubinele scânteiau pe hainele sale, întocmai ca jeraticul în lumina soarelui ce asfințea. Barba lui lungă și neagră se încrețea în cârlionți mărunți de-a lungul obrazilor, iar mai jos se răsucea în bucle mari. Pe cap purta o tiară de formă conică, bătută toată în nestemate.

Era stăpânul îndepărtatului Așșur, unul din regii vasali Atlantidei. El venea să aducă obișnuitele daruri la sărbătoarea anuală a Soarelui.

Corabia intră în golf, iar marinarii coborâra pânzele uriașe de purpură, ce aveau brodate pe ele, cu mătase multicoloră, tauri înaripați; și velele cădeau de-a lungul catargelor, construite în formă de „A”, întocmai ca o umbrelă ce se închide. Unul după altul, vâslașii lăsau din mâini vâslele grele căptușite cu plăci subțiri de bronz. Numai în partea de jos a corăbiei, lopețile tot mai loveau apa în sunetele ritmice ale flautului. În sfârșit a fost coborâtă și pânza triumghiulară de la pupa. Ea fâlfâi în bătaia vântului, ca aripile unui fluture, și se lăsă domol.

Corabia intră într-un canal larg, ale cărui maluri erau îmbrăcate în piatră albă.

Canalul străbătea trei cheiuri, aflate unul lângă altul. La apropierea navei, pe primul chei răsunară cu putere uriașele trâmbițe de bronz ale străjerilor mării.

Șase bărci largi cu vameși, având prova și pupa ascuțite și aduse în sus, cu catarge scurte, în formă de „A”, se apropiară și se opriră în semicerc lângă corabia sosită. În bărci stăteau vameșii-soldați înarmați cu sulite lungi și săbii scurte, purtând pe cap căști din bronz șlefuit.

Maimarele lor se urcă pe puntea corăbiei. El ridică mâna în semn de salut – liberi, atlanții nu cădeau în genunchi nici chiar în fața regilor – și le ceru să-și urmeze drumul. Vâslele prinseră din nou să se afunde ritmic în apă.

Și iată că pe neașteptate canalul se sfârși, iar corabia ajunse la Cheiul cel Mare al lui Poseidonis, scăldat în lumina asfințitului. Vântul flutura pavilioanele din vârful unei adevărate păduri de catarge. Strigăte, cântece, scrîșnitul porților, zăngănitul lanțurilor de bronz, toate se contopeau într-un zgomot uniform.

Corabia își urmă drumul mai departe, spre marele canal, lung de nouă kilometri, pe ale cărui maluri se înșiruiau case, temple, silozuri, ogoare nesfârșite cu holde de grâu și mei, irigate printr-o rețea de canale mici. Din verdeața grădinilor răsăreau ici și colo case mici și scunde, de formă cubică, zidite din piatră albă, roșie și neagră, închipuind desene simple, dar frumoase.

În dreapta, luminată de ultimele raze ale soarelui care se pregătea să apună, se ridica clădirea Bursei Mării, cu obeliscuri înalte, pline de inscripții. În fața ei se înghesuia, zgomotoasă, o mulțime pestriță de oameni de toate neamurile : scandinavi ce nu-și lepădaseră nici aici îmbrăcămintea lor de blană, sub care își ascundeau cu viclenie săbiile, asiatici cu chivăre roșii și veșminte lungi, brodate cu aur, nubieni, negustori de fildeși, cu tiare conice, înzorzonate cu amulete sunătoare, geambași și precupeți cu pielea galbenă.

În sfârșit, corabia se opri în cel de-al treilea bazin maritim inferior, pe suprafața căruia lunecau, întocmai ca niște gândaci de apă, bărci mici, feluci și gondole.

Călătorii coborâra de pe corabie în gondole negre împodobite cu discul soarelui.

Gondolele plutiră repede de-a lungul canalului drept, care era tăiat de trei canale concentrice. În interiorul acestora, ferecate în bronz roșu, se înălța Dealul Sfânt al orașului Poseidonis.

Fără să se mai lase amurgul, noaptea sudică învălui brusc pământul. De departe, de la Bursa Mării, răsunau înăbușit cântecele și zgomotul mulțimii.

Pe deal se înălțau gigantice coloane de bronz „felinare” – din vârful cărora cădeau puternice raze de lumină. În zare, pe fundalul cerului, se profila, neagră, pădurea de pe crestele munților care apărau Atlantida împotriva vânturilor de miazănoapte.

Între primul și cel de-al doilea canal circular se aflau clădirile uriașe ale cazărmilor, ce adăposteau soldați încercați în bună lor credință, recrutați, în marea majoritate, dintre galii blonzi, cu plete lungi, și berberii cu pielea smeadă.

Oaspeții coborâra din gondole și începură să urce Dealul Sfânt. Sus, în vârf, se deslușeau limpede piramidele ce se înșiruiau în jurul templelor, care; la rândul lor, înconjurau templul lui Poseidonis. Jur împrejurul templelor se afla o splendidă salbă de palate, mănăstiri, temple mai mici, grădini suspendate, turnuri astronomice și laboratoare, unde preoții făceau cercetări științifice.

De o parte și de alta a drumului creșteau copaci gigantiști, cu frunze și rădăcini ascuțite, a căror sevă semăna cu sângele. Printre palmieri tășneau fântâni arteziene.

Luna prinse să se înalțe, scaldând orașul în lumină. Mireasma florilor umplu văzduhul. Din când în când, dinspre cazărmi răzbăteau sunete puternice de goarnă.

În drumul lor, oaspeții nu întâlneau pe nimeni, în afară de soldații care stăteau de strajă, nemișcați ca și statuile. Ferecați în armuri scânteietoare, ei străluceau în lumina lunei ca niște monoliți de bronz. Erau „călăreții lui Neptun”, fiii preoților și ai regilor. Obârșia lor nobilă le hărăzea dreptul și cinstea de a sta de strajă în aceste locuri îngăduite numai celor aleși.

Sus, pe culmea dealului, răsuflarea proaspătă a oceanului se simțea și mai puternică.

Templul lui Poseidonis se înălța în vârful retezat al unei piramide îmbrăcată toată în bronz și se întindea pe o lungime de un stadiu³, fiind în întregime acoperit cu aur, argint și bronz. Statuile și coloanele din interiorul lăcașului erau împodobite cu fildeș. Pe acoperiș se înălța statuia gigantică a zeului stând în carul său, tras de cai înaripați. Jur împrejurul statuii se ridicau coloane astronomice, naiade de bronz și statuile de aur ale regilor și reginelor, urmașii celor zece fii ai lui Poseidonis.

Toate aceste construcții arhitectonice, îmbrăcate în bronz strălucitor, produceau o impresie întrucâtva barbară, însă uimitoare prin măreția ei.

În apropierea templului tășneau dintr-o stâncă două izvoare : unul cu apă

³ Măsură de lungime a vechilor greci, variind după regiuni. Stadiul attic avea 1776 m (n. t).

rece, altul cu apă fierbinte. Izvoarele se scurgeau în bazine, deasupra cărora fuseseră construite băi : una de vară și alta, acoperită, pentru vremea ploioasă din timpul iernii.

Însoțitorul oaspeților îi conduse la unul din palatele aflate în apropierea templului lui Poseidonis, într-un crâng de lauri. Glicine înflorite se încolăceau în jurul coloanelor.

Luna lumina căptușeala de bronz a ușii, pe care era zugrăvit zeul soarelui, înfățișat sub chip de om cu părul răvășit, ca de jeratic.

Însoțitorul bătu în ușă și ușa se deschise.

— De trei ori preamăritul rege al Atlantidei a hărăzit luminăților voastre folosința acestui palat – grăi el către regele Așșur, ridicând brațul în semn de salut.

Escorta de onoare a atlanților își zăngăni lăncile, lovindu-le de scuturi, în semn de salut, și oaspeții intrară în palat.

II. SEL

— Ce noapte înăbușitoare! Căptușeala asta de bronz a pereților se încinge atât de tare în timpul zilei, că nici noaptea nu mai poți respira. Trebuie să-i spun arhitectului nostru, lui Kuntinașar, să-mi clădească un palat din piatră poroasă, ca al lui Șișen-Itța. Dă perdeaua la o parte, Ța!

Bătrâna dădacă a principesei Sel se numea Gu-Șur-Ța, însă, încă de pe vremea când era copilă, Sel îi spunea pur și simplu Ța.

Bătrâna trase în lături perdeaua liliachie, brodată cu crini de argint. Dinaintea lor scânteie printre coloane o fâșie din întinsul oceanului, unduind în lumina argintie a lunei. În cameră pătrunse o adiere proaspătă și legănă capetele late ale cingătorii pe care o purta Sel.

Principesa stătea în fața unei măsuțe de fildeș, ticsită de cutiuțe de jasp, sticlute de cristal și aur de o formă alungită, ceșcuțe mici din onix și carneol pentru sulimanuri și niște figurine minuscule.

Ținea în mână întinsă o oglindă din bronz șlefuit. O bucată de pânză brodată cu dragoni și flori îi strângea coapsele, acoperindu-i trupul de la mijloc în jos. Pe deasupra avea o cingătoare albastră, ce se înnodea în față. Capetele late ale cingătorii atârnavă până mai jos de genunchi. Pieptul, gâtul și brațele îi erau dezgolite. Mai sus de cot, purta brățări în formă de șarpe, ai căror solzi mărunți străluceau în diferite nuanțe de aur. Pe căpșoarele lor săltate în sus scânteiau ochi de smarald.

Sel se admiră în oglindă, potrivindu-și părul despletit și negru. Dintr-o parte, chipul fetei era luminat de flacăra roșie a torței de bronz, iar din cealaltă, de razele albastre ale lunei ce se cerneau printre coloanele înalte.

Oglinda de bronz arunca reflexe aurii pe obrazul ei smead, care, laolaltă cu cele două lumini, împrumutau feței sale o nuanță greu de zugrăvit în cuvinte

și neasemuit de frumoasă.

— Ța, netezește-mi părul. Au sosit mulți oaspeți la serbare ?

Sel se întinse pe o canapea joasă, acoperită cu o blană de leopard.

* Vin, vin mereu. Până acum au sosit șazeci de regi... Regii din Serkula, Agad, Ereh, Ur, Ișn, Mar-sam, Atțor, nici nu-i poți înșira pe toți... O, puternic este Guan-Atagueragan! Atlanții au cucerit toată lumea. Uite, de pildă, regele din Assur... Nu-i dă mâna să vină să se ploconească ! Dar nu se poate da în lături...

— Ța, să vezi ce-am visat! Se făcea că porumbița mea a fost înșfăcată de un uliu care s-a ridicat în văzduh. Am încercat să strig, dar parcă îmi pierise glasul... Deodată s-a înălțat un vultur și s-a prăvălit ca un bolovan asupra uliului ! Și au început să se bată între ei, că le zburau penele în toate părțile. Dar m-am trezit. Ce ciudă mi-a fost! Așa că n-am mai aflat dacă până la urmă vulturul a salvat porumbița... Tu ce crezi ? Oare ce înseamnă visul ăsta ? Să-l întreb pe Elizair ? El știe să tălmăcească bine visele.

* N-ai nevoie să-l întrebi, las' că-ți tălmăcesc eu. Porumbița ești tu și din pricina ta puful și penele zboară în toate părțile: se ceartă mirii între ei. Uite, mi-a ajuns mie la ureche că regele din Așșur a venit iar să te pețască. El te-a mai pețit și anul trecut.

* Negriciosul ăla cu barba lungă, cârlionțata? Pentru nimic în lume! Să plec eu cu uliul ăsta tocmai la capătul pământului, să-mi părăsesc țara mea cea frumoasă ? Nici nu vreau s-aud !

— Cuvântul regelui e lege. Și nu toate celea se fac după vrerea noastră.

* Eu singură mi-s lege. Și-apoi, lasă, o să vedem noi! Tot n-ai mai isprăvit cu pieptănatul ?

* Sunt gata. Ce rochie îmi poruncești să-ți pregătesc pentru sărbătoarea de mâine ?

— Mâine nu-mbrac nici o rochie, ci îmi pun armură, sabie și lance.

Și Sel făcu un gest brusc, ca și cum ar fi spintecat aerul cu sabia. Sub pielea ei fină, mușchii bine dezvoltați prinseră să joace.

— Mâine plec cu amazoanele mele. Să afle toți străinii, toți vulturii și ulii, că fiicele atlanților știu să mânuiască sabia și lancea la fel de bine ca și soldații lor. Poate c-o să le piară pofta de a se mai căsători cu amazoane⁴. Învăluindu-se în mantie și trecând-o pe sub brațul drept, cu o mișcare degajată, principesa azvârli capătul veșmântului pe umărul stâng.

— Prinde-ți o agrafă pe umăr, că iar o s-o târăști pe jos – bombăni Ța și îi aduse feței o agrafă din jasp roșu, având formă unei inimi străpunse de o săgeată de aur.

Sel zâmbi, aruncându-și privirea asupra acestui vechi simbol al dragostei nefericite. Agrafa fusese făcută de sclavul Adișirna-Guanci, sculptor și giuvaergiu al curții.

⁴ Femeile atlanților luau parte la război, luptînd cot la cot cu bărbații. – Larison.

— Ce face Adișirna-Guanci? Cum arată Grădinile lui de Aur ? Oare va putea să le isprăvească până la serbare ?

* Se zice că totu-i gata. El e acolo, în grădină.

* Am să mă duc să văd cum lucrează.

— Vai de mine, Sel - spuse bătrâna Ța, fluturându-și mâinile - tatăl tău te-a oprit să intri în Grădinile de Aur înainte de a fi gata. Măine, ele își vor deschide porțile, și-atunci poți să privești cât vrei.

— Am să mă duc pe furiș... Am o cheie.

— Nici o cheie nu se potrivește la lacătul care descuie Grădinile de Aur.

— Ba cheia mea se potrivește.

Ța privi bănuitoare spre tânăra pe care o crescuse :

— De undeo ai ? Nu cumva ți-a dat-o chiar Adișirna-Guanci ?

— Poate că da - răspunse Sel, și izbucni în râs, îmbrățișându-și dădaca. Hai cu mine, bătrânica mea...

Ța rămase dezarmată, copleșită de drăgălășenia favoritei sale.

* Și dacă tatăl tău o să vină și o să te găsească acolo ?

* Acum el se îndeletnicește cu treburi de stat. Știi ce, hai să trecem pe la el, să vedem ce face. Dacă Șișen-Itța e acolo și-i dă raportul, atunci putem hoinări fără frică prin Grădinile de Aur, chiar până mâine dimineată.

Ța clătină supărată din cap, dar porni târându-și anevoie picioarele în urma fetei.

III. GUAN-ATAGUERAGAN - REGELE ATLANTIDEI

Regele se îndeletnicea cu treburile statului, stând într-o încăpere lungă și îngustă, fără coloane. Pereții erau acoperiți cu basoreliefuri de bronz, înfățișând faptele de vitejie ale suveranilor Atlantidei. În partea de jos, la o înălțime de douăzeci de coți, zidul era împodobit cu covoare multicolore, închipuind scene din mitologie. Tavanul avea ferestre pătrate, prin care se vedea cerul înstelat. Un alt șir de geamuri dădeau în curtea interioară a palatului, pe o a doua terasă. Aici veni Sel împreună cu dădaca ei să privească jos, pe după perdeaua de mătase a ferestrei.

Guan-Atagueragan ședea lângă peretele îngust, în capătul încăperii lungi ca un coridor, așezat pe un tron înalt, din lemn scump, a cărui spetează era împodobită cu discul de aur al soarelui. Labe de leu sculptate în fildeș susțineau picioarele tronului.

Alături și într-o parte a jilțului regesc stătea, îmbrăcat în veșminte lungi și negre, unul din preoți - Vestitorul Soarelui - care inspecta toate ținuturile supuse Atlantidei. De cealaltă parte era preotul favorit al regelui, Șișan-Itța.

La picioarele tronului, pe o blană de urs al peșterilor așternută peste podeaua de mozaic, stătea culcat cu fața în jos sclavul scrib. Dinaintea lui se afla un pupitru mic, foi de papirus, tuș și pensulă.

Cu privirea fixă, ațintită în gol, regele dicta încet:

— Scribe : „Eu, rege preaputernic și preaslăvit, cel dintâi între cei dintâi, viteaz, îndrăzneț, leu, voinic, eu, Guan-Atagueragan, cel mai puternic între regi și stăpân al Atlantidei. Eu sunt armă nebiruită, nimicitorul orașelor, nimicitorul dușmanilor, eu trimit regelui Uruazala, care s-a răsculat împotriva puterii mele, toată mânia care să cadă asupra capului său.

Voi înălța o piramidă din căpățânile răzvrătiților. Am să te jupoi de viu și pielea am să ți-o întind pe porțile orașului, așa cum întinde vânătorul blana fiarei hăituite. Am să ridic o columnă în fața porților orașului, am să-i jupoi de vii pe toți demnitarii care s-au răsculat, iar cu pielea lor am să îmbrac columna așa cum am făcut la Mușizimabardun. Pe alții am să-i trag în țeapă deasupra columnei și încă pe alții îi voi trage în țepile din jurul ei. Am să le tai picioarele prinșilor și am să fac un morman din ele. Am să le tai urechile, nasurile și mâinile, iar pe tineri, fete și băieți, am să-i ard de vii.

Și mânia mea te va ajunge chiar și la capătul pământului..."

Scrie această poruncă și întărește-o cu pecetea mea – rosti el către Șișen. Trimite o mie de corăbii cu Legiunile Nebiruite – grăi regele, întorcându-se spre Vestitorul Soarelui – și spune-le să nu lase piatră pe piatră. Puterea atlanților trebuie să fie neclintită, cum neclintit este pământul.

Până acum, așa fusese. Armele de bronz, flotă mare, precum și politica chibzuită și perspicace i-au ajutat pe atlanți să supună toate popoarele lumii. Puterea lor a prins ca într-un inel de bronz tot globul pământesc. Și acolo unde le era greu să-și atingă scopul numai prin forța armelor, atlanții recurgeau la politică. Folosindu-se de războaiele civile, ei veneau în ajutorul unuia dintre adversari, îl luau sub ocrotirea lor, biruiau dușmanul și, treptat, supuneau voinței lor ambele tabere care se războieră. Atlanții întrețineau relații comerciale cu țări foarte îndepărtate. Civilizația lor, arhitectură, astronomia și medicină erau cunoscute în toate țările lumii. Suferind prefaceri pe noile meleaguri, această civilizație își păstra totuși trăsăturile caracteristice. Numai secretul industriei metalurgice, secretul prelucrării bronzului, cu duritate ca de oțel, atlanții îl păzeau cu multă grijă.

Poporul se răscula arareori. Dar când izbucneau răzmerițe, erau înăbușite cu o cruzime înspăimântătoare. Largă dezvoltare a castei preoțești, somptuozitatea barbară și cruzimea cârmuitorilor, toate acestea făceau casă bună în Atlantida.

Sfârșind cu Vestitorul Soarelui, regele se întoarse către Șișen-Itța :

* La tine ce se-aude ?

* De trei ori preamărit, atotputernic și nebiruit...

* Fii mai scurt, suntem singuri și acuși-acuși răsare soarele.

* Consiliul Suprem al preoților te roagă să confirmi, pentru anul care vine, vechea rânduială a dărilor, adică să îngădui ca o zecime din toate veniturile statului să fie luată în folosul templelor.

— Eu cred că ajunge și a cincea parte. În curând, preoții vor fi mai bogați decât mine.

— Dar asta va stârni nemulțumiri și poate chiar... Regele își încruntă sprâncenele, iar la rădăcina nașului său lung se săpără două cute adânci – semn al unei mâini stăpânite.

— Cum ai spus ? Nemulțumiri ?... Preoții cam întrec măsura, își iau asupra-le prea multe. Ei vor să conducă în numele meu. Dar eu nu pot să fiu de acord să mi se îngrădească puterea ! La adunările Consiliului Suprem, preoții se străduiesc să-mi știrbească prestigiul prin prestigiul cunoștințelor lor, și dacă eu cer să mi se îndeplinească voia, ei invocă prestigiul zeilor. Voința zeilor este sacră pentru mine, dar oare în felul acesta, așa cum spun preoții, se interesează zeii de treburile noastre pământești ? De ajuns ! Am răbdat prea mult samavolnicia lor. De azi înainte, în Consiliu, în loc de șapte preoți mari vor fi numai trei, iar celelalte patru locuri le voi da comandanților de oști și persoanelor din casa regală a lui Poseidonis. Scrie această poruncă a mea !

Șișen-Itța își șterse fruntea brobonită de o sudoare rece.

— Atotputernic rege...

— De ajuns atâta vorbă ! Vreau să fiu cu adevărat puternic...

— Fie ca mânia ta să cadă asupra-mi, dar așa ceva nu este cu putință...

— Ei n-or să sfârșească prea repede – șopti Sel și, trăgându-și dădaca de haină, porni în fugă pe scara abruptă de malahit.

Bătrâna pășea anevoie în urma ei, clătinându-și în semn de dojana capul încărunțit.

— O să se-abată năpasta, o să se-abată năpasta... Nu poate fi sănătos trupul, când mâinile se iau la harță cu capul.

— Ce tot bombăni acolo ?

— Nu se cade să-i asuprești pe preoți! Mânia zeilor e mai cumplită decât mânia regelui.

IV. ADIȘIRNA-GUANCI

Sel se apropie de un zid înalt de aur, care înconjură Grădinile de Aur. În zid se afla o poartă scundă. Scoțând de sub mantie cheia de bronz, Sel descuie lacătul, al cărui arc zăngăni melodios. Poarta grea se deschise anevoie.

— Să mergem !

Ța oftă din adâncul inimii și se codi.

— Ei, dacă ți-e frică, rămâi aici ! O să mă duc singură – rosti cu hotărâre Sel și se strecură pe poarta întredeschisă.

Adusă de spate și oftând amarnic, bătrâna porni în urma fetei, clătinând din cap. Pășind în grădină, bătrâna își agăță rochia într-o frunză ascuțită de aur și și-o rupse.

— Nu-i semn bun... nu-i semn bun – bombăni ea. Dar Sel se și afla pe un

platou înalt și privea ca vrăjită tabloul fermecat ce i se înfățișa dinaintea ochilor.

Grădinile de Aur coborau în terase largi și fiecă terasă scânteia în razele lunii, cu copacii săi de aur, cu frunze, fructe și flori ca de basm. Totul era migălit în aur și argint. Pe petale odihneau fluturi cu aripile larg desfăcute, iar pe crengile copacilor – păsărele. Șerpi încolăciți, șopârle și melci uriași se zăreau prin iarba de aur. Câmpii întregi de porumb erau cizelate în aur și argint, cu o artă de vrăjitor. De o parte și de alta a drumului, presărat cu nisip de aur, dormitau lei uriași tot de aur.

Vântul cel mai năprasnic n-ar fi putut clinti nici un ram, nici o frunză în grădina asta ciudată.

Multă vreme Sel rămase cu ochii ațintiți la această priveliște. Chiar și bătrâna Ța, uitând că încălcase cuvântul regelui, își plesni, cu admirație, mâinile-i osoase de genunchi și exclamă :

* Ce mai nepot !

* Ce nepot ? Întrebă Sel, nedumerită.

* Adișirna e nepotul meu.

* N-am știut. De ce nu mi-ai spus niciodată ?

* Noi suntem oameni neînsemnați și pe nimeni nu interesează legăturile noastre de rudenie. Dar de data asta nu pot să nu mă laud. Uite ce har i-au dăruit zeii... Nici un preot n-ar fi în stare să făurească asemenea lucruri... Iar el, tot sclav are să moară... Ce să-i faci ! Unuia îi e sortit la naștere să fie stăpân, iar altuia să fie sclav... Fiecare cu ursita lui.

* Și eu n-am știut – repetă Sel, dusă pe gânduri. Da, da... unul să fie stăpân, iar altul sclav. Dar ia spune-mi, cine a rânduit astfel lucrurile : zeii sau oamenii ?

Ța prinse să dea din mâini, iar Sel, fără a-i da răgaz să răspundă, se porni să turuie :

— Ascultă, Ța, așa-i că tu mă iubești mult, nu ? Las' că știu eu. Nu-mi săruta poala mantiei, ci ia aminte la ce-ți spun ! Uite, stai colea pe leul ăsta de aur și să nu-ți fie frică, fiindcă el n-o să se trezească și n-o să te muște. Stai liniștită și așteaptă-mă aici. Mă întorc îndată... Da de dus mă duc singură...

N-a apucat bătrâna Ța să deschidă gura, că Sel o și rupsesse la fugă în jos, pe cărăruia de aur.

Pe cea de a doua terasă se zăreau oameni în veșminte scurte de sclavi. Unii dintre ei n-aveau decât o legătură în jurul șoldurilor. Toți munceau prin preajma fântânilor arteziene.

Lângă un pâlc de sclavi care trudeau aduși de spate, stătea un tânăr zvelt, într-o cămașă scurtă, neagră, încins cu un brâu lat de piele. Brațele de la coate în sus și pieptul îi erau dezgolite. O curelușă îngustă îi ținea strâns părul des și încîrlionțat. Cu toată îmbrăcămintea-i simplă, tânărul era frumos ca un zeu.

Era sclavul Adișirna-Guanci, sculptor, pictor și giuvaergiu fără seamăn pe lume.

Fata se apropie de el și se opri stingherită în spatele lui. Sclavii își întrerupseră lucrul și ridicară capetele. Adișirna se întoarse și rămase ținut locul, mut de uimire.

— Tu?

— Am venit să văd cum merg lucrările – rosti ea. Ce faci acum ?

Ca să-și ascundă stânjeneala și bucuria, pictorul începu să explice cu înflăcărare :

— Uite, privește ! Apa fântânilor arteziene e făurită din diamante. Îndată o să-i dăm viață!

Și aplecându-se spre o fântână săpată în pământ, strigă în dialect berber:

— Șiran, fă lumină !

Fântâna se aprinse toată datorită unui mănunchi de raze ce veneau de sub pământ. Lumina împrumuta culorile curcubeului, luneca printre diamantele care alcătuiau jeturile fântânii și totul dădea iluzia unei ape ce se revarsă.

Sel fu cuprinsă de o admirație copilărească.

— Ești un vrăjitor ! zise ea râzând și își potrivi trandafirul roșu pe care îl purta la piept. Arată-mi ce este mai de seamă pe aici.

* Uite, acolo-i iazul.

* Să mergem ! spuse ea, poruncitoare.

Sel și Adișirna se îndepărtară de sclavi și se apropiară de iazul retras.

— Apa lui este făcută din cristal de stâncă. Adișirna se aplecă, răsuci o pârghie ascunsă și iazul se aprinse într-o lumină albăstruie.

Apăsă încă o dată pe pârghie și în albastrul de cristal al iazului începură să plutească domol pești de aur, mișcându-și înotătoarele și cozile.

* Vrăjitorule! Vrăjitorule! Plină de admirație copilărească, Sel începu să bată din palme.

Nu-i nici o vrăjitorie la mijloc – spuse artistul și o roșeață de mulțumire îi acoperi obrazul smead. Legile mecanicii și-atâta tot ! Toate păsările astea – și el arată cu mâna spre zburătoarele de pe ramuri – pot să cânte și să fâlfâie din aripi. Vrei să vezi ?

— Nu, nu – zise fata și căzu pe gânduri. Spune-mi, Adișirna, cum de ți-a venit în minte să făurești această grădină fermecată ?

— Cum mi-a venit ideea asta ? repetă încet pictorul, lăsându-și capul în piept.

Pesemne că se gândea la ceva și părea că stă în cumpănă. Apoi, cu o mișcare hotărâtă, își înălță capul și privi țință în ochii fetei:

* Uite cum : pentru mine, grădina aceasta e un simbol.

* Și ce vrea să însemne ? întrebă Sel, stingherită oarecum de privirea fixă a tânărului, dar nu-și coborî ochii.

* Privește această livadă ! începu, plin de însuflețire, artistul. Uite,

vezi aici fructe minunate, dar nu te poți desfăta gustând din ele. Vezi flori nemaipomenite, dar nu le poți rupe. Și dacă ai s-o faci, ai să te-alegi doar cu înțepături dureroase. Aici totul farmecă ochiul și nimic nu poate fi stăpânit... Și viața este aidoma Grădinii de Aur.

Oftând, pictorul lăsa capul în pământ și tăcu. Tăcea și Sel. .

Apoi, apropiindu-se mai mult de tânăr, îl întrebă cu glas tulburat și scăzut

:

* Tu... tu ai fi vrut să stăpânești toate florile lumii ?

* Numai una singură ! exclamă el, învăluind-o din nou în privirea lui fierbinte.

— Care ? întrebă Sel.

— Floarea asta ești tu ! exclamă plin de patimă tânărul.

* Da, dar ai uitat că în grădina unde crește această floare tu n-ai voie să intri ! rosti Sel zâmbind șăgalnic și, răsucindu-se pe călcâie, alergă spre dădaca ei care o aștepta.

*

V. LA LUMINA STELELOR

Bolta albastră a cerului spuzit de stele învăluia Atlantida.

În vârful unei piramide uriașe, lângă templul lui Poseidonis, preotul Elizair, astronom și astrolog, urmărea mișcarea corpurilor cerești.

Pe platoul întins, acoperit tot cu plăci de marmură albe și negre, așezate ca o tablă de șah, se aflau fel și fel de instrumente astronomice din bronz.

Savantul însemna pe plăci de bronz observațiile sale. El înmuia stilexul, făcut dintr-o substanță care nu se dizolvă în acid, într-o sticlură ce închipuia un leu cu gura larg deschisă, și scria pe placă semne asemănătoare cuneiformelor asiriene. Acidul rodea metalul, lăsând urme adâncite și întunecate ca niște șanțulețe. O lampă mică de lut, în formă de delfin, cu un fitil de câlți plutind în ulei, arunca o lumină slabă asupra tăblițelor șlefuite.

Preotul era atât de absorbit de preocupările sale, încât nici nu auzi când în chepengul care închidea ieșirea spre platou ciocăni cineva.

Bătaia se repetă.

* Cine-i acolo ?

* În numele soarelui !

Astronomul ridică chepengul și pe terasă pășiră cinci preoți: Kuntinașar, arhitect și matematician, Anuguan, istoriograf, legiuitor și diplomat, Zanuțiram, chimist și inginer al industriei metalurgice, Agușatța, medic, și Nughi-Estțak, filozof și apărătorul religiei.

— Ei, cum merg observațiile tale, Elizair ? întrebă Kuntinașar.

Elizair dădu din mâini, într-un gest de nedumerire :

— Sau în capul meu, sau în cer se petrece un lucru ciudat. Planetele și-au părăsit orbitele lor, ba chiar toate stelele fixe s-au deplasat pare-se puțin către

dreapta din locul ce le-a fost hărăzit din vecii vecilor... Privește singur...

Kuntinașar se apropie de instrumente, le cercetă cu luare-aminte, făcu măsurătorile de trebuință, trecu cifrele pe tăblițe și dădu din umeri :

— Da, într-adevăr, e un fenomen ciudat. Am să-l înștiințez pe Ațro-Sanu, păstrătorul Supremelor Taine. Dacă nici el nu va fi în stare să explice, atunci doar zeii știu ce se întâmpla în ceruri.

— Ai cercetat tăblițele din anii trecuți ? Întrebă istoriograful Anuguan.

— Le-am cercetat pe toate din ultimii patru mii cinci sute de ani. N-am găsit nimic asemănător în ele.

— Uite ce este - spuse Zanuțiram - voi, cititorii în stele și matematicienii, vă interesați numai de cer, pe când pe noi ne interesează ceea ce se petrece aici, pe pământ. Nughi-Estțak, ia vezi dacă-i bine închis chepengul.

— Ce-ai spus ?... Întrebă distrat Nughi-Estțak. Filozoful nu auzise discuția. Gândurile lui erau departe de aici.

Privindu-1 și dând din mină, Zanuțiram se apropie de chepeng, îl ridică și, încredințându-se că jos nu ascultă nimeni, îl închise bine.

— Suntem singuri... Agușatța, spune-mi ce-ai aflat azi la palat ?

Agușatța privi în jur, sfiindu-se parcă și de acest loc izolat, apoi începu să vorbească cu glas scăzut :

* Veștile sunt proaste... Regele se plângea că-1 doare mușchiul capului⁵ și am fost la el... Nu-i nimic grav.

— Nimic grav ? Da, într-adevăr, astea sunt vești proaste - spuse cu ironie Zanuțiram.

— Sunt altele și mai proaste —continuă Agușatța. Înapoindu-mă din dormitorul regelui, l-am întâlnit pe scribul acestuia, care mi-a șoptit că Guan-Atagueragan ne-a micșorat veniturile la jumătate și a schimbat componența Consiliului Suprem în dauna noastră.

* La asta trebuia să ne-așteptăm...

* Așa nu se mai poate!

* Suntem aici cinci din cei șapte membri ai Consiliului Suprem. Marele Ațro-Sanu, păstrătorul Supremelor Taine, trăiește în trecut și stă mai presus de toate grijile noastre. Iar Simen-Itța, din clipa când regele, fermecat de fiică-sa, s-a înrudit „cu el”, luând-o în haremul său, este gata să lingă tălpile maiestății sale. Numai noi putem apăra interesele puternicei caste a preoților. Noi suntem inima Atlantidei, noi suntem adevărata ei forță. Noi păstrăm cunoștințele adunate de-a lungul a zeci de milenii.

* Atunci vom refuza să construim, vom refuza să căutăm bolnavii, să facem arme de bronz și să durăm corăbii, iar regele va simți dintr-o dată ce-nseamnă să te cerți cu preoții.

⁵ Nu numai în tablele de bronz ale atlanților, dar și în cuneiformele asiriene, care vorbesc despre boli, se pomenește de această denumire de „mușchiul capului”. N-a fost posibil să se stabilească exact sensul acestor cuvinte. - Larison

* Cuțitul nu mai vrea să fie ascuțit, iar soarele e fierbinte ? spuse zâmbind arhitectul Kuntinașar. Oare cuțitul n-o să fie aruncat ? Oare de se va stinge soarele, nu vor fi aprinse focuri pentru ca oamenii să se încălzească ? Te cam întreci cu gluma, Agușatța. Ai apucat pe un drum primejdios. Dar ce-o să se întâmple dacă vor putea face față și fără noi ? Iată, de pildă, sclavul acela ajuns, Adișirna-Guanci, el nu cunoaște taina științelor adunate de milenii, așa cum le cunoaște casta noastră, el a crescut în mocirlă și totuși s-a priceput să făurească opere demne de zei. A fost și a rămas un sclav, dar cu toate astea, eu, marele Kuntinașar, îl invidiez pe acest băiețandru ! Da, îl invidiez ! Și nu m-ascund față de voi, căci atunci când vin străinii, ce-i uimește oare mai mult decât orice ? Nu farul meu, ci zeul soarelui cioplit de el, în a cărui palmă ne aflăm noi acum împreună cu toate templele și piramidele noastre. „Cine a făurit această minune?” întreabă străinii. Un sclav, și nu eu ! Cum pot să rabd așa ceva ? Și în rândul ăstor oameni de jos se vor găsi destui ca Adișirna.

Noi îi ținem într-o stare aproape animalică și în felul acesta ne păzim drepturile noastre legitime. Dar ce se va întâmpla oare dacă se vor dezlănțui forțele lor ascunse ? Agușatța, planul tău nu-i bun de nimic,

— Și-atunci, ce ne rămâne de făcut?

— Trebuie să-l alungăm pe rege, care nu este pe placul nostru.

Gândul acesta îl nutreau toți preoții, dar nimeni nu îndrăznea să-l rostească el cel dintâi. Se așternu o liniște plină de așteptare.

* Nughi-Estțak, tu ești filozof – vorbi preotul-arhitect rupând tăcerea. Spune-mi, ce-ai face tu dacă o piatră ți-ar sta în drum ?

* Nu trebuie să fii filozof ca să rezolvi această problemă – spuse cu simplitate Nughi-Estțak. Pentru asta e de ajuns să ai și mintea unui sclav. Aș zvârli cu piciorul piatra ce-mi stă în drum.

Preoții se uitară unul la altul și se înțeleseră din priviri.

* Da, dar cum se face asta ? rosti gânditor arhitectul.

* Uite așa – îi arătă filozoful, târșându-și talpa sandalei pe lespedea alunecoasă.

Preoții zâmbiră.

* Eh, dac-ar fi chiar atât de simplu ! făcu arhitectul.

Dar... mușchiul capului – se adresă astronomul lui Agușatța – cu ce se vindecă ?

* Cu o fiertură în care au clocotit douăsprezece ierburi de munte culese în zori de zi, când pe cer străjuiește crai-nou.

— Altceva mai tare nu există ?

* Da, mai tare ! În așa fel, ca acest mușchi al capului...

* Ba da, de bună seamă că există, dar poate că tu, cu mâna ta, ai să-i întinzi regelui această băutură „mai tare”, Elizair ? Prima înghițitură o va da unui sclav, a doua, mie, iar apoi va bea și el.

— Ce neîncredere revoltătoare față de preoți !

— Să lăsăm vorba - spuse Kuntinașar. Guan-Atagueragan este condamnat de noi la moarte.

— Istoria cunoaște asemenea cazuri ! exclamă istoriograful Anuguan. Cu opt mii două sute douăzeci și șapte de ani în urmă, preoții l-au omorât pe regele Abunarțalagan, iar cu cinci mii șaisprezece ani în urmă, încă un rege a fost ucis „spre binele măreței Atlantide”. Așa stă scris în vechile cronică păstrate în arhiva noastră secretă : „Spre binele măreței Atlantide”.

— Preoții însă - spuse Kuntinașar - nu trebuie să ia parte în mod nemijlocit la săvârșirea acestei fapte. Trebuie să organizăm un complot la palat. Și va fi opera lui Keletțu-Așinațak, fratele regelui. Micul principe al Atțorului⁶

va fi încântat să ajungă stăpânul lumii. N-o să fie greu să-l convingem că el este urmașul legitim, înlăturat pe nedrept de la tron. Dovezi vom găsi lesne. Putem chema în ajutor magia și astrologia, și asta-i treaba ta, Elizair. Cel ce se va urca pe tron ajutat de noi va fi o unealtă supusă în mâinile noastre. Să ne folosim de venirea sa la sărbătoarea soarelui și să-i împărțăm planul nostru.

— Planul ăsta-i mai bun ca altele - spuse Anuguan, un bătrân gras, cu ochi tare mici, aproape închiși. Dar mai e o piedică : Keletțu-Așinațak s-a născut cu o inimă de oaie. Este molatic, nehotărât și fricos. Nu prea îmi vine să cred că vom izbuti să-l înduplecăm la o asemenea faptă... Totuși vom încerca ! Iar dacă nu vom reuși, o să recurgem la un alt plan și mai bun... Eu sunt informat că printre sclavi...

În ușa-chepeng ce dădea în încăperile de jos răsunară trei bătăi puternice.

Preoții schimbă o privire între ei, se împrăștiară repede și, prefăcându-se adânciți în observații astronomice, încremeniră pe locurile lor.

— Trei bătăi... regele... - șopti Elizair și deschise chepengul.

Regele intră, însoțit de doi soldați cu păr bălai din garda sa și de preotul Șișen-Itța.

Monarhul îi privi bănuitor.

— Aproape întreg Consiliul Suprem ține sfat cu stelele ? spuse el, zâmbind ironic.

— Mărite rege ! Stelele pălesc când răsare soarele vorbi Elizair, cu glasul acela mios al curtenilor.

— Mai e până în zori - răspunse regele, respingând cu răceală salutul măgulitor al lui Elizair. Fă-mi horoscopul pentru mâine. Vreau să știu dacă sărbătoarea de mâine, la care au venit toți supușii mei, se va desfășura cu succes.

— Horoscopul este făcut, de trei ori mărite rege ! Stelele îți sunt favorabile ție. Iată-l: „Regelui meu i-aduc la cunoștință eu, Elizair, astronomul de căpetenie al orașului Poseidonis. Plecăciuni și urări de pace regelui meu.

⁶ Atțor a pierit împreună cu Atlantida în fundul oceanului. La suprafață au rămas doar vîrfurile munților care alcătuiesc astăzi insulele Azore. (n.t.)

Milostivească-se zeii față de regele, împăratul meu. În cea de a șasea zi a lunii Anu, am purces la observațiile noastre și am văzut..."

Regele asculta, privindu-i iscoditor pe sub sprâncene pe cei aflați în jurul său.

Dar fețele preoților erau de nepătruns.

VI. SĂRBĂTOAREA SOARELUI

Noaptea era pe sfârșite. Se lăsase răcoarea, iar stelele păliseră. Începu să adie briza dimineții. Pe un platou întins, care se întrerupea spre răsărit, coborând către ocean, la lumina torțelor, slujitorii templului sfârșeau în grabă de împodobit altarele. Sclavii scoteau scările, frânghiile, bârnele și terminau lucrările de decorare. În sfârșit, totul fu gata.

Începea marea sărbătoare anuală a soarelui.

Poseidonis se pregătise luni de-a rândul în vederea acestei festivități. Căci nu era numai o sărbătoare religioasă, ci totodată și un prilej de a arăta tuturor regilor și conducătorilor supuși Atlantidei, care veniseră aici, măreția, bogăția și puterea metropolei.

De sus, din vârful Dealului Sfânt, de-a lungul drumului de munte coborând în serpentină, se iviră lumini ce se înșirau unduitoare aidoma unui șarpe lung și strălucitor. În liniștea nopții răsunau sunetele pițigăiate ale flautelor, huruitul greu al carelor de bronz, răsuflarea anevoioasă a elefanților uriași.

Cei din fruntea cortegiului și ajunseseră pe platou, unde sclipirile torțelor prinseră să se împrăștie, în vreme ce coloană care încheia procesiunea se mai vedea încă pe Dealul Sfânt, aidoma unei cozi luminoase.

Înainte mergea un detașament de soldați, cu arme scânteietoare de bronz, iar în urma lor veneau preoții, în veșminte grele și somptuoase, presărate cu pietre scumpe. Într-o litieră neagră, având pe cele patru laturi discul auriu al soarelui, slujitorii templului îl purtau pe însuși Ațro-Sanu, marele preot, păstrătorul Supremelor Taine, care o singură dată pe an, de sărbătoarea soarelui, își părăsea palatul – palat ce se înălța pe lângă templul lui Poseidonis, inaccesibil chiar și multor preoți – și apărea în fața lumii.

Era socotit cel mai bătrân om din lume. Unii spuneau că ar număra două sute de ani, iar alții și mai mult. Oamenii erau încredințați că este nemuritor. Fața lui uscată, brăzdată de zbârcituri, amintea chipul unei mumii. Barba-i deasă și albă îi ajungea până la genunchi. Pe obrazul acesta de pergament, lipsit de viață, ochii mari și tineri, arzând ca doi cărbuni aprinși, te înfricoșau.

Fără voie, oamenii se dădură în lături și mulți sclavi căzură în genunchi.

Marele preot fu așezat cu grijă pe un tron înalt, în fața altarului de jertfă. Ceilalți preoți își ocupară locurile lor în fața altor altare de jertfă, dispuse în semicerc. În centrul acestui semicerc, se afla un tron și mai înalt, al regelui

atlanților, așezat pe șaptezeci și două de trepte de marmură ce se îngustau spre vârf.

Sus, de spetează, era prins discul de bronz al soarelui, susținut de doi șerpi încolăciți, de asemenea de bronz. În jurul tronului se aflau șaptezeci și două de jilțuri ale regilor din principalele țări supuse Atlantidei.

În cortegiul acesta de regi, înconjurați de garda lor, vedeai toate culorile și nuanțele pe care le poate avea pielea omenească – de la cea neagră ca abanosul, cum era pielea nubienilor, până la cea albă ca fildeșul a galilor nordici. De asemenea, puteai vedea aici toate veșmintele câte sunt pe lume, tot soiul de arme și podoabe.

În clipa când ei își ocupară locurile, pe neașteptate torțele se stinseră și parcă o perdea neagră s-ar fi lăsat deasupra acestui furnicar pestriț de oameni din toate semințiile pământului.

Doar sus pe cer licăreau stele palide.

În văzduh răsună cu putere o trompetă de bronz și deodată se făcu liniște. De nu s-ar fi auzit sforăitul cailor și al elefanților, precum și zăngănitul armelor de aramă, care din când în când tulburau liniștea, ai fi putut crede că tot acest platou uriaș este pustiu...

În mijlocul tăcerii sinistre răsună deodată glasul preotului. Un glas înalt de tenor, cu inflexiuni tânguitoare, cu pauze neașteptate, întrerupt în chip tot atât de neașteptat de strigăte, cânta despre grozăviile întunericului, despre primejdiile pe care le tănuiește beznă, despre spaima morții, despre durerea sufletească a celor lipsiți de lumina soarelui.

Drept răspuns la aceste tânguiri, se auzi un cor de copii cântând o melodie tristă și monotonă, acoperită de strigătele jalnice ale preotului.

Deodată, parcă venind de undeva din fundul pământului, se înalță în văzduh un cor molcom de bași.

Vocile lor se împletiră pe nesimțite cu glasul copiilor, întocmai ca murmurul fluxului.

În sfârșit, miile de tuburi de bronz ale uriașei orgi, acționată de aburi, făcură să se cutremure stâncile de pe țărm și, dintr-o dată, totul amuți...

Această trecere bruscă și neașteptată la liniștea desăvârșită zgudui mulțimea mai puternic decât bubuitul tunetului.

Cei prezenți își simțeau nervii încordați la maximum. Oamenii își apăsau pieptul cu mâinile, de parcă le-ar fi lipsit aerul, și cădeau cu fața la pământ ; ba unii își smulgeau părul din cap.

Întregul ritual era aranjat de o mina dibace. Și în această ultimă și primejdioasă încordare a nervilor, în mijlocul tăcerii cumplite ce se înstăpînise, aidoma unei stânci care se prăvale zdrobind totul sub ea, răsună glasul bătrânesc și calm al marelui preot. Nu mai era cântec, ci rugăciune semănând cu o simplă convorbire, plină de duioșie și nădejde dătătoare de liniște.

— Zeu al soarelui, ascultă ruga omului mult încercat de suferințe și

istovit, și dăruiește-i lumina ta binefăcătoare.

Mulțimea își întindea mâinile către preot, care nu se vedea din pricina întunericului.

* Tu singur ești apărătorul nostru..

* Mântuitorule...

— Apărătorul nostru în fața zeilor atotputernici... - răsunau hohote stăpânite și strigăte din rândul celor de față.

Glasul marelui preot deveni mai puternic, el nu se mai ruga, ci aproape porunca zeului:

— Luminează cu lumina ta binefăcătoare poporul tău, zeule de trei ori sfânt... Cu căldura ta, precum ai așterne o pătură, acoperă pământul care să rodească pentru nevoile omului. Îngăduie să privim chipul tău luminos.

În timp ce rostea rugăciunile, preotul urmărea ceasul de nisip, aflat pe altar și ascuns privirilor mulțimii de niște vase sfinte.

Spre răsărit se aprinseră zorile ; silueta neagră a prelatului se profila limpede pe fondul trandafiriu al cerului. Deodată, slujitorul întinse mâna în care ținea toiagul și, cu glas puternic, poruncitor, exclamă :

— Arată-te... arată-te... arată-te !...

Și parcă ascultând de voința lui, dincolo de orizont țâșni o rază de aur și scânteie marginea discului solar, care începu să se înalțe strălucitor deasupra oceanului, inundând dintr-o dată platoul, aprinzând scânteii în armurile de bronz ale soldaților, sclipind în brocartul și briliantele regilor și ale preoților, înveșmântând tot pământul în culori vii. Și ai fi zis că abia acum, de sub pământ, se ridică deodată catarge înalte, împodobite cu ghirlande de trandafiri, boite de verdeață și flori strălucitoare, drapele viu colorate și covoare pestrițe.

Pe întinsul oceanului, atât cât puteai cuprinde cu ochii, pluteau corăbii cu cinci punți, găsite de sărbătoare, uriașa flotă a atlantiților.

„Da, puternic este regele Atlantidei și-i greu să te lupți cu el" - gândeau oaspeții, fără voia lor, privind oceanul înțesat de nave.

Soldații își loviră săbiile de aramă de scuturi și strigăte pline de bucurie alergară peste întinsul apelor, în întâmpinarea soarelui.

Corul de o mie de voci înălță un imn soarelui - zeului de trei ori sfânt, dătătorul de viață, lui, cel luminos și puternic, izvor al bucuriilor !

Ritualul luă sfârșit cu obișnuita sacrificare a taurilor și vițelilor. Pe altarul de jertfă cuprins de flăcări se turnă vin și ulei

Sfeșnicele de bronz, mai fumegau încă, și șuvițe drepte de fum - rest al ierburilor și rășinilor parfumate - se înălțau trandafirii în razele soarelui ce răsărea, când, deodată, la un semnal al trompetelor, valurile mulțimii prinseră să se legene, pregătindu-se de plecare spre câmpul zeului războiului, unde urma să aibă loc parada

Al doilea semnal al trompetelor îndemnă mulțimea să pornească.

Procesiunea se desfășură ca o panglică pe minunatul drum militar, care

făcea fala Atlantidei. Pretutindenii erau presărate flori și ramuri verzi. În fruntea cortegiului, prins în vârful unei prăjini lungi de aur, împodobită cu trandafiri roșii, scânteia discul soarelui.

Deodată, la o cotitură a drumului, chiar în fața carului regesc, se ivi silueta unui bătrân, îmbrăcat într-o haină ruptă din piele de căprioară. Părul lung și cărunt, ce-i stătea vâlvoi în cap, precum și barba-i mare îi acopereau trupul până la brâu, iar pe chipul lui ars de soare scînteiau doi ochi mari și inteligenți.

Cu un gest poruncitor, bătrânul opri carul regelui. Straja acestuia se năpusti spre bătrân, dar regele făcu o mișcare cu mâna și oștenii se îndepărtară.

Regele se temea și-l respecta pe bătrânul Na-San, proroc și ghicitor.

— Unde să vă mai lovească – strigă amenințător bătrânul – pe voi, care fără istov săvârșiți fărădelegi ? Capul e bolnav și-n inimă s-a cuibărit durerea... Din tălpi și până-n creștet, nimic n-a rămas nevătămat... Răni și pete vineții, răni cu puroi, necurățate, nespălate, neunse cu ulei...

Glasul lui se transformă într-un țipăt isteric și el continuă :

— Ogoarele vă sunt pustii, focul va mistui orașele voastre, iar pământul se va prefăce într-un deșert. Unde-au fost o mie de araci de viță de vie vor crește spini și tufe țepoase, brusturi vor crește în palatele regilor, spini în cetăți... Bufnițele și duhurile necurate se vor chema printre ruine... Iată, se va năpusti minia zeului și focul atotmistuitor o să vă-nghită... O, durere... durere... durere...

Mulțimea amuți, cuprinsă de o spaimă plină de venerație. Regele asculta stingherit, dar străduindu-se să-și păstreze aerul solemn.

„Oare într-adevăr minia zeilor – se gândea el— se va abate asupra-mi ? Cu ce-am greșit în fața lor?”

Deodată, ochii lui întâlneau privirea preotului Kuntinașar ațintită asupra sa. Și regelui i se păru plină de dojana și amenințare.

Privirile li se încrucișară ca niște săbii.

VII. AKSA-GUAM-ITȚA și ATA

De povârnișul stâncilor era prinsă, lipită parcă, o căsuță de lut, cu acoperișul drept. Ferestruica mică, pătrată, nu avea giurgiuvele. Ușile făcute din scânduri subțiri, prinse în balamale de piele și bătute în cuie de bronz, erau deschise.

În umbra încăperii ședea o bătrână și torcea. Părul cărunt îi cădea în șuvițe pe chipul-i brăzdat de zbârcituri adânci și, din când în când, cu mână-i osoasă, femeia își îndepărta lațele din fața ochilor duși în fundul capului. Nasul lung aproape se unea cu bărbia ascuțită și proeminentă.

Dinaintea ei, jos pe pământ, stătea o fetiță drăgălașă și firavă, care, în

joacă, muta de colo-colo niște pietricele cu mânuțele-i murdare. Copila se uită spre bătrâna :

— Hai, bunico, mai departe !

— Mai departe ? Da... dar despre ce vorbeam eu oare? molfăi bătrâna,- înnodând firul rupt al caierului.

— Despre Veacul de Aur ! Ce, ai și uitat, bunico ?!

* Da, da... Așa-i, despre Veacul de Aur. Va să zică, cum îți spuneam, asta a iost demult, tare demult...

* Și totul, totul era de aur ? Și pâinea ? Și pietrele. Și merele ?

— Nu... Vremurile au fost de aur... căci oamenii trăiau fericiți așa cum trăiesc zeii în cer. Nu erau nici regi, nici sclavi, nici săraci, nici bogați. Zeul soarelui încălzea, mângâind și alintând oamenii ca pe copiii lui iubiți. Din ramuri verzi, ei își făceau brâie și împleteau cununi să-și încingă fruntea, și umblau așa, liberi și fericiți, în mijlocul grădinilor care tot anul rodeau poame dulci. Izvoare limpezi le potoleau setea și oamenii se nășteau în mijlocul florilor și se desfătau gustând viața până la adânci bătrânețe și-apoi adormeau liniștiți pentru vecie, înconjuțați de copii, nepoți și strănepoți. Și moartea le era ușoară, simplă și tihnită, ca și apusul soarelui...

— Și-apoi ?

— Apoi oamenii au păcătuit și zeii s-au miniat foarte...

* Și cum au păcătuit ?

* Au vrut să fie deopotrivă cu zeii și să știe tot.

* Și zeii le-au luat Veacul de Aur ?

Se auziră pași. Aksa-Guam-Itța, fiul preotului Șișen-Itța, se apropia de casă. Purta o tunică neagră de mătase, brodată pe poale cu izvoade de aur, și era încălțat cu sandale ușoare, de culoare galben-deschis. Săltă fetița în brațe, dar ea, râzând, i se smulse din mâini.

— Bună ziua, bunico! spuse Aksa-Guam, lăsând copila jos. Ața e acasă?

* E la lucru, o să vină îndată.

* Cum, lucrează și azi ?

* Noi n-avem sărbătoare...

* Dar bătrânul Guamf ?

* E în casă.

Aksa intră înăuntru. Locuința avea o singură încăpere, proaspăt văruită și despărțită printr-o perdea de pânză țesută în casă și brodată cu flori mărunte. O masă de lemn grosolan cioplită, câteva bănci și un dulăpior cu vase de lut alcătuiau tot mobilierul. Într-un colț se afla o râșniță pentru măcinat grăunțe : era făcută dintr-un cub de piatră, iar deasupra un cilindru tot de piatră cu două mânere. Alături stătea o piuă mare de piatră, cu un pisălog pentru stors uleiul. Într-alt ungher, pe un postament de marmură, odihnea o statueta mică a zeului soarelui, o minunată sculptură, pe care Adișirna-Guanci o făurise încă pe când era copil.

Bunicul Guamf, pleșuv și cu barba căruntă, ședea pe o laviță lângă fereastră și meșterea lațuri pentru prins păsări. Când intră Aksa-Guam, el se sculă în picioare și ridică brațul în semn de salut.

* Stai jos, stai jos, bunicule Guamf. Te felicit cu prilejul sărbătorii! De ce nu te-ai dus în întâmpinarea soarelui ?

* Nu-i de mine ! Bătrân cum sunt, m-ar fi strivit acolo. Mi-ajunge. Vreme de șaizeci de ani încheiați mi-am făcut veleatul în minele umede, și asta nu-i glumă. Iar soarele l-am întâmpinat și aici așa cum se cuvine. Fie slăvit că nu se dă în lături să ne trimită și nouă, bieți sclavi, lumina lui !

* Dar Adișirna-Guanci unde-i ?

* Lucrează mereu în Grădinile de Aur.

* Se zice că a făurit lucruri uimitoare.

* Și ce folos are el din toate astea ? Unul singur doar : că nu e bătut cu vergile. Uite la mine ce urme mi-au lăsat pe spinare bicele cu șapte cozi ! Iar când o îmbătrâni, atunci și el, ca și mine, o să prindă păsări ca să nu moară de foame.

— Ascultă, Guamf, tu nu te-ai gândit c-ar putea fi și altfel?

* Adică cum, altfel ?

* Orice răbdare are un sfârșit. Voi sunteți milioane...

* Ia te uită unde bați ! Adică să ne răzvrătim ? Am mai încercat. Și ne-am răzvrătit. Și ce-a ieșit din asta ? Noi n-avem decât lopeți și hârlețe, iar ei au săbii și lănci ascuțite...

* Dar dacă...

Pe neașteptate, bătrânul Guamf se aprinse :

* Dar dacă... dar dacă... Dă-mi pace ! Nu-mi mai scormoni vechile răni ! Lasă să mă doară așa, ca de obicei.

Aksa-Guam își plecă tăcut capul în piept și căzu pe gânduri.

— Ei, am plecat – zise el, ridicându-se. Pesemne am s-o întâlnesc pe Ața în drum... Rămâi cu bine, bătrâne !

— Să te ocrotească prealuminosul zeu ! Aksa-Guam nu apucă să iasă din casă, că afară se auziră glasuri străine și atunci el se opri în loc. Privind pe fereastră, văzu în curte doi oameni îmbrăcați în veșmântul slujitorilor templului. Aksa-Guam nu voia ca ei să-l vadă aici.

* Bătrâna moașă Țalna, locuiește aici ? întrebare ei,

* Aici – răspunse Țalna, scăpând de frică fuiorul. Eu sunt Țalna.

* În numele soarelui îți poruncesc să vii azi, după ce asfințește soarele, la porțile sfântului templu. Îți vom ieși în întâmpinare acolo și-apoi te vom duce mai departe.

* Am înțeles... – și Țalna se închină până la pământ. Dar îmi iau inima în dinți și vă întreb : e o naștere ?

— Acolo vei afla

Și slujitorii templului se îndepărtară.

Aksa-Guam ieși din casă și porni pe drumul alb ce scânteia în soare. Arșița era oarecum molcomită de umbra palmierilor și a platanilor.

În dreapta, la poalele munților, se aflau minele de unde se scoteau minereurile. Iar în stânga, până la țărmul oceanului, atât cât puteai cuprinde cu ochii, se întindeau așezările locuite de cei ce trudeau în mină. Căsuțe mici, sărăcăcioase, din lut, stăteau lipite una de alta, ca o turmă speriată. În curțile înguste și pline de gunoaie se jucau copii goi și murdari. Cu toate că era sărbătoare, în mine oamenii lucrau.

Aksa-Guam coborî în prima mină. Veșmântul lui negru de preot, cu discul soarelui brodat pe piept, îi deschidea toate porțile.

Supraveghetorul își plecă fruntea și ridică brațul în semn de respect.

Aksa-Guam dădu grăbit din cap și se înfundă în labirintul galeriilor ale căror bolți erau întărite cu bârne groase și înclinate. Pe alocuri se zăreau licărind opaițe cu ulei. Pretutindeni stăruia o căldură înăbușitoare.

Din cauza opaițelor, gazele emanate explodaseră de multe ori în aceste mine. Uneori se întâmplau și prăbușiri. Minerii mureau cu sutele, dar nimeni nu se sinchisea de lucrul acesta, deoarece erau destui la număr. Dacă mina conținea minereu din belșug, atunci, la locul unde se produsese catastrofă, se făceau săpături și astfel muncitorii îngropați de vii ieșeau din mormântul lor. Dacă însă stratul de minereu era subțire sau lucrările pentru înlăturarea avariilor cereau prea mult timp, în cazul acesta oamenii erau pur și simplu lăsați la voia întâmplării, împreună cu sclavii îngropați acolo, și mâna urma să fie săpată în altă parte.

Cu cât Aksa-Guam înainta mai mult, cu atât galeriile erau mai joase. Acum se vedea nevoit să meargă încovoiat.

În calea lui întâlnea sclavi care mergeau în patru labe, înhămați la albii de bronz, pline cu minereu. Pe unii dintre ei, Aksa-Guam îi salută dând din cap și le spunea încetișor :

— După schimbul de noapte... în minele vechi...

Mâna se îngusta din ce în ce. Aici, cei ce scoteau minereul stăteau într-o rână, spărgând stâncă cu târnăcoape de bronz. Aplecându-se spre unul din mineri, Aksa-Guam îi șopti :

* Spune-le la ai tăi... că astăzi, după schimbul de noapte... în minele vechi...

* O să venim – răspunse mânerul și își șterse fața de nădușeala ce-i curgea șiroaie și îi împăienjenea vederea.

Aksa-Guam ieși din mină și trase cu nesaț aer în piept.

Mai departe începeau câmpiile, unde luni de-a rândul se prăjea minereul. Grămezi întregi, în formă de piramidă, se înălțau jur împrejur, fumegând. La picioarele lor, sclavii ațâțau focul zi și noapte.

Aksa-Guam le spuse aceleași cuvinte și porni mai departe.

Soarele dogorea tot mai aprig. Drumul se întindea ca o săgeată printre

piramidele fumegânde. Aici, răsuflarea devenea tare anevoioasă. Aksa-Guam, cu toată oboseala ce simțea, grăbi pasul.

În sfârșit, mormanele de minereu ars se isprăviră, începea câmpul unde minereul era măcinat și cernut prin site de bronz.

Mai departe se înălțau zidurile de piatră, deasupra cărora se ridica nori groși de fum. Aici se aflau cuptoarele în care se topea minereul.

Alături se întindea un zid și mai înalt, care înconjura o sumedenie de clădiri – un adevărat oraș – unde minereul curățat se transformă din aramă și cositor într-un aliaj : bronzul. Tot aici se făureau și armele de bronz. Nimeni n-avea voie să pună piciorul în aste locuri, în afară de preotul care supraveghea lucrările. Sclavii își aveau locuința în preajma acestor clădiri și nu li se îngăduia să iasă dincolo de ziduri, care erau păzite de străjeri.

Ața lucra la cuptoarele de topit, cărând în spate coșuri cu zgură.

Aksa-Guam se opri în poartă. Un convoi lung de care, încărcate cu minereu, tocmai ieșea, în vreme ce un altul se întorcea ușurat de povară. Sclavii biciuiau măgarii, iar supraveghetorii biciuiau sclavii. Drumul era un adevărat furnicar. Ca un șuvoi nesfârșit, se scurgeau șiruri de măgari încărcăți cu samare, cai, cămile și elefanți. Șuieratul bicelor se contopea cu răgetele animalelor și cu strigătele scurte ale sclavilor.

Femeile își purtau copiii în spate, așezați în coșuri împletite.

Dincolo de zid răsună o trompetă de bronz, și sclavii începură să iasă pe poartă.

Aksa-Guam se dădu la o parte urcându-se pe un morman de zgură

— Ața !

Una din slave se întoarse. Ochii ei negri și migdalați scânteiară de fericire. Aksa-Guam lăsa drumul și porni în sus, pe cărarea de munte.

Ața, sora lui Adișirna-Guanci, îl urmă la oarecare distanță, în spatele ei se auziră glume și ocări venite din rândurile sclavilor :

* Țin-te, țin-te după el ! O să te ia de nevastă, să trăiești la palat !

* Ptiu, că nu le mai ajung haremurile, acum se iau și de slave !
spuse cu răutate un sclav negru și amenință cu pumnul perechea care se îndepărta.

Ața îl ajunse pe Aksa-Guam acolo unde cărarea, cotind, îi ascundea de privirile celor ce mergeau pe drumul mare.

Aksa-Guam întinse brațele spre Ața.

— Nu, nu-mi lua mâinile, sunt murdare... îndată o să mă spăl la izvor – zise ea, îmbujorată de sficiune.

Aksa-Guam o cuprinse pe după umeri și o sărută pe frunte.

— De ce nu ești la sărbătoare? întrebă Ața, spălându-și mâinile în izvorul de munte.

Stropii auriți de soare cădeau pe pielea ei brună. Și cu o grație firească, fata își întinse mâinile spre șuvoiul de apă cristalină care cădea de sus.

Aksa-Guam o privea cu dragoste și admirație.

Era la fel de bine făcută ca și Adișirna-Guanci. Purta aceeași cămașă scurtă, neagră și încinsă cu o cingătoare de piele. Astfel îmbrăcată, părea fratele lui mai mic. Numai o coadă grea, strânsă într-un coc la ceafă, ce-i alungea și mai mult capul ei lunguiet de atlantă, precum și conturul sinilor de fecioară dovedeau că nu e băiat.

După ce se spală, fata rupse o floare de măceș și și-o prinse în păr.

* Acum, da... – rosti Ața și-i întinse ea singură mina lui Aksa-Guam.

Preotul i-o strânse cu căldură și, mina în mină, porniră în umbra deasă a crângului de lauri, îndreptându-se spre locul unde dintr-o crăpătură a stâncii ieșea un izvor de munte. Aici se așezară.

În aer plutea miros de pelin și de ierburi amare de munte. De undeva, o boare aducea mireasma portocalilor înfloriți. Jos, pe drum, răsunau voci omenești. Mai departe se zărea o fâșie de ocean ce se încălzea sub soarele de amiază. Iar sus, deasupra lor, se întindea câmpul zeului războiului. Din când în când se auzeau de acolo bubuiturile ca de tunet ale trompetelor de bronz și strigătele mulțimii.

Dar în crâng era pace. Numai corul răsunător al greierilor stăruia în văzduh. Zgomotul acesta monoton se contopea cu liniștea din jur. Și astfel se părea că liniștea răsună.

— De ce nu ești la serbare ? zâmbi fata șagalnic, repetind întrebarea. Ținea în mână o creangă de laur și rupea încet frunzele una câte una.

* Pentru că sunt aici – răspunse el, cu același zâmbet șiret.

* Dar dacă acolo se va băga de seamă lipsa ta ?

* Ei, și ce ? Tata o să se-nfurie și cu asta s-a isprăvit. Ajunge c-am fost în întâmpinarea soarelui. Și, la urma urmei, toate lucrurile astea sunt tare plicticoase. Soldații noștri îi vor uimi pe oaspeții veniți de peste țări și mări cu armurile lor de bronz șlefuit, trompetele or să urle așa de tare, încât caii or să se ridice în două picioare și-apoi or să se lase în genunchi. De bună seamă, este o priveliște măreață, nu zic ba, dar eu am văzut-o de nenumărate ori. Pe lume sunt lucruri mult mai frumoase... Și îi aruncă feței o privire plină de duioșie.

* Și mai târziu ce-o să fie ? întrebă Ața, plecându-și genele lungi, care-i așterneau sub ochi umbre albastrii. Ce-o să fie mai târziu ?

* Mai târziu încep jocurile războinice. Apoi, noaptea, la lumina torțelor, are loc ceremonialul prezentării darurilor. Ce-i drept, asta e mai interesant. Se spune că oamenii cu chipul alb, îmbrăcați în veșminte de piele, au adus din țările de miazănoapte un urs alb viu și nu știu ce fel de fiară ce seamănă cu un pește, dar are capul rotund și niște înotătoare foarte puternice. Se zice că peștele ăsta trăiește tocmai la capătul lumii, unde apa, din cauza frigului, se face tare ca cristalul.

Ața îl asculta cu o curiozitate copilărească, cu ochii larg deschiși.

* Și unde sunt animalele astea ?

* Au murit de căldură.

* Săracele ! Ei, și mai încolo, ce-o să fie?

* Pe urmă, regele nostru va dăruia oaspeților ȋesături scumpe, parfumuri rare pregătite din rășină frumos mirositoare, rădăcini și nectar de flori, vinuri, aur, pietre prețioase, tot ce face bogăția țării noastre, tot, în afară de armele de bronz.

* Sora ta e și ea la sărbătoare ? îl întrebă Ața pe neașteptate. Doar acum e regină !

Aksa-Guam se încruntă :

* Nu, ea nu-i regină, o să fie în haremul regelui. Tatăl meu, Șișen-Itța, este nespus de fericit de „cinstea” ce i-a fost acordată... Biata mea surioară... Vai, cum a mai plâns în hohote ! Ea îl urăște pe rege... Dar eu n-am să îngădui așa ceva... Și Aksa-Guam amenință cu pumnul strâns. Și-acum ajunge cât am vorbit despre asta ! Spune-mi ceva despre tine. De ce te-au dat la munca asta așa de grea ? Te-am întregbat de mai multe ori.

* Lasă-mă ! Oare nu-i totuna ?

— Nu, de data asta trebuie să-mi răspunzi, altfel o să mă port cu tine așa cum te porți cu o sclavă.

Și, luând crenguța de laur din mâinile ei, începu în glumă s-o lovească peste umeri.

* Vorbește, vorbește odată !

— Ei, atunci ascultă, dacă ții atât de mult. Am slujit în casa preotului Kuntinașar. Odată, într-o seară, pe când îi aduceam pentru noapte o băutură răcoritoare, el mi-a zis: „Îmi placi, Ața, și vreau să te am în haremul meu.” „Iar tu nu-mi placi, Kuntinașar, și nu vreau să fiu în haremul tău”, i-am răspuns eu.

— Așa i-ai spus ? exclamă entuziasmat Aksa-Guam, bătând din palme.

* Da, chiar așa.

* Și el ?

— El a zâmbit, socotind pesemne că este un răspuns de fetiță, care vorbește fără să ia prea bine aminte la ce i se spune. „Nu uita că tu mi-ești sclavă, iar eu îți sunt stăpân. Vino la mine !”

Eu nu m-am clintit din loc. Atunci Kuntinașar s-a ridicat și s-a apropiat de mine. Dintr-o săritură m-am ferit din calea sa și am înșfăcat pumnalul pe care-l avea la căpătâi. Grozav s-a mai speriat și pe dată l-a cuprins furia ! „Șarpe !” a răcnit el cu glas răgușit și a chemat sclavul care stătea în dosul ușii : „S-o trimiți de îndată la muncă grea din Orașul Negru...” Asta-i tot.

— Ce curaj ! exclamă Aksa-Guam. Ar fi putut să te ucidă cu pumnalul acela ! Și, zâmbind, adăugă : Da, Kuntinașar n-are noroc. Fratele tău îl face să pălească de invidie, iar tu... Ascultă, Ața, lucrurile nu pot să mai meargă așa, trebuie să schimbăm toate astea. Tu știi că eu te iubesc și că pentru mine nu ești o sclavă. Tatăl meu nu se va învoi niciodată să ne dea consimțământul,

căci este împotriva legilor. Dar noi vom schimba legile. Vom ara toată Atlantida cu plug de bronz.

* Știu prea bine că n-am să fiu niciodată soția ta. Nici nu mi-a trecut vreodată prin cap una ca asta. Dragostea ta îmi ajunge.

* Eu însă vreau să-mi fii soție, și nu numai atât. Dragostea mea pentru tine mi-a deschis ochii și am văzut toate grozăviile sclaviei, iar soarta nefericită a surorii mele mi-a arătat toată grozăvia samavolniciei regești. Și-am văzut un ocean nesfârșit de suferințe ale sclavilor, și suferințele lor înăbușite mă urmăresc pas cu pas și-mi otrăvesc viața. Mi se pare că pentru fiecare din ei sufletul tău geme. Vreau să le dau libertatea, vreau să-ți dau ție libertatea, iată ce vreau eu...

Ața îl privea cu ochii larg deschiși, în care licărea spaima.

Dar Aksa-Guam n-o mai vedea. El vorbea de parcă ar fi fost cuprins de delir :

— Am stat de vorbă cu Adișirna și i-am propus să participe la răscoala sclavilor, care e în pregătire. El însă umblă cu capul în nori. Este prea artist ca să se poată gândi la asta. Dar ni se va alătura și el, ai să vezi. Avem nevoie de ajutorul lui. De mai multă vreme printre sclavi domnește mare fierbere... Eu o să fiu în fruntea răsculaților. Eu singur o să-i duc pe Dealul Sfânt. Vom pune mâna pe arsenal și ne vom încrucișa săbiile cu soldații regelui. Și noi vom birui, fiindcă dreptatea este de partea noastră.

Chiar în aceeași clipă, o ușoară zguduitură ondulatorie subterană făcu pământul să se legene. Ața se clătină și fața-i deveni albă :

* Ce-i asta ?

* Nu va rămâne piatră pe piatră, iar după aceea vom făuri o Atlantidă nouă, liberă, unde nu vor fi nici sclavi, nici regi, ci numai bucuria muncii libere. Și iarăși va începe Veacul de Aur.

O nouă zguduitură, de data asta mai puternică, îl făcu pe Aksa-Guam să revină la realitate. Frunzele copacilor foșniră, o piatră ce se afla chiar la poalele stâncii se desprinsese și se rostogoli la vale, lovindu-se de pietre, iar zgomotul ei se pierdea din ce în ce.

— Nu știu de ce zguduirile astea au început să fie tot mai dese.

Văzând fața palidă de spaimă a feței, el se strădui s-o liniștească printr-o glumă :

— Vezi, Ață, însuși pământul se cutremură în fața crimelor săvârșite de preoți și de rege.

Dar Ața nu zâmbea. Privindu-l cu tristețe pe Aksa-Guam, ea îi șopti încetișor :

* Să nu faci asta !

* Ți-e frică ?

* Pentru tine...

— Dar ai să fii cu noi, Ața ?

* Am să-mi dau viața pentru tine...

*

VIII. ÎN CERCUL MAGIC

În încăpere se adunaseră preoții Kuntinașar, Zanuțiram, Anuguan, Agușatța și Nughi-Estțak.

* Iată-l și pe Elizair! spuse Kuntinașar. Lipsește doar Kelețu-Așinațak.

* Ca de obicei, el stă în cumpănă. Înadins am ținut să ne adunăm la miezul zilei, atunci când regele și toată curtea lui se pregătește de odihnă, însă Kelețu-Așinațak va veni negreșit să-și ia horoscopul pe care i l-am făcut – spuse Elizair.

— Și desigur că steaua lui răsare ?

* De bună seamă, așa după cum steaua regelui Guan-Atagueragan apune.

* E bine să știi să poruncești stelelor! rosti zâmbind Kuntinașar.

— Nu râde ! Stelele nu mint ! se supără astrologul.

* Asta ar mai lipsi, să mai mintă și stelele ! Mint numai oamenii... Dar hai să nu ne mai certăm. Anuguan, ai pregătit-o bine pe bătrână ?

* Țalna te înțelege din câteva cuvinte. E o bătrână tare vicleană. Trebuie să-i dăm vreo două discuri solare⁷, să-i mai încălzească oasele babei!

Ușa se deschise și în încăpere intră fratele regelui Atlantidei – Kelețu-Așinațak – rege al At-țorului, întovărașit de preotul Șitța.

Preoții se sculară în picioare și ridicară brațele în semn de binecuvântare și salut.

* Fie ca lumina măreției tale să cadă asupra noastră – spuse Kuntinașar.

* Și vouă salutul meu. Ei, ce spune horoscopul meu, Elizair? Bine? Totul merge bine ?

Kelețu-Așinațak era miop, așa că privea cu ochii mijiți și cu capul dat puțin pe spate. Măinile lui mici și slabe se agitau veșnic și mereu răsuceau bărbuța-i roșcată. Numai la mari solemnități își stăpânea aceste ticuri care, vezi bine, nu cadrau cu măreția unui rege.

— Slavă soarelui ! Mărite rege, horoscopul tău este minunat. Stelele îți sunt prielnice. Dă-mi voie să ți-1 citesc.

Și Elizair începu să citească cu glas cântat :

* „Marelui, slăvitului, puternicului stăpân al Atțorului...”

* Nu-i nevoie, nu-i nevoie ! și Kelețu prinse să dea din mâinile-i firave. Spune ce-i principal, da... Ce-i principal ; și spune așa, cu cuvintele tale. Da, da...

* Steaua ta, mărite rege, în timp ce răsărea, a luminat mai puternic

⁷ Monedele atlanților aveau pe o parte discul soarelui, iar pe cealaltă capul regelui, din care pricină atlanții numeau monedele de aur „discul soarelui”. – Larison.

decât toate celelalte și a tăiat drumul stelei lui Guan-Atagueragan, de trei ori măritul rege al Atlantidei. Și razele stelei lui s-au mistuit în razele stelei stăpânului Atțorului.

Kelețu-Așinațak era tulburat, fericit și totodată speriat.

* Ce-nseamnă asta ? Ce-nseamnă asta ? Întrebă el, plimbându-și asupra preoților privirea fixă a ochilor săi miopi și ciupindu-se grăbit de bărbuța-i roșcată.

* Mărite rege – începu preotul Anuguan – ca să-ți putem răspunde la această întrebare, am cercetat toate tăblițele de bronz din arhiva statului, începând din ziua când s-a născut măria-ta.

Și iată ce am aflat : regele legitim al Atlantidei ești tu.

* Eu ? Cum vine asta ? Doar eu sunt cel mai mic ! Deși ne-am născut gemeni.

* Tu ești cel mai mare, mărite rege! Și despre aceasta grăiesc nu numai tăblițele noastre.

Anuguan se apropie de perete, deschise o ușiță tainică și-o lăsă pe Țalna să intre.

* Iată moașa care a fost de față la nașterea ta și a regescului tău frate. Vorbește, bătrâno, cine s-a născut primul regele Kelețu-Așinațak sau Guan-Atagueragan ?

* Cel dintâi a venit pe lume regele Kelețu-Așinațak. Și eu am băgat bine de seamă că primul născut avea pe umărul drept o aluniță mare.

* Aluniță ? Da, eu am o aluniță mare pe umărul drept

* Apoi s-a născut Guan-Atagueragan. Și după ce pruncii au fost îmbăiați și duși în fața părintelui lor, de trei ori măritul rege Atagueragan-Kukulikan, el a spus, arătându-l pe Guan : „Iată primul meu născut și urmașul meu !.”

* Dar de ce? De ce? izbucni supărat Keletu-Așrjnațak.

* Nu te mânia, mărite rege ! Părintelui tău nu i-a plăcut culoarea părului tău, și-apoi zicea că semeni la chip cu o oaie. Și mai spunea că te-ai născut prea slab și se temea că ai să mori sau ai să fii un rege pipernicit.

* Un rege pipernicit ? Cum ? Așa a zis ?

* Sau un bărbat pipernicit, nu-mi mai aduc bine aminte...

* Nu mai am nevoie de tine, Țalna – spuse Kumtinașar.

Și Țalna, ploconindu-se adânc, plecă.

Preoții rămaseră într-o tăcere plină de așteptare. Kelețu-Așinațak stătea dus pe gânduri, ciupindu-și barba, în sfârșit, Anuguan rupse tăcerea :

— Mărite rege, eu sunt păstrătorul legilor și socotesc că, în numele sacrelor legi, tu trebuie să-ți recapeți drepturile.

În ochii mici și miopi ai lui Kelețu sclipi bucuria și el începu să dea speriat din mâinile-i firave :

* Ce spui !... Ce spui !... Da' ce se face fratele meu ?

* O să-i cerem să-ți dea locul de bunăvoie, iar de nu va vroi, atunci...

* De bună seamă că nu va vroi ! De bună seamă ! Să fie rege atâția ani și deodată...

* De nu va vroi, tu ai o armată și o flotă. O parte din armată și comandanții de oști ai lui Guan-Atagueragan sunt nemulțumiți de el. Printre regii supuși Atlantidei vei găsi întotdeauna aliați. Noi suntem cu tine. Tu trebuie să faci un singur lucru : să-ți ceri drepturile. Restul vom face noi... Cu tine și în numele tău.

* Nu știu ce să spun, e atât de neașteptat...

* Îndoielile tale sunt firești, mărite rege – grăi Elizair. Sentimentul de rudă, dragostea de frate... Dar calea noastră pământască stă scrisă în stele. Dacă tot mai te-ndoiești, atunci uite ce vom face : folosindu-mă de puterea pe care mi-au hărăzit-o zeii, am să chem umbra tatălui, tău. Las' să hotărască el singur soarta tronului.

* Umbra tatălui ? întrebă speriat și cu interes Așinalak.

* Da, umbra părintelui tău !

Și, deschizând ușa ascunsă în perete, Elizair porunci :

— Intră !

Kelețu-Așinațak păși pragul cu pași nehotărâți. Preoții îl urmară într-o încăpăre perfect rotundă, de culoare albastră, cu un tavan în formă de cupolă, ce amintea bolta cerului. Această asemănare o desăvârșeau stelele de aur aruncate ici-colo pe cupolă. În mijlocul podelei de mozaic siniliu era trasat un cerc cu un pentagon înscris în centru, unde se înălța un tron îngust de bronz, cu discul soarelui prins pe spetează. De o parte și de alta a jilțului regal străjuiau două sfeșnice de bronz, închipuind doi șerpi încolăciți. Cozile lor răsucite slujeau drept piciorușe. Trei capete de aur, cu ochii de smarald și gura larg căscată parcă pentru a mușca, se plecau deasupra fitilului arzând.

— Așază-te ! zise poruncitor Elizair. Kelețu-Așinațak păși speriat peste cerc și sui treptele tronului.

— Îndată va fi smuls vălul vremii.

Și Elizair, ridicând brațele, prinse a rostit cu glas solemn și trăgănat următoarele vrăji :

— AȚAN, ȚÂȚA, ATI'Ț, NATA.

La fiecare cuvânt al lui, lumina torțelor tremura, iar în cele din urmă se stinse cu totul. Încăperea se cufundă într-o beznă de nepătruns.

Din pricina încordării nervoase, Kelețu-Așinațak simți că-i țiuie urechile, iar în fața ochilor începură să i se rotească cercuri verzi.

Tăcerea aceasta apăsătoare părea a fi fără sfârșit.

Deodată, în depărtare, se auziră sunete duioase de flaut. Și în aceeași clipă, pe perete se aprinse o lumină albăstruie închipuind un șarpe.

Jivina strălucitoare se mișca neconținut, când aprinzându-se mai tare, când mai slab. Mișcările ei și intensitatea luminii erau indisolubil legate de

sunetele flautului. Când melodia răsună mai puternic și ritmul se întetă, năpârca se răsuca mai repede și strălucea mai tare. Când, dimpotrivă, cântecul se domolea, stingându-se aproape cu totul, lumina pălea și ea își încetinește mișcările. Melodia monotonă era alcătuită numai din cinci note care se repetau într-una.

Această melopee, precum și jocul de lumini îl hipnotizau pe Kelețu, căruia îi era cu neputință să-și dea seama dacă într-adevăr vede sunetele luminoase sau aude jocul luminii.

Deodată se aprinse un al doilea șarpe și se auzi un al doilea flaut. Apoi al treilea, al patrulea și mereu-mereu alte sunete, iar șerpilor aceștia strălucitori alergau unul după altul, își împlăteau trupurile, apoi se despărțeau. Treptat, unii dintre ei alcătuiau un cerc luminos. Atunci jivinele încetară să se mai miște și o dată cu ele amuțiră și flautele. Cercul acela, răspândește o lumină fosforescentă. Apoi deodată începu să se adâncească și se transformă într-o fereastră rotundă, dincolo de care se zărea un spațiu pustiu, învăluit într-o ceață ușoară.

În fața lui Kelețu-Așinațak, care încremenise de uimire, se ivi, după cum i se păru lui, umbra tatălui său. Fantoma ridică mâna spre Kelețu și în încăperea răsună limpede un glas :

— Kelețu-Așinațak ! Tronul Atlantidei te așteaptă pe tine...

Totul se cufundă în beznă. Kelețu scoase un țipăt și-și pierdu cunoștința. Preoții îl transportară în camera vecină și-l readuseră în simțiri.

* De trei ori mărite rege al Atlantidei! i se adresează solemn Kuntinașar.

* Nu sunt încă regele Atlantidei ! răspunse cu glas slab și cu privirea rătăcită Kelețu.

* Pentru noi ești rege ! Umbra tatălui tău te-a înălțat pe tron.

* Da, dar umbra tatălui a spus : „Tronul te așteaptă...” Poate că după moartea fratelui meu ?

Kuntinașar aruncă o privire înclădată spre Elizair.

* Răspunsul părintelui tău este cum nu se poate mai limpede : „Tronul te așteaptă”. Înseamnă că nu trebuie să mai zăbovești – spuse Elizair.

* Da, da, bine, o să mă mai gândesc... Sunt prea obosit acum. Am să vă dau răspunsul... Da... Șitța, însoțește-mă !

Și, sprijinindu-se de brațul preotului, Kelețu-Așinațak se îndepărta.

* N-ai putut să faci umbră să vorbească altfel ! „Tronul te așteaptă !” Ar fi trebuit să spui : „Kelețu, îți poruncesc să iei cu forța tronul lui Guan. Tu ești moștenitorul legitim al tronului!” Sau ceva asemănător – se supără Kuntinașar... Strașnic obicei aveți voi, magicienii, să vorbiți încâlcit, în enigme ! Poftim, acum ai încurcat lucrurile !

* Cine-l știa ! răspunse necăjit Elizair. Ăstuia trebuie să-i mesteci și să-i bagi în gură...

* Ca rege, n-ar fi rău... Un rege tocmai așa cum scrie la carte – făcu

Zanuțiram – și foarte bun pentru noi!

* Bun pentru noi o să fie când va fi rege, dar cum să-l facem rege ?

* Trebuie s-o luăm pe alt drum – vorbi Anuguan. Eu știu, după cum știți și voi, că se pregătește o răscoală a sclavilor. În fruntea lor se află Aksa-Guam Itța, fiul lui Șișen-Itța, câinele credincios al regelui! Ca să vezi de ce-i în stare tinerețea ! Zice-se că s-a îndrăgostit de o sclavă și acum vrea să răstoarne întreaga Atlantida ! Uite, de acest Aksa-Guam ne vom folosi noi. Dacă răscoala va fi condusă de o mina pricepută, el îl va putea omorî pe Guan-Atagueragan. E tocmai ce ne trebuie nouă. Cu sclavii, ne răfuim noi repede și punem pe tron oaia asta din Atțor. În felul acesta vom fi stăpânii Atlantidei. Iar dacă răscoala va da greș și capul lui Guan-Atagueragan va rămâne pe umeri, atunci va zbura căpățâna lui Aksa-Guam și nici tatălui său nu-i va fi prea moale. Noi însă vom sta deoparte.

* Iată adevăratul diplomat al Atlantidei! Păzitorul legilor și sprijinitorul răscoalei sclavilor ! spuse râzând Kuntinașar.

O ușoară zguduitură subterană ondulatorie îi zvârli pe toți spre stânga. Undeva se auzi zgomotul tencuielii ce cădea.

* Zguduiturile astea subterane încep să mă neliniștească.

* Fleacuri! spuse nepăsător Kuntinașar.

* Da, dar vezi că nu întotdeauna fleacurile acestea se sfârșesc cu bine – i-o întoarse Anuguan. Tăblițele noastre pomenesc despre câteva cutremure cumplite și erupții vulcanice. Uite, asta este piramida care, acum trei mii șapte sute de ani, deși mai tare decât stânca, a crăpat până-n temelii și a fost nevoie să fie rezidită. Ce s-a întâmplat atunci cu palatele și templele ?

* Te pregătești să trăiești trei mii de ani, Anuguan ? Eu cred că pentru cât trăim noi, ne-ajunge ! Iar mai târziu... N-au decât să crape toate piramidele ca o coajă de ou răscopt ! Și, căscând cu poftă, adăugă : Și-acum e vremea să mergem la culcare !

*

IX. PUIUL DE NĂPÂRCA

— E gata !

Adișirna-Guanci puse jos dalta de bronz și ciocanul, apoi, îndepărtându-se de statuie, o privi cu ochi cercetători.

În fața lui stătea, parcă vie, Sel⁸, în tunică scurtă, dintr-o țesătură ușoară, și cu lancea în mâna dreaptă, gata să o arunce. Întreaga ei făptură respira avânt. Piciorul drept era scos înainte și puțin îndoit de la genunchi, iar cu mâna stângă ținea de curea doi ogari cu botul lung și corpul încordat pentru salt. O panglică prinsă pe frunte cu o agrafă în formă de semilună îi strângea părul fetei. Semiluna era simbolul numelui ei.

Adișirna își contempla opera. Așa o văzuse el prima oară pe Sel, într-o

⁸ În limba atlanților Sel înseamnă lună. – Larison

pădure, la vânătoare.

Luna plină se ridică deasupra oceanului. O rază lunecă pe fața de marmură a statuii și lui Adisirna i se păru că Sel îi zâmbește. Într-o nestăvilită pornire de dragoste, el se apropie de statuie și sărută buzele-i reci de marmură.

— He-he-he !... Preaslăviți zei ! Omul ăsta și-a pierdut mințile !

Rușinat, Adisirna se îndepărtă de statuie și se întoarce. În fața lui stătea bunica sa, doica principesei Sel.

— Ce s-a întâmplat ? Spune repede !

Ța începu să caute cu mâinile-i tremurătoare și nevolnice printre cutele îmbrăcămintei, bombănind și oftând. În sfârșit scoase un sul de pânză și i-l dădu lui Adisirna :

— Iacă, citește...

Adisirna i-l smulse din mâini, îl desfăcu și, cuprins de tulburare, începu să citească la lumina lunei. Apoi dădu un strigăt, vârî mesajul în sân și fugi cât îl țineau picioarele.

Adisirna-Guanci gonea pe străzile largi, spre Dealul Sfânt. Locuitorii Atlantidei se desfătau în răcoarea nopții. Din mijlocul verdeții întunecate a livezilor răsunau cântece, flaute și gunguritul kittțarelor⁹. Casele erau luminate, iar perdelele trase la o parte, dintre coloane, dezvăluiau privirilor încăperile locuințelor. Atlanții stăteau tolăniți în jurul meselor împodobite cu trandafiri și încărcate cu talere cu mâncare și cupe. Sclavii turnau vin în cupe, și vinul curgea ca o șuviță subțire rubinie din amforele înguste și prelungi. Se auzeau glume și râsete.

— ...Bei prea puțin și de-asta ți-e frică de cutremur – auzi Adisirna o frântură de frază. Trage-i mai vârtos și o să te obișnuiești cu zguduirile pământului. Pământul s-a îmbătat și se clatină. Hai, să bem și noi! Sclavule, toarnă vin !

Adisirna continua să pășească repede. În umbra deasă a crângului de lauri răsună un cântec vesel. O voce de femeie cânta :

Adoarme Atlantida, mângâiata

De ale lunei raze albăstriei.

La fel ca luna-n noaptea asta fermecată

Să mă săruți și tu, să mă mângâi.

Un glas de bărbat îi răspundea :

Văpăi din ochii tăi să mă îmbie,

De-aprinse sărutări să ne-mbătăm

Și cupe cu licoare rubinie

Pentru iubirea noastră să-nchinăm !

Apoi amândouă glasuri se contopiră într-un duet :

De ce te-ntuneci?

⁹ Kittțara – instrument muzical ce seamănă cu chitarele grecești. – Larison.

Luna sus veghează,
Iar razele-i în inimă pătrund.
Alungă-n cântec tot ce te-ntristează,
Și soarbe cupa nopții până-n fund !

Se auziră râsete și zgomote de sărutări. Adișirna urcă podul suspendat ce se afla lângă Dealul Sfânt.

— Cine-i ? strigară străjerii.

— Sclavul Adișirna! Am fost chemat la palatul lui Șişen-Itța, să repar țevile din camera de baie.

Adișirna-Guanci, sculptor și giuvaergiu genial, așa cum se nasc numai o dată în decursul unui mileniu, era nevoit să execute, la cererea preoților și a regelui, lucrări foarte diferite, ca reparatul țevilor de apă și al broaștelor de la uși. Adișirna era cunoscut pe Dealul Sfânt, așa că trecu dincolo de linia interzisă fără să fie oprit.

Pe Dealul Sfânt nu mai domnea aceeași însuflețire ca în oraș. Palatele se aflau departe unul de altul, înconjurate de ziduri înalte.

Tânărul coti pe o alee lăturalnică, străjuită de chiparoși. Copacii crescuseră unul lângă altul, alcătuind un zid, din care pricină era aproape beznă. Mirosea a rășină de brad. Drept în fața lui se auzi zgomot de sandale pe nisip. Adișirna se piti între chiparoși.

Mergând agale și cântând încetisor, trecu o santinelă. Când pașii se pierdură în depărtare, tânărul o porni din nou la drum. La capătul aleii se zăreau luminate ferestrele palatului. Adișirna se strecură prin desișul de chiparoși și căută să se apropie pe furiș de palat. Perdelele dintre coloane erau trase. În spatele lor se auzeau glasuri. Pe terasa din fața palatului, lângă una din coloane, ascuns după o tufă de oleandru, stătea sclavul Kuațrom, servitor în casa preotului Șişen-Itța, și trăgea cu urechea.

Adișirna se apropie de el și-l întrebă încet :

— Unde este Aksa-Guam ?

Kuațrom îi făcu semn să tacă, ducându-și palmă la gură, și-i arătă perdeaua.

Adișirna ascultă și el glasurile ce veneau dinăuntru. Vorbea preotul Șişen-Itța cu soția lui.

* Rușine, rușine ! Blestemul să cadă asupra capului tău, căci ai născut și ai hrănit la sânul tău un pui de năpârca ! Aksa, fiul meu, e un trădător și un vânzător de neam ! El a pus la cale omorârea regelui, el își petrece timpul în mijlocul sclavilor și pregătește o răskoală. El mi-a pătat numele meu atât de faimos în istoria Atlantidei... Trebuie să plec îndată și să-l vestesc pe rege !

* Dar poate că nu-i totul încă pierdut... Răskoala mai poate fi oprită, planurile lor pot fi împiedicate... Nu te grăbi, te rog, te rog !

Adișirna îl luă repede deoparte pe Kuațrom.

* Un denunț ?

* Un denunț.

* Ascultă, Kuațrom, orice s-ar întâmpla, trebuie să-l oprești pe Șișen-Itța. Trebuie să-l oprești ! Născocoște și tu ceva... Eu n-am timp să mă gândesc acum la asta... Regele nu trebuie să afle de complot, înțelegi ? Sau, în cel mai rău caz, cu cât o să afle mai târziu, cu atât va fi mai bine. Unde-i Aksa-Guam ?

* E la minele vechi, la adunarea secretă a sclavilor.

* Bine ! Va să zică, nu uita ce ți-am spus, Kuațrom !

Adișirna porni grăbit pe aleea de chiparoși.

X. ÎN MINELE VECHI

Adișirna se amestecă și el în mulțimea sclavilor. Aksa-Guam tocmai își sfârșea cuvântarea. El vorbea de suferințele grele ale sclavilor, despre viața lor, care semăna cu o ocnă veșnică, și îi chema să se răzvrătească, să-și arunce lanțurile, să-l omoare pe rege, să ia puterea în mâinile lor și să fie liberi, așa cum au fost odinioară.

Razele vii ale lunii se revărsau generoase peste furnicarul de oameni. Sclavii, pe jumătate goi, umpleau groapa uriașă a minelor lăsate în părăsire. Stăteau așezați pe mormane de pietriș, pe bolovani, pe trunchiuri de copaci, pe pietre.

Adișirna cercetă cu luare-aminte mulțimea și dintr-o dată își dădu seama că oamenii nu sunt uniți între ei. Unii îl ascultau atent pe Aksa-Guam, cu gura ușor întredeschisă, încuviințând din cap, în vreme ce alții stăteau nemișcați și-1 priveau plini de neîncredere și dușmănie.

— Moarte sau libertate ! strigă Aksa-Guam și coborî de pe stânca.

În locul său se urcă un sclav, poreclit „Îndârjitul”. Avea pielea de culoare deschisă și ochii lui cenușii priveau batjocoritor. Un zâmbet răutăcios îi strâmbă gura.

— Aksa-Guam, fiu de preot, ne-a vorbit despre suferințele noastre. Îi mulțumim că ne-a luminat mintea, căci fără el noi habar n-am fi avut de ele.

În mulțime se auziră râsete.

— Da' cum s-a născut în sufletul lui o dragoste atât de puternică față de sclavi ? Oare nu o dată cu dragostea pentru una din fetele noastre ? și el se uită chiorâș la Ață, care stătea alături de Aksa-Guam. Oare ce-o să se întâmple – grăi „Îndârjitul” către Aksa-Guam – dacă iubirea ta se va stinge într-o bună zi sau Ața te va părăsi ? N-o să simți atunci pentru sclavi o ură tot atât de aprigă ca și dragostea ? Voi, sclavi – se adresă el din nou mulțimii – vreți să fiți liberi, și cu ce ați început ? V-ați ales un nou rege, pe Aksa-Guam ! Dar ce-o să se întâmple dacă el ne va mâna cu biciul, iar apoi va fugi pe Dealul său Sfânt ? Sclavii numai ei singuri se pot elibera din sclavie ! O răscoală nu este treaba îndrăgostiților în haine cusute cu fir de aur. Asta-i părerea mea – și coborî de pe stânca.

Mulțimea fu cuprinsă de o adâncă tulburare. Și de-abia acum părea că dă dovadă de o singură voință. Dar această unitate de vederi nu era în favoarea lui Aksa-Guam. Asupra lui se ațintiseră mii de priviri dușmănoase. Lumea își vântura pumnii deasupra capului.

* Nu-l credeți !

* E trimis de preoți! se auziră strigăte. Lua-ți-1 la goană !

Pe stânca apăru „Chiorul”, căruia un supraveghetor îi scosese ochiul și de atunci rămăsese cu această poreclă. „Chiorul” închise cu șiretenie singurul său ochi, clătină din cap, apoi își duse degetul arătător la vârful nasului și zise:

— Uite-așa...

Adunarea fu interesată de acest început comic și tăcu.

* „Îndârjitul” are dreptate, numai că el privește cu un singur ochi, și chiar cu ochiul cu care eu nu văd...

* Ha ! Ha ! Ha ! răsunară râsete în mulțime.

* Iar eu am să privesc acum cu alt ochi, cu ăl de văd... Spuneți-mi, rogu-vă, cu mâna pe inimă, dacă voi credeți în izbânda răscoalei, dacă voi credeți că o să fiți liberi și o să biruiți legiunile atlantiților ? Nu, de bună seamă că nu credeți, și totuși de răsculat o să ne răsculăm. De ce ? Pentru că nu mai putem răbda, pentru că mai rău n-are cum să ne fie. Morții or să aibă pace, iar cei vii – aceiași ocnă. În timpul ăsta vine la noi Aksa-Guam și ne spune : „Eu sunt cu voi și am să v-ajut!” Ei, și dacă-i așa, e mai bine că-i cu noi decât împotriva noastră. Ce l-a adus în mijlocul nostru, nu ne interesează. O fată de-a noastră ? Așa e, dar toate haremurile sunt pline cu fetele noastre. Poți s-o alegi pe oricare. Și el totuși a venit la noi. Poate că într-adevăr a simțit durerea noastră ? Și-atunci ce urmează ? Fie că-i dați crezare sau nu, de alungat însă n-avem de ce să-l alungăm... Poate că ne va fi de folos la ceva. N-am dreptate ?

Și, apăsându-și vârful nasului cu degetul, coborî de pe stânca.

Aksa-Guam își șterse fruntea de sudoare. Nu se așteptase ca lucrurile să ia o asemenea întorsătură. Se obișnuise să-i privească pe sclavi ca pe o turmă necuvântătoare, hăituită și supusă. De ajuns să-i spui un cuvânt bun, să o mângâi pe spinare, ca ea să te urmeze. El a coborât până la ei. S-a desfătat atâta vreme gândindu-se la rolul său de binefăcător și mântuitor, și, deodată, toți acești oameni adunați aici s-au transformat în judecătorii lui. Cuvinte tăioase, rostite liber, care-l priveau pe el și viața lui personală, un ton batjocoritor, răutăcios... Și simți cum, împotriva voinței lui, îl cuprinde ura și disprețul de veacuri al castei sale față de sclavi...

Sever și mândru, se urcă pe stânca.

— Am venit să v-ajut și voi mă judecați. N-am de gând să vă fiu rege. „Îndârjitul” să stea în fruntea răscoalei... Eu...

Deodată mulțimea începu să se agite și se dădu în lături. Prin mijlocul gloatei, îmbrâncind sclavii, își făcu loc grăbit Kuațrom, ducând în mână un sac.

— La o parte, la o parte ! O veste importantă ! Kuațrom se apropie de

stâncă, ridică sacul, îl scutură și din el căzu jos un ghem.

— Ce-i asta ? întrebă nedumerit Aksa-Guam, dar deodată păli și, plin de groază, se dădu în lături.

Luminați de razele lunii, îl priveau sticloși ochii tatălui său, preotul Șișen-Itța.

Aksa-Guam se sprijini de stâncă, simțind că-și pierde cunoștința. Ața scoase un strigăt isteric.

— Șișen-Itța a aflat de răscoală și se ducea la rege ca să dea în vileag și să-l vestească – spuse Kuațrom. Adișirna mi-a zis : „Orice s-ar întâmpla, trebuie să-l împedici pe Șișen-Itța să ajungă la rege și să-i destăinuie cele ce-au pus la cale sclavii... N-am putut să-l opresc altfel... Mai bine el decât tu. A fost un stăpân rău... Și pentru ca să nu se afle dintr-o dată cine e cel ucis, i-am tăiat capul și l-am adus în sac... Iată-l... Am făcut precum mi s-a poruncit...

Mulțimea asculta într-o tăcere desăvârșită aceste cuvinte.

Aksa-Guam se așeză pe o piatră și-și prinse capul în mâini. Ața se strânse speriată lângă el, neputând să-și arate pe față durerea.

Când prima clipă de groază se risipi, sclavii începură să discute între ei situația creată. De bună seamă, regele va afla negreșit despre răscoala ce se pregătea. Tot atât de neînălăturat era și pedeapsă grea pe care o vor primi pentru uneltirile lor. Trebuiau să acționeze de îndată. După discuții îndelungate și aprinse, planul răscoalei fu pus la punct. Se hotărâră să meargă să ia cu asalt Dealul Sfânt. Deodată însă, Adișirna-Guanci se urcă pe stâncă.

Planul ăsta nu-i bun de nimic – zise el, cu glas hotărât.

* Frate ! exclamă Ața.

Aksa-Guam ridică fruntea și-l privi cu nedumerire pe Adișirna.

— Dealul Sfânt este foarte bine întărit dinspre partea canalelor. Podurile pot fi ridicate și-atunci va trebui să umpleți cu trupurile voastre canalele, ca să puteți trece peste ele. Dar după aceea au să vă întâmpine sulile de bronz ale soldaților. Vom porni la asalt numai cu o parte din armata noastră, ca să le înșelăm atenția, forțele principale însă vor porni pe un drum ocolit și vor ataca Dealul Sfânt dinspre munți. Este drumul cel mai scurt, care duce totodată și spre palatul regal. Dar, înainte de toate, trebuie să punem mâna pe arme. Mă gândesc cum să facem...

— Așadar, mâine în zori... Nu apucă Adișirna să sfârșească vorba, că o puternică zguduitură subterană cutremură stâncile și porni de-a rostogolul prin vale, ca un talaz. Se auzeau pietrele căzând.

— ...Dacă forțele subpământene n-au să ne-o ia înainte și să năruie ele Dealul Sfânt – adăugă tânărul.

Dar cuvintele lui se pierdură în vuietul mulțimii cuprinse de tulburare. Puhoiul de oameni se puse în mișcare. Sclavii plecau, discutând cele petrecute.

Aksa-Guam, Ața, Adișirna și Guamf mergeau pe drum.

— Iartă-mă, Aksa, fără voia mea m-am făcut vinovat de moartea tatălui

tău ! Am crezut că Kuațrom este mai deștept.

Aksa-Guam se mulțumi să dea posomorât din cap. Ieșiră pe un drum pustiu, lateral. Așa îl apucă de mână pe Aksa-Guam și-l strânse cu putere, dorind să-l mângâie în durerea lui. Acesta îi răspunse și el tot printr-o strângere de mină.

* Și tu te-ai alăturat... răskoalei ? întrebă Aksa. Ar fi vrut să zică „nouă”, dar după cele spuse de sclavi, nu mai putea rosti lucrul acesta.

* Eu nu cred în izbânda răskoalei – răspunse Adișirna. Scopul urmărit de mine este cu totul personal și îți voi vorbi deschis despre el. Scoase din sin sulul de pânză conținând scrisoarea frumoasei Sel și i-l întinse lui Aksa-Guam.

Acesta citi:

„Tată mă mărită cu regele Așșur. Curând va trebui să plec. El a aflat de la un sclav că m-am întâlnit cu tine în Grădinile de Aur și s-a supărat foarte tare. M-a închis în Cuibul Vulturilor. Sel.”

Aksa-Guam cunoștea Cuibul Vulturilor. Era un fel de închisoare pentru persoanele din casa regală. Un coridor subteran mergea de la palat până la munte. În inima muntelui se afla o scară în spirală ce ducea într-o încăpere săpată la o înălțime amețitoare, alcătuind un fel de balconaș deasupra muntelui drept ca un perete. Să fugi de aici era cu neputință.

— Ca s-ajung la Sel, n-am decât un singur drum: prin palat ! spuse Adișirna.

Amândoi tăcură, gândindu-se fiecare la ale sale.

— Renunță ! grăi Guamf către Aksa-Guam. Așa se mulțumi să strângă mâna preotului și să-l privească drept în ochi. El,oftă și strânse dureros de tare mâna fetei, zicându-i cu glas surd :

* Acum e prea târziu !

*

XI. AȚRO-SANU ȘI KRIȚNA

Palatul lui Ațro-Sanu, păstrătorul Supremelor Taine, se înălța singuratic ceva mai departe de templul lui Poseidonis, fiind înconjurat de un zid înalt. Clădirea avea un singur etaj, iar parterul se afla îngropat chiar în pământ. Sus erau saloanele de primire, împodobite cu o măreție ca de basm. Statuile de aur ale zeilor, mobilierul, trepieduri bătute toate în nestemate îți luau ochii.

Ațro-Sanu se arăta rareori pe-aici. Numai dis-de-dimineată, după ce-și petrecea noaptea în fața tăblițelor de bronz, venea câteodată ca să mai respire o gură de aer proaspăt. Se așeza lângă balustrada unei terase, închidea ochii și moțăia sau cădea pe gânduri. Sclavul îi aducea gustarea lui simplă de dimineată : o pâinișoară mică din aluat nedospit, ca doi bulgări turtiți, și o cană cu apă de izvor.

Îndată ce căldura se întetea, Ațro-Sanu cobora în încăperile sale subterane, unde stăruia întotdeauna aceeași temperatură egală și răcoroasă.

Un bun sistem de ventilație împrăștiă aerul. Lumina zilei pătrundea răsfrântă de oglinzi șlefuite.

Oglinzile acestea se mișcau după soare. Dar Ațro-Sanu n-avea nevoie de lumina zilei, căci el lucra doar noaptea.

Camerele de jos arătau cu totul altfel decât cele de la etaj. Pereții albi de marmură nu aveau nici un fel de podoabe, iar mobilierul era aproape sărăcăcios, cioplit numai din lemn și reprezentând strictul necesar : un pat simplu de lemn, acoperit cu două piei de leopard, iar de-a lungul zidurilor, într-un șir nesfârșit de încăperi, rafturi cu rânduri întregi de tăblițe de bronz. Fiecare raft avea o inscripție făcută pe o plăcuță de bronz, precum și un număr ; plăcuțele, la rândul lor, erau de asemenea clasificate și numerotate. Numai fișierul acestei biblioteci ocupa o cameră întreagă.

Era noapte. Ațro-Sanu ședea într-un jilț de lemn, în fața unei mese lungi. Lumina unui opaiț aurea tăblițele de bronz, așezate morman pe masă. Cu palma streășină la ochi, spre a se feri de lumină, Ațro-Sanu citea cu luare-aminte. Alături de el ședea tânărul preot Krițna, discipolul său. Pretutindeni stăruia o liniște ciudată. De sus nu pătrundea nici un zgomot. Bătrânul se lăsă pe speteaza jilțului și, cu ochii aproape închiși, rosti liniștit :

— Sărmană Atlantida !

Krițna nu îndrăzni să tulbure tăcerea.

* Sunt bătrân... Număr 149 de ani și mi se apropie sfârșitul - încep Ațro-Sanu, după o pauză îndelungată. Te-am ales pe tine, Krițna, ca să-ți deslușesc Supremele Taine ale Atlantidei. Ești tânăr, mai tânăr decât alții, dar ai fost dăruit cu un spirit puternic și cu o minte neînfricăată. Oare te simți pregătit să afli adevărul ? Ești gata ca în numele acestui adevăr să te desparți de tot ce ai mai scump pe lume ?

* Da, sunt gata - rosti cu hotărâre Krițna.

Atunci ia aminte : taina supremă stă în aceea că... ea nu există !

Krițna îl privi plin de nedumerire pe preot.

* Pentru norod, ba chiar pentru regi și preoții mai mici în rang, avem la îndemâna foarte multe taine. Noi ne pricepem să tămăduim bolnavii, cunoaștem drumul astrilor cerești. Știm chiar când va fi eclipsă de soare sau de lună. Știm să chemăm spiritele morților. Mai dorești ceva ? Da, noi stăpânim cunoștințe vaste, dar ele nu cuprind într-însele nimic tainic... Mii de ani am urmărit mersul bolilor omenești și ne-am însemnat aceste observații. De mii de ori am încercat, întâi pe sclavi bolnavi, puzderie de ierburi, infuzii și tot soiul de amestecuri. Mii de bolnavi au murit din pricina leacurilor noastre, dar datorită unora din ele unii s-au însănătoșit. Noi ne-am scris cu grijă toate acestea, am comparat însemnările și am tras concluziile, și astfel, când dibuind și orbecăind, când pe calea experienței, ne-am făurit medicina. De ce oare o infuzie din coaja amară a unui copac, pe care-l cunoaștem numai noi, tămăduiește frigurile ? Nici noi singuri nu știm de ce. Îi cunoaștem doar puterea

de vindecare... Mii de ani am urmărit stelele cerului și ne-am însemnat observațiile. Comparând aceste observații, am băgat de seamă că multe fenomene cerești se repetă periodic și am învățat să le prezicem din timp... Nu avem alte taine în afară de miile de observații adunate de noi. Dar ele sunt taine, pentru că noi ascundem experiența noastră față de cei neștiutori și numai în asta stă puterea noastră.

* Dar invocarea spiritelor ?

* Folosim multe mijloace ca să ne putem păstra înrâurirea și puterea. Cunoscând din timp când va avea loc o eclipsă de soare, noi spunem că mânia zeilor va întuneca lumina soarelui și doar datorită rugăciunilor noastre o vom reda oamenilor. Și mulțumită acestui lucru, îl facem chiar și pe rege să asculte de voința noastră.

* Dar regele nu știe ?

— Regele crede în astă taină și este tot atât de superstițios ca și cel din urmă sclav. Educația regilor se află în mâinile noastre... M-ai întrebat despre invocarea spiritelor... Reflectarea unor figuri de ceară cu ajutorul oglinzilor, pe un fond de aburi, precum și niște tuburi acustice... Iată ce sunt vedeniile... Într-o zi am să-ți explic cum se fac.

Krițna era uluit. După o clipă de șovăială, spuse:

* Dar asta-i o minciună !

* Și în ce constă adevărul ? Oare sentimentele înseși nu ne mint ? Și-apoi poporului îi plac minunile și tainele, iar noi i le oferim. Minciună ? Da ! Dar asta ne-a dat putința să ne consacram cu totul științelor și să facem multe descoperiri folositoare pentru popor.

* Atunci de ce n-ați împărtășit aceste cunoștințe și mulțimii ? Și cu ce se-aleg sclavii de pe urma acestor descoperiri atât de folositoare ?

Ațro-Sanu se posomorî :

— Sclavii ? Păi cine o să mai lucreze în mine dacă sclavii se vor ocupa de știință ?

Dar pe Krițna răspunsul acesta nu-l mulțumi. Un adevărat vârtej de idei și îndoieli prinse să i se învâlmășească prin minte. Căutând să se stăpânească, el întrebă :

* Ei, dar zeii ?

* Zeii nu există.

Krițna simți că i se învârtește capul. Privindu-l cu coada ochiului, Ațro-Sanu căută să mai îndulcească lovitura :

— Dacă vrei, ei există, numai că nu-s așa cum și-i închipuie regele și sclavii. Soarele este „divin” datorită puterii sale de a da viață, căldură și lumină. Nici un sclav nu-și îndeplinește îndatoririle cu mai multă conștiinciozitate ca soarele, atunci când răsare, se mișcă pe cer și apune. Dar poate oare el să-și micșoreze lumină sau să-și grăbească mersul ?

Soarele nu este un zeu, ci sclavul timpului și al spațiului.

Krițna tăcea cu capul plecat în piept. Chipul îi era palid, iar sprâncenele dese, încruntate. Suprema încordare a gândirii și lupta ce se dădea în sufletul său i se citeau pe față. Ațro-Sanu îl urmărea fără ca tânărul să bage de seamă, așa cum un medic urmărește bolnavul, după ce i-a făcut o operație primejdioasă.

— Krițna, știu că ți-e greu... îndoielile te sfâșie și te vor mai sfâșia încă... Dar ai să birui până la urmă... Iar când furtuna se va potoli în sufletul tău...

Intră un sclav.

Era un lucru neobișnuit. În timpul când Ațro-Sanu lucra, nimeni n-avea voie să pășească pragul camerei lui. Preotul își încruntă sprâncenele și bătu nemulțumit cu degetele-i uscate în masă :

— E ceva grabnic ?

Sclavul își îndoi un genunchi :

— De trei ori preaslăvite ! Vestitorul Soarelui și Elizair te roagă să-i primești, căci ce au ei să-ți spună nu suferă zăbavă !

— Dă-le drumul !

Elizair și Vestitorul Soarelui intrară cu capetele plecate. Ațro-Sanu îi binecuvânta ridicând mâna.

* Vorbiți...

* De trei ori preaslăvite ! începu Elizair. N-am îndrăznit până azi să vin să-ți tulbur pacea... De mult mă neliniștesc niște fenomene ciudate care se petrec în cer. Corpurile cerești parcă și-au schimbat locul. Drumul lor nu mai trece prin punctele fixate de piramidele și instrumentele noastre. Și mă gândesc: oare nu cumva aceste fenomene vestesc mari nenorociri? Și iată că a venit și Vestitorul Soarelui și spusele lui îndreptățesc temerile mele.

* Vorbește ! grăi Ațro-Sanu către Vestitorul Soarelui.

* De trei ori preaslăvite, am pornit în obișnuita mea călătorie prin ținuturile noastre, ca să strâng dările și să inspectez focurile, și pretutindeni ochii mei au văzut priveliști îngrozitoare. La răsărit și la apus de Atlantida, toate insulele sunt cuprinse de focul vulcanilor. Multe orașe au și pierit din pricina izbucnirilor vulcanice și a cutremurelor. Pământul se clatină, casele se prăbușesc și oamenii umblă de colo-colo, ca o turmă de oi speriate.

* Sărmană Atlantida ! spuse din nou Ațro-Sanu. Ai dreptate, Elizair, observațiile tale sunt legate de începutul unor evenimente triste, despre care vorbește Vestitorul Soarelui. Și totuși ai greșit, Elizair, căci planetele nu s-au mișcat din locul lor și stelele sunt la fel de neclintite ca și înainte.

* Dar cum rămâne cu observațiile mele ? Cercetează tu singur ! Ăsta-i adevărul. Am văzut cu ochii mei.

* Și tu te încrezi ochilor tăi ? Apoi, întorcîn-du-se spre Krițna, grăi : Iată o minunată pildă a „adevărului" tău. Ce zici, Elizair, dacă după ce-o să bei o cupă de vin tare, ți se va părea că totul în jur se învâртеște ?

Elizair roși de ciudă.

— Dar eu am fost treaz !

— Nu-i vorba de asta. Ți-nchipui oare că s-au mișcat din loc coloanele sau crezi că vei găsi în mintea ta explicația acestor fenomene ? Și totuși, așa este. Căci nu stelele și-au schimbat locul, ci piramidele, din care pricină vârful lor și instrumentele tale nu se mai potrivesc cu drumul obișnuit al stelelor.

Elizair era tare îngrijorat:

— Dar piramidele stau nemișcate pe pământ!

— Dar pământul el însuși ? Elizair începu să înțeleagă.

— N-ar fi mai simplu să socotim că pământul este cel ce s-a mișcat din loc, și nicidecum întreaga boltă cerească ? Căci, de fapt, așa și este. Forțele focului subteran au schimbat poziția pământului și astfel s-au mișcat din loc și toate punctele tale de observație. Chiar acum am cercetat fenomenele ce s-au petrecut înaintea îngrozitoarelor cutremure care au zgâlțâit Atlantida cu mii de ani în urmă... Atunci s-a întâmplat același lucru. Și tot ca și acum, întâi au început să erupă vulcanii de pe insulele învecinate cu Atlantida. Sunt mai mici decât Atlantida și forțele focului subteran au mai multă putere asupra lor, putind erupe mai lesne la suprafață ! Dar, vai ! Cercetările mele mă fac să cred că ne aflăm în pragul unei catastrofe nemaivăzute... Atlantida este condamnată... Cele spuse de Vestitorul Soarelui ne arată, fără urmă de îndoială, că suntem mai aproape de catastrofă decât am bănuț eu.

Elizair și Vestitorul Soarelui rămaseră muți de uimire. Numai Krițna nu-și trăda emoțiile, deoarece „forțele subterane” clocoteau în sufletul lui.

— Convocați pentru mâine Consiliul Suprem... Dacă suntem neputincioși să preîntâmpinăm această năpastă, să ne îngrijim cel puțin de salvare. Krițna, vestește la palat convocarea Consiliului Suprem.

Krițna urcă treptele și ieși pe terasa de marmură a palatului.

La picioarele lui se întindea Atlantida, scăldată în razele lunii și-n mireasma florilor. Ca întotdeauna, dinspre oraș se auzeau, înăbușite de distanță, cântece și acorduri de instrumente muzicale. În depărtare se deslușea răsuflarea uniformă a oceanului. Dar Krițna nu vedea nimic. El își prinse strâns capul între mâini și rămase așa, cu fața schimonosită, în bătaia luminii strălucitoare a lunii. Totul este minciună și iar minciună... Nu există zei... Nu există taine... Există numai chipul lacom și interesat al preoților care, din cunoștințele lor, fac o taină pentru ca să poată asupra poporul, iar ei să se scalde în belșug !" Privirea lui căzu asupra statuii de aur a zeului soarelui, ce scânteia în razele lunii. Deodată, cuprins de aprigă ură, Krițna zvârli statuia de pe pedestal, care, cu zgomot asurzitor, se rostogoli pe lespezile de marmură.

XII. RĂSCOALA SCLAVILOR

Preoții și curtea aflaseră de mult despre răskoala pusă la cale de sclavi, deși sorocul nu-l știau încă. Dealul Sfânt aștepta în liniște evenimentele. Până

acum, aceste răscoale nu constituiseră o mare primejdie „pentru stat”, adică pentru castele conducătoare : casa regală, preoții, comandanții de oști. Aceste răscoale semănau mai degrabă cu niște răzvrătiri neorganizate.

Totuși, de astă dată evenimentele se desfășurară altfel. Cu mult înainte de răsăritul zorilor, pe când era încă beznă, sclavii părăsiră tiptil-tiptil minele. De asemenea, fără cel mai mic zgomot, ei îi loviră prin surprindere în cap, cu târnăcoapele grele de bronz, pe supraveghetori și paznici. Și aceștia căzură ca niște snopi, fără să scoată un geamăt.

Nu trecu un ceas, și Orașul Negru se afla în mâinile răsculaților. Bezna și liniștea tănuiau faptele. Pe drumurile și cărările ce duceau spre Dealul Sfânt fuseseră postate detașamente de strajă pentru a-i împiedica să fugă pe supraveghetorii și paznicii care întâmplător ar fi scăpat și care ar fi putut să dea de veste celor de pe Dealul Sfânt de cele ce se petreceau. Era, de fapt, o simplă măsură de prevedere, deoarece în Orașul Negru nu rămăsese un singur paznic sau supraveghetor cu țeasta întreagă.

Sclavii se îndreptară spre minele vechi. Aici se afla comandamentul răsculaților.

— Chiar de nu vom învinge, îi vom face pe cei de pe Dealul Sfânt să simtă puterea crescândă a sclavilor – spuse „Răul”, adresându-se mulțimii. Cu orice preț, trebuie să punem mâna pe săbii și sulite de bronz. Arsenalele sunt păzite de detașamente mari de ostași, bine înarmați, pe care nu-i vom putea birui cu sapele și târnăcoapele noastre. Așadar, pentru a pune mâna pe armele aflate în arsenal, e nevoie să fim noi înșine bine înarmați. Vom găsi arme cu duiumul, gata făurite, acolo, la fabrică, cum s-ar zice chiar în mâinile noastre, căci fabrica este păzită de un detașament mai mic decât cel de la arsenal. Cu ăștia o să ne răfuim, de bună seamă, mai iute. Îndată ce-o să-i atacăm, ei au să aprindă focurile pentru a da alarma și a chema în ajutor legiunile de gardă. Trebuie să punem mâna pe fabrică la fel de repede și fără zgomot cum am făcut și cu Orașul Negru. Dar cum oare ?

— După câte știu eu – spuse Aksa-Guam – în zori, soldații care fac de pază la fabrică se schimbă și detașamentul pornește pe drumul Dragonului. Lângă cele două izvoare, drumul trece printr-un loc pustiu, o vale... Atacăm detașamentul, omorâm soldații până la unul, ne punem armurile lor, sosim la fabrică și-o ocupăm cât ai clipi. Fabrica o să fie a noastră, împreună cu toate armele găsite acolo.

* Dar parola ? întrebă Adișirna.

* Am aflat-o : „Șarpele și Soarele”.

Planul a fost acceptat. Și pe drumul Dragonului, lângă cele două izvoare, a avut loc prima luptă. Sclavii au lăsat detașamentul să treacă, apoi, la întoarcere, i-au tăiat calea, atacându-l din trei părți : din față, din spate și din flancul stâng ; în dreapta se căsca o prăpastie adâncă.

Deși atacul s-a produs prin surprindere, ostașii atlanților, căliți în luptă, se

apărare cu dârzenie. Scuturile îi ocroteau împotriva bolovanilor, iar sulițele lor, fiind mai lungi decât sapele și târnăcoapele sclavilor, le îngăduiau să-i lovească pe atacanți fără ca ei înșiși să aibă prea mult de suferit. Detașamentul ar fi putut fi lesne aruncat în prăpastie, dar trebuiau cruțate armele soldaților. Cât privește numărul, sclavii aveau superioritatea. Sulițele rămăneau înfipite în trupurile răsculaților și, înainte ca ostașii să le poată smulge din leșul celor uciși, zeci de mâini ale sclavilor se repezeau să înhațe arma și o trăgeau cu putere, în ciuda loviturilor ce plouau cu nemiluita de pretutindeni. Încetul cu încetul, aproape toate sulițele trecură în mâinile sclavilor. Mișcările soldaților erau stânjenite de drumul prea îngust.

Pierzându-și sulițele, ei începură să se bată cu săbiile. Dar sulițele mănuite de sclavi își dovediră superioritatea ; săbiile erau mai scurte decât sulițele. Ostașii cădeau secerați unul după altul, umplând cu trupurile lor tot drumul, ceea ce îngreuna și mai mult mișcările celor rămași.

Detașamentul era condamnat...

Nu se scurse un ceas și el se prefăcu într-un morman de cadavre. Nici un om nu mai rămăsese în viață. Sclavii luară repede armurile soldaților, le spălară de sânge la izvor și se îmbrăcară cu ele. Aksa-Guam își puse armura comandantului și astfel porniră la drum. Nu lăsară decât un detașament de pază.

La fabrică, „schimbarea gărzii” s-a desfășurat cu bine. Comandanții detașamentelor și-au spus parola și strajă de noapte, zăngănindu-și armele de bronz, porni pe drumul pe unde se întorcea de obicei. Până la sosirea lor, toate leșurile fuseseră aruncate în prăpastie, drumul curățat și urmele încăierării șterse cu desăvârșire.

Nimicind micul detașament de pază din interior, lucru care de altfel nu constituise o greutate, marele atelier unde se făureau arme de bronz căzu în mâinile răsculaților. Aici găsiră șapte mii de săbii și sulițe gata să iasă pe poartă și cinci mii neșlefuite încă, dar bune spre a fi folosite în luptă. Sclavii erau în culmea bucuriei. Niciodată o răscoală nu începuse atât de bine.

Încrederea că vor birui Dealul Sfânt se întărea în sufletul lor.

Se apropiau zorile și trebuiau să se grăbească pentru a isprăvi și cu arsenalul, iar până la răsăritul soarelui să aibă vreme să-și treacă forțele principale în munți.

Înarmați, sclavii reprezentau acum o puternică forță militară, care se îndrepta spre arsenal. Echipamentul lor îi înșelă pe cei din garnizoana arsenalului.

— Cine sunteți ? întrebă o patrulă.

— Din porunca lui Ketțal-Kootla, șeful suprem al armatelor din Atlantida, vin legiunile „de pază” pentru întărirea garnizoanei – răspunse Aksa-Guam.

Jumătate din sclavi reușiseră să treacă podul când înșelăciunea fu dată în vileag, și asta tot din pricina răsculaților, căci o parte dintre ei, prea zeloși, care

nu căpătaseră arme, urmau detașamentul înarmați numai cu târnăcoape. Au fost observați și se dădu alarma. Dar era prea târziu. Săbiile se încrucișară sfâșiind liniștea nopții cu zăngănitul bronzului. Soldații atlantiilor se băteau cu obișnuita lor dârzenie. Sclavii îi alungau, iar ei se retrăgeau în interiorul uriașului arsenal, luptând pentru fiecare palmă de pământ. Ușile mari ale magaziiilor se spărgeau trosnind, și mulțimi de sclavi, pe jumătate goi, se năpusteau înăuntru, ieșind de-acolo cu tot armamentul de luptă. Victoria era de partea răsculaților.

Mai avură loc încă câteva ciocniri răzlețe, chiar în interiorul magaziiilor și prin ungherele curților largi și pavate, în vreme ce masele de sclavi înarmați porniseră în marș fulgerător pe un drum larg de munte, care ocolea Dealul Sfânt. Scurtele încăierări cu detașamentele care făceau de pază pe drumuri n-au putut ține în loc această revărsare tumultuoasă.

Într-o singură noapte, sclavii, lipsiți de arme și putere, se transformaseră într-o oaste amenințătoare, înarmată cu șaisprezece mii de săbii și sulite.

În ciuda tuturor măsurilor de prevedere, ei nu izbutiră să ascundă celor de pe Dealul Sfânt ocuparea arsenalului. Arsenalul se găsea chiar la poalele Dealului Sfânt și zgomotul luptelor ajunsese acolo sus, străbătând liniștea nopții. Dar tot datorită acestei bătălii angajate aici, la arsenal, răsculații au putut să-și deplaseze forțele principale departe, în munți, mai înainte ca cineva să prindă de veste. Conducătorii acestei numeroase oștiri erau „Chiorul” și Adișirna. „Îndârjitul” și Aksa-Guam aveau greua sarcină ca, în fruntea unor forțe mai mici, să ia cu asalt Dealul Sfânt, dinspre sectorul cel mai bine apărat, și să primească asupra lor lovitură principală a celor mai bune legiuni de cavalerie ale atlantiilor – „Neptun” și „Neînvinșii”.

Sub soarele dimineții, Dealul Sfânt strălucea cu bronzul templelor și palatelor sale, când Aksa-Guam și „Îndârjitul”, în fruntea detașamentelor lor, se apropiară de canalul circular, aflat jos, la poale. Podurile fuseseră ridicate. Tot malul pe partea Dealului Sfânt ardea ca un perete de aramă – erau armele soldaților așezați în ordine de bătaie.

Văzând pădurea deasă de sulite a dușmanului, sclavii își pierdură cumpătul... Canalul le tăia drumul. Cele două tabere vrăjmașe nu statură multă vreme cu mâinile-n sân.

În albia canalului, lângă mal, se aflau nenumărate nave mici. „Îndârjitul” arătă cu mâna spre ele și deodată toți se puseră în mișcare : sclavii trăgeau barcazele și felucele într-un singur loc, și sub ploaia de sulite aruncate de pe celălalt mal, înjghebară la iuțea poduri plutitoare. Malul se ridica deasupra apei la o înălțime de un stat și jumătate de om, dar lucrul acesta nu fu o piedică. Răsculații porniră pe pod și, urcându-se unul peste celălalt, începură să se cațăre pe mal. Sulitele ce se abăteau de sus îi făceau să se prăvălească în apă și curând, pe nave și lângă mal, trupurile lor alcătuiră o movilă pe care se târau, ca niște furnici, mereu alți și alți sclavi. Tot canalul se înroșise de sângele

răsculaților, iar cadavrele lor acopereau fața apei, plutind în jos pe cursul ei. Dar principalul fusese făcut : mai înainte ca soarele să ajungă în înaltul cerului, sclavii se aflau pe celălalt mal. Mulți dintre ei păseau pentru prima oară pe Dealul Sfânt. Soldații se retrăseseră pe un platou larg din fața canalului ca să se poată mișca mai în voie, și aici începu o luptă pe viață și pe moarte, o luptă îndelungată.

Atlanții aveau marele avantaj că se aflau pe deal, în vreme ce sclavii erau jos, pe un cimp îngust, în spatele lor fiind canalul. Întăriri puteau primi doar pe măsură ce cucereau terenul din fața lor. Mormanele de cadavre le stânjeneau mișcarea. Sclavii începură să dea semne de oboseală. Atunci atlanții atacară cu mai multă înverșunare. Sosi clipa când răsculații, înghesuți în canal, puteau fi azvârliți în apă. „Îndârjitul” și Aksa-Guam luptau în prima linie. Privind în jur, „Răul” văzu că ai lor se retrag.

„Sfârșitul!” îi fulgeră prin gând.

Dar în clipa aceea, în rândurile soldaților se petrecu o învălmășeală. Cei din spate se retrăgeau în grabă.

După cum s-a aflat mai târziu, în munți situația atlanților era desperată. Adișirna și „Chiorul” se prăvăliseră asupra lor ca o avalanșă, ajungând până la palatul regal. Într-acolo au fost chemate întăririle. Detașamentele lui Aksa-Guam și ale „Îndârjitului” răsuflară mai în voie. Curând, sclavii trecură la ofensivă și începură să-i alunge pe dușmani spre vârful Dealului Sfânt."

Chiar atunci, pe Dealul Sfânt aveau loc evenimente care au hotărât soarta răscoalei.

În noaptea când sclavii s-au răsculat, regele Guan-Atagueragan dădea un ospăț regilor supuși lui, care urmau să plece, după ce asistaseră la sărbătoarea soarelui.

În scopul de a-i uimi pentru ultima oară cu bogăția și măreția curții sale, ospățul avu loc în sala de smarald, aflată în partea subterană a palatului. Toți pereții acestei uriașe săli erau acoperiți, de sus până jos, cu pietre prețioase. Nestematele, așezate după coloritul lor, închipuiau tot felul de flori și peisaje fantastice.

Pe cerul de bronz strălucea un soare de topaz, iar copaci de crizopraz își oglindeau frunzișul în ape de smarald. Berili galbeni și trandafirii, rubine împletite în coronițe se înălțau din iarba de crizolit.

Tronul se afla lângă un perete bătut tot în smaralde, ale căror bogate nuanțe alcătuiau desene complicate. Era un adevărat zid de smarald, despărțit de peretele principal printr-un coridor în care ardeau făclii. Văpaia torțelor răzbătea prin smaralde, producând extraordinare efecte de lumină.

Regele știa de răscoală. Ospățul fusese înadins prelungit pentru ca, o dată cu sfârșirea lui, ordinea pe Dealul Sfânt să fie restabilită și regii oaspeți să nu afle de răscoală. Lucrul acesta era cu atât mai lesne de îndeplinit, cu cât în sala de smarald nu putea pătrunde nici un zgomot de la suprafață.

Dar răsculații se năpustiră și în această încăpere închisă.

Înainte ca soldații, trimiși ca întăriri, să vină în ajutorul celor care luptau în munți, Adișirna și „Chiorul” pusese mâna pe palat. Zăngănitul săbiilor răsună în încăperea vecină și, deodată, sclavii înarmați năvăliră în sala de smarald. Gărzile de onoare ale regelui și însuși oaspeții fură nevoiți să pună mâna pe săbii.

Numai Guan-Atagueragan ședea pe tronul lui, cu aerul măreț al unei statui, și urmărea bătlia. Dar sufletul îi era cuprins de tulburare. Garda palatului și regii se luptau cu bărbăția desperării, însă rândurile lor se răreau pe fiecă clipă.... Moartea își ațintise privirea în ochii regelui Atlantidei.

În clipa când cădeau ultimii apărători ai palatului, Guan-Atagueragan își aminti deodată de o cale de salvare. Vroia să întâmpine moartea mândru, așa cum se cădea regelui Atlantidei, dar gândul că ar putea scăpa cu viață îl făcu să-și lepede masca măreției. Coborî în grabă treptele tronului, își scoase sabia grea de bronz, strânse cu putere mânerul ei bătut în diamante și, izbind o singură dată, brăzdă peretele de smarald. Apoi din câteva lovituri izbuti să facă o spărtură în zid. Smaralde mari cât bobul de mazăre se rostogoliră pe podeaua de mozaic. Regele își făcu vânt prin spărtură. Pe urmele lui însă porniră și câțiva sclavi. Deodată, unul din ei zări nestematele mari și se aplecă să le culeagă, adunîndu-le cu pumnii și virîndu-le apoi în gură și în armură de bronz. Alți sclavi, venind în fugă, se împiedicară de el și căzură jos, astfel că un morman de trupuri acoperi trecerea.

Regele fugise...

Cuprins de o mânie turbată, „Chiorul” se apropie de peretele spart, lângă care se înălța o clădire de trupuri omenești, și începu să-i bată pe sclavi. Cu sabia ridicată deasupra capului și fluturînd-o în văzduh, Adișirna îi chema la ordine. Dar totul era în zadar. Văzînd că dușmanii pieriseră din fața lor, răsculații se răspîndiră pîlcuri-pîlcuri prin sălile palatului și începură jaful. În camere găsiră amfore uriașe pline cu vin. Își turnau băutura în scuturile lor rotunjite și, istoviți de arșiță și de luptă, sorbeau cu lăcomie și cădeau pe loc, beți-morți.

XIII. SFÂRȘITUL RĂSCOALEI SCLAVILOR

De îndată ce preoții aflară de izbucnirea răskoalei, ei se întruniră în consiliu, într-una din piramide. Aici erau în deplină siguranță. Trecherile subterane care legau palatele cu piramidele fuseseră tainic zidite. Slujitorii preoților aduceau mereu știri cu privire la desfășurarea luptei.

În ciuda poruncii trimise de prelați comandanților de a înăbuși răskoala, se primeau totuși vești neliniștitoare. Sfârșitul bătliei care se prelungea era îndoielnic. Jur împrejurul Atlantidei se aflau masate garnizoane uriașe. Cu ajutorul lor, răskoala putea fi foarte ușor înăbușită, căci fiecare ceas aducea preoților pagube nespuse de mari : sclavii le distrugau palatele și apoi

majoritatea lor constituiau „averea mobilă” a preoților. Această marfă vie era destul de bine cotate la Bursa Mării.

Numai spre apusul soarelui, succesul soldaților se arată în sfârșit limpede. Armata „Chiorului” și a lui Adișirna fusese împinsă în munți și împrăștiată prin păduri. „Chiorul” fusese omorât în palat, iar trupul lui îl ciopârțiră soldații lui „Neptun”. Adișirna-Guanci dispăruse fără veste.

Venind de hac forțelor principale ale sclavilor, atlanții porniră să se răfuiască cu resturile armatei lui Aksa-Guam și „Îndârjitului”. Sclavii erau împinși spre canal, unde cădeau și se înecau pe loc.

Un grup nu prea mare de răsculați, în frunte cu „Îndârjitul”, se luptau ca niște lei furioși, apărând podul și acoperind retragerea.

În cele din urmă, „Îndârjitul” căzu cu beregata străpunsă. Dealul Sfânt fusese curățat de rebeli. Nu rămăseseră decât grupuri răzlețe de sclavi, pe care ostașii îi goneau ca pe niște ogari, îi alungau prin curți și fundături și îi omorau fără cruțare. Rănit la mână și la cap, Aksa-Guam se pierdu de detașamentul „Îndârjitului”. Apărându-se de soldații care îl urmăreau, el se ascunse în scobitura zidului de bronz ce împrejmuia palatul marelui preot Ațro-Sanu, lipindu-se cu spatele de portița strâmtă de bronz. Din pricina oboselii și a pierderii de sânge, Aksa-Guam simțea că i se învâртеște capul și ochii i se împăienjeniră. Ca în somn, își mișca mecanic sabia, apărându-se de loviturile sulitelor.

Pe neașteptate, portița se deschise în spatele său și el fu cât pe-acî să cadă jos. Crezând că-i o capcană, se întoarse și-l văzu în fața sa pe Krițna, învățăcelul lui Ațro-Sanu. Krițna îl sprijini să nu se prăbușească și, apucîndu-l de mână, îl trase dincolo de prag. Tot atunci se năpusti și un soldat. Krițna smulse sabia din mână slăbită a lui Aksa-Guam și-l lovi pe ostaș în cap. Acesta se prăbuși, dar îndată apărî altul. C-o sulită lungă, el străpunse pieptul lui Krițna.

— Închide portița – apucă să strige învățăcelul și se prăbuși într-un lac de sânge.

Aksa-Guam trânti portița și trase zăvorul greu de bronz.

Apoi se aplecă spre Krițna. Ochii acestuia priveau împăienjeniți, iar sângele îi curgea șuvoi din rana de la piept și din gură.

— Mor... E mai bine așa... Totu-i minciună și fățarnicie... Și viața e o minciună... – bolborosea el, răgușit, cu glasul frânt. Lasă-mă... fugi...

Și Krițna își lăsă capul pe pământ. Un tremur ușor îi cuprinse trupul. Aksa-Guam porni încet prin grădină. Nu se mai gândea să fugă... nu se mai gândea la nimic. Se simțea prea zdrobit, zdrobit îi era și trupul, și sufletul. Dincolo de zid răsunau zgomotele luptei care se îndepărta mereu, răsunau strigăte și gemete.

Aici, ca întotdeauna însă, era liniște și pace.

Palmierii își arătau în lumina asfințitului coroanele lor ca niște evantaie și

strălucind ca focul. Florile răspândeau o mireasmă amețitoare. În frunzișul fremătător al copacilor se zbenguiau și țipau papagali cu pene albe și trandafirii sau verzi și roșii, legați de piciorușe cu lănțișoare de aur.

Bună dimineața, Ațro-Sanu – strigă în urma lui Aksa-Guam un papagal.

Tânărul preot coborî cărarea galbenă de nisip, cu tufe de liliac alb și cu tuberoze albe înflorind de o parte și de alta. Mirosul lor puternic și dulceag îl amețea.

Pe creanga unui portocal bogat ședea o maimuță dresată și curăța cu atenție un fruct mare și copt. Văzîndu-l pe Aksa-Guam, rupse o portocală din pom și, chicotind batjocoritor, o azvârli după el. Asemenea unei mingi, fructul se rostogoli pe cărarea gălbuie.

Aksa-Guam își aminti că nu pusese nimic în gură din ajun. Ridică portocală și începu s-o mănânce cu plăcere, sorbindu-i aroma parfumată și sucul dulce. Maimuța îi strigă ceva în limba ei. Tânărul zâmbi fără să vrea și-i făcu un semn cu capul. Drept răspuns, maimuța începu și ea să dea repede și binevoitor din cap. Și, lucru ciudat, Aksa-Guam își simți sufletul mai ușor.

Apoi se apropie de bazinul de marmură, își scoase armura grea și se spală în apa rece de izvor. Rămânând în tunică scurtă și neagră de preot, care avea brodate pe piept însemnele preotești – discul soarelui și litere de aur – se simți mai la largul său. Se întinse cu plăcere pe iarba verde, dezmoțîndu-și mâinile și picioarele ostenite.

„Dacă nu m-ar dura rănilor, m-aș simți chiar foarte bine”, se gândi el.

O oboseală dulce îi cuprinse trupul. Închise ochii fără să vrea și ațipi. Deodată, îmboldit parcă de ceva, se trezi și se sculă în capul oaselor. Ața ! Ce s-o fi întâmplat cu ea ? Cum de-a putut s-o uite atâta vreme ! Ața, care-l rugase să-i îngăduie să lupte împreună cu el!

„Multe dintre sclavele noastre se înarmează și pornesc spre Dealul Sfânt că să moară sau să biruie... Eu nu pot să rămân acasă... Sunt puternică și vreau să fiu cu tine...”

Dar el își impusese voința și-o convinsese să nu plece, spunându-i că, dacă ea va fi alături de el pe câmpul de bătaie, teama pentru viața ei îi va stăruia veșnic în minte, ceea ce ar putea duce la moartea lor și la înăbușirea răscoalei.

Cu ochii plini de lacrimi, Ața își luase rămas bun de la el în noaptea trecută, la minele vechi.

„Ce s-o fi întâmplat cu ea ?... Nu cumva s-o fi dus să mă caute și or fi omorât-o soldații ?”

Dintr-un salt fu în picioare și porni repede în jos, pe potecă. Se cațără pe un zid, sări dincolo și începu să coboare de pe Dealul Sfânt.

Drumul cel mai scurt trecea pe lângă palatul tatălui său, acum mort. O clipă, Aksa-Guam stătu la îndoială, dar apoi se îndreptă cu pași hotărâți într-acolo. Între timp, drumul fusese curățat de cadavrele sclavilor. Din când în

când, întâlnea detașamente de soldați. Dintre locuitorii Dealului Sfânt erau puțini aceia care știau despre participarea lui la răscoală. Veșmîntu-i preoțesc îi îngăduia să treacă fără a fi oprit.

Apropiindu-se de palatul părintelui său, Aksa-Guam încetini pasul fără să vrea. Clădirea era așezată cu fațada spre drum, înălțându-și coloanele grele deasupra zidului de bronz. Deodată tînărul se opri locului, și simți că i se tăie răsuflarea.

La una din ferestre stătea maică-sa, cu părul cărunt despletit, privind ca o nebună. Îl recunoscuse îndată și, arătîndu-1 cu degetul mâinii întinse, izbucni într-un hohot isteric :

— Iată-l, iată-l ! strigă ea. Pui de năpârca ! Pui de năpârca ! Unde ai ascuns capul tatălui tău ? Agușata are nevoie de el, căci îl îmbălsămează. Cine-a văzut mumie fără cap ? Adu capul lui taică-tu ! Adu capul lui taică-tu !

Două sclave o apucară de subsuori și o luară cu silă de la geam. Astupându-și urechile, Aksa-Guam o rupse la fugă, dar strigătele mamei sale îi stăruiau în auz:

— Adu capul lui taică-tu !

Și numai când ajunse, gonind așa, la podul de peste canal, se mai liniști puțin.

Sărmana maică-sa... Capul părintelui său... el zace în minele vechi... Cap de preot... Și Aksa-Guam nici nu știe măcar dacă l-au îngropat...

XIV. MOARTEA ATEI

Orașul Negru încă nu se liniștise. Pîlcuri-pîlcuri de sclavi umpleau ulițele. Dar soldații atlanților nu-i mai urmăreau, deoarece Dealul Sfânt fusese curățat, iar de pedeapsă sclavii nu puteau scăpa.

În piața largă, de unde porneau două drumuri, Aksa-Guam fu recunoscut de un sclav :

* Priviți-1, el e ! Iată-l ! Iată-l pe Aksa-Guam, regele sclavilor !

* Trădătorule !

* Vânzătorule !

Mulțimea îl înconjură și începu să azvârle cu pietre în el. Femeile, furioase, îl amenințau cu pumnii și răcneau :

* Dă-mi înapoi bărbatul ucis !

* Mi-ai omorât feciorul !

* Unde-i fratele meu ?

Un sclav se repezi la el și-l doborî la pămînt, zvîrlindu-1 pe un morman de pietriș. Apoi îi înfundă pe cap chivără sa roșie și începu să strige :

— Încoronarea regelui sclavilor !

Cercul mulțimii adunate se strîngea tot mai mult. O ploaie de pietre se abătu asupra lui Aksa-Guam. Plin de sânge, alb la față, el stătea cu chivără

roșie în cap, uitându-se la lume, fără să vadă nimic.

— Ce să ne tot zgâim atât la el! vorbi un sclav berber, cu sulița în mina. Oare în vinele lui nu curge tot sângele dușmanilor noștri ? la feriți în lături !

Sclavii se dădură la o parte și berberul făcu vânt suliței drept spre pieptul lui Aksa-Guam. Dar, înainte ca armă să-l străpungă, din mulțime răsună un strigăt deznădăjduit de femeie și un trup se azvârli între Aksa-Guam și sulița ce zbura.

Sulița străpunse pieptul tinerei femei.

Era Ața.

Ea întoarse capul spre Aksa-Guam și izbuti să-i spună doar atât :

* Viața mea... – sângele îi năvăli pe gură și țâșni din rană, iar fata amuți, horcăind greu.

* Ața ! strigă Aksa-Guam, dar puterile îl părăsiră, își pierdu cunoștința și se prăvăli de pe mormanul de pietriș, alături de trupul Atei.

Mulțimea se dădu speriată în lături și încremeni, tulburată de moartea neașteptată a fetei.

Același sclav berber, cuprins de furie că lovitura lui precisă, cu care voise să se laude în fața tuturor, nu-și atinsese ținta, strigă :

— Din pricina lui a mai murit o sclavă ! Moarte lui ! și se năpusti spre Aksa-Guam.

Câțiva sclavi îl urmară :

— Stai, câine ! strigă deodată Guamf, ivindu-se din mulțime și apărând cu trupul său trupul Atei și al lui Aksa-Guam.

Sclavii se opriră nedumeriți. Toți îl cunoșteau pe bătrânul Guamf și-i purtau respect.

* Pleacă de-aici, bătrâne ! zise sclavul berber, cu glas scăzut.

* Sunteți fiare sau oameni ? se năpusti Guamf asupra lui. Nu v-ajunge sângele pe care l-ați vărsat ? Atunci omorâți-mă pe mine, un bătrân ! Și, adresându-se sclavului berber, vorbi mai departe : Tu unde ai fost, Șirna, atunci când noi am luat cu asalt Dealul Sfânt ? Nici unul din sclavii care au luptat acolo n-a ridicat mâna asupra lui Aksa-Guam. Oricine ar fi fost el, a luptat alături de noi și pentru noi și-a primejduit viața ca cel din urmă dintre sclavi. De unde ai sulița, Șirna ? Da, sulița cu care ai vrut să-l ucizi pe Aksa-Guam și ai ucis-o pe nepoata mea ? Ai ridicat-o din drum, după bătălie ! Te cunosc eu pe tine și pe cei de teapa ta ! Când sunteți oropsiți, vă lingușiți pe lângă supraveghetor și-i denunțați pe-ai voștri. Când luptăm, voi stați frumușel ascunși în casă și așteptați să vedeți cine învinge, ca să puteți lovi cu copita pe cel căzut. Viața noastră, a tuturor, ar fi fost mai ușoară, de nu s-ar fi născut pe lume oameni de teapa voastră. Și tu te încumeți să-l judeci pe cel învins ?

Sclavul berber se rușina și se mistui în mulțime.

— Voi, sclavi, luați aminte la spusele mele ! grați mai departe bătrânul. Aksa-Guam și-a pierdut tatăl, mama lui și-a pierdut mințile. Fata pe care a iubit-

o zace în fața voastră, cu pieptul străpuns de suliță. El nu se mai poate întoarce pe Dealul Sfânt.

Fără să asculte până la sfârșit vorbele bătrânului, mulțimea de sclavi se trase deodată într-o parte și toți o rupseră la fugă spre mine. Pe drum, dinspre Dealul Sfânt, venea încet un detașament de călăreți. Nu trecură cinci minute și piața rămase pustie. Se auzea doar țăcănitul potcoavelor de bronz pe drumul pietruit și zăngănitul armelor.

Așa cum se cuvine unor învingători, soldații atlanți, mândri și plini de încredere în ei, trecură încet, la pas, fără măcar să-și arunce privirile asupra pilcului de oameni aflat lângă mormanul de pietriș : prea erau multe cadavrele care zăceau în drum, iar bătrânul acela nenorocit nu merita atenția lor.

Se lăsase o liniște desăvârșită, tulburată doar de zumzetul câtorva muște albastre, strălucind în razele asfințitului, care zburau în jurul rănii deschise a Atei.

Guamf îl trase mai la o parte pe Aksa-Guam și ascunse în dosul unui tufiș trupul fetei. Tânărul își veni în fire. Bătrânul îi puse cu blândețe mâna pe umăr și-i spuse, arătându-i spre minele vechi :

* Nu te mânia prea tare pe ei. E greu să te înhami din nou la jug... Ți-ai aduci aminte cât de tare m-am supărat eu pe tine când mi-ai vorbit despre eliberarea sclavilor ? Veni-vă oare ziua aceea, au ba ? Poate că odată, peste mii de ani, va răsări și steaua noastră și ne va tămădui rănile. Dar atunci noi nu vom mai fi pe lume și poate că nu va mai rămâne nici urmă din Atlantida... Și nimeni nu va ști că noi am luptat pentru eliberarea sclavilor și că am trimis, peste milenii, salutul nostru acelora care vor fi mai fericiți ca noi.

Apă... – șopti răgușit Aksa-Guam și gemu de durere.

XV. OSÂNDIȚII

Adunarea Consiliului Suprem se deschise în sala de aramă din palatul regal, ai cărei pereți erau acoperiți cu plăci de aramă, împodobite cu basoreliefuri ce înfățișau faptele războinice ale regilor Atlantidei. Armele de bronz, atârdate pe pereți, arme din toate epocile, începând cu primele, grosolan lucrate, până la săbiile și armurile din ultima vreme, frumos migălite și șlefuite cu grijă, dădeau acestei săli un aspect de muzeu. Toți membrii Consiliului Suprem se aflau de față, în afară de marele preot Ațro-Sanu.

Dar regele nu-l mai așteptă. Stând pe tronul înalt de bronz, înconjurat de jilțuri, așezate în semicerc și ocupate de membrii consiliului, regele deschise adunarea.

— În numele soarelui și prin voința noastră... În Atlantida s-au petrecut lucruri nemaiauzite. Sclavii răsculați au vrut să-mi ia viața mea sfântă. De mina acestor oameni de rând, vrednici de dispreț, au murit toți oaspeții mei și regii. Numai regele din Așșur a scăpat de la această moarte năprasnică, fiindcă a

fugit după mine, precum și scumpul meu frate, regele Atțorului, care nu era la palat, aflându-se bolnav. La răscoală – ce rușine cumplită ! – a luat parte unul dintre fiii preoților. Dar tatăl a plătit cu capul trădarea fiului... Celor ce-au pus la cale răzmeriță, Aksa-Guam-Itța – fie ca mânia zeilor să cadă asupra capului său – Și sclavul Adișirna-Guanci – deschiză-se pământul înaintea lui ! – nu li s-a dat de urmă până acum. Cine-i vinovat de asta, Ketțal-Kootla ?

Comandantul de oști își pleacă fruntea.

* Îi vom găsi, măria ta, fii de trei ori preaslăvit...

* De nu vor fi prinși, vii sau morți, înainte ca soarele să apună de trei ori după Dealul Leului, tu, Ketțal, n-ai să-l mai vezi răsărind a patra oară. Iar sclavii... Și, clocotind de furie, regele se ridică de pe tron, ceea ce era o încălcare cu totul neobișnuită a etichetei Oh, mânia mea nu cunoaște margini ! Fie că sclavii toți, neam de neamul lor, să țină minte ce înseamnă minia regelui Atlantidei. Am să-i omor pe toți până la unul. Am să-i supun la atari cazne, că se va cutremura pământul. Și am să poruncesc ca din țările supuse nouă să fie aduși alți sclavi ! Sclavii sunt osândiți. Toți până la unul...

Ketțal-Kootla oftă din greu :

— Nu te mânia, măria ta, fii de trei ori prea-slăvit... Aproape toți sclavii au părăsit Orașul Negru... și-au fugit atât de grabnic, c-au lăsat în vetre aluatul dospit. Ei s-au ascuns în inima pădurilor... Doar moșnegii, babele și orfanii au mai rămas.

— Și tu, câine bătrân, n-ai știut să urmărești aceste fiare... Asta-i trădare ! Toți sunteți trădători și uneltiți împotriva mea ! Încercuiți pădurile !

— Le-am și încercuit.

* Străbateți drumurile în lung și-n lat, cu câini de vânătoare.

* Suntem pe urmele fugarilor și mulți au și fost prinși.

* Să fie hăituiți că fiarele sălbatice ! Toată Atlantida să fie scăldată în sângele lor !

Deodată, în sală se stârni un freamăt. Pe o litieră neagră, slujitorii templului îl purtau în pas domol pe marele preot Ațro-Sanu.

Sprijit de braț, preotul coborî încet din litieră, îl binecuvânta pe rege, se apropie de jilțul său și, fără să se așeze, grăi către rege :

* De trei ori mare, puternic, neînvins și ocrotit de zei, rege al Atlantidei ! Pieptul meu bătrân e sfâșiat de durere. Ochii mi-s secați de lacrimi și limba nu mai îmi dă ascultare... Dar zeii nemuritori mi-au poruncit să-ți vorbesc despre cumplita năpastă ce se apropie de Atlantida... Vai, vai, vai!

Noi toți am greșit în fața zeilor și mânia lor s-a abătut asupra noastră... Guan-Atagueragan păli.

* Vorbește mai repede, ce vrei să spui ? Întrebă el, cu glas surd.

* Atlantida e osândita... Atlantida trebuie să piară într-un îngrozitor cutremur. Focul o va mistui. Zeii mi-au dezvăluit în noaptea trecută că pieirea Atlantidei este hotărâtă. Zeul soarelui, arzând și amenințător, mi s-a arătat

mie, cu chip de soldat. Veșmintele lui erau ca bronzul topit și fața lui te orbea. Și el mi-a zis : „Salvați-vă ! Salvați-vă până nu e prea târziu ! Căci nu va rămâne piatră pe piatră și nu va rămâne în viață nici o vietate. Focul va arde și oceanul va înghiți Atlantida. Și acolo unde se înălțau munți înalți, numai valurile mării își vor ridica crestele înspumate, și chiar amintirea Atlantidei va pieri în veacuri !"

Ațro-Sanu vorbea amenințător ca un proroc și fiecare cuvânt rostit de el îngheța inimile...

Regele se lăsă pe spate, își încleșta mâinile pe brațele jilțului și închise ochii. Obrazul lui fu cuprins de un tremur.

* Minți, bătrâne ! Voi toți mințiți ! Eu nu vă cred ! Vreți să mă speriați ! Oare nu pentru că v-am micșorat veniturile ?

* Atlantida nu va scăpa de la pieire. Ziua cumplită a judecății se apropie ! exclamă Ațro-Sanu.

Și vrând parcă să adeverească vorbele acestea, o zguduitură subterană, puternică și ondulatorie, cutremură palatul.

Torțele se stinseră, armele de bronz căzură la pământ zăngănind. Jilțurile preoților și tronul regelui se clătinară. Cu un zgomot asurzitor, zidul cel mare crăpă în două. Și toată podeaua de mozaic, începând de la ușă, fu brăzdată de o crăpătură mare, ce se îngusta treptat, ajungând până la treptele tronului.

Regele se uita cu groază la ea, de parcă ar fi privit un șarpe care se târa, gata să-l muște.

De afară se auziră strigăte și plânsetul femeilor și al copiilor speriați. Dar în sală stăruia o liniște apăsătoare. În aceste câteva clipe, toți cei de față trebuiau să se împace cu gândul care le răsturna întreaga lor viață. Dar era atât de neobișnuit, de ciudat și de absurd, încât creierul refuza să înțeleagă... Și regele privea ca hipnotizat crăpătura sinistră, fără să poată rosti un cuvânt.

Pământul se zgudui din nou. Armele rămase încă pe pereți zăngăniră, iar turțurii de cristal ce împodobeau torțele de bronz prinseră să se legene.

Regele se sculă de pe tron și, uitând de etichetă, se apropie de fereastră, ca să-și răcorească tâmpile. Vântul aducea până la el briza proaspătă și sărată a oceanului. Guan-Atagueragan privi în jos, spre luminile Atlantidei care se așternea la poalele Dealului Sfânt.

— Sărmană Atlantida !... șopti el, repetind cuvintele lui Ațro-Sanu.

Copleșit și buimac, se întoarse către cei din sală, își trosni degetele mâinilor împodobite cu inele și, plimbându-și privirile asupra preoților, îi întrebă :

— Ce putem face acum ?

Membrii Consiliului Suprem se ridicară din jilțurile lor și se strânseră laolaltă, vorbind cu glas tare. Tot aerul solemn al adunării dispăru fără urmă. Vorbeau toți odată, gesticulând, fără să se asculte unul pe altul. Numai Ațro-Sanu păstra o tăcere deplină, arătând un calm desăvârșit.

— Liniște ! grăi el. E rușinos ! Voi doar nu sunteți sclavi ! Dacă ne pierdem capul, cine oare se va îngriji de salvarea noastră ?

Nimeni nu mai scoase o vorbă. Toți amuțiră, stingheriți.

— Cu Atlantida s-a sfârșit – continuă marele preot. Trebuie să ne gândim la salvarea noastră și ea nu poate fi decât una singură : fuga. Să ne pregătim de drum, fără a mai pierde o clipă. Trebuie să luăm cu noi armele, armata, iată lucrul cel mai de seamă, căci va trebui să clădim din temelii toată puterea și măreția noastră... Mulți dintre prietenii noștri ne vor deveni dușmani. Trebuie să luăm cu noi bogățiile, animalele, grâne de sămânță. Flota noastră poate transporta numai armata. Pentru locuitorii Dealului Sfânt și pentru cetățenii liberi, trebuie să construim noi și uriașe corăbii. Ne-așteaptă furtuni și potop de ploi, și corăbiile trebuie să fie în așa fel construite, ca să le poată ține piept! Să ne-apucăm îndată de lucru, fiecă clipă e prețioasă.

* Dar cine va construi corăbiile ? Cine va lua asupra-și întreaga muncă pentru pregătirile de drum ? Sclavii au fugit ! spuse Kuntinașar.

* Trebuie să-i aducem înapoi – răspunse Ațro-Sanu. Să li se dea de știre că i-am iertat și-o să-i punem noi din nou la muncă.

* Niciodată ! exclamă mânios regele. Cum, să-i iert pe răzvrătiți? Pe cei ce-au vrut să ia viața regelui ? Niciodată ! îi vom pune la lucru pe ostași !

* Soldații vor avea și ei destulă treabă ! îndrăzni să zică Ketțal-Kootla. Și-apoi... ostașii mei nu sunt tâmplari și dulgheri ! Ei știu să mânuiască doar sabia ! Așa că ar trece cam mulțisor până ar deprinde noul meșteșug !

* Acum nu-i vreme de răzbunare... – spuse Ațro-Sanu. Avem de ales : sau îi iertăm pe sclavi, sau murim împreună cu ei.

* Mai bine să murim, decât să-i iertăm ! răspunse cu îndărătnicie regele.

* Ce să fac ! Voința ta e sfântă ! Atunci ne vom pregăti de moarte – spuse Ațro-Sanu, cântând cu viclenie spre rege, pe sub sprâncenele-i stufoase.

* Dar eu... oare eu am să pot scăpa ? întrebă regele stingherit, și tăcu.

* Da, tu ai să izbutești să te salvezi, dar ce se va întâmpla cu tine dacă nu vei mai avea nici armată, nici preoți, nici arme, nici bucate, nici aur? Vei fi ca o frunză în bătaia vântului.

Regele stătu în cumpănă.

— Uite ce-i – continuă Ațro-Sanu, cu același zâmbet tainic – tu vrei să te răzbuni, ei bine, sclavii n-au să scape de răzbunarea ta. N-avem decât să le făgăduim iertarea, dar nimeni nu ne împiedică să luăm cu noi doar atâția sclavi cât avem nevoie pentru călătorie și pentru a ne rostui pe noile meleaguri. Pe ceilalți îi vom lăsa aici și le vom făgădui că în ultima clipă ne vom întoarce după ei. Fii încredințat că mânia zeilor îi va ajunge aici mai repede decât sabia lui Ketțal-Kootla. Nu va scăpa nici unul... Iar când ne vom fi rostuit pe noile meleaguri și vom avea alți sclavi, vom putea să-i omorâm și pe răzvrătiții aduși

din Atlantida. N-am dreptate ?

Regele se încruntă și rosti printre dinți:

* Fie ! Ketțal-Kootla, trimite crainici în toate pădurile. Să dai de știre sclavilor că regele s-a milostivit de ei.

*

XVI. BALAURUL ÎNARIPAT

În toate satele și orașele Atlantidei au fost trimiși crainici. În piață, lângă templu, răsunau trompetele de bronz ale acestor vestitori ai nenorocirii. Ei strigau în fața mulțimilor speriate :

— Mânia zeilor a osândit Atlantida la pieire ! Și toți sunteți chemați, din porunca regelui, să munciți pentru obște... Trebuie să ne pregătim în grabă de fugă.

Poseidonis arăta ca un furnicar pus pe goană. Pretutindeni, oamenii alergau pe străzi, speriați, cu chipul palid, de parcă orașul ar fi fost cuprins de flăcări. Nenorocirea care-i lovise pe toți îi apropiase pe unii de ceilalți și sfărâmasese barierele dintre caste. Oameni necunoscuți, din diferite pături sociale, se strigau unii pe alții :

* Ai auzit ?

* Da, este îngrozitor !

Și fiecare fugea în altă parte.

Părea că întreaga Atlantida își pierduse capul. Oamenii își răvășeau avutul, zvârleau ce era mai de preț și împachetau lucrurile netrebuincioase, alergau de colo-colo fără rost, uitând să doarmă și să mănânce. Unii cădeau într-o ciudată stare de înțepenire totală, ședea tăcuți, fără să audă nimic, ca niște statui. Femeile plângeau strângându-și copiii la piept.

Așa s-au scurs câteva zile, până când Dealul Sfânt a început să organizeze lucrările.

Posomorâți, sclavii se întorceau din păduri, fără să pună prea mult temei pe mila regelui. N-aveau încotro. Totuși, o parte din ei nu se întoarse în Orașul Negru. Unii nu credeau în pieirea Atlantidei, alții preferau să moară liberi decât să fie din nou sclavi.

Primejdia care se apropia părea că înzecise puterile oamenilor. Toți munceau zi și noapte, îngăduindu-și doar un scurt răgaz ca să mănânce și să doarmă.

Prin păduri, pe drumuri de munte, treceau șiruri lungi de care pline cu lemne pentru șantierul unde se construiau corăbiile. Când oamenii și animalele cădeau morți de oboseală, erau trași la o parte din drum și munca se desfășura în același ritm grăbit.

Corăbiile ce ieșeau de pe șantier erau încărcate cu arme, lucruri de uz caznic, animale - nu numai domestice, dar și jivine sălbatice. Atlanții voiau să păstreze, atât cât le stătea în putință, tot ceea ce, pe noile meleaguri, le-ar fi

amintit de țara lor însorită. Fiecărui cetățean liber i se îngăduia să ia cu el șapte perechi de animale domestice și păsări, precum și câte două perechi de animale sălbatice.

Pe șantierele navale se construiau mii de corăbii, cu punți acoperite pentru vreme de ploaie și furtună.

Cu toate că se muncea de zor, fără preget, curând s-a aflat că primele corăbii ce vor pleca spre larg abia vor putea lua o parte neînsemnată din bogățiile adunate de-a lungul mileniilor în Atlantida. Comorile regelui și ale preoților păreau nesecate. Se hotărâse ca în primul rând să se transporte tot ce era mai de preț și mai mic ca volum. În cazul când catastrofa va mai întârzia, bunurile rămase urmau să fie cărate pe uscat. Totuși erau puține speranțe că lucrul acesta va fi cu putință. Pentru a putea trimite cu primul convoi fie chiar o parte din bogățiile fără număr ale păturii conducătoare, trebuia să fie lăsați pradă unei morți sigure nu numai sclavii, dar și o parte din cetățenii liberi ai Atlantidei. Totuși, spre a se evita panica și răscoala, Dealul Sfânt încredința populația că toată lumea, până la ultimul sclav, va fi salvată înainte de producerea catastrofei.

În sfârșit, pregătirile casei regale fură terminate. Toți membrii familiei se adunaseră în curtea palatului, înainte de a se urca pe puntea corăbiilor. Lipsea numai Sel, care încă mai zăcea închisă în Cuibul Vulturilor. Trimiseră după ea, dar solul se întoarse foarte încurcat : Sel nu se mai afla în Cuibul Vulturilor.

Logodnicul ei, regele Așșurului, tare se amărî auzind această veste, în vreme ce Guan-Atagueragan fu cuprins de aprigă mânie. El își pusese mari speranțe în căsătoria regelui Așșurului cu fiica sa, căci în clipa de față avea atâta nevoie de prietenia și ajutorul puternicului rege vasal! Dar, vai ! va mai rămâne el oare vasal ? Izbuti-vă Guan-Atagueragan să-i păstreze cel puțin prietenia ?

Regele porunci să fie chemată dădaca principesei Sel, bătrâna Gu-Șur-Ța. Ea se înfățișă regelui, care o privea cu ochi înspăimântători, și i se închină până la pământ, plângând și ștergându-și lacrimile cu poala rochiei.

* Unde-i Sel ? întrebă posomorit regele.

* Fii de trei ori slăvit... – și Ța căzu în genunchi – nu te mânia pe sclava ta... eu nu sunt vinovată... Am păzit-o ca pe lumina ochilor, dar noaptea trecută un balaur înaripat a coborât din munți... Avea aripi de liliac și picioare de leu... Scotea fum pe nas, iar pe gură – flăcări... Sel ședea pe balcon și se odihnea în răcoarea nopții. Cât ai clipi, balaurul o înșfacă în gheare și se înălță cu ea în văzduh... Eu atâta am apucat, să mă agăț de mantia ei. Balaurul m-a ridicat și pe mine în înaltul cerului, dar... mantia s-a desprins de pe umărul sărmanei Sel și, împreună cu ea, am căzut și eu... Iată tot ce a mai rămas din biata Sel... Și Ța aruncă la picioarele regelui o mantie albastră de mătase, brodată cu crini argintii.

Toți încremeniră de uimire, auzind povestea bătrânei, dar regele privi

neîncrezător către preoți.

* Tu ce spui, Kuntinașar ?

* Fii de trei ori slăvit... Nu știu ce să zic. Sel n-a putut să fugă... poate c-a fost răpită...

Regele rămase dus pe gânduri. O nenorocire după alta... Oare zeii îl pedepsesc pentru că se certase cu preoții ? Mândria și frica se luptau în sufletul său și în cele din urmă frica învinse.

— Facă-se voia zeilor! și adresându-se preoților, le zise : Rugați-vă zeilor ca mânia lor să nu ne urmărească în vecii vecilor... Iar eu... eu am să fac tot ce-mi va sta în putere... vă voi da înapoi toate drepturile voastre !... Corăbiile ne așteaptă. Dar voi căutați-o pe Sel și după plecarea noastră. Poate că vom izbuti s-o salvăm. Și, oftând din greu, strigă sclavilor : Litiera !

Ultimul rege al Atlantidei, legănându-se ritmic în litiera de aur, cobora de pe Dealul Sfânt pentru a nu se mai întoarce niciodată aici...

XVII. „VEACUL DE AUR”

Aksa-Guam se vindeca încet. În delirul său vorbea neîncetat despre răscoală. În sfârșit, frigurile îl lăsară.

— Ce-i cu tine, fiule, ai înviat ? îl întreabă cu blândețe bătrânul Guamf.

Aksa-Guam privi în jurul său. Se afla într-una din vechile mine. O lumină slabă se strecura dinspre intrare.

— Trei săptămâni te-am păzit în vizuina asta de șobolani, să nu te găsească iscoadele voastre. La început, primejdia a fost mare, dar acum au atâta treabă, că nu le arde de tine. A fost și Adișirna pe aici. A venit pe furiș, ca să ne cheme în pădure. Zice că-i tare bine acolo.

De îndată ce se însănătoși, Aksa-Guam plecă la Adișirna. Bătrânul Guamf îl însoți. Noaptea, ei se strecurau pe cărări tainice, printre copaci gigantici ce se înălțau aidoma coloanelor unui templu. Cândva, demult, din acești copaci se făureau coloane. Acum însă slujeau la construirea corăbiilor.

— Poznaș mai e și nepotu-meu ăsta ! Să vezi ce năzbâtie a făcut... Dar las' c-ai să vezi tu singur ! trăncănea bătrânul Guaraf, râzând cu gura-i știrbă.

Printre trunchiurile copacilor se zări o peșteră, iar în fața ei un foc. Când se apropiară, îl văzură pe Adișirna, care frigea într-o țeapă o căprioară de munte.

— Oho-ho-ho ! strigă bătrânul Guamf.

Adișirna sări în picioare și puse mâna pe sabie, dar recunoscându-i pe bunic și pe Aksa-Guam porni în goană în întâmpinarea lor. Aksa-Guam îl salută prietenește. Și deodată, atrasă de glasurile lor, din peșteră ieși o femeie.

Aksa-Guam îi aruncă o privire și se dădu un pas înapoi, uluit de această întâlnire neașteptată.

— Prințesa Sel !

— Da, ea e – spuse Adișirna. Nevastă-mea – adăugă tânărul, plin de bucurie și sficiune.

— Ce cauți aici, Sel ?

Se așezară cu toții în jurul focului și Adișirna îi povesti lui Aksa-Guam cum o răpise pe Sel „balaurul înaripat”. Acest „balaur” fusese chiar el, Adișirna, căci în cele din urmă se hotărâse s-o fure pe fată. În palat nu izbutise să pătrundă și atunci se folosise de singurul mijloc cu putință : făcuse rost de o frânghie groasă, pe care o înțepenise bine de vârful muntelui, deasupra Cuibului Vulturilor, apoi coborâse pe funie până la balconul principesei Sel. Dar funia se dovedise prea scurtă ; mai lipseau încă vreo doi metri ca s-ajungă. Adișirna se cațără din nou sus, își legă de astă dată picioarele și se aruncă cu capul în jos, întinzând brațele pentru a o apuca de mâini pe Sel. Obişnuită cu exercițiile fizice, fata, puternică și mlădioasă, se cațără singură pe funie, iar în urma ei venea și Adișirna. Ca s-o scape pe bătrâna de mânia regească, tânărul apucă să-i spună în grabă povestea cu „balaurul înaripat” care o răpise pe principesă.

— Așa am izbutit să smulg din Grădina de Aur trandafirul ce nu-mi era îngăduit – își încheie el povestirea, privind-o drăgăstos pe Sel.

Aksa-Guam nu pricepu tâlcul acestor vorbe, dar Sel, la rândul ei, zâmbi plină de dragoste lui Adișirna.

Bătrânul Guamf se pregăti de drum :

— Ei, copii, e timpul s-o iau din loc. Țalna de bună seamă că stă și bombăne cam de mulțor. Și voi nu-l uitați pe bătrân ! Iar când au să plece toate corăbiile, coborâți și voi din munți. E bine aici, nu zic ba, dar prea e frig... Preoții spun că Atlantida o să piară în flăcări... Eu, unul, nu-i prea cred! Ei, ce-o să fie?! O să bubuie, o să ne scuture oleacă, și cu asta gata. Câte zgâlțâieli de-astea am apucat eu în viața mea ! Dar pământul, să știți de la mine, e zidit cu strășnicie. Da, da, credeți ce vă spune moșul... Să vă aibă zeii în paza lor ! Și se mistui în umbra pădurii.

Aksa-Guam își făcu și el un culcuș într-o peșteră vecină ; dar tare îi era greu să privească fericirea celor doi tineri ! Văzând-o pe Sel, rana lui – pierderea Atei – sângera și mai rău.

Aksa-Guam căuta să-și uite durerea plimbându-se mult și stând zile întregi la vânătoare. Adișirna și Sel, ca toți îndrăgostiții, erau egoiști și se arătau foarte mulțumiți de îndeletnicirea lui Aksa-Guam, care-i aprovizionă cu vânat, astfel că puteau să-și petreacă tot timpul împreună. Ei trăiau acum în „Veacul de aur” și, copleșiți de dragostea lor, nici nu se gândeau la catastrofă. În jurul lor se întindeau ținuturi neatinse de mâna omului ; jos, întocmai ca o jucărie, se vedea marele Poseidonis, iar mai departe – pânză albastră a oceanului. În aerul curat de munte stăruia mireasma ierburilor și a cetinei, iar culmile înzăpezite din apropiere mai îmblânzeau arșița.

Negrăit de frumos era răsăritul soarelui. Concertul păsărelelor care cântau cu mii de glasuri, zarea trandafirie și snopul de aur al razelor revărsate

peste ocean îi făceau să cadă în genunchi dinaintea astrului ce răsărea și, cu sufletul cuprins de extaz, ridicau brațele către cer, înălțând imn de slavă soarelui. Nu era o adorație pornită dintr-un sentiment religios, ci entuziasm pur în fața splendorilor lumii.

Mai târziu venea și Aksa-Guam, obosit, adesea plin de sânge, aducând pe umeri vinat proaspăt, capre de munte și blana fiarelor ucise. În timp ce carnea sfârâia pe jeratic, răspândind un miros îmbietor, Aksa-Guam își istorisea peripețiile vânătoarești.

Și zilele treceau pe nesimțite. Părea că „Veacul lor de aur” nu va avea sfârșit. Dar catastrofa venea ea singură să le-amintească.

În ajunul erupției vulcanice, în viața pădurii începuseră să se petreacă lucruri ciudate. Păsările își părăseau cuiburile și se îndreptau, cîrduri-cîrduri, spre ocean, umplând văzduhul cu țipetele lor. Din pământ ieșeau șerpi și șopârle uriașe. Șuierând, năpârcile se rostogoleau la vale, unele după altele. Printre copaci treceau în goană capre, vulpi și alte animale sălbatice mai mari. Caprele behăiau jalnic, fiarele răgeau și toate fugeau înnebunite în aceeași direcție : spre țărmul oceanului. Călcând în picioare crengile copacilor și urlând îngrozitor, trecu în goană un elefant singuratic. În aer plutea o liniște ciudată, acea încordare pe care o încearcă oamenii nervoși înaintea furtunii. Pământul însuși stătea neclintit. De câteva zile nu se mai simțise nici cea mai slabă zguduitură, totuși o neliniște ce nu putea fi tălmăcită în cuvinte pusese stăpânire pe locuitorii pădurii¹⁰.

Adișirna și Sel căutau să-l convingă pe Aksa-Guam să nu mai plece la vânătoare.

— Vedeți-vă de treabă ! răspunse acesta. Acum e timpul cel mai prielnic pentru vânătoare. Ia uitați-vă, caprele trec turme întregi. Rămâneți cu bine, n-am să zăbovesc mult ! și, cu pași voioși, se afundă în desișul pădurii.

Adișirna și Sel îl urmăriră îngrijorați cu privirea. Aksa-Guam ieși într-o poiană și se opri uimit. Tot locul mișuna de capre care fugeau înnebunite. Tânărul tocmai voia să-și aleagă una din ele în care să-și arunce sulița când, deodată, o zguduitură cumplită îl zvârli la pământ. Caprele se prăvăliră și ele, dar îndată se sculară, behăind jalnic, o rupseră la fugă la vale, mai repede ca înainte. Zguduitură fu urmată de o explozie de o forță neobișnuită. Urechea omenească n-a mai fost în stare s-o perceapă ca zgomot. Lui Aksa-Guam i se părea că cineva îl lovise cu putere peste amândouă urechile. Căzu din nou, aproape pierzându-și cunoștința. Stând culcat pe pământ, văzu cum deasupra culmilor semețe ale munților se înalță o coloană uriașă de aburi. Cu zgomote asurzitoare, craterul vulcanului zvârlea afară munți întregi de pietre de toate mărimile. Aburul, apa și cenușa, înălțându-se din ce în ce mai sus, se prăvăleau peste creste, întocmai ca o umbrelă. Cerul se acoperi repede de pâclă. În

¹⁰ Nu numai animalele și păsările, dar și unii oameni simt instinctiv apropierea erupțiilor vulcanice. – Larison.

câteva clipe nori negri se învălătuciră deasupra craterului. Un fulger brazdă văzduhul, însoțit de bubuitul tunetului. Picături de ploaie și pietre mărunte începură să cadă cu zgomot pe frunzele copacilor și pe stânci. Urechea, care acum se mai obișnuise cu aceste detunături ale vulcanului, surprinse un urlet îndepărtat ce se apropia iute-iute.

— De unde vine urletul ăsta ? țipă Aksa-Guam și deodată văzu coloane de aburi și de nori împrumutând culoarea purpurei. Focul și aburul fierbinte topeau zăpezile veșnice din vârful munților.

Da, într-adevăr, așa era. Peste câteva clipe, cascade uriașe se prăvăleau de pe creste, târând cu ele bolovani de mii de tone, trunchiuri de copaci și fiare sălbatice care se zbăteau deznădăjduite.

Încă o clipă, și un puhoi de ape năvăli în valea pe al cărui mal înalt se găsea, în vremea aceasta, Aksa-Guam. Drumul către peșteră era tăiat. Tânărul nici nu se mai putea gândi să străbată șuvoiul năprasnic. Trebuia să chibzuiască numai la propria-i salvare.

Aburul cobora tot mai jos, umplând văzduhul cu miros înăbușitor de sulf și bioxid de carbon. Aksa-Guam amețise... Câteva pietre îl loviră pricinuindu-i dureri... El se ridică de jos, își înfășură capul în pielea de leopard ce-i acoperea trupul și se repezi devale, pe creasta de munte rămasă între cele două torente de apă.

Statuia zeului soarelui, cioplită în stâncă și care stătea în calea șuvoaielor, plesni în două. Dealul Sfânt însă nu putea fi niciodată acoperit de apă și într-acolo fugea Aksa-Guam. Adunându-și ultimele puteri, izbuti în sfârșit să ajungă. Dar aici îi fu dat să vadă alte grozăvii. Grozăviile nebuniei omenești.

Aici, pe deal, se adunaseră sclavii părăsiți și osândiți la pieire. În oraș nu se mai aflau nici un fel de autorități. Plecase și regele, și preoții, și soldații. Acum, toți erau liberi și egali. Și toți erau înspăimântător de bogați... Da, da ! În Atlantida rămăseseră încă bogății fără seamăn. Cutremurul năruise toate tainețele ce ascundeau comorile, și din temple, piramide și palate curgeau gârla în drum și în noroi munți de aur, diamante și smaralde... Nebunia cuprinsese mulțimea... Sclavii adunau nestematele, le puneau în saci, se încăierau smulgându-și unul altuia ceea ce strânseseră, se omorau... îngropau diamantele, înșfăcau pumni întregi de pietre prețioase, le strângeau la piept cu lăcomie sau deodată le zvârleau în jur, hohotind ca nebunii. Și în lumina purpurie a vulcanului, nestematele străluceau în noroi ca niște picături de sânge. Alții îmbrăcau veșmintele grele ale preoților, țesute cu fir de aur și presărate cu briliante, sau hainele de sărbătoare ale regelui și, punându-și pe cap coroane înalte și tiare, dansau un dans al nebunilor... Dar bubuiturile sinistre, neîntrerupte, ale vulcanului acopereau tot acest vacarm.

„Ce se va întâmpla oare dacă mă va recunoaște vreunul dintre ei ?" se gândi, îngrozit, Aksa-Guam.

Dar toți erau prea tulburați ca să-și mai dea seama de ceva. Aproape

înnebunit, Aksa-Guam porni în goană spre Orașul Negru.

„Bunicul Guamf, Țalna, ce-o fi cu ei ?”

Ajunsesse aproape de casa lor când pământul se cutremură din nou. Și deodată o crăpătură uriașă se căscă între el și casa bunicului Guamf, iar din adâncul pământului țâșniră aburi încărcăți cu sulf. Prin vălătucii aceștia de aburi, el o văzu, pe cealaltă parte a prăpastiei, pe micuța Le, sora lui Adișirna, care dădea din minute și striga ceva.

Dar Aksa-Guam nu putea s-o ajute... Vântul mina într-o parte aburii și el văzu cum un pietroi căzu din cer peste copilă și o omorî, ținându-i de pământ căpșorul cârlionțat.

— Aici nu mai am pe cine salva ! strigă el și, deznădăduit, se năpusti spre port.

Acolo se mai afla încă ultima dintre corăbii. Vâslașii apăsau cu toată greutatea trupului lor pe vâsle, dar vântul, care bătea cu putere din față, le îngreuna ieșirea în larg. Aksa-Guam se aruncă în valuri și începu să înoate. În mijlocul talazurilor înalte și furioase, luminate de strălucirea roșie a vulcanului, se vedeau capetele sclavilor. Ei se îndreptau spre corabie, dar puțini erau aceia care ajungeau la țintă: unii se înecau în valuri, alții erau omorâți de pietrele ce cădeau din cer. Cei care se apropiau de navă, se duceau la fund uciși de sulite
celor
de
pe
bord.

Aksa-Guam înota cu îndărătnicie, încleștându-și dinții. Bezna devenea tot mai deasă, valurile se ridicau din ce în ce mai sus. Vâslașii se străduiau din răputeri și în sfârșit izbutiră să urnească din loc corabia. îl zăriră pe Aksa-Guam și sulitele plescăiră în jurul lui. Dar tânărul se dădu la fund, înotă pe sub apă până la corabie și, cu brațul istovit, se prinse de un inel de bronz.

XVIII. PIEIREA ATLANTIDEI

Adișirna și Sel nu avuseseră nimic de pățimit de pe urma primei erupții, care scosese din măruntaiele pământului mase întregi de aburi, noroi și pietre. Ei se adăpostiseră în peșteră de ploaia de bolovani, iar șuvoaiele care se năpusteau la vale ca niște cascade furtunoase alcătuiau în fața peșterii o perdea de apă. Apa nu le lipsea, iar în peșteră aveau poame uscate și carne afumată pregătită de Aksa-Guam.

Dar Aksa-Guam dispăruse fără urmă și Adișirna și Sel plângeau moartea lui. Trecură câteva zile.

Când apele scăzură, Adișirna și Sel ieșiră din adăpostul lor. Priviră în jur și rămaseră încremeniți de uimire. Locurile erau de nerecunoscut. De o parte și de alta a peșterii se mai scurgeau încă, clipocind, șuvoaie de apă tulbure. Trunchiurile uriașe ale copacilor zăceau asemenea unor cadavre pe câmpul de luptă. Copacii care nu fuseseră doborâți își pierduseră frunzișul, și așa, golași,

cu crengile rupte, te întristau. Apa săpase făgașe și gropi mari de tot, mișcase din loc stânci, adusese mormane uriașe de pietre, mâl și noroi, amestecate cu cenușă. Printre copacii doborâți în mocirlă se vedeau stârvurile umflate de apă ale fiarelor și păsărilor.

Pământul era pustiit, schilodit și transformat într-un deșert. Tăcerea de moarte era sfâșiată doar de urletul vântului. Cerul se arăta posomorât și aspru. Soarele nu se mai zărea, o pânză groasă de aburi și cenușă acoperise albastrul strălucitor al bolții. Atlantida își pierduse toate culorile și toată strălucirea ei... Lui Adișirna i se părea că privește cadavrul înspăimântător de mutilat al unei ființe iubite.

Era cutremurat și ca om, și ca artist. Gândul că totul va pieri puse stăpânire pe el pentru prima oară și nu-l mai părăsi.

Asemenea unor copii speriați și părăsiți, tinerii se lipiră unul de celălalt și multă vreme, cu o groază mută întipărită pe față, priviră lumea aceea pustiită...

Lacrimile curgeau pe obrajii frumoasei Sel. Adișirna băgă de seamă și căută s-o liniștească :

— Nu te întrista, Sel, n-a pierit încă totul. Gândește-te ce s-ar fi întâmplat cu noi dacă am fi coborât mai devreme. Mi te-ar fi luat și te-ar fi dus departe, iar pe mine m-ar fi așteptat neîndoielnic moartea. Acum, să ne gândim la salvarea noastră. O s-ajungem în port și o să vedem dacă n-a mai rămas vreo corabie cu pânze. Dacă nu găsim, o să fac o plută, îi pun o pânză și o să încercăm să ajungem pe continentul de la răsărit. Trecătoarea nu-i prea mare¹¹. Și apoi acolo se află multe insule mărunte. Măine, în zori, pornim la drum.

— Oh, dacă vulcanul ne-ar fi dat răgaz măcar câteva zile... Dar mâine dimineață trebuie să plecăm...

Vulcanul nu le dădu însă nici un răgaz. În aceeași noapte, pe când Sel dormea liniștită, pe pieile așternute jos, iar Adișirna se gândea la fuga lor, forțele subterane ale focului se puseră din nou pe lucru. Erupția de aburi fusese doar începutul¹².

O puternică zguduitură subterană cutremură deodată peștera. Un pietroi se desprinsese din boltă și o lovi în umăr pe Sel. Fata țipă de durere și se trezi. Adișirna se repezi spre ea, o luă în brațe și o scoase din peșteră.

La lumina focului, tânărul văzu cu groază că umărul ei era strivit. Ar fi vrut să plece de îndată cu prețioasă-i povară, dar nu era cu putință : sus, se afla un perete abrupt, iar jos, două șuvoaie clocotitoare înconjurau stânca și, unindu-și apele, le tăiau drumul. Nici gând să poată străbate torentul clocotitor, plin de bolovani, ce se rostogoleau în bezna nopții, cu această povară vie în

11 Continentul răsăritean – Africa – despărțit de Atlantida printr-o strâmtoare. Cândva, aceste două continente alcătuiseră unul singur. Despre insulele mici, aflate între Atlantida și Africa, pomenește și Platon. Veridicitatea acestor afirmații și-a găsit deplina confirmare, ca de altfel multe alte lucruri povestite de Platon despre Atlantida. – Larison.

12 Erupția vulcanilor începe de cele mai multe ori prin erupție de aburi. Uneori, cu aceasta erupția se sfârșește, de obicei însă, în urma aburilor începe erupția maselor de lavă topită. – Larison.

brațe.

Adișirna o culcă jos pe Sel. În jurul lor se auzea vuietul asurzitor al vântului, urletul furtunii, bubuiturile bolovanilor ce se rostogoleau în puhoaiele furioase, zgomotul tunetului, al ploii și bezna... Deodată, acoperind toate aceste sunete, din însăși inima pământului se slobozi o detunătură surdă, care creștea neconținut, apropiindu-se și zguduind pământul. Și pământul, cutremurându-se din temelii, începu să se ridice, să se lase, să se lege dintr-o parte în alta. Urletul subteran ce izbucnea la suprafață într-o vâlvătaie sinistă creștea din ce în ce și deodată se transformă într-o explozie asurzitoare, de o forță supranaturală. Tot vârful conic al vulcanului zbură în nori. Bucăți de stânca săriră în aer, luminate din adânc de strălucirea tot mai puternică a lavei încinse care urca pe craterul vulcanului. Norii deveniră stacojii, de parcă ar fi fost mânjiți cu sânge. Pe fundalul mohorât al munților, într-o parte a vârfului retezat al vulcanului, se ivi deodată o pată de o strălucire orbitoare. Era lavă topită, care se revărsa peste buza craterului. Curând începu să se simtă răsuflarea ei fierbinte. Aerul se încălzea tot mai mult cu sulf și bioxid de carbon. Era din ce în ce mai greu să respiri. Bolovani uriași, zvârliți în văzduh, se prăvăleau înapoi în gura vulcanului, dar aburii ce țâșneau din fundul pământului prin craterul îngust îi aruncau din nou afară. Și totul se petrecea însoțit de zgomote, zăngănituri și bubuituri neobișnuite, de parcă undeva lucra o fierărie de dimensiuni monstruoase. Pietre mai mici ajungeau până la Adișirna și Sel și, cu un zgomot sec, cădeau în preajma lor. Tânăra era atât de uluit, încât ședea nemișcat, ațintindu-și privirile înnebunate asupra fâșiei orbitoare ce se lățea neconținut în jurul craterului.

Lavă încinsă, asemenea unei salbe incandescente, înconjurase tot gâtul vulcanului. Și salba aceasta sporea mereu, iar din ea începură să se desprindă, curgând în jos, peste ghețarii seculari, „țurțuri” prelungi. Gheața se topea, prefăcându-se în șuvoaie vineții, în răsrângerile focului vulcanic. Alte puhoaie năvalnice de apă se năpusteau la vale.

Când lui Adișirna i se păru că totul s-a sfârșit, băgă de seamă, plin de fericire, că torențele de lavă, răcite de aer, pământ și apă, se solidifică pe măsură ce coboară, își pierd treptat luciul și, în sfârșit, se acoperă cu o crustă întunecată. Pe crusta aceasta mai strălucesc uneori, ca scânteile unui foc stins, șuvoaiele de lavă topită ce se scurg pe dedesubt. Treptat-treptat însă se sting și ele. Dar alte torențe de lavă izbucnesc iarăși peste buza craterului și cu o iuțeală uimitoare aleargă pe crusta netedă și fierbinte a lavei care s-a răcit. Dar ajungând la capătul șuvoaielor solidificate, torențele cele noi își mai domolesc goana și, atingând pământul rece și bolovănos, încep să se răcească tot atât de încet.

Cu fiecare nou șuvoi, lava cobora tot mai la vale, și cu cât era mai aproape de crater stratul de lavă, cu atât era mai gros.

Din pricina aerului înăbușitor și a rânei de la umăr, Sel își pierduse

cunoștința.

Adișirna o ținea în brațe, ca pe un copil, și se străduia s-o readucă în simțiri, repetând într-una :

— Ah, de-am apuca să se facă ziuă !

El nu știa că de mult mijiseră zorile, că trecuse și de amiază, dar cerul și pământul rămâneau învăluite în aceeași beznă, luminată doar de răsfrângerile purpurii ale vulcanului.

Deasupra craterului se învolburau vălătuci de aburi și nori, care, în lumina focului, păreau flăcări. Fulgerele, asemenea unor șerpi, brăzdau haosul. Bubuiturile tunetului înăbușeau duruitul neîntrerupt al vulcanului.

Nu mai putea să aștepte. Pietre destul de mari începură să cadă tot mai des în jurul lor. Câteva îi loviră pe Adișirna și pe Sel. Fata respira din ce în ce mai greu. În lumina vineției, chipul ei, cu ochii stinși, cu gura întredeschisă, cu o schimă de durere întipărită pe obraz, părea al unui mort.

Adișirna răsufla și el anevoie, trăgând adesea în piept aerul otrăvit, cu gura larg căscată. Simțea că stropi de ploaie fierbinte i se preling pe corp, amestecându-se cu sudoarea rece. Capul i se învârtea, urechile îi țiuiau și parcă ciocane îi băteau neconținut în tâmpile.

Se ridică cu greu, luă în brațe trupul lipsit de viață al iubitei, dar deodată, părăsit de puteri, se lăsă la pământ... Picioarele îi tremurau de slăbiciune și emoție. Pământul întreg se zguduia, îi fugea de sub tălpi, apoi dintr-o dată se înălța silindu-l să-și îndoieie genunchii. Tânărul simțea că e gata să-și piardă cunoștința. Făcând o ultimă efortare, își învinse slăbiciunea. După ce înfășură capul lui Sel și pe al său cu piei de animale, se așternu la drum, dar în brațele-i vlăguite, trupul fetei atârna din ce în ce mai greu. Cădea împreună cu ea, îi asculta răsuflarea și apoi o pornea din nou prin pădurea schilodită care gemea, împiedicându-se la tot pasul de pietre, trunchiuri și stârvuri de animale, până când un torent furios îi tăie calea. Adișirna se opri nehotărât. Apa clocotea, bolovani uriași, duși de șuvoi, bubuiau ciocnindu-se de malurile abrupte ale albiei. Se întoarse înapoi, căutându-și scăparea. Dar torențele de lavă coborâseră și mai jos. Ele ajunseseră aproape de peștera lor, acum părăsită... Trebuia să ia o hotărâre.

Adișirna căută un văd. Adunându-și puterile, încercă să traverseze torentul clocotitor, dar năvala apelor îl doborî numai decît, și el se duse la fund împreună cu Sel. În aceeași clipă fu zvârlit afară și lipit de mal, simțind o durere puternică în coaste. Se cațără anevoie pe mal și o așeză jos pe Sel. Apa îl mai răcorise puțin. Fata începu să dea semne de viață.

După ce se odihni, porni mai departe. Pe-aici, ploaia de pietre era mai rară și copacii își păstrasera o parte din frunzișul lor, stăvilind pătrunderea gazelor otrăvitoare. Adișirna începu să respire mai în voie și grăbi pasul. Dar, ca și înainte, mergea tare greu din pricina pământului care se legăna într-una. Trebuia să ocolească crăpăturile și cutele formate de rocile muntoase. În sfârșit

ajunse la Dealul Sfânt.

Aici nu mai domnea aceeași nebunie la care fusese martor Aksa-Guam. Cei mai mulți dintre sclavi se ascuseseră în subsoluri. Pe străzi nu vedeai decât oameni ce-și pierduseră mințile. Și erau mulți la număr. Râdeau în hohote, săreau că apucați, dădeau din mâini sau plângeau sfâșietor, smulgându-și părul.

Alții ședeau jos pe pământ, nemișcați ca niște statui și nepăsători la tot ce se petrecea în jur. Încă o bubuitură puternică zgâlțâi pământul. Din conul vulcanului se ridică o coloană de fum și foc, se înalță mai sus de nori, se lăți deasupra craterului ca o umbrelă deschisă și deodată începu să se prăvălească iute la pământ.

Prima rafală de vânt aduse nori grei de fum înecăcios. Adișirna simți plutind în aer gaze otrăvitoare. Se înăbușea. Era prea târziu ca să mai fugă în port... Privi în jurul său și își dădu seama că se află lângă palatul lui Ațro-Sanu, marele preot, păstrătorul Supremelor Taine. Porțile grădinii stăteau larg deschise. Se năpusti înăuntru, intră în palat și, pornind pe coridoarele ce-i erau cunoscute, coborî în încăperile subterane.

Aici aerul era mai curat. Dar toți pereții crăpaseră. Ajunse în bibliotecă și se opri înmărmurit. Tavanul camerei se prăbușise și prin spărtura uriașă se vedea cerul vinețiu. Pe jos zăceau cadavrele câtorva sclavi, slujitori ai lui Ațro-Sanu, care fuseseră striviți de molozul căzut din tavan. Pe una din mese ardea o torță. Mormane întregi de tăblițe de bronz se aflau acolo.

La masă ședea însuși Ațro-Sanu, în îmbrăcămintea-i neagră de preot. Liniștit ca întotdeauna, scria cu stilexul său pe o plăcuță de bronz.

— Cum, ești aici ? exclamă plin de uimire Adișirna.

Ațro-Sanu înalță capul și-l privi pe Adișirna. O luminiță vicleană scânteie în ochii lui negri, plini de viață :

— A-a-a ! „Balaurul înaripat” a venit în zbor din munți și a adus porumbița furată ?

Adișirna o așeză jos pe Sel și încercă s-o aducă în simțiri.

— Las-o ! zise cu asprime Ațro-Sanu. Uitarea de sine este un dar prețios al naturii. N-o lipsi de acest dar. Vino aici !

Adișirna se supuse. Învelind-o pe Sel, se apropie de preot.

* N-ai plecat ? îl întreabă el pe Ațro-Sanu.

* Vreau să mor cu Atlantida - răspunse preotul liniștit și adăugă, zâmbind : Și-apoi trebuie să scrie cineva cronica până la sfârșit. Fără aceste fapte petrecute în ultimele zile ale Atlantidei, istoria ei va fi ciuntită.

* Dar la ce bun dacă Atlantida va pieri ? întreabă nedumerit Adișirna.

* Pier popoarele, dar omenirea trăiește - răspunse Ațro-Sanu¹³

13 De bună seamă că Ațro-Sanu avea o mare viziune istorică ; el scria pentru istorie, pentru noi, cei care aveam să trăim cu milenii mai târziu, și el n-a greșit: am găsit însemnările sale, care ne-au oferit un material nespus de prețios, material folosit de mine în povestirea de față. Valoarea științifică a „bibliotecii de bronz” este cunoscută de toți savanții din lume. - Larison.

Povestește-mi ce ți s-a întâmplat și ce-ai văzut, iar eu am să scriu. Toți sclavii mei au murit și observațiile mele sunt destul de puține la număr.

În cuvintele lui Ațro-Sanu era ceva poruncitor.

Adișirna, ca în vis parcă, începu să depene firul, iar Ațro-Sanu nota cu grijă, punându-i din când în când întrebări.

Podeaua, pereții și mobila se clătinau, plăcuțele de bronz zăngăneau mișcându-se pe masă, scaunul pe care ședea Ațro-Sanu se legăna într-una. Plouă cu găleata și șuvoaiele ce curgeau prin spărtura tavanului se lăteau în băltoace pe jos, amestecându-se cu băltoacele de sânge ale sclavilor uciși, dar Ațro-Sanu scria liniștit, plin de însuflețire, ca întotdeauna.

Gazele otrăvitoare începuseră să pătrundă treptat și aici. Adișirna avea amețeli puternice... Privea lespezile de piatră, străduindu-se să reconstituie în mintea-i tulburată o anumită întâmplare, dar nu izbutea de loc : i se pare lui sau într-adevăr lespezile se îndepărtează una de alta, iar între ele se cascadează un hău care crește, crește necontenit ? Și deodată își dădu limpede seama că toate acestea nu sunt vis, nici rătăcire : o crăpătură largă spintecă podeaua, prefăcându-se într-un hău fără fund și despărțindu-l de Sel. Sel, culcată de cealaltă parte a prăpastiei, începu să plutească împreună cu podeaua, depărtându-se mereu de el. Zidurile groase se legănau, se prăbușeau, totul se legăna și se prăbușea. Deodată, Ațro-Sanu, împreună cu tăblițele și stilexul lui, se prăvăli undeva, în gol...

Adișirna se aruncă spre crăpătura din podea, întinzând mâinile către Sel, dar simți o lovitură dureroasă în umăr și căzu. Căzu jos și văzu cum prăpastia dintre el și draga lui creștea cu o iuțeală neașteptată, prefăcându-se într-o genune mistuită repede de flăcări. Pereții se îndepărtaseră mult unul de celălalt, dezvăluind privirii vulcanul și întinderea oceanului. Podeaua se ridică și Adișirna, pierzându-și cunoștința, văzu ultimă priveliște din viața sa : prăpastia care tăia în două întreg continentul Atlantidei, pornind de la un țărm la celălalt al oceanului, peste crestele munților. Genunea dată la iveală era cuprinsă de vâlvătaii. Și oceanul se revărsa în hăul acesta de foc. Apa se transformă în aburi, sfâșiind continentul tot mai mult și zvârlind noi trâmbe de foc... Se luptau între ele, prinse într-o aprigă înclețșare, forțele dezlănțuite ale naturii... Pesemne, totul a durat cel mult câteva clipe.

Adișirna fu zvârlit în sus, împreună cu Dealul Sfânt, ajungând până la norii mițoși, și-apoi, tot așa de vijelios, se prăvăli și se scufundă în bezna oceanului, cu tot Poseidonisul, cu toate templele, piramidele, farul, lanțul muntos, oamenii și animalele.

Sfârșitul!

Într-o singură noapte, Atlantida a dispărut.

Pe locul unde s-a aflat înfloritoarea Insulă a Fericiților, clocoti într-un vârtej turbat o pâlnie uriașă, ale cărei dimensiuni întreceau întinderea continentului.

Flăcări și aburi țâșneau din ea, ca niște conuri uriașe de foc și apă.

Lupta focului cu apa începu treptat să se domolească. Dar deasupra Atlantidei dispărute, fața oceanului nu se liniști și pe valuri pluteau trunchiuri de copaci, cadavre de oameni și animale.

XIX. CORABIA MORȚILOR

O corabie mare, scârțâind din toate încheieturile, fără catarge și fără vâsle, dusă de curentul vijelios al apei, plutea pe oceanul clocotitor, sub cerul plumburiu, care cernea peste lume o lumină sinistră, posomorâtă.

Părea că bolta, îngreunată de povara norilor uriași și lăptoși, se prăbușise deasupra oceanului. Iar oceanul, într-o pornire turbată, își revărsase coamele înspumate ale valurilor dincolo de nori. Uraganul și ploaia torențială, talazurile și norii zburau vijelios într-o horă îndrăcită, îmbrățișându-se și contopindu-se într-un haos năprasnic al stihilor dezlănțuite.

Urletul vântului și bubuitul valurilor înfuriate zgâlțâiau corabia aproape distrusă, și ea trosnea, scârțâia și tremura cuprinsă de fiori, întocmai ca un animal înainte de moarte. Uraganul lăsa în urmă norii și valurile. Valurile lăsau în urmă corabia și toate laolaltă zburau vijelios, cu o iuțeală năprasnică, vrând parcă să se smulgă de pe fața pământului și să se zvârle în genunea universului, din când în când, snopi de foc sfâșiau norii mohorâți, iar bubuituri puternice înăbușeau vuietul furtunii. Pentru o clipă, fulgerul lumină muntele de apă la poalele căruia se îngropase corabia și, cu un sâsâit monstruos, improșca aburi peste locul unde ea se prăbușise.

La izbucnirea fulgerului se zăreau în beznă cele cinci punți ale corăbiei, cu sclavii așezați unul în spatele celuilalt și ferecați în lanțuri.

Toți erau morți.

Cadavre țepene, ei mai țineau încă cu degete încovoiate sfărâmurile vâslelor grele. În ochii sticloși încremenise groază morții. Vântul flutura zdrențele de pe trupurile aproape dezgolite.

Împărtășiseră cu toții soarta „statului soarelui”, care îi înrobise. Măreața Atlantida pierise în fundul oceanului, mistuită de focul vulcanilor. O dată cu ea pieriră și sclavii ei... Pieriră și preoții care încercaseră să scape fugind.

Numai într-un singur om mai licărea viața.

Un bătrân sever, cu o barbă mare și căruntă, viu încă sub lințoliul de apă ce se scurgea pe îmbrăcămintea-i lungă și neagră, stătea la prova corăbiei, cu o privire întunecată și rece, ca însăși beznă, și cu mâinile încleștate pe trepiedul pe care se înălța discul de bronz al soarelui. Preotul iscodea întunericul, căutând țărmul lumii ce supraviețuise și unde corabia ar fi putut acosta.

În răstimpuri de o clipă, când printre nori se zărea cerul, atlantul încerca să afle după stele direcția în care se îndrepta. Valuri uriașe se ridicau în calea

lui, micșorând iuțeala navei.

Aceasta fusese una din nenumăratele corăbii care părăsiseră în convoi țărmurile Atlantidei, cea osândita la pieire, atunci când ceasul îi sunase necruțător.

Una dintre cele multe... Dar ce se întâmplase cu celelalte corăbii ?

Primele vase care părăsiseră Atlantida duceau familia regelui și familiile preoților. Preotul acesta întovărășise convoiul care, după ce traversase strâmtoarea africană, acostase la țărm.

În vremea aceasta, Atlantida se zguduia din temelii, în urma cataclismului subteran, iar în capitala ei, mărețul Poseidonis, zidurile tuturor clădirilor crăpaseră. Bezna se lăsa tot mai deasă și de sus turna într-una. Soarele, stacojiu și palid, se ivea din când în când : chipul mânios al zeului. Preotul își aminti de caravana tristă care se înșirase de-a lungul drumurilor, îndreptându-se spre inima Africii și semănând cu o procesiune funebră. De altfel, așa și era : murea „statul soarelui”, pierea marea Insulă a Fericiților, dispărea o înaltă civilizație.

Ca o panglică nesfârșită, convoiul străbătea tufișurile și pădurile Africii apusene, meleagurile de unde odinioară atlânții își aduceau sclavii. Caravana se mișca tot mai departe, către țările Toltekilor, Maia și Carii. Zilele se scurgeau mai posomorite că nopțile. Femeile plângeau în hohote, copiii țipau, sclavii gemeau sub bici, răgeau catării și cămilele. Carele grele de bronz se împîlntau în noroi. Lumina roșie a torțelor smulgea din beznă când statuia de aur a zeului ce se legăna ritmic pe brațele preoților, când matahala, lucind în ploaie, a elefantului sacru, când sulitele și săbiile de bronz strălucitoare, când fața speriată a vreunei femei cu un prunc în brațe.

Pentru o clipă, lumina căzu pe o litieră aurită. Acolo se zărea chipul aceluia care nu demult fusese stăpânul lumii : Guan-Atagueragan, ultimul rege al Atlantidei.

„Puterea atlânților trebuie să fie la fel de neclintită ca însuși pământul” – își aminti preotul cuvintele preferate ale regelui. Și iată-l acum, palid, chinuit, jalnic stăpân al lumii, mai neputincios și mai neînsemnat din pricina dorinței de a-și păstra masca, voind să pară măreț și trufaș.

Urletul uraganului și şuierul vijeliei se contopeau într-un singur sunet prelung, un sunet uniform, fără sfârșit, ca vaierul pământului muribund.

După ce întovărășise până în inima continentului african pe acești primi fugari, preotul făcuse cale întoarsă ca să slujească drept călăuză și celorlalte corăbii.

Bezna coborâse și mai neagră deasupra Atlantidei. Pământul tremura ca prins de friguri. Zguduiturile scurte se repetau tot mai des și mai puternic. Poseidonis era luminat de făclii. Unul din vârfurile vulcanului fumea, iar deasupra lui stăruia o lumină sinistă, roșiatică. Multe clădiri se năruiseră.

Preotul trecu pe Dealul Sfânt, spre templul lui Poseidonis. De aici

răzbătea zgomotul mulțimii, plânsetele oamenilor părăsiți și condamnați la moarte sau la exil. Tumultul acesta era înăbușit de bubuiturile vulcanului, care răsufla din greu, ca și cum își aduna puterile.

Casta preoților plecă cu ultimul convoi. În Atlantida nu mai rămăseseră decât sclavii, lăsați în voia sorții, și încă vreo câțiva cetățeni liberi, care erau prea strâns legați de patria lor însoțită și care nu credeau în pieirea apropiată a Atlantidei.

Flăcările cuprinseseră tot vârful vulcanului în clipa când ultimele corăbii începură să ridice ancorele de bronz. Loviturile subterane se simțeau tot mai des, chiar și pe apă, și corăbiile se cutremurau.

În sfârșit, navele se desprinseseră de țărm, părăsind pentru totdeauna Atlantida cea prosperă. Mireasma florilor ei se amesteca acum cu mirosul înăbușitor al sulfului vulcanic. Tot dealul, la poalele căruia se afla templul lui Poseidonis, era luminat, dar nu de strălucirea binefăcătoare și dătătoare de bucurii a zeului soarelui, ci de focul înfiorător, sângerieu, din străfunduri.

Sclavii rămași pe țărm întindeau brațele spre navele care se îndepărtau, cădeau în genunchi, implorând să fie luați și ei. Mulți porneau înot, ajungeau până la corăbii și se agățau de lopeți, stânenind vâslașii. Atunci, săgeți cu vârful de bronz bine țintite sau sulite trimise de pe punți îi omorau. Pe țărm, femeile își întindeau copiii, amenințau cu pumnii, zvârleau cu pietre în urma celor plecați. Unele își pierdeau mințile și, râzând în hohote, își aruncau pruncii în apă.

Corăbiile părăsiră portul. Vântul umflă dintr-o dată pânzele triumphiulare ale catargelor și purtă fugarii în beznă, pe oceanul necuprins, spre un viitor necunoscut...

Și iată-l rămas singur... Poate singurul supraviețuitor dintre toți cei care au plecat cu ultimul convoi. Dar unde-l mina curentul ? Vedeau-vă el vreodată soarele ?

Zi de zi, aerul se răcea tot mai mult. Norii încă mai acopereau cerul, dar aveau o culoare cenușie. La fel de cenușii erau și apele oceanului. Ziua începuse să se deosebească de noapte, când o lumină posomorâtă învăluia corabia și fețele vineții, încremenite, ale morților, precum și ochii lor albicioși.

Frigul străpungea, cu răsuflarea-i de gheață, mădularele preotului, obișnuit cu căldura verii veșnice. Dar o dată cu gerul, mai dispărea și mirosul de stârv răspândit de cadavrele oamenilor și animalelor moarte de pe vas.

Cu mâinile înghețate, preotul își puse haine de blană, aflate printre lucrurile de pe corabie. El băgă de seamă că apele curg oblic, când oprind, când grăbind mersul navei : corabia nimerise în regiunea recifelor submarine.

Și, în sfârșit, fugarul văzu țărmul. Stânci sălbătice, lipsite de viață, posomorite și acoperite de zăpezi să înălțau deasupra oceanului cenușiu.

Cerul mohorât cernea molcom fulgi mari de nea. Așadar, iată pământul cel nou, unde va fi nevoit să pună capăt peregrinărilor sale.

Curentul repede mâna corabia spre uscat și o aruncă pe un banc de nisip de pe țărmul stâncos. Ultimul atlant păși pe pământ¹⁴.

Bătrânul cu înfățișarea aspră se urcă pe un dâmb și privi lumea aceea străină și vrăjmașă lui. În jur totul era pustiu și mort. Doar niște păsări necunoscute, țipând ascuțit, zburau deasupra valurilor oceanului.

Se lăsă noapte. Străinul se adăposti într-o peșteră, aprinse focul sacru, așeză trepiedul cu discul soarelui și, întinzând spre lumină și spre foc mâinile-i înghețate, cânta cu glas spart, bătrânesc, Imnul Soarelui.

Veghe mult timp în noaptea aceea și flacăra jucăușă a rugului îi lumina fața tristă și gânditoare... În sfârșit, doborât de oboseală, adormi, învelit în blănuri și visând la soarele Atlantidei.

De dimineață începu să-și deretice noua-i locuință ; transportă de pe corabie instrumentele de bronz și armele. Din scândurile aduse de pe navă își făcu o ușă ca să închidă peștera. Apoi își rândui rezervele de alimente și lăzile în care se aflau cărțile sfinte și semințele.

În fiecare dimineață se sculă în zori, cu mult înainte de răsăritul soarelui, se ducea pe țărmul mării și aștepta ivirea lui.

Cerul rămânea mereu acoperit de o pânză cenușie, dar bătrânul era adânc încredințat că soarele se va întoarce – zeul cel strălucitor va învia.

Și într-adevăr el se întoarce, după o noapte senină și geroasă.

Vântul de miazănoapte, ce se stârnise în ajun, smulse pânza cenușie care ascundea cerul, și pe bolta de sineală scânteiară constelații necunoscute.

Dimineața fu tot atât de limpede și de geroasă. Spre răsărit, bolta se aprinse în culorile trandafirii ale zorilor.

Și deodată, la orizont, se ivi soarele.

El părea istovit de lupta dusă cu forțele întunericului.

Dar zeul lui era din nou cu el, după o despărțire lungă și negrăit de tristă.

Pentru o clipă, soarele se opri parcă deasupra apelor ; de o parte și de alta a discului ceresc se întindea geana zării. Desprinsă chiar din soare, o fâșie de aur porni către țărmul pe care sta preotul, așternându-se peste mare aidoma unei punți aurite între astru și om.

În clipa aceea, discul soarelui, linia orizontului și fâșia aurie de pe fața oceanului alcătuiră un desen ce semăna uluitor cu simbolul sfânt al atlanților și care poate fi găsit pretutindeni : și la cercul polar, și la tropice, și în America de Sud, și în inima Asiei Centrale sau Orientale.

Bătrânul aspru și cărunț, tulburat, căzu în genunchi, întinse brațele spre soarele ce răsărea și începu să cânte Imnul Soarelui.

Glasul lui prinse viață. Cântecele simplu, dar melodios și solemn, răsuna deasupra țămurilor pustii, trezind ecoul stâncilor de pe mal.

El cântă puterea zeului de trei ori sfânt, care biruie grozăviile întunericului, dăruiește oamenilor căldură și lumină plină de bucurie, zeul care

14 Urmele atlanților au fost găsite pe țărmul nordic al Bretei franceze. – Larison

înveșmântează pământul în mii de culori, face roadele să mustească de sevă și tămăduiește bolile.

Cânta soarele care scânteiază ca briliantele pe picurii de rouă, soarele care împurpurează norii și aurește șuvoaiele de apă.

Cânta soarele care se preface în sângele fierbinte al omului, în mustul dulce al strugurilor, în grânele de aur.

Cânta soarele care este bucurie și viață.

Cânta și nu vedea cum, atrași de glasul lui, din spatele stâncilor se iviră oameni cu chipul alb, îmbrăcați în piei de animale, oameni cu ochi albaștri și părul blond. De brâiele late din piele purtau agățate topoare de piatră.

Priveau nedumeriți la bătrânul acesta ciudat, în veșminte lungi și negre, care cânta într-o limbă necunoscută lor.

De unde o fi venit el? Ce căuta aici? Și ce primejdie aduce cu sine?

XX. ULTIMUL OM DIN ATLANTIDA

Clima cea aspră se dovedi ucigătoare pentru bătrânul atlant. Curând după ce debarcase pe țărm se îmbolnăvi. Aducându-și aminte că pe corabia aproape nimicită se mai găseau tot soiul de ierburi de leac, preotul, biruindu-și slăbiciunea, se urcă pe punte.

Și deodată i se păru că delirează.

Lângă unul din din catarge, încălzindu-se în razele palide ale soarelui nordic, ședea un om. Fața sa era istovită și purta urmele bolii. Dar toată înfățișarea îl arăta a fi un locuitor al Atlantidei: țeasta, gâtul lung, părul negru, culoarea pielii cu o nuanță galbenă, de bronz, îmbrăcămintea sa.

Preotul se apropie și mai mult. Necunoscutul îl privi și amândoi strigară în același timp:

* Șitța!

* Aksa-Guam!

Stăteau amândoi nehotărâți: preotul Șitța și Aksa-Guam, cel care luase parte la răscoala sclavilor împotriva Dealului Sfânt, osândit la moarte de rege și preoți.

Întinseră brațele unul către celălalt, în semn de prietenie și salut.

Și-n noaptea aceea, vrășmașii de odinioară zăboviră vreme îndelungă lângă foc, depănându-și fiecare povestea.

În noaptea cea cumplită, când avusese loc prima erupție a vulcanului, Aksa-Guam ajunsese înot la ultima corabie care pleca și se agățase de un inel de bronz prins pe fundul vasului. La adăpostul întunericului, izbutise să se cațere pe o funie, să pătrundă printr-un chepeng deschis în cala navei, unde stătuse ascuns în tot timpul călătoriei. Lipsindu-se de hrană proaspătă, se îmbolnăvisese de o boală necunoscută în Atlantida: i se umflaseră picioarele,

dinții începuseră să i se clatine, iar gingiile să-i sângereze¹⁵. Aerul era otrăvit de duhoarea cadavrelor. Dacă n-ar fi fost chepengul pe unde pătrundea aer proaspăt, fără doar și poate s-ar fi înăbușit. Îndurase chinuri neînchipuit de mari și aproape că nici nu se putuse mișca din pricina slăbiciunii și a durerii ce o simțea în picioarele umflate, în ziua când corabia se apropiase de țărm. Aerul curat și soarele îl ajutaseră să-și vină în fire.

La rândul său, Șitța îi zugrăvi toate peregrinările de până în ziua când se întâlniseră.

* Pe meleagurile astea trăiesc oameni cu părul alb și poartă haine din piei de animale. Sunt sălbatici care-și fac topoare grosolane și cuțite din piatră șlefuită¹⁶. Ei nu știu să lucreze pământul și se hrănesc cu carnea crudă a fiarelor ucise. Chiar și focul le este necunoscut. Erau cât pe-acți să mă omoare. Dar, când au văzut focul aprins de mine, i-a cuprins un fior sacru, iar armele noastre strălucitoare de bronz le-au smuls strigăte de uimire. Acum mai-mai că mă venerază. Limba lor este grosolană și săracă, seamănă mai degrabă cu graiul animalelor decât cu al oamenilor. Când se înfurie, mârâie că fiarele, iar când atacă un animal sau un dușman, rag, urlă și latră ca și el. Dar sunt curioși și blânzi. Își dau seama când te porți bine cu ei și atunci devin încrezători că niște copii... Cine știe, poate că odată vor deveni și ei oameni ca atlantii.

Obosit, Șitța închise ochii. Respira greu. Din pricina fierbințelii, începu să tremure, iar pe fața-i istovită de om bătrân se ivi o roșeață bolnăvicioasă.

— Curând o să mor. Ce bine că te-am întâlnit, tu ai să-mi închizi ochii și ai să mă îngropi după datină. Totul e trecător pe lumea asta... Popoarele mor ca un singur om și pier state întregi. Cine știe, poate că ești ultimul om din Atlantida. Dar ce s-o fi întâmplat cu ceilalți? O să mori și tu și amintirea Atlantidei se va pierde în negura veacurilor ce vor veni... Curând va răsări soarele... Du-mă pe țărm.

Aksa-Guam îi îndeplini dorința și acolo, pe malul mării, îl întoarse cu fața spre răsărit.

Șitța nu mai putea vorbi. Nu fu în stare decât să dăruiască un zâmbet primelor raze de soare și închise ochii pentru totdeauna.

Aksa-Guam rămase singur, poate singur în toată lumea – ultimul om din Atlantida.

În curând izbuti să se apropie de locuitorii acestor ținuturi posomorite și, datorită cunoștințelor sale, își câștigă adâncul lor respect.

O dată cu venirea primăverii, îi învătă să lucreze pământul, să semene câmpiile arate cu plug de lemn. De asemenea îi învătă să ațâțe focul frecând două bucăți uscate de lemn sau să scoată scânteii lovind cremenea și aprinzând frunze uscate și mușchi. Multe meșteșuguri și multe lucruri au deprins de la el.

15 Fără îndoială că este vorba de scorbut. – Larison.

16 În vreme ce în Atlantida se cunoștea fabricarea armelor de bronz, Europa se afla încă în epoca de piatră. – Larison.

Unii au devenit agricultori și s-au statornicit pentru totdeauna pe acele locuri, alții și-au văzut mai departe de vânătoare și de războaie. Iar în serile lungi de iarnă, el le depăna povestea minunată a Veacului de Aur, când oamenii trăiau fericiți în mijlocul copacilor și grădinilor veșnic înflorite, care rodeau de câteva ori pe an, fără să știe de griji și de nevoi... Le vorbea despre bogăția și măreția Insulei Fericiților, despre grădinile de aur cu mere de aur, despre bătăliile dârze și despre pieirea cumplită a unui popor și a unei țări întregi, despre ploile năprasnice care au însoțit această pieire, despre salvarea cu ajutorul corăbiilor a unui număr mic dintre ei, despre calea străbătută pe apă, vreme de patruzeci de zile și patruzeci de nopți, și despre propria-i salvare.

Oamenii ascultau aceste povestiri cu sufletul la gură, curioși ca niște copii, și le transmiteau unul altuia, le mai împodobeau, le mai înfloreau pe ici pe colo și le păstrau ca pe niște legende sfinte.

SFÂRȘIT

ARIEL

În românește de
A.Țimpău și I.Andreescu

Fiicei mele Svetlana

I. PRIN CERCURILE IADULUI

Ariel ședea jos, pe podea, în dreptul ferestrei scunde din odăița lui, ce semăna cu o chilie de mănăstire. O masă, un scăunel, un pat și o rogojină într-un ungher alcătuiau tot mobilierul.

Fereastra dădea în curtea interioară, tristă și pustie. Nici un tufiș, nici un fir de iarbă, numai nisip și pietriș, aidoma unui crâmpei din deșert înconjurat de patru ziduri ca de închisoare – zidurile clădirii mohorâte, cu geamuri mici. Deasupra acoperișurilor drepte se înălțau coroanele palmierilor din parcul cu vegetație bogată, ce se întindea jur împrejurul școlii. Un zid înalt despărțea parcul și clădirea de lumea din afară.

Pretutindeni stăpânea o liniște adâncă, tulburată doar de scârțâitul pietrișului sub pașii ușori ai dascălilor și elevilor.

În cămăruțe, la fel de mizere ca și cea a lui Ariel, locuiau ceilalți elevi aduși din toate colțurile lumii la școala Dandarot din Madrass. Printre ei erau și copii de opt ani, însă și fete și băieți mai mari. Elevii alcătuiau o singură familie, dar cuvintele lor, puține la număr și rostite cu glas șoptit, precum și ochii lor nu trădau nici dragostea, nici prietenia, nici atașamentul, nici bucuria revederilor,

nici durerea despărțirilor.

Toate aceste sentimente erau smulse cu rădăcini cu tot chiar din primele zile ale sosirii elevilor în școală, profesorii și pedagogii – preoți hinduși hipnotizori, europeni, în marea lor majoritate englezi, și ocultişti moderni – folosind toate mijloacele.

Ariel purta o tunică – o cămașă cu mâneci scurte, țesută dintr-o pânză grosolană – iar în picioare nici sandale n-avea.

Era un tânăr voinic, de vreo 18 ani, cu părul blond, dar, după expresia feței sale, îi dădea uneori și mai puțin: ochii cenușii-deschis priveau cu o sinceritate copilărească, deși pe fruntea-i înaltă se săpaseră primele cute – semn neîndoielnic al omului care a trecut prin multe și s-a gândit la multe. Culoarea ochilor și a părului arăta că este european.

Chipul lui Ariel, cu trăsăturile regulate de anglo - saxon, era imobil ca o mască. Privea nepăsător pe fereastră, așa cum privește un om adânc cufundat în gânduri.

Și de altfel el chiar se gândea. Cearaca-babu, dascălul său, îl puneă în fiecă seară să facă bilanțul zilei, să-și amintească toate întâmplările petrecute de la răsăritul până la apusul soarelui, să treacă în revistă felul în care s-a comportat față de ele, să-și controleze gândurile, dorințele, faptele. Înainte de a se duce la culcare, Ariel trebuia să se spovedească lui Cearaca.

Soarele care asfințea scălda în lumină coroanele palmierilor și norii ce goneau pe cer. Ploaia se opri seară chiar în clipa aceea și din curte se revărsa în chilie un aer proaspăt și umed.

Ce întâmplări avuseseră loc în cursul zilei?

Ariel se trezise ca întotdeauna în zori. Se spălase, își făcuse rugăciunea și își luase gustarea în sufrageria comună. Pe o tavă groasă de lemn se aducea micul dejun – niște pâinițe din făină – rele, că nu puteau fi mâncate – alune prăjite și apă în vase de lut.

Pedagogul Satia își plimba, ca de obicei, privirea-i scormonitoare de la un elev la altul, spunându-le că mănâncă banane, turte gustoase de orez cu zahăr și beau lapte gros. Și elevii, lăsându-se sugestionați, mâncau cu plăcere tot ce li se dădea. Numai un singur băiat, un novice, care încă scăpa acestei hipnoze în masă, întrebă:

— Dar unde-s bananele? Unde-s turtele de orez?

Satia se apropie de el, îl apucă de bărbie și rosti poruncitor, privindu-l cu asprime în ochi:

— Dormi! Și își repetă sugestia, după care băiatul începu să mănânce cu poftă alunele tari, luându-le drept banane.

— Și tu de ce ți-ai pus șalul? întrebă un alt pedagog, un hindus slab, cu barbă neagră și râs în cap, adresându-se unei fete de 9 ani.

— E frig – răspunse ea, zgribulindu-se toată. Copila avea febră.

— Ți-e cald. Scoate îndată șalul!

— Phii, ce zăduf! exclamă fetița, lepădând șalul și trecându-și mâna peste frunte ca și cum ar fi vrut să-și șteargă nădușeala.

Satia începu să spună elevilor cu glas tărăgănat cum trebuie să se comporte: să nu le pese de frig, de căldură, de boli. Spiritul să triumfe asupra trupului.

Copiii ședeau cuminți, mișcările lor erau molatice, apatice.

Deodată, același băiețaș care la începutul mesei întrebase „*unde-s bananele?*” smulse din mina vecinului o bucățică de lucii și, rizând tare, și-o vârî în gură.

Dintr-un singur salt, Satia se apropie de el și-l trase de urechi. Băiatul începu să plângă în hohote. Toți copiii încremeniră în fața acestei încălcări nemaiauzite a disciplinei. Râsul și lacrimile erau combătute necruțător în școală. Cu o mână, Satia îl înșfăcă pe băiețaș, iar cu cealaltă apucă un vas mare. Copilul amuți, doar mâinile și picioarele îi tremurau.

Lui Ariel i se făcu milă de bietul novice. Ca să nu-și trădeze sentimentele, își lăsă capul în piept. Da, îi era tare milă de acest băiat de 8 ani. Dar Ariel știa că a compătimi un coleg este o crimă mare pe care va trebui s-o mărturisească dascălului său – Cearaca.

„*Oare să-i mărturisesc?*” îi fulgeră prin minte, dar îndată încetă să se mai gândească. Se obișnuise să fie prudent chiar cu propriile sale gânduri.

La porunca lui Satia, un servitor îl scoase afară pe băiețaș, cu vasul în cap. Masa se sfârși într-o tăcere desăvârșită.

În ziua aceea, după gustarea de dimineață, câțiva tineri și tinere care terminaseră cursurile urmau să părăsească școala.

Ariel simpatiza într-ascuns pe unul din ei – un tânăr cu pielea smeadă și ochii mari – și pe fata aceea zveltă, și avea toate motivele să-și închipuie că și ei nutriseră sentimente prietenești față de el. Cei câțiva ani de ședere în comun la Dandarăt îi legaseră unul de celălalt. Dar ei se obișnuiseră să-și tăinuiască sentimentele, arătându-se indiferenți, manifestând o răceală aparentă. În rarele clipe când scăpau de ochii iscoditori ai profesorilor și pedagogilor, prietenii aceștia schimbau între ei o privire atotgrăitoare, iar uneori chiar și o strângere de mină; asta era tot ce-și îngăduiau. Tustrei păstrau în taină prietenia, singura comoară care încălzea inimile lor tinere, o floriceică rămasă prin cine știe ce minune într-un pustiu lipsit de viață.

O, dacă pedagogii ar fi ghicit taina lor! Cu câtă cruzime ar fi călcat ei în picioare floarea aceasta! Hipnotizându-i, i-ar fi silit să mărturisească totul și ar fi ucis prin sugestie acest simțământ cald, înlocuindu-l printr-o indiferență rece.

Își luară rămas bun în curte, lângă porțile de fier. Fără să se privească în ochi, cei care plecau rostiră pe un ton glacial:

— Adio, Ariel!

— Adio, adio!

Și se despărțiră fără să-și strângă mâna.

Cu capul plecat, Ariel se îndreaptă spre școală, străduindu-se să nu se gândească la prietenii săi și înăbușindu-și tristețea ce-l copleșea, căci pentru gânduri și sentimente tainice avea vreme la noapte.

O, despre aceste gânduri și sentimente el nu va sufla nimănui o vorbă, nici chiar în stare de hipnoză! Asta era ultima și cea mai ascunsă taină a lui Ariel, de care nu-și dăduse seama nici vicleanul Cearaca, nici Bharava, directorul școlii.

Urmară apoi lecțiile de istorie, religie, ocultism, teosofie. Prânzul cu „banane”, lecțiile de engleză, hindusă, bengaleză, mahrati și sanscrită... O cină sărăcăcioasă.

— Ați mâncat mult și v-ați săturat! îi sugestionează Satia.

După cină, urmează o „*ședință*”. Ariel a trecut prin acest înfricoșător cerc al iadului, dar trebuie să asiste la „*lecțiile practice cu novicii*”.

Un coridor îngust, întunecos, luminat numai de un opaiț cu flacăra tremurătoare și fumegândă, cu fitil din bumbac, duce spre o cameră mare fără ferestre, luminată tot atât de sărăcăcios. În odaie se află o masă din scânduri negeluite și câteva rogojini așternute pe jos.

Ariel, cu un grup de elevi mai mari, stau tăcuți și neclintiți într-un ungher, pe podeaua de piatră.

Un slujitor aduce un băiat de vreo paisprezece ani.

— Bea – spune pedagogul, întinzându-i o cană.

Băiatul înghite supus lichidul amar și rău mirositor, străduindu-se să nu se strâmbe. Servitorul îi scoate cămașa și-i freacă tot corpul cu alifii volatile. Copilul e cuprins de neliniște și de o tristețe ucigătoare. Apoi trece la o stare de exaltare. Respiră des și greu, pupilele i se dilată, mâinile și picioarele îi tremură de parcă ar fi o paie de carton.

Pedagogul ia de jos opaițul cu flacăra tremurândă și-l întreabă:

— Ce vezi?

— Văd un soare orbitor – răspunde băiatul, închizând ochii.

Toate simțurile îi sunt ascuțite la maximum. O șoaptă i se pare un bubuit de tun. Aude cum foșnesc gândacii pe pereți, cum respiră fiecare om din cameră, cum bate inima fiecăruia din cei prezenți, cum undeva, la mansardă, zboară liliecii... Vede, aude, observă și simte ceea ce nu percepe nici un om în stare normală.

La unii, starea aceasta sfârșește printr-un delir, la alții – printr-un puternic acces de nervi. Pe unii, Ariel nu i-a mai văzut după astfel de crize furtunoase: ori mureau, ori înnebuneau.

Ariel însă avea un organism robust. Trecuse prin toate aceste încercări, păstrându-și sănătatea nezdrușcinată.

Când pe cer se iviră primele stele, ușa odăii se deschise și intră Cearaca, ducând de mână un copil cu fața smeasă și tare speriată.

— Stai jos! îi porunci el băiatului.

Băiețașul se lăsă pe podea în chip automat. Ariel se apropie de Cearaca și se înclină în fața lui.

— Este un elev nou, îl cheamă Sărad. Ai să-l conduci tu astăzi. Ești mulțumit de tine?

— Da, părinte – răspunse Ariel.

— N-ai de ce să te căiești? Întrebă neîncrezător Cearaca. Desăvârșirea o poate atinge numai acela care niciodată nu este mulțumit de sine.

Privindu-l iscoditor în ochi, Cearaca îl întrebă iarăși:

— Dar la trecut nu te-ai gândit?

— Nu – răspunse Ariel hotărât.

În școală elevilor li se interzicea să se gândească la viața pe care o duseseră înainte de a veni aici, să-și amintească de copilărie, de părinți, să pună întrebări referitoare la trecutul său la viitorul lor. Nici unul nu știa ce-i așteaptă, pentru ce sunt pregătiți, și aproape nimeni nu-și aducea aminte de ceea ce a fost. Pe cei ale căror amintiri erau prea recente și aveau o memorie bună, hipnoza îi ajuta să-și uite trecutul.

Cearaca se mai uită o dată cercetător în ochii lui Ariel și plecă.

Sărad ședea neclintit, ca un mic idol de bronz. Ariel ascultă pașii ce se îndepărtau și zâmbi întâia oară în ziua aceea.

Pentru elevii școlii Dandarot nu existau decât două posibilități: cei mai mulți se alegeau cu nimicirea desăvârșită a voinței, sau, în cel mai bun caz, cu o totală zdruncinare a sistemului nervos. O mică parte – cei înzestrați cu un fizic și un intelect mai viguros – urmau calea perfidiei rafinate, a unor simulări de artist și a celor mai iscusite vicleșuguri. Ariel se număra printre aceștia din urmă. Izbutise să reziste chiar la hipnoză, simulând o stare de somnambulism. Dar elevi ca el erau puțini, căci ar fi fost de ajuns o mică greșeală, și minciuna ar fi fost dată în vileag. Profesorii erau stăpâni pe trupul și pe sufletul elevilor lor.

Ariel se apropie cu pas ușor de Sărad și-i șopti:

— Or să te sperie, dar ție să nu-ți fie frică, orice ai vedea. Toate astea le fac înadins...

Copilul îl privea cu mirare și neîncredere, căci în școală nimeni nu-i vorbise atât de prietenos.

— Și important e să nu plângi, să nu strigi, dacă vrei să nu fi bătut.

Sărad încetă să mai plângă. Afară se auzea zborul molatic al liliiecilor, care uneori se năpusteau și în odaie. Pe pereți, înăuntru, se cățarau broscuțe și vâneau tot soiul de muște. Băiatul începu să privească la ele și se mai liniști.

Ariel aprinse un opaiț cu ulei. Strălucirea lui roșiatică lumina slab încăperea. Pătrunzând pe fereastră, vântul mișca flacăra și umbra lui Ariel dansa pe pereți. Ungherele camerei rămăseseră cufundate în întuneric.

În colț, în fața băiatului, ceva prinse să se miște..Sărad privi cu atenție și îngheță de groază. Printr-o crăpătură se târa un șarpe mare și galben, cu capul

mic și umflat, cu gâtul gros și burta suptă; pe gât avea niște desene negre ce semănau cu o pereche de ochelari. Un nai!

În urma lui – a șarpelui cu ochelari – apărură un altul, negru-vinețiu, apoi unul negru, unul cenușiu și, mereu alții, și alții. Șerpilor se împrăștiară prin odaie, înconjurându-l din toate părțile pe băiat.

— Stai, nu te mișca și taci din gură! șopti Ariel, indiferent ca întotdeauna și țintuit parcă locului.

Șerpilor se apropiară de copil, își înălțară trupurile cu gâtul întins înainte ca un scut și, privind drept în ochii băiatului, se pregăteau să se năpustească asupra lui.

Ariel fluiera abia auzit o melodie tristă și monotonă, care n-avea decât trei note.

Șerpilor încrămenziră, ascultară atent, apoi își plecară capetele și se târâră încet într-un colț al odăii, mistuindu-se în crăpăturile podelei.

Sărad continua să șadă nemișcat. Broboane de sudoare rece îi acopereau fața.

— Bravo! șopti Ariel.

Dar laudă nu i se cuvenea, căci băiatul nu țipase și nu se clintise din loc, deoarece frica îl paralizase.

În odaie năvăli o pală puternică de vânt, aducând pe aripile ei mireasmă dulce de iasomie. Pe cer, norii acoperiră stelele. Tunetul bubui surd și curând se porni o ploaie tropicală. Aerul se răcori dintr-o dată. Izbucneau fulgere, luminând peretele casei de pe cealaltă parte a străzii și oglindindu-se în apa care acoperi repede toată curtea, prefăcând-o într-un lac.

Băiatul oftă ușurat, scuturându-se de înțepeneala care-i anchilozase toată făptura. Dar îl mai așteptau și alte încercări. Perdeaua de rogojină care despărțea odăile se ridică pe neașteptate și Sărad văzu o încăpere scăldată într-o lumină orbitoare, a cărei podea era acoperită cu mușama albă. În mijlocul camerei stătea un tigru uriaș. Lumina îi bătea în ochi, iar fiara aurie și tărcată închidea pleoapele, dând supărată din cap. Cu coada-i puternică, tigrul lovea podeaua.

Nu trecu mult și animalul începu să se obișnuiască cu lumina puternică. El își aținti privirile asupra lui Sărad, scoase un răget scurt, înăbușit și, lăsându-se pe labele dinainte, se încordă tot, pregătindu-se să sară.

Sărad se apucă cu mâinile de cap și dădu un strigăt înfiorător.

Deodată simți pe umăr mâna cuiva. „*Mă mănâncă*” – se gândi el, încrămenind de groază. Dar atingerea era prea ușoară pentru a fi laba fiarei.

— De ce-ai țipat? auzi băiatul glasul lui Ariel. Pedagogul o să te pedepsească. Să mergem!

Și, luându-l de braț pe Sărad, îl ridică aproape cu de-a sila în picioare.

Abia acum copilul îndrăzni să deschidă ochii. Perdeaua de rogojină se afla la locul ei, iar în odaie stăruia semiîntunericul. Afară se auzea ropotul ploii, care

începuse să se mai potolească, și bubuiturile surde, îndepărtate ale tunetului.

Clătinându-se pe picioare, Sărad porni după Ariel, aproape inconștient. Străbătura un coridor lung, întunecos și intrară pe o ușă îngustă. Ariel îl lăsa pe băiat s-o ia înainte și-i zise cu glas tare:

— Mergi înainte! Aici e o scară, vezi să nu cazi – și adăugă în șoaptă: Fii cu băgare de seamă, să nu strigi orice și s-ar întâmpla... Nu-ți fie frică! Te sperie înadins, ca să te obișnuiești și să nu te mai temi de nimic.

Ariel își aduse aminte cum fusese și el supus acestor încercări. Atunci, însă, mersese singur, nu-l prevenise nimeni, nimeni nu-i spusese un cuvânt de îmbărbătare.

Tremurând de frică, Sărad coborî treptele aproape năruite ale scării. În fața lui se deschidea un subsol. Mirosea a umezeală și venea un aer greu, stătut. Podeaua de piatră era acoperită cu mil vâscos și rece. De sus cădeau picături mari și reci. Undeva se auzea clipocit de apă. Băiatul, neștiind încotro s-o apuce, întinse mâna ca să nu se lovească de vreun obstacol nevăzut.

— Mergi înainte, înainte! îl îmboldi Ariel.

Sărad porni mai departe prin bezna de nepătruns.

Undeva se auziră niște gemete înăbușite, urlete sălbatice și un râs nebunesc. Apoi se lăsă o liniște sinistră. Dar întunericul părea că mișună de ființe vii. Sărad simți atingerea înghețată a cuiva. Pe neașteptate, răsună un bubuit năprasnic care cutremură pământul din temelii:

— Mergi, mergi înainte!

Băiatul atinse cu mâna peretele vâscos. Curând și cealaltă mână se sprijini de perete. Încăperea devenea din ce în ce mai strâmtă, așa că abia-abia izbutea să înainteze.

— Mergi, mergi înainte! îi porunci Ariel și-i șopti îndată: Să nu-ți fie frică, acum...

Dar nu isprăvi vorba și Sărad simți dintr-o dată că pământul îi fuge de sub picioare, iar el se prăbușește în beznă. Căzu pe ceva moale și umed. Bolta grea părea că-l apasă, turtindu-l la pământ. Oftă din greu și gemea.

— Taci! auzi băiatul șoapta lui Ariel.

Dar iată că bolta începe să se înalțe, numai bezna din jur stăruie. Deodată, din întuneric apare un nor alb care ia chipul unui bătrân uriaș, cu barbă mare și albă. Din veșmintele lui, ce strălucesc ca ceața în lumina lunii, iese o mina lungă și osoasă. Se aude un glas surd și gros:

— Dacă vrei să trăiești, scoală-te și mergi mai departe fără să te uiți înapoi.

Și Sărad se supune. Plângând încetișor, el se scoală de jos și pornește de-a lungul coridorului. Treptat pereții subteranei sunt învăluiți într-o lumină palidă, stacojie.

Se face cald, apoi o căldură greu de îndurat. Zidurile sunt tot mai roșii și încep să se apropie. Prin spațiul lăsat liber între ele țâșnește o flacără.

Vâlvătaia se aprinde tot mai tare și mai tare. Încă puțin și îi vor lua foc părul și veșmintele. Sărad începe să respire greu, apoi își pierde cunoștința. Cineva îl prinde în brațe și ultimele cuvinte pe care le aude sunt șoptite de Ariel:

— Sărmanul Sărad!

II. DANDARAT

Ariel se trezi și primul lui gând fu la băiat: „*Sărmanul Sărad!*”

Șocul nervos pe care-l suferise acesta fusese atât de puternic, încât îl internaseră la infirmeria școlii. Doctorul îi dăduse să bea lapte fierbinte cu rachiu și copilul adormise. Iar Ariel, călăuza lui involuntară, se înapoiase în camera sa.

În vreme ce Ariel se spăla, soarele se înălță sus, pe bolta cerului. Răsună gongul. În locul tunicii obișnuite din țesătură grosolană, Ariel își puse un veșmânt de pânză. În școală erau așteptați să sosească oaspeți de seamă.

După gustarea de dimineață, pedagogii și dascălii superiori se adunară într-o sală mare, ticsită de fotolii, scaune și bănci. La capătul sălii lungi se înălța o estradă acoperită cu un covor și împodobită cu ghirlande de flori. Ferestrele erau bine închise; lămpi electrice și candelabre de bronz, de formă ciudată, luminau încăperea.

Curând începură să sosească și oaspeții, îmbrăcați în cele mai variate costume. Veniseră și bătrâni venerabili, impunători, cu bărbi cărunte, în veșminte de mătase împodobite cu perle și nestemate, și fachiri slabi, și reprezentanți ai diferitelor caste, cu însemnul distinctiv în frunte, înscris cu lut din Gange, îmbrăcați în dhote – haine grosolane din pânză – iar pe deasupra cu o tunică scurtă, demodată, din stofă, împodobită cu panglici și încălțați cu saboți cu vârfurile aduse în sus. Unii purtau, agățate la șold, niște ceaunașe de aramă după obiceiul asceților. Alții aveau drept îmbrăcăminte doar un simplu cearșaf, iar în picioare sandale cu talpă de lemn.

Ultimii care sosiră fură sahibii. Cu pielea albă, voinici, îngâmfați, englezii aceștia în costume albe ocupară fotoliile din rândul întâi.

Maimarii școlii se învârteau lingușitori în jurul lor.

Pe estradă se urcă un om cu pielea albă, în costum de hindus. Era Bharava, directorul școlii. În cea mai curată limbă engleză salută oaspeții și, cu vorbe alese, îi rugă să „*acorde cinstea și să arunce o privire asupra realizărilor școlii Dandarat în ceea ce privește educarea slugilor păcii, ale lui Dumnezeu și ale adevărului*”.

Profesorii începură să-și prezinte ciracii cei mai talentați. Era un fel de ședință de magie și de ocultism.

Unul după altul se urcau pe estradă elevii. Ei reproduceau scene întregi și țineau discursuri în stare de hipnoză, repetând cu o precizie uimitoare vorbele rostite de cineva din sală. La unii elevi atenția era atât de ascuțită, încât

aceștia observau mișcările care de obicei scapă unui ochi obișnuit. Din spusele pedagogilor reieșea că unii elevi puteau să vadă iradiațiile ce pornesc din capul unui om care își concentrează gândurile asupra unui lucru, „*să asculte*” mișcările reflexe ale organului auzului, care fixează în subconștient sunetele procesului gândirii, adică nu numai „*să vadă*”, dar să și „*audă*” cum lucrează creierul. Toate acestea erau pe loc „*confirmate prin experiență*”, trezind entuziasmul oaspeților.

Pe estradă se produceau diferiți tineri fenomenali care, chipurile, acumulasera în organism mari cantități de electricitate, indivizi care erau în stare să aprindă un bec, să scoată scânteii și să-și învâluie trupul într-o aureolă. Alții vedeau prin întineric. Apoi urma „*specialiști*” din alte ramuri: ascultând câteva cuvinte ale interlocutorului și observându-i mimică, gesturile și diferite semne exterioare, ei puteau să povestească fără greș întâmplări petrecute de curând în viața acestuia.

Ariel privea spectacolul și se gândea în sinea lui:

„*Ar fi mai bine să arate încercările la care sunt supuși elevii*”.

El trecuse prin toate aceste cercuri ale iadului. Ultima încercare la care fusese supus era „*primirea sufletului*”. Tânărul își aminti, cu un fior de dezgust, acest ceremonial funebru, pe care îl îndeplineau elevii din ultimele clase. Erau siliți să asiste la moartea unui om, să-l țină de mâna pe muribund și, în clipa când acesta se sfârșea, să-l sărute și să-i soarbă ultima răsuflare. Dezgustător lucru! Dar Ariel știuse să se stăpânească.

Zgomotul care se iscă tulbură gândurile băiatului. Directorul școlii poftea oaspeții într-o altă sală, unde urma să aibă loc o reprezentație de alt gen. Aici aveau să se împartă diplome membrilor „*lojii albe a teozofilor*” din înseși mâinile „*învățătorului învățătorilor*” lisu Materei.

Sala uriașă era inundată de verdeață și flori. Estradă, peste care fusese așternut un covor, semăna cu un boschet îmbrăcat în trandafiri și iasomie. Prin ferestrele larg deschise pătrundeau pale fierbinți de vânt. Era foarte cald. Cei care intrau își scoteau șalurile de pe umeri și își făceau vânt cu evantaie din frunze de palmier. Un *zamindar*¹⁷ gras își băgă pe furiș în gură o frunză de betel.

În rândul întâi luă loc, în două fotolii aurite și tapisate cu mătase galbenă, un englez în vârstă, cu ochelari pe nas, cu barba căruntă și creață, și memsahib, o femeie grasă, cu fața plină și proaspătă, cu părul cărunt, tuns scurt și ondulat, îmbrăcată în veșmânt hindus – erau conducătorii societății teozofilor, mister Bronlow și mistress Dryden. Directorul școlii le oferă un buchet de flori.

Când toți se așezară, corul de fetițe și băieți în costume albastre, împodobite cu ghirlande de flori albe de oleandru, intonă un imn. La ultimele sunete ale cântecului, în boschet apărură Materei.

17 Moșier – Nota red. ruse.

Toți se sculară în picioare, iar mulți dintre oaspeți căzură în genunchi.

„Învățătorul învățătorilor” era îmbrăcat într-un veșmânt lung, albastru ca cerul. Capul lui, cu pletele lungi unduindu-se pe umeri și barba-i mică, amintea de icoanele lui Crist pictate de maeștrii italieni. Pe fața-i frumoasă, cu trăsături prea feminine, încremenise un zâmbet „divin”. Binecuvânta pe toți, cu mâna ridicată.

Memsahib îl sorbea din ochi pe omul acesta frumos și în admirația ei nu se citea nici urmă de religiozitate. Bărbosul Bronlow îi surprinse privirea și se posomorî.

Începu ceremonia împărțirii diplomelor, însoțită de nenumărate plecăciuni. Unii dintre membrii lojii își scoteau însemnele de pe piept, pentru a le primi încă o dată din mâinile lui Materei, și se prosternau în fața lui până la pământ, iar el își înălța brațele deasupra lor, împărțind flori.

Apoi „învățătorul învățătorilor” începu să vorbească și-i aduse pe cei de față într-o asemenea stare de exaltare, încât în sală izbucniră strigăte isterice, mulți leșinară, iar alții se zbăteau în prada convulsiei.

Binecuvântându-i încă o dată pe toți, Materei, noua încarnare a lui Buda, plecă.

Sahib se ridică în picioare și o luă de braț pe memsahib. Leșiră amândoi pe o ușă aflată în spatele estradei, ca doi oameni care cunoșteau drumul, și intrară într-un birou confortabil, mobilat în stil european, având chiar un cămin, deși climatul țării nu cerea acest lucru.

Sahib se așeză la masa directorului școlii, iar memsahib într-un fotoliu, alături de el. Directorul, care intrase în urma lor, luă loc pe scaun numai după ce înaltul oaspete îi zise:

— Stai jos, mister Pearce, și povestește-mi cum merg treburile.

Cerând permisiunea lui mistress Dryden, mister Pearce, cunoscut în școală sub numele de Bharava, își aprinse o țigară groasă de foi, luată chiar de pe biroul lui, și se gândi: „Știi tu mai bine ca mine cum merg treburile în școală!”

Și de fapt acesta era adevărul.

Mister Pearce și sahibul – mister Bronlow – erau amândoi englezi și amândoi acționau pe același tărâm. Religia, unul din bastioanele sistemului social pe care-l slujeau ei, începuse să aibă crăpături serioase, pierzându-și influența în rândul maselor populare. Era nevoie de anumite propte, de surrogate, de „înlocuitori”. Trebuia întreținută credința în divinitate, în existența spiritului, trebuiau întreținute stările de spirit mistice. Și pe scenă apărură societăți de teozofie, de spiritism, de ocultism, care editau mii de cărți în toate țările lumii. Centrul lor se afla la Londra, dar ele nu puteau să nu folosească India, care în ochii europenilor și ai americanilor avea o aureolă de mister, datorită „științelor ei oculte”, yogilor și fahirilor.

Aici fusese construit un templu măreț, cu o cupolă ca o emisferă. Tot aici,

în apropiere de Madrass, luase ființă școala Dandarar, în scopul de a mări numărul adeptilor și preoților în slujba științelor oculte, aici erau pregătiți, spre a fi trimiși apoi în Asia, viitorii „*învățători ai învățătorilor*” de felul lui Iisus Materei, Krishnamutri – Alițion – „*marele învățător*”, aidoma lui Krishna sau Buda – precum și diferiți hipno-tizatori, prezicători, medii, făcători de minuni pentru Europa și America.

Școala din Madrass nu avea o existență oficială, și asta nu numai din pricina metodei originale și neobișnuite de educare a tinerilor, dar și din alte motive, mult mai susceptibile. Aici își trimiteau copiii acei părinți, rude sau tutori care voiau, dintr-un motiv sau altul, să scape pentru un timp sau pentru totdeauna de odrasla lor. Unii elevi fuseseră pur și simplu furați de către agenții Dandaratului.

Aici ei învățau istoria religiei și limbile acelor țări unde urmau să fie trimiși ca să activeze.

Cei care se dovedeau deosebit de înzestrați, adică deosebit de nervoși, când terminau școala rămâneau în calitate de educatori.

În sistemul de educare hipnotismul ocupa un loc foarte important. O extraordinară capacitate de percepere a posibilității unora dintre elevi să „*citească gândurile*”, surprinzând diferite mișcări ale ochilor și buzelor, care scapă altora, precum și diferite zgomote abia auzite, și să săvârșească tot soiul de „*minuni*”.

În același scop se practica și diferite trucaje, cum ar fi, de pildă, aureolele luminoase în jurul corpului, aromele pe care le emană trupul „sfântului”, trucaje născocite cu multă abilitate și foarte bine executate. Printre profesorii și „*consultanții științifici*” ai școlii se găseau destui oameni talentați și cu vaste cunoștințe.

Aceasta era școala Dandarar.

Pufăind din țigara-i groasă, mister Pearce raporta despre activitatea școlii, iar mister Bronlow și mistress Dryden încuviințau dând din cap.

— Ce se întâmplă cu noii absolvenți? întrebă mister Bronlow.

Pearce rosti numele câtorva elevi, explică ce specialitate au și localitățile unde urmează să plece.

— Încă nu m-am hotărât unde să-l trimit pe Ariel – spuse Pearce.

— Este acela greu educabil? întrebă Bronlow. Care-i adevăratul său nume?

— Aureliu Galton.

— Mi-aduc aminte. L-au trimis aici tutorii lui.

— Chiar așa – răspunse Pearce. A fost trimis de către mister Boden și mister Helson din Londra. Nu de mult, aceștia au întrebat de el. Le-am răspuns că sănătatea lui Aureliu nu lasă nimic de dorit, totuși...

Bronlow se strâmbă nemulțumit, făcând un gest nerăbdător și, privind speriat, cu coada ochiului, spre mistress Dryden, care, de fapt, nu trebuia să

știe totul, îl întrerupse pe Pearce:

— Și ce intenționați să faceți cu el?

— Pot să spun doar atât, că nu este bun pentru a sluji drept mediu sau a fi un clarvăzător ori un prezicător. Pentru asta, Aureliu are un cap prea tare și cu toate că posedă un sistem nervos destul de robust – adăugă el, cu o umbră de amărăciune și chiar cu un aer vinovat – este greu educabil, și-apoi acești Boden și Helson...

— Știu, mi-au scris și mie – îl întrerupse din nou mister Bronlow. Charles Height e în posesia unor noutăți interesante. Vorbește-i despre Ariel, poate c-o să meargă.

— Cine-i Charles Height? Întrebă mistress Dryden.

— Dumneavoastră nu știți? o întrebă respectuos mister Pearce. Unul dintre colaboratorii științifici ai școlii noastre, un om extraordinar de interesant.

— Așadar, stați de vorbă cu el – repetă Bronlow, ridicându-se de pe scaun.

III. EXPERIENȚELE LUI MISTER HEIGHT

— Dumneata vorbești despre omul-muscă? Ha-ha-ha! Știu că oamenii fac din țânțar armăsar, iar dumneata vrei să faci dintr-o muscă un om...

— Nu din muscă om...

— Atunci din om muscă? Cred că e ceva mai greu. Ha-ha-ha!

Discuția aceasta avea loc în laboratorul lui Charles Height, „*savant distins*”, deși nerecunoscut în lumea oamenilor de știință, care-și găsisese adăpost la Dandarăt. De altfel, era un loc potrivit pentru el. Rivalii lui – savanții – spuneau de mult că locul lui Height este la casa de nebuni. Diferența între această casă și școala Dandarăt consta în faptul că ospiciile de nebuni au drept scop vindecarea nebunilor, în vreme ce Dandarătul făcea din oameni sănătoși nebuni.

Printre profesorii și „consultanții științifici” se aflau și psihopați, deși în felul lor, remarcabili. Printre aceștia se număra și Height.

Ferestrele deschise ale laboratorului strimt ca un coridor erau acoperite cu rogojini, pentru ca încăperea să fie apărată de lumină și de razele fierbinți ale soarelui. În penumbră se zăreau mese ticsite cu tot felul de aparate complicate, având cele mai diferite forme geometrice. Cuburi, baloane, cilindri, discuri de aramă, de sticlă, de cauciuc, toate erau înlănțuite cu fire de sârme ca de niște liane. O adevărată junglă a aparaturii științifice, greu de străbătut pentru un neinițiat. Cărți nu se aflau nicăieri. Toată biblioteca uriașă, cuprinzând diferite științe, se afla sub țeasta cu desăvârșire pleșuvă a acestui hidrocefalic stacojiu ca o pătlăgea coaptă. De acolo, posesorul acestei memorii prodigioase extrăgea, fără să facă cel mai mic efort, orice informație de care avea nevoie.

În anii petrecuți în India, Height se îngrășase, se lenevise, lăsase să-i crească o barbă mare, roșcată, și deprinsese obiceiurile locului.

Ceasuri întregi stătea întins pe rogojină, numai în pantaloni scurți, albi, având întotdeauna lângă el o cană cu gheață și lămâi, precum și o cutie de metal cu betel și alta cu tutun. Buzele lui păreau mereu însângerate din pricina betelului. Într-o mână ținea un evantai, pe care-l mișca neconținut, iar în cealaltă luleaua; mesteca betel, fuma și se gândea, iar din când în când îi pune pe cei doi asistenți ai săi – un bengalez și un englez – să noteze ideile care-i veneau în cap sau să facă experiențe.

Dacă aceștia greșeau, Height se enerva, striga, dar nu se ridica de pe rogojină. Dar peste o clipă se îmbuna și începea să râdă binevoitor.

La picioarele lui, pe un scăunăș din bambus, ședea colegul său, savant de asemenea neregunoscut, Oscar Fox. Era slab ca un ascet, iar fața-i rasă se îngălbenise din pricina frigurilor. Pe chipul acesta posomorât, cu obraji căzuți, stăruia expresia de răutate a omului care n-a avut noroc în viață. Vorbea cu tonul unui om supărat, fără să-și dezlipească ochii de pe ceasul de la mână, și cu precizie, la fiecare cincisprezece minute, scotea dintr-o cutie de metal o pilulă și o înghițea.

Trecuse un an și mai bine de când Height și Fox lucrau din ordinul școlii, în scopul de a crea un om zburător, de a găsi mijlocul cu ajutorul căruia omul să poată zbura fără nici un fel de aparat, așa cum ni se întâmpla în vis. Dacă teosoful și ocultistii vor izbuti să dezlege această taină, ei se vor afla în posesia unei arme noi și puternice, care le va sluji să-și propage ideile. Cu ajutorul omului zburător se pot înscena diferite minuni, și chiar adevărata știință poate fi pusă în impas. Sarcina aceasta era nespun de potrivită pentru savanți ca Height și Fox, oameni într-o oarecare măsură înclinați spre aventură și șarlatanie, puțin visători și totodată, incontestabil, foarte dotați. La Dandarāt, ei găsiseră ceea ce nu puteau găsi în altă parte: mijloace materiale pentru înfăptuirea proiectelor celor mai fantastice. Și savanții aceștia născociseră pentru Dandarāt multe „*minuni ale magiei albe și negre*”. Dar toate laolaltă nu erau decât niște scamatorii ingenioase. În ceea ce privește oamenii zburători, lucrurile se dovedeau a fi mult mai dificile.

Height și Fox porniseră la rezolvarea problemei pe căi diferite. Fox era inginer și fizician, Height biofizician. Fox aparținea tipului de savant care creează depunând eforturi uriașe și care veșnic se îndoiește de succesul său. El nu se hotăra să atace frontal problemă științifică, ci recurgea la nenumărate experiențe de recunoaștere, se învârtea în jurul problemei, se apuca de lucru și apoi se lăsa. Neavând încredere în sine, discuta deseori cu Height. Și era de ajuns ca acesta să-și exprime îndoiala sau să râdă, că Fox își părăsea îndată proiectul și se apuca să inventeze altul.

Height, dimpotrivă, era plin de încredere în forțele sale și mergea drept la țintă. El nu-i destăinuise lui Fox pe ce cale se gândește să creeze omul

zburător. Singurul lucru pe care-l aflate Fox de la el era că „*problema aceasta va fi soluționată de fizică, fiziologie și biofizică*”.

De data asta, discuția începu în clipa când Fox îi spuse:

— Mi se pare că am o idee interesantă. Problema creării omului zburător are la bază zborul muștei.

După ce Height încetă să râdă, Fox se porni să explice, supărat, străduindu-se să-i demonstreze că ideea lui nu este atât de caraghioasă și absurdă cum i se pare prea onoratului său coleg.

Vorbi îndelung despre observațiile învățătorilor asupra zborului muștei și de complexitatea acestui lucru, care pare atât de simplu. Vorbea despre „*niște mușchi speciali*” pe care musca îi are la piept și care au o acțiune „*directă și indirectă*”. În timpul zborului, aripile descriu opturi. Datorită acestor particularități, musca poate să zboare, cheltuind o energie nu prea mare și, cu suprafața mică a aripilor, își poate ridica greutatea, comparativ mare față de aripi, a trupului. Așadar, dacă va fi cu puțință să se creeze un aparat analog, atunci omul va fi în stare să se înalțe în văzduh cu ajutorul unor aripi nu prea mari, fără nici un fel de motor, folosindu-și forța musculară.

— Admirabil! Fermecător! Extraordinar! Minunat! Splendid!

Și după fiecare cuvânt, Height râdea, facându-și neconținut vânt cu evantaiul.

Fox se îngălbeni de supărare și întrebă:

— Mă rog, ce-i caraghios în asta? Sau nu m-ai înțeles, sau...

— Sau dumneata n-ai înțeles nimic - îl întrerupse Height. Da, pesemne dumneata n-ai priceput nimic din sarcina care ne-a fost dată. Ce propui dumneata? Un nou aparat zburător. Atâta tot, un aparat! Un mecanism care poate fi prins de umerii oricărui tont...

— De ce tont?

— Un aparat care se poate fabrica în serie, se pot crea sute, mii de oameni-muște. Un asemenea proiect poate fi prezentat la Ministerul de Război și nicidecum la Dandarat. Soldați zburători, cercetași, geniști, bombardieri zburători. Bineînțeles că asta n-ar fi rău. Și, în general, n-ar fi rău să se renunțe la scări, la lifturi, escalatoare... Oamenii-muște, la fel că albinele, au să iasă din stup, au să-și ia zborul de la toate ferestrele zgârie-norilor și au să zboare roiuri-roiuri pe străzi. Ce lucru minunat! Și-apoi, ce perspective pentru alpinism! Alpinistii, cu aripi de muște, au să poată zbura pe Everest, pe Mont-Blanc, ca niște muște pe o căpățână de zahăr! Vezi, dar, că m-ai atras și pe mine cu proiectul dumitale. Însă, dragul meu, noi avem nevoie de cu totul altceva. Trebuie să creăm un om care să se înalțe în văzduh fără nici un fel de aparat, uite-așa: un-doi și și-a luat zborul!

— Păi dacă o să faci un astfel de om, atunci au să poată fi creați sute și mii de oameni la fel! replică Fox.

— S-ar putea, bineînțeles.

— Și care-i diferența?

— Diferența constă în faptul că e destul să se plimbe un singur om-muscă de-al dumitale, și oricare inginer, cercetând aparatul, va ști să facă unul la fel. Dacă însă va fi prins omul meu zburător, nimeni n-o să descopere și n-o să priceapă nimic. Numai eu cunosc secretul. Și omul ăsta zburător va fi unic în lume. Numai eu pot să mai fac alții, și asta numai la comandă specială a școlii Dandarat. M-ai înțeles?

Fox era cu totul descurajat.. Înghițindu-și pilulă, ea i se păru deodată neobișnuit de amară. După ce tăcu un timp, spuse:

— Ceea ce propui dumneata, eu consider că este pur și simplu imposibil de realizat. Asta amintește de născocirile fachirilor cu privire la levitație. S-a scris și s-a vorbit destul despre asta. Dar nouă, savanților, nu ne stă bine să credem în basme. De nouă ani trăiesc în India și n-am văzut un singur caz de levitație. Și chiar dacă mi-ar fi vorbit de ea un martor ocular, un om în care aș avea deplină încredere, i-aș răspunde: „*Prietene, ești victima unei înșelăciuni iscusite sau a hipnotismului*”.

— Lasă fachirii în pace! William! strigă Height.

Din camera vecină ieși un tânăr cu fața palidă și istovită.

— Arată-i lui mister Fox experiența numărul 1.

William plecă și se întoarse cu o tavă, pe care se afla o cutiuță de mărime potrivită.

— Mister Fox, descuie cutiuța cu cheia și saltă capacul!

Plin de neîncredere, Fox răsuci cheia. Dar nici n-apucă să ridice capacul, că acesta se deschise singur, parcă împins de un arc, și deodată din cutie zbură o masă poroasă, neagră, de mărimea unui pumn, se înalță drept în sus și, lovindu-se cu zgomot ușor, se lipi de tavan.

Nedumerit, Fox ridică ochii și privi tăcut ghemotocul care semăna cu un burete negru.

— Dă-l jos, William – porunci Height.

Tânărul aduse scara, apucă buretele cu mâna și coborî.

— Ia-l, mister Fox, dar ține-l bine să nu-ți scape.

Fox nici nu simți greutatea buretelui. Dimpotrivă, masa aceasta spongioasă, deși neînsemnată, apăsa de jos în sus. William luă buretele din mâna lui Fox, îl puse la loc în cutie, o încuie și plecă.

— Cu această primă experiență am nimerit în domeniul dumitale, Fox – spuse Height. Fizica peliculelor subțiri. Masa poroasă, cu pereți despărțitori subțiri și microscopici, ai cărei pori erau umpluți cu hidrogen. Primul metal zburător. Un metal fără greutate, suprașor, în sfârșit, un metal zburător! Ce cotitură în tehnica materialelor de construcție și de transport! Zgârie-nori ce se vor avânta în stratosferă, orașe zburătoare! Aș putea să mă umplu de aur cu invenția asta a mea, dar ei m-au renegat, n-au vrut să știe de mine! Cu atât mai rău pentru ei! Fie dar ca de invențiile mele să se folosească Dandaratul

pentru minunile sale! Închipuiește-ți o stâncă ferecată de pământ cu lanțuri. Se apropie un om, se agață de ea, lanțurile sunt scoase și omul nu numai că ridică stâncă, dar el însuși se înalță cu ea cu tot în văzduh. Ce straniu!

— Și asta numești dumneata levitație? întrebă batjocoritor Fox. Atunci și balonul copiilor e o levitație.

— Eu nu spun că asta-i levitație - replică Height. Ar fi fost, dacă am fi izbutit să creăm omul dintr-o masă poroasă, imponderabilă. Atunci ar fi de ajuns un ușor imbold cu piciorul, neobservat, și omul s-ar ridica în aer. Dar așa ceva este peste puterile mele. Există o cale mai simplă. William, arată experiența numărul 2!

Ca și cum ar fi servit la masă, William aduse o tavă de lemn pe care se afla o ladă neagră, cu mânere, iar deasupra ei, un cub alb și o puse jos în fața lui Fox.

— Răsucește mânerul! porunci Height.

Și Fox văzu cum cubul începu să se ridice lin în sus rămase acolo un timp și apoi, tot atât de lin, începu să coboare în clipa când William suci mânerul la loc.

— Minuni ale electrotehnicii? Ale electromagnetismului? întrebă Fox.

— N-ai ghicit decât pe jumătate! răspunse râzând Height. Doar ești fizician, ia gândește-te!

Fox privea cubul, fără să înțeleagă nimic. Height se porni din nou pe râs și adăugă, mulțumit de sine:

— Da, acestei nucușoare nu-i pot pătrunde miezul fizicienii contemporani! Lucrările mele au progresat atât de mult, încât pot să vă și arăt câte ceva. Mișcarea browniană a moleculelor, înțelegeți?

Fox tăcu, căscă ochii mari și se uită la Height.

— Te miră? Cum de nu! Mișcarea browniană este neregulată, haotică. E-adevărat, calculul probabilităților ne spune că, din punct de vedere teoretic, nu este exclus un asemenea caz, atunci când toate moleculele se îndreaptă simultan în sus. Atunci piatră sau omul se poate ridica deasupra pământului. Dar probabilitatea unui astfel de caz este exprimată într-un raport de unu la unu, cu atâtea zerouri, încât din punct de vedere practic un asemenea caz este mai puțin posibil decât, să zicem, ciocnirea soarelui cu un alt astru ceresc. Mai simplu, această probabilitate este egală cu zero. De obicei, o moleculă, ciocnindu-se de altele, are aceeași tendință de a se mișca și la stânga, și la dreapta, și în sus, și în jos, din care pricină rămâne pe loc. Deci nu este de mirare faptul că savanții contemporani au anunțat că *„nu ne putem face nici un fel de iluzii cu privire la posibilitatea folosirii mișcării browniene, pentru a ridica, de pildă, cărămidile până sus, în vârful unei clădiri în construcție”*, și deci nici pentru a învinge forța de gravitate a corpului omenesc. I-au pus cruce. Eu însă m-am gândit că oamenilor din secolul trecut, ideea de a stăpâni forța distrugătoare, neîmblânzita a fulgerului, li s-a părut, de bună seamă, la fel de

nesăbuită și de imposibilă. Și azi, aceeași forță curge liniștit prin cablurile noastre, pune în mișcare mașinile, dă lumină și căldură.

— Și dumneata ți-ai propus să stăpânești mișcarea browniană, ca să poți dirija salturile dezorganizate ale moleculelor?

— După cum vezi, nu numai că mi-am propus, dar am și rezolvat-o! William! Arată-i lui mister Fox dansul baloanelor.

Pe masă apăru un aparat lung și turtit, jur împrejur cu baloane de sticlă. Dintr-o dată baloanele începură să sară din ce în ce mai sus. Unele se ridicau și coborau încet, altele în viteză. William răsuca o mică pârghie a aparatului și unul din baloane zbură glonț pe fereastră.

— Ceea ce vedeți aici, este doar o etapă a lucrărilor mele. Acest cadril al baloanelor l-am obținut după multă bătaie de cap. E mai ușor să dresezi un hipopotam, o muscă sau un elefant decât o moleculă. Greutatea principală constă în aceea că vioiciunea moleculelor-balerine este foarte diferită. În baloanele astea sunt închise molecule de hidrogen, azot și oxid de carbon. Judecați singur: oare e ușor să faci să danseze baloanele astea în același ritm, când viteza moleculelor de hidrogen la 0° Celsius este de o mie șase sute nouăzeci și doi de metri pe secundă, cea a azotului patru sute cincizeci și patru, iar a oxidului de carbon și mai puțin: trei sute șaiszeci și doi. Viteza moleculei de hidrogen întrece nu numai viteza glonțului, dar și a proiectilului de artilerie, apropiindu-se de viteza proiectilelor folosite la tunurile cu bătaie lungă. Când temperatura crește, viteza moleculelor crește și ea. Ați văzut cum a zburat pe fereastră balonul cu hidrogen? Închipuiți-vă niște gloanțe sau proiectile care se deplasează datorită forței interioare a moleculelor.

— Cum ai izbutit să transformi mișcarea haotică a moleculelor într-una dirijată? Întrebă Fox.

— Este o poveste lungă. Deocamdată, mă mulțumesc să spun că, studiind mișcarea moleculară, fizicienii au ținut seama numai de rolul căldurii, ignorând fenomenele electrice. Eu am avut prilejul să aprofundez jocul complicat al forțelor, care are loc, în înșșiși atomii ce alcătuiesc moleculele și să stăpânesc acest joc.

— Va să zică, în esență, nu mai e vorba de mișcarea browniană, ci mai curând de o mișcare electrică? Întrebă Fox.

— Aceste două fenomene sunt legate între ele.

Fox căzu pe gânduri.

— Să admitem - zise el - că ați izbutit să puneți stăpânire pe mișcarea moleculară, chemând în ajutor fenomenele electrice de atracție și respingere, variația potențialului, încărcarea electrică, dacă am înțelege eu bine. Dar tot ce mi-ai demonstrat dumneata se referă la lumea anorganică.

— Dar oare corpul omului nu este alcătuit din materii anorganice, din molecule și atomi? replică Height. Nu în asta constă greul. Prima dificultate este aducerea la același numitor a moleculelor de viteze diferite, altfel, corpul

omenesc ar fi pur și simplu sfâșiat. Am fost nevoit să fac legătura între două domenii: fizică și electrofiziologia. Pentru intensificarea potențialului electric, am introdus în organism radioelemente artificiale, care l-au înzestrat eu energie radiantă. În felul acesta am căpătat un lanț: de la impulsurile creierului, gândului, la sistemul nervos. De la sistemul nervos, la fenomenele de electrofizică, iar de la ele la cele moleculare.

— Și-ai reușit?

— Judecă singur. Satiș, adu omida!

Cel de-al doilea ajutor al lui Height aduse o floare într-un ghiveci, cu o omidă pe una din frunze. Satiș lovi ramură pe care se afla omidă și aceasta căzu, dar la jumătatea drumului, înainte de a ajunge la podea, se opri deodată în aer.

Fox își plimbă mâna deasupra ei, gândindu-se că omida este atârnată de vreun fir de păianjen, dar nu era nimic. Satiș o luă cu grijă, o puse din nou pe frunză și plecă cu ghiveciul. Apoi, fără să mai aștepte să i se dea ordin, aduse un pui, care însă n-avea aripi, și-l puse jos, pe podea.

Satiș își plesni cu putere palmele una de alta. Speriat, puiul se înălță deodată în aer, se roti piuind prin odaie și zbură pe fereastra care dădea în parc. Fox se apropie de geam și văzu că puiul se lăsase pe iarbă.

— Rămâi la geam, Fox! spuse Height.

Satiș luă o pisică, o duse în grădină, o puse într-un copac și-apoi începu să strige:

— Cude! Cude! Cude! Hai, repede, repede! Uite, pisica! Pisica!

Se auzi un lătrat de câine și pe ușă ieși în goană un cățel – Cude (mititelul).

Văzând pisica, începu să latre, făcu o săritură și, cu un scheunat jalnic, zbură spre cer. Lătratul și scheunatul lui se auzea tot mai sus și mai înăbușit.

— Cude! Cude! Cude! strigă Satiș.

Câinele, care se afla la o înălțime de o sută de metri, începu să coboare. Curând, se și afla lângă Satiș. Zburdând de bucurie, era cât pe-acți să-și ia din nou zborul, dar tânărul îl prinse la timp și-l duse în casă.

— Acum urmează penultimul număr al programului nostru – rosti vesel Height. Mister Fox, rămâi la fereastră!

Satiș așeză pe cărăruie o broască mare și o lovi binișor cu piciorul. Broasca făcu un salt și se avânta în zbor deasupra tufișurilor și copacilor, apoi tot mai sus, mereu mai sus. Curând, Fox o pierdu din ochi, dar căță încă multă vreme cu privirea spre bolta albastră.

— Ei, ce-ai de zis? întrebă Height.

Fox se așeză tăcut pe scaun, se uită mecanic la ceasul de la mână, tresări, își vârî în gură două pilule deodată, dar nici nu mai simți gustul lor.

— Nădăjduiesc că asta se poate numi levitație! rosti Height, făcându-și vânt cu evantaiul. Cred că ți-ai dat seama cum se comportă levitații. Omidă pe

care ai văzut-o are posibilitatea să coboare pe firul ei. Eu am astupat canalele glandelor salivare care fabrică firul și de aceea în clipa când omida a început să urce nu a mai putut să formeze firul și să coboare. Dar centrii nervoși lucrau ca de obicei și îi trimiteau impulsurile corespunzătoare. Asta era de ajuns ca să se pună în mișcare, într-un chip nou, mișcarea organizată a moleculelor, și să se facă o încărcare electrică a moleculelor în raport cu încărcarea pământului, și omida „a rămas spânzurată în aer”. Puiul este o pasăre care nu mai știe să zboare, dar care și-a păstrat instinctele necesare pentru a putea zbura și, datorită acestor instincte, el a putut să folosească pe deplin noua lui capacitate de levitație, într-o măsură mai mare decât omida. Câinele nu poate decât să sară. Și, deși, din punct de vedere al creierului, este un animal cu o dezvoltare superioară, totuși zborul acesta neașteptat l-a năucit cu totul și el ar fi zburat în văzduh până și-ar fi dat duhul, dacă chemarea lui Satiș n-ar fi trezit stimulentele, adică dorința lui de a se întoarce înapoi. În ceea ce privește broasca, care se află pe o treaptă inferioară de dezvoltare, ea a murit, ajungând în straturile reci și sărace în oxigen ale atmosferei. Așa cum au arătat experiențele, o dată cu moartea animalului dispare și capacitatea lui de levitație și broasca noastră poate că a și căzut în capul vreunui țăran speriat... De altfel, capacitatea de levitație dispare și trebuie să dispară îndată ce în organism are loc dezagregarea elementelor radioactive artificiale. Din toate aceste experiențe – continuă Height – dumneata, de bună seamă, ai și tras o concluzie: levitația este cu atât mai posibilă, cu cât sistemul nervos superior al animalului este mai dezvoltat. Dar numai omul o poate stăpâni pe deplin.

— Ai spus că experiența cu broasca este penultimă, însă ultima nu mi-ai arătat-o – zise Fox.

— Nu-i greu să-ți dai seama că ultima experiență se va face pe un om – răspunse Height.

— Se va face? Va să zică încă nu ai făcut o astfel de experiență?

— Dar vezi bine că terenul este pe deplin pregătit – replică Height. De pildă, experiența cu câinele, al cărui sistem nervos, și mai ales emisfera creierului mare, nu a avut de suferit, după cum se vede, în urma levitației, în ciuda faptului că în organism a trebuit să aibă loc mari transformări atât în circulația sângelui, în activitatea sistemului nervos și altele. Eu aștept doar...

Cineva bătu la ușă și în cameră intră Bharava-Pearce.

— A, mister Pearce! Venerabil *guru*¹⁸! Bharava-Babu! spuse batjocoritor Height. Ce noutăți ne-aduci?

— Mister Bronlow m-a trimis la dumneata...

— Bronlow a și stat de vorbă cu mine.

— Pe cine a desemnat?

— Pe Ariel. Aureliu Galton.

— Fie Ariel primul om zburător! rosti cu indiferență Height.

18 Învățător. – Nota red. ruse.

— Eu văd în asta un semn al sortii – începu Pearce, ridicând ochii în tavan. Știți că la Dandarar există obiceiul de a se da elevilor nume noi. Pe Aureliu l-am numit Ariel, ca să aibă aceeași rezonanță. Ariel este satelitul planetei Uranus. Totodată, Aizu înseamnă aerian. Uranus este o zeitate care întruchipează cerul...

— Cruță-ne, mister Pearce! Ai intrat atât de bine în rolul lui *săniași*¹⁹ Bharava, încât uiți în fața cui filozofezi!

— Obişnuința este a doua natură – zise de data asta Pearce, zâmbind și pe alt ton. Dar uite ce-am vrut să te întreb, mister Height: experiența asta nu primejduiește cumva viața lui Ariel?

— Cred că nu – răspuse Height. Și dacă ții atât de mult la viața lui, fă această primă experiență cu dumneata. Mie îmi este indiferent cu cine încep. Un director de școală zburător! Ar fi foarte spectaculos!

Prefăcându-se că nu a auzit gluma răutăcioasă a lui Height, Pearce întrebă din nou:

— Dar capacitățile intelectuale nu pot fi atinse de această experiență?

— Foarte posibil!

— Ei, ce să-i faci! Având în vedere importanța cauzei, trebuie să acceptăm un oarecare risc – spuse oftând Pearce.

— Nu pot să te sufăr când vorbești pe tonul ăsta de iezuit! Te cunosc ca pe-un cal breaz, mister Pearce. Dorința dumitale cea mai dragă ar fi ca Ariel să rămână în viață, dar să-nnebunească. Totuși nu în așa hal, încât să nu mai poată fi folosit pentru scopurile voastre oculte și... Ha! Ha! Ha!... teozofice! Nu-i așa, vulpe bătrâna?

Pearce era cât pe-acum să izbucnească de furie, dar amintindu-și că Height este un om necesar, se stăpâni și răspuse sec:

— Datoria noastră e să ne supunem dorințelor celui de sus. Sunt foarte bucuros că ai lămurit în ce direcție trebuie să acționăm. Ariel va veni la dumneata astă-seară. Însă fii cu băgare de seamă, mister Height, pregătește-l, explică-i ce-o să devină. Nu-i de glumit cu însușirea asta neașteptată de a zbura, picată așa, din senin. Vezi să nu-și spargă cumva capul!

IV. PRIETENII

De la infirmerie, Sărad se întoarce din nou în camera lui Ariel. Între ei se stabiliseră relații neobișnuite pentru elevii școlii Dandarar.

Conform regulilor școlii, cel mare trebuia să-l conducă pe cel mic, fiindu-i primul și cel mai apropiat educator și „îndrumător spiritual” – guru. Nici un fel de apropiere, de intimitate, de prietenie nu era îngăduită în cadrul acestor relații. Supunerea oarbă a celui mic față de cel mare, iată ce stătea la baza educației. Dar Ariel păstrase în adâncul sufletului său destulă independență

19 Sfânt – Nota red. ruse.

sub aparența unei depline supunerii, Instinctul de apărare îl făcea să fie mincinos, să recurgă la simulări, în direcția aceasta ajunsese la o adevărată virtuozitate. Pe același drum îl conducea Ariel și pe Sărad. Instinctiv, băiatul își dăduse seama ce i se cere. Luă un aer abătut și deznădăduit când, în prezența unor persoane străine, Ariel îl certă cu asprime pentru fapte pe care el nici nu le făcuse. Dar când rămăneau singuri, Ariel șoptea la urechea ciracului său povești care i-ar fi îngrozit pe profesorii și pedagogii din Dandarot.

Deseori, Ariel scăpa cuvinte ca acestea: „*Cât îi urăsc!*” și Sărad înțelegea despre cine vorbește guru Ariel. Băiatul îi ura și el în aceeași măsură pe Pearce și pe toți schingiuatorii lui, dar sentimentul acesta îi era paralizat de frică. Sărad tremura și se uita în toate părțile, temându-se și pentru el, și pentru dascălul său, atunci când acesta îi împărtășea gândurile lui ascunse.

Odată, într-o seară, Ariel discuta în șoaptă cu Sărad. Pe coridor se auziră pașii furișați ai lui Bharava. Ariel, al cărui auz era foarte fin, se îndepărtă brusc de băiat și începu să-l certe cu glas tare. Sărad făcu o mutrișoară vinovată. Bharava intră în cameră, iscodi ca întotdeauna cu privirea pe elevi, apoi i se adresă lui Ariel cu astfel de cuvinte:

— Fiule! N-am precupețit nici o strădanie, nici o trudă pentru a te crește și a te îngriji. A sosit vremea să culegem roadele. Ești un tânăr în toată puterea cuvântului. Instruirea ta a luat sfârșit. E timpul să te-apuci de lucru și să-și slujești pe cei care te-au hrănit și te-au educat, să le mulțumești pentru grijă ce ți-au purtat-o; pentru adăpostul și hrana ce ți-au oferit-o. Dandarot îți face marea cinste de-a te hărăzi unei înalte meniri și nădăjduiesc că vei îndreptăți pe deplin această încredere.

Tot timpul cât dură discursul acesta atât de pompos, Ariel îl privi pe Bharava drept în ochi, ca un om care n-are ce să răspundă. Tânărul înțelesese că i se hotărăște soarta și că în viața lui intervine o schimbare. Dar nici un mușchi nu tresări pe chipul său, nici cel mai mic semn de tulburare nu i se oglindi pe obraz.

Sărad își dădu și el seama că-l așteaptă despărțirea de singurul om care-i mai ușura viața. Băiatul însă nu știa să se stăpânească în aceeași măsură ca Ariel, de aceea lăsă ochii în jos și se strădui să-și țină răsuflarea, ca să nu atragă asupra sa atenția cumplitului Bharava.

Ariel „*luă pulberea de la picioarele*” lui Bharava, adică se aplecă, atinse cu mâna tălpile lui Bharava și, ducându-și mâna la frunte zise:

— Gândurile mele, dorințele mele, faptele mele și viața mea vă aparțin.

Bharava, după ce privi scrutător în jur, rămase mulțumit. Și pentru prima oară în toți acești ani, el îl mângâie pe Ariel, atinse cu vârful degetelor bărbia băiatului și apoi îl sărută.

— Urmează-mă, Ariel! Primul pas pe care îl vei face va fi un pas în noua ta viață!

Ariel îl urmă ca un câine bine dresat.

Iar Sărad, rămas singur, își prinse capul în mâini și, nefiind în stare să se stăpânească, izbucni în plâns.

Cât de mare i-a fost însă bucuria când în miez de noapte simți deodată atingerea cunoscută și șoapta lui Ariel!

— Tu ești, *dada*²⁰? întrebă el, șoptit.

— Eu sunt, Sărad, nu te speria!

— Ce ți s-a întâmplat, dada?

— Sst! Știi... Bharava... el nu-i hindus, este englez și-l cheamă Pearce...

M-a dus la Charles Height, un învățat. Și el e sahib. Iar Height, când l-a văzut pe Bharava, a exclamat: „*lată-te, în sfârșit, mister Pearce, dar unde-i Ariel?*” Bharava s-a infuriat tare de tot... și-a început să-i facă semne lui Height. Atunci Height a priceput și a zis îndată: „*Bună seara, Bharava-babu!*” Dar degeaba, eu am înțeles că Bharava nu-i hindus. De altfel, și înainte m-am gândit la asta. Aici, la noi, te izbești de minciună la fiecare pas.

— Și ce făcea Ha ăsta? îl zori Sărad.

— Height vrei să zici. M-a examinat ca un doctor și pe urmă i-a zis lui Bharava: „*Strașnic! E sănătos tun. Peste câteva zile o să...*” Dar Pearce a început iarăși să-i facă semne și atunci Height mi-a poruncit: „*Să vii mâine dimineață înainte de masă, înțelegi? Înainte să mănânci. Să nu mănânci nimic și să te speli bine. Să faci o baie, și nu obișnuita abluțiune de dimineață.*” Asta-i tot.

— Și de ce ai zăbovit atâta?

— Bharava mi-a dat mai multe povețe: „*Supunere, supunere și iar supunere!*” Ariel izbucni încetișor în râs.

În noaptea aceea prietenii dormiră puțin. Sărad era mahnit la gândul că se va despărți de Ariel, iar acesta din urmă se gândea la cele ce-l așteaptă în viitor.

V. PE UN NOU FĂGAȘ AL VIEȚII

A doua zi dimineața, după ce își luase rămas bun de la Sărad, Ariel se prezentă în fața lui Height, care îl aștepta în halat și scufie albă.

Intrară amândoi într-o încăpere ce semăna cu o sală de operație sau cu un cabinet de röntgen-terapie, având însă o aparatură mult mai complicată și mai neobișnuită.

Height îi porunci lui Ariel să se dezbrace și să se culce pe o masă îmbrăcată într-o mușama albă.

Ca întotdeauna, Ariel se supuse fără cea mai mică ezitare, închipuindu-și că o să fie hipnotizat, stare pe care el se pricepea de minune s-o simuleze. Dar se înșelase.

Height îi ordonă să înghită un praf dizolvat în apă, apoi strigă:

20 Dada - frate mai mare - Nota red. ruse.

— William, masca!

Un tânăr în halat alb, cu o tichie albă, îi aplică băiatului pe față o mască de vată, care emana un miros puternic și dulceag.

— Respiră adânc, Ariel, și numără cu glas tare! porunci Height.

— Unu, doi, trei... se porni Ariel.

Când ajunse la douăzeci, începu să se încurce, făcea pauze din ce în ce mai mari și curând își pierdu cunoștința.

— Ei, asta-i tot! auzi el când își veni din nou în fire și deschise ochii.

Îi era greață și capul îi vuia. Se afla culcat jos, pe podea, în cabinetul-laborator al lui Height.

— Ce-i cu tine, te simți prost? Nu-i nimic, trece repede. Stai liniștit – spuse Height.

Ca întotdeauna, el ședea pe rogojină, pe jumătate dezbrăcat, cu buzele roșii de betel, și trăgea din lulea, făcându-și vânt cu evantaiul.

Aducându-și aminte de cele ce-i spusese Pearce, Height se hotărî să-l pregătească pe Ariel cu toată grija pentru rolul de om zburător.

Și în clipa când Ariel își veni de-a binelea în fire, Height îl întrebă:

— Ce zici, Ariel, ești puternic? Crezi că ai putea să ridici un tânăr tot atât de greu ca tine?

— N-am încercat, dar cred că aș putea – răspunse el după o clipă de gândire.

Viața la Dandarot îl învățase să fie foarte prudent în răspunsuri.

— Fiecare om sănătos poate să ridice o greutate egală cu greutatea corpului său și chiar mai mult.

William! Ia saltă cu scaunul! îi porunci savantul lui William, care se ivise la chemarea lui.

William, pregătit pentru toate acestea, se așeză călare pe un scaun, își încolăci picioarele în jurul picioarelor scaunului, cu mâinile se apucă de spetează și începu să salte prin cameră, așa cum fac copiii.

Ariel privea uimit la tânărul William care galopa pe scaun.

— Ariel, uită-te bine, picioarele lui William nu ating pământul. Numai prin smucituri bruște în sus și în jos mișcă scaunul și se ridică o dată cu el în aer. Când se smucește, saltă cu scaun cu tot, la cel mult trei sau cinci centimetri de la pământ, și cam tot atâta înaintează. Dacă William, la greutatea lui, ar fi fost mai puternic, atunci bineînțeles c-ar fi putut să sară mai sus și mai departe, nu-i așa? Și cu cât ar fi mai puternic, cu atât ar sări mai sus și mai departe. Iată, dar, că nu-i vorba de nici o minune sau de vreun lucru extraordinar. Ține minte, Ariel, atunci când ai fost narcotizat... În timp ce dormeai... ți-am introdus în corp... un lichid care ți-a multiplicat forțele. Și-acum tu ai să poți zbura pe scaun mai bine decât William. Ia încearcă! Scoală-te în picioare, așează-te pe scaun și caută să salți așa că William.

William îi cedă locul lui Ariel, legând însă cu o frânghie piciorul scaunului

și ținând într-o mână capătul funiei.

— Sări, Ariel!

Băiatul smuci scaunul și pe neașteptate făcu o săritură atât de înaltă, încât s-ar fi lovit cu capul de tavan dacă n-ar fi fost frânghia, care-l opri din zbor, și Ariel căzu jos cu scaun cu tot, lovindu-l și pe William.

Height izbucni în hohote de râs, dar deodată se încruntă. Se vede că era foarte tulburat și încetă chiar să mestece betel.

— Nu te-ai lovit, Ariel?

— Puțin... numai la genunchi și la cot – răspunse băiatul, uluit de toate câte se petrecuseră cu el.

— Dar ce-ai simțit în timpul zborului?

— Eu... parcă aș fi primit o lovitură ușoară în cap și în umeri... Mă apăsă ceva, dar nu de afară, ci dinăuntru.

— Așa, așa... așa, așa, la asta trebuie să ne-așteptăm – bolborosi Height. Dar n-a fost prea puternică?

Nu te-a durut?

— Nu. Doar în prima clipă. M-am mirat tare mult, ba chiar m-am speriat oleacă.

— Și asta nu te-a împiedicat să gândești? Nu ți-ai pierdut cunoștința, fie chiar și pentru o clipă?

— Nu – răspunse Ariel – se pare că nu.

— Strașnic! exclamă Height și bombăni: Cel puțin pentru mine! Pearce n-o să fie tocmai mulțumit, dar asta-l privește personal. Că ai căzut și te-ai lovit, de vină e numai frânghia. Deși fără ea, ai fi riscat să-ți spargi capul de tavan. Am legat frânghia fiindcă tu nu știi încă să-ți dirijezi forța. Ascultă, Ariel, ia aminte la ce-ți spun! Acum ești în stare să faci ceea ce nu-i în stare să facă nici un alt om. Poți să zbori. Și pentru ca să poți zbura, trebuie să dorești acest lucru. Poți să te ridici în aer mai repede sau mai încet, să te întorci în orice parte ai dori și să te coborî după voie. Trebuie să știi numai să te conduci, așa cum faci când umbli, când te școli, când te așezi sau te culci. Înțelegi? Și-acum încearcă încă o dată să sări cu scaunul. De data asta, nu-l mai smuci, gândește-te doar că trebuie să zbori.

Ariel se așeză pe scaun, apucă spetează și se gândi: „*îndată am să zbor!*” Și într-adevăr se ridică la o înălțime de un metru, făcu ocolul camerei și se lăsă lin, în jos, lângă Height, fără să-și creadă ochilor.

— Bravo ție, progresezi foarte repede!

— Dar fără scaun nu pot să zbor? întrebă Ariel.

Height izbucni în râs, improșcând stropi de salivă roșie.

— Bineînțeles! Ha-ha-ha! Tu ai crezut, pesemne, că scaunul este un aparat, un fel de mătură pe care zboară baba-cloanța? Ariel, ești un om zburător! Primul om care poate zbura fără nici un fel de mecanisme sau aripi. Fii mândru de asta!

Băiatul se sculă de pe scaun. „*O să mă ridic în aer!*” și se înalță, rămânând suspendat, imobil, în spațiu.

— Ha-ha-ha! Aventurier? Escroc? hohotea Height, amintindu-și de colegii săi savanți, care nu-i recunoșteau meritele. Binevoii să vedeți asta!

Ușa cabinetului se deschise. În prag stătea Bharava, iar în spatele lui se ițea Fox.

Văzându-l pe Ariel atârând între tavan și podea, Pearce-Bharava rămase cu gura căscată, încremenit locului. Fox își schimonosi într-un rictus dureros buzele aspre și se încovoie, semănând cu un semn de întrebare. Ariel se răsucea lin în aer, cobora, apoi din nou urca lin.

— Intrați, domnilor! De ce ați rămas locului? le strigă Height, triumfător.

În sfârșit, Pearce își reveni din uluială și se năpusti să închidă fereastra, bombănind: „*Ce imprudență!*”. Apoi începu să se învâртеască în jurul lui Ariel, clătinând din cap.

— Te felicit, colega! rosti cu greutate Fox, apropiindu-se de Height și strâmbându-și gura într-un zâmbet.

— Ei, ce zici de ispravă asta? E mai reușită decât musca dumitale? întrebă Height, bătându-l prietenește pe umăr, în așa fel că Fox se clătină pe picioare.

Ariel coborî, iar Bharava-Pearce se îndreptă grăbit spre telefon, îl chemă pe Bronlow și-l rugă să vină de îndată la Height.

— Cum te simți când zbori? îl întrebă Bharava pe Ariel.

— Bine. La început mi-a fost cam neplăcut... Corpul, umerii...

— Așa, așa! Dar mintea ți-a rămas limpede? Gândurile nu ți s-au încâlcit?

— Nu.

— Hm! Capacitatea mintală a lui Ariel n-a fost de loc atinsă... Din păcate... da-da! zise Height.

Pearce se uită semnificativ la el. Curând sosiră mister Bronlow și mistress Dryden.

Lui Ariel i se ceru să se înalțe în aer, să zboare prin cameră, stând drept, culcat pe burtă, „*ca un peștișor!*”, după cum spunea mistress Dryden, să se răsucească și să facă diferite figuri de înaltă școală de pilotaj. Mistress Dryden se văita într-una când de frică pentru Ariel, când, plină de entuziasm și admirație, exclamă:

— Minunat! Extraordinar! Fermecător! Bronlow își frecă cu un aer satisfăcut mâinile și îl încuraja pe Ariel să facă noi figuri aeriene.

— Ce-l chinuiți atâta! exclamă, plin de bunăvoință, Height, și-i porunci lui Ariel să coboare.

Toți, în afară de Height, se așezară, și Bharava, adresându-se lui Ariel, ținu un discurs, ca întotdeauna pompos, plin de citate și metafore orientale.

Vorbi din nou de înalta cinste ce i-a fost acordată lui Ariel, care a devenit aproape un fiu al lui Indra, zeul cerului și al văzduhului, și frate cu Măruța, zeul

vânturilor, vorbi despre puterea extraordinară pe care a căpătat-o Ariel, dar, totodată, și de uriașă răspundere ce apasă pe umerii lui. Bharava căuta să-l sugestioneze pe băiat, ațintindu-și privirea-i hipnotică asupra lui, vorbindu-i despre supunerea totală și absolută și amenințându-l cu pedepsele cele mai cumplite pentru cea mai mică abatere.

— Dacă ți-ai pune cumva în gând să fugi, să știi că ai să sfârșești în niște chinuri atât de cumplite, cum încă n-a sfârșit nici un om până azi. Oriunde ai zbura, pe culmile munților înalți, în jungla întunecoasă, în pustiurile sălbatice sau chiar la capătul lumii, ține minte că noi te vom găsi pretutindeni, fiindcă puterea noastră este nemărginită. Și atunci...

Bharava îi zugrăvi în chip atât de plastic priveliștea unor schingiuri și chinuri nemaivăzute, încât mistress Dryden începu să strângă din umeri și să ofteze. Și încă un lucru pe care nu trebuie să-l uiți: să nu arăți nimănui că știi să zbori. Nici să vorbești despre asta nu-ți este îngăduit. Să nu îndrăznești să zbori sau să te ridici, fie chiar numai un deget de la pământ, fără să fi primit ordin de la noi. Să nu zbori nici atunci când te găsești singur în cameră.

Și Bharava începu să facă niște gesturi care, pesemne, trebuiau să întărească sugestia. Apoi, cu vocea-i obișnuită, rosti sever:

— Acum te poți duce în camera ta. Și să nu uiți niciodată vorbele mele!

Ariel se înclină adânc, salută și o porni spre ușă, străduindu-se să calce ca de obicei și temându-se la fiecare pas să nu cumva să zboare. „*Trebuie să merg, să merg, nu să zbor!*” repeta el în gând.

După ce băiatul ieși, Pearce îl petrecu privindu-l temător, prin ușa întredeschisă. Apoi oftă și zise ușurat, răspunzând parcă propriilor sale gânduri:

— Nu, n-are să zboare de la noi! La fel ca și ceilalți elevi ai Dandaratului, noi i-am anihilat complet voința.

— Și totuși nu-i prudent că l-ai lăsat singur pe Ariel – observă Bronlow.

— Dar ce poți face? Să-l ții în lanț și să-i dai drumul ca unui balon? Întrebă batjocoritor Height.

— Ai fi putut să-l trimiți împreună cu un însoțitor, care să-l ducă de mina – replică Bronlow – iar apoi să-l încui într-o cameră fără ferestre.

— Și dac-o să zboare cu însoțitor cu tot? Întrebă batjocoritor Height.

Mistress Dryden scoase un strigăt de uimire, iar Bronlow înălță sprâncenele.

— E cu puțință așa ceva?

— Absolut – răspunse Height – dacă, bineînțeles, călăuza n-o să fie mai grea decât Ariel.

— Iată încă o complicație! exclamă Bronlow.

— La toate astea ar fi trebuit să te gândești mai înainte. Eu mi-am isprăvit treaba, iar felul cum o să-l ferești și cum o să-l arăți publicului pe Indra al vostru, asta vă privește pe voi, nu pe mine – spuse Height.

— Mister Bronlow – se băgă în vorbă Pearce – temerile dumneavoastră

sunt neîntemeiate. Ariel este legat de multă vreme cu un lanț tainic. Lui nu numai că-i lipsește voința, dar se află mereu în transă hipnotică. Atât de des l-am sugestionat și l-am hipnotizat insuflându-i o deplină ascultare, încât acum, orice poruncă a mea el o primește ca pe ceva absolut și nu va trece peste ea nici chiar de frica morții. Lucrul acesta e mai trainic chiar decât o pereche de cătușe. Îmi iau asupra-mi toată răspunderea.

Bronlow mormăi printre dinți, dând din umeri:

— Fie și așa!

Height deschise vorba despre suma pe care trebuia s-o primească drept plată și începu să se tocmească în gura mare cu Pearce. Discutau atât de aprins, încât mistress Dryden, temându-se de o migrenă, se sculă de pe scaun. Îndată după ea se ridică și Bronlow.

— O să mai vorbim noi, mister Height! îi spuse Pearce, conducându-și oaspeții.

Ieșiră din cabinet, Pearce cu Bronlow, iar Fox cu mistress Dryden. Femeia începu să-l descoasă pe Fox, interesându-se cum de a izbutit acest „vrăjitor Height” să creeze omul-zburător și, fără să-i asculte răspunsurile, îl întrerupea mereu cu noi întrebări.

— Dar poate face și animalele să zboare? O pisică, de pildă? Întrebă ea.

— Da, eu cu ochii mei am văzut un câine, pe urmă o broască...

— Nemaipomenit! O să-i cer negreșit lui mister Height ca pe Queen, pisicuța mea, să mi-o transforme într-o pisică zburătoare. Seara, ea o s-alunge liliicii din jurul terasei, de care mi-e o groază nebună și care-mi tulbură cele mai frumoase ceasuri, căci în India, și mai ales aici, la Madrass, numai seara poți să respiri în voie. Ce minunat o să fie!

Și, deoarece mistress Dryden nu era numai ocultistă, dar și poetă, își ridică ochii spălăciți spre cer și începu să improvizeze:

Pe cer zbură un liliac,

În urmă-i, o pisică...

Pearce și Bronlow însă vorbeau despre cu totul altceva.

Pearce voia să știe dacă vor mai crea, cu ajutorul lui Height, și alți oameni zburători, sau dacă Ariel va fi singurul. Și în această ultimă ipoteză, se temeau că Height să nu fie atras de dușmanii lor și se întrebau dacă n-ar fi cazul să ia măsurile corespunzătoare.

„Poate ar trebui ucis Height?” înțelese Bronlow și după ce se gândi zise cu glas tare:

— Deocamdată, trebuie să-l împiedicăm să plece de la noi. Alți oameni zburători nu vom mai face. Dar Ariel poate avea vreun accident, așa că Height ne este încă necesar. Trebuie s-avem grijă ca el să fie complet izolat de lumea dinafară. E limpede?

Pearce încuviință din cap și răspunse:

— Se va face întocmai.

VI. SPRE O SOARTĂ NECUNOSCUTĂ

Leșind de la Height, Ariel se îndreptă spre odăița lui, străbătând aleea grădinii. Pășea încet, de parcă acum învăța să umble, și călca atât de apăsător cu tălpile sandalelor, încât nisipul presărat pe cărare începu să scârțâie. Nu se îndoia nici o clipă că este urmărit.

Ariel însă se mai afla sub impresia zborului din cameră. Putea să zboare! Gândul acesta îl tulbură, dar în același timp îl umplea de fericire, o fericire al cărei rost se temea să-l înțeleagă aici, în grădină, sub soarele luminos, urmărit de privirile lui Bharava, pe care le simțea ațintite asupra sa. Băiatul își înăbușea, nelăsând să i se citească pe față gândurile care, asemenea unui cântec triumfător, răsunau în sufletul lui: „*Libertate! Eliberare!*” și sunetele acestui cântec îl uimeau nespus.

De-abia după ce dădu colțul clădirii, își îngădui să se gândească, dar cu prudență, că nu cumva gândul să devină faptă: „Dacă aș vrea, aș putea de îndată să mă înalț în văzduh și să-mi iau zborul din școala asta atât de urâtă, să fug de oamenii ăștia îngrozitori!” Și începu să calce și mai apăsător pe nisipul scârțâitor.

În toți acești ani petrecuți în școală, Ariel nu încetase o clipă să se gândească în ce fel ar putea să plece, să fie liber, să-și afle trecutul, să-și caute părinții.

Cu toate interdicțiile și sugestiile hipnotice, noaptea când rămânea singur, se străduia să-și amintească întâmplări din copilăria lui, petrecute înainte de a veni la Dandarat. Uneori, icoane ale acestui trecut – crâmpoie rămase în amintire – i se arătau și în somn, și visurile erau întotdeauna mai vii decât imaginile pe care se căznea să și le aducă aminte când stătea de veghe.

Vedea aievea o țară care era cu totul altfel: un cer de plumb, felinare pe străzi, licărind prin ceața deasă, vineție. Clădiri uriașe, ude de umezeală și ploi, oameni care se iveau pe neașteptate, și tot atât de neașteptat dispăreau în negura întunecoasă.

Iată-l într-un automobil, privind pe fereastră lumea aceasta cenușie, umedă.

Și, deodată, o altă icoană...

O cameră mare, un cămin uriaș în care ard buturugi. Ariel șade pe covor și-și construiește o casă din cuburi. Alături, pe o pernă de mătase, stă o fetiță blondă și îi întinde cuburile. Într-un fotoliu moale, lângă cămin, cu o carte în mână, se odihnește o bătrână, cu o scufie de dantelă neagră pe capul cărunt, care din când în când îi privește cu asprime pe deasupra ochelarilor.

În odaie intră un om într-o haină neagră. Are ochii răi și rotunzi ca de bufniță și un zâmbet dezgustător de prefăcut. Ariel se teme și-l urăște pe omul acesta în costum negru, care, cu zâmbetul lățit pe toată fața și cu ochii

strălucind de răutate, pășește pe covor. El calcă în picioare căsuța din cuburi, Ariel începe să plângă și... se trezește.

Prin fereastră se zăresc frunze de palmier, iar pe cerul siniliu și înalt, stele mari... Văzduhul mișună de lilioci... Noaptea e înăbușitoare... India... Dandarat...

Alteori, Ariel se vedea într-o cămăruță mică, unde abia putea să respire, care se legăna. Prin geamul rotund se zăreau valuri uriașe, verzi și înspăimântătoare. Așezat pe divan în fața sa, mai înfricoșător decât valurile, ședea omul acela negru, același care i-a călcat în vis, sau în realitate, căsuța din cuburi.

Alte amintiri din copilărie mintea lui n-a păstrat. Grozăviile ce i-au fost hărăzite băiatului aici, la Dandarat, s-au lăsat ca un vâl asupra trecutului său. Dar trecutul trăiește în sufletul lui Ariel, ca firele de iarbă într-un deșert de nisip.

Singurătatea, copilăria plină de bucurii și tinerețea. Nici părinți, nici prieteni... Numai Sărad... Bietul Sărad! El a pășit abia pe prima treaptă a chinurilor. Ah, dac-ar putea să-l scape din iadul ăsta!

„Pot să zbor!...” Dar, făcând un efort, Ariel alungă acest gând și calcă cu pas hotărât.

— Ariel! șoptește plin de bucurie Sărad, în clipa când prietenul său intră pe ușă, dar îndată amuțește, văzându-i chipul aspru.

Acum nu-i vreme de discuții.

Sună gongul, care cheamă elevii la gustarea de dimineață, și cei doi prieteni se îndreaptă spre sala de mese, tăcuți, fără să se uite unul la celălalt.

În ziua aceea, Sărad fu muștrat de câteva ori de profesorii săi, pentru lipsa lui de atenție. Timpul se scurgea greu.

Înainte de apusul soarelui, în camera lui Ariel intră Bharava, care-i spuse tânărului să nu uite să ceară administratorului haine noi.

— Măine dimineață, la cinci, o să vin să te iau. Să fii gata! După ce te speli, îmbracă-te cu hainele noi!

Ariel își pleacă supus fruntea.

— Cum merge Sărad? întrebă Bharava, la plecare.

— Nu prea știe să se concentreze - răspunse Ariel.

— Trebuie să-l pedepsești cu mai multă asprime - zise directorul și, aruncându-i o privire furioasă lui Sărad, ieși.

Ca întotdeauna, înainte de a se culca, Ariel îl puse pe Sărad să citească câteva fragmente din „*Shastra - Cărțile Sfinte*”. Era calm, aspru și exigent, cerându-i băiatului să citească cu glas tare și cântat.

Totuși, de câteva ori, Sărad băgă de seamă că Ariel privește spre fereastră, iar pe chipul lui trece o umbră de îngrijorare. În parc, copacii foșneau în bătaia vântului care prevestea ploaia.

Din când în când bubuia tunetul, dar pe cer stelele străluceau cu un foc

viu. Și numai când dinspre dreapta coborî în tunicul, fâșia lăptoasă a Căii Lactee acoperindu-se de nori, Ariel oftă ușurat. Curând se auzi roptul primelor picături mari de ploaie. Afară, în noapte, răsună melodios gongul: era ceasul de odihnă, când toată lumea trebuia să se culce.

Sărad închise ceaslovul gros, iar Ariel suflă în opaiț. Ședeau amândoi pe rogojină, unul lângă celălalt, învăluiți în liniște și beznă.

Sărad auzi cum Ariel se scoală de jos. Îndată se ridică și el. Tânărul îl cuprinse în brațe pe băiat și-l săltă de la pământ!

— Ce ușurel ești! șopti Ariel, rizând încetișor. Sărad, vrei să te ridic și mai sus?

Băiatul simți cum tânărul său prieten îl ridică aproape până în tavan, îl ține acolo și-apoi îl lasă jos. Nu cumva Ariel are mâini atât de lungi?

— Culcă-te, Sărad! vorbi în șoaptă Ariel.

Se întinseră pe rogojină, iar Ariel începu să șoptească la urechea băiatului:

— Ascultă, Sărad. Height a făcut din mine un om zburător. Înțelegi, acum eu pot să zbor ca o pasăre.

— Da unde ți-s aripile, dada? întrebă copilul, pipăind umerii prietenului său.

— Poți să zbori și fără aripi. Așa cum zburăm în vis. Nu-ncape îndoială că ei vor să m-arate oamenilor ca pe-o minune. Numai că eu... eu vreau să zbor din Dandarat!

— Da cu mine ce-o să se-ntâmple fără tine, dada? și Sărad începu să plângă.

— Liniștește-te, nu plânge! Vreau să te iau cu mine. Ești ușor și cred că o să pot zbura împreună cu tine...

— Ia-mă! Ia-mă de aici, dada! E atât de rău aici, atât de groaznic! Fără tine o să mor! zise băiatul, oftând.

— O să te iau... Auzi cum plouă afară? Asta-i bine. În întuneric n-o să fim văzuți... Fereastra e deschisă... Sst!... Se aud pași... Tac!

Ușa scârțâi.

— Dormi, Ariel? răsună glasul lui Bharava. Ariel!

— Mm... - Mârâi Ariel, prefăcându-se că a fost trezit din somn, și apoi exclamă: Ah, dumneavoastră sunteți, guru Bharava?!

— Ariel, de ce n-ai închis geamul? Uite câtă apă a curs pe jos!

Bharava închise fereastra, lăsă storurile și plecă fără să mai zică nimic.

Tânărul înțelese că directorul îl urmărește, neavând încredere în el. Nu i-ar fi fost de loc greu să deschidă geamul, dar ce se va întâmpla dacă Bharava a pus paznic acolo? E de ajuns să ridice storul și se va da alarma.

Sărad stătea culcat pe rogojină și tremura ca prins de friguri. Afară se dezlănțuise un adevărat potop. Tunetul bubuia tot mai aproape, din ce în ce mai des și mai tare. Scăpărând, fulgerele inundau prin storuri odaia cu lumina

lor albăstrie. Ariel stătea lângă pervazul ferestrei, cu fața încruntată. Apoi luă un ștergar atârnat într-un cui de lemn pe perete și-i șopti lui Sărad:

— Vino cu mine!

Ridică rogojina care-i despărțea de camera vecină, pășiră înăuntru și de aici, fără zgomot, ieșiră în coridor. Coridorul zăcea cufundat în beznă și liniște. Ariel mergea înainte, trăgându-l după el pe Sărad, care se ținea de capătul prosopului. Toți dormeau. În jur era o liniște deplină. Urcau și coborau scări, traversau, cu pas furișat, coridoare lungi și curând începură să suie pe o scară dreaptă de lemn.

Ariel deschise chepengul care ducea pe acoperiș. Cât ai clipi, un fulger îi scaldă pe amândoi în lumină, tunetul îi asurzi cu bubuitul său, iar ploaia îi udă learcă. Se urcară pe acoperișul drept.

— Suie-mi-te în circa, Sărad! șopti Ariel.

Băiatul se cățăra în spatele lui, Ariel îl legă cu prosopul, își îndreptă umerii și privi în jur. La lumina unui fulger văzu curtea largă, acoperită de apă și scânteind ca un lac, văzu clădirile Dandaratului cu zidurile sale. Mai departe străluceau luminile Madrassului, iar dincolo de oraș oceanul. Ariel simți cum Sărad tremura în spatele său.

— O să zburăm repede? întrebă în șoaptă băiatul la urechea prietenului.

Pe Ariel îl cuprinse teama. Oare într-adevăr o să se ridice în aer? În cameră i-a fost ușor să zboare, dar acum, pe furtună, cu Sărad în spate... Ce se va întâmpla dacă se vor prăbuși în mijlocul curții?

Deodată, răsunară niște bătăi de gong, cu totul nepotrivite la ceasul acela. Alarmă!... Ariel văzu în fața ochilor chipul hâd al lui Bharava, își aminti de amenințările lui și se înălță deasupra acoperișului.

Simți deodată o amețelă și gândurile i se învălmășiră în cap.

Ca un avion care dă roată aerodromului înainte de a se așterne la drum, așa zbură Ariel deasupra acoperișului. În curte se auzeau strigăte, izbucni detunătura unei împușcături, licăriră luminile felinarelor, iar la ferestre se aprinseră opaițele.

Ariel se avânta prin șuvoaiele ploii, zburând – ca să-i fie mai ușor – în direcția vântului care sufla dinspre sud-vest.

Jos, curtea, acoperișurile drepte, parcul, zidurile, toate se perindară cu o viteză amețitoare.

Vântul îl purta pe Ariel spre ocean. În stânga, la lumina fulgerelor, se zărea lanțul munților, iar în față, luminile Madrassului. În fortul St. George ardea ochiul de foc al farului.

Ariel se afla acum deasupra unei întinderi nisipoase și zbură atât de jos, încât se vedeau câmpiile de orez. Și din nou nisipuri... Ploaia îi biciuia trupul, iar vântul îi șuiera pe la urechi, fluturându-i părul.

Jos, cu luminile aprinse, trecu un tren. Pe ocean plutea un vapor care, apropiindu-se de port, fluiera îndelung.

Iată și Madrassul! Kuwam, râul mic și murdar umflat de ploi. Străzile înguste și întortocheate! ale „*Orașului Negru*”, casele scunde, de cărămidă, clădite printre colibe de bambus. Partea europeană a orașului era bine luminată. Ariel și Sărad auzeau claxoanele automobilelor, zgomotul tramvaielor. Mai sus decât toate acoperișurile se înălța cupola observatorului și palatul unui nabab.

Zburară deasupra grădinii botanice. La lumina felinarelor și a fulgerelor se puteau desluși palmierii, curmalii, cocotierii, plantații de bambus, arbuștii de cafea.

Acolo, pe cărarea grădinii, izbucniră strigăte de uimire. De-abia acum își dădu seama Ariel cât de nesăbuit era zburând deasupra orașului. Dar într-atât îl uluise acest zbor, încât gândurile i se încâlceau în cap. Uneori i se părea că totu-i un vis. Sărad îi striga ceva, însă din pricina zgomotului ploii și a vântului, Ariel nu putea să-i deslușească vorbele, în sfârșit, băiatul îi țipă drept în ureche:

— Ne văd oamenii, dada!

Drept răspuns, Ariel coti brusc spre apus, îndreptându-se către munți. Simțea cum îl părăsesc puterile. Nădușeala îi curgea șiroaie pe trup și abia mai suflă. Dar trebuia să zboare cât mai departe de Dandarot, de Madrass.

Furtuna se mai domolise, ploaia încetase, numai vântul sufla tot cu aceeași furie, minându-i iarăși spre ocean. Acolo ar putea pieri. Și Ariel, încordându-și puterile, zbură mai departe. Sărad se ținea zdravăn de spatele lui, iar tânărul, simțind căldura micului său prieten, voia să-l salveze cu orice preț.

Zburau amândoi așa, înfruntând vijelia și beznă, în întâmpinarea sorții necunoscute.

VII. BODEN ȘI HASELON

Biroul avocaților Boden și Haselon – London City, King William street – se afla chiar lângă biserica Mary Vullnot.

De la ferestrele biroului se putea vedea nișa sfântului lăcaș cu statuia madonei, înnegrită de ceața și funinginea Londrei, iar dangătul orologiului din turla bisericii înăbușea chiar și sâsăitul și tusea bătrânei pendule din cameră, închisă într-o cutie neagră, veche, roasă de carii, și de dimensiuni atât de uriașe, încât în ea ar fi încăput prea bine chiar Boden și Haselon – doi bătrâni uscățivi, fără barbă, în surtuce demodate, semănând unul cu celălalt ca niște frați gemeni.

De treizeci de ani stăteau unul în fața celuilalt, la două birouri ce păreau scoase din muzeu, despărțiți de restul funcționarilor printr-un perete de sticlă, care le îngăduia să-i poată urmări pe funcționari și în același timp să discute despre afacerile secrete ale firmei, fără a se feri de urechile salariaților. De altfel, ei vorbeau tare puțin, deoarece se înțelegeau admirabil rostind cuvintele

numai pe jumătate.

După ce citea vreo scrisoare, Boden făcea într-un colț un semn misterios și i-o întindea lui Haselon. Acesta, la rândul său, citea hârtia, apoi hieroglifile, încuviința din cap și puneia rezoluția pentru funcționari. Rareori se întâmpla că păreriile lor să nu coincidă, dar și atunci n-aveau nevoie decât de câteva cuvinte sau crâmpeie de propoziții ca să ajungă la o înțelegere.

Era o firmă veche, cunoscută, specializată în moșteniri, testamente, tutelă, și care nu lucra decât cu clienți bogați. Deci nu trebuie să ne mire faptul că Boden și Haselon posedau o avere considerabilă, ce depășea cu mult limitele legale ale onorariilor. Dar acesta era un secret al firmei, păstrat în registrele groase, încuiate în dulapuri de fier.

În dimineața asta însoțită, lucru atât de rar la Londra, mister Boden, ca întotdeauna, cerceta el, cel dintâi, corespondența și trecea scrisorile citite pe biroul tovarășului său.

În colț, pe un plic gros, albăstrui, se afla ștampila poștei din Madrass. Boden rupse repede plicul și se adânci în citirea scrisorii, strângând tot mai mult din buzele-i subțiri și uscate.

Sfârșind de citit, dădu drumul la radio. Glasul crainicului anunța cursul bursei, dar Boden nu-l asculta. Deschisese aparatul pentru ca funcționarii să nu poată auzi prin peretele de sticlă vreun cuvânt din cele ce vor vorbi ei doi. Se vede că aveau de discutat lucruri foarte importante și Haselon își aținti asupra lui Boden ochii săi decolorați și rotunzi ca de bufniță.

În zadar vorbea crainicul tare, căci Boden nu spunea nimic. Tăcut, îi întinse lui Haselon scrisoarea, care, după ce o citi cu cea mai mare atenție, își aținti ochii săi albicioși în ochii asociatului. Stătură așa un timp, ducând parcă o discuție mută.

Și, într-adevăr, în clipele acestea și-au spus multe unul altuia, sau mai bine zis, fiecare dintre ei s-a gândit la același lucru, reîmprospătându-și în minte toate împrejurările uneia dintre cele mai avantajoase, dar și mai complicate afaceri – afacerea Galton.

Cu câțiva ani în urmă, clientul lor, bătrânul proprietar și fabricant, baronetul sir Thomas Galton, murise.

Rămăseseră doi copii minori – Aureliu și sora lui, Jane. Conform testamentului, întreaga uriașă avere imobilă a lui Thomas Galton și o bună parte din averea mobilă reveneau fiului său Aureliu; până la majoratul acestuia, tutorii copilului erau mister Boden și Haselon.

Pentru ei, tutela aceasta a fost un adevărat izvor de aur. Atât de bine se pricepură să administreze averea, ei împreună cu membrii consiliului tutelar, încât pe fiecă an propriile lor venituri sporeau. Dar nu puteau sta liniștiți la gândul că, în ziua când moștenitorii vor fi majori, izvorul acesta de câștig trebuia să sece, Aureliu urmând să intre în posesia averii care, deși mult împuținată, era totuși considerabilă.

În cazul că Aureliu murea până la majorat, averea lui revenea surorii sale, iar aceasta, fiind mai mare decât fratele său, și tutela lor ar fi luat sfârșit mai repede, adică o dată cu majoratul fetei. De aceea, pentru acești tutori atât de abili, soluția cea mai bună ar fi fost ca Aureliu să trăiască, dar să fie un incapabil și după ajungerea la majorat. Din punct de vedere juridic, lucrul acesta era cu puțință în cazul când băiatul s-ar fi dovedit a fi alienat mintal și starea lui recunoscută ca atare de către organele de resort. În direcția aceasta își îndreptară toate eforturile Boden și Haselon. Nu era pentru prima oară că-și închideau pupili în case de nebuni, unde doctorii, cumpărați de ei, făceau din copii normali niște demenți. Bineînțeles că asta nu-i costa puțin. La școala Dandarar din Madrass oamenii se arătară a fi mai înțelegători, iar rezultatul, după cum știau Boden și Haselon, era același. Școala din Madrass mai avea și alt avantaj: India se afla departe, din care pricină organele tutelare, cu care de altfel Boden și Haselon duceau casă bună, și mai ales Jane, nu puteau să urmărească soarta lui Aureliu. Și băiatul, încă la o vârstă fragedă, fu dus, chiar de către mister Boden, la Dandarar. Deoarece însă școala aceasta nu exista în mod oficial, în dările de seamă ale tutorilor figură o școală-sanatoriu inventată (pentru copiii bolnavi de nervi). Actele, certificatele și celelalte hârtii ale acestei școli erau fabricate la Dandarar.

Aducându-l pe Aureliu aici, mister Boden avu o lungă discuție cu directorul școlii Pearce-Bharava, căruia îi dădu anumite indicații: viața și starea fizică a lui Aureliu Galton trebuiau păstrate orice s-ar fi întâmplat. În ceea ce privește sistemul nervos și psihicul, acestea trebuiau neapărat zdruncinate. În nici un caz Aureliu nu urma să primească o educație europeană sau să i se dezvolte capacitățile intelectuale. Nici un fel de cunoștințe practice, nici un fel de contact cu viața. Dacă nu va înnebuni, trebuia ținut cel puțin într-o stare de infantilism.

Pearce înțelese repede ceea ce i se cerea și făgădui să facă din Aureliu un idiot clasic; deși nu tot atât de repede se înțeleseseră și asupra banilor.

Pe deplin mulțumit, Boden se înapoie la Londra. Raportând tovarășului său rezultatele acestei călătorii, el nu rosti decât două cuvinte: „*All right!*” și Haselon nu mai întrebă nimic.

De două ori pe an, Pearce trimitea lui Boden și Haselon rapoarte oficiale pentru consiliul tutelar, precum și rapoarte neoficiale.

La început, acestea erau liniștitoare, mai târziu, însă, începură să apară fraze care sunau astfel: „*Ariel-Aureliu este, din păcate, un copil greu educabil*”. Și cei doi tovarăși înțelegeau prea bine ce înseamnă asta.

Totuși nu pierdeau nădejdea. În cel mai rău caz, dacă Aureliu nu va înnebuni de-a binelea, nu le va fi greu să obțină recunoașterea deplinei lui incapacități. În fiecare raport redactat pentru consiliul tutelar, Boden și Haselon pomeneau despre deficiențele mintale ale pupilului lor. Iar la majorat, băiețandru cu mustața mijindă, prezentat în fața unei comisii de expertiză

medicală, în fața consiliului tutelar și a tribunalului, nu va fi în stare să răspundă la întrebările obișnuite: *„Ce zi este astăzi? Ce lună? Câți ani ai? De ce naționalitate și credință ești?”* și altele de acest fel, și de fiecare dată, răspunsul va fi același: *„Nu știu!”* Deficiența lui mintală va fi evidentă pentru toți. Restul îl vor pune la punct alții, cei cu care erau în relații de prietenie – experții medico-juriști și membrii consiliului tutelar.

Așa au trecut anii. Până la majoratul lui Aureliu mai rămăseseră doar câteva luni, când a sosit scrisoarea care l-a făcut pe Boden să dea drumul la radio.

Pearce îi înștiința că Ariel a terminat studiile la școala Dandarot, dar că, bineînțeles, tânărul putea rămâne acolo până la majorat.

Deoarece *„facultățile mintale ale lui Aureliu-Ariel Galton lasă, din păcate, de dorit”*, el, Pearce, a fost nevoit să-l supună pe băiat unui tratament special, aplicându-i metoda profesorului Height – *„mister Boden și Haselon știu ce medic cu experiență și ce mare învățat este acesta”*. Cu toate că nici tratamentul profesorului Height nu a avut efectul dorit asupra capacităților intelectuale ale lui Ariel, totuși experiența n-a rămas fără rezultat: în chip absolut neprevăzut – nici chiar mister Height nu a putut prevedea – Ariel a căpătat o însușire neobișnuită și cu adevărat miraculoasă, greu de crezut dacă nu vezi cu ochii, și anume putința de a se ridica în aer fără nici un fel de aparat. *„Acest dar dumnezeiesc face ca Ariel să devină foarte util pentru acele scopuri înalte pe care le urmărește societatea noastră”*.

În ciornă, Pearce scrisese „neprețuit”, dar apoi, din prudență, corectase: „foarte util”.

„Și dacă onorabilii mister Boden și Haselon nu au nimic împotrivă, atunci S.T. și S.Ș.O. (adică Societatea Teozofică și Societatea Științelor Oculte) sunt gata să-l utilizeze pe Ariel pentru scopurile lor, bineînțeles, numai după ce i se va pune diagnosticul de incapabil”.

În sfârșit, vocea crainicului le fu de folos la ceva: apropiindu-se de Haselon, Boden îi zise:

— Nu cumva, Pearce o fi înnebunit?

— Asta li se prea poate întâmpla aceluia care au de-a face cu nebunii – răspunse Haselon, dând din cap.

— Orice-ar fi... – Și, fără să-și termine vorba, Boden începu să scrie repede ceva pe o blanchetă telegrafică.

După ce scrisese câteva rânduri, îi întinse lui Haselon telegrama, care cuprindea următoarele:

„Nu întreprindeți nimic până la primirea indicațiilor noastre. Luați toate măsurile de pază. Boden și Haselon.”

Haselon încuviință dând din cap și înmâna prin ferestruie funcționarului telegrama, după ce scrisese adresa.

— Cred că unul din noi va trebui să plece – zise Haselon.

— Da, răspunse Boden.

Și cei doi își ațintiră din nou privirile unul asupra celuilalt, reflectând la situația creată.

— Jane... – Rosti după o pauză Boden, traducând în cuvinte gândul asociatului său.

— Da, răspunse acesta.

Și se cufundară amândoi în meditații, a căror profunzime o puteau invidia chiar și yogii.

VIII. OBSTACOLUL

Discutând orice problemă referitoare la soarta lui Aureliu, ei nu puteau să facă abstracție de Jane. Era doar sora și, probabil, moștenitoarea lui. Dar mai ales era Jane, fată al cărei caracter dăduse atâta bătaie de cap și pricinuisese atâtea neplăceri și amărăciuni tutorilor ei. Pentru aceștia, Jane era o veșnică piedică, o veșnică grijă. Boden și Haselon o urau.

Încă din copilărie, fata se arătase grozav de încăpățânată și de neascultătoare. Când mai crescui, începu să manifeste față de tutorii ei o vădită neîncredere și rea-voință. Din clipa când îl trimiseseră pe Aureliu în India, Boden și Haselon se străduiseră s-o convingă că fratele ei este bolnav de nervi, că el se află în tratament și că revederea lor ar fi imposibilă, deoarece i-ar provoca emoții și i-ar dăuna. Față însă continua să repete cu îndărătnicie: *„Eu nu vă cred. Unde l-ați ascuns? Vreau să-l văd!”*

Câtă vreme Jane s-a aflat sub tutelă, Boden și Haselon au reușit într-o oarecare măsură s-o mai țină în frâu. Dar, fiind mai mare decât Aureliu, împlinise cu câteva luni în urmă majoratul, pe care îl serbă printr-un act de strigătoare nrecunoștință față de tutorii săi: Jane angajă pe cel mai aprig dușman și concurent al lui Boden și Haselon – avocatul George Dottaler – să-i administreze averea, dându-i, totodată, și procură pentru conducerea tuturor afacerilor sale. Iar de la Jane și de la Dottaler nu se puteau aștepta acum decât la tot soiul de șicane și neplăceri.

Chiar în ajun fata avusese o comportare complet lipsită de tact, care îi indignase până în adâncul sufletului pe acești doi venerabili asociați: venise în biroul lor, însoțită de noul ei consilier, și le făcuse un adevărat scandal, cerându-le cu glas tare – atât de tare c-o puteau auzi și funcționarii – să-i spună în ce loc se află fratele său și amenințându-i că se va adresa tribunalului..

Boden protestă indignat împotriva *„acestui amestec grosolan în drepturile lor de tutori”*.

— De faptele noastre suntem obligați să răspundem numai în fața consiliului tutelar – zise el.

— În acest caz mă voi adresa singură consiliului tutelar și îl voi sili să-mi spună în ce loc se află fratele meu! strigă fata și, fără să-i întindă mâna, plecă

împreună cu avocatul său.

Și când Jane își puna ceva în cap, era cu neputință să nu obțină.

Ea nu va da înapoi nici chiar dacă va trebui să plece în India că să-și caute fratele. Și dacă îl va găsi jucând rolul unui om zburător, luat în antrepriză de către teozofi și ocultişti?! Afacerea începea să miroasă a scandal! Cu orice preț, Jane trebuie împiedicată să plece, iar până atunci...

Boden își privi asociatul drept în ochi și scrise repede textul unei noi telegrame cifrate, adresată lui Pearce:

„Ascundeți-l pe Aureliu într-un loc sigur și pregătiți-vă pentru primirea surorii sale. Boden și Haselon”.

Pearce cunoștea toată situația, pe care Boden i-o împărtășise încă din clipa când îl dusesese acolo pe Aureliu.

La consiliul tutelar, Jane putea primi doar adresa unei „Școli-sanatoriu pentru copiii bolnavi de nervi”, școală imaginară, pe care ea, bineînțeles, n-o va găsi. Dar dacă cei de la Dandarot au și făcut prostia să-l arate pe omul zburător, atunci de bună seamă, vestea despre o minune ca asta s-a răspândit nu numai în toată India, ci în întreaga lume și, fiind în India, Jane, cu siguranță, va dori să vadă minunea. S-ar putea, bineînțeles, ca ea să nu-l recunoască pe Aureliu. Acesta era un tânăr ajuns aproape la majorat și ea nu l-a mai văzut din copilărie. Totuși, întâlnirea dintre cei doi nu trebuie să aibă loc.

Nici n-apucă Boden să-i dea telegrama lui Haselon, că un funcționar deschise ferestruia și, întinzându-și mina prin ea, puse pe masa lui Boden o telegramă transmisă prin radio și primită chiar în clipa aceea.

„Aureliu a dispărut. Suntem în căutarea lui. Pearce”.

La început, Boden nu înțelese nimic. N-apucase să expedieze telegrama în care cerea ca Aureliu să fie ascuns, că a și sosit vestea dispariției lui. Poate a fost ascuns?! Poate e o greșală a telegrafului?! Dar cuvintele „*suntem în căutarea lui*” vorbeau despre cu totul altceva.

— Totuși și-a luat zborul! Ah, ce gură-cască! sâsâi Boden zvârlind telegrama cu un gest atât de desperat, că era cât pe-acți să nimerească drept în obrazul lui Haselon.

Haselon o citi, apoi cei doi asociați începură să se uite unul la altul ca niște bufnițe.

Călătoria în India devenea inevitabilă. Dar asta costă mult. Probabil vor fi nevoiți să cheltuiască destule parale pentru a-l găsi pe Aureliu.

Nici Boden și nici Haselon nu scoteau cu plăcere banii din buzunar, deși cheltuiau din averea lui Aureliu. Doar contul lui era contul lor. Oare nu s-ar putea ca cheltuielile astea să fie suportate de altcineva? Și Boden spuse încă o dată:

— Jane!

— Da, răspunse Haselon, ale cărui gânduri coincideau întotdeauna cu gândurile lui Boden.

IX. FURNICAR OMENESC

Miss Jane a fost foarte uimită când, în seara aceleiași zile, mister Boden veni s-o vadă.

„*Pesemne că amenințarea mea și-a făcut efectul*” – se gândi fata, poftindu-și oaspetele să ia loc.

— Ne-am cam certat ieri, Jane – zise Boden, așezându-se. Dar dumneata trebuie să mă-nțelegi și pe mine. Eu nu sunt singur. Dacă ți-aș fi satisfăcut dorința, dându-ți adresa lui Aureliu, asociatul meu s-ar fi putut supăra, considerând că dumneata n-ai încredere în el – de mine nici nu mai vorbesc – de vreme ce vrei să te convingi în ce condiții se găsește fratele dumitale...

— Puțin îmi pasă dacă asociatul dumitale se va supăra sau nu. Am dreptul să știu unde este fratele meu și să-l văd – replică Jane.

— La fel gândesc și eu – zise împăciuitor Boden și, după o scurtă pauză, exclamă: Ascultă, Jane! îmi pare foarte rău că între noi au avut loc neînțelegeri.

— Și mă rog, cine-i vinovat de asta, mister Boden?

— Dacă am tăinuit până acum locul unde se află fratele dumitale, am făcut-o numai la insistențele medicilor, care găsesc că întâlnirea dintre dumneata și el ar fi putut dăuna sănătății lui. Orice emoții, chiar bucuriile, îi pot primejdui sănătatea.

— Nu te cred.

Boden oftă cu aerul unui om jignit pe nedrept.

— Trebuie să-nțelegi totuși că pentru un capriciu al dumitale...

— Capriciu? Dumneata numești capriciu dorința unei surori care vrea să cunoască soarta fratelui ei?

— Dacă-ți îndeplinesc dorința, pot să-i pricinuiesc un rău lui Aureliu, pentru care răspund în calitate de tutore. Dacă te refuz, îți trezesc mânia și suspiciunea, lucru care face să sufere bunul renume, cinstea și mândria firmei noastre. Fie însă așa cum vrei dumneata. Ești majoră și ești sora lui Aureliu. Dumneata răspunzi de faptele dumitale. Am să-ți dau adresa lui Aureliu, numai cu o singură condiție: dacă pleci într-acolo, eu va trebui să asist la revederea voastră. La asta mă obligă datoria mea de tutore.

Jane nu voia în ruptul capului să plece împreună cu Boden, dar propunerea lui simplifica lucrurile: cu el va ajunge mai ușor și mai repede la fratele său, așa că nu se opuse.

— Întrucât această călătorie – continuă Boden – necesită cheltuieli mari și pierdere de vreme, și se face numai pentru satisfacerea unui capriciu... dorința dumitale...

— Am să suport toate cheltuielile – răspunse la repezeală Jane – și nu numai pe ale dumitale, dar și cheltuielile lui mister Dottaler, care mă va însoți.

Boden strâmba din nas. Din nou acest Dottaler! Dar el știa prea bine că

Jane nu se dă bătută și fu nevoit să accepte.

— Să iau bilete pentru transatlantic? întrebă Boden.

— O să iau eu, și nu pentru transatlantic, ci pentru avion.

— Ești oare atât de grăbită? Asta o să coste scump.

— Pe mine o să mă coste, nu pe dumneata.

Boden căzu pe gânduri. Se cam temea să călătorească cu avionul, însă cu cât vor sosi mai repede la Madrass, cu atât va fi mai bine. Despre fuga sau „zborul” lui Aureliu nu știa nimic. Era ceva prea ciudat și de necrezut. Se prea poate ca Pearce să fi înnebunit într-adevăr! Deci este cu atât mai necesar să facă cercetări la fața locului.

— O să coste scump – repetă Boden – drumul e tare lung.

— Franța? Elveția? Italia? întrebă Jane.

— India – răspunse Boden.

— India! exclamă uimită Jane.

Da, nu era aproape. Fata chibzui puțin, apoi răspunse:

— Cu atât mai bine, o să angajez un avion de pasageri.

După plecarea lui Boden, Jane căzu pe gânduri. Iată, așadar, unde l-au trimis Boden și Haselon pe fratele ei. Și n-au făcut-o fără rost.. India! Cu clima ei îngrozitoare pentru europeni, cu friguri, ciumă, holeră, șerpi, tigri... Iată aproape tot ce știa Jane despre India.

Trecu în bibliotecă și începu să scoată din raft cărți care se refereau la această țară. Era atât de nerăbdătoare să afle, încât frunzărea la întâmplare paginile una după alta. Capul i se umplu de o sumedenie de cunoștințe. Totul era atât de complicat, neobișnuit, de neînțeles... Amestec de rase, amestec de triburi, limbi, dialecte, caste, religii... Arienii și hindușii cu pielea smeadă, dravidienii cu pielea cafenie și băștinașii cu pielea și mai neagră... Limbile ariene: hindusă, bengaleza, maharati; iar cele dravidiene: telugu, tamil, tibeto-birmană... Peste două sute de dialecte... Castele: preoții brahmani, țășarii – ofițeri, vaișii – negustori, industriașii și șudra – agricultori, cu diferitele lor subdiviziuni care se ridică la 2378... Caste de meserii moștenite din tată în fiu: doctori, cofetari, grădinari, olari, astrologi, măscărici, acrobați, poeți, vagabonzi, bocitori, cerșetori, cioclii, călăi, adunători de bălegar de vacă, toboșari... Și toți aceștia, de bună seamă, purtând veșminte deosebite. Ce lume pestriță!... Brahmani, budiști, creștini, mahomedani... Nenumărate societăți și secte religioase... *„Treizeci și trei de milioane de zei”*, șase milioane de văduve... De ce atât de multe? Ah, iată de ce! Văduvele nu au dreptul să se recăsătorească. Printre ele se află o sută de mii de văduve care încă n-au împlinit vârsta de 10 ani și trei sute de mii sub 15 ani... Văduvele umblă râse în cap, li se sparg brățările de sticlă de la mâini și de la picioare, iar rudele bărbatului le iau toate podoabele. O viață mohorâtă, ca într-o închisoare, un doliu veșnic... Multe văduve nu pot să îndure și se sinucid.

Despre India cea nouă, despre oamenii noi, femeile noi, cărțile pe care le

avea Jane nu pomeneau nimic. Astfel că fata își făuri o imagine sinistră, închipuindu-și această țară ca un uriaș furnicar omenesc, plutind în haos. Și în mijlocul acestor trei sute de milioane de furnici negre, galbene și cafenii, se află pierdut undeva fratele ei...

Jane nici nu tresări măcar, ci zvârli cartea cât colo și-l chemă la telefon pe Dottaler.

X. CERȘETORI FĂRĂ CĂPĂȚAI

Ariel se sufoca. Picăturile de ploaie se amestecau cu broboanele de sudoare. Își dădea seama că nu mai are putere să zboare cu povara în spate. Trebuia să se odihnească.

În întunericul nopții zăriră deodată sub ei pădurea, iar lângă pădure, o întindere mai luminoasă – pesemne nisipuri.

Coborâra pe malul unui râuleț, sub un ficus, ale cărui rădăcini aeriene coborau de-a lungul trunchiului și alcătuiau la poalele lui o rețea întunecoasă de inele încolăcite. Mlădițe tinere de bambus creșteau jur împrejur. Era un colțișor ferit, unde puteau să se odihnească fără teamă de a fi văzuți de cineva.

Abia mai suflând, Ariel dezlegă prosopul. Sărad sări din spatele lui și îndată căzu în genunchi, căutând să-i îmbrățișeze picioarele și înălțându-i osanale ca salvator al său.

Ariel zâmbi trist și, ridicându-l de jos pe băiat, zise:

— Eu nu-s Dumnezeu, Sărad. Amândoi suntem niște fugari nenorociți și zdrențăroși. Hai să ne culcăm aici și să ne odihnim. Am ajuns prea departe.

Băiatul fu puțin dezamăgit de explicațiile lui Ariel. Se bucurase atât de mult că prietenul lui era Dumnezeu! Dar se simțea prea obosit ca să chibzuiască la toate astea.

Se băgară în desișul rădăcinilor, fără să se mai gândească la șerpi și la tot soiul de insecte; Ariel puse grijuliu sub capul lui Sărad prosopul împăturit și băiatul adormi îndată.

Cu toată oboseala, Ariel nu putea să închidă ochii, fiind prea tulburat.

Vântul alungase norii. Pe cer scânteiau stele mari. Luna apunea dincolo de sprânceana întunecată a pădurii. Nori albi și ușori treceau prin fața sa, ca într-o incantație nocturnă. De undeva, de aproape, poate dintr-o grădină, venea miros de flori, plăcut și dulceag, o mireasmă necunoscută. Îți pătrundea parcă în suflet, trezindu-ți neliniștea la gândul c-ar fi cu putință să se ivească în preajmă oameni.

O nouă pală de vânt smulse vâlul alb de ceață care învăluia pământul.

Și, spre nemulțumirea sa, Ariel văzu că au poposit într-o regiune foarte populată. Dincolo de fâșia de nisip străluceau, ca un oțel negru, undele râului. Luminile bărcilor legate la chei se oglindeau în apă tremurând și se părea că tot întunericul nopții se strânsese în frunzișul des al copacilor de pe celălalt mal.

Luna se ascunse în spatele pădurii. Și numai o stea mare, poate chiar planeta Jupiter, întocmai ca un străjer al nopții printre nenumărate stele mici ce spuzeug cerul, veghea pământul adormit.

Priveliștea asta calmă avu darul să coboare pacea în sufletul lui Ariel, care se lășă furat de somn. Ținând în mână sa mână caldă a lui Sărad, Ariel adormi sprijinit de rădăcinile încolăcite ca niște șerpi.

În somn văzu aievea alte țări, meleaguri dragi și necunoscute, unde, sub bolta limpede a cerului, zilele se aseamănă cu privirile unor ochi larg deschiși, iar nopțile, cu umbre sfioase, tremurătoare pe sub genele lășate. Sau poate citise despre asta? În cartea vieții sau poate în cartea unui poet bengalez? Era un vis al visului.

Simțind niște împunsături în ochi, Ariel îi deschise și văzu un copac bătrân, djambol, cu frunzișul învăluit în pânză subțire a ceței de dimineață, prin care răzbăteau razele roșii ale soarelui ce se ivise la răsărit. Scânteieri de aur revărsa cerescul astru peste desigurile de bambus.

De undeva, din stânga, răsună un cântec și Ariel întoarse capul într-acolo. Printre trunchiurile copacilor se zărea un iaz înconjurat de cocotieri; o scară de piatră cobora în apă.

Acolo, la iaz, un om gras săvârșea abluțiunea de dimineață. Își astupa urechile și se cufunda în apă de atâtea ori cât prevedea ritualul. Alături de el, un brahman, care, pesemne, se temea să nu fie spurcat chiar în undele acestea limpezi, înlătură cu mâinile amândouă frunzele ce pluteau la suprafață, și-apoi se scufundă dintr-o dată. Un al treilea nu se hotăra să intre în apă. Se mărginise doar să-și moaie prosopul și-acum și-l storcea deasupra capului. Unii coborau agale treptele, alții, bolborosindu-și rugăciunea de dimineață, se aruncau în iaz de sus, de pe treapta cea mai înaltă. Pe mal, unii își frecau de zor trupurile albe, alții își schimbau rufăria netezindu-și cutele, iar alții culegeau flori în luncă.

Depart, în celălalt capăt al iazului, niște rațe prindeau moluște și își ciuguleau penele.

Ariel crezuse c-a nimerit în junglă, și când colo în jurul lui mișunau oameni!

Albinele începură să zumzăie în văzduh, se auzi glasul păsărelelor, iar dinspre râu răzbătură frânturi de cântec. Sărad tot mai dormea.

Ariel luă dintr-o băltoacă o bucățică de lut și-și frecă fața, gâtul, mâinile și picioarele.

Undeva, poate într-un templu, bătu un gong. Sunetul acesta cunoscut îl trezi pe Sărad. El se ridică repede în capul oaselor, privind nedumerit în jurul său: văzu locuri noi și necunoscute și pe tânărul de culoare ciocolatie care-i zâmbea.

Sărad se sperie și fu cât pe-aci să izbucnească în plâns.

— Nu-ți fie frică, Sărad, eu sunt – îi spuse cu blândețe Ariel.

Băiatul se prosternă dinaintea lui. În ajun, Ariel zburase, iar astăzi, dintr-un alb, se transformase într-un dravidian cu pielea de culoare închisă. Numai un zeu putea săvârși asemenea minune!

— Scoală-te, Sărad, și privește! N-am făcut altceva decât să mă mânjesc cu lut, ca să nu atrag atenția oamenilor cu pielea mea albă. Să-ți intre bine în cap, suntem amândoi niște cerșetori care batem drumurile și cerem de pomană.

— Batem drumurile? Da de ce să nu zburăm? E așa de bine să zbori!

— Păi dac-o să zbor, o să mă prindă ca pe o pasăre și o să mă închidă în colivie.

— Să-i prefaci tu pe ei în păsări și-n câini, dada! exclamă Sărad.

Ariel râse și dădu din mână:

— Să mergem, Sărad!

Ieșiră din ascunzătoarea lor și porniră pe drumul desfundat de ploaia ce căzuse peste noapte. În soarele dimineții, băltoacele străluceau ca aurul vechi.

De-a lungul drumului se întindea un gard țepos, din seor, iar în spatele lui, un iaz nu prea mare, pe fața căruia pluteau plante acvatice. Un om cu pielea neagră, bărbos, stătea cufundat în apă până la brâu și-și curăța dinții cu o crenguță ruptă. Se uita nepăsător la Ariel și la Sărad și își văzu mai departe de treabă.

Pe drum se ivi un cabulival înalt – locuitor din munții îndepărtați – învăluit într-o mantie largă. Ducea în spate un sac mare, iar în mână un coș cu struguri, stafide și nuci. Omul se grăbea s-ajungă la piața din sat.

Ariel și Sărad se dădură la o parte din calea lui, ca niște paria, se așezară în genunchi și începură să cânte.

Cabulivalul lăsă jos coșul și le aruncă celor doi cerșetori un ciorchine de strugure. Băieții se ploconiră până la pământ. După ce omul se îndepărtă, Sărad dădu fugă, înșfăcă lacom strugurele și i-l aduse lui Ariel.

Înhămat la o căruță ce scârțâia din toate încheieturile, trecu agale un bivol. Pe grumazul animalului ședea cocoțat un băiețandru în pielea goală, ras în cap, doar cu un smoc de păr la ceafă. Bătrânul culcat în căruță, văzându-i pe cerșetori, le aruncă o turțiță de orez.

— Iată-ne sătui! zise Ariel.

După ce mâncară, se așternură la drum. În fața lor, dintr-un crâng de guavi, se iveau colibe acoperite cu iarbă și lipite cu lut. În piața largă din mijlocul satului târgul era în toi. Vânzătorii de fructe, brânza, apă rece, ghirlande de flori, pește, flori uscate strigau trecătorii în gura mare, iar copiii, pe jumătate goi, se îmbulzeau în jurul vânzătorilor de jucării – fluieri din frunză de palmier, bețișoare vopsite în diferite culori, pocnitoare de lemn, păpuși de sticlă.

Sub un *bae*¹ ședea un bătrân slăbănog, un adevărat schelet, cu țeasta

înfășurată într-un turban uriaș de hindus, și cântă din fluier, umflându-și obrajii. Din coșul aflat lângă el, șerpii se înălțau, legănându-și capetele.

La o distanță destul de mare, mulțimea făcuse cerc în jurul acestui îmblânzitor de șerpi. Un băiețaș firav trecea prin fața spectatorilor cu un căuș de lemn, și țărani lăsau să cadă înăuntru monede mărunte, ce nu depășeau o *anna*²². Rupiile umflau doar buzunarele țăranilor avuți.

Alături se afla un alt îmblânzitor de șerpi, un bărbat gras, cu barbă neagră. Cântând dintr-un fagot lung, lărgit la un capăt, el își umfla așa de tare obrajii, mai-mai să-i plesnească.

Femeile, purtând sari pestrițe și ceadrahle, cu brățări sunătoare la mâini și la glezne, se îmbulzeau în jurul vânzătorilor de șaluri și țesături viu colorate.

— Preabunii mei stăpâni, fie-vă milă de mine! Și domnul să v-ajute! Dați-mi și mie o fărâmă din belșugul vostru – se tânguia un cerșetor orb, ținând în mână un căuș de lemn.

Se mlădiau acrobații și cântau cerșetorii, răsunau flaute și bubuiau tobele, behăiau caprele și răgeau măgarii, țipau copiii...

— *Ceai-ciuri-ceai?*²³ le îmbia pe femei, cu glas cântat, un vânzător de brățări de sticlă și aramă.

Lui Sărad i se aprinseseră ochii. Îl trăgea de mână pe Ariel către pâlcul de copii, strânși roată lingă jucărioarele acelea săracăcioase. Băiatul privea cu jind la o fetiță care, uitând de tot ce e pe lume, sufla de zor într-un fluier roșu ce-i fusese cumpărat chiar atunci.

Ariel era atât de uimit de această priveliște, întocmai ca și Sărad. După liniștea de mormânt și monotonia vieții din Dandarot, lumina asta orbitoare, zgomotul, culorile vii și pestrițe, forfota mulțimii, vântul fierbinte care flutura șalurile, poalele sariilor și ceadrahlelor, steagurile, frunzele copacilor, toate îi trezeau în suflet un simțământ tulburător, necunoscut până atunci, și îl amețeau. Ca și Sărad, era năucit de viața ce se dezvăluia înaintea ochilor săi!

Acoperind toate celelalte zgomote, dinspre drum se auzi deodată claxonul ascuțit al unui automobil. Trecând încet prin mulțime, o mașină stropită de noroi înainta spre piață. Înăuntru se aflau câțiva sahibi englezi, în costume albe, europenești.

Ariel își recăpătă brusc întreaga-i prudență și strânse cu putere mâna lui Sărad.

Automobilul se opri. Doi sahibi cu aparate fotografice în mână își făcură loc printre oameni, iar aceștia se dădură respectuos la o parte în fața lor, lăsând la mijloc o trecere largă. Ei se îndreptau spre Ariel.

„*Suntem urmăriți!*” se gândi cu groază tânărul și-l trase pe Sărad spre pădurice. Dar nu era atât de ușor să te strecuri prin mulțimea aceea deasă, iar sahibii se aflau foarte aproape de ei, iscodind cu privirile în toate părțile, ca și

22 Subdiviziune a rupiei, 1 rupia = aprox. 42 anna

23 - N-ai nevoie de brățară, n-ai? (n.a.).

cum ar fi căutat pe cineva.

Ariel îl înșfăcă pe Sărad și se ridică în aer.

Explozia unei mașini infernale n-ar fi provocat o învălmășeală mai mare. Toată piața deveni parcă un singur om, un singur țipăt de uimire și de groază. Mulți se trânteau jos, acoperindu-și capul cu veșmintele sau cu palmele. Îmblânzitorul de șerpi scăpă fluierul lung din mină, instrumentul căzu în coș, iar șerpii, sâsâind, o porniră târându-se care încotro. Scările vii, formate de acrobați, se prăbușiră ca niște căsuțe de carton. Un frizer își lăsă clientul și, ținând foarfecele și pieptenele în mină, sări în apă. Oamenii se îmbrânceau, se înghesuiau unii într-alții, răsturnau coșuri, corturi, se virau sub căruțe. Băiețandrii strigau în gura mare, băteau din palme și fluierau.

Sahibii rămaseră în picioare, cu gura căscată, cu fețele înmărmurite.

Când învălmășeala se mai potoli, unul dintre sahibii, mister Lynton, îi spuse însoțitorului său:

— Acum, mister, n-o să mai puteți nega levitația.

— India este cu adevărat o țară a minunilor – răspunse acesta – dacă... dacă... n-am fost victimele unui hipnotism în masă. Ce rău îmi pare că n-am reușit să fotografiez zborul! Dar am fost atât de uluit...

XI. CĂRȚILE SUNT DATE PE FAȚĂ SAU DOI INDIVIZI DE ACEEAȘI TEAPĂ

Mister Lynton trimise ziarului din Madrass un articol referitor la neobișnuita întâmplare, la care asistaseră câteva sute de oameni.

Articolul fusese tipărit cu o adnotare din partea redacției:

„Corespondentul nostru special, care se afla de față, a stat de vorbă cu martori oculari, iar aceștia au confirmat faptele reproduse în articolul lui mister Lynton. Se vede că avem de-a face cu o scamatorie dibace sau cu un nou aparat de zburat, fără aripi. Se fac cercetări pentru dezlegarea misterului. Identitatea omului zburător și a băiatului ce-l însoțește n-a putut fi stabilită.”

Această știre a fost tipărită și de alte ziare și a dat naștere la discuții aprinse și controversate. Ziarele indiene ale Societății religioase progresiste „Biuno-Samadj” își băteau joc de naivitatea celor creduli, scriind:

„Poate oare un om cu mintea întreagă, un om al secolului douăzeci, să creadă că un tânăr oarecare. în miezul zilei și sub ochii unei mulțimi imense, fură un copil, cum ar fura uliul un pui, și-și ia zborul împreună cu el?”

Trebuie adăugat că majoritatea martorilor oculari erau convinși că tânărul răpise copilul.

Dar ziarele și revistele sectelor brahmane conservatoare „a drept-credincioșilor” foloseau această întâmplare neobișnuită pentru a mai ațâța fanatismul religios. Ele scriau despre marile taine ale yogilor, despre levitație, despre minuni, prezentându-l pe tânărul necunoscut un fel de nouă

întruchipare dumnezeiască, pogorâta pe pământ pentru a mai întări religia care-și pierdea din forță și a-i rușina pe cei necredincioși.

Ziarele teozofice engleze se abțineau de a-și exprima părerea, așteptând directivele centrului londonez. Redactorii însă erau de părere că ar fi în interesul stăpânirii engleze în India și ar fi mai util să susțină versiunea referitoare la minune. Discuțiile și neînțelegerile iscate în sânul populației indiene erau, în orice caz, un fenomen „pozitiv”: cu cât în mijlocul poporului dăinuie mai multe neînțelegeri și discordii, cu atât e mai ușor să-l conduci.

Ragupati, un mare savant bengalez, fiind întrebat de „Bramo-Samadj”, evită să dea un răspuns precis. *„Un savant își poate exprima părerea numai asupra acelor fapte pe care el însuși le-a putut verifica în condițiile existente. Pot doar să spun că n-am avut niciodată prilejul să fiu martor al unei levitații și știința contemporană nu poate da nici un fel de explicații ipotetice referitoare la posibilitatea unor asemenea fenomene.”*

Când Bharava-Pearce citi această însemnare cu privire la întâmplarea din piață, se luă cu mâinile de păr.

„Sunt Ariel și Sărad! Poftim de vezi unde au zburat ei!” Și Pearce se gândi cu groază la scandalul pe care îl va face Bronlow.

Și, într-adevăr, furtuna nu se lăsă mult așteptată.

În aceeași zi, mister Bronlow veni la Pearce. Era atât de furios, cum Pearce nu-l văzuse încă niciodată pe maimarele teozofilor indieni.

Bronlow fu cât pe-acți să-l bată pe Pearce, îl amenință că-l va da afară de la Dandarati, îl numi gură-cască și tontălău.

— Ți-ai luat răspunderea asupra dumitale. Acum dumneata să dai socoteală! Unde ți-este mult lăudatul lanț de hipnotism, cu care îl țineai legat pe Ariel, mai strâns decât cu un lanț de fier? Ce-o să-i spunem acum lui Boden și Haselon? Ce-o să răspundem centrului londonez? Cum o să facem față vâlvei stârnite în ziare? Să scăpăm din mâna un atu ca ăsta!

Când Bronlow obosi să tot strige atâta și se mai liniști puțin, Pearce îi zise:

— În schimb știm acum, dacă nu locul exact, cel puțin regiunea în care se află Ariel. El n-a zburat chiar atât de departe cum m-am așteptat. Se vede că, avându-l în circa pe Sărad, Ariel n-a putut să zboare prea repede, iar pe Sărad n-o să-l părăsească, așa c-o să pun eu mâna pe ei...

— O să-i prindem - îl întrerupse Bronlow - o să prindem noi păsărelele care au zburat din colivie, dar pentru asta ar trebui ca pe toți cei care-o să-i trimitem pe urmele lor, să-i transformăm în oameni-zburători ca Ariel, or, așa ceva este cu neputință.

— Totuși, oamenii prind păsări cu ajutorul capcanelor, în care pun de mâncare - îi replică Pearce. Ariel și Sărad trebuie să bea și să mănânce. De va fi nevoie, vom trimite sute de oameni, vom făgădui răsplată țăranilor, vom da de știre la toată populația. Trebuie să recunosc că Ariel m-a mințit, m-a tras pe

sfoară. De asta sunt vinovat. Dar cine ar fi crezut că el știe să se prefacă atât de bine? Vina este a mea, recunosc, și n-o să preget o clipă să dau din propriul meu buzunar, ca să-mi îndrept greșeala. O să ne-ajute Boden și Haselon. I-am și anunțat și am primit o telegramă că Boden vine aici cu avionul. Iar când Ariel și Sărad au să se afle din nou în mâinile noastre, nu va fi greu să mituim ziarele și martorii oculari și să dăm acestei întâmplări un caracter mistificator de știre senzațională de ziar. După o bucată de vreme, când toate astea vor fi date uitării, atunci...

— Atunci o să-l prezentăm publicului pe Ariel și o să deșteptăm iarăși în mintea oamenilor această istorie. Nu, omul zburător nu mai poate aduce nici un folos Dandaratului. Ariel și Sărad trebuie prinși, numai pentru ca să nu răsufle nimic despre Dandarat, să nu se afle ce și cum despre școala asta a noastră, căci ar putea fi închisă, iar noi...

— Iar noi duși pe banca acuzaților? Nădăjduiesc că lucrurile nu vor ajunge până acolo. Londra se va opune. Aceasta l-ar compromite nu numai pe viceregele Indiei, dar și guvernul din metropolă. La urma urmei, care sunt scopurile pe care le urmărește Dandaratul? A cui voință o îndeplinim noi? Oare dumneata ți-nchipui că eu am să tac dacă voi fi dus în fața judecății?

— Ai să taci.

— Am să dau toate cărțile pe față.

— N-ai să faci asta, Pearce!

— Ba am s-o fac! N-o să mai am ce pierde. Și Londra n-are decât să afle. Voi da în vileag lucruri pe care lumea întreagă aflându-le va rămâne mută de uimire...

— Nu uita, Pearce, că ai în spatele dumitale niște afaceri destul de murdare, pe care le-ai săvârșit înainte de a găsi azil la Dandarat. Ai fost scăpat de ocnă, în nădejdea că te vei arăta un executant tăcut și supus.

— Am fost scăpat de ocnă ca să fiu acum trimis din nou acolo pentru crimele altora? Dumneata, chiar dumneata, propovăduitorul dragostei, modestiei și bunătății, dumneata crezi că eu nu-ți cunosc cariera? Fii liniștit: știu anumite lucruri care te privesc... Fără să mai vorbesc de activitatea dumitale atât de utilă, pe care ai dus-o la Dandarat. Câți copii au fost furăți din ordinul dumitale? Câți au fost omorâți, schilodiți, citi și-au pus capăt zilelor? Toate astea eu le-am notat. Și pentru toate astea trebuie să răspund numai eu? Doar eu singur?

Un timp se uitară în tăcere unul la celălalt, ca doi cocoși înainte de a se încăiera.

Dar rațiunea triumfă. Bronlow îl bătu familiar Pe Pearce pe umăr și, zâmbind batjocoritor, îi spuse:

— Suntem amândoi de aceeași teapă! Hai să nu ne mai certăm. Trebuie să căutăm o ieșire din această situație, Bharava-babu...

— Trebuia mai de mult să-mi vorbești așa! exclamă Pearce.

— Cât despre Ariel, cred că cel mai bun lucru ar fi să isprăvim cu el.
— Da, să isprăvim – preciză Pearce.
— Atunci când o să-ncapă din nou pe mâna noastră.
Și începură să discute planul acțiunilor lor viitoare.

XII. PASAGERII CLANDESTINI AERIENI

Ridicându-se deasupra pieței, Ariel zbură spre crâng. Tâmpilele îi zvâcneau. Sărad îi îngreua brațele și zborul devenea din ce în ce mai anevoios. Ca să poată respira în voie, Ariel zbura stând aproape orizontal și strângându-l pe Sărad la piept.

Tânărul se străduia să se mențină deasupra pădurii, evitând locurile deschise. Curând însă, pădurea se sfârși. Până hăt-departe, în zare, se întindeau ogoarele. Ici-colo se înălțau coșuri de fabrici.

Ariel și Sărad vedeau cum țăranii care munceau pe câmp își ridicau capetele și rămâneau cu gura căscată de uimire, alții cădeau la pământ sau o rupeau de fugă. Pe Sărad, lucrul acesta îl distra nespus de mult. Băiatul scotea limba la ei, își bălăbănea picioarele, în vreme ce Ariel nu se gândea decât dacă îl vor ține puterile să ajungă la pădurea ce se deslușea în depărtare.

Deodată Ariel auzi în spatele său bâzâitul unei albine uriașe. Privind în urmă, văzu un avion care se apropia zburând destul de jos și nu prea repede. Să fie oare urmăritorii săi? Se gândi să se lase la pământ ca o piatră, dar, chibzuind mai bine, își dădu seama că Pearce nu l-ar fi urmărit din avion, și-apoi cum ar fi putut să-l prindă în aer? Totuși, avionul putea fi trimis de Pearce. Și dacă cei dinăuntru vor începe să tragă asupra lui?

În timp ce Ariel se gândea la toate acestea, avionul se apropiase mult de ei. Pilotul, bineînțeles, îi văzuse; atunci lui Ariel îi veni deodată ideea să se înalțe mai sus și să lase aparatul să zboare pe sub el.

Pe când avionul trecea pe sub ei, Sărad îi strigă:

— Dada, coboară pe aripă!

Din pricina zgomotului, Ariel nu auzi vocea prietenului său, dar și el se gândi în aceeași clipă să se lase pe aripă. Aici erau la adăpost de gloanțe, în caz că cei din avion ar fi încercat să tragă asupra lor. Zburând mai repede, Ariel coborî pe fuzelaj, ținându-l zdravăn pe Sărad.

De-abia după ce băiatul se prinse de o proeminență a aparatului, Ariel mai slăbi strânsoarea brațelor, iar apoi se așeză și el pe aripă, din care pricină aeroplanul se înclină ușor într-o parte. În sfârșit, Ariel putea să se odihnească, dar din prudență, după ce își liberă trupul de povară, zbură deasupra lui Sărad și se legă de băiat cu prosopul. Acum își urmau drumul ca doi pasageri clandestini arieri.

Sărad era entuziasmat. În sfârșit simțea sub el un teren solid. E drept că suprafața metalică se încinsese la soare și îl frigea, dar cu lucrul acesta se

împăca mai ușor. Principalul era că zburau spre mieznoapte, în Bengal, urmând țărmul golfului Bengal. Minunat! Puteau să zboare departe fără să-și irosească puterile. De bună seamă că era un avion de pasageri de pe linia Madrass-Calcutta.

Pe Ariel îl neliniștea un singur gând: ce vor face pasagerii când vor da cu ochii de el și de Sărad? Și de aceea stătea mereu la pândă.

Nu trecu mai mult de o jumătate de oră și din cabină se ivi un cap, cu caschetă de pilot și ochelari. Ariel îl urmări îngrijorat. Nu cumva o s-apară și o mână cu un revolver? Dar capul dispăru repede sub aripă și nu se mai arătă. Poate că oamenii discutau între ei și desigur că pilotul și-a dat seama de zdruncinătura și de creșterea greutateii aparatului.

La orizont se ivi un far, apoi cupola rotundă a observatorului. Era o priveliște foarte cunoscută... Și, deodată, Ariel scoase un țipăt: recunoscuse Madrassul.

Tânărul nu avea nici un fel de experiență în viață și nici un fel de cunoștințe practice. Vai, cât de amarnic se înșelase! Avionul nu zbura spre nord, ci spre sud, spre Madrass! Totul era pierdut! Oceanul se afla în stânga. Cum de nu-și dăduse seama de lucrul acesta?

Ariel îl înșfăcă pe Sărad, care habar n-avea de nimic, și se năpusti în jos. Din fericire, sub ei creștea un desiș de bambus și trestie.

Asurziți de urletul motoarelor, un timp nu se auziră unul pe altul. Și numai când huruitul acela din urechi se mai potoli, Ariel îi explică lui Sărad de ce părăsise în chip atât de neașteptat avionul.

— Acum o să fim cu mai multă băgare de seamă. O s-așteptăm ceața sau amurgul și o să coborâm pe furiș pe avionul care zboară spre nord. Altă dată n-am să mai greșesc.

Le era foame, dar la Dandarar fuseseră obișnuiți să îndure foamea. Sărad mestecă mlădițe tinere de trestie. Temându-se să nu cadă în mâinile dușmanului, fugarii nu mai ieșiră din adăpostul lor.

Spre seară, cerul fu acoperit de ceață. Noaptea plouă, iar spre dimineață se lăsa o negură deasă. Și deodată se auzi huruitul motoarelor. Ariel și Sărad înșfăcară cu nădejde prosopul și se ridicară în văzduh. Numai că era foarte greu și-n același timp primejdios să se așeze pe aripă, mai ales pe ceață. Puțin a lipsit ca avionul să nu-i lovească, dar Ariel se zvârli într-o parte și își continuă zborul. Încordându-și toate puterile, îl ajunse din urmă.

Când în sfârșit îl ajunse, Ariel coborî lin pe aripă și aparatul se înclină ușor.

Zburară aproape toată ziua, îndurând arșița, răbdând de sete și de foame, dar cu fiecare ceas, cu fiecare clipă, avionul îi purta tot mai departe de Dandaratul cel îngrozitor și de cumplitul Pearce.

Spre seară se dezlănțui furtuna. Avionul era aruncat de colo-colo. Cădea mereu în golurile de aer și apoi se ridica din nou pe crestele talazurilor aeriene.

O zguduitură violentă și Ariel și Sărad fură zvârliți de pe aripă. Tânărul nu mai avu putere să ajungă din urmă avionul și începu să coboare spre pământ.

— De data asta am zburat departe, Sărad spuse Ariel.

XIII. VISHNU ȘI PARIA

Pe când se aflau încă în văzduh, zăriră ruinele unei clădiri lungi, fără acoperiș. Ariel și Sărad coborâră pe un morman de pietriș, într-una din încăperi, speriiind un stol întreg de lilieci care se cuibăriseră prin unghere. Liliecii zburară îndelung și-apoi se liniștiră. Fugarii își găsiră și ei un locșor ferit de ploaie și vânt și adormiră îmbrățișați.

În zori, Ariel se deșteptă cel dintâi, străduindu-se să nu-l trezească pe Sărad, se târî printr-o gaură din perete, ieși afară și privi în jur.

Soarele încă nu răsărise. Smocuri de ceață ușoară se învălătuceau deasupra pământului ca niște năluci nocturne, speriate de boarea dimineții. Picături mari de rouă acopereau plantele. Ruinele acestei clădiri ciuntite dădeau locului o înfățișare tristă. Lipsit de frumusețe, așatul își răsfiga rădăcinile-i groase și încârligate prin crăpăturile ce se căscau în zid, ale cărui resturi se înălțau ici-colo, risipite printre tufișurile în floare. Doi stâlpi aproape năruiți arătau că zidul acela fusese cândva o poartă. Din dreptul lor pornea pe malul râului o alee de șisău. La umbra deodarilor seculari puteai desluși niște movilițe ce semănau cu mormintele. În ceață se zărea scânteind iazul, cu malurile desfundate de ploi. Apa din el se scurgea în pâraiașe, iar fundul lui adăpostea rădăcinile unui coriandru. Mireasma florilor de coriandru umplea toată grădina. Dincolo de livadă se întindea un ogor mare, semănat cu porumb, la marginea căruia se afla o colibă cu acoperiș de paie. Pereții de lut se înnegriseră din pricina ploilor.

Zorile împurpură ceața. Păsările începură să ciripească, cuiburile de ciori prinseră viață. Prima rază de soare aprinse briliante în rouă de pe frunzișul tufelor. Ariel privea ca vrăjit bobițele scânteietoare, dar ele dispărură dintr-o dată. Soarele cel lacom le sorbise. Băiatul își simți sufletul cuprins de tristețe. Frumusețea și bucuria sunt atât de trecătoare... Așezându-se pe o piatră, rămase dus pe gânduri.

Zgomotele și foșnetul zilei care se trezea îl împiedicau să se concentreze.

Din colibă aflată dincolo de lanul de porumb ieși un bătrân, îmbrăcat numai într-un dohti; cântând încetișor, el își începu de dimineață munca pe care-o făcea zilnic: lipea casa cu lut.

Nu trecu mult și în pragul colibei se ivi o fetișcană purtând un sari albastru, care cândva fusese siniliu. Părul ei negru era împletit în cozi. Ținea în mâini o tavă de aramă și un ceaunaș. Vasele ce le purta și brățărilor ce-i împodobeau mâinile și picioarele sunau la fiecare pas.

Fata se uită speriată spre ruine, lucru care începu să-l îngrijoreze pe Ariel.

Oare nu cumva oamenii aceștia au văzut în ce chip a coborât el împreună cu Sărad?

Copila se apropie de râu și începu să frece vasele cu nisip.

— Vino la mine, dragul meu! auzi Ariel un glas duios și tresări. Întorcându-se către celălalt mal, văzu prin perdeaua de ceață ce se rărea mereu un tânăr stând cufundat până la brâu în apă, iar pe mal, un bivol uriaș, cu ochii blânzi și liniștiți. Răspunzând parcă la chemarea tânărului, bivolul oftă zgomotos și intră agale în iaz, stârnind cu pieptu-i lat valuri-văturele. Și tânărul începu să-l spele cu sârg, iar animalul fornăia de plăcere și dădea încet din cap.

Oare nu tânărul îi spusese bătrânului și fetei să privească spre ruine? Băiatul și fata se uitau într-adevăr unul la altul, dar nu schimbară o vorbă.

După ce spală taurul, tânărul îl scoase din iaz, privi spre fată și, pocnind animalul cu palma peste pielea-i lucioasă, porni pe cărarea năpădită de iarbă. Fata îl însoți cu privirea până când dispăru în pădurice.

— Dada! Ariel-dada! Unde ești? răsună glasul lui Sărad.

Trezindu-se și negăsindu-l pe Ariel, copilul se speriasse și dăduse fuga în curte.

— Ah, ești aici, dada! Mi-e foame, dada! Mi-e tare foame!

Ariel văzu cum fata, în clipa în care-l zări pe Sărad, scăpă din mina ceaunașul și, lăsând baltă vasele, o rupse la fugă spre colibă. Poalele sariului ei fluturau în vânt, dezvelindu-i picioarele arse de soare și puternice, în vreme ce mânecile se loveau când de umeri, când de spate, iar brățelele zăngăneau zgomotos. Bătrânul aruncă o privire fetei, apoi și el, curățindu-și palmele de lut, se grăbi să intre în colibă.

— Iacă ce-ai făcut, Sărad - zise Ariel, ridicându-se din spatele unei tufe. Ne-au văzut!

— Iartă-mă, dada, dar m-am speriat așa de tare când nu te-am mai găsit lângă mine!

— Încotro acum? Să fugim? Să zburăm?

— Cum vrei tu, dada - răspunse supus Sărad - da mie mi-e o foame... Niciodată n-am fost așa de flămând. Îmi tremură și picioarele. Ieri n-am mâncat nimic, nici aseară și nici alaltăseară... Poate c-o să găsim la ei un pumn de orez.

„Nu prea-mi vine să cred ca-n pustietatea asta să dăm peste agenții lui Pearce. Și, la urma urmei, oricând pot scăpa luându-mi zborul. Sărad are dreptate, trebuie să le cerem țăranilor ăstora ceva de mâncare” - se gândea el. Și lui îi era foame și se simțea istovit. Cu trupul stors de vlagă nici nu poți zbura.

În vreme ce el chibzuia la toate astea, ușa colibei se deschise și în prag apăru bătrânul. Ținea în mână o tavă de lemn, cu două castronașe, iar la subsuoară strângea o rogojină. În spatele lui se ȳtea fata, într-un sari nou, roșu, cu o cunună de flori în mâini. Pășeau cu un aer solemn prin marginea lanului de porumb, îndreptându-se spre ruine, bătrânul înainte, iar fata în urma lui.

Ținându-se de mână, Ariel și Sărad așteptau în tăcere să vadă ce se va întâmpla.

Când au ajuns la vreo 70 de pași de ei, bătrânul se opri. Fata îi luă de sub braț rogojină, o întinse pe pământ, iar bătrânul puse tava jos pe ea. Apoi amândoi se închină în fața lui Ariel.

— Te salutăm, trimis necunoscut al cerului! Îngăduie nepoatei mele să atingă cu fruntea picioarele tale. Binecuvântează-ne! Cel care-i mai presus de oameni nu se poate spurca în apropierea renegaților, și dacă nu merităm binecuvântarea ta, atunci dăruiește-ne bucuria și primește de la noi aste bucate, pe care ți le-am adus cu toată dragostea.

Ariel nu înțelese dintr-o dată de ce bătrânul îi acordă atâtea onoruri. Iar Sărad, fără să-și dezlipească privirea-i lacomă de la tavă, își tot înghiontea prietenul în coastă, șoptindu-i:

— Hai, dada! Uite, văd orez prăjit și lapte!

Ariel se apropie de bătrân. În același timp, bătrânul și nepoată-sa se îndepărtau de-a-ndăratelea.

— Vă mulțumesc, oameni buni – răspunse Ariel, ajungând în dreptul tăvii ce se afla pe pământ. De ce fugiți de noi? O să împărțim cu plăcere împreună cu voi gustarea de dimineață. Sărad, ia tava și rogojină și du-le în casă! Apoi adăugă mai încet: Dar nu cumva să mănânci până nu-ți dau eu voie!

Bătrânul și nepoată-sa se opriră locului, făcând temenele într-una. Când Ariel și Sărad se apropiară, fata se îmbujoră la față și, cu mâini tremurânde, îi întinse lui Ariel cununa, bolborosind ceva, copleșită de tulburare.

Băiatul își plecă fruntea în semn de salut, luă ghirlanda din mâinile ei și și-o anină de gât.

Când ajunseră aproape de colibă, bătrânul, cu fața strălucind de bucurie, dădu ocol casei și își pofti oaspeții pe o terasă. Zidul care dădea pe verandă era înnegrit de fumul torțelor.

Fata așternu rogojină. Sărad lăsă tava jos și cu toții se așezară în jurul ei.

— Lolita, adu melasă, fugi și mai adu orez – spuse bătrânul. Dar fata îl privea ca vrăjită pe Ariel, iar acesta se uita la ochii ei mari, căprui, încercându-se să mănânce cu poftă.

Copila tresări și se ridică repede să îndeplinească porunca.

— Rogu-vă, primiți bucățele din mâinile unui sclav nevrednic.

Sărad n-așteptă să mai spună a doua oară, iar prietenul său începu și el să mănânce cu poftă.

— Păcat că orezul nu-i puțin mai acru, dar n-avem suc de mango verde – continuă bătrânul.

Aici, prin preajmă, cresc copaci mango – și arată cu mâna —; numai că vezi, mi-e tare greu să ajung la fructe.

Ariel se uită în direcția unde arăta bătrânul.

— Spune-mi, babu, care-i numele tău? Îl întrebă el pe moșneag.

— Nizmat – răspunse acesta, tulburat că oaspetele îi spusese tată.

— Dar pe-aproape mai sunt și alți oameni? Întrebă Ariel.

— Dincolo de crâng locuiește tânărul Ishvar cu mama lui, bătrâna și oarbă.

„Pesemne că pe el l-am văzut adineaori – se gândi Ariel. Dinspre partea lui n-am de ce să mă tem, e un băiat bun, doar vorbea atât de blând cu bivoul său!”

Ariel măsură din ochi distanța până la copac și zise:

— Îndată am s-aduc câteva poame.

Și, fără să se mai scoale în picioare, așa cum ședea jos, se ridică în aer: după ce se înalță mai sus decât casa, o luă în zbor spre copaci.

Un sentiment de negrăită ușurare puse stăpânire pe el.

Era întâia dată când zbura fără nici un fel de povară. Băiatul fu cuprins de o veselie atât de mare, că-i venea mai-mai să cânte și să facă tumburi în aer. Pluti deasupra unui bătrân djambolean și-apoi, scufundându-se parcă în văzduh, rupse din zbor câteva frunze și începu să le arunce, încântat de joacă lui. Pe urmă se apropie de mango, dădu ocol frunzelor lui mari și grele, coborî puțin mai jos, rămase în aer atârând vertical și începu să rupă fructe mari cât oul de găscă, de culoare portocalie, ca și cum s-ar fi aflat jos, pe pământ, și le-ar fi rupt din copac. După ce culese câteva poame, se întoarse *„în zbor de rândunica”* pe terasă, sperind porumbeii de pe acoperiș și un păun ce se plimba în jurul casei.

Nizmat se trântise pe rogojină, cu fața în jos. Lolita ședea pe pământ, lângă un vraf de tăvi de lemn, lighenașe și turte de orez, pe care se vede treaba că le scăpase din mină. Numai Sărad, aprins la obraz și cu ochii strălucitori, făcea haz și se pocnea peste genunchi. Ce zarvă stârnise prietenul lui! Ariel însă era foarte rușinat, văzând nedumerirea fetei și uimirea bătrânului.

— Iertați-mă, pare-mi-se că v-am speriat – spuse el.

— Lumina mea, mângâierea ochilor mei! Lumină care-mi întărești inima! Tu ești toată bucuria mea! O, zeu al tuturor cerurilor! Tu m-ai făcut părtaș al slavei tale! O, Vishnu, întruchipat în Rama și Krishna! Oare nu-i asta cea de-a zecea întruchipare a ta, pe care au avut cinstea s-o vadă ochii mei, ochii mei care nu s-au desfătat niciodată privind bucuriile vieții? Și Nizmat, stând în genunchi, întinse brațele spre Ariel.

— Eu... Nu, nu, Nizmat-babu, eu nu-s Vishnu! Sunt un muritor de rând, la fel ca tine. Știu doar să zbor. Dar n-a fost vrerea mea, m-au făcut cu sila. Tu știi bine că oamenii zboară cu avioanele și pentru asta nu-i socotești zei. Zboară și muștele, și păsările, și libelulele...

Ariel vedea însă că bătrânul nu-i dă crezare. Și nu-i dă crezare, pentru că nu vrea să fie lipsit de bucuria de a-l avea în fața ochilor în chip de divinitate. Poate că nici nu trebuia să-i răpească moșneagului această bucurie.

— Ei bine! Crede ce vrei, dar poartă-te cu mine cum te-ai purta cu un om oarecare. Îți poruncesc lucrul acesta! Stai alături de mine și mănâncă cu mine. Să mănânce și Lolita. Și povestește-mi cum trăiești.

— Facă-se voia ta! îi răspunse bătrânul. Stai jos, Lolita – porunci el nepoatei – mănâncă și veselească-se inima ta!

Și Nizmat începu să-i povestească despre el.

Se număra printre cei din urmă paria. Ușile templelor erau închise pentru el. Nu putea să ia apă din fântânile comunale. Trebuia să se dea la o parte din drum, chiar în noroi, dar la o distanță mare, atunci când se întâlnea cu oameni dintr-o castă superioară sau dintr-una cu o treaptă mai sus decât casta lui, pentru ca să nu-i spurce cu respirația sau cu privirea lui. Toată viața răbdase de foame împreună cu întreaga lui familie. Feciorul său cel mai mare, bucuria ochilor și mângâierea bătrânețelor, se îmbolnăvisese la vârsta de 20 de ani. Nevastă-sa chemase un vraci, care făcuse vrăji toată noaptea, arzându-l pe bolnav cu un fier încins și descântându-l. Dar duhul rău, care se cuibărise în trupul fiului, s-a dovedit mai tare și în zori băiatul a murit. S-a întâmplat voia celui de sus. De asemenea, holeră, frigurile și foamea i-au răpus nevasta și pe cel de-al doilea fiu, împreună cu soția și copiii lui. Nu-i rămăsese decât nepoata – Lolita. Dar și bărbatul ei murise.

— Cum, Lolita e văduvă? Întrebă mirat Ariel. Păi câți ani are?

— Curând o să aibă 15. Și de trei ani e văduvă.

— Da de ce Lolita nu poartă haină albă de văduvă? De ce n-au ras-o în cap? Și de ce poartă brățări de sticlă? Și cum se face că rudele bărbatului nu i le-au spart? Întrebă Sărad, care cunoștea mai bine decât Ariel obiceiurile țării.

— Suntem prea săraci ca să ne ținem de toate obiceiurile și datinele, și-apoi bărbatul Lolitei, mortul, nici n-are rude – răspunse Nizmat. Vecinul Ishvar o iubește pe Lolita – la aceste cuvinte fata își plecă ochii în pământ și se îmbujoră toată – și e gata să se însoare cu ea. Dar mamă-sa nu vrea ca fiul ei să ia o văduvă, așa cum fac azi unii flăcăi, care uită de legile străvechi ale țării. Oarba mai ține încă minte vremurile când vădanele erau arse o dată cu bărbații lor morți. Și ea a trebuit să fie arsă, dar au scăpat-o sahibii. Bătrâna însă n-ar călca în ruptul capului datina străveche care nu îngăduie vădanelor să se mărite a doua oară. Din pricina asta geme țara de văduve! oftă Nizmat. Și neamul o să mi se stingă.

Ariel căzu pe gânduri. Despre toate acestea el nu auzise niciodată la Dandarar. Ar fi vrut s-o întrebe pe Lolita dacă și ea îl iubește pe Ishvar, dar se stăpâni. Oare se temea să n-o tulbure pe fată, sau mai degrabă îi era frică să nu audă din gura ei un răspuns afirmativ?

Ca să schimbe vorba, întrebă:

— Dar ce-s cu ruinele astea?

— Cândva a fost aici o fabrică de indigo – răspunse bătrânul Nizmat. Stăpânul ei, sahibul, era un om tare crud, care se pricepea de minune să

prefacă în indigo albastru sângele roșu al muncitorilor săi. Lui Radjcumara, rajahul de aici, i-a făcut daruri bogate, iar rajahul a luat pământul nostru, al țăranilor, și l-a dat sahibului. Ca să nu moară de foame, țăranii lăsați fără ogoare au fost nevoiți să muncească la fabrică, uitând toate deosebirile de castă. Am lucrat și eu acolo. Câțiva musulmani, țărani dintr-un sat vecin, lipsiți și ei de pământ, au cerut să li se dea înapoi ogoarele luate și semănate cu indigo. Sahibul primea în fabrică nu numai bărbați, dar și femei, bătrâni și copii de la 7 ani în sus. Muncitorii se prăpădeau pe capete. Într-o bună zi a murit chiar sahibul. Unii spuneau că de friguri, alții că mușcat de un șarpe. Ba umbla zvonul că a fost gătit de un musulman. Din trei sate am rămas în viață doar eu cu nepoată-mea și oarbă Tara cu fecioru-său Ishvar. Muncitorii veniți aici de aiurea s-au întors la vetrele lor. Fabrica s-a năruit. Acum tufe și flori cresc din belșug peste ruine. Natura tămăduiește rănilor pricinuite pământului. Când a murit sahibul – continuă bătrânul – rajahul ne-a zis că ne dă înapoi pământul în arendă. Doar trebuia să aibă și el cât de cât un venit; pământ era mult și nu rămăseseră decât două familii de țărani. Numai că eu și Tara n-am putut să luăm decât loturi mici, deși arenda nu e mare... Dacă ne-am uni gospodăriile și am trăi laolaltă ca o singură familie...

Bătrânul tăcu. Tăcea și Ariel. Sărad mânca ultima lipie, iar Lolita îl privea pe Ariel pe sub genele-i lăsate. Tânărul simțea privirile fetei ațintite asupra lui și lucrul acesta îl tulbura.

XIV. ȘI ZEII ÎI POT INVIDIA PE OAMENI

În sfârșit, Ariel și Sărad se odihneau după toate emoțiile prin care trecuseră. Nizmat și Lolita le purtau de grijă, privindu-l pe Ariel aproape ca pe un zeu. Sărad însă îi spunea Lolitei soră – didi. Curând își recăpătă toată vioiciunea-i copilărească. Nizmat îl iubea ca pe fiul său, „*pe care cerul i-l dăruise*”, iar Lolita îl alinta ca pe un frate mai mic. Băiatul își găsise o familie.

Ariel începu să se gândească la soarta prietenului său și la propria-i soartă. Tânărul s-ar fi simțit mult mai bine în mijlocul acestor oameni simpli și iubitori, dacă ei s-ar fi purtat cu el așa cum se purtau cu Sărad. Respectul exagerat pe care i-l arătau, fiind mai degrabă venerație și extaz religios, îl stingherea și-l necăjea din cale-afară. În fiecare dimineață, Lolita, închinându-se până la pământ, îi oferea cununi și ghirlande, ca și cum ar fi săvârșit un fel de ritual zilnic. El citea în ochii tinerei văduve ca într-o carte deschisă: respect, amestecat cu teamă, iată ce purta ea în suflet. În ochii aceia mari, întunecați, căprui, cu gene lungi și întoarse, el ar fi vrut să deslușească altfel de sentimente, mai simple, mai prietenești. Ariel se străduia să glumească cu fata, căutând să-i arate prin întreaga lui purtare că este un om obișnuit, dar chipul Lolitei rămânea grav, sever, respectuos, și lucrul acesta îl durea.

Tânărul pleca în pădure, se înfunda în desiș, se culca pe iarbă și cădea pe

gânduri.

Cât de ciudată și de tristă era soarta lui!

Nu-și cunoștea părinții, nu cunoscuse dragostea, prietenia, mângâierea, nu avusese o copilărie adevărată, nu învățase nimic, în afară de câteva limbi străine și texte sfinte. Și deodată iată-l transformat într-un om zburător! Poate să se înalțe în văzduh mai ușor și mai liber decât o pasăre! Oare nu-i minunat? Oare oamenii nu visează la asta? Nu se văd ei în somn zburând? Oare nu aceste visuri și dorinți i-au îndemnat să nascocască avionul și dirijabilul? Da, ar fi fost strașnic să devină un om zburător, dacă însușirea aceasta nu l-ar fi despărțit de semenii săi. Ce-l așteaptă la Dandarat? Și Pearce, și Bronlow l-ar sili, ca și mai înainte, să le îndeplinească voința, s-ar purta cu el întocmai ca și cu un șoim de vânătoare și l-ar arăta oamenilor ca pe o minune a naturii. Aici se află în mijlocul unor oameni simpli, Nizmat și Lolita, care îl privesc ca pe o divinitate. Și parcă numai Nizmat și Lolita? Dar Sărad?... Poate că și ceilalți oameni se vor comporta la fel! Oare nu posedă el o însușire, care semenilor săi li se pare supraomenească, supranaturală? Să se împace cu rolul acesta de zeu? Bine, dar asta înseamnă să se osândească la o plictiseală și singurătate veșnică... Lolita, cea atât de drăguță și duioasă, femeia aceasta care e mai mult un copil îl va privi întotdeauna de jos în sus, ca pe o ființă inaccesibilă. Poate că ea îl place, dar Lolita, de bună seamă, ar socoti un sacrilegiu numai gândul că între ei ar putea să existe alte legături în afară de o ocrotire „*dumnezeiască*” din partea lui, și umilință din partea ei.

Și-apoi, el nu poate rămâne pentru totdeauna în mijlocul lor. E căutat. E o pasăre rară care a zburat din colivie. Trebuie să-și schimbe locul, să zboare, să plece cât mai departe. Din nefericire, are pielea albă, deși arsă de razele fierbinți ale soarelui din India. Totuși e prea alb pentru un hindus și aici întotdeauna va atrage asupra sa atenția celor din jur. Să-și mânjească pielea cu lut, e neplăcut și totodată nesigur. Prima ploaie l-ar spăla din cap până-n picioare. Să se dea drept sahib, să-și facă rost de un costum european? Englezește vorbește destul de bine. Dar ce-o să spună oamenilor? Iată la ce trebuie să se gândească. De zburat nu va mai zbura. Numai în nopțile întunecoase, înainte de a miji zorile, când oamenii dorm bușean.

De Sărad va trebui să se despartă. Cu el e mai greu să zboare, și-apoi, fiind împreună, pot fi recunoscuți mai lesne. Sărad, de altfel, și-a găsit un cămin. Va fi răsfățat ca un „*dar divin*”, ca un fiu trimis lui Nizmat din cer.

Dar Lolita?... Ariel oftă. Fie că ea să-și afle fericirea – aproape cu neputință de realizat și atât de rară pentru o văduvă indiană – măritându-se cu Ishvar. E un tânăr bun și va fi fericită alături de el. Ariel îi va ajuta. Păcat că mama lui Ishvar e oarbă. Altfel ar fi apărut în fața ei ca întruparea „*voinței divine*” și, văzându-l coborând din cer, nu s-ar mai fi pus de-a curmezișul. Dar i se va povesti și ea va crede.

Ariel auzi deasupra capului său un strigăt ascuțit, și în ramurile dese ale

copacilor văzu două maimuțe: una mare, alta mai mică. Cea mare voia să-i smulgă celei mici nu știu ce fruct, iar aceasta chiuia de zor, în vreme ce cealaltă o zgâria și-o trăgea de urechi și de coadă. Mititica plângea atât de jalnic, de-ai fi zis că-și cheamă mama în ajutor, așa încât Ariel nu se mai putu stăpâni și zbură drept în sus, spre maimuțe.

Maimuțele rămaseră atât de uimite, că amuțiră pe dată. Dar când Ariel întinse mâna spre ele, voind să le despartă, amândouă o rupseră la fugă care încotro, sărind din creangă în creangă, dintr-un copac în altul. Și numai când ajunseră la o distanță bună, începură să strige, dând probabil semnalul de alarmă, la care alte maimuțe și păsări răspunseră din locuri diferite. Ariel zâmbi trist: „*Și maimuțelor le e frică de mine!*”, și privi în jur. Deasupra capului se arcuia o boltă de frunze verzi și fragede. Plante târâtoare și liane se încolăceau pe trunchiurile copacilor. Pe-alocuri, razele soarelui răzbăteau prin frunziș și așterneau pe iarbă și tufe pete aurii. Locul era pustiu. Nu-i vedea nimeni. Și totuși n-ar fi trebuit să zboare, dar nu se putuse stăpâni.

Strecurându-se printre liane, Ariel începu să coboare lin. Se auzi un foșnet. Băiatul privi în jur și-l văzu pe Ishvar. Scăpând din mina legătura de vreascuri, flăcăul se prosternă cu fața la pământ. Ariel se lăsă lângă el, zicându-i:

— Scoală-te, Ishvar, și nu te teme!

Tânărul își înălță capul. Era alb ca o coală de hârtie și mâinile-i tremurau. Zeul atotputernic se pogorâse la el și-l strigase pe nume! Zeul știe tot!

— Ishvar, o iubești pe Lolita?

— Inima mea toată este plină de ea, ca o cupă cu ulei de trandafiri! exclamă Ishvar. Dacă dragostea aceasta e un păcat, iartă-mă, iar dacă nu-mi dăruiești iertarea, atunci ia-mi dragostea împreună cu viața!

— Binecuvântează dragostea ta, Ishvar – răspunse Ariel, pe același ton. Du-te și povestește-i mamei tale Tara.

— Vorbele tale îmi toarnă în inimă bucuria, care a secat din pricina iubirii. Fă, dar, că bunătatea și blândețea ta să-mi umple tot sufletul. Redă vederea mamei mele, ca să poată zări chipul fericit al fiului ei.

Ariel se rușină.

— Fiecare om își are povara sa, Ishvar – răspunse el și-și luă zborul.

Iar Ishvar rămase multă vreme în genunchi, privind către copacii în spatele cărora dispăruse Ariel.

În aceeași zi, Ariel avu o discuție îndelungată cu Nizmat.

La sfârșitul acestei convorbiri, Nizmat își chemă nepoata și-i spuse:

— Lolita, slăvitul nostru oaspete binecuvintează căsătoria ta cu Ishvar. Țara trebuie să se învoiască și ea. N-are încotro.

Obrajii fetei se împurpurară, iar în ochii căprui străluci bucuria. Se zvârli la picioarele lui Ariel și „*mătură praful de sub tălpile sale*”. Băiatul o ridică pe Lolita. Câtă recunoștință se citea în ochii ei!

— Fii fericită! zise el, zâmbind.

Dar zâmbetul zeului era trist. Și zeii îi pot invidia uneori pe oamenii simpli!

XV. POATE OARE PULBEREA DIN DRUM SĂ VISEZE SOARELE?

— Îl iubești mult, didi? o întrebă Sărad pe Lolita.

El stropea ghivecele cu flori așezate pe cornișa terasei. Lolita ședea lângă un grătar, în fața colibei, și învârtea cu o lopățică niște legume ce fierbeau în ulei.

— Pe cine, Sărad?

— Pe logodnicul tău, Ishvar.

Lolita căzu pe gânduri și nu-i mai răspunse.

— De ce taci?

— Nu știu, Sărad, dacă-l iubesc sau nu – zise ea, în sfârșit.

— Păi atunci de ce te-ai bucurat atât de mult când Ariel ți-a spus c-o să v-ajute să vă căsătoriți? Am văzut cum ți-au lucit ochii.

Lolita iar nu-i răspunse. Mâinile începură să-i tremure.

— Ești încă mic, Sărad, și-i greu să-nțelegi. Ishvar e un băiat bun și știu că mă iubește, cu toate că nu mi-a spus nici măcar două vorbe în viața lui.

— De ce?

— Maică-sa nu-i dă voie să vină la noi și să stea de vorbă cu mine, n-are voie nici măcar să mă privească, nu cumva să se spurce. Dar el totuși se uită la mine și văd că mă iubește, deși încă nu și-a luat inima-n dinți să-mi vorbească despre asta.

— Păi el nu-i tot un paria?

— Ba da, numai că neamul lui se află cu o treaptă sau două mai sus decât al nostru... E tare greu să rămâi văduvă toată viața, Sărad, și-apoi bunicul Nizmat e atât de mâhnit că i se stinge neamul! Și bunicul îmbătrânește tot mai mult, și-i vine greu să muncească. De va muri el, oare ce se va întâmpla cu mine? Nu-mi rămâne decât să m-arunc în apă și să mă înec, așa cum fac la noi multe văduve.

Sărad chibzui o clipă:

— Dar pe Ariel îl iubești?

— Taci, Sărad! exclamă speriată Lolita. Sângele îi fugi din obraji și încruntă sprâncenele. La asta nici măcar nu mă pot gândi.

— De ce? nu se lăsa Sărad.

— Poate oare pulbera din drum, pe care toată lumea o calcă în picioare, să viseze soarele și cerul?

— Soarele luminează și floarea de lotus, și pulbera din drum – răspunse grav Sărad și, clipind șiret din ochi, adăugă: Ariel nu e soarele, ci e doar un om ca și mine, numai că eu nu știu să zbor, iar pe el l-au învățat.

În timpul acesta, Nizmat se apropie de ei. Sărad se strecură pe furiș de pe terasă și dădu fugă în pădure. Alergă prin pădure, prin desișul de bambus, până când îl găsi pe Ariel, care stătea culcat sub un copac, dus pe gânduri.

— Vreau să-ți spun ceva, dada! Și, lăsându-se în genunchi lângă Ariel, băiatul îi povesti tot ce vorbise cu Lolita.

Dandaratul îl învățase pe Ariel să-și ascundă sentimentele, cu toate acestea Sărad băgă de seamă că spusele sale îi tulburau prietenul.

— Hai să mergem să mâncăm, dada! Nizmat a venit de la lucru.

— Să mergem, Sărad – și Ariel îl mângâie pe băiat pe cap.

Amândoi se îndreptară spre colibă.

— Bătrânul muncește, Lolita muncește, iar eu mă tăvălesc prin iarbă – îi spuse Ariel lui Sărad. Dar ce pot să fac? De câte ori am vrut să le dau o mina de ajutor, Nizmat nici n-a vrut s-audă.

Ca întotdeauna, bătrânul îl întâmpină pe Ariel plin de bucurie și venerație. Acum Nizmat nu se mai gândea decât la nunta nepoatei sale. Oricât era el de sărac, se cuvenea să facă un ospăț în toată legea. Să cânte flautul de nuntă, să se rostească urări în bătaia dairelelor și-n curte să se înalțe un baldachin din bambus, împodobit cu ghirlande de flori. În locul candelabrelor, vor aprinde mai multe torțe. Ar fi fost bine să poftească și o orchestră de suflători, dar costă prea scump. Ghirlandele le vor face Lolita și Sărad. Și-apoi trebuia să fixeze cât mai repede ziua nunții.

— Poate c-o să amânăm până la sărbătoarea Pudhi? zise Ariel.

— De ce s-amânăm până la toamnă? îi replică Nizmat. Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Cu Țara încă n-ai vorbit, stăpâne?

— Nu... Am să vorbesc mâine – răspunse Ariel.

Era absent și nu mânca aproape nimic, în schimb se uita mereu la Lolita, care își ținea privirile ațintite în podele.

După masă, Ariel plecă din nou în pădure. În plimbările sale se depărta tot mai mult și mai mult de colibă.

Odată, ieșind din pădure, se oprise încremenit locului, uluit de priveliștea ce se deschidea în fața ochilor săi. Dinaintea lui scânteia orbitor suprafața unui lac mare, pătrat, încins cu un brâu de piatră albă. Pe malul celălalt al lacului se înălțau castele albe, uriașe, aidoma munților, gătite ca niște giuvaeruri cizelate și fine, de-ai fi zis că-s o dantelă. Unul din castele își afundă zidul alb în undele lacului, oglindindu-se în ape cu toate galeriile lui minunat sculptate, cu turnulețe în creneluri, unele înalte, altele scunde, deosebite ca formă și mărime, semănând cu niște flori fantastice, cu balcoane și logii și cu acoperișuri ciudate.

În mijlocul clădirii se arcuia o boltă măreață, ajungând la o clopotniță mică, sculptată, încoronată de o cupolă. De sus și până jos, cupola era acoperită de basoreliefuri, arabescuri și izvoade ciudate.

Toate acestea semănau cu un vis fantastic.

Când Ariel îi povesti lui Nizmat de descoperirea sa, acesta se miră:

— Știi unde ai nimerit, stăpâne? Sunt castelele rajahului nostru Radjcumara.

De atunci, privesc de basm a palatelor îl atrăgea pe Ariel ca un magnet. Frumusețea arhitecturii i se dezvăluia acum pentru prima oară, pătrunzându-i adânc în suflet.

Adesea se strecură prin hățșuri și de acolo admira palatele ca pe niște ființe vii. Uneori răzbătea până la el sunetul dulce al gongului și glasuri de oameni. O lume misterioasă, unde lui nu-i era îngăduit să pună piciorul.

Și de astă dată, tulburat și cu gândurile învălmășite, se îndrepta inconștient spre palate, croindu-și drum printre florile ce creșteau pe cărare, fără s-audă nici ciripitul și cântul păsărelelor, nici țipetele pițigăiate ale maimuțelor.

„Oare într-adevăr mă iubește? Pe mine, da, pe mine, și nu pe Ishvar?” se gândea Ariel și un fior dulce îi strângea inima, tăindu-i răsuflarea.

Să rămână cu oamenii ăștia simpli și buni, să se însoare cu Lolita și să lucreze pământul... Dar poate oare *„pulberea din drum”* să se înalțe către soare? Și de ce nu, dacă ar înălța-o puterea dragostei? Ishvar va fi nefericit. Însă și-așa e nefericit. Țară nu vrea să îngăduie s-o ia de nevastă pe Lolita și poate că nu se va învoi nici de astă dată, cu toate îndemnurile lui Ariel. Orbii sunt neîncrezători. Ce blestem! E îngrozitor să fii altfel decât toți oamenii. Poate că va izbuti s-o convingă pe Lolita. Dar Pearce? Pearce care nu se va liniști până când nu-l va prinde din nou în laț? Acest Pearce, care-l urmărește ca o umbră funestă și-i întunecă lumina întregii sale vieți... Nu, nu, el, cel osândit la un veșnic exil, nu trebuie să viseze la propria-i fericire. Să plece... s-o părăsească pe Lolita... Ciripitul păsărelelor îi sună în urechi întocmai ca zgomotul brățărilor ce împodobeau mâinile și picioarele ei arse de soare. Iar scânteile luminoase din ochii Lolitei, răsuflarea ei înmiresmată, toate acestea... Lolita se topea parcă în sânul naturii din jurul lui, îl învăluia și-l îmbrățișa ca aerul. Simțea că i se învârtă capul...

XVI. DIN NOU ÎN CAPTIVITATE

Fără să-și dea seama, Ariel părăsi drumul, ieși pe malul lacului și porni pe cărarea ce ducea spre palate, nemaiaimirînd de data aceasta măreția lor sclipitoare.

Un strigăt ascuțit de femeie îl trezi din visare.

Ariel se opri locului și privi în jur.

În stânga lui se întindea un gard scund de piatră, care despărțea grădina rajahului de drum. Un om gol până la brâu cu pielea de culoare închisă, mătura cărarea. În grădină se vedea o fântână, iar lângă fântâna stătea o femeie din casta celor *„drept-credincioși”*, într-un sari verde de mătase. Se aplecase, plină

de groază, peste ghizd și își rupea părul din cap, strigând ca turbată:

— Copilașul meu, copilașul meu! Scăpați-mi-l, a căzut în fântână!

Măturătorul aruncă târnul cât colo, sări peste gard și alergă spre fântână ca să-l salveze pe cel în primejdie.

Dar femeia, văzându-l, se năpusti în calea lui ca o leoaică furioasă, cu mâinile date în lături.

— Să nu cutezi! strigă ea. Să nu te apropii! Răsuflarea ta o să-l spurce!

— Tu singură ai strigat după ajutor – zise măturătorul, stingherit, și se opri.

— Mai bine să mi se înece copilul, să moară, decât să-l spurce atingerea ta! exclamă dânsa, plină de fanatism.

Bărbatul, pe jumătate gol, care făcea parte din casta măturătorilor din țată-n fiu, lăsă capul în pământ ca un câine bătut, se târî spre gard, sări peste el și, luându-și iar târnul, începu să măture, clătinând supărat din cap.

Iar femeia continua să strige:

— Scăpați-l! Scăpați-l!

Dinspre castel alergau slugile. Dar și aceștia erau paria. Văzând cum îl alungase femeia pe măturător, slujitorii se opriră la distanța încuviințată de datină, neștiind ce să facă. Unii dintre ei o luară la fugă înapoi, spre castel, dându-și poate seama că trebuie să cheme în ajutor pe cineva dintr-o castă superioară.

Femeia răgușise și nu mai țipa. Mută, ea privea cu groază în fântână. Se lăsase o liniște sinistră.

Și deodată Ariel auzi un plâns înăbușit de copil, ce semăna cu behăitul unui ied.

Uitând de toate, se avânta în văzduh, descrie un cerc și, încetinindu-și zborul, începu să coboare spre pământ. Spectatorii dădură un strigăt și rămaseră încremeniți, iar mama copilului căzu la pământ, lângă fântână.

Ariel simți că-l învăluie răcoarea. Fântâna era adâncă. După soarele orbitor de afară, aici nu se zărea nimic. Dar curând, pe fund, se văzu strălucind apa, iar în mijlocul ei o pată mică și neagră. Pesemne că micuțul se zbătea, căci în jurul petei negre unduiau cercuri strălucitoare. Deodată Ariel simți ceva sub mână: era o frânghie.

Coborând în fund, tânărul constată că de capătul funiei atârna o găleată. Ea se lăsa încetișor și se umpluse aproape toată cu apă. În ciutură se afla un băiețuș de vreo 3—4 anișori. La fiecare mișcare a lui, găleata se umplea tot mai mult. Încă câteva clipe, și copilul s-ar fi înecat.

Ariel apucă băiatul și începu să se ridice lin în sus. Apa se scurgea de pe copil în șuvoaie. Pe pereții înverziți, de piatră, ai fântânii, se întindeau pete mari de umezeală.

Deodată, o lumină puternică și caldă. Învăluie capul și umerii lui Ariel. Tânărul închise ochii, apoi îi miji ușor, ca să poată vedea în ce loc să lase

copilul găsit. Închise din nou ochii, zbură peste ghizdul fântânii și se apropie de femeie. Cineva îi smulse copilul din brațe. În același timp, el simți câteva mâini care-l înșfăcă.

Ariel deschise larg ochii și văzu oameni îmbrăcați în veșminte bogate de mătase, brodate cu desene de aur. Un briliant mare scânteie în toate culorile curcubeului pe îmbrăcămintea de culoarea zmeurii a unui om de lângă el.

— Dezlegați ciutura! porunci omul cu briliantul.

Câteva slugi se năpustiră spre fântână, scoaseră găleata și dezlegară funia.

Ariel fu dat pe mâinile slugilor. Și în vreme ce slujitorii îl legau fedeleș, oamenii în veșminte bogate se îndepărtau cât mai mult, ca să nu se spurce.

— Duceți-l la castel – porunci din nou omul cu briliantul.

Și înainte ca Ariel, uluit, să-și dea seama de ce se petrece și să spună un cuvânt, fu dus la castel, legat zdravăn și înconjurat de slugi, care țineau de capetele funiei.

„Nu mai pot zbura!” se gândi Ariel.

Auzi cum mama copilului salvat îi spuse unei femei bătrâne, care se apropiase în fugă:

— Damini, ia-l pe Anat și-l du în *zenana*²⁴ la mine. Nu pot să-l ating, mi-e teamă c-a fost spurcat.

XVII. MĂRUL DISCORDIEI

— Oare când o să ne ducem la școala-sanatoriu, mister Boden? Iată, de șase zile am sosit la Madrass și nu știu încă nimic de soarta fratelui meu.

— Răbdare, Jane – răspunse Boden, terminându-și biftetul și sorbind din paharul cu porto. Ți-am mai spus că școala este în carantină. Țara asta blestemată nu scapă niciodată de epidemii. Nici nu știi când poți să te-alegi cu niscaiva friguri sau cu altele și mai rele. Aici molima îl pândește pe om la fiecare pas. Un lacheu îți poate servi pe o masă bine aranjată holeră, iar un vânzător de ziare să-ți dea, o dată cu ultimul număr al ziarului, și ciumă.

— Oare nu rozătoarele și insectele transmit ciuma? întrebă Jane, care citise câte ceva despre India în cărțile sale, și dădu la o parte farfuria cu pește, renunțând să mai mănânce.

— Ciuma cea mai îngrozitoare, ciuma bubonică, se transmite prin obiecte. N-ai știut asta? Iată de ce te povățuiesc să nu ieși din casă și să nu citești ziarele.

— Parc-aș fi la carceră – spuse Jane oftând. Să vii în India și să nu vezi nimic decât acoperișurile astea! și Jane întinse mâna spre „orașul negru”, cartierul locuit de băștinași, care se întindea dincolo de râulețul Kuwam.

Ședeau pe terasa unui hotel cu opt etaje, înzestrat cu tot confortul

²⁴ Partea casei locuită de femei și inaccesibilă pentru străini, (n.a.)

european. O umbrelă mare, portocalie și verde, îi apăra de razele dogoritoare ale soarelui. Între mese se aflau palmieri în hârdaie și vase cu flori. Pe mese zumzăiau ventilatoare electrice. În găletușe de alpaca stăteau rânduie băuturi răcoritoare puse la gheață.

Hotelul se afla situat în apropierea râului. Prin ferestrele camerei sale, Jane urmărea viața pitorească a „*orașului negru*”. Pe străzile înguste și șerpuitoare forfoteau mulțimi de oameni cu pielea cafenie, galbenă sau neagră, purtând haine pestrițe, iar Jane, amintindu-și cele citite în cărți, se străduia să ghicească rasă căreia aparțineau oamenii aceștia. Treceau măgari, bivoli, cai, scârțâiau căruțe, alergau câini. Vanzătorii de gheață, limonadă, ghirlande de flori strigau cu glas ascutit. Se auzeau sunete de flaut, bubuitul surd al tobei, cântecul prelung al cerșetorilor – saniasii (sfinții) – care, cu voci tânguitoare, înălțau imnuri sacre, adunând în jurul lor un cerc de ascultători. Și peste tot, cu o agilitate de maimuțe, alergau copii pe jumătate goi.

Acoperișurile plate, încinse de soare, erau pustii. Dar când soarele cobora spre asfințit, văzduhul se mai răcorea, iar pe cer se aprindeau stele mari și răsărea luna, o lună unică, indiană, care scălda tot universul într-o lumină verzuie, fantastică, proiectând umbre negre, colțuroase; ulițele rămâneau pustii, în schimb terasele mișunau de oameni, care ieșeau să mai respire răcoarea serii și a nopții. Își aduceau aici rogojinile, pernele, tăvile cu mâncare și stăteau la taifas, plini de însuflețire. De la o terasă la alta răsunau voci țipătoare, care transmiteau ultimele noutăți: moarte, boală, nașteri, nunți, pețit, certuri familiale, cumpărături și griji gospodărești. Datorită acestui telegraf fără fir, toate evenimentele din cursul zilei deveneau un bun al întregului „*oraș negru*”.

Dacă Jane ar fi înțeles limba băștinașilor, ar fi auzit și anumite discuții referitoare la omul zburător, care tulburase mințile tuturor. Dar pentru Jane toate acestea erau doar o „*tevatură lărmuitoare*”, care avea darul s-o enerveze.

Pe străzi treceau, și nu arareori, ci chiar destul de des, procesiuni funerare. Sunetele ascutite ale flautelor îți sfâșiau sufletul. Morții erau duși în afara orașului, unde îi ardeau. Femei în veșmânt alb de doliu plângeau cu hohote.

În acest oraș negru se părea că oamenii mureau mai des decât se nășteau.

Jane se îndepărtă grăbită de la geam, ca să nu mai vadă această recoltă bogată pe care o slujea moartea.

Deci e lesne de înțeles că Boden a izbutit să bage fata în sperieți. De când venise la Madrass, nu vizitase decât grădina botanică, care o impresionase prin bogăția florei tropicale. Iar în drum spre hotel, văzuse un elefant acoperit cu un valtrap pompos și cornacul care îl conducea.

„*Poate o fi un elefant de circ!*” se gândi fata.

— Și Dottaler ăsta, care toată ziua nu știu pe unde umblă – zise ea, curățind distrată o banană.

Mânca numai banane și ouă, considerându-le mai ferite de molimă.

— Mister Dottaler, ca și mine de altfel, șade cu mâinile în sân – spuse Boden, care trecuse la cocteilurile și lichiorurile lui preferate. Nădăjduim că în curând vom putea să-ți aducem vești bune.

În realitate, însă, Boden și Dottaler nu ședeau cu mâinile în sân. Și în orice caz, creierul lor lucra febril.

În tot timpul călătoriei spre India, se priviseră ca doi dușmani, fiecare străduindu-se să pătrundă caracterul celuilalt și să-i ghicească părțile slabe. Fiecare din ei avea alt scop: Boden ar fi vrut ca Aureliu să-și piardă mințile, dar să rămână în viață cât mai mult; pe Dottaler, dimpotrivă, moartea lui Aureliu l-ar fi bucurat nespus, deoarece în acest caz averea fratelui defunct ar fi trecut asupra lui Jane, iar Jane îi dăduse lui mister Dottaler depline puteri să-i administreze averea. Profitând de lipsa ei de experiență, avocatul și-ar fi văzut înaintea de treabă, mutind nepedepsit banii feței în buzunarele lui.

Boden însă rămânea de multe ori dus pe gânduri, deoarece în fața lui nu se mai aflau ochii de bufniță ai asociatului său, lucru care-l făcea să fie mai puțin hotărât.

Cum să procedeze? Să-i deschidă fetei ochii arătându-i comportarea lui Dottaler, sau mai bine să încheie o convenție cu el? Marea nenorocire consta în faptul că Jane avea atât de puțină încredere în Boden și Haselon, încât chiar dacă ea s-ar fi certat cu Dottaler, administrarea averii n-ar fi încredințat-o niciodată celor doi venerabili asociați. Dar cum să facă să-l cointereneze pe Dottaler? Să încheie o triplă convenție: Boden-Haselon-Dottaler și să împartă câștigurile în trei? Dar averea lui Aureliu era mult mai mare decât a surorii sale, iar pentru Boden și Haselon o astfel de convenție n-ar fi fost favorabilă. Trebuia să se gândească la o altă soluție. Cât de mult îi lipsea lui Boden privirea ochilor de bufniță ai lui Haselon!

Și totuși Boden începu să pipăie terenul pentru a încheia convenția. Dottaler însă îl ținea la distanță, iar odată ajuns la Madrass, începu să urmărească un anumit scop strict personal.

Pearce, pe care Boden îl vedea zilnic, fără ca Jane să știe acest lucru, îl informă odată că Dottaler i-a și făcut anumite apropouri, dându-i a înțelege că dacă Aureliu ar fi găsit și apoi ar muri, el, Pearce, va primi o însemnată sumă de bani. Însă escrocul de Pearce, la rândul său, îl lăsase pe Boden să priceapă că viața sau, dimpotrivă, moartea lui Ariel, depinde de o singură condiție: cine dă mai mult – Boden sau Dottaler.

— În primul rând, trebuie să-l găsim pe Ariel – îi spuse Boden lui Pearce.

— Și ce-aveți de gând să faceți cu el? întrebă Pearce.

— Să stabilim prin tribunal incapacitatea lui ca bolnav psihic și să-l ținem la Londra, închis sub cheie. Nu uita că eu sunt tutorele lui – zise iritat Boden.

Acest răspuns nu-i plăcu fățarnicului Pearce-Bharava. Omul zburător era o achiziție extrem de prețioasă pentru societatea teozofică, și deci personal pentru Pearce. Să-l scape din mâini sau să-l omoare, iată un lucru absolut nefolositor. Totuși, era mai bine să-l omoare decât să-l piardă.

Pearce nu-i împărtăși lui Boden acest gând, dar în sinea să se hotărî ca la momentul oportun să se înțeleagă cu el: Boden, care va obține tutela pe viață a lui Ariel, n-are decât să dispună cum va crede de cuviință de averea acestuia. Băiatul însă va putea fi pus la dispoziția teozofilor, fie chiar în schimbul unei sume importante – centrul londonez va accepta lucrul acesta.

Dar înainte de toate trebuia să-l găsească pe Ariel. Pearce știa că Ariel și Sărad zburaseră pe aripa unui avion care se îndrepta spre Madrass, și că aproape de oraș coborâseră. De aici, li se pierdea urma.

— În orice caz, ei sunt pe undeva, prin împrejurimile Madrassului – spuse Pearce. Foamea o să-i împingă să caute apropierea oamenilor, iar agenții mei au împânzit toate satele.

— Dar Ariel poate să zboare – îi replică Boden.

— Cu Sărad în spate, nici într-un caz n-o să poată zbura prea departe, iar pe Sărad n-o să-l lase el – rosti cu convingere Pearce.

Nici unul, nici celălalt însă n-aveau habar că Ariel și Sărad zburaseră cu alt avion, în direcție opusă, spre nord-est, în Bengal.

— Și-acum, o ultimă chestiune – zise Boden. Dumneata Pearce, trebuie totuși să stai de vorbă cu miss Galton. Eu nu pot s-o duc într-o școală-sanatoriu inexistentă. Dumneata trebuie să te dai drept director al acestui sanatoriu imaginar.

Și Boden îi explică lui Pearce cum trebuie să se comporte și ce anume trebuie să-i spună lui Jane.

Întâlnirea dintre Pearce și Jane Galton avu loc chiar în aceeași zi.

Îmbrăcat într-un costum europeanesc, și pe nas cu ochelari mari cu ramă de baga, Pearce avea o înfățișare prezentabilă, care-ți inspira încredere.

Se scuză că nu putuse să vină s-o viziteze mai devreme, dar școala era în carantină. Pearce își exprimă părerea de rău în ceea ce privește soarta tristă a fratelui ei bolnav. Școala-sanatoriu făcuse tot ce era posibil ca să-l însănătoșească pe Ariel, cei mai buni psihiatri îl căutaseră, dar boala s-a arătat a fi foarte rebelă. Într-una din recidivele sale, Aureliu a fugit, cu toată paza severă din jurul lui. Acești oameni cu mințile rătăcite sunt de o viclenie nemaipomenită și de o rară îndrăzneală. El s-a suit pe acoperiș, de pe acoperiș a sărit într-un copac și a fugit. Dar Jane nu trebuie să fie neliniștită. El va fi prins, deoarece s-au luat toate măsurile necesare.

Jane ar fi dorit să-l întrebe amănunțit pe Pearce despre boala lui Aureliu, dar în timpul acesta, pe neașteptate, apăru Dottaler, care nu se arătase de vreo trei zile. Era obosit și tulburat. Nu se bărbierise și nici nu-și schimbase costumul de voiaj.

— L-am găsit pe Aureliu! exclamă el, fără să-i salute, și se lăasă într-un fotoliu.

— Unde, cum? îl întrebară cei din jur.

— Sunt grozav de obosit! Dați-mi, vă rog, să beau ceva.

Jane îi oferi un pahar cu apă.

— Vă mulțumesc. Uite cum l-am găsit: De îndată ce am venit la Madras, în prima zi chiar, m-am adresat unui coleg de-al meu, avocatul Boolton, care locuiește de 20 de ani în India și o cunoaște ca pe propria lui palmă. Omul ăsta are niște relații extraordinare. L-am întrebat dacă știe ceva despre un om zburător, și dacă află, să-mi dea de veste imediat.

— Despre un om zburător? întreabă uimită Jane.

— Da, despre Aureliu. Oare nu v-am vorbit de mânia pe care o are? Își închipuie că poate zbura... Și iată că acum trei zile, mister Boolton m-a chemat la el și mi-a spus că un client de-al lui, venit din Ouidapura, a auzit de la un cunoscut al său care a fost în vizită la un rajah că acolo, la acest rajah, a văzut un om zburător. Alte amănunte n-a mai aflat, dar, în sfârșit, ținem în mână un fir conducător.

— De ce nu mi-ați spus nimic despre asta? întreabă nemulțumit Boden.

— Nu puteam pierde nici o clipă, trebuie să înțelegeți și dumneavoastră lucrul acesta – replică supărat Dottaler.

— Trebuia să ne fi telegrafiat din drum, și noi v-am fi ajutat – îi zise enervat Boden, însă Dottaler nici nu-i răspunse la această observație și continuă:

— Direct de la Boolton am plecat glonț la aerodrom și de acolo spre Calcutta. Apoi de aci, spre Ouidapura, unde l-am găsit pe clientul lui Boolton, m-am informat de la el unde se află reședința rajahului și am plecat într-acolo. Se spune că rajahul Radjcumara este un despot tipic oriental, care nici n-a binevoit să mă primească. Atunci am cumpărat câteva slugi de-ale lui și-așa am putut să află că omul zburător se găsește într-adevăr în palatul rajahului. Cum de a nimerit acolo, nu știu, nu mi s-a spus. Se zice că omul zburător îl amuză foarte tare pe rajah. După ce-am aflat toate astea, m-am suit în avion și m-am întors și, după cum vedeți, am venit de îndată la dumneavoastră, ca să vă comunic descoperirea mea. Oare mă mai puteți dojeni, mister Boden?

— Nu cumva v-ați întors datorită faptului că rajahul n-a binevoit să vă primească și aveți nevoie de ajutorul nostru? observă răutăcios Boden.

— Chiar dacă ar fi așa, nu văd nimic rău în asta – i-o întoarse Dottaler. Dacă rajahul m-ar fi primit și mi l-ar fi dat pe Aureliu, ne-am fi întors amândoi aici, și-atâta tot.

Boden nu găsi necesar să continue cearta cu Dottaler, dar atât pentru el, cât și pentru Pearce, era limpede că Dottaler încercase să monopolizeze toate firele acestei afaceri. Din fericire, Dottaler nu izbutise.

La drept vorbind, el nici nu povestise chiar tot ceea ce văzuse, aflase și

făcuse.

Ce-i drept, reușise să descopere locul unde se găsea Aureliu. De asemenea cunoștea și împrejurările datorită cărora băiatul nimerise în palatul rajahului, deși el nu credea că Ariel poate să zboare. Pe rajah însă, avocatul, acesta abil nici nu încercase să-l vadă. Scopul lui era cu totul altul. Intrase în legătură cu slugile rajahului, și încă cu făpturile de pe ultima treaptă a societății și cele mai disprețuite. Avocatul socotea că printre ei se va găsi unul potrivit scopului său. Voia să-l cumpere cu gândul că acesta să-l omoare pe Aureliu. Însă slujitorii erau atât de înfricoșați, încât propunerea acestui sahib îi îngrozi de-a dreptul. Până la urmă sahibii scapă cu fața curată, iar slugile băștinașe sunt supuse la chinuri cumplite, dacă rajahul află despre crimă și trădarea lor.

„Chiar de mi-ar făgădui cineva o bucată de aur mare cât palatul ăsta, care se înalță spre cer, nici atunci nu m-aș învoi” – îi răspunse lui Dottaler un bătrân grădinar cu barba căruntă. Același răspuns l-a primit și din partea celorlalte slugi.

Dottaler își dădu seama că nu poate ajunge la nici o înțelegere cu oamenii aceștia. Mai mult decât atât, temându-se că nu cumva să li se ceară socoteală, ei ar putea să destăinuiască stăpânului lor propunerile sahibului. Așadar, era primejdios să mai zăbovească în ținutul rajahului, în astfel de împrejurări.

Lui Dottaler nu i-ar fi fost de loc greu să obțină o audiență la rajah. Ca toți prinții băștinași, el îi primea cu plăcere pe sahibii. Dar oare rajahul îi va da drumul lui Aureliu? Iată întrebarea. Slugile mărturiseau că stăpânul ține foarte mult la omul zburător. Și chiar dacă îi îngăduia să plece, oare ce câștiga Dottaler? Căci, după ce l-ar fi înhățat pe Aureliu, în nici un caz n-ar fi putut el, cu mâna lui, să-i facă de petrecanie. Avocatul era destul de prudent ca să nu devină ucigașul tânărului. Dacă Aureliu ar fi murit în palatul rajahului, Dottaler ar fi fost scos din cauză. Altceva era însă dacă Aureliu dispărea fără urmă, de îndată ce rajahul i l-ar fi încredințat lui. Bineînțeles, Dottaler ar fi putut susține că băiatul a fugit și că, după aceea, și-a găsit moartea. Dottaler era avocat și din practica sa de apărător știa prea bine că cea mai mică greșală sau neprevădere poate avea urmări fatale pentru criminal: de asemenea, mai știa că uneori, după ani de zile, criminalul tot este descoperit. Nu, un gentleman nu trebuie să-și mânjească mâinile cu sânge. Lucrul acesta trebuie să-l facă alții, îndrumați cu dibăcie.

La urma urmei, s-ar putea împăca cu ideea ca Aureliu să rămână în viață. Principalul e să-l smulgă din mâinile lui Boden și Pearce. În curând, băiatul va fi major. Folosindu-se de Jane, Dottaler va lua toate măsurile ca tribunalul să-l recunoască pe Aureliu în deplinătatea facultăților mintale.

Atunci tutela va fi înlăturată, tânărul va locui împreună cu Jane și bineînțeles că sora lui îi va da lui Dottaler o procură pentru administrarea

întregii averi.

Și Dottaler făuri un alt plan. Dacă sora lui Aureliu, tutorele lui și Dottaler vor merge împreună la rajah și își vor reclama drepturile asupra băiatului, spunând între altele că acesta este fiu de lord și mare capitalist, rajahul va fi nevoit să-i dea drumul. Jane nu va mai consimți să se despartă de fratele ei și totul va fi în ordine.

— Eu am spus – continuă, după o tăcere îndelungată, Dottaler – că rajahul este un despot maniac. Dar dacă vă veți duce la el dumneavoastră, miss Jane, și dumneavoastră, mister Boden...

— Păi noi despre ce vorbeam? nu se putu stăpâni Boden. Fără noi nici că s-ar putea!

— Și eu sunt de aceeași părere. Am impresia însă că dumneavoastră, mister Boden, căutați ceartă.

— Va trebui să vă însoțesc și eu – îi anunță Pearce.

— Nu mi se pare necesar – replică strâmbându-se Dottaler.

— Ba este chiar foarte necesar – insistă Pearce. În calitate de director al școlii-sanatoriu, unde se afla în tratament Aureliu Galton, pot să-i confirm rajahului că tânărul nu este în mințile lui, din care pricină trebuie să se găsească întotdeauna în condiții speciale.

Socotind că Dottaler este în prezent adversarul cel mai periculos, Boden hotărî că-i mai bine să fie însoțit de un aliat și susținu cererea lui Pearce. Jane nu obiectă nimic și Dottaler fu nevoit să accepte.

Se hotărâră să plece în aceeași zi, fără nici o zăbavă.

Dottaler luă asupra-și rolul de călăuză. Și, fără peripeții deosebite, ajunseră la castelele de basm ale rajahului.

XVIII. CERCETĂRI FĂRĂ SUCCES

În sfârșit, Jane cunoscuse adevărata Indie. Cu toată tulburarea care o stăpânea, în așteptarea întâlnirii cu fratele ei bolnav, pe care nu-l văzuse de atâția ani, fata fu cucerită de frumusețea castelelor și a parcurilor. Și parcă dinadins, prin fața castelului cel mare trecu un șir de elefanți, împodobiți somptuos cu valtrapuri brodate în fir de aur! Valtrapuri cusute în fir de aur veritabil, nu ca la circ! Rajahul își primi oaspeții cu multă amabilitate, poftindu-i într-un birou mobilat în stil european, el însuși purtând un costum european, lucru care o dezamăgi pe Jane. Fata dădea semne de neliniște, gândindu-se în ce limbă se va putea face înțeleasă de rajah. Dar prințul vorbea perfect englezește; cu toate astea era un oriental sadea. Plastronul scrobite și alb al cămășii nu făcea decât să-i scoată în relief pielea negricioasă. Lui Jane, chipul maharajahului îi amintea de Othello.

Boden îi expuse pe scurt scopul vizitei lor.

Pe măsură ce avocatul vorbea, rajahul avea tot mai mult un aer

descumpănit.

— Sunt foarte mâhnit – zise el, în clipa când Boden isprăvi – că nu pot avea plăcerea de a vă îndeplini dorința: Aureliu Galton, cum îl numiți dumneavoastră pe acest tânăr minunat, a fost, într-adevăr, câtva timp în casa mea, dar acum nu mai este... Și eu... nu mai pot adăuga nimic la cele ce v-am spus. Aureliu al dumneavoastră a dispărut.

Toți rămaseră uluiți auzind vestea neașteptată. Jane, Boden, Pearce și Dottaler începură, care mai de care, să-i pună întrebări rajahului, dar acesta se trăgea nervos de barba-i cârlionțată și repetă unul și același lucru:

— Nu mai pot adăuga nimic la cele ce-am spus. Slugile mi-au dat de veste că tânărul a dispărut noaptea trecută, și mai mult n-am auzit nimic despre el... Nu doriți un ceai? De bună seamă că drumul v-a obosit, nu? Dar poate doriți să vedeți diamantele mele?

— Sir! exclamă Boden. Îmi permit să mă gândesc că vă dați pe deplin seama de toată răspunderea...

Dar nu termină ce avea de spus. Masca de falsă amabilitate europeană dispăru într-o clipă de pe chipul rajahului. Ochii îi scânteiară atât de puternic, încât Boden se înecă și păli.

— Îmi permit să cred că și dumneavoastră vă dați pe deplin seama de vorbele pe care le roștiți, sir! îl întrerupse rajahul pe avocat. Aș considera că cea mai gravă insultă numai gândul pe care l-ați nutri dumneavoastră, privitor la faptul că eu – și accentuă în mod deosebit asupra cuvântului eu – spun lucruri care nu corespund perfect cu realitatea.

Toți înțelesesă că discuția s-a terminat și că nu vor mai obține absolut nimic de la rajah. Despărțirea fu mult mai rece și mai oficială decât întâlnirea.

Coborând scara de marmură, împodobită cu covoare și flori, Boden îi spuse încet lui Jane, ca s-o liniștească și pe ea, și pe sine:

— Nu te-ntrista, Jane, pesemne că Aureliu n-a făcut altceva decât a fugit, așa cum obișnuiește el. Desigur, e foarte regretabil, dar totuși într-o zi-două o să-l găsim. Prea departe n-a putut el să zboa... s-ajungă.

Jane oftă.

— Rajahul nu vrea să se despartă de omul zburător. Cu siguranță că-l ascunde în palat – îi spuse Pearce lui Dottaler, pe când treceau prin parc, de-a lungul unui zid înalt de piatră. Noi însă o să punem totul în mișcare, o s-ajungem, de va fi nevoie, chiar până la vicerege și o să obținem autorizația de a face o percheziție în palat ca să-l luăm pe Aureliu.

Dottaler se gândea însă la nu știu ce planuri ale lui, iar Pearce tăcu, luând-o înaintea tuturor.

Deodată el auzi un glas ce venea de dincolo de zid. Câteva cuvinte rostite în hindustană îl făcură să se oprească și să asculte discuția.

În mijlocul uliței stătea un măturător împreună cu un bătrân uscățiv și o tânără.

— Fie ca-n viața cealaltă să mă nasc șopârla dacă te mint! exclamă măturătorul, indignat se vede de neîncrederea ce i se arăta. Îți spun ce-am auzit de la unul care, cu propriile lui mâini, l-a legat pe omul zburător, înainte ca să fie aruncat, așa cum poruncise rajahul, într-o fântână fără fund.

Bătrânul dădu din mină, și cu fața schimonosită de durere, mormăi surd:

— S-a isprăvit! Să mergem, Lolita!

Față însă nu se urnea din loc. Îl privea cu ochi de nebună pe bătrân și în cele din urmă rosti cu tărie:

— El nu poate să moară! El mi-a spus: „*Așteaptă-mă, Lolita!*” și eu am să-l aștept...

— Ce-i cu dumneata, mister Pearce? exclamă Dottaler, apropiindu-se de Pearce, dar, văzându-i chipul livid, zise îngrijorat, cu glas scăzut: Ce s-a întâmplat?

— Nimic, nimic... o criză de inimă. Mi se întâmpla adesea... Îndată o să-mi treacă.

Dottaler îl privi cu neîncredere.

Seara, când în fața hotelului fu trasă mașina lui Pearce, acesta găsi de cuviință că nu mai trebuie să-și păstreze taina și-i spuse lui Boden:

— Mister Boden, nu mai avem de ce ne certa. Ariel-Aureliu Galton nu se mai află printre cei vii. A fost omorât din porunca rajahului.

Și Pearce îi reproduce discuția auzită pe drum.

Deodată, dincolo de perete, răsună un strigăt puternic. O, acești, pereți subțiri, indieni, din hotelurile de provincie!

Pearce și Boden o găsiră pe Jane plângând amarnic.

Auzind zgomot, Dottaler veni și el în fugă. Aflând despre cele întâmplate, abia putu să-și stăpânească bucuria. Toate lucrurile se aranjaseră cât se poate de bine în folosul lui.

XIX. STĂPÂNUL E MÂNIOS

Anat, băiatul pe care Ariel îl scosese din fântâna, era fiul omului cu briliantul – Mohita, primul sfetnic și favorit al rajahului.

A fi în grațiile rajahului era un lucru foarte avantajos. Rajahul Radjcumara avea comori a căror valoare nici el singur n-o cunoștea prea bine. Puțini europeni știu că unii prinți indieni sunt cei mai bogați oameni din lume și că, în comparație cu ei, vestiții miliardari Rotschild, Morgan, Rockefeller, Vanderbilt sunt niște oameni săraci. De veacuri, din generație în generație, rajahii și-au sporit averile, care, în cea mai mare parte, se compun din pietre prețioase și aur.

Aceste bogății nu prea sunt cunoscute, deoarece rajahul n-are nevoie să-și vândă diamantele, iar dacă s-ar vedea silit s-o facă, la bursa mondială ar găsi întotdeauna puțini cumpărători pentru nestemate ca „*Marele Mogul*” sau

„Regentul”. Averele lor imobilă – palate și moșii – era tot atât de uriașă. Totuși, acestea nu se puteau compara, în ceea ce privește valoarea lor, cu mormanele de briliante și diamante.

Deci nu-i de mirare faptul că rajahul putea întotdeauna să-și răsplătească favoriții, așa cum n-au fost în stare cei mai bogați și mai puternici regi ai Europei.

Dar trebuia să meriți bunăvoința și dragostea rajahului. Ca toți oamenii care duc o viață trândavă într-un cerc închis, „într-o lume fără orizonturi”, cum scria Voltaire, rajahul se temea de plictiseală mai mult decât de orice, deși era un om destul de instruit și care vorbea la perfecție limba engleză. Soția lui, Siama, vorbea franțuzește ca o pariziancă. Împreună cu ea, rajahul vizitase de câteva ori Europa – Londra, Parisul, Berlinul. Dar fracul și smochingul, în comparație cu îmbrăcămintea ușoară, națională, teatrele și banchetele, bucătăria europeană, ca de altfel toată rânduiala vieții de acolo, îl stinghereau, iar distracțiile îi erau străine. Așa că își zorea nevasta să plece cât mai repede.

Ajuns acasă, după ce își îndeplinea ritualul de curățire și dezbrăca hainele incomode, Radjcumara oftă ușurat și în sfârșit gusta fericirea. Într-un halat ușor de mătase, stătea ceasuri întregi întins pe divan. Un slujitor îi făcea vânt cu un evantai din frunze de palmier. Rajahul cumpăra din Europa cărți și reviste, alegea romane „mai ușoare” și se adâncea în citit.

Puteai să fii european și în India!

Era în felul său un „despot instruit”, făcea parte din societatea religioasă „Bramo-Samadji”, nu se închina la idoli și nu îndeplinea cu prea multă sânguință ritualurile grele, impuse de religie, mânca vinat gătit de bucătari musulmani, urmărea toate noutățile literare, citea cărți filozofice și era de acord, în aceeași măsură, și cu Rousseau, și cu *Nietzsche*²⁵, îi plăcea societatea sahibilor și se împrietenea cu ei.

După ce zăcea vreo 2—3 zile cu vreo carte nouă pe divan, începea deodată să simtă că șarpele plictiselii i se cuibărește iar în inimă.

Și-atunci intra în scenă Mohita, care își cunoștea stăpânul până în cele mai tainice cute ale sufletului.

— Ce mai e nou, Mohita? întreba rajahul, zvârlind cu nepăsare cartea pe covor.

Mohita „lua pulberea de sub tălpile stăpânului” și în cuvinte pompoase îl salută, iar apoi îi dădea pe scurt raportul cu privire la treburile administrației, la noile convenții încheiate cu sahibii și țăranii, la plata arenzii și încasarea dărilor de la datornici.

Astăzi, însă, rajahul îl asculta distrat și îl întrerupea punându-i mereu aceeași întrebare:

— Ce noutăți mai ai, Mohita?

— Un grup de băieți și fete au pregătit dansuri noi.

25 Filozof german din sec. XIX, a cărui filozofie reacționară a stat la baza teoriei rasiste. (n.t.).

Rajahul își aminti de cancanul parizian și zâmbi.

— Asta-i vechi! Dar, în sfârșit, hai arată-mi!

Mohita bătu din palme și perdeaua de catifea prinsă de boltă înaltă a ușii se dădu la o parte și în cameră, zăngănindu-și brățărilor și clopoțelii, intrară în goană fete, învăluite în văluri trandafirii, și băieți în costume multicolore. În sunetul flautelor ei începură să danseze. Mișcările lor erau pline de grație, iar pe fețele speriate stăruia zâmbetul.

— E vechi – repetă rajahul și dădu din mină.

Flautele amuțiră, copiii încetară să mai danseze, se adunară toți grămadă, ca o turmă de oi speriate.

Rajahul începu să-i povestească lui Mohita despre cancan, zugrăvind-i costumele pe care le poartă femeile și mișcările lor: „*Gândește-te, își ridică picioarele mai sus de cap și toate volanele saltă-n sus.*” Radjcumara porunci să se facă și fetițelor lor. astfel de costume – fuste bogate, tocuri înalte și să învețe cancanul. Îngrijorat, Mohita se ploconi în fața lui.

— Și ce mai ai?

— Dansul cocoșăților, orbilor și șchiopilor.

Era ceva nou.

— Arată-mi!

Copiii fugiră fără să-și ascundă bucuria că totul se sfârșise cu bine: nimeni nu poruncise să fie biciuiți sau zvârliți în beci, iar drept hrană să primească numai pâine și apă, așa cum li se întâmpla adeseori.

Răsună bubuitul surd al tobei și în încăpere, împiedicându-se, căzând, șchiopătând și tânguindu-se, intră un pâlă de oameni cu o înfățișare ciudată, în costume caraghioase din petice multicolore. Cât timp stăpânul fusese plecat, Mohita nu pierduse vremea stând degeaba. Dar unde oare găsisese el acești monștri? Cocoșați cu ditai căpățânile și gura ca de broască se împiedicau de șchiopi, îi doborau la pământ cu ghebele lor, se prăvăleau și ei, orbii se ciocneau unii de alții și, ținând, se țineau cu mâna de locul unde primiseră lovitura, iar tobele bubuiau...

Rajahul râdea în hohote. Mohita strălucea de bucurie.

— Cheam-o pe răni Siama! porunci rajahul.

Siama apăru într-o rochie pariziană, croită după ultimul jurnal, iar în picioare cu pantofi cu tocuri neobișnuit de înalte.

Privind la dansatori, exclamă:

— Minunat! Și deodată se așeză jos, pe podea, își cuprinse genunchii cu brațele și începu să râdă, clătinându-și atât de tare capul, încât i se despleti părul.

Rajahul își scoase din deget un inel cu un brilliant uriaș și i-l aruncă lui Mohita, care prinse din zbor darul acesta scânteietor și se ploconi până la pământ.

Unul din orbi, zvârlit la pământ de un cocoșat, căzu pe spate. Lovindu-se

cu capul de o coloană, începu să urle de-adevăratelea:

— O, de-ați crăpa cu toții, schingiuitori blestemați!

Într-o clipă, chipul rajahului se întunecă, de altfel că și al lui Mohita – întocmai ca atunci când soarele este acoperit de un nor și pe pământ se lasă umbră.

— Nu despre tine vorbea, stăpâne, ci despre cocoșat! se grăbi să-l asigure Mohita.

Dar rajahul, întorcându-se cu fața la perete, bombăni plin de venin:

— O sută de bice și să mă lăsați în pace!

Toți se îndepărtară. Mohita era mulțumit că izbutise să pună mâna pe inel. Dar stăpânul se mâniase. Mohita porunci slugilor să-i mai tragă orbului, și din partea lui, încă o sută de bice. Era prea de ajuns pentru acest nefericit, ca să-l scape de toate necazurile ce i le mai putea hărăzi viața.

Mohita clocotea de furie. Mai avea pentru rajah încă vreo câteva numere pregătite. Mai mulți sclavi în pielea goală, înarmați cu drugi de fier, prevăzuți la capete cu niște cârlige, se luptau între ei. Rajahului îi plăceau nespus asemenea spectacole. Sclavii se repezeau unul la altul zgâriindu-se și sângele curgea șiroaie pe trupurile lor negricioase, în vreme ce adeptul lui Nietzsche, cuprins de un adevărat extaz, privea cu ochi aprinși de patimă și cu nările dilatate.

— Bate-! Zgârie-! Mai tare! Așa! Așa! îi încuraja el pe gladiatorii săi și tare se mai necăjea când unul din ei cădea mort la pământ și jocul se sfârșea.

Mai pregătise Mohita și o vânătoare de tigri. Un elefant splendid, cu niște colți uriași, de care avea prinse țepușe ascuțite de aramă.

Dar în ziua aceea, rajahul nu-l mai chemă pe Mohita și acesta umbla năuc, neștiind cum să-și recâștige bunăvoința stăpânului.

Chiar atunci se petrecu accidentul fiului său. Când un servitor îl vesti că micuțul a căzut în fântână, Mohita dădu fuga într-acolo și văzu cu ochii lui cum Ariel își luă zborul din stradă, se cufundă în puț și-l scoase pe băiețaș.

Mohita nu prea se sinchisea de feciorul său, întrucât copilul era al primei lui soții, pe care n-o mai iubea, de vreme ce acum avea o a treia nevastă.

Dar omul zburător îl ului pe înaltul demnitar.

El nu stătu mult să chibzuiască dacă este vorba de o ființă supranaturală sau de o nouă scamatorie. Principalul consta în faptul că priveliștea era de o noutate surprinzătoare, extraordinară, că omul acesta zburător, indiferent cine anume ar fi el, putea să apară în fața ochilor amenințători ai stăpânului său. Văzând această minune, rajahul va uita de toate și Mohita îi va recâștiga bunăvoința.

Și înaltul demnitar porunci ca tânărul zburător să fie legat, chiar de-ar fi el o reîncarnare a lui Krishna.

XX. PACEA E RESTABILITĂ

Așadar, Mohita îl duse pe Ariel la palat, legat fedeleș și păzit de slugi, intrând pe poarta din dos, pe lângă bucătării, unde se aflau bucătarii goi până la brâu, unii cu pielea de culoarea ciocolatei, alții cafenie sau neagră, cu scufii albe pe cap. Urcară apoi pe o scară îngustă, la primul etaj, și străbătură încăperile locuite de femei – zenana – unde, supravegheați de servitori, se jucau copiii. Într-una din camere, o femeie în vârstă îl privi pe Ariel prin ochelarii ei prinși de urechi cu ață roșie. În drumul lor, întâlniră o altă odaie, acoperită toată cu covoare albe și albastre și cu perne din diferite țesături de mătase colorată, zvârlite ici și colo. Pe un divan scund ședea o fată, cu un șal albastru pe cap. Îi tremurau umerii și boabe mari de lacrimi picurau pe genunchii copilei. Lângă ea se afla un bătrân, îmbrăcat în veșminte albe și având pe frunte, desenate cu lut roșu și galben, semnele castei sale. El o dojenea cu asprime pe copilă, care, poate, era tot o captivă ca și Ariel.

Străbătând o galerie, susținută de coloane zvelte, frumos sculptate, dincolo de care se deschidea priveliștea unui lac liniștit ca o oglindă, trecură în apartamentele locuite de rajah. Săli uriașe, ale căror bolți erau acoperite cu ornamente sculptate, coloane și nișe împodobite din belșug cu arabescuri, flori fantastice, animale și păsări, toate se perindau ca într-un caleidoscop fermecat. Lui Ariel i se părea că visează. Pretutindeni stăruia un miros puternic de attar – ulei parfumat din esență de trandafiri și oleandru, pus în vase mari, împodobite cu ornamente strălucitoare. Din pricina mirosurilor și a culorilor, Ariel simți că i se învâртеște capul.

— Stați aici! le porunci Mohita slugilor care-l, păzeau pe Ariel, în clipa când se apropiară de o perdea purpurie, cu podoabe de aur.

Dincolo de perdea răsună o voce mânioasă. Slujitorul smuci capătul frânghiei care lega mâinile lui Ariel și tânărul se opri.

Emoționat, Mohita se strecură dincolo de perdea.

Închinându-se până la pământ, el se apropie de rajah, al cărui chip se posomora tot mai mult. Mohita nu vedea nimic altceva decât fața stăpânului său.

— Nu te-am chemat, Mohita, de ce-ai venit? îl întreabă aspru rajahul.

Ploconindu-se într-una, slugarnic, cu trupul încovoiat, demnitarul se apropie de stăpânul său și-i șopti ceva la ureche. Pe chipul rajahului se zugrăvi o expresie de mirare, neîncredere, curiozitate, apoi din nou uimire, și din nou neîncredere.

Tulburat, Mohita urmărea aceste schimbări.

„*Numai să nu mă dea afară!*” se gândi el.

— Bine. Arată-mi-l! Dar dacă mă minți, atunci să știi că chiar astăzi soția ta va îmbrăca veșmântul alb de văduvă.

Mohita nu-l mai ascultă pe rajah și dădu fugă după perdea, poruncind ca

Ariel să fie adus înăuntru.

Ariel intră în încăpere și deodată fu orbit de atâta strălucire. Razele puternice ale soarelui se aprindeau de undeva, de sus, și jucau pe pereții auriți, pe coloane, scânteiau în nestematele care împodobeau veșmintele oamenilor ce stăteau lângă coloanele zvelte și răsucite. Sub un baldachin albastru, pe covoarele zmeurii și pe perne, se afla un morman de aur, scânteind în toate culorile curcubeului.

Venindu-și în fire, Ariel își dădu seama că ceea ce luase el drept un morman de aur nu era altceva decât însuși rajahul, în veșminte brodate cu fir daurit. Diamantele și briliantele ce împodobeau îmbrăcămintea sa costau de bună seamă milioane, iar pe frunte îi scânteia un diamant atât de mare, încât era greu să-l prețuiești.

Rajahul avea pielea smeadă, nasul turtit și gros, iar în vinele lui curgea, după cum stătea scris în hrisoavele familiei, cel mai curat sânge hindus.

Rajahul își aținti ochii strălucitori și negri asupra lui Ariel. Și numai școala din Dandarāt îl ajută pe băiat să-i suporte cu tărie această privire.

Apoi rajahul se uită rând pe rând la demnitarii săi, care-l înconjurau, ale căror veșminte puteau să se ia la întrecere, în ceea ce privește culorile și nuanțele, cu penele păunilor și ale papagalilor.

Rajahul îi porunci lui Ariel să se apropie mai mult.

Slugile îl înghiontiră pe tânăr de la spate.

— Cine ești? întreabă rajahul.

Băiatul, care nu luase nici o hotărâre privitor la comportarea pe care trebuia s-o adopte aici, nu răspunse.

— Cine ești? îl întreabă rajahul în limba engleză, gândindu-se că Ariel nu știe limba hindustană.

Tânărul continua să tacă.

La rândul său, Mohita îi puse aceeași întrebare în bengaleză și mahrati; apoi de la limbile ariene trecu la cele dravidiene: telugu, tamil și, în sfârșit, îl întreabă în tibeto-birmaneză... Rezultatul fu același.

Rajahul se încruntă și spuse:

— Ori e surd, ori e încăpățânat. Dar las' că-l fac eu să vorbească – și ochii rajahului străluciră. Știi să zbori? îl întreabă, vorbind din nou în hindusă.

Mohita își pierdu răbdarea și, apropiindu-se de Ariel, îl plesni peste ceafă.

— Vorbește odată, măgarule, sau vrei cu tot dinadinsul să rămâi fără limbă?

Buzele băiatului tresăriră, dar el nu spuse nimic. Credea că dacă se va prefăce mut și surd și va tăinui însușirea lui de a zbura, i se va da drumul.

Rajahul smulse din mâinile servitorului evantaiul cu care acesta îi făcea vânt și, azvârlindu-l în Mohita, începu să dea din picioare, strigând:

— Ticălosule, uite ce idiot mi-ai adus!

— Îndurare, stăpân al vieții mele! exclamă Mohita, aruncându-se în

genunchi dinaintea rajahului. N-am mințit! Întreabă-i pe ei – și arată spre slugi – întreab-o pe soția mea, Bintiaba-Sini. Toți au văzut cum omul ăsta, om sau duh, ce-o fi, a zburat! Poruncește să fie bătut cu vergile și atunci o să vorbească!

— N-avea grijă! Nici el n-o să scape de vergi, dar deocamdată o să le primești tu! și rajahul bătu din palme.

Perdeaua din dreapta tronului se dădu la o parte și în fața rajahului apăru un om de statură uriașă, cu părul creț și negru ca abanosul, ținând în mână un harapnic cu șapte cozi, gata întotdeauna să îndeplinească porunca stăpânului său.

Tăcut, rajahul i-l arată pe Mohita. Învârtind biciul, care despică aerul şuierând, călăul lovi. Culcat jos, pe podea, Mohita începu să urle că turbat și se chircoli tot, strângându-și sub el mâinile și picioarele.

Ariel se îndreptă deodată și zise:

— Încetați! Da, într-adevăr, știu să zbor!

Harapnicul călăului încremeni în aer, iar rajahul, speriat, se lăsă pe pernă, apoi strigă slugilor sale:

— Țineți bine de frânghie! Dacă zboară, vă tai capul la toți!

Ariel, care se înălțase puțin deasupra pământului, coborî din nou. Mohita oftă de zor, dar fața-i strălucea de bucurie. Furtuna trecuse! Se ridică în patru labe și apoi se așeză.

— Cine ești? Întrebă din nou rajahul, privindu-l cu spaimă pe Ariel.

Temându-se mai mult ca orice să nu fie trimis înapoi la Dandarat, băiatul spuse:

— Nu știu cine sunt și nici de unde am venit.

Rajahul era descumpănit de-a binelea.

— Cum se poate? Doar din stradă ai venit zburând în parcul meu. Ei bine, dar înainte de asta, unde-ai fost?

— Știu atât cât știe și un nou-născut. Mi-am dat seama că exist în clipa când m-am aflat în stradă și mi-am luat zborul – vorbi Ariel, spunând primul lucru care-i veni în minte.

— Atunci de unde știi tu de pruncii noi-născuți? Întrebă rajahul.

Băiatul se fâstâci, nepricepându-se ce să răspundă.

— Mi se pare că le cam încurci – zise rajahul, dar din glasul său dispăruse mânia.

Omul zburător făcuse o adâncă impresie asupra lui.

Cu acest om-minune trebuia să se poarte cu mai multă băgare de seamă. Ce lucru de preț încăpuse în mâinile sale! Nici faraonii, nici cei mai mari împărați și regi n-au avut vreodată o astfel de bucurie! Numai de-ar izbuti să împlânzească această pasăre ciudată!

— Cum te cheamă?

Ariel se gândi și răspunse:

— Siddha!

Era numele unuia dintre zeii mitologiei hinduse.

— Siddha! Fie și așa – zise, după o clipă de ezitare, rajahul.

— Preamilostive stăpâne! aminti de prezența sa Mohita, care prinsese din nou viață.

Rajahul îi aruncă o privire binevoitoare, spunându-i:

— Vistiernicul îți va da un *kror*²⁶ de rupii... Și 700 de *lack* de rupii pentru cele șapte răni pe care le-ai căpătat astăzi.

Mohita se plecă până la pământ. Știa el că rajahul nu-i va da chiar atâta bănet cât îi făgăduise, dar, de bună seamă, nu va rămâne nerăsplătit.

— Ascultă, Siddha, rămâi la mine și n-o să-ți pară rău!

În sală intră Siama.

Siama era îmbrăcată în port național. Un cerc de aur, lucrat cu multă măiestrie, îi încingea fruntea, fiind prins de părul-i negru cu o agrafă bătută în rubine sângerii și smaralde mari, iar un colier gros de aur cizelat îi cuprindea gâtul. Brățări de platină cu brelocuri îi împodobeau gleznele. Purta o rochie verde aprins, așa cum se cădea să poarte o drept credincioasă, iar brațele ei, de la umăr până la încheietura mâinii, erau acoperite cu brățări de aur, prinse între ele cu șnururi de mătase, precum și cu brățări fine de sticlă, ce-i acopereau mina, lăsându-i doar degetele libere. Printre acele podoabe indiene, ea avea câteva brățări de aur cu pietre prețioase lucrate de cei mai buni giuvaergii din Paris.

Privind-o, greu ți-ai fi putut închipui că femeia aceasta, care semăna cu o regină din basme, știe să poarte cu eleganță rochii europene și pantofi cu tocuri înalte.

— Ascultă, Siama – zise rajahul – Mohita mi-a dăruit o nouă minune.

La aceste cuvinte, credinciosul favorit zâmbi și începu să se ploconească până la pământ. Rajahul era bine dispus și căuta să atenueze impresia produsă de explozia-i de mânie, laudându-l pe Mohita în prezența soției sale.

— Privește, tânărul ăsta știe să zboare – continuă el, arătându-l cu degetul încărcat de inele pe băiat.

— Va să zică, el este! Am auzit că el l-a salvat pe Anat. Trebuie răsplătit pentru fapta lui – vorbi Siama, apropiindu-se de Ariel. Da' de ce-i legat? Sărăcuțul... Și ce frumos e... Dezlegați-i mâinile! porunci ea slugilor.

— Dezlegați-i mâinile, dar legați-l de mijloc – se grăbi să intervină rajahul, răsucindu-se nervos pe perne. Și țineți cât mai bine de capătul frânghiei. Ei, și-acum, Siddha, arată-ne ce știi!

De data aceasta, Ariel se ridică numaidecât în aer. Servitorii slăbeau treptat frânghia, de parc-ar fi fost legat de ea un aerostat. Ariel se înalță până-n tavanul înalt și începu să descrie fel de fel de cercuri, privind sculpturile plafonului.

Rajahul îl privea cu interes și neliniște, lăsat într-o rână pe perne. Siama

26 1 *kror* = 100 de *lack*; 1 *lack* = 100.000 rupii. (nota red. ruse.).

se dăduse câțiva pași înapoi, ca să poată vedea mai bine, și-l urmărea pe omul zburător, cu fața albă de emoție.

— Extraordinar! exclamă ea.

— Ajunge, Siddha! Coboară-te!

Ariel coborî.

— Ce-nseamnă asta? întrebă tulburată Siama. Cine-i el? Zeu? Om?

— Siddha nu vrea să ne spună nimic - răspunse rajahul - însă mai târziu va vorbi și va locui la noi. Nu-i așa, Siddha, că n-ai să ne părăsești? Indiferent ce-ai fi, om sau zeu, nicăieri, nici chiar în cer, n-o s-o duci atât de bine ca aici. Ce zici, o să-ți iei zborul?

— Nu!

— Ei, bravo! Asta-i minunat! Totuși să nu te superi dacă te vom urmări.

— Poate că ți-e foame, Siddha? îl întrebă prietenoasă Siama.

Băiatul o privi cu recunoștință. Numai o femeie se putea gândi la asta.

Dar, pasămite, Ariel se înșelase: Siama era într-adevăr o femeie bună, însă, punându-i această întrebare, avusese un gând ascuns: „*Zei nu mănâncă!*” Și prin răspunsul său, Siddha trebuia să-și dezvăluie taină cu privire la esența ființei sale: e zeu sau e om?

— Da, mi-e foame - răspunse simplu Ariel și zâmbi.

„*Nu e zeu!*” îi fulgeră prin minte Siamei.

Între timp, rajahul îi dădea lui Mohita, cu glas scăzut, toate instrucțiunile referitoare la felul cum trebuie păzit și îngrijit Siddha.

În sfârșit, scoțându-și din deget două inele groase, rajahul i le aruncă favoritului său.

Pacea fusese restabilită.

XXI. SUNT DE ACORD

Ariel fu dus într-o cameră ce se afla alături de dormitorul rajahului, care voia să-l aibă pe Siddha cât mai aproape de el.

Acum, ființa zburătoare avea la dispoziția sa doisprezece slujitori, de parc-ar fi fost un adevărat prinț de sânge. De altfel, servitorii erau totodată și paznicii captivului.

Ploconindu-se până la pământ, ei îl rugară pe stăpânul lor Siddha să facă o baie cu esențe parfumate, apoi îl îmbrăcară cu veșminte scumpe și îi aduseră un prânz bogat și gustos.

Printre fructele servite la masă se găsea și mango birmanez, fruct pe care Ariel nu-l mai văzuse până atunci și deci nu știa cum trebuie să-l mănânce. Stingherit, apăsa și ciupea fructele, încercând să muște din ele.

Un bătrân hindus, cărunt și venerabil, care-l slujea la masă și care avea o înfățișare impunătoare ca un adevărat brahman, îi spuse, zâmbind șăgalnic:

— Taie-le cu cuțitul, stăpâne, și mănâncă miezul.

„Pentru un zeu, nu știe prea multe” – se gândi bătrânul.

După prânz, Ariel se întinse pe divan. Un băiețandru smead, aplecându-se deasupra lui, îi făcea vânt cu evantaiul. Prin dreptul ferestrei înalte și zăbreлите trecură în zbor rândunele, și Ariel privi cu jind în urma lor.

Aici, ce-i drept, era mai bine decât la Dandarar, totuși el nu se simțea în apele lui. Își putea face o imagine despre rajahul care, cu atâta ușurință, trecea de la bunăvoință la violență. Azi Ariel e mulțumit, dar ce-l așteaptă a doua zi? Oh, cum ar mai schimba această colivie aurită cu coliba sărăcăcioasă a lui Nizmat! Ce-o fi gândind oare despre el bătrânul, Lolita și Sărad? A dispărut așa, pe neașteptate... Oare toată viața va fi osândit să treacă dintr-o colivie într-alta? De ce nu e liber ca rândunelele? Dacă n-ar fi zăbrelele acestea de fier, Ariel ar zbura împreună cu ele, către bolta albastră a cerului.

Peste zi, rajahul se abătu de câteva ori prin odaia lui Ariel, întrebându-l cu blândețe dacă se simte bine, dacă e mulțumit de mâncare și de slujitori.

Rajahul ardea de nerăbdare să se joace cu noua lui jucărie, însă Siama îl convinge să nu-l mai necăjească pe Siddha – în ziua aceea trebuia să se odihnească.

Rajahul, cu tot despotismul lui oriental, ceda de multe ori în fața nevestei sale dragi, care se număra printre cele mai frumoase și mai inteligente femei din India, și care-i era de mare ajutor în afacerile lui cu sahibii. Ceea ce nu putea obține el de la sahibii, obținea cu ușurință Siama, prin câteva cuvinte duioase, rostite cu gingășie și însoțite de un zâmbet fermecător.

Noaptea, trezindu-se din somn, Ariel auzi un foșnet ușor și-l văzu în fața sa pe rajah, în halat și papuci cu vârfurile aduse în sus.

A doua zi dimineață, ușa se deschise și intră rajahul, în halat și cu un maldăr de ziare în brațe. Așezându-se lângă Ariel, îi zise:

— Uite, Siddha, am aflat câte ceva despre tine! Mie nu-mi place să citesc ziarele, dar secretarul meu mi-a arătat o notiță referitoare la omul zburător. Bineînțeles, ăsta ești tu. Și, de bună seamă, n-ai apărut pe lumea asta ieri, în fața palatului meu... Ascultă, Siddha, sau oricum te-ar chema – continuă rajahul, vorbindu-i cu blândețe și gângurind ca un porumbel. Ai încredere în mine și n-o să-ți pară rău... Să mergem și-am să-ți arăt câte ceva. Dar să știi, eu te-am prevenit că nu trebuie să te superi, deoarece până când ne-om înțelege și ne-om împrieteni mai bine, am să te țin legat. Fierarii și giuvaergii mei au lucrat toată noaptea și au făurit un lanț de aur. Este cam greu și totodată nu prea trainic. Am fost nevoit să mai fac unul de fier cu o cingătoare de aur. Pareș! strigă rajahul.

Zornăind din lanț, în cameră intră un servitor. Acesta îi încinse mijlocul lui Ariel cu un cerc de aur pe care-l închise cu o cheie, dându-i-o apoi rajahului, împreună cu capătul lanțului.

— Să mergem! repetă rajahul, ținând lanțul în mina.

Și-l purtă pe Ariel printr-un șir nesfârșit de săli, împodobite cu aur,

marmură și fildeș. Peste tot se vedeau mozaicuri, sculpturi, incrustații, vase, statui, flori...

Într-una din săli, pereții erau îmbrăcați de sus până jos în chihlimbar, într-alta, căptușiți cu cristal de stâncă, iar în cea de-a treia, acoperiți cu plăci de fildeș. Deasupra ușilor străjuiau colți uriași de elefanți, înveliți în aur și împodobiți cu incrustații migălit făurite.

Din „*sala de fildeș*”, scara îi conduse jos. Coborâra mult timp, până când ajunseră în subsol. Rajahul luă o torță și porni pe coridor, luminând drumul. Coborâra încă o scară și ajunseră într-un subsol și mai adânc: în sfârșit, se opriă dinaintea unei uși de aramă, cu minunate basoreliefuri închipuind luptele fantastice ale balaurilor cu dragonii.

— Ne aflăm sub lacul pe care l-ai văzut tu – zise rajahul, deschizând ușa grea. Ia-o înainte!

„*Nu cumva rajahul vrea să mă-nchidă într-o subterană?*” se gândi Ariel, pășind în încăperea întunecoasă.

Deodată se auzi un ciocănit și o lumină orbitoare inundă încăperea.

De-a lungul pereților cu bolți joase de piatră se aflau lăzi pe ale căror capace străluceau incrustații de aramă. Capacele săriră dintr-o dată la o parte și în fața ochilor uimiți ai lui Ariel se arătă o priveliște care arareori îi este dat s-o vadă unui om. Lăzi pline cu nestemate uriașe, de culoare sângerie – rubinele – altele cu smaralde verzi ca valurile mării, iar altele cu briliante și diamante scânteind aidoma curcubeului...

Se aflau aici lăzi cu topaze, crizolite, mărgăritare, peruzele, agate, safire, granate, acvamarine, turmaline... Roșii, albastre, negre, verzi, galbene, scânteietoare și mate...

Mai încolo puteai vedea lăzi cu lingouri de aur cu argint și platină.

Părea de necrezut ca un singur om, într-un singur palat, să aibă atâtea comori.

— Îți dai seama, Siddha, ce-nseamnă aceste pietricele roșii și tot aurul ăsta? Înseamnă puterea mea asupra oamenilor. E de ajuns să dăruiesc o singură pietricică și orice funcționar sahib va face tot ce doresc eu... De altfel, le-am dat destule pietricele de-astea... Pentru una mai mare, chiar și viceregele Indiei mi-ar îndeplini orice dorință, iar pentru una ceva și mai mărișoară, însuși regele Mării Britanii m-ar înnobila cu titlul de „*sir*”, trimițându-mi totodată și scrisori pline de bunăvoință. De altfel, am să ți le arăt. Așadar, Siddha, oricine-ai fi tu și oricare ți-ar fi trecutul, eu te voi putea apăra dacă tu singur vei dori lucrul acesta. Și vei primi la mine ceea ce n-ai să găsești nicăieri. Gândește-te bine. Nu-i nevoie să-mi răspunzi acum. Voi veni la tine după gustarea de dimineață.

Se întoarseră în palat.

Ariel rămase singur. Mai mult ca de orice, băiatul se temea să nu cadă din nou în mâinile lui Pearce. Și nimeni în afară de rajah nu-l va putea apăra

dacă Pearce îi va da de urmă. N-avea nici o îndoială în privința asta. Deocamdată, rajahul se arată plin de bunăvoință față de el. Atunci de ce să nu-și încredințeze lui soarta? Lolita se află aproape și va putea s-o vadă când va pofti. *„Dacă, bineînțeles, va voi și rajahul...”* Ariel zâmbi și zbură spre plafon. *„Oare nu voi putea să-mi iau zborul?”*

Când veni rajahul, Ariel îi povesti sincer tot ce știa despre el și școala Dandarar.

Rajahul manifestă un viu interes față de cele povestite de băiat și mai ales față de particularitățile școlii.

— Nu cumva or fi pe-acolo și alți tineri-minune ca tine? întrebă el.

— Ba sunt unii al căror corp poate lumina sau poate emana diferite arome, există și indivizi care ghicesc gândurile, există și prezicători.

— Trebuie negreșit să-i spun lui Mohita despre toate astea. Tu, tinere, însă, ești cea mai mare minune dintre toate minunile. Așadar, ești de acord să rămâi la mine de bunăvoie? Dacă ești de acord, atunci am să-ți scot gratiile de la fereastră și am să arunc în lac acest lanț.

„Iar dacă n-am să fiu de acord, știu prea bine c-ai să m-arunci în lac” – se gândi Ariel, și răspunse:

— Sunt de acord, dar cum te cheamă pe tine și cine ești?

Rajahul râse.

— Într-adevăr parcă ai picat din cer! Sunt rajahul Radjcumara. Îți dau voie să-mi spui pe nume: pur și simplu Radjcumara. Deși ești om, totuși ești un om neobișnuit. Sunt foarte fericit, Ariel. Începând de azi, ai să te bucuri de cea mai deplină libertate, bineînțeles numai în interiorul palatului și parcurilor mele. Nici un pas mai departe! Îmi dai cuvântul tău?

Ariel se gândi la Lolita – băiatul nu-i pomenise nimic rajahului despre ea – și vru să-l roage să-i îngăduie să zboare prin împrejurimi, dar își dădu seama că e prea devreme să-i ceară un lucru ca ăsta, de aceea răspunse:

— Pe cuvântul meu de cinste!

Rajahul era din cale-afară de mulțumit. Slobozindu-l din lanț, omul zburător putea să facă mult mai multe ghidușii. Și asta era principalul.

În aceeași zi, zăbrelele de la fereastră au fost scoase, iar lanțul aruncat în lac.

XXII. O NOUĂ JUCĂRIE

Puteai să crezi că rajahul, care era ahtiat după distracții, înnebunise de dragul lui Siddha-Ariel. Lăsase baltă nu numai afacerile, dar și toate celelalte distracții preferate: lupta gladiatorilor, vânătoarea. De dimineață până seară își petrecea vremea în tovărășia lui Ariel, îndemnându-l la tot soiul de ghidușii sau născocind altele noi. Ariel, supus, ba chiar cu plăcere, îndeplinea toate dorințele rajahului.

Adunând în sala cea mai spațioasă și mai înaltă a palatului pe toți membrii familiei sale și toată curtea, rajahul se tolănea pe perne și începea să comande:

— Ariel, ridică-te până-n tavan! Rotește-te! În picioare! Culcat! Mai repede! Și mai repede! Dă-te peste cap! Vino spre mine, Ariel! Ia maimuța și zboară cu ea!

Ariel înhăța maimuța și se ridica în aer. Animalul începea să țipe de frică și să se zbată în brațele sale. Spectatorii râdeau cu lacrimi – iar rajahul râdea mai tare decât toți. Odată, o maimuță îl zgârie pe Ariel, se smulse din mâinile lui și căzu, din fericire, pe pernă, totuși se lovi și scheună multă vreme.. Ariel zbură cu porumbeii, cu papagalii, dându-le drumul în tavan și gonind în urma lor, rostogolindu-se și el în aer ca un porumbel. Zbură cu băiețași și cu fetițe. Băiețașilor le plăcea jocul, dar fetițele țipau mai abitir decât maimuțele. Zbură cu tăvi pline de dulciuri sau flori și florile le arunca spectatorilor, pentru ca apoi să le prindă iarăși din zbor.

Când fantezia rajahului seca în ceea ce privește născocirea distracțiilor în casă, trecură în parc. Rajahului îi plăcea îndeosebi următorul număr: Ariel trebuia să se ridice lin de la pământ până în vârful cupolei ce încorona turnul castelului, de acolo să se prăvălească vijelios spre lac, să se oprească deasupra apei, să umble pe suprafața ei de parcă s-ar fi aflat pe pământ, iar în cele din urmă să se înapoieze la rajah.

Și lui Ariel îi plăcea jocul acesta. El se înălța de-a lungul zidurilor, cerceta cu privirea ornamentele, sculpturile, crăpăturile, cuiburile de rândunică. Prin fața ochilor lui se perinda etaj după etaj, coloane, galerii, balcoane... Zâmbea oamenilor care priveau pe fereastră. Odată prinse din zbor un trandafir, pe care i-l întinsese pe geam chiar Siama. El dădu din cap și zbură mai departe, fără să lase trandafirul din mină.

Astfel se ridica din ce în ce mai sus.

Și iată-l stând în vârful cupolei ovale, sub razele soarelui, cu pieptul deschis în bătaia vântului. Deasupra-i se boltește cerul albastru, iar jur împrejur se întinde spațiul nemărginit.

Săgetând aerul, zboară rândunelele. Jos strălucește oglinda lacului și a iazurilor, se văd pilcurile verzi ale copacilor și parcurile bogate. În clipele acelea simțea nevoia să cânte. Uite așa și-ar lua zborul! Încotro?... Spre coliba Lolitei! Dar nu-i cu putință... Nu acuma... Jos se află rajahul, mic ca o gănganie, privind cu capul dat pe spate și așteptându-l să sară. Da, e timpul să sară.

Și, ciudat lucru! De pe pământ se înălța liniștit, împăcat în cugetul său, dar în clipa când trebuia să sară de la o înălțime atât de amețitoare, inima i se strângea de frică. Poate că aceiași fiori de teamă simte parașutistul până când i se deschide parașuta. Poate că și această extraordinară capacitate de a zbura îl va părăsi la un moment dat.

Înăbușindu-și instinctul de conservare, Ariel se zvârli cu capul în jos și,

după câteva clipe, își frâna zborul. Izbutind să facă acest lucru, rămase mulțumit: va să zică, totul e în regulă! Mai departe, pluti liniștit.

— Să poleiești cu aur un asemenea om e puțin! exclamă rajahul, plin de admirație. Și pe dată nascoci o nouă distracție.

Voia să-l ducă pe Ariel în aripa veche a palatului, unde erau ținute maimuțele. Acestea se obișnuiseră atât de mult cu oamenii, că smulgeau mâncarea din mâinile lor, dar de prins nu se lăsau prinse. Lui Ariel însă i-ar fi venit lesne să înhațe puii de maimuță, și-atunci să vezi ce zarvă și ce râs!

Sau să plece cu Ariel la o vânătoare de tigri. Rajahul se închipuia stând în spinarea elefantului, tigrul se năpustește la gâtul namilei, dar Ariel se lasă din zbor asupra fiarei și-i împlânta cuțitul în ceafă...

Ar mai putea să-l pună pe Ariel să prindă păsări în păduri... Să zboare prin cercuri îmbrăcate în flori.

Să se ridice sus de tot, noaptea, ținând în mână un felinar, și de acolo, din înalt, să arunce flori... Și, la urma urmei, de ce n-ar zbura și el cu ajutorul băiatului?

Rajahul închidea ochii de plăcere, închipuindu-și lanțul nesfârșit de distracții noi și atrăgătoare, la care va putea invita sahibi sus-puși și oaspeți de seamă. Zeii înșiși sunt de partea magnificului rajah Radjcumara. Și nu numai rajahul, dar toți curtenii se simțeau cuprinși de entuziasm față de Ariel-Siddha. Numele lui era pe buzele tuturor. *„Ați auzit ce-a făcut ieri Siddha? Dar cum a umblat pe tavan cu capul în jos?!... Și cum a aprins noaptea, deasupra lacului cel mare, făclii!”* Poveștile acestea se țineau lanț. Toți erau copleșiți de uimire, mulți îl invidiau, alții, dimpotrivă, îl compătimentau. *„Și totuși, stă într-o colivie, deși e aurită. Eu, dac-aș fi în locul lui – își șopteau la ureche unul altuia – aș înșfăca un sac cu briliante, atât cât aș putea să ridic, și mi-aș lua zborul!”*

Vestea despre omul zburător al rajahului Radjcumara se răspândi prin împrejurimi, ajungând până la Nizmat și nepoata lui, și, la urma urmelor, chiar până la avocatul Dottaler.

XXIII. MOHITA ADUNĂ DOVEZI

Printre numeroșii curteni ai rajahului, doar un singur om îl privea chiorâș pe Ariel, cu ură ascunsă. Acesta era Mohita.

În primele zile se bucurase nespus de succesul pe care-l obținea descoperirea lui. Dar foarte curând începu să-și dea seama că atenția rajahului este pe de-a-ntregul absorbită de Ariel. Siddha-Ariel îi pusese pe toți în umbră. Mohita era dat uitării de către nerecunoscătorul rajah, de parcă băiatul ar fi picat din cer acolo, în palat. Ariel era favoritul zilei. Rajahul îl acoperea cu pietre scumpe și daruri bogate, cu care tânărul nu știa ce să facă. Mohita fusese dat uitării și scrâșnea din dinți de ciudă. La început sperase că rajahul cel capricios și schimbător din fire se va plictisi repede de Ariel, așa cum s-a

plictisit de toate celelalte lucruri în viață. Însă darul acesta al băiatului cuprindea un izvor nesecat de noi și noi posibilități. O născocire lua loc alteia, o distracție putea fi înlocuită cu una și mai interesantă. Rajahul trimitea invitații vecinilor săi, nababilor, rajahilor, funcționarilor superiori englezi, rugându-i totodată să nu sufle o vorbă ziaristilor din cele văzute.

Toate acestea îl frământau pe Mohita cel invidios și venal. În cele din urmă luă o hotărâre... Indiferent pe ce cale, Siddha-Ariel trebuia să piară.

La început se gândise să-l omoare într-ascuns, dar riscul era prea mare. Trebuia să născocească un plan mai subtil.

Împrejurările i-au venit curând în ajutor.

Siama, ca toți ceilalți de altfel, manifesta un viu interes față de Ariel. Fiind femeie, deși puțin cam zănatică, dar bună la inimă, îi era milă de băiat și își dădea seama mai bine decât toți ceilalți cum se simțea această „*pasăre rară*” în colivia de aur a rajahului. Siama îi acorda multă atenție lui Ariel și se îngrijea de băiat, cerând bărbatului ei să-l lase să se odihnească; adesea stătea de vorbă cu el în camera sa, în orele când afaceri foarte importante îl sileau pe rajah să renunțe la distracțiile oferite de noul său favorit. Îi puneă întrebări lui Ariel cu privire la viața lui, citea cu atenție însemnările din ziare unde se publică câte ceva despre omul zburător, aduna informații. Așa a încolțit în mintea ei gândul că, aflând trecutul lui Ariel, să-i caute familia și să-l redea părinților săi.

Camera lui Ariel se găsea la același etaj, dar ca să ajungă din odaia lui în salonul Siamei, trebuia să coboare un etaj și după aceea să urce din nou. Ariel însă alesese un drum mai scurt. Atunci când Siama ieșea în balcon și-l chemă pe Ariel, băiatul apărea în balconul lui și de acolo își lua zborul spre ea.

Siama nu găsea de cuviință că trebuie să ascundă aceste întâlniri. Ea socotea că „*soția Cezarului*” este mai presus de orice bănuială.

Aceste vizite aeriene au fost curând observate de Mohita, în a cărei sarcină cădea și spionajul în tot palatul.

În mintea lui Mohita încolți un plan. Demnitarul o ura în taină pe soția rajahului, iar ea, la rândul ei, nutrea aceleași sentimente față de el. De altfel, fiecare dintre ei avea motive foarte puternice. Mohita o ura pe Siama pentru marea-i influență exercitată asupra rajahului, pe care demnitarul voia să-l aibă cu totul în mâinile sale și de aceea căuta să ațâțe instinctele și gusturile cele mai josnice ale despotului. Siama îl ura pe Mohita văzând în el un om rău, meschin, venal.

Între Siama și Mohita se dădea de multă vreme o luptă ascunsă, care uneori degenera în conflicte pe față.

Și iată că pentru Mohita se ivi în sfârșit prilejul când putea să prindă doi iepuri dintr-o dată: să se descotorosească de noul favorit al rajahului și totodată de Siama. Atunci influența lui Mohita asupra rajahului ar fi crescut foarte mult. Planul părea cu atât mai posibil de realizat, cu cât rajahul, ambițios

și nestăpînit cum era, aflându-se odată la Paris, fusese gata-gata să dezlănțuie un mare scandal din pricina geloziei, iar în India, din aceeași cauză, un sahib de vază a plătit cu capul și rajahul s-a văzut nevoit să piardă multe „pietricele” mari ca să mușamalizeze afacerea.

Trebuia să ațâțe gelozia rajahului, să folosească această metodă veche și încercată.

...Mohita însă era viclean și prudent. Gelozia, ea singură, s-ar fi putut dovedi insuficientă, deoarece rajahul ținea prea mult la Ariel. Și de îndată ce rajahul va porni să facă cercetări și va chibzui mai adânc, se va duce de râpă totul. Sîama cea șireată va ști să se justifice. Și cine este Ariel, la urma urmei? Nu-i nici principe de coroană, nici sahib, ca prințul să poată fi gelos pe el.

Trebuia să acționeze cu dibăcie și în primul rând trebuia să-l compromită pe Ariel în ochii rajahului, să trezească nemulțumirea și suspiciunea acestuia datorită unui alt motiv. Dacă va izbuti să-l înverșuneze pe stăpîn împotriva noului favorit, atunci va putea să-l învinovățească pe băiat pentru orice fleac. Și Mohita nu numai că-l urmărea pe Ariel pas cu pas, dar porunci și ajutoarelor sale să facă același lucru. De altfel, urmărirea era organizată în chip desăvârșit.

Curînd, demnitarul adună dovezi îndeajuns de satisfăcătoare. El singur băgase de seamă, iar slujitorii săi îi aduseseră la cunoștință același lucru: în clipele libere. Ariel vizitează deseori slugile paria, oamenii aceștia care îi aminteau de Nizmat, Lolita și Sărad. Între servitorii rajahului și Ariel se stabileau legături tot mai prietenești. Tănărul iubea copiii și se ducea mereu să-i vadă, fără a-i ocoli nici pe cei din castelele cele mai de jos: măturătorii, jupuitorii de piele, îngrijitorii țarcurilor de elefanți. Îi distra pe copii zburînd în fața lor, le aducea fructe și dulciuri de la masa rajahului.

Un copil, care semăna cu Sărad, bolnav și firav, nepotul unui bătrîn grădinar, se bucura îndeosebi de dragostea lui Ariel.

Băiatul își rupsese piciorul și nu putea să umble, îl lua deseori în brațe, se ridică cu el deasupra răzoarelor de flori și-i spunea povești, legănându-l ca într-un scrînciob.

Copilul era nespus de fericit. Îmbrățișându-l pe Ariel cu mînuțele-i plătînde, râdea plin de bucurie.

Slugile rajahului, care urmăreau această scenă, zâmbeau și-și ștergeau lacrimile. Dragostea lor, respectul față de Ariel crescuseră și mai mult cînd bătrînul grădinar le arătă un smarald, spunîndu-le:

— Mi l-a dat Ariel ca să-l vînd și cu banii care o să-i iau pe el să chem un doctor bun de la oraș. Vraciul nostru n-a făcut altă decît să-l chinuiască pe băiat și nu l-a tămăduit cătuși de puțin.

— Da de unde are Ariel smaraldul? se minunară slugile.

— L-a primit în dar de la rajah – răspunse grădinarul.

Smaraldul trecu din mîna în mînă, sclipînd în palmele lor negricioase.

— Cu pietricica asta poți să faci și-o nuntă, nu numai să chemi un doctor

– zise unul dintre ei.

— O fi zeu, o fi om, nu știm, știm doar că nici zeii nu se milostivesc de noi ca Ariel.

Și-atunci când făptura aceea ciudată ieșea în zbor pe fereastra camerei sale și cobora printre ei, slugile, cu nevinovăția unor copii, începeau să-i povestească lui Ariel despre nevoile și necazurile lor. Darurile rajahului treceau întotdeauna din mâinile lui Ariel în mâinile slugilor.

„Strașnic! se gândea Mohita. Ariel zvârle în dreapta și în stânga darurile rajahului, și încă cui! Unor câini de paria! Asta nu poate să-i fie pe plac stăpânului... Va trebui să-i spun că mi s-a furat un inel... Așa, doar ca să-i atrag atenția... Și să-i mai spun că Ariel poate zbura la orice etaj, în oricare încăpere și să iasă de acolo fără a fi văzut. Slugile i se jeluiesc lui, văd în el un apărător. Iar el îi consolează, îi compătimește și prin asta îi atâta la răscoală... Atâta ar mai lipsi ca molima asta a nemulțumirii care bânuie prin orașe să pătrundă și la noi... Azi slugile se plâng, mâine vor începe să ceară... Rajahul nu va tolera una ca asta!”

Deocamdată Mohita nu suflă o vorbă stăpânului său: se mulțumea să adune dovezi.

Curând se petrecu următoarea întâmplare:

Rajahul avea ca oaspete un oarecare turist străin, persoană de vază, care se interesa îndeaproape de toate problemele „exotismului”.

Rajahul îi arată oaspetelui lupta gladiatorilor. Din pricina acestor lupte, prințul se certa deseori cu Siama, căreia nu-i plăceau de loc astfel de distracții sângeroase, luându-l la rost, și pe el, și pe Mohita, de aceea spectacolul avea loc numai când Siama era plecată.

Și de data asta rajahul îl invită pe străin să vadă luptele gladiatorilor în timp ce Siama ieșise să se plimbe cu automobilul.

Lângă rajah stătea Ariel, care acum era însoțitorul permanent al prințului. Dar „numărul” tânărului, rajahul voia să-l servească străinului „ca deșert”.

Lupta era în toi. Sângele curgea șiroaie. Rajahul, cu nările umflate și cu ochii aprinși, îi atâta pe luptători.

Unul din ei își lovi zdravăn tovarășul, care se prăvăli la pământ. Apoi ridică unealta de fier ca să-i mai dea o lovitură celui căzut. Dar în aceeași clipă, Ariel, sub ochii uimiți ai oaspetelui, zbură peste capul lui în arenă și-l înșfacă pe luptător de braț. Rănitul, folosindu-se de acest răgaz, părăsi în patru labe câmpul de bătaie.

Fața rajahului se întunecă de mânie. Ariel se amestecase cu de la sine putere și întrerupsese lupta în punctul cel mai culminant. Totodată, îi ratase și „numărul”. Într-un cuvânt, îi stricase tot chef!

Rajahul smulse sulița din mâna unui străjer și tocmai se pregătea s-o arunce în Ariel. Văzând gestul, tânărul se ridică în zbor deasupra arenei.

— *Brute! Bețe sauvage!*²⁷ Ființă grosolană! se auzi deodată glasul Siamei.

Toți își îndreptară privirile într-acolo. În învălmășeala care se iscase, nimeni nu băgase de seamă că de arenă se apropiase un automobil în care se afla Siama. Mohita se înțelesese din vreme cu șoferul.

Rajahul își mușca buzele. Când, oare, va înceta femeia aceasta să se mai amestece în treburile lui? Și cum își permite ea, în prezența unui străin, și încă în limba franceză, adică în limba pe care oaspetele lui european o înțelegea prea bine, să-l certe cu cuvinte atât de grele?

— Nu te băga în chestiuni care nu te privesc! strigă rajahul și, plin de furie, zvârli sulita spre automobil.

Arma sparse cu zgomot parbrizul, împroșcându-l pe șofer, care se lăsase în jos, cu o ploaie de cioburi.

Ștergându-și fața de nădușeală cu o batistă parfumată, oaspetele străin își ascunse un zâmbet: în sfârșit, avusese fericita ocazie să fie martorul unui aspect interesant al obiceiurilor exotice!

În spatele rajahului, Mohita își freca mâinile de bucurie. Prima ceartă a rajahului cu Ariel, și nu ultima între rajah și soția lui. Dar, cine știe? Poate că lucrurile vor lua o asemenea întorsătură, că asta va fi ultima lor ceartă. Și mai înainte Mohita picurase cu grijă otrava urii în sufletul rajahului, aducând vorba pe departe că el se află la cheremul soției sale, că este sub papucul ei, că oamenii râd de lucrul acesta și că rajahul ar face foarte bine dacă va lua de nevastă pe fiica rajahului vecin, o fată de cincisprezece ani, frumoasă ca o lună plină și blândă ca o porumbiță.

După această întâmplare, Mohita nu-și mai dădu cărțile pe față, așteptând ca Ariel să săvârșească o nouă greșeală.

Și, în sfârșit, veni și ceasul acela...

Chiar din primele zile ale șederii sale la rajah, lui Ariel începu să-i fie dor de Sărad, de Lolita și de Nizmat. Nici bucuriile pe care i le dădea zborul nu-i molcomeau sufletul. Noaptea, când rajahul dormea, Ariel se apropia de fereastră.

Scăldat în lumina lunii, parcul dormita. Frunzele palmierilor, potirele crinului și ale lotușilor de pe lac stăteau neclintite. Miresmele nopții îl amețeau. Poate că în clipa asta Lolita visează la el sub razele lunii și privirile li se întâlnesc în albastrul cerului, pe discul argintiu.

Ariel se ridică încetișor, aidoma fulgului la cea mai ușoară adiere, se înalță spre tavan și iese în zbor pe fereastră. Bucuria negrăită a zborului îi năpădește sufletul. La început urcase lin, apoi din ce în ce mai iute, de-a lungul zidurilor palatului. Iată și acoperișul... Iată și cuiburile cunoscute ale rândunelelor... Mai sus, tot mai sus... Și în fața ochilor lui se deschid zărilor țării minunate, ca de vis. Tânărlul întinde brațele când spre lună, când spre bolta spuzită de stele, când spre pământul înflorit... Jos se vede albind zidul care

27 - Brută! Fiară sălbatică! (în limba franceză în text), (n.r.)

înconjoară ținutul rajahului. Din înaltul cerului, castelele nu mai păreau așa de mărețe, ci, dimpotrivă, arătau ca niște ciudate îngrămădiri cu nenumărate acoperișuri de diferite forme. Mai departe începeau pădurile, cu cărările lor șerpuitoare. Undeva, în desigurile acestea, se afla cuibărită coliba sărăcăcioasă a Lolitei. Dacă s-ar ridica mai sus, ar zări iazul. Un cimp nu prea întins îl desparte de colibă.

— Lolita! strigase o dată Ariel cât îl ținuse gura. Era însă atât de sus, că de pe pământ n-ar fi fost cu putință să-l audă cineva.

Și deodată, uitând de toate, și cuvântul dat rajahului, și faptul că s-ar putea să fie urmărit, Ariel se năpusti în jos, în pădure, acolo unde își lăsase inima.

Găsi îndată coliba, care însă era cufundată în întuneric. Lolita și Nizmat dormeau înăuntru, iar Sărad afară, pe terasă. Cât de mult ar fi vrut să se apropie de băiatul acela pe care-l salvase, să-l trezească din somn... Dar nu, nu era timpul... În palatul rajahului s-ar isca zarvă mare și el ar fi din nou urmărit de Pearce. Ariel oftă din adâncul inimii, sărută cu duioșie capul copilului adormit, apoi privi în jur. Se apropie în zbor de un mango, rupse câteva fructe și le puse lingă Sărad.

Apoi își luă în gând rămas bun de la cei dragi lui și porni înapoi spre castel.

„Uite-l că s-a întors! Ce păcat!” bombăni Mohita, care stătea pe acoperișul drept al micului castel, unde locuia împreună cu toată familia. Oricum ar fi, Ariel își calcă însă cuvântul dat și în fiecare noapte zboară undeva. Ei, se pare că acum dovezile sunt suficiente!

XXIV. FURTUNA S-A DEZLĂNȚUIT

Folosindu-se de un moment când Ariel se afla la Siama, iar rajahul era tare mânios dintr-o pricină oarecare, Mohita, strâmbându-se în toate chipurile și oftând cu fățarnicie, începu să-și țeară intriga.

El, Mohita, nu învinuiește pe nimeni și nu are nici posibilitatea de a demonstra tot ce spune, însă datoria-i de slugă credincioasă îl îndeamnă să deschidă ochii stăpânului său asupra unor lucruri care lui nu-i sunt de loc pe plac. Bineînțeles că în toate acestea nu este nimic rău, totuși faptele nu trebuie ocolite.

Și, cu aceleași insinuări, Mohita începu să enumere faptele.

La început îi povesti despre Ariel, despre darurile pe care le face slugilor, despre discuțiile suspecte cu ei, despre zborurile lui în timpul nopții. Apoi aduse vorba și despre purtarea Siamei.

Văzându-l pe Ariel, Siama l-a găsit foarte frumos. Oare n-a spus ea însăși acest lucru? Și nu l-a întrebat ea atunci – câtă grijă! – Dacă nu este flămând? Când Ariel zbura prin palat și arunca de sus flori, cei mai frumoși trandafiri

cădeau pe genunchii Siamei. Oare în semn de respect? Numai în semn de respect? Cu câtă însuflețire prindea Siama aceste flori și le ducea la obraji! Nu cumva le săruta? Cu câtă admirație și ardoare îl privea ea pe tânărul zburător! Rajahul nu vede toate acestea pentru că e orbit de Ariel, dar ochii lui Mohita văd totul... Oare nu i-a oferit ea lui Ariel o floare, atunci când tânărul acesta frumos a zburat pe cupola castelului? Și Ariel a păstrat mereu floarea Siamei.

Și-apoi, prea des se duce Ariel în mijlocul slugilor; poate complotează și *răni* îngăduie acest lucru, cine știe? Nu cumva participă ea însăși la complotul care poate amenința viața stăpânului?

În ultimul timp, Siama și Ariel se întâlnesc mereu, și încă pe față, parcă înadins ca toată lumea să vadă cât de puțin o preocupă pe ea onoarea ei și bunul renume al ilustrului ei soț. Ariel zboară în zenana, loc care este interzis, după cum scrie legea, oricărui străin.

Sângele năvăli în obraji rajahului și fața lui negricioasă căpătă o nuanță liliachie.

— E o minciună! strigă el, cu glas răgușit. Mohita, bagă de seamă, îți riști capul!

Mohita se prosternă la pământ și exclamă:

— Pentru cinstea celui care este stăpân al sufletului meu, nu-mi voi precupeți nici capul. Du-te la soția ta și convinge-te singur. Du-te și privește cum gânguresc ca niște porumbei îndrăgostiți sau complotează împotriva ta.

Rajahul se ridică, clătinându-se din pricina mâniei care pusese stăpânire pe dânsul. Fața i se schimonosea într-una. Era înfricoșător: părea că două fulgere îi luminează ochii cu o lumină albăstrie. Plin de furie și dor de răzbunare, se îndreptă spre aripa castelului unde locuia soția lui. Mohita îl urmă.

Rajahul ridică perdeaua.

În fața unei ferestre ce dădea spre balcon, pe un maldăr de perne, ședeau Siama și Ariel. Dinaintea lor, pe o măsuță lăcuită, se afla o tavă de aur plină cu fructe. Ariel povestea ceva, iar Siama îl privea ascultându-l cu luare-aminte.

Un glas gutural sfâșie aerul. Speriați, Ariel și Siama întoarseră capul spre perdea și-l văzură pe rajah.

Acesta se năpusti ca un tigru asupra lui Ariel, îl azvârli pe perne și-l înșfăcă de gât. Siama se aruncă spre rajah. În timpul acesta, Mohita scoase un șuierat încetitor – pregătise totul din vreme – și slugile intrară înăuntru.

— Legați-l pe șarpele ăsta și pe târătura asta! porunci rajahul slugilor. Pe Ariel duceți-l în turn, iar pe ticăloasă în beci!

Rajahul voise să spună invers: „*Ariel în pivniță și Siama în turnul cel rotund*”, dar din pricina mâniei greșise. Mohita își dădu imediat seama de greșeala lui și încercă s-o îndrepte:

— Oare te-am înțeles bine, stăpâne?

Însă rajahul, crezând că Mohita vrea să-i ia apărarea Siamei, strigă:

— Nici un cuvânt!

Mohita se trase de-a-ndăratelea spre ușă și își mușcă limba.

Siama își îndreptă spatele; era palidă și ochii îi scânteiau ca două fulgere.

— Om de nimic! exclamă ea, privindu-și cu dispreț bărbatul. Și, apropiindu-se de Mohita, îl lovi peste obraz: Ticălosule!

Servitorii stăteau nehotărâți, temându-se să se atingă de Siama. La un semn al lui Mohita, câțiva dintre ei se îndreptară spre Ariel.

— Ce-i cu voi? Am să vă jupoi de vii! strigă ca turbat rajahul.

Slugile, îmboldindu-se una pe cealaltă, dădură să se apropie de Siama. Siama smulse de sub halat un pumnal, a cărui lamă îi străluci în mina.

— Voi muri înainte ca cineva să îndrăznească să pună mâna pe mine! strigă ea, amenințător, și-și îndreptă lama pumnalului spre piept.

Slugile încremeniră.

Ce s-a întâmplat mai departe, Ariel n-a văzut, deoarece fu înconjurat de slujitori, legat și dus pe sus.

Tânărul nu încercase nici cea mai slabă împotrivire: prea fusese uimit de acea forță lăuntrică de care dăduse dovadă Siama și rămăsese încremenit.

Fu aruncat în turnul rotund și ușa fu zăvorâta.

O bucată de vreme, Ariel zăcu pe podea, chiar lângă fereastră, uluit de toate câte se întâmplaseră. Îl durea gâtul și capul i se învârtea.

Când gândurile i se mai limpeziră, începu să chibzuiască la cele petrecute. Pesemne că Mohita îl urmărise și-i adusese la cunoștința rajahului zborurile pe care le făcea dincolo de ținutul acestuia. Dar ce vină are Siama? De ce o suspectează? Iată cum s-a sfârșit viața sa la rajah! Și cum a fost pedepsit pentru nehotărârea lui! De mult ar fi trebuit să-și ia zborul din această colivie!

Sărmana și bună Siama! Oare a căzut și ea victimă unor denunțuri și bănuieli josnice? Nu i s-a îngăduit oare să se apere?... Cum să-și ia zborul? Ușa de fier e zăvorâta, iar la fereastră sunt gratii groase.

Ariel vedea o parte din parc, zidul de piatră, iar dincolo de zid, aproape de tot, drumul.

O fată stătea în drum, chiar lângă zid, și privea cu atenție palatul.

Ariel tresări: o recunosc pe Lolita.

Vestea că Ariel se află la rajah ajunsese până la ea și fata se strecurase spre castel.

Izbutise să-l vadă pe tânăr zburând deasupra cupolei palatului. O zărise și pe femeia aceea frumoasă, care-i întinsese o floare atunci când el zburase în dreptul ferestrei sale, și inima fetei se strânsese de durere. Poate oare pulberea din drum să viseze la soare? De bună seamă că Ariel aflase la palat o fericire demnă de el.

Dar fructele pe care Sărad le găsisese la căpătâiul său, lăsate nu se știe de

cine, nu puteau fi aduse decât de Ariel. Deci el venise până acolo! Așadar, nu-i uitase!

Și Lolita încercă să-l vadă pe tânăr, fie chiar de departe.

Astăzi însă în castel se petreceau lucruri ciudate. Se auzeau strigăte, oamenii alergau de colo-colo prin încăperile palatului și prin parc. Pe Ariel nu-l văzu. Și Lolita tocmai se pregătea să plece, când, deodată, ajunse până la ea glasul lui Ariel.

— Lolita! Eu sunt, Ariel! Dac-am să pot scăpa de aici, am să vin la tine! Așteaptă-mă!

Tânărul auzi cum în spatele lui, cineva trăgea de zăvor și atunci se lăsă iute jos..

Dar Lolita prinsese din zbor cuvintele lui Ariel. Fata fu cuprinsă de un tremur.

Era ținut după gratii! Oare de ce?

XXV. STĂPÂNUL ARE O FIRE NESTATORNICĂ

Slugile îl băgară pe Ariel într-un sac, legară sacul la gură și-l săltară în spate. Ajutorul lui Mohita dădea porunci cu glas răgușit.

Sacul era vechi și nu prea trainic. Băiatul vedea prin răritura pânzei lumina zilei de afară și simțea aerul proaspăt, astfel că, în timp ce-l duceau, el își dădu seama că traversează curtea. Apoi lumina se stinse, iar aerul deveni apăsător și mai rece... Era purtat printr-un coridor lung, apoi slugile începură să coboare o scară dreaptă. Pe urmă traversară din nou niște coridoare și coborâră alte trepte... În sfârșit fu lăsat jos, pe lespezile reci. Zări răsfrângerea gălbuie a unei torțe. Sacul fu dezlegat și într-o tăcere desăvârșită simți cum fură introduși înăuntru doi bolovani grei. În ochii unuia dintre servitori, Ariel văzu lacrimi, iar pe fața altora citi o înțelegere plină de durere. Dar ajutorul lui Mohita urmărea pas cu pas fiecare mișcare a slugilor. Ariel zări deodată pereții unei fântâni.

„Iată, așadar, unde trebuie să-și sfârșească zilele omul zburător!” se gândi el, cu amărăciune.

Două slugi legară sacul la gură, îl ridicară în sus pe Ariel și, icnind, îl zvârliră în puțul adânc.

Între timp la palat, în camera Siamei, Mohita se târa în patru labe dinaintea stăpânului său, lovindu-se cu pumnii în cap și urlând:

— Îndură-te, stăpâne!

Rajahul umbla că turbat prin încăpere, îl lovea cu piciorul zvârlindu-l cât colo și striga la el:

— Tu, tu, numai tu singur ești vinovat de toate! O, șarpe ticălos și blestemat! Tu m-ai lipsit de cea mai aleasă podoabă a palatului meu și de desfătarea mea cea mai plăcută, omul zburător! Tu ai clevetit împotriva lui și a acestei femei cinstite! Dacă Siama va muri... o! și de bună seamă că va muri...

— Zeii o vor salva, stăpâne! Doctorul a spus...

— O, sclav viclean! Cum de-ai cutezat să deschizi gura pentru a cleveti împotriva celei mai bune femei din lume? De ce limbă ta de șarpe n-a fost mâncată de lepră? Tu m-ai îndemnat, câine mincinos, să săvârșesc o crimă... În fața morții, oamenii nu mint și ea mi-a strigat...

— Nu va muri, stăpâne!

— Mi-a strigat că e absolut nevinovată și că tu, ticălosule josnic, ai ponegriț-o! Acum mi s-au deschis ochii!

Și rajahul bătu din palme.

— Iertare, stăpâne! Pleacă-ți urechea!

— Așteaptă, șarpe! Luați lepădătura asta mârșava – se adresează prințul slugilor venite în goană – și aruncați-o în cușca tigrilor! Ah, cum o să mă mai distreze priveliștea asta!

Servitorii îl înșfăcă pe Mohita. Demnitarul începu să urle atât de tare, de parcă chiar atunci l-ar fi azvârlit în cușca tigrilor.

Dar când ajunse în încăperea vecină, el încetă ca prin farmec să mai strige și începu să vorbească pe șoptite, adresându-se slugilor:

— Să nu m-aruncați azi la tigrii! Așteptați până mâine! Fiecare dintre voi va primi o mie de rupii. Mâine, rajahului îi va trece mânia și el însuși vă va ucide dacă voi vă veți grăbi să mă azvârliți acum la tigrii. Rajahul o să mai aibă nevoie de mine. De altfel, și voi!... Auzi, Bankim, auzi, Ganedra?... Câte o mie de rupii!... Chiar mâine rajahul o să vă-ntrebe: *„Unde-i dragul meu Mohita?”* Mohita nu se mai află printre cei vii! *„Cine a îndrăznit să-l arunce? Să i se taie capul!”* Iar dacă n-o să îndepliniți porunca, o să vă spună: *„Ce bine că l-ați cruțat pe bunul meu Mohita!”* Și o să vă răsplătească cu dărnicie... Pentru orice eventualitate, însă, hrăniți bine tigrii, hrăniți-i până ce-o să le stea carnea în gât. În așa fel, ca fiarele nici să nu se uite la mine.

...Toate acestea se petrecură în ajunul acelei zile când Boden, Pearce, Dottaler și Jane veniră la rajah.

XXVI. LUPTA PENTRU VIAȚĂ

Fântâna era adâncă. După câteva secunde de prăbușire în gol, Ariel încercă să încetinească căderea. Izbuti, deși cu mare greutate. Dar reuși-vă oare să se ridice? Pietrele îl trăgeau în jos.

Cu un plescăit zgomotos, sacul se lovi de suprafața apei. Ariel își simți trupul străbătut de fiori, căci apa era rece. Ca să nu-și irosească forțele în zadar, se străduia să-și țină la suprafață măcar capul. Pânza sacului, după ce se udase, nu mai lăsa să treacă aerul, care și așa era greu respirabil, aproape complet lipsit de oxigen. Ariel risca nu numai să se înece, dar să se și înăbușe.

Când zgomotul căderii se stinse, în liniștea ce se lăsase răzbătură niște glasuri:

— S-a sfârșit! Ce păcat!

— Și tu, Akşai, ziceai că dacă nu-i zeu, este înrudit cu zeii. De-ar fi zeu, nu s-ar lăsa înecat ca un cățel.

— Astăzi el, mâine unul dintre noi...

Cu acestea luă sfârșit discuția funerară. Curând se auziră pași ce se îndepărtau și zgomotul unei uși trântite.

Cu gura larg deschisă, Ariel se strădui să se ridice. I se părea că trupul îi este sfâșiat. Pentru o clipă, își pierdu chiar cunoștința: pietrele îl trăgeau în jos. Scufundându-se în apa rece, își veni în fire.

„Dacă nu voi izbuti să mă înalț dintr-o dată, voi pieri” – îi fulgeră prin minte. Trăgând cu nesaț aer în piept, strânse din dinți, își încleștă degetele și începu din nou să se ridice, de data asta mult mai încet. Se războiau între ele două forțe: una îl trăgea în sus, cealaltă în jos.

Principalul era să nu-și piardă cunoștința, să nu cedeze forței care-l trăgea în jos, acolo unde-l aștepta moartea...

Sus, jos, din nou sus, puțin câte puțin... Ariel era lac de nădușeală și-i tremura tot corpul. Simți în gură gustul sărat al sângelui. Ochii îl dureau de parcă cineva l-ar fi împuns cu un cuțit.

Mai sus, tot mai sus!

Dar puterile îl părăseau... Să nu pună capăt oare acestor chinuri îngrozitoare, datorite încordării supraomenești? Îl durea capul și urechile îi țiuiau... Poate-i plesnesc vinele... Cine e? Unde se află? Și deodată vede strălucind oțelul albastrui al pumnalului, care orbește ochiul până la durere... Să cadă, să sfârșească cu viața...

Dar poate că salvarea e aproape?

Ariel pipăie pereții fântânii, dar nu întâlnește nimic. Se ridică din ce în ce mai sus și deodată se lovește cu capul de ceva. Unde se află? Oare plecând, slugile au acoperit fântână cu o lespede de piatră? Atunci totul s-a sfârșit!

Cu o ultimă străfulgerare a conștiinței, Ariel își dă seama că s-a lovit de bolta de deasupra puțului. Numai de nu s-ar prăvăli înapoi! Își pierde cunoștința.

Pesemne c-a stat așa leșinat o bucată de vreme, deoarece, venindu-și în fire, constată cu negrăită bucurie că se află pe un loc tare și uscat.

Numai omul zburător a putut să iasă viu și nevătămat din această fântână.

Totuși mai era încă legat în sacul cu bolovani.

Încercând să-și libereze mâinile, își dădu seama că nodurile erau prea strânse. Nu izbuti decât să rupă cu dinții o bucățică din țesătura sacului. Acum putea să respire mai în voie. Ce-i rămânea de făcut?

Începu să se târască de-a lungul unui perete, coti după colț, ajunse la o ușă pe care o pipăi prin sac, încercă s-o deschidă, dar ușa refuză să-i dea ascultare. Porni mai departe și coti iarăși după un alt colț. Peretele se întindea

la nesfârșit. În cele din urmă ajunsese într-un coridor. Poate că acest culoar îi va purta pașii spre libertate... Uneori, când se oprea ca să se odihnească, aproape că-și pierdea cunoștința, dar Ariel înainta mereu, mereu. Sacul începuse să se rupă, iar frânghiile mai plesniră din pricina mișcărilor pe care le făcea.

Iată că simți, în sfârșit, o undă de aer proaspăt, ce venea de undeva, pătrunzând în acest subsol înăbușitor și cald. Într-adevăr, curând dădu peste o deschizătură. Încercă să treacă prin ea, dar era atât de îngustă, că nu reuși să-și vâre decât capul.

Se târî mai departe. Trecu pe lângă câteva deschizături la fel de înguste, care serveau probabil la aerisire. În sfârșit găsi una mai largă și se strecură prin ea. Țesătura veche a sacului se rupse și bolovanii se rostogoliră afară. Ariel se ridică ușor în sus, ajunsese în zbor până la o nouă cotitură și dintr-o dată îl lovi o undă de aer proaspăt.

Plin de bucurie, trase în piept cu nesaț aerul acesta.

Acum trebuia să-și aleagă direcția... Ariel se îndreptă spre lumina pe care o zări. În față era răsăritul... În spate – apusul, în dreapta – miazăzi, în stânga – miazănoapte. Încotro să zboare? Către Lolita, Nizmat și Sărad! Coti spre drum.

Zbură deasupra parcului și a fântânii din care îl scosese odinioară pe băiețelul acela. Ariel auzi cum cineva exclamă, plin de uimire:

— Și totuși se înrudește cu zeii! strigă un servitor, clătinând din cap. Era Akșai. Zboară, zboară, porumbelule! îl salută el pe tânăr. N-am să spun nimănui că te-am văzut. Dar bagă de seamă, altă dată să nu te mai lași prins în capcană! Se vede treaba că neamurile tale din cer nu prea te ajută în clipe de grea cumpănă!

Ariel nu numai că nu auzi aceste cuvinte, dar nici nu-l zări pe omul aflat lângă fântână; n-avea timp de așa ceva. Deși acum zbura fără nici o povară, simțea că puterile îl părăsesc. Încercările prin care trecuse în ajun, noaptea aceea îngrozitoare, oboseala supraomenească... Nu, nu va putea ajunge până la coliba bunului Nizmat...

Ariel coborî lângă un tufiș din marginea drumului și acolo fu cuprins de un somn adânc.

XXVII. DESCOPERIREA

O dată cu răsăritul soarelui, pe drum se iviră țărani, călugări pelerini, măgari încărcăți cu coșuri.

Era aproape de amiază când apăru un automobil prăfuit, în care se aflau trei bărbați și o tânără. Văzând automobilul, speriați, țăranii se dădeau la o parte și se ploconeau până la pământ.

— Oprește, James! spuse unul dintre sahibi, adresându-se șoferului, când mașina trecu prin dreptul unui om căzut în șanțul drumului. Se pare că aici s-a săvârșit o crimă. Ia te uită, omul ăsta e plin de sânge!

Fata din automobil păli.

— Ce ne privește pe noi, mister Dottaler? replică sahibul cel bătrân, care semăna la chip cu o bufniță. Crezi că-s puțini oamenii omorâți pe drumurile Indiei? Ăștia sunt niște sălbatici! James, dă-i drumul!

Mașina porni înainte.

— Oprește, James! strigă aspru Dottaler. Dă puțin înapoi! Nu putem trece nepăsători, mister Boden! Și mai ales priviți cu atenție: este un alb! Poate că-i englez și poate mai trăiește. Faceți cum vreți, dar eu mă dau jos să cercetez.

Mașina se opri.

— Mai geme încă! Trăiește! exclamă Dottaler. Ia uitați-vă aici, niște frânghii, trebuie să-l dezlegăm – propuse el și, plin de dezgust, tăie capetele de frânghie care mai încătușau încă mâinile și picioarele omului. Ei, voi! Careva de-acolo! Ia veniți încoa! strigă el, adresându-se unor țărani care se opriră ceva mai departe.

Gestul acesta putea fi lesne înțeles și de cei ce nu știau limba engleză, dar nici unul dintre țărani nu se clinti măcar.

— Catârilor! Tâmpiți fricoși! se porni să-i ocărăscă Dottaler. James, fii atât de amabil și ajută-mă!

În aceeași clipă, Pearce exclamă plin de groază:

— E el!

— Care el? Întrebă repede fata, pălind și mai mult.

— El... Nefericitul dumitale frate, Ariel... Aureliu Galton...

Jane scoase un țipăt scurt și se lăsă pe speteaza canapelei. Boden și Pearce se grăbiră spre Ariel. Amândoi bărbații îl transportară pe băiat în mașină. Jane își frângea mâinile în tăcere, privindu-și fratele.

Ariel era leșinat.

— Plecăm, James! porunci Dottaler.

Mașina claxonă puternic și lumea se dădu la o parte. Porniră.

Când mulțimea de țărani rămase în urmă și automobilul începu să-și mărească viteza, o fată care trecea pe acolo, purtând un sari sărăcăcios, întinse brațele, strigând:

— Ariel!

La acest strigăt plin de bucurie, pe fața băiatului trecu un zâmbet, dar pleoapele lui nu se ridicară.

„Asta mai lipsea! O micuță cerșetoare de pe stradă, care știe cum îl cheamă!” se gândi Jane.

„Lucrul acesta trebuie neapărat lămurit” – gândi Pearce în sinea lui, privind uimit la cerșetoare.

XXVIII. ARIEL ÎȘI IA ZBORUL

Ariel fu dus în hotelul orașelului care se găsea la câteva mile de reședința

rajahului, și culcat în pat. Apoi trimiseră după doctor.

Băiatul delira. Jane veghea la căpătâiul fratelui său. Îi dădea să bea, îi răcorea tâmpilele cu oțet aromatic și, privindu-i fața chinuită, se gândea mereu: „*Numai să nu moară!*”

Dottaler se gândea: „*Numai să nu scape!*”

Pearce se gândea: „*Acum n-o să-l mai scap din mâini!*”

Dar Boden?... Boden, fără ochii de bufniță ai asociatului său, se dezobișnuise cu totul să mai raționeze: „*Numai de aș trage cât mai multe foloase din chestiunea asta... Dar cum?*”

După ce-l examinează pe Ariel, doctorul spuse în englezește:

— Are friguri... Și e posibil că accesul să fi survenit în urma unei zguduiri nervoase. A trecut, probabil, prin încercări foarte grele...

— Care sunt foarte întemeiate – răspunse din colțul său Pearce.

— E grav? Întrebă Jane.

— Nu, miss. Dacă e pe bază nervoasă, nu-i grav, însă...

Medicul nu știa cărui fapt se datorează pierderea de sânge suferită, pe nas, pe urechi și pe gură, și se vedea că sângele îl podidise de curând. Nu putea să dea nici o explicație acestui fapt, dar nu-și mărturisi nesiguranța.

După ce prescrise niște doctorii, se grăbi să plece.

Pearce nu se îndepărta de patul lui Aureliu. Stă cu urechea ațintită și asculta delirul tânărului.

— Pumnalul... Siamă... Ea s-a omorât... Ce mârșăvie!... Lolita... Dar mai pot zbura... O să zburăm împreună...

„*Nu cumva vorbește despre fata pe care am întâlnit-o pe drum?*” se gândea Jane.

Pearce i se adresă:

— Poftim, miss, acum vă puteți convinge singură că fratele dumneavoastră este alienat mintal. Îl obsedează gândul că poate zbura ca o pasăre.

La auzul acestui glas, Ariel tresări, chipul i se cutremură, deschise ochii și strigă plin de groază:

— Pearce! Bharava! Sunt din nou la Dandarat? și iar îmi pierdu cunoștința.

— Ce vrea să spună? Și ce l-a tulburat atât de mult? Întrebă Jane, speriată de țipătul și înfățișarea fratelui ei. Ce-i asta Dandarat?

— Când oamenii delirează, înșiră tot felul de prostii, care le trec prin cap – răspunse Pearce, îndepărtându-se totuși de pat și așezându-se într-un loc unde Ariel nu-l mai putea vedea.

Diagnosticul doctorului era bun: Ariel n-avea decât o puternică zguduire nervoasă. Și, cum se întâmpla uneori în astfel de cazuri, cui pe cui se scoate: glasul și chipul lui Pearce, gândul că se află din nou la Dandarat trezire în Ariel instinctul de conservare și curmară brusc delirul și accesul de friguri care-l zgâlțâiau. Curând, Ariel își veni în fire. Dar el puse în aplicare ceea ce învățase

la Dandarat, și anume arta de a-și ascunde gândurile și sentimentele, hotărându-se să nu arate că este pe deplin conștient și continuând să simuleze delirul, în care timp urmărea în taină pe cei din jurul său.

Văzu o tânără drăguță: „*Infirmiera*” – se gândi el. Cercetând pe furiș camera, constată cu ușurare că nu se află la Dandarat. Așadar, mai poate fugi și scăpa din mâinile lui Pearce, care totuși izbutise să-i dea de urmă.

Din încăperea vecină răzbăteau voci iritate. Era Dottaler care se certa cu Boden din pricina lui Ariel. Pearce nu se putu stăpâni și trecu și el în camera cealaltă. Rămase numai față. O, de-ar pleca și ea! Fereastra-i deschisă. Pearce nu se îngrijise s-o închidă, socotind că Ariel este încă greu bolnav. Să-ncerce să-și ia zborul? Oare îl vor ajuta puterile? Se simte vlăguit, deși ceașca de bulion fierbinte i-a mai dat puțină vigoare. Dar de ce să nu riște? O dată ce tot se află în mâinile lui Pearce!

Ariel se ridică deodată deasupra patului, în aceeași poziție în care se afla culcat, fără să arunce cearșaful ce-l acoperea. Fata scoase un țipăt de groază. Descriind un cerc prin încăpere, Ariel își luă zborul pe fereastră.

La strigătul bieteii Jane, se năpustiră cu toții în cameră.

— A zburat! Sau m-am îmbolnăvit și eu și delirez?... Ariel s-a ridicat din pat și a zburat pe fereastră!

Pearce se repezi la geam și-l văzu pe Ariel plutind deasupra palmierilor, sub bolta albastră.

— Ticălosul ăsta iar m-a tras pe sfoară! strigă el, furios la culme.

— Așadar, e adevărat? Dumnezeu! Dar este ceva de necrezut! Aureliu zboară? Fratele meu, Aureliu Galton, e un om zburător?!

— Da, da, da, da! strigă Pearce drept în obrazul fetei. Zboară și și-a luat zborul, lua-l-ar toți dracii! Eu l-am făcut om zburător, spre nenorocirea mea și-a dumitale, dacă vrei să știi!

XXIX. ÎNCLEȘTAREA ÎN VĂZDUH

Ariel zbura cu o viteză atât de mare, încât i se tăia răsuflarea. Se învelise bine în cearșaf, pentru ca acesta să nu se umfle și să-i frâneze zborul. Numai capetele lui fluturau ca niște aripi albe și locuitorii micului orășel urmăreau cu nedumerire zborul acestei păsări nemaivăzute.

Jos se zăreau acoperișurile drepte, ulițe înguste și întortocheate, grădini, iar dincolo de oraș, dealuri acoperite de păduri, în spatele cărora se deslușea o vale mare și apoi din nou verdele întunecat al pădurilor.

Scăpând din groaznica-i captivitate, Ariel nu se mai gândea încotro zboară, nu-și alegea nici o direcție, nu dorea decât să ajungă cât mai departe... Simți, venind din stânga, un val puternic de aer fierbinte, care începu să-l târască într-o parte, împiedicându-l să zboare. Ariel văzu dintr-o dată cum, dincolo de geana zării, învăluită într-o pâclă albăstrie, se îngrămădesc nori mari

plumburii. Se apropia furtuna. Băiatul își schimbă direcția și o porni și mai repede.

După aproape o oră de zbor, simți c-a obosit. Soarele ardea necruțător. Îi era foame și sete. Trebuia să coboare și să se odihnească.

Privi în jos și-și alese un loc. Se zăreau strălucind șinele căii ferate, iar în mijlocul unor clădiri înalte din cărămidă roșie se ridicau coșuri de fabrică: jur împrejurul clădirilor se vedeau colibe sărăcăcioase ale muncitorilor. Trebuia să zboare cât mai departe de oameni.

Iată câmpiile nesfârșite, la orizontul cărora se deslușeau petele întunecate ale pădurii și panglica argintie a râului. Într-acolo trebuia să se îndrepte!

Câmpia se perinda domol pe sub el. Drept înainte începu să deosebească stufărișul de pe malul râului. Dar ce se va întâmpla oare dacă îl vor vedea oamenii? Trebuia să coboare aici, să-și aleagă un loc cât mai singuratic.

Deodată, deasupra capului băiatul auzi un zgomot și o bătaie înăbușită de aripi. Ariel văzu un vultur uriaș, care zbura deasupra lui atât de aproape, încât simțea aerul mișcându-se. Pasărea își ațintise ochii strălucitori asupra lui Ariel, căscase ciocu-i încovoiat și își desfăcuse ghearele uriașe. Băiatul se trase într-o parte, dar vulturul se luă după el.

Și în văzduh se dezlănțui o luptă pe viață și pe moarte.

Vulturul se prăvălea cu iuțeala unei pietre, iar omul, cu aceeași iuțeală fulgerătoare, căuta să scape de atacurile lui; rotindu-se în semicerc, Ariel se străduia să apuce pasărea de aripă sau de gât. Dar și vulturul se ferea la fel de agil. Deodată zburătoarea izbuti să-l zgârie pe Ariel la picior. Înfuriat, băiatul o lovi cu piciorul drept în spate, făcând-o să se rostogolească în aer.

Trebuia să învețe tactica și mișcările inamicului.

Omul se convinse repede că vulturul se prăvălește iute în jos, ținând aripile strânse, și zboară cu viteză mare în linie dreaptă, dar nu poate dezvolta viteza de zbor, când face cotituri, deoarece îl împiedică aripile-i uriașe. Cel mai mult timp îi trebuia ca să treacă la zborul vertical. E drept că toate aceste manevre nu durau decât câteva secunde, sau chiar zecimi de secunde, dar și ele puteau hotărî sfârșitul bătăliei. Reieșea că primejdia era cu mult mai mică zburând deasupra pasării. Și atunci începu lupta pentru înălțime.

Pasărea cea uriașă și omul se rostogoleau în văzduh, ridicându-se din ce în ce mai sus. Amândoi începură să obosească. Ariel, care și așa era sleit de puteri, lupta din greu. De câte ori nu trecuse alunecând chiar pe sub ghearele vulturului și de câte ori aripile puternice ale zburătoarei nu-l loviseră peste obraz! Deodată, vulturul îl izbi atât de tare cu aripă în cap, încât băiatul își pierdu pentru o clipă cunoștința, dar pe dată își veni în fire, luă înălțime și apucă pasărea de gât. Vulturul se zbătu, se înălță mai sus, se rostogoli în aer căutând să scape, dar nu izbuti.

Speriat, începu să zboare în linie dreaptă, spre munții care se vedeau

dincolo de pădure.

Ariel căuta să dirijeze zborul pasării, acoperindu-i când un ochi, când celălalt, când întorcându-i capul într-o parte. Dar vulturul, nepricepând ce i se cere, se zbătea cu furie. Atunci băiatul renunță la aceste încercări. În direcția munților se vedea un râu, unde Ariel ar fi putut să-și astâmpere setea, și asta era principalul.

Coborâra într-o poiană din pădure, în apropierea apei. Ariel țâșni deodată în sus și se ascunse în stufăriș. Vulturul, care se prăvălise cu zgomot în iarba deasă, rămase așa nemișcat o bucată de vreme, cu aripile întinse, deschizând și închizând ciocul și privind fix înainte, cu ochi plini de groază. Apoi, acest rege al văzduhului care fusese înfrânt se scutură, își strânse aripile, apoi le desfăcu din nou și își luă zborul, întovărășit de privirile lui Ariel.

XXX. STRĂIN CERULUI ȘI PĂMÂNTULUI

Când zgomotul făcut de aripile vulturului se stinse, Ariel desluși sunetele unui fluier și, privind în jos, văzu o priveliște plină de pace.

Pe malul lutos al râului păștea o turmă de bivoli. Iată unul dintre ei, un bivol mare, fumuriu, cu coarnele răsucite, se scufundase în mlaștină până la gât; alți bivoli porniră și ei după dânsul și în curând, din noroi nu se vedeau decât boturile lor turtite.

Pe un dâmb, ciobănașii pe jumătate goi se jucau. Făceau căsuțe din lut, ziduri, palate, bivoli, puneau în mâinile omuleților de lut bețișoare de trestie; unii împleteau din iarbă coșulețe și puneau înăuntru greieri; alții înșirau mărgelile din nuci roșii și negre, prindeau broaște, cântau din fluier pe care și le meșteriseră singuri, îngânând cântece triste și triluri ciudate.

Uitând de foame și de sete, Ariel privea cu interes și totodată cu invidie la acești ciobănași. Erau fericiți în felul lor. Își petreceau copilăria în mijlocul naturii, nimeni nu-i urmărea, n-avea cine să-i chinuiască și să-i sperie, ca pe copiii din Dandarat... Ariel nu păstrase amintiri din copilărie. Doar câteva, foarte îndepărtate, aproape șterse... casa din orașul învăluit în ceață, camera, covorul, jucăriile și fetița aceea mică, cu părul auriu... Dar toate aceste amintiri erau umbrite de chipul răutăcios al omului îmbrăcat în negru, care – în vis sau în realitate – călcase în picioare jucăriile lui, călcase în picioare, cu brutalitate, anii copilăriei lui.

Și deodată Ariel își aduse aminte de boala să, de delirul ce pusese stăpânire pe el... Toate acestea se întâmplaseră ieri, sau poate chiar azi! Printre cei aflați în jurul patului său deslușea silueta unui om sever, al cărui chip îi amintea de chipul omului în negru, deși bătrânul acesta purta haine albe, așa cum obișnuiesc europenii care locuiesc în India. Oare totul nu fusese decât un delir? Ce căuta în cameră bătrânul acela sinistru, cu nasul ascuțit ca un cioc de pasăre răpitoare și cu ochi de bufniță, care stătea alături de Pearce? Și mai era

încă unul înalt, ras, care tot timpul privea cu răutate la Ariel. Ce urmăreau acești oameni și ce îi unea? Numai față îl privea compătimitor. Pesemne că e bună ca Lolita, Nizmat și Siama. Cât de puțini oameni buni sunt pe lumea asta!

Bubuiturile îndepărtate ale tunetului îl aduseră pe Ariel la realitate.

Aerul era încins și neobișnuit de înăbușitor. Foamea și setea începură să-l chinuiască din nou.

Iar ciobănașii, parcă înadins, lăsând joaca, se așezară în cerc și începură să prânzească, scoțând din coșulețe și traiste turtițe de orez, nuci de cocos și struguri.

Să le ceară? Dar dacă ei l-au văzut coborând în zbor pe vultur, atunci, de bună seamă, că vor fugi cuprinși de groază... Vor fugi, dar poate că vor lăsa turtițele? Ariel se sculă, se înfășură în cearșaf și se apropie de copii.

Văzând un om alb și necunoscut, băiețașii își ațintiră privirile asupra lui.

— Bună ziua, frățiorilor! Sunt un biet acrobat sărman. Vreți să v-arăt un joc grozav? Întrebă Ariel.

Deodată se ridică în mâini, apoi se săltă în vârful degetelor, rămânând sprijinit pe arătătorul mâinii stângi. După ce stătu așa cam un minut, reveni din nou în picioare.

Copiii erau entuziasmați. Acrobație așa de minunată nu văzuseră ei nici la iarmaroc. Iar când Ariel, săltându-se de la pământ, se rostogoli de câteva ori prin aer și căzu din nou în picioare, încântarea lor nu mai cunoscuse margini. Vorbind toți deodată, începură să-i ofere, care mai de care, din mâncarea lor: turtițe, struguri uscați, nuci de cocos. Ariel bău apă și mânca pe săturate.

Bubuitul tunetului răsună aproape de tot; Ariel ar fi vrut să rămână cu copiii, dar frica de a da ochii cu Pearce îl mâna tot mai departe.

Luându-și rămas bun de la tovarășii lui, băiatul se mistui în desișul pădurii și numai când malul pe care se aflau copiii și bivolii nu se mai zări de loc, se ridică deasupra copacilor și cercetă atent împrejurimile.

Norii acoperiseră jumătate din cer, aruncând o umbră deasă deasupra câmpiei, peste care Ariel trecuse nu de mult. Vântul bătea în rafale. Cu atât mai bine, căci vântul acesta care gonește norii îl va ajuta să zboare tot mai departe de urmăritorii săi. Și Ariel se ridică din ce în ce mai sus. Norii vineții se și aflau deasupra capului său.

Deodată uraganul îl prinse în vârtej pe Ariel, îl zvârli în jos, apoi, răsucindu-l, îl împinse în sus, drept în vâlmășagul norilor. Băiatul încercă să se lupte cu vântul, dar într-o clipă își dădu seama că-i este cu neputință. Ca să nu-și irosească forțele în zadar, se hotărî să se lase în voia uraganului. La urma urmelor, pentru el nu era nici o primejdie, deoarece nu putea să cadă și să se zdrobească. Când vijelia se va mai potoli și nu-l va mai ține pe aripile sale, o să zboare singur.

Deodată, Ariel constată că vântul se domolește, începu să respire mai ușor și-și dădu seama că nu mai simte nici cea mai slabă mișcare a aerului.

„Asta, se vede treaba, fiindcă zbor cu aceeași viteză ca uraganul" – chibzui Ariel.

Dar, aruncându-și privirile în jos, tresări fără să vrea: cu toate că se afla la o mare înălțime, pe sub el treceau, cu o iuțeață nemaipomenită, câmpii, munți, păduri, râuri, așezări omenești... Privind în sus, i se păru că munții albaștri, stâncile vineții, prăpăstiile negre, înlănțuite unele de altele prin lianele orbitoare ale fulgerelor, se prăbușesc asupra lui... Și deodată se prăbușiră, îl înconjurară, îl prinseră în horă lor îndrăcită... Unde-i cerul? Unde-i pământul? Totul era învăluit într-o pâclă vineție, jur împrejur scăpărau scânteii, se rostogoleau bubuituri, cădeau torentele nestăvilite ale ploii. Curenții de aer care veneau din sens opus ba de sus, ba de jos, ba de pe laturi îl răsuceau și-l învârteau ca pe-o frunză ruptă. Apa îi umplea urechile, gura, nasul, capul i se învârtea.

În sfârșit, nimeri într-un curent de aer care se rostogolea în jos. Ploaia și vântul părea că se opriseră pe neașteptate, și băiatul începu să cadă o dată cu ele. Dar era de ajuns ca să se oprească o clipă în văzduh, că valurile de aer și torentele de apă se prăbușeau asupra lui și-l aruncau în jos.

Cu totul pe neașteptate, văzu în fața sa pământul. Nu, nu era pământ, ci marea, nesfârșită și întunecată, care parcă se aprindea sub fulgere. Oare uraganul îl minase spre ocean?... Cât timp se va putea menține la suprafața apei? Dar nu, nu era oceanul. La lumina unui fulger, Ariel văzu coroanele copacilor și acoperișuri de case... Era o inundație...

Și deodată, o rază de aur a soarelui care coborâse jos de tot, către asfințit, lumină o insuliță. Trebuia să ajungă acolo! Cu orice preț!

Biruind împotrivirea vântului, Ariel zbura spre insuliță. Deodată zări colibele unui sat sărăcăcios. Norii acoperiră din nou cerul, iar uraganul trecuse mai departe, vântul se potolise și doar ploaia mai continua să cadă, deși cu mai puțină furie.

Ariel se prăvăli lângă un chioșc, îmbrăcat în liane, și auzi alături de el respirația grea a cuiva.

Cu pielea strălucitoare și cu nuanțe albastre din pricina ploii, răsuflând din greu, stătea culcat un bivol, istovit de puteri, pesemne în lupta cu forțele dezlănțuite ale naturii.

După ce se odihni puțin, Ariel o porni pe drumul desfundat de ploaie, spre așezările omenești, pleoscăind prin băltoacele pline de broaște și călcând în noroi. Ultimele răbufniri ale vântului făceau să scârțâie bambușii.

Iată și colibă! Ploaia a spălat tot lutul de pe gard și stâlpii porții. Obloanele ei spânzurau neputincioase în balamale.

Curtea e năpădită de buruieni. Acoperișul casei, din brazdă de iarbă, s-a prăbușit. Ariel se urcă în cerdac, sperînd o broască țestoasă, și intră în casă. Pe podea aleargă scorpioni mititei, scoțând strigăte ciudate: tic-tic. Pete de mușgai acoperă pereții odăii. O scară îngustă duce spre acoperiș.

Într-un ungher se afla un bătrân cu trupul gol, care putea fi luat drept o statuie, atât de nemișcat stătea, cu ochii plecați în pământ, întocmai ca un om adânc cufundat în gânduri. Un schelet îmbrăcat în piele, cu o barbă lungă și albă.

— Săniași! îl strigă Ariel.

Bătrânul nu se trezește dintr-o dată din concentrarea sa; își ridică încet capul și-l privește pe Ariel, cu ochii săi albaștri deschiși, care nu văd nimic, ochi ca de bivol, și-i spune cu glas cântat:

— Bucuria regăsirii infinitului este finită!

Și din nou își lasă ochii în jos.

Ariel nu găsi aici nici ajutor, nici adăpost, și astfel plecă mai departe.

Se întunecase de-a binelea. Străbătând ulițele, băiatul își dădu seama că satul era aproape dărâmat și pustiu. Numai într-o singură colibă, luminată de un opaiț, se mișcau patru năluci albe. Erau femeile care veniseră să spele un mort.

Pe Ariel îl năpădi deodată un simțământ de singurătate, de izolare, și fu cât pe-acum să izbucnească în plâns, pentru prima oară de când plânsese în copilărie, când omul cel negru îi călcase în picioare cuburile.

Cu toate că noaptea se lăsa, își luă zborul și se înalță deasupra văii acesteia moarte, înecată de apă, străduindu-se să nu privească în jos.

Ultimii nori se îndepărtau repede spre orizont.

În fața lui Ariel, pe albastrul nesfârșit al cerului nocturn, străluci o stea. Zbură spre ea, că spre lumina unui far.

Spre stele! Cât mai departe de pământ!

XXXI. ÎN JUNGLĂ

Ariel se trezi sub bolta unui templu pe jumătate dărâmat și nu-și dădu seama dintr-o dată unde se află. Curând însă își aminti de puștiul acela mort, acoperit de ape, ape în care se oglindeau stelele. Zburase mult deasupra lui, aproape toată noaptea. La orizont, pe întinsul siniliu al apelor, miji dungă neagră a pădurii. Țărnu! Odihnă! Ariel zbură și mai repede.

Când ajunse la marginea sihlei, era atât de ostenit, încât nici nu mai căută un loc uscat, ci zbură spre un copac rămuros și se instalează acolo, ca într-un cuib. Lipindu-și capul de trunchiul arborelui, adormi pe dată.

Trezindu-se la primele raze ale soarelui, văzu cu uimire că plutește în văzduh, lângă copac. În timpul somnului, mișcându-se în mod inconștient, se îndepărtase pesemne de punctul său de sprijin. Dar, pe când dormea, din prudență, își lipsise corpul de greutate, ca să nu cadă jos, de aceea atârna acum în aer. Pentru el era o descoperire de mare importanță: putea deci să doarmă în aer. Și această posibilitate îi folosi foarte mult.

Când se trezi, văzduhul era împânzit de aburii groși care se ridicau din

pământ, străpunși de razele portocalii-roșcate ale soarelui ce răsărea. Alături de el, în frunziș, ciripeau păsări și țipau maimuțe. Iar jos, lângă rădăcinile groase și șerpuitoare, o cobra uriașă se încălzea la soare. Ce s-ar fi întâmplat cu el, dacă în timpul somnului s-ar fi prăvălit din copac?

Cobra bău apă dintr-o băltoacă, își săltă capul – care era a treia parte din corpul său – și-l legănă, privi în jur și zări în iarbă o păsărică pestriță.

Ariel văzu primejdia ce amenința zburătoarea și vru s-o sperie, dar cobra se năpusti ca fulgerul asupra victimei sale și o înghiți mai înainte ca pasărea s-apuce să scoată un piuit.

„Uite așa mă vânează și Pearce – se gândi Ariel. Cobra însă este flămândă, dar ce nevoie are Pearce de mine?”

Dar și Ariel era flămând, așa că ar fi fost timpul să se gândească la hrană.

Se ridică din nou deasupra copacilor și văzu că se află la marginea junglei. Cât puteai cuprinde cu ochii, vedeai, asemenea unor talazuri pe întinsul mării verzi, cupolele arborilor uriași. Ariel își luă zborul deasupra acestui ocean de verdeață; într-o poiană, în mijlocul ei, se zăreau ruinele unui templu, cu coloane grosolan sculptate, pe care se încolăciseră lianele. În jur creștea un tufăriș des.

N-ar fi rău să-și facă aici un adăpost. Ariel coborî și, printr-o gaură a acoperișului, pătrunse înăuntru.

Un aer umed și stătut îl învălui de pretutindeni. Acoperișul se păstrase în bună parte, astfel că se putea adăposti pe vreme urâtă și în timpul ploilor tropicale. În aripa templului care nu se dărâmasese se afla, intactă, statuia neagră a lui Indra, stând în jilt și având de trei ori înălțimea unui om. Zeul își ținea palmele pe genunchi, un picior sprijinit de pământ, iar celălalt – sub el. Ochii îi erau pe jumătate închiși. Pe cap purta o mitră conică, iar pe piept un colier. De o parte și de alta a statuii lui Indra se vedeau statuetele altor zei, mari cât un stat de om.

Pe genunchii zeului, Ariel putea să-și facă un culcuș, punând acolo vreascuri, frunze și mușchi.

Statuia se afla într-o cameră lungă și îngustă, în dreapta pornea un șir de coloane care împărțeau templul în două încăperi cu plafonul jos și boltit. Zidul din dreapta era aproape tot descoperit, iar bolta se ținea numai pe patru coloane pătrate, lăsând drum liber fiarelor sălbătice.

Dar parcă și așa jivinele nu-l înconjurau din toate părțile? Ariel ieși în zbor din templu și începu să treacă de la un copac la altui, întocmai ca o albină care caută plante melifere. Spre bucuria sa, se convinse îndată că în pădure erau destule poame ce puteau servi drept hrană. În apropiere se găsea și un izvor. Nu degeaba fusese construit aici un templu! Pe malurile izvorului, iarba era bătătorită de fiarele care veneau pe furiș să se adape.

Spre seară, Ariel își înjgheabă noul său adăpost, ba izbuti să-și facă chiar

și o rezervă bună de fructe în cazul că s-ar fi stricat vremea, iar din mușchi își încropi un culcuș pe genunchii lui Indra.

Dar nici nu se lăsă bine seara, și băiatul înțelese că nu este singurul locuitor al acestui templu. În afară de nenumărați scorpioni, șopârle și lilieci, pe care-i văzuse încă de cu ziua, printre locuitorii ruinelor se mai numărau și șerpi. Jivinele se târau aici după vânătoarea de peste zi și se strâneau colac, pentru că noaptea să le fie mai cald. Curând toată podeaua se acoperi cu astfel de ghemotoace. Șerpii fluierau în timp ce se pregăteau de culcare. Lilieci roșcați, care se hrăneau cu fructe, zburau cîrduri-cîrduri atingându-l cu aripile lor moi pe noul chiriaș. Uneori coborau până aproape de pământ, lovind ușurel șerpilor, tulburându-le odihna, iar aceștia sâsâiau mânioși. Având în imediată vecinătate un număr nesfârșit de șerpi, nici chiar pe genunchii lui Indra nu era lipsit de primejdie să doarmă. Și Ariel, amintindu-și de descoperirea sa făcută în cursul dimineții, se hotărî să se culce pe plafon, deasupra capului lui Indra.

Din când în când îl trezeau glasurile animalelor și ale păsărilor de noapte, dar curând se obișnuie și cu ele.

Și astfel pentru Ariel începu o viață nouă, în junglă. În primele zile se bucură de faptul că zburase departe de urmăritorii săi, cărora le prefera tovarășia fiarelor sălbatice și a șerpilor. Numai seara, când se pregătea de culcare, îl apăsa singurătatea; atunci își aducea aminte de puținii prieteni pe care-i avea: Lolita, Nizmat, Sărad. Dar, deocamdată, la întoarcere nici că se putea gândi. Trebuia să aștepte până când Pearce va înceta să-l urmărească, convingându-se că de data aceasta Ariel a dispărut fără nădejdea de a mai fi găsit vreodată.

Nemaifiindu-i frică de oameni, băiatul se bucură în voie de plăcerile zborului. Până acum fusese nevoit să se înalțe în văzduh ca să scape de urmăritori sau ca să-i distreze pe alții. În junglă însă putea să zboare numai de dragul de a zbura.

O dată cu primele raze ale soarelui, Ariel se avânta impetuos spre cerul înalt și albastru. Aerul umed și greu al junglei aici era ușor și proaspăt. O dată cu păsărelele de dimineață, Ariel își cântă și el cântecul matinal.

Uneori zbura vreme îndelungată. Admira jocul luminii în nori, îl fermecau nopțile cu lună și, plin de nesaț, se desfăta în deplina-i libertate, gusta întinderea nesfârșită din jurul lui și ușurința cu care respira.

Și zbura ceasuri întregi, până când trupul îi aducea aminte că el este un prizonier al pământului: când simțea că a obosit, că îi e sete sau somn, se întorcea la adăpostul său.

Odată, într-o noapte înstelată, Ariel încercă să doarmă chiar deasupra pădurii. Dar când se trezi, văzu că vântul, care se stârnise în timpul nopții, îl purtase mult într-o parte, și cu greu găsi drumul la întoarcere. De atunci nu se mai culcă în văzduh.

Zilele treceau unele după altele și Ariel se obișnuia tot mai mult cu

jungla. Învățase deprinderile și obiceiurile păsărilor și animalelor, cu unele se dușmănea, cu altele era prieten. Odată, un tigru care-l pândise lângă izvor se năpusti asupra lui. Ariel abia avu vreme să-și ia zborul. Atunci fiara se aruncă spre omul ce atârna în aer. Ariel zbură și mai sus. Înfuriat, tigrul începu să topăie ca turbat, străduindu-se să pună gheara pe vânatul său. Băiatul nu se putu stăpâni să nu-l zădărească puțin, până când jivina, înfuriată de eșec, se mistui în junglă. Omul zburător îl mai urmări un timp, scoțând țipete asurzitoare. Maimuțele și papagalii luară parte cu plăcere la înfrângerea rușinoasă suferită de spaima junglei.

Găsi însă și prieteni. Câteva maimuțe, care la început fugeau din calea lui și, mânioase, aruncau în el cu tot ce le cădea la îndemână, în cele din urmă se împrieteniră cu dânsul și-i ațineau mereu drumul, iar Ariel, la rândul său, le căuta le dădea tot soiul de fructe mai acătării. Doi papagali, adesea tovarășii lui în zborurile prin pădure, îl strigau pe nume când îl întâlneau: „*Ariel, Ariel!*”

El îi învăță să spună: „*Lolita, Nizmat, Sărad*”, și băiatului i se părea că stă de vorbă cu prietenii săi.

Asistă la luptele crâncene dintre elefanți, bivoli și tigri, văzu turme uriașe de elefanți sălbatici. Din înaltul cerului, elefanții păreau niște șobolani, iar trompele lor, cozi groase, date peste cap. Apropiindu-se de ei, Ariel auzea tropăitul înfundat al labelor puternice, trosnetul copacilor doborâți, loviturile date cu colții, foșnetul uscat al pielii lor încrețite, zgomotul trompelor izbite una de alta, răgete și urlete. Văzuse sute de urechi, trompe ridicate în sus și un număr nesfârșit de cozi ce se legănau. Văzuse elefanți bătrâni, uriași, cu colți albi, cu frunze și crenguțe rămase în cutele și încrețiturile pielii, elefanți cu un singur colț, cu cicatrice pe gât – urme ale încăierărilor de odinioară. Văzuse elefanți mici, negricioși, cam de un metru înălțime, care alergau pe sub burțile mamelor lor, și elefanți tineri, cărora de-abia le creșteau colții.

Fără să-și dea seama, Ariel începu să se sălbăticească. Părul îi crescuse, umbla și zbura gol, numai cu o legătură de frunze în jurul coapselor. Cămașa și cearșaful le păstra cu grijă, ascunse sub niște pietre.

Cât era ziua de mare, înconjurat de păsări și maimuțe, zbura din copac în copac căutându-și hrana, și se ridica sus, la cel mai mic semn de primejdie. Dacă s-ar fi sălbăticit cu totul, ar fi rămas să-și sfârșească zilele în junglă. Dar nu s-a întâmplat așa, din pricina papagalilor pe care îi învățase să vorbească.

„*Lolita, Nizmat, Sărad!*” strigau papagalii de dimineață până seara, și strigătele acestea răsunau în inima lui ca niște strigăte de bucurie și aspră dojană, făcându-l să se gândească la soarta sa.

Cele întâmplate în palatul rajahului, întâlnirea cu Pearce, toate lăsaseră o urmă adâncă în sufletul lui. Trecuse parcă dintr-o dată de la stadiul de copii, care îi fusese impus în mod artificial, la cel de om matur, deși el însuși nu-și dădea pe deplin seama de schimbarea ce se petrecuse în el.

Până acum fusese o armă pasivă în mâinile altora. La Dandarar învățase

doar să simuleze, să-și ascundă gândurile și simțămintele. Fugind de acolo, trăise veșnic cu spaimă de a nu cădea din nou în mâinile lui Pearce. Paralizat de această teamă, nici nu se gândea măcar să lupte activ, nici prin cap nu-i trecea că ar putea să dobândească dreptul de a trăi așa cum voia el, și nu cum voiau alții.

Spaima îl alungase în mijlocul junglei, lipsindu-l de societatea oamenilor, în rândul cărora, fără îndoială, există și oameni buni, spaima îl condamnase la singurătate. Și deodată se trezi în el mândria și indignarea omului. Nu, el nu va rămâne în junglă, ci va zbura spre oameni și își va cuceri dreptul de a trăi în mijlocul lor.

De ce să nu se folosească de avantajul neobișnuit pe care-l are față de ceilalți? Un om zburător poate face multe! Ce anume, nu-și dădea încă seama, deoarece nu cunoștea prea bine viața oamenilor. *„Timpul îmi va arăta singur ce trebuie să fac”* – hotărî Ariel în sinea lui și începu să se pregătească de drum.

Găsi o nucă, a cărei zeamă dădea pielii o culoare cafenie. Vopsit astfel, putea fi luat drept un hindus sau un european ars de soare. Ce-i drept, culoarea mai pălea puțin după ce te spălai, dar totuși nu se curăța. Își căută cămașa și cearșaful, le clăti la izvor și se strădui chiar să le netezească, folosind o piatră încinsă la soare. Luându-și o mică provizie de fructe, într-o bună zi, dis-diminează, porni la drum.

XXXII. NOUL CONVERTIT

Păstorul Edwin Kingsley își scoase ochelarii, oftă, se lăsă pe speteaza jilțului și-și ridică ochii în tavan. Pe peretele din fața lui atârna portretul regelui, un ins cu fața prelungă, tip de anglosaxon, cu nasul specific familiei, cu ochii ușor bulbucați; alături se aflau portretele viceregelui Indiei, un lord sever, cu buzele subțiri, și al episcopului de Canterbury, în veșmânt sacerdotal. Regele și viceregele își țineau capul întors într-o parte, de parcă se fereau de păstor, dar episcopul îl privea ținută în ochi, cu un aer de dojană care lui Kingsley-misionarul i se păru că nu justifică de loc încrederea pe care înaltul prelat și-o pusese în el.

Ce va spune preasfinția sa, care până atunci se arătase atât de binevoitor față de păstor, când va citi ultima lui dare de seamă?

De trei săptămâni, pastorul Kingsley lucra la alcătuirea unor dări de seamă, străduindu-se să prezinte situația într-o lumină cât mai favorabilă pentru el.

La început, creștinarea locuitorilor Indiei mersese foarte bine. În rapoartele sale, Kingsley lăsa să se înțeleagă că cheia nenumăratelor lui succese consta în străduința sa de misionar și în talentul de predicator..

De fapt, cauza era cu totul alta: pastorul atrăgea în turma lui Cristos „paginii” din castelele cele mai de jos. Pentru aceștia, trecerea la creștinism prezenta anumite avantaje, deoarece le îmbunătățea într-o oarecare măsură

situația lor de oameni lipsiți complet de drepturi. Un rol important jucau și cruciulițele de argint, și darurile ieftine pe care le primeau la botez cei convertiți la creștinism. Deodată însă lucrurile se schimbă. Unele societăți religioase din India, îngrijorate de creșterea numărului celor care treceau la creștinism, nascociră pentru paria un nou ritual de purificare spirituală, ritual ce le dădea dreptul să se înalțe cu o treaptă mai sus, în ceea ce privește casta din care făceau parte. Și, deși această inovație provoca nemulțumirea societăților mai conservatoare ale „*drept-credincioșilor*”, ea avu totuși succes. Mulți paria preferau acum ritualul de purificare în locul creștinării. Și astfel succesele de misionar ale lui Kingsley încetară dintr-o dată. Pastorului îi era din ce în ce mai greu să facă prozeliti. Ba mai mult decât atât, părăseau religia creștină și cei convertiți.

Kingsley se văzu pus în fața unei situații foarte dificile. Își pierdu pofta de mâncare și liniștea. Ziua trudea de-l treceau toate nădușelile, străduindu-se să compună o dare de seamă cât mai ingenioasă, iar noaptea se gândea în fel și chip cum ar putea să îndrepte lucrurile. După ce scrisese niște predici foarte grăitoare, plecă în satele cele mai îndepărtate ale parohiei sale, dar totul fu în zadar. Toți acești barbari idolatri nu puteau fi convertiți decât numai printr-o minune, demonstrându-li-se superioritatea zeului creștin. Dar de unde să facă rost de această minune?

— John! Du gustarea de dimineață lui mister Kingsley – auzi pastorul glasul surorii sale, miss Florence Kingsley, care era fată bătrână.

Intră un băiat hindus, cu o tavă pe care aburea o ceașcă de cafea, o farfurioară cu jumări de ouă și pâine prăjită.

Era Pareș, finul „*mătușichii Florence*” (așa i se spunea în casă surorii pastorului), care la botez primise numele de John. Purta un cordon de argint, darul nașei sale, ceea ce de fapt îl și determinase să se creștineze, iar la gât avea o cruciuliță și o amuletă de argint, rămase de la părinții lui care muriseră. De lucrurile acestea Pareș-John nu se despărțea pentru nimic în lume.

Bându-și cafeaua, pastorul privi crucea și amuleta și, oftând, se gândi: „*Uite, toți sunt la fel. Pe piept poartă crucea și amuleta, iar în piept...*”

— Mi se pare că pastorul este ocupat... – Auzi Kingsley vocea fiicei sale, Suzana, care vorbea cu cineva în hindusă, în camera de alături.

Mister Kingsley ciuli urechile. Dar dacă o fi vreun hindus care, auzindu-i predica, venise să se creștineze? Și, uitând de mâncare, pastorul își puse repede halatul peste pijama și se grăbi să iasă în vestibul. În fața lui stătea un tânăr zvelt, cu pielea cafenie, cu trăsături frumoase și păr lung de sihastru. Purta numai o cămașă și o mantie ciudată, albă. Doamne, cum se mai împopoțonează și băștinașii ăștia!

— Ai venit la mine? întrebă pastorul.

— Da – răspunse cu modestie tânărul, lăsând ochii în jos. Am vrut, sir, să stau de vorbă cu dumneavoastră... Dar mi se pare că n-am nimerit bine.

Suzana, o tânără de vreo douăzeci de ani, cu o rochie de pânză, cu părul râs după tifos, privea sever când la taică-său, când la tânăr.

Păstorul, văzând că tânărul venise să-i vorbească despre un lucru serios, îl pofti în cabinetul său.

Musafirul acesta neașteptat spuse că îl cheamă Binoe, că este hindus și orfan. El vrea să se pună în slujba lui Dumnezeu. Studiase brahmanismul, budismul, coranul, dar toate aceste religii nu-l satisfăceau. Cunoaște și creștinismul, dar prea puțin, și ar vrea să studieze mai temeinic această credință. Ce nu-i place în religia părinților lui? Faptul că zeii lor nu se manifestă niciodată în mod concret și nu vin niciodată în ajutorul oamenilor.

Păstorul se mohorî și se gândi: *„E destul de instruit pentru un băștinaș și are o inteligență practică. Oamenii de soiul ăsta sunt vicleni și lor le trebuie minuni, cu ei e greu. Totuși aș putea să-i demonstrez că existența lui Dumnezeu se manifestă nu numai prin minuni – și, la urma urmei, ce le-o fi trebuind la toți ăștia minuni! – principalul este să nu-l scap din mină, să-l botez cu orice preț, chiar dacă ar fi să mă coste ceva mai mult decât o cruciuliță de argint! În darea de seamă trebuie să figureze și noi convertiri!”*

— O să mai vorbim despre asta, prietene – îi spuse cu blândețe pastorul. Dar va trebui să ne vedem mai des. Unde locuiești?

— Sunt pelerin și am pornit în căutarea adevăratului Dumnezeu – răspunse musafirul.

Păstorul se gândi puțin și apoi îi spuse cu un aer solemn:

— Vei rămâne la mine. Binoe! Da, da, la mine se va găsi un locșor și un pumn de orez pentru omul care-l caută pe Dumnezeu! Florence! strigă el și, când în cameră intră femeia aceea osoasă, căruntă, în rochie neagră, el îi spuse: Asta-i Binoe. Și nădăjduiesc să-ți fie fin. Va locui la noi. Condu-l la mansardă.

Mătușica Florence îl cercetă cu curiozitate pe tânăr, iar apoi, făcându-i semn cu capul, îi spuse:

— Să mergem!

După ce ieșiră, în cabinetul pastorului năvăli Suzana.

— Ascultă, tată – începu ea să vorbească tulburată – mi se pare că în zelul tău de misionar tu uiți de toate. Oare n-ai fi putut să-l adăpostești pe vagabondul ăsta la paznicul bisericii? Doar acești țigani murdari aduc cu ei tot soiul de boli. N-ajunge c-am fost bolnavă de tifos? Nu mi-ar mai trebui decât să mă îmbolnăvesc de holeră sau de ciumă.

— Nici un fir de păr nu se clintește din capul omului fără voința lui Dumnezeu – răspunse cu un aer sfătos mister Kingsley, străduindu-se să-și ascundă tulburarea.

— Nici un fir de păr! Eu și așa sunt tunsă chilug. Asta poți s-o spui în predicile tale. Eu nu vreau ca-n casa noastră să locuiască cerșetori.

— Dar este absolut necesar, fiica mea. Ce să fac? Fiecare profesiune își

are riscurile ei. Ce s-ar fi întâmplat dacă aş fi fost doctor? Doar trebuie să merg să-i împărtăşesc pe muribunzi.

El, care întotdeauna ceda în faţa fiicei sale, de data asta dădu dovadă de o îndărătnicie neaşteptată. Şi Binoe rămase.

În sinea lui, Ariel chibzuia de mult la un plan. Încă pe când se afla la Dandarar, băiatul îşi dăduse seama în chip nedesluşit, ce-i drept, pentru ce anume era pregătit şi de ce fusese transformat în om zburător: pesemne că voiau să-l arate ca pe o minune, în scopul de a întări credinţa, religia. Atunci, de ce să nu folosească el însuşi această capacitate a lui în interesul său personal? Trebuia să găsească un adăpost, să vadă ce se petrece în jur, să cunoască mai bine oamenii, să adune poate ceva bani, pentru ca apoi să înceapă o viaţă de sine stătătoare. Ce avea să fie mai departe, nu prea ştia să spună. Planurile lui se schimbau mereu, dar din ele nu lipseau niciodată Lolita, Sărad şi Nizmat.

Zburând noaptea deasupra unui târguşor, Ariel văzuse această clopotniţă înaltă şi atunci planul primului pas pe care trebuia să-l facă în societatea oamenilor se înfiripă în mintea lui.

Curând îşi dădu seama de comportarea duşmănoasă a Suzanei. Ea evita să-l întâlnească şi abia-abia îi răspundea la salut. În schimb, mătuşica Florence, pe care Suzana o numea „*misionara în fustă*”, îl proteja pe Binoe.

Seara, pastorul avea lungi discuţii cu Ariel. Cedând insistenţelor fiicei sale, el nu-l mai invita pe Binoe în cabinet, ci urca la dânsul în mansardă, unde tânărul trăia ca un pustnic. Era cât se poate de modest în ceea ce priveşte mâncarea, şi zile întregi şedea aplecat deasupra evangheliei.

Zelul şi progresele vădite ale lui Binoe îl bucurau şi-l uluiau pe pastor, căruia nici prin gând nu-i trecea că elevul său studiasse istoria religiei, aproape singurul lucru care se studia la Dandarar.

Curând, Binoe fu botezat cu solemnitatea cuvenită, primind numele de Benjamin sau, cum îi spunea pastorul şi mătuşa Florence, prescurtat – Ben. Tânărul continuă să locuiască la pastor, pentru a-şi consolida credinţa, şi atât de temeinic şi-o consolida, încât puţin a lipsit să nu-şi bage în groapă dascălul.

XXXIII. „MINUNEA”

Asta se întâmpla într-una din duminici.

Păstorul, într-o biserică aproape pustie, ţinea o predică, vorbind despre credinţă, despre minuni şi despre amestecul lui Dumnezeu în treburile oamenilor.

— Dumnezeu este atotputernic şi dacă el nu vine în ajutorul oamenilor, asta se datoreşte faptului că ei nu se roagă îndeajuns. Pentru că, adevăr grăiesc vouă, stă scris în sfintele scripturi că dacă credinţa voastră fi-vă măcar cât un grăunte de nisip şi veţi spune muntelui: „*Mută-te din ăst loc în alt loc*”,

muntele se va muta. Și-atunci nimic nu va fi cu neputință.

La aceste cuvinte, Ben-Ariel, care ședea în prima bancă, ieși pe neașteptate în mijlocul bisericii, strânse cu putere cartea de rugăciuni, înalță ochii spre cer și exclamă:

— Cred, Dumnezeuule, că tu vei face după credința mea! Ridică-mă deasupra pământului!

Și deodată toți văzură cum trupul tânărului începe să se clatine și-apoi să se înalțe. Tălpile lui se desprinseseră de pământ și el rămase atârnat în aer. Băiatul când cobora mai jos, mulțumindu-i lui Dumnezeu, când se ridica din nou în aer.

Păstorul se apucă de pupitru ca să nu cadă. Pălise și falca de jos îi tremura.

În biserică se lăsase o liniște atât de desăvârșită, încât puteai auzi cum zburau rândunele prin dreptul ferestrelor. Oamenii parcă încremeniseră. Apoi se iscă o zarvă de nedescris. Zidurile începură să se cutremure de urletele isterice ale oamenilor înnebuniți. Toți cei de față săriră de la locurile lor și, cuprinși de panică și țipând, se năpustiră spre ușă, strivindu-se fără milă: unii se prosternau în fața lui Binoe, cădeau în genunchi, întindeau brațele spre el, alții se loveau cu pumnii în piept și, alternând râsul cu plânsul, exclamau:

— Există Dumnezeu, există Dumnezeu!

Oh, dacă Pearce ar fi văzut toate acestea! Nu degeaba centrul din Londra își pusese atâtea nădejdi în omul zburător!

Ariel zâmbea oarecum stingherit, de parcă nici el nu se dumerise de cele întâmplate.

Păstorul ridică mâna, voind să facă liniște, dar și el era la fel de zguduit ca și ceilalți. Dând din mină, el coborî de la pupitru; picioarele nu-l mai țineau și, fiind cu totul copleșit de minunea petrecută, începu să respire greu și se lăsă la pământ.

Purtând o amazoană și o bonetă neagră pe cap, Suzana se întorcea călare acasă, după ce-și făcuse plimbarea de dimineață. În timp ce oamenii se rugau în biserică și ascultau predica tatălui ei, Suzana umbla călare pe câmp, în bătaia razelor de soare.

Îndărătnică și capricioasă, Suzana îi dădea destulă bătaie de cap lui mister Kingsley. Fetei nu-i plăcea de fel gospodăria, ci se pasiona după vânătoare și călărie, după spectacolele de amatori în cercul englezilor și arta fotografiatului. Își bătea joc de filantropia mătușichii Florence și vorbea niște lucruri îngrozitoare. Așa, de pildă, îi spunea tatălui ei, care tremura din creștet până-n tălpi la auzul unor asemenea cuvinte, că-l preferă pe Charac, un materialist vulgar, ce demonstrase că trupul și sufletul sunt unul și același lucru, tuturor filozofilor din lume. Ea ura India și visa să se întoarcă la Londra. Păstorul explica toate aceste ciudățenii ale fiicei sale pretextând influența dăunătoare pe care o avea asupra europenilor clima Indiei, precum și vârsta

fetei: „O să se mărite și o să-i iasă din cap toate prostiile astea” – se liniștea mister Kingsley.

Liturghia nu se sfârșise, când o mulțime de oameni, țipând și gesticulând, se năpustiră afară, pe ușa bisericii. Nu cumva o fi luat foc biserica?

Suzana dădu piteni calului și-l văzu deodată pe Pareș-John, băiețelul care locuia în casa lor pentru „*consolidarea credinței întru Cristos*”, ceea ce reclamă, vezi bine, efectuarea întregii munci de la bucătărie, în scopul dezvoltării spiritului creștinesc privitor la modestie și supunere.

— Ei, gipsy! strigă Suzana, de parcă ar fi chemat un câine, și își struni calul.

Suzana considera că „*maimuțoiul ăsta*” nu este demn să poarte numele de John, ca toți sahibii, și-i spunea băiatului „*gipsy*” (țigan). Ea îi socotea pe toți hindușii țigani, iar când taică-său încerca să o contrazică, Suzana îi răspundea: „*Citește Studiul popoarelor al lui Ratzel*”.

John se apropie în fugă de Suzana.

— Ce s-a întâmplat acolo? întrebă ea, arătând cu cravașa spre biserică.

— Vai, miss! Acolo, miss, s-au petrecut niște lucruri! Vai, miss...

Plină de nerăbdare, Suzana agită cravașa deasupra capului băiatului.

— Ben... Binoe, miss, s-a ridicat în aer, miss, și toți s-au speriat – spuse pe nerăsuflăte băiatul.

— Ia nu mai vorbi prostii!

— Credeți-mă, miss! Uite-așa – și John începu să țopăie. Da să vezi ce bine a ieșit! Parcă stătea pe o bancă nevăzută! Și băiatul începu să țopăie din nou, ferindu-se pe cât putea de cravașa Suzanei.

Sprijinit de umărul paznicului bisericii și clătinându-se pe picioare, pastorul ieși din biserică.

— Tată, ce s-a întâmplat? întrebă Suzana, speriată de-a binelea.

Își iubea tatăl, deși în fundul sufletului îi era ciudă pe firea blândă a acestuia.

Păstorul porni tăcut spre casă, iar ea îl însoți călare, lovindu-și ușurel calul cu cravașa.

— Da vorbește odată!

— Mai târziu, copila mea – răspunse cu glas slab pastorul. Trebuie... să-mi vin puțin în fire.

— Cel mai bun mijloc ca să știi ce se petrece în biserică este să te duci în biserică – bombăni supărat paznicul, privind spre coada tunsă a calului.

Suzana spintecă aerul cu cravașa și strigă:

— Gipsy, diavole!

Și sări de pe cal.

John, care semăna într-adevăr cu un pui de cioară, ieși fuga din bucătărie, cu o cârpă în mina.

— Du calul la grajd – porunci fata, netezindu-și cutele amazoanei. Ei, bine

c-ai venit, mătușă Florence! În sfârșit o să aflu ce s-a întâmplat. Plângi, mătușico? Ce-i cu dumneata?

— Plâng de bucurie, Suzi. Dumnezeu m-a învrednicit să văd o minune.

— O mi-nu-ne? lungi Suzana cuvintele. Săritura aia a lui Binoe e o minune?

Mătușica se încruntă și chiar păli puțin.

— Hai, sfârșește odată! Dumnezeu o să te pedepsească! Tu n-ai văzut, n-ai văzut! Ben e un sfânt, un mare sfânt! El n-a sărit, ci s-a ridicat în aer. Toți au văzut asta. Dumnezeu a făcut o minune datorită credinței puternice a băiatului.

— Întotdeauna m-am așteptat la așa ceva din partea lui! spuse oftând Suzana.. „*Mătușica Florence devine o fanatică și asta n-o să ducă la nimic bun*”, gândi pentru a nu știu câta oară fata.

— Nu-l huli pe Dumnezeu! exclamă nemulțumită fata bătrână și îndată adăugă pe un ton potolit; „*Nu judecă, ca să nu fii judecat*”. Fie ca Domnul să te ierte pe tine și pe mine, păcătoasa, în nemărginita lui milă! și bătrâna porni spre casă.

Suzana, îngândurată, rămase locului pe aleea grădinii. O mare de oameni se îndrepta spre casa lor.

— Preasfinte! Săniași! Binecuvântează-ne! Lasă-ți mâna pe creștetul fiului tău! Îngăduie s-ating tălpile tale! se auzeau glasuri din mulțime.

La o distanță destul de bună de gardul grădinii, oamenii se opriră - nu aveau curajul să se apropie mai mult. Din mijlocul lor ieși Ben-Ariel. Oamenii îl petrecură închinându-i-se până la pământ și apoi o porniră îndărăt, continuând să discute cu aprindere.

Lăsându-și capul în piept, Ariel intră în grădină, și se îndreptă spre verandă.

— Ascultă, Binoe, sau Ben, cum te cheamă... - îl opri Suzana pe tânăr.

Ariel se opri.

— Ia spune, ce-ai făcut acolo, în biserică?

— Babu... mister Kingsley, a spus că dacă omul crede cu tărie, atunci nimic nu-i este cu neputință. Asta-i puterea Dumnezeului creștin. M-am rugat lui Dumnezeu cu multă credință, ca să m-ajute să mă ridic deasupra podelei, și Dumnezeu m-a ajutat. Asta-i tot.

— Chiar Dumnezeu în persoană te-a ridicat? De braț sau de chică?

Ariel tăcea. Tăcu și Suzana, zâmbind, și apoi deodată, umflându-și nările, strigă:

— Fleacuri! Nu cred nimic! Ia fă și-n fața mea scamatoria asta, dacă vrei ca să nu-ți spun că ești un mincinos!

Ariel oftă din adâncul pieptului, privi spre portiță, apoi la răzorul cu garoafe, și păși ușor peste capetele florilor, fără măcar s-atingă vreuna din ele. Astfel, peste creștetul garoafelor, el traversă răzorul și se opri pe cărare, aruncându-i Suzanei o privire plină de modestie.

— Interesante scamatorii - rosti fata, străduindu-se să-și ascundă tulburarea. Să nu-ți închipui cumva că m-ai convins că ai darul de a săvârși minuni.

— Eu n-am făcut nimic altceva decât ce mi-ați cerut - răspunse supus Ariel.

— Bine... Strașnic! Ei, și-acum, ai de gând să te folosești de scamatoriile astea?

— Dumnezeu o să-mi arate calea.

Suzana bătu din picior.

— Nu pot să sufăr prefăcătoriile! exclamă ea, apoi continuă, îngândurată: Să admitem totuși că izbutești să faci lucrul ăsta, și nu sub stare de hipnoză. Ei, dar mai departe? Oare ai să faci toate scamatoriile astea numai pentru a băga în sperieți babele și moșii din biserică, sau să-i uimești pe tineri, zburând printre flori ca un fluture? Sau, cine știe, poate ai de gând să aduni bani colindând prin iarmaroace? Un bărbat trebuie să aibă o ocupație serioasă, potrivită pentru el. Eu, în locul tău, m-aș angaja la pompieri. Da, la pompieri! Aș salva oamenii din clădirile care au luat foc, m-aș ridica în zbor la etajele cele mai înalte, acolo unde nu ajunge scara pompierilor. Sau aș lucra la „*Salvamar*”, dar în nici un caz nu m-aș arăta ca un făcător de minuni și n-aș trăi în locurile astea puștii din mila altora.

— Poate că așa am să și fac - răspunse Ariel, plecându-se adânc, și porni spre casă.

„*Abil escroc!*” își zise Suzana în sinea ei, privind îngândurată florile.

XXXIV. MINȚILE SUNT ÎNFIERBÂNTATE

Venind acasă, pastorul măsură multă vreme cabinetul în lung și-n lat, împiedicându-se de picioarele „*scaunelor de campanie*” și a măsuțelor din bambus. Ca mulți englezi care locuiau în India, el nu-și făcuse un mobilier trainic, socotind că șederea lui aici va fi de scurtă durată, și-n felul acesta trecură anii.

Kingsley era nespus de tulburat. Își strângea mâinile cu atâta putere, încât îi trosneau degetele, apoi se luă de cap.

Oare ce se petrecuse? O minune? Una din acele minuni despre care el vorbește atât de frumos în predicile lui? „*Există Dumnezeu!*” își aminti el că strigase cineva în biserică. Dar asta este cu neputință! Minteia lui practică de englez al secolului XX refuza să dea crezare minunilor.

Și dacă el nu crede în posibilitatea unei minuni, atunci înseamnă că nu crede nici în Dumnezeu? Gândul acesta care-i venise pe neașteptate îl ului.

El știa că e nevoie de religie. Și era unul dintre funcționarii care munceau cu mult zel. Oamenii simpli au nevoie de religie, de Dumnezeu, de credința în minuni, altfel e greu să te poți înțelege cu ei! Și în obligațiile sale intra tocmai

această susținere a credinței. Și când colo, poftim! A apărut băiatul ăsta, Ben ăsta, care a întors lucrurile cu susul în jos și care îl pune pe el, ditai păstorul, într-o situație cât se poate de dificilă față de el însuși. Bineînțeles că Ben nu-l va putea determina să creadă într-o minune a lui Dumnezeu. Și totuși ce semnificație are acest fenomen supranatural, cum să-l tălmăcească? Ce atitudine să adopte în viitor?

Ar fi foarte bine să-l folosească pe Ben, dar e un joc riscant, în care se poate compromite și pe el, și întregul corp de misionari, și pe englezi. Și totuși ar fi strașnic să-l folosească... Citi necredincioși ar converti și cât de strălucitor ar suna darea lui de seamă!

În timp ce pastorul măsura a suta oară cabinetul său de lucru de la un capăt la celălalt, mătușica Florence cea evlavioasă stătea cu mâinile împreunate ca pentru o rugăciune în odaia lui Ariel și, privindu-l în extaz, spunea:

— Așadar, tu poți mișca și munții din loc? Te rog, dragul meu Ben, fă și minunea asta! Uite, vezi muntele ăia? Și ea arată cu capul spre fereastră. Mută-l mai încolo! Din cauza lui în camera mea nu bate niciodată soarele.

— Asta ar putea să pricinuiască moartea oamenilor și animalelor care trăiesc pe acest munte și în împrejurimile lui – răspunse Ariel.

Mătușica Florence căzu pe gânduri. Setea de a vedea o minune îi tulburase mințile.

— Atunci fă-l să se miște cât de cât din locul lui! Și-apoi tu poți să măntinerești, nu-i așa? Sau să mă duci în Anglia Uite, fă așa că la un singur cuvânt al tău, floarea asta ofilită să înflorească... Sau cel puțin, scapă-mă de pietrele de la ficat.

— Nu se poate să-l ispitim pe Dumnezeu degeaba – răspunse Ariel, pe care-l plictisiseră insistențele mătușichii Florence.

— Cum pe degeaba? Pietrele de la ficat îmi dau niște dureri îngrozitoare, dar mi-e frică de operație, fiindcă...

— Înseamnă că Dumnezeu te-a pedepsit, dându-ți pietrele astea la ficat.

Florence tăcu, amintindu-și unul câte unul păcatele pentru care Dumnezeu ar fi putut s-o pedepsească cu pietre la ficat...

Făcătorii ăștia de minuni sunt toți niște oameni cu care nu te poți înțelege... Ce-ar fi să-i ofere un dar? Te pomenești că se supără și spune că e simonie, adică negoț de minuni. Eh, dacă ea ar avea atâta credință cât acel „*grăunte de nisip*”...

— Ascultă, Ben, nu te supăra, dar poate că nu ți-ar fi greu să-mi transmiți puțin din credința ta, măcar atât cât un fir de praf?

— Asta depinde de dumneata, crede și vei fi răsplătită după credință.

Mătușica Florence închise ochii, strânse pumnii și roși din pricina efortului.

— Cred că mă voi ridica în aer! Cred, Doamne, cred!... și ea se săltă pe

vârful picioarelor. Mi se pare că m-am și înălțat! Dumnezeuule, să fie cu putință? Cât e de ciudat! Da, se pare că mă salt! Cred, cred, cred, cred! și ea strânse din ochi cu putere.

Pierzându-și răbdarea, Ariel o înșfăcă deodată pe mătușica Florence, o așeză cât ai clipi pe un dulap și ieși fuga din cameră. Pe scară se întâlni nas în nas cu păstorul, pe care era cât pe-aci să-l dărâme.

— Vino cu mine, Ben!

Păstorul îl duse pe Ariel în cabinetul său, îl pofti să stea într-un fotoliu și începu să se plimbe îndelung prin cameră. În cele din urmă îi spuse:

— Ascultă, Ben, cum faci tu asta?

— Credința m-ajută - răspunse cu modestie băiatul.

Păstorul era cât pe-aci să-și iasă din fire, dar se stăpâni.

— Arată-mi picioarele - îi porunci el.

Kingsley se aplecă și, icnind, îi cercetă picioarele lui Ariel. Erau cum nu se poate mai obișnuite. Iar pe tălpi n-avea nici un fel de arcuri sau aparate.

— Nu cumva fachirii te-au învățat levitația? întrebă el, deși susținea întotdeauna că levitația nu-i altceva decât născocirea unor turiști ca să-și treacă vremea. Acum însă era mai degrabă înclinat să creadă în minunile fachirilor, căci, la urma urmei, toate acestea puteau fi doar niște scamatorii abile, decât într-o minune a Dumnezeului creștin.

— Eu nu știu ce-i aia levitație - spuse cu simplitate Ariel.

— Ei bine, dacă tu mă minți în clipa asta, atunci îl minți și pe Dumnezeu și el te va pedepsi îmbolnăvind-te de lepră. Iar dacă nu minți, vrei să-i slujești lui?

— Toată viața mea aparține lui Dumnezeu, făcătorul de minuni - răspunse Ariel.

— Bine, Ben, poți pleca!

Și după ce Ariel ieși, pastorul zise:

— Zarurile sunt aruncate. Fie ce-o fi! Totuși e cea mai bună ieșire din situația asta. Am să-l folosesc pe Ben, indiferent care i-o fi originea, și în felul acesta am să creștinez o sumedenie de pagini, am să pot face o dare de seamă strălucită și am să mă întorc în Anglia, cu faima unui misionar celebru, iar după aceea, cel ce-mi va lua locul n-are decât să se descurce cum o ști.

De pe acum, pastorul începu să viseze la recompensele ce le va primi: fie un rectorat în capitală sau chiar o episcopie.

În birou intră Suzana, fluturând în mână niște ziare.

— Tată, întotdeauna ți-am spus că Ben al tău e un aventurier. Uite, în ziar e scris despre omul zburător. El este, nu-ncape nici un fel de îndoială.

— Dar totuși omul acesta zboară cu adevărat?

— Și aviatorii zboară, și bondarii zboară, dar nu se dau drept făcători de minuni.

— Ascultă, Suzana, dacă vrei să te-ntorci cât mai curând la Londra, nu

arăta nimănui ziarul, nu vorbi cu nimeni despre Ben și vezi-ți de treabă. Te rog... N-o să dureze decât câteva zile și după aceea, îți dau cuvântul meu, vom pleca în Anglia pentru totdeauna.

Ariel n-o mai găsi pe mătușică pe dulap. Chemând în ajutor toată rezerva de credință pe care o avea, ea încercă să coboare lin de pe dulap, dar căzu, se lovi la genunchi, se dojeni pentru faptul că credința ei nu este puternică și plecă în camera sa întunecoasă.

Vestea despre minunea săvârșită în biserică se răspândi peste tot în împrejurimi. Se părea că Ariel scosese din minți toți oamenii.

Mătușica țopăia tot timpul, strângea din ochi și, ațintindu-i cu furie asupra cratițelor sau asupra foarfecelor, vorbea cu glas răgușit:

— Ridică-te! Ridică-te! Cred...

Lângă bucătărie țopăia John, străduindu-se, zadarnic de altfel, să se înalțe în văzduh și strigând:

— Cred! Hop!... Prea puțină credință! Mai multă! Cred! Hop! încă o dată! Și mai multă credință! Cred! Hop!

În sat, oamenii săreau de pe acoperiș, se căzneau să umble pe apă, strigau ca niște fanatici „cred!”, se loveau, se împotmoleau în mlaștini...

Dar, vai! fie că nimeni n-avea destulă credință, nici măcar cât un „grăunte de nisip”, fie că tăria credinței nu era decât o minciună, lucru despre care începură să vorbească cu glas tare cei care pătimiseră cel mai mult.

Dar, neavând timp de pierdut, pastorul lipi pe ușa bisericii un anunț, care vestea slujba solemnă ce urma să se officieze cu ocazia săvârșirii minunii.

XXXV. O DISCUȚIE DE AFACERI

Păstorul Kingsley jubila. Succesul minunii întrecuse toate așteptările. În fiecare zi oficia serviciul divin și bisericuța devenise neîncăpătoare pentru toți enoriașii. Păstorul ținea predici foarte elocvente despre puterea credinței, despre puterea Dumnezeului creștin, care dintr-o dată avu o preponderență vădită față de toți „zeii pagini”.

Acum boteza în fiecă zi zeci și sute de oameni. Darea lui de seamă devenea din ce în ce mai strălucită.

E drept că enoriașii nu prea ascultau predica cu foarte multă luare-aminte și de fiecare dată după serviciul divin așteptau nerăbdători apariția făcătorului de minuni. Și Ariel, după fiecare predică, apărea în fața spectatorilor uluiți.

Cei de curând convertiți îl întrebau pe pastor cum vor putea dobândi mai repede credința făcătoare de minuni și de ce nimeni, în afară de Ben, nu le poate săvârși.

Păstorul le explica și el cum putea mai bine, îi îndemna să fie răbdători și le dădea sfaturi; ba alcătui chiar un fel de îndreptar pentru întărirea credinței.

Oamenii bombăneau în grabă niște rugăciuni învățate pe de rost, al căror sens nici măcar nu-l pricepeau, și visau la minunile pe care le vor săvârși atunci când vor dobândi, în sfârșit, credința. Trebuie spus de altfel că cei mai mulți nici nu se gândeau să miște munții din loc sau să oprească soarele din drum, ci visau să aibă o casă nouă, un sari nou, un bivol, un catâr, un pumn de orez în fiecare zi, să tămăduiască bolile, nimeni însă nu se gândea la împărăția cerurilor.

La aceste ședințe de minuni, care au trebuit să fie ținute în afara zidurilor bisericii, deoarece înăuntru nu încăpeau toți cei ce voiau să asiste, au început să apară și europeni. La început, sahibii din localitate, apoi și unii veniți din alte părți.

Păstorul remarcă prezența a doi dintre ei, cu accent american, și îl surprinse deosebitul interes pe care aceștia îl manifestau față de Ben. *„Probabil că sunt niște ziariști și pot să-mi strice toată afacerea”* - se gândi cu teamă pastorul Kingsley. Și temerile lui n-au fost în zadar.

Odată, cei doi presupuși ziariști s-au apropiat de Ariel și, fără să dea vreo atenție zgomotului și strigătelor mulțimii care îl înconjura pe băiat, unul dintre ei i se adresă în englezește:

— Mister, o să fiți amabil să ne acordați câteva minute pentru o discuție de afaceri?

Spre uimirea pastorului, Ben răspunse în cea mai curată limbă engleză:

— Sunt la dispoziția dumneavoastră, domnilor - și ieșind din mulțime, se îndreptă spre un automobil american ce aștepta în drum.

Păstorul văzu cum toți trei luară loc în automobil, dar nu plecară, ci începură să discute. Când sfârșiră de vorbit, Ariel își luă rămas bun și coborî din mașină.

— Cu cine ai stat de vorbă? întrebă pastorul când Ariel se întoarse acasă.

— Cu doi domni care au venit dintr-o altă localitate.

— Asta am văzut eu, dar despre ce-ai discutat?

— Domnii s-au interesat de mine - răspunse Ariel - și în curând voi fi nevoit să mă despart de dumneavoastră, mister Kingsley. Dați-mi voie să vă mulțumesc pentru adăpostul și pentru grija care ați avut-o față de mine.

Păstorul rămase dus pe gânduri. Principalul era făcut. Curând va pleca și el, așadar, n-ar fi rău ca să i-o ia înainte.

— Ce să-i faci, Ben, ești un om liber și poți să dispui de tine cum vrei. Când dorești să pleci?

— Măine. Dacă socotiți că trebuie să mai rămân, atunci mai pot săvârși o dată minunea.

— Foarte bine, băiatule - zise pastorul cu blândețe, și se grăbi să-i anunțe fiicei sale vestea atât de plăcută pentru ea: Suzana, Ben pleacă.

— Tu, tată, spui întotdeauna lucruri care mă indispun.

Tatăl își privi nedumerit fiica și se gândi: *„Pentru un bărbat, femeia*

rămâne veșnic o enigmă, chiar dacă este propria lui fiică."

XXXVI. ZBORUL

Pentru a-și încheia în modul cel mai demn activitatea sa de misionar în India, pastorul Kingsley hotărî ca, ajutat de Ben, să dea o ultimă „*reprezentăție de gală*”: înălțarea sfântului la cer, asemenea drept-credinciosului Enoch, care a fost luat de viu în ceruri.

Faptul ar fi urmat să aibă un extraordinar efect religios și totodată era și cel mai bun prilej pentru plecarea lui Ben. Darea de seamă bombastică a pastorului, conținând foarte multe pagini, informa despre numărul uriaș de băștinași convertiți la creștinism. Episcopul va fi mulțumit și va răsplăti după merit munca de apostol a lui Kingsley. Păstorul gusta de pe acum succesul pe care avea să-l aibă și își freca mulțumit mâinile. Ben consimțise cu plăcere și totul trebuia să se petreacă în condiții cât mai optime. Sfântul își va lua zborul la cer, iar păstorul își va face valiză și în aceeași zi va pleca spre Anglia.

În ziua solemnă, sortită pentru înălțarea sfântului, mulți țărani și orășeni se aflau dis-de-dimineată în piața mare din fața bisericii, ca să poată vedea mai bine minunea. Chiar și păstoriile își minaseră turmele spre crâng, ca să poată lua parte la acest spectacol neobișnuit. Pentru sahibii din localitate fură puse câteva rânduri de scaune.

Pe la zece dimineată, în biserică se afla puzderie de lume. Mulți veniseră de departe, călare pe bivoli, cai sau catări. Oamenii stăteau în picioare în căruțe, iar copiii, cățărați în copaci, ca niște ciorchini. Mătușica Florence îi cususe lui Ben o îmbrăcămintă lungă, la fel cu aceea în care pictorii îl înfățișează pe Cristos, iar Suzana – cine s-ar fi așteptat la una ca asta! – îi împletise o cunună din garoafe roșii. Astfel înveșmântat, Ariel apăru în fața mulțimii. Priveliștea era cât se poate de spectaculoasă.

Strigăte de salut, gesturile largi ale pastorului care se urcase pe o estradă construită special, și în rândurile mulțimii se lăsă o liniște plină de adâncă evlavie. Din biserică, ale cărei uși și ferestre erau deschise, răzbăteau sunetele solemne ale orgii. Când orga amuți, păstorul își începu predica, dar mulțimea dădea semne de mare agitație, nemaiaivând răbdare să asculte până la sfârșit. Și Kingsley fu nevoit să scurteze vorba.

Ariel păși în mijlocul luncii verzi, zâmbi, își ridică brațele și începu să se înalțe domol. O adiere ușoară de vânt flutură poalele veșmântului său lung și şuvițele părului ondulat. Era o priveliște încântătoare.

Câteva clipe, mulțimea rămase ca vrăjită, mută, urmărindu-l pe Ariel, apoi începu să se agite, să facă zgomot. Oamenii cădeau în genunchi, strigau, cuprinși de extaz, întinzându-și mâinile spre cer: „*Dumnezeule, de ce ne părăsești?*” Se vede că îl considerau chiar Dumnezeu. Mamele își ridicau copiii și strigau: „*Doamne, binecuvântează-i!*”

Ajungând în dreptul clopotniței, Ariel se opri, ridică mâna, invitând mulțimea să facă liniște, și când zgomotul se potoli, rosti cu glas tare și răspicat:

— Alo, alo, circul Chatfield, cel mai bun circ din America și din toată lumea! Alo! Alo! Zilele acestea își începe reprezentațiile în orașul nostru! Grăbiți-vă să luați bilete! Acolo veți vedea minuni și mai și că asta!

Și, zvârlind mulțimii cunună de flori ce căzu la picioarele mătușichii Florence, care-și pierduse cumpătul, Ariel se ridică în aer, zbură deasupra clopotniței și dispăru în crâng.

Curând, dintr-acolo se auzi claxonul strident al unui automobil. Un catâr speriat zbieră prelung: „Iho! Iho! Iho!...” Și zbierătul acesta fu imitat și de alți catări.

Râdeau parcă de păcăleala trasă pastorului.

XXXVII. UN LOCUIITOR AL CERULUI SEMNEAZĂ UN ANGAJAMENT

Ariel n-a mai văzut ce s-a întâmplat după aceea, dar urmările nu erau greu de ghicit: era completă prăbușire a activității de misionar a pastorului Kingsley, fapt care putea atrage după sine mutarea în cine știe ce sat îndepărtat într-una din provinciile Angliei.

James Chatfield, fiul directorului trustului american de circuri, și Edwin Grieg, directorul administrativ al circurilor ambulante, veniseră în India, cu zeci de circuri ambulante. Chatfield și Grieg organizau reprezentațiile, studiind paralel „piața locală”. Dar preocuparea lor de căpetenie era recrutarea în India a diferiților artiști pentru reprezentațiile din America. Publicului trebuie să-i dai mereu numere noi, iar călăreții, acrobații, echilibriștii și scamatorii europeni se deosebeau prea puțin de cei din America. Ceva adus din Orient ar fi putut avea succes. De aceea în fiecare oraș și chiar sat prin care treceau, Chatfield și Grieg căutau să cunoască târgurile, iarmaroacele, sărbătorile populare, asistând la diferite reprezentații populare, acrobații de iarmaroc, îmblânzirea șerpilor, cântece, muzică, scamatorii, reprezentații date de fachiri și alegându-i pe cei mai buni dintre aceștia pentru circul lor.

Hindușii însă nu prea acceptau cu inima ușoară să-și părăsească țara și să pornească departe, în călătorii. Dar mister Grieg le arăta în palmă dolari americani, le oferea avansuri și le făgăduia câștiguri grase: în felul acesta, el izbutise să recruteze o însemnată trupă exotică.

Împreună cu Chatfield, proiectase să dea un spectacol senzațional, „*Tăinele Indiei*”, cu decoruri excepționale, cu maimuțe, papagali, bivoli, elefanți, crocodili și fachiri.

Într-o bună zi, lui Chatfield îi căzu în mână o foaie locală a unui ziar englezesc, unde se găsea un articol intitulat: „*Dar la urma urmei cine este el?*”

Articolul vorbea despre enigmaticul om zburător, care din când în când

se ivea ba ici, ba colo, pentru ca apoi să dispară fără urmă.

Chatfield citi articolul și, râzând, i-l întinse tovarășului său:

— Iată, mister Grieg, minunile Indiei! Ce de prostii mai scriu și ziarele acestea locale! După cât se pare, publicul indian este mai credul și mai naiv decât cel american. Sunt convins că nici unul dintre ziaristii noștri n-ar fi îndrăznit să scrie asemenea baliverne gazetărești.

Grieg citi cu atenție articolul și zise:

— Bine ar fi să putem avea în trupă noastră acest om zburător.

— Cum să nu! râse James Chatfield.

— Eu îți vorbesc foarte serios – răspunse Grieg. Am avut prilejul să discut cu câțiva dintre hindușii angajați de noi despre omul zburător. Ei mă asigură că nu e vorba de nici o născocire.

— Fără doar și poate însă că nici unul dintre ei nu l-a văzut.

— Paznicul șerpilor... cum naiba îl cheamă?... nu pot să-i țin minte numele... Încearca să mă convingă că l-a văzut pe omul zburător cu propriii săi ochi, la un iarmaroc, în clipa când acesta a răpit un băiat din mulțime, după care ispravă și-a luat zborul nu se știe încotro.

Chatfield dădu din cap neîncrezător.

N-a trecut mult însă și a fost nevoit să creadă în existența omului zburător: în calea lor întâlneau tot mai mulți oameni care mărturiseau că l-au văzut cu ochii lor, ba chiar le indicau și localitatea unde se afla în acel moment. Mânat de un interes arzător, Chatfield ordonă să se schimbe itinerarul stabilit, nădăjduind că doar-doar l-o găsi pe omul zburător.

În felul acesta, Chatfield și Grieg l-au întâlnit pe Ariel lângă biserică și la început au discutat puțin cu el în automobil, iar după aceea au avut o convorbire de mai lungă durată.

Pe yancheii aceștia practici nu-i interesa de loc persoana lui Ariel și motivele care l-au determinat să zboare, precum nici trecutul lui.

Dacă Ariel ar fi spus: „*Sunt un spirit, sunt un înger*”, James Chatfield nu s-ar fi mirat nici o clipă măcar și ar fi răspuns, fără să stea cătuși de puțin pe gânduri: „*All right! Vă propun un. angajament. Care sunt condițiile dumneavoastră?*”

La fel de laconic, Chatfield îi spuse lui Ariel:

— Mister... mister?

— Ben – răspunse Ariel.

— All right, mister Ben, ne interesează faptul că știți să zburați. Veniți să lucrați la noi. Veți zbura în America și veți primi pentru asta o sumă destul de mare.

Ariel știa că America este departe de India și că, dincolo de ocean, va fi în siguranță. Trebuia să accepte propunerea, căzând de acord prin bună înțelegere, și după aceea să se reîntoarcă aici, să-și ia prietenii. Însăși soarta îi venea în ajutor. Și, fără să, stea mult pe gânduri, acceptă.

Mister Chatfield fu mirat de un asemenea răspuns: nu cumva aveau de-a face cu un înger? Să accepți fără să te tocmești, fără să te interesezi măcar câți bani vei primi? Oare omul acesta original nu înțelege că el este „*sans paire*”, cum spun francezii, că nu-și are egal și deci poate să le ceară orice sumă? Iar dacă nu e înger și nu-i nici idiot, atunci e un criminal care vrea să fugă cât mai grabnic peste ocean, unde, probabil, nu poate să ajungă singur în zbor. Nu degeaba îi povestise Grieg despre furtul unui băiat... Dar ce importanță au toate astea? Principalul este că putea să câștige foarte mulți bani.

Bătrânul și vicleanul Grieg îl „*mirosise*” îndată pe Ariel, dându-și seama că are de-a face cu un tânăr care nu cunoaște nici viața, nici propria sa valoare.

— Despre condiții mai vorbim noi - spuse Grieg, amestecându-se în discuție, de teamă că nu cumva fiul directorului să-i dea el însuși lui Ariel ideea că este un om fără pereche. Cu privire la bani, ne putem oricând înțelege.

— Aș fi vrut numai...

Chatfield și Grieg ciuliră urechile.

— Ce-ați fi vrut?

— Înainte de a pleca peste ocean, aș fi vrut să merg în două locuri... Să-mi văd prietenii și... încă o persoană... De altfel, poate că voi avea nevoie și de ajutorul dumneavoastră...

— Desigur, se înțelege de la sine, vă stăm la dispoziție, mister Ben. Vom face tot ce ne stă în putere!

— Ei, ce spui de asta, mister Grieg? întrebă Chatfield când rămaseră singuri.

— Spun că am găsit o comoară, mister Chatfield. India este într-adevăr o țară a minunilor.

— Va trebui să ne îngrijim de reclamă - observă James.

Reclama era calul lui de bătaie.

— Păstorul ăsta nu și-a găsit adevărată-i chemare. Ar fi trebuit să fie un regizor de circ. Ar fi putut să născocască un număr extraordinar. Dar de ce să nu ne folosim de această înălțare pentru reclama noastră? Trebuie să ne înțelegem cu Ben. Până la o înălțime de 50 de metri, să joace în folosul pastorului, iar mai sus, pentru interesele noastre. Căci noi l-am și cumpărat! Și de acolo, de sus, va face reclamă circuitului nostru.

Grieg nu fu de acord, găsind ideea prea puțin practică și chiar lipsită de tact. Îndărătnicul James stăruia totuși și Grieg fu nevoit să cedeze.

Bătrânul Grieg avea însă dreptate: această reclamă făcută din cer le-a pricinuit multe griji și neplăceri. Au fost puși în situația să aibă de-a face cu reprezentanții bisericii și ai administrației engleze.

În schimb, într-o altă chestiune, Grieg nu cedă în ruptul capului. Chatfield începuse să viseze la felul în care îl vor prezenta în America pe omul zburător și voi chiar să trimită o telegramă ca să anunțe concetățenilor săi - sosirea omului

zburător: „*O minune cum nu mai e alta pe lume!*”

Grieg, care încărunțise în circ și cunoștea foarte bine psihologia, publicului, se opuse cu înverșunare. Bineînțeles că publicul se va duce să caște gura la omul zburător, așa cum se dusese să vadă primele zboruri cu aeroplanul, și asta putea aduce un câștig frumos. Dar oamenii se obișnuiesc repede cu toate. Cine ar mai da acum bani ca să vadă un aeroplan zburând? Același lucru se va întâmpla și cu omul zburător. Cine îl va vedea o dată sau de două ori, a treia oară nu se va mai duce.

— Da, dar o s-apucăm să câștigăm milioane! se înfierbântă James.

— Și de ce, mă rog, să nu câștigăm zeci de milioane? replică Grieg.

— Cum vrei să faci asta? Cum vrei să-l folosești pe Ben?

— În primul rând trebuie să uiți că Ben știe să zboare. Nu trebuie să anunțăm lucrul acesta în America și nici pe drum să nu vorbim nimănui. Și nu uita că publicul se plictisește de orice, în afară de un singur lucru: de lupte și de concursuri, datorită succesiunii neîntrerupte de situații neașteptate și a faptului că nu poți prevedea niciodată sfârșitul. În fața celor mai rare animale din lume, publicul rămâne doar o clipă-două, iar la luptele de cocoși, care sunt o adevărată prostie, e gata să stea ceasuri întregi. Pasiunile se atâta, oamenii se agită, se fac pariuri.

— Mi se pare că încep să înțeleg. Și mi se pare că ai dreptate – spuse Chatfield, după ce se gândi puțin.

— Sută la sută – răspunse convins Grieg.

Găsind în persoana lui Ben o comoară neprețuită, Chatfield și Grieg se hotărâră să-și predea conducerea afacerilor din India unuia dintre vechii directori ai circurilor lor și, împreună cu Ben, să plece imediat în America.

Când părăsiră orașelul pierdut între munți, lăsând pastorului plăcerea de a se descurca singur din situația creată, James îl întrebă pe Ariel unde vrea să meargă.

Ariel le povesti americanilor toate peripețiile sale, fără s-ascundă nimic.

Chatfield era plin de admirație și deseori îl întrerupea pe băiat cu râsetele lui.

Grieg se gândea: „*Ben-Ariel e de bună seamă victima unor potlogării. Cine știe, poate că e într-adevăr fiul unor oameni bogați și de neam. Trebuie să ținem seama de lucrul acesta. Lolita nu-i altceva decât o simplă dragoste de tinerețe. Și-atunci, de ce să nu trecem pe la această «fetiță-văduvă»? La urma urmelor, o putem lua cu noi și pe Lolita, și pe Nizmat, și pe Sărad, și să-i punem și pe ei la treabă. Ariel însă vrea să se ducă și la Dandarot, să stea de vorbă cu Pearce. Ar fi mai bine să evităm lucrul acesta. Se pare că Pearce este un concurent primejdios.*” Bineînțeles că ei – Grieg și Chatfield – îl vor apăra pe Ariel și nu vor îngădui ca Pearce să pună mâna pe dânsul. Totuși riscul rămâne risc. Ariel, care acceptase cu atâta plăcere să plece în America, spre a fi cât mai departe de Pearce, acum caută singur să se întâlnească cu el. De ce? Ariel

spune: pentru ca să afle taina obârșiei sale, pe care Pearce, fără doar și poate, trebuie s-o cunoască. Fie și așa! Dar aflându-și obârșia, nu cumva Ariel va prefera să se întoarcă la părinți, în loc să plece cu ei în America?

Grieg își împărtăși temerile lui Chatfield. De data asta Chatfield și Grieg căzură repede la învoială: trebuie să ia toate măsurile ca Ariel să nu se ducă la Dandarot și să nu se întâlnească cu Pearce. Iar dacă Ariel totuși îl va vedea și va afla care-i este obârșia, în cazul acesta să-l pună pe Ariel să-și dea consimțământul că va lucra la circ timp de un an. Numai cu această condiție ei îi garantează lui Ben ajutorul lor în cazul întâlnirii cu Pearce. Și Ariel acceptă această condiție.

XXXVIII. „TOTUL TRECE CA UN VIS”

În amurg, în văpaia apusului, apărură cupolele de marmură aurite ale palatelor lui Radjcumara. Văzându-le, Ariel își simți inima bătând cu putere, căci soarta Siamei îl interesa foarte mult. Trecând pe lângă castel, el privi balcoanele și i se păru că într-unul din ele o zărește pe Siama. Dar ar fi putut prea bine să fie și o altă femeie care semăna cu ea. Nu i-ar fi fost de loc greu să-și ia zborul și să străbată într-o clipă distanța de la automobil la balcon, dar își dăduse cuvântul lui Chatfield că nu va zbura, și ținu să și-l respecte.

Iată și lacul, iată și crângul în spatele căruia se află căsuța lui Nizmat. Tulburarea lui Ariel creștea din ce în ce. Dorea mai mult. că oricând să zboare, să plece în goană la prietenii săi.

Ca să nu le stingherească întâlnirea, Grieg porunci șoferului să oprească lângă acel mango, din care cândva Ariel rupsesse fructe pentru Sărad.

Coborî din mașină și îi văzu pe Sărad și pe Lolita. Nefiind în stare să se mai stăpânească porni în goană, abia atingând pământul cu picioarele. Uitându-se în urma lui, Grieg îi spuse lui Chatfield:

— Privește-l cum zboară! Vom face din ei un alergător de faimă mondială.

Lolita și Sărad care ședeau pe treptele cerdacului, văzând un sahib apropiindu-se de ei, se sculară în picioare. Însă nu-l recunoscură pe Ariel. Când, deodată, Sărad strigă:

— Dada! Și se năpusti în întâmpinarea prietenului său, dar se opri deodată stingherit: Ariel purta un minunat costum de croială europeană și o pălărie albă de panama. Părul îl purta tuns scurt.

— Ce-i cu tine? exclamă rizând Ariel, îmbrățișându-l și sărutându-l pe băiat, care se agățase de mâna lui.

Iar Lolita, care îl recunoscu și ea pe Ariel, se ploconează într-una până la pământ. În fața lui Ariel se ridică din nou acest zid de temeneli! Ariel voi s-o îmbrățișeze, să-i spună că o iubește, că vrea s-o ia de nevastă. Dar ploconelile fetei îi încătușau gândurile și-i paralizau mișcările.

— Bună ziua, Lolita, vezi că mi-am ținut făgăduiala – spuse el, intimidat,

apropiindu-se de fată. Am venit, dar unde-i Nizmat?

— E tare bolnav - răspuse Lolita, privind cu adorație în ochii lui Ariel.

Ariel intră repede în căsuță. În amurgul care se lăsa îl văzu pe Nizmat culcat pe o rogojină. Ariel îl salută pe bătrân, în ochii căruia văzu strălucind; bucuria.

— Stăpâne, tu ești? Lolita avea dreptate. Nu se putea ca tu să mori. Și ai venit din nou la mine. Îți mulțumesc! spunea el, vorbind anevoie. Uite, sunt pe moarte.

— N-ai să mori, Nizmat - îi spuse Ariel, ținând în palma sa mână uscată a bătrânului.

— Tot ce se naște este sortit morții - răspuse liniștit bătrânul. Florile uscate nu trebuie să supere privirea nimănui și de aceea sunt arse.

Ariel încercă să-l liniștească pe bătrân. Nu, Nizmat se va însănătoși curând. Ariel va trimite un doctor și când Nizmat se va înzdrăveni, va pleca în America, împreună cu Lolita și cu Sărad. Ariel o iubește pe Lolita și vrea s-o ia de nevastă.

Nizmat se gândea, stând cu ochii închiși, și-și mișca încet mâinile în fața ochilor, ca și cum ar fi vrut s-alunge ceva. Apoi începu să vorbească. Îi mulțumi lui Ariel pentru cinstea deosebită pe care i-o făcea. Soarta Lolitei îl îngrijorează foarte mult. Ea i-a mărturisit că nu vrea să se mărite cu nimeni. Doar bătrână și oarbă Țară a spus că își va blestema fiul dacă el se va însura cu Lolita. Și Lolita renunțase la Ishvar, iar Ishvar, cuprins de desperare, plecase la oraș și nu se mai întorsese de atunci. Când Nizmat va muri, oare ce se va întâmpla cu Lolita? Căci ei, semizeii și sahibii, nu sunt logodnici pentru o cerșetoare.

— Însuși Krishna ar fi fost fericit să aibă o asemenea nevastă! rosti cu căldură Ariel.

Nizmat zâmbi cu greu, deschise ochii și, privind-l pe tânăr, îl întrebă:

— Dar oare într-o căsnicie atât de nepotrivită nevasta fi-vă ea fericită?

Ariel se fâstâci, iar apoi începu să-i demonstreze cu ardoare lui Nizmat posibilitatea unei astfel de legături.

Totuși își dădea seama că acum n-o putea lua pe Lolita cu el, căci nu se putea să-l lase singur pe Nizmat sau numai cu Sărad.

— Ei, lasă, mai vorbim noi despre asta - zise necăjit Ariel și ieși pe cerdac. Lolita - se adresă băiatul fetei, luând-o de mina - am să trimit un doctor și bunicul se va însănătoși... Numai să nu chemi vreun vraci, căci o să-l omoare pe Nizmat, așa cum l-a omorât pe fecioru-său. Trebuie să plec, dar am să mă mai întorc, Lolita, și am să vă iau cu mine. Când bunicul se va face bine, vreau să-mi fii nevastă.

Nu-și lua ochii de la fața palidă a Lolitei. Era minunat de frumoasă, dar exprima atâta suferință și atâta teamă, încât Ariel simți inima strângându-i-se de durere. Cum ar fi vrut s-o facă fericită pe fata asta!

— De ce taci, Lolita?

— Nu știu ce să răspund, stăpâne!

— Dar tu... tu mă iubești?

Față stătea cu privirile plecate. Mâna pe care Ariel o ținea într-ale sale tremura.

— Ea tot timpul te-a așteptat și numai de tine a vorbit! strigă Sărad. Și-o să plecăm! Toți împreună!

— Stați nițel, că mă-ntorc îndată! spuse Ariel și porni cu pași mari spre automobil. Iertați-mă, domnilor, dar mi se pare că mi-ați făgăduit că-mi dați niște bani? Întrebă el, stingherit. Prietenul meu, bătrânul Nizmat, e foarte bolnav și are nevoie de un doctor, de medicamente...

Grieg îi dădu cu plăcere băiatului câteva bancnote și îi aminti că trebuie să se grăbească. Pe Grieg îl interesau prea puțin banii, principalul era să plece cât mai repede cu Ariel. Și dacă pentru o familie de indieni săraci banii aceștia reprezentau o sumă importantă, pentru directorii unui trust american de circuri era cu totul lipsită de însemnătate.

Cu un profund simțământ de recunoștință, Ariel luă banii.

„Ce prost am fost – se gândea el, întorcându-se. Trebuia să fi luat banii mai înainte și să fi cumpărat niște daruri. Lui Nizmat o lulea și niște tutun bun, pentru Lolita un șal și brățări, iar lui Sărad o cămașă de bumbac în dungi. Cât de mult s-ar fi bucurat ei! Dar am să le trimit...”

— Uite, Nizmat, ia banii ăștia – spuse el, înapoindu-se la bătrân – și cheamă neapărat un doctor. Și caută să mănânci cât mai bine. Eu am să vă trimit bani. Fă-te mai repede sănătos. Rămâi cu bine, Nizmat!

— Mulțumesc. Adio! răspunse bătrânul.

— Rămâi cu bine, Lolita mea! Ai grijă de bunic și de Sărad. Eu am să vă trimit bani, am să vă scriu și curând am să mă întorc să vă iau.

Cuprinsă parcă de delir, Lolita spuse privind undeva, în depărtare:

— Am să te-aștept, dar visurile trec... Totul trece ca un vis... Maia!

Ariel o privi uimit, apoi zâmbi și exclamă:

— Asta nu va trece ca un vis, draga mea! Așteaptă-mă!

— Ia-mă cu tine, dada! se rugă Sărad, alintându-se.

— Aș fi nespus de fericit dacă ai merge cu mine, Sărad, dar Lolitei o să-i fie greu să rămână singură, cu bunicul bolnav.

— Da, ai dreptate – răspunse oftând Sărad. Trebuie să așteptăm ca bunicul să se facă bine și-atunci o să venim cu toții la tine.

— Am să vin negreșit după voi!

Cu inima grea, Ariel se întoarse la automobil. Mașina claxonă și o luă din loc. Tot drumul, Ariel fu muncit de gânduri grele. De ce-i lăsase? De ce pleca în depărtata și necunoscută Americă? Ce-l așteaptă acolo? N-ar fi mai bine să rămână cu Lolita, Sărad și Nizmat? Dar atunci ar fi devenit din nou omul zburător, lipsit de apărare, o jucărie în mâinile sorții, o pradă pentru oamenii răi. S-ar fi pierdut pe sine și pe Lolita. Nu, el procedează bine! La început,

trebuie să-și apere libertatea, să se țină bine pe picioare, să afle tot despre el și după aceea se va întâlni din nou cu prietenii săi, ca să nu se mai despartă niciodată de ei.

Iar în urechile lui mai răsunau cuvintele misterioase ale Lolitei: *„Visurile trec... Totul trece ca un vis... Maia!”*

XXXIX. O DISCUȚIE APRINSĂ

Pearce și întreaga societate teozofică începură să se împace cu gândul pierderii lui Ariel. Omul zburător mai făcuse o dată să se vorbească despre el cu prilejul *„minunii pastorului Kingsley”*, care până la urmă se dovedise a fi, așa cum relatau ziarele, reclama unui circ american. După aceea, Ariel dispăruse, prins probabil de reprezentanții circurilor americane. Și Pearce își dădea seama de dificultatea de a-l smulge pe Ariel din ghearele lor. Asta ar fi putut-o face Boden. Și Pearce îi scrisese lui Boden și lui Haselon la Londra, informându-i cu privire la mersul evenimentelor.

„Dacă vom mai auzi – scria Pearce – despre omul zburător, atunci veștile vor sosi mai degrabă din Statele Unite ale Americii, încotro trebuie să se îndrepte de altfel și cercetările dumneavoastră.”

Cu pași felini de pisică, Pearce traversa curtea școlii Dandarot, îndreptându-se spre cabinetul său. Pe cer nu se vedea nici un nor, soarele se ridicase chiar atunci deasupra orizontului și aerul începuse să se încălzească. Ultimele adieri ale vântului răcoros de dimineață se stingeau încet-încet. Ca întotdeauna în curte și în interiorul clădirii stăruia o liniște desăvârșită. Numai pietrișul scârțâia sub pașii lui ușori.

Dar urechea sensibilă a lui Pearce surprinse pasul cuiva venind dinspre poartă. Se întoarse repede și-l văzu pe Ariel, care se îndrepta spre el. Băiatul mai crescuse și purta un minunat costum alb.

Pearce rămase uluit de această întâlnire neașteptată. La început se bucură, dar apoi deveni foarte atent. Prea era hotărât și sigur pasul tânărului care se apropia de el. Iar în spatele băiatului, la câțiva pași în urmă, veneau doi gentlemen.

La primul său strigăt, ar fi putut să-i vină în ajutor educatorii, profesorii, slugile... Și Pearce, întipărirându-și pe față o expresie de plăcută surpriză, ca și cum abia atunci l-ar fi recunoscut pe Ariel, se grăbi spre băiat, întinzându-i mâna cu toată sinceritatea.

— Mă bucur că te văd, Ariel! Ai făcut bine că te-ai întors! Cu dreapta strânse zdravăn încheietura mâinii stângi a lui Ariel. Încercă să-i strângă la fel de prietenos și mâna dreaptă, dar băiatul prevăzuse gestul și apucă bine cu dreapta sa încheietura mâinii stângi a lui Pearce. Astfel încheștați, stăteau și se priveau în ochi unul pe celălalt, căutând să-și ghicească reciproc intențiile.

„La dracu! Care dintre noi l-a prins pe celălalt?” se gândi îngrijorat

Pearce.

Cei doi gentlemen care veneau în spatele lui Ariel se opriseră și urmăreau cu interes această scenă.

— Poate dorești să mergem în cabinetul meu? Acolo vom discuta nestânjeniți. Ți-o fi foame, Ariel? Nu ești obosit de drum? Întrebă Pearce, abia izbutind să se stăpânească.

— Mister Pearce – spuse cu fermitate Ariel, fără să-i răspundă la întrebări – am venit ca să aflu de la dumneata chiar acum și chiar aici amănunte în legătură cu obârșia mea. Trebuie să-mi răspunzi numaidecât!

Fără să-și dea seama, Pearce i se adresă lui Ariel cu „*dumneavoastră*” și îi răspunse:

— Ați fost adus la Dandarac acum cincisprezece ani, de către un om pe care nu-l cunosc. El nu mi-a spus nici numele, nici originea dumneavoastră... La Dandarac sunt mulți copii de felul acesta.

Ariel strânse și mai tare mina lui Pearce și deodată acesta simți că tânărlul îl ridică în aer. De groază, Pearce simți că-i îngheață mâinile. Dădu să strige, dar înțelese că prin asta nu face decât să-și înrăutățească situația. Ariel are acum ajutoare care, la urma urmei, pot fi niște bandiți cumpărați, îl va lua sus, în văzduh, și acolo se va răfui cu el. De aceea Pearce nu făcu altceva decât să strângă cât putu mai tare mâna stingă a lui Ariel, că nu cumva să cadă – capul lui se găsea în dreptul pieptului tânărlului.

Săltându-l pe Pearce deasupra pământului, Ariel rămase nemișcat în aer și-i spuse:

— Acum ne putem continua conversația, căci aici nu ne stingherește nimeni. Așadar, ascultă-mă, mister Pearce!

Vocea lui Ariel suna aspru, dar se simțea în ea tulburarea, căci Pearce era prea greu.

Ușor de zis „*ascultă-mă!*” lui Pearce îi clănțăneau dinții din gură și el privea cu aceeași groază în jos, spre cărarea presărată cu prundiș, ce șerpuia prin curte.

— Dacă n-o să-mi spui tot adevărul cu privire la mine, am să dau drumul mâinii dumatle drepte și am să încep să te răsucesc până când ai să te desprinzi și ai să cazi, zdrobindu-te de pământ. Sau poate vrei să te lupți cu mine aici, în aer?

— Spun... Spun tot adevărul – rosti cu glas răgușit Pearce, care, de emoție, își pierduse vocea.

Ariel se lăsă deodată în jos, împreună cu Pearce, spre stupoarea lui Chatfield și Grieg.

— Mister Grieg... vă rog... să notați declarațiile acestui om.

Grieg scoase un carnet și un stilou și Pearce, cu o voce răgușită de parc-ar fi fost răcit, începu să povestească tot ceea ce știa despre Ariel. Indică totodată și adresa lui Boden și a Janei Galton.

Ariel lăsă mâna lui Pearce și zise cu răceală:

— Puteți pleca, dar băgați de seamă, dacă ați făcut declarații false...

— Absolut adevărate! exclamă Pearce încovoiindu-se. Picioarele îi tremurau și cu greu străbătu curtea îndreptându-se spre cabinetul său.

— Ei, noi ne-am ținut făgăduiala. Nădărdim că și dumneata ți-o vei ține la fel – spuse James, privindu-l întrebător pe Ariel.

— Și eu îmi voi respecta făgăduiala, plecând cu dumneavoastră în America – răspunse Ariel. Sora mea poate să vină la mine, eu am să-i scriu.

Și toți trei se îndreptară spre automobil.

XL. BINOE NEÎNVINSUL

Chatfield-senior se arătă nespus de mulțumit de descoperirea făcută în India, iar planul lui Grieg fu în întregime aprobat de directorul trustului circurilor.

Nici un om din America nu trebuia să știe că Binoe-Ben-Ariel-Aureliu Galton este un om zburător. E adevărat că vestea despre el ajunsese și în America, dar toată lumea făcuse haz, considerând-o drept o știre senzațională, căci nimeni nu-l văzuse și nu-l cunoștea pe Ariel.

Chatfield îi explică lui Ariel rolul pe care urma să-l joace: el nu va spune și nu va arăta nimănui că știe să zboare, însă, folosindu-se cu abilitate de acest dar neobișnuit, va trebui să bată toate recordurile mondiale la alergări, înot, sărituri peste obstacole, și să participe la concursurile acrobatice.

Instruirea lui Ariel se făcea sub stricta supraveghere a lui Grieg și Chatfield și dură destul de multă vreme. Se înțelege că pentru Ariel nu era nici un fel de greutate să sară peste orice obstacol, indiferent de înălțime, să zboare sub cupola cercului de pe un trapez pe altul, străbătând toată arena.

Greutatea consta numai în faptul, așa cum spunea Grieg, cel cu atâta experiență, „*să nu depășească limitele posibilităților fizice ale omului*”. Trebuia să lucreze în așa fel, ca publicul să vadă ceva uluitor, dar nu imposibil. Trebuia să acționeze cu multă băgare de seamă. De pildă, la săriturile în înălțime, Ariel trebuia să-și calculeze atât de bine săriturile, încât să întreacă doar cu câțiva centimetri recordurile mondiale.

Antrenorii lui Ariel, angajați de Chatfield și Grieg, se numărau printre cei mai buni alergători. Antrenamentul se făcea într-un loc pustiu. Lui Ariel i se arătau diferite metode de alergare, diferite sisteme și, în prezența antrenorilor, băiatul trebuia să se prefacă obosit, să respire sacadat ca și cum i-ar fi greu să alerge.

Pentru a menține treaz interesul publicului, la unele probe de alergări sau concursuri de înot, el trebuia să simuleze că răsuflă anevoie, să-și lase rivalii să i-o ia înainte, iar apoi, în ultimul minut, să ajungă primul la start, într-un cuvânt, trebuia să procedeze ca un concurent cu experiență, care nu-și dă în vileag

dintr-o dată toată superioritatea sa, deosebit de strălucită.

Numerele de circ se pregăteau într-o arenă special amenajată în acest scop. Chatfield-junior se interesa mai ales de numerele cu cai: săriturile ce urmau să fie efectuate în galopul calului, salturile-mortale. Bineînțeles, Ariel săvârșea adevărate minuni, iar bătrânul Grieg și tânărul Chatfield trebuiau tot timpul să-l mai tempereze.

— Ei, asta-i prea de tot! Să nu faci dintr-o dată câte patru *salto-mortale*! spunea el, supărat.

În timp ce se făceau pregătirile, Chatfield-junior nu precupețise banii trustului – îi va primi înapoi însutit! – Și începuse o campanie de reclamă care întrecea prin proporțiile sale chiar și reclamele obișnuite pentru America.

Încă înainte de a-l fi văzut pe Binoe – „*o minune a lumii, descoperită în junglele Indiei misterioase*” – oamenii aflaseră multe despre el și-l cunoșteau din fotografiile publicate în ziare, reviste, afișe, și americanii cunoșteau chipul lui Ariel mai bine decât pe cel al președintelui.

Suporterii lui erau cuprinși de delir și căutau pe toate căile să-l vadă. Jucătorii cei mai pasionați încheiau de pe acum pariuri, iar ziariștii publicau în presă kilometri întregi de știri senzaționale, referitoare la apropiatele reprezentații ale „*neînvinsului*”.

„*Binoe-neînvinsul*” era titlul pe care-l primise Ariel încă înainte de a apărea în public. Și îl merită pe deplin de îndată ce începu seria neobișnuitelor sale triumfuri.

Ariel învingea un campion mondial după altul și lucrul cel mai uluitor era că el stabilea noi recorduri mondiale în cele mai diferite ramuri ale sportului. Era pur și simplu purtat pe brațe și atunci căuta ca trupul său să aibă o greutate normală.

Însă acest joc fără risc ascundea și anumite primejdii. Jucătorii cei mai pasionați, pierzând, bombăneau și curând începură chiar să vorbească despre faptul că la mijloc ar fi o escrocherie pusă la cale cu multă abilitate. Drept care începură să mizeze mai puțin pe el, astfel că diferite pariuri își pierdură din interes.

Chatfield și Grieg socotiră că a sosit momentul să recurgă la vechiul și încercatul truc de circ, care trebuia să facă să sporească și mai mult interesul față de concursuri: Binoe fu nevoit să „*sufere câteva înfrângeri*”, după care, bineînțeles, urmară victorii și mai strălucite.

Și vremea trecea. Ariel colindase aproape toate orașele mari ale Americii. Trustul Chatfield câștigase sume nemaipomenite în istoria circuitului.

Pe măsură ce succesele se înmulțeau, Chatfield-senior îl cercetă pe Ariel și se gândea: „*Uite, acum o să înceapă să vorbească despre mărirea onorariului...*”

Dar Chatfield-senior greșea gândind că băiatul se molipsise și el de boala înavușirii. De îndată ce începuse să câștige, din America porniră către

îndepărtatul colț al Indiei mandate de bani și pachete. De data aceasta nu mai uitase nici șalurile, nici brățările pentru Lolita, nici îmbrăcăminte pentru Sărad, nici luleaua cu tutun pentru Nizmat. Cu toate succesele sale răsunătoare, Ariel nu-și uită niciodată prietenii. Scrisori de la ei primea doar arareori, dar erau pline de dragoste și recunoștință.

Nizmat se însănătoșise și-l așteptau cu toții, astfel că de multe ori Ariel fusese cât pe ce să lase totul baltă și să plece în zbor spre căsuța de lângă bananier. El îi ajuta și pe artiștii mai săraci din circ. Gloria și banii îi dădeau posibilitatea să-și manifeste pe deplin adevărata bunătate omenească.

XLI. DOUĂ LUMI

Odată, ieșind învingător într-un concurs greu, Ariel, înclinându-se în fața publicului care-l aplauda furtunos, observă cu mirare, într-o lojă ce se afla în apropierea scenei, o tânără care îl privea cu un aer trist, ținându-și mâinile încrucișate pe balustradă lojei. Chipul tinerei i se păru cunoscut. Da, era aceeași fată pe care o văzuse când fusese bolnav și când nimerise în mâinile lui Pearce. E sora sa! Oare o fi într-adevăr sora sa Jane? Într-adevăr, el îi telegrafiasse la Londra îndată ce sosise în America.

Mulțumind publicului de nenumărate ori, Ariel, cu sufletul tulburat, intră în cabina lui.

Nu cumva se înșelase? Și, îngândurat, începu să se dezbrace.

Un slujitor în livrea îi aduse o carte de vizită pe care era scris: „*Lady Jane Galton, Londra.*” Și adăugat cu creionul, cu un scris hotărât de bărbat: „*Am să te aștept la ieșire, J. G.*”

Amintiri nedeslușite i se perindară prin minte: „*Jane Galton... Da, asta era sora lui!*”

Ariel se schimbă în grabă și ieși, dar în puzderia de automobile care înconjurau circul nu se descurcă dintr-o dată. Fu recunoscut de public și începură ovațiile. Băiatul privea zăpăcit și, din obișnuință, se înclina în dreapta și în stânga.

Dar iat-o! Și el se apropie de Jane, neștiind cum s-o salute.

Jane, cea dintâi, îi întinse mâna, voind parcă să prevină din partea fratelui său vreo manifestare de sentimente frățești. Ariel luă stingherit mâna ei fină, strânsă într-o mânășă de piele cafenie. Și băgă de seamă că sora sa stă tot timpul încruntată.

— Îndată va trage mașina la scară – spuse ea.

Din cauza zgomotului din jurul lor, el înțelese mai degrabă decât auzi aceste cuvinte. Amândoi se grăbiră să se urce în mașină. Și numai când izbutiră să se strecoare din torentul de automobile, Jane se întoarse spre Ariel și, zâmbind imperceptibil, îl întrebă:

— M-ai recunoscut, Aureliu?

— Da, Jane, bineînțeles. Acolo, în India, am fost aproape de tine... O, dacăș fi știut atunci! Și îi luă mâna, dar fata și-o eliberă îndată și adăugă repede:

— La hotel vom vorbi despre toate.

După ce intrară în camera pe care o ocupa Jane, aceasta luă mâna fratelui ei, privindu-l cu tristețe. Apoi îl sărută pe frunte.

— Iată, în sfârșit te-am regăsit, Aureliu! zise ea, încetișor.

— Și eu te-am regăsit, surioară! răspunse Aureliu, neîndrăznind, la rândul său, s-o sărute și el.

Se așezară.

— Nu ți-am scris, pentru că am vrut la început, să culeg anumite informații... Am fost mințită de atâtea: ori... Însă de faptul că ești fratele meu nu mă îndoiesc. Uite, vreau să-ți arăt fotografiile părinților noștri.

Deschise o cutie și-i întinse lui Aureliu o fotografie. Băiatul văzu o femeie tânără, cu ochii triști, iar alături de ea un domn voinic, zâmbitor și mulțumit de el, purtând un surtuc cu mai multe decorații pe piept.

Ariel nu se putu stăpâni și exclamă:

— Oare am să-ajung și eu la fel ca tata?

— Ar fi foarte prost să n-ajungi ca el – răspunse Jane, pe un ton dojenitor.

— Da, dar ridurile astea...

— Bătrânețea nu înfrumusețează pe nimeni. Părintele nostru a fost omul cel mai demn. Aureliu – continuă Jane, cu ton de povață – tocmai lucrul acesta îl am în vedere... Tatălui nostru nu i se spunea altfel decât „*persoană de vază*”. În vinele lui curgea sângele uneia dintre cele mai nobile familii din Anglia și el era un cetățean respectat, un creștin bun și un minunat gospodar. Ți-a lăsat o avere mare, care din păcate a fost zdruncinată de către tutorii Boden și Haselon, așa cum susține mister Dottaler.

Aureliu începu să-și dea seama unde vrea să ajungă Jane.

— Ei, și ce-i cu asta? Înseamnă că și în vinele mele și ale tale curge un sânge nobil. Mi se pare că n-am făcut nimic ce mi s-ar putea reproșa.

Jane oftă.

— Nu-ți reproșez nimic, dar e altceva care mă necăjește... Ce-ar fi spus părintele nostru, sir Thomas Galton, dacă ar fi aflat că fiul lui este artist de circ?

Ariel se aprinse:

— Bine, Jane, dar tu știi cum s-au întâmplat toate lucrurile. Și, la urma urmei, nu găsesc nimic rușinos în munca mea. E o muncă cinstită și câștig destul de mult.

— Bineînțeles că actorii de circ nu pot fi comparați cu bandiții sau cu falsificatorii de bani – zise nemulțumită Jane – însă ceea ce se potrivește altora, nu se potrivește unui fiu de lord – și nelăsându-l pe Ariel să răspundă, continuă: Dar zborurile tale? Acum tu nu mai zbori, dar eu știu care-i secretul succeselor tale. Am văzut cu ochii mei cum atunci, în India, ai zburat. Un om zburător seamănă cu o insectă sau cu o pasăre. Este o încălcare a tuturor legilor

dumnezeiești și omenești, și pentru noi, la urma urmei, e pur și simplu rușinos, Aureliu! Un lord zburător... e ceva de necrezut! *Shocking!* E dezgustător! Nici nu mai găsesc cuvinte!

„*Dar oamenii zboară cu avionul!*” dădu Ariel să răspundă, așa cum îi spusese cândva Lolitei, însă Lolita îl considera un fel de semizeu, în vreme ce pe Jane o indignează faptul, ca fiind un lucru înjositor.

— Știi ce vrei să zici, Aureliu – continuă repede Jane. Bineînțeles, tu nu ești vinovat că au făcut din tine un monstru zburător, însă greșelile, atât ale tale cât și ale altora, trebuie îndreptate... Din fericire, în Anglia nu știe nimeni povestea ta. Toți cred că tu ai învățat la Oxford și lucrurile mai pot fi schimbate. Dar tu trebuie să uiți, auzi, să uiți pentru totdeauna că știi să zbori, dacă această însușire a ta nu poate fi înlăturată prin vreo operație... Eu l-am întrebat pe mister Pearce despre savantul ăla nebun care te-a făcut zburător... Cum îl chema?

— Mister Height.

— Da, da, acest mister Height nu mai există. A avut un accident. Mi se pare că a vrut el însuși să devină om zburător, dar nu știu cum a încurcat lucrurile și, sărind până în tavan, și-a spart capul. A avut o hemoragie cerebrală și a murit. O moarte demnă de un zăpăcit ca el! Și în glasul lui Jane răzbiră accente de ură. Altor savanți, însă, este riscant să ne-adresăm. S-ar putea întâmpla ca lucrul acesta să-l afle toți și e foarte puțin probabil că cineva ar putea să te ajute. De aceea tu n-ai decât o singură soluție: să uiți acest... defect al tău și să nu recurgi niciodată la zbor, chiar dacă în fața ochilor tăi s-ar îneca un copil... În al doilea rând – continuă ea, cu respirația tăiată – chiar acum trebuie să denunți contractul cu circul, să renunți la viața asta de țigan și să pleci cu mine în Anglia.

— Dar sunt legat printr-o făgăduială...

— Onoarea familiei este mai presus decât banii. Și nădăjduiesc, cel puțin, că vom putea procura suma necesară ca să plătim desfacerea acestui contract.

Ariel tăcea. Nu era de acord cu Jane. Nu așa își închipuise el întâlnirea cu sora sa și nu așa și-o închipuise pe Jane.

— Eu cred că ar trebui să-l prevenim pe mister Chatfield și să accept câteva reprezentații de adio – începu Ariel, cu glas nesigur.

— Pentru nimic în lume! Ar fi o mare greșeală. Deocamdată tu treci drept un hindus necunoscut, însă apariția mea ar putea da de gândit oamenilor și imediat vor începe cercetările. Doar știi și tu cât de mult se interesează ziariștii de tine, cum îți urmăresc fiecare pas și cum caută să afle și să publice vreo noutate despre tine și trecutul tău. Și dacă ei vor afla adevărul, viața noastră, a mea și a ta, va fi distrusă. Eu n-am să pot îndura rușinea care va apăsa asupra neamului nostru și nu-mi va rămâne decât să intru la mănăstire. Plecarea noastră trebuie să se facă pe neașteptate. Am și luat bilete pentru vapor. Du-te și ia-ți lucrurile și vino la mine. Iar directorilor tăi le vom comunica hotărârea ta

din drum. Celelalte le va aranja mister Dottaler. Este un om extraordinar.

— Astăzi am o seară liberă, dar mâine am reprezentație și toate biletele sunt vândute. Ca întotdeauna, la casă există un anunț care menționează lucrul acesta – răspuse Ariel, cu o oarecare mândrie.

— Le vor da banii înapoi și atâta tot! Ai fi putut foarte bine să te îmbolnăvești. Și-apoi, destul s-au îmbogățit pe spinarea ta!

Ariel nu dorea decât un singur lucru: să pună capăt cât mai repede acestei convorbiri.

— Bine, Jane, am să vin la tine de îndată ce-mi fac bagajele – zise el, nerăbdător.

— Dar nu mai târziu de miezul nopții – răspuse Jane și, uitându-se la ceas, adăugă: Vaporul pleacă mâine la ora opt. Ne-a mai rămas puțin timp. Totuși am să-ți povestesc despre părinții noștri, despre cercul meu de cunoștințe, care în curând vor fi și ale tale, despre Londra...

Era noaptea târziu când Ariel se întoarse la locuința lui. Se gândea la ultimatumul pe care i-l dăduse sora sa.

XLII. SUFERINȚA UNEI MAME

În dreptul ușii sale, Ariel văzu o tânără femeie, îmbrăcată foarte elegant. Avea ochii roșii de plâns, iar fața ei exprima durerea.

— Mister Binoe! spuse femeia, cu glas întretăiat: Vă aștept de câteva ceasuri. Am fost la reprezentația de la matineu a circului, am vrut să vă văd, dar ați plecat cu o doamnă... Am aflat la biroul circului adresa dumneavoastră și am venit aici. Și m-am hotărât să v-aștept... Dumnezeule! Dacă ați ști prin ce suferințe am trecut! Orele se scurgeau atât de încet, când pentru mine fiecare clipă e scurtă...

— Și tot timpul acesta ați stat aici, plângând la ușa mea? o întreabă compătimitor Ariel.

Era deseori asaltat de vizitatori: admiratoarele și admiratorii lui. Însă femeia aceasta nu semăna cu ei; nu încape îndoială că o mare durere personală o adusese aici. Dar cu ce-o putea ajuta el?

Ariel se grăbi să deschidă ușa și o pofti să intre înăuntru. Fără să-și scoată mantoul scump de blană și pălăria, femeia se aruncă deodată în genunchi în fața lui.

— Dumneata ești singurul care poți ajuta o mamă nefericită, care te imploră în genunchi...

— Vă rog să vă ridicați, mistress... Pentru numele lui Dumnezeu... Stați jos și liniștiți-vă... Despre ce e vorba?

— Nu mă ridic până când n-o să-mi dați cuvântul că o să mă ajutați în durerea mea... Am suferit atât de mult... Și femeia începu să plângă amarnic.

— Bineînțeles, dacă-mi stă în putere... Deși mă grăbesc, căci am puțin

timp...

— N-o să vă rețin mult.

Ariel reuși în sfârșit să o ridice de jos și s-o așeze într-un fotoliu. Femeia își scoase o batistă parfumată, toată numai o dantelă, o duse la ochi și, sughițând de plâns, își începu povestea:

— Mister Binoe e străin și poate că nu cunoaște obiceiurile îngrozitoare din America și mai ales acest oraș monstruos, care este New York-ul... Nici un om de treabă nu se poate simți în siguranță și la adăpost de primejdii în el. Oare a auzit mister Binoe despre gangsteri? Sunt niște bandiți americani, care nu amintesc prin nimic de apașii din Paris. Oare a auzit mister Binoe de numele lui Al Capone? Nu? Gangsteri ca Al Capone sunt foarte mulți. Cei mai mari gangsteri americani sunt oameni foarte bogați. Au vilele lor, automobile, iahturi și cont curent la bancă. Poliția e cumpărată de ei și autoritățile polițienești nu fac altceva decât să-i ocrotească. Gangsterii își săvârșesc nepedepsiți crimele lor, atacă băncile ziua în amiaza mare, răpesc milionari de pe stradă și, ceea ce este mai îngrozitor decât orice, răpesc copiii acestora. Pentru copii cer sume uriașe, iar după ce le primesc, omoară copiii. Și oricât de ciudat ar părea, cu cât un om e mai bogat, cu atât mai puțin poate sconta pe ajutorul poliției atunci când e vorba de gangsteri...

Vizitatoarea oftă din greu.

— Iertați-mă că intru în toate amănuntele - continuă ea peste o clipă - dar este necesar ca să mă puteți înțelege pe mine și situația fără ieșire în care mă aflu... Își duse din nou batista la ochi. Numele meu este Warender. Eu și soțul meu suntem unii dintre cei mai bogați oameni din Statele Unite, însă comoara noastră cea mai de preț este unicul nostru băiat, Sam. N-are decât trei ani... Și... a fost răpit... Îl așteaptă o moarte îngrozitoare.

Mistress Warender începu să plângă cu hohote. Ariel era zguduit de drama și nenorocirea acestei mame.

— Liniștiți-vă, mistress. Beți niște apă!... Dar cu ce vă pot eu ajuta?

Ea bău câteva înghițituri și dinții începură să-i clănțâne lovindu-se de pahar.

— Vă mulțumesc. Îndată am să vă explic. Bandiții ne-au trimis câteva scrisori, cerând să le dăm cinci milioane de dolari pentru răscumpărarea copilului. Soțul meu le-ar fi plătit imediat, însă fratele meu l-a convins să mai aștepte. Când vor primi banii, bandiții vor putea să-l omoare îndată pe Sam al meu... pe puiul meu... Ea se cutremură toată. Mark, fratele meu, vrea să câștige timp, în speranța de a găsi vreun mijloc pentru salvarea copilului. Nu încapе îndoială că poliția este cumpărată de bandiți. *„Facem tot ce ne stă în putință, dar, din păcate, nu suntem pe urmele criminalilor care l-au răpit pe fiul dumneavoastră”* - spune șeful poliției. Și atunci noi, sau mai bine zis Mark, pentru că atât eu cât și bărbatul meu ne-am pierdut cu totul capul din pricina nenorocirii, Mark s-a adresat unor detectivi particulari, umplându-i de bani, și

aceștia au aflat câte ceva. Ba au aflat chiar multe lucruri. Au aflat, de pildă, unde se află fiul meu. Poliția l-a căutat sau s-a prefăcut că-l caută în toate maghernițele orașului, în împrejurimi și chiar în munți. Iar el, sărăcuțul, se află chiar în centrul orașului, la etajul 93 al unuia dintre cei mai înalți zgârie-nori. Cine ar fi putut crede lucrul acesta? Și acum trec la ceea ce e mai important.

Mistress Warender făcu o pauză, îl privi pe Ariel și întrebă pe neașteptate:

— Mister Binoe, știți să zburați?

— Eu? Să zbor? Ce idee ciudată! De ce îmi puneți această întrebare?

— Pentru că de asta depinde totul. Bineînțeles, este ciudat și neverosimil. Poate credeți că am înnebunit, dar nu e ideea mea. Unul dintre detectivii despre care v-am vorbit, un om extrem de inteligent și cu un extraordinar spirit de observație, mi-a spus că a ajuns la convingerea că dumneavoastră știți să zburați și că în asta constă secretul tuturor succeselor pe care le-ați avut în sport.

Ariel se pierduse cu firea și nu știa ce să-i răspundă, dar vizitatoarea, făcându-se că nu observă încurcătura lui, continuă:

— Ei, mister Toots, este un detectiv care a urmărit multă vreme toate reprezentațiile dumneavoastră, a făcut nu știu ce calcule, a cules tot materialul tipărit în ziare despre „*omul zburător din India*”, doar sunteți din India! și mi-a spus: „*Singurul om care-l poate salva pe fiul dumneavoastră este mister Binoe, bineînțeles, numai dacă va accepta. Rugați-l!*” Și iată că m-am hotărât să vin singură și să vă implor.

Făcu o mișcare, ca și cum ar fi vrut din nou să se lase în genunchi, dar Ariel o opri.

— Vă rog să stați liniștită - îi spuse el, cu un ton aproape poruncitor - și lăsați-mă să mă gândesc dacă pot să vă ajut sau nu.

Așadar, în America existau oameni care știau că el este un om zburător. Deci în curând taina lui va fi cunoscută tuturor. Și atunci se va dezlănțui un scandal monstruos. Cât de mare va fi indignarea acelor care pierduseră, mizând pe înfrângerea lui. Și o dată cu descoperirea tainei lui, se va descoperi și taina originii lui! Și atunci va izbucni un nou scandal pentru Jane! Cu ce se deosebesc prejudecățile europenilor de cele asiatice? Jane nu era de loc așa cum visase el, dar totuși era sora lui. Trebuia să plece de aici și cât se poate mai repede, se hotărî Ariel.

Dar cum să îndeplinească rugămintea mistress-ei Warender?

Ea, ca mamă, socotește, bineînțeles, că omul zburător poate să-i scape copilul din mâinile bandiților, intrând în zbor pe fereastră, sus la etajul 93 al unui zgârie-nori. Zborul lui va fi observat de mulți oameni din oraș. Fără doar și poate că Jane se va indigna numai la gândul că el a putut să zboare, deși acest lucru este necesar pentru salvarea unui copil.

Da, dar ea nu vedea chipul îndurerat al acestei mame! Mama micului Sam! Oare poți să rămâi nepăsător în fața durerii unei mame?

Și-apoi, e prea puțin probabil c-o să-l recunoască cineva, cu atât mai mult cu cât este noapte. El poate să zboare la mare înălțime și, la urma urmei, oare nu părăsește chiar mâine în zori țara aceasta? Dar va izbuti oare?

— Sunt gata, mistress să vă ajut, dar, din păcate, am la dispoziția mea foarte puțin timp. Doar două-trei ore. Sunt chemat de urgență...

— Nici nu va fi nevoie de mai mult de două ceasuri – răspunse mistress Warender, repede și tresăltând de bucurie. Blocul nostru se află aproape alături de acela unde se chinuiește sărmanul meu copil. Automobilul mă așteaptă. Sunteți de acord? Nu mă refuzați? întrebă ea, privindu-l rugătoare pe Ariel.

Mistress Warender strânse cu putere mâna lui Ariel și amândoi părăsiră hotelul.

XLIII. DIN NOU ÎNȘELAT

În locuința somptuoasă dintr-un bloc cu numeroase etaje, unde mistress Warender îl conduse pe Ariel, acesta găsi pe detectivul Toots, pe Mark și pe mister Warender, tatăl copilului răpit. Tatăl părea complet distrus, aproape că își pierduse mințile. Fără să se scoale din fotoliu, îi întinse lui Ariel mina, schițând un zâmbet dureros și, făcând un gest, îl pofti să ia loc. Trăsăturile chipului său erau energice și avea părul tuns scurt și încărunțit la tâmplă.

— Vă mulțumesc, domnule, că ați răspuns la durerea noastră. Stați de vorbă cu ei. Și el îl arătă pe Toots și pe Mark. Eu... eu nu sunt în stare...

— Problema este simplă, mister – începu Toots să-i explice. Trebuie numai să acționați repede și hotărât. Iată planul orașului și fotografia casei. Cu cruciulițe este însemnat etajul, apartamentul și fereastra. Ferestrele sunt întotdeauna deschise. Iată planul casei...

Și Toots, cu un aer preocupat, desenă limpede și precis planul locuinței.

— Dacă astăzi copilul nu se va afla în mâinile noastre, mâine va fi prea târziu. Să mergem. Am să v-arăt de unde vă puteți lua zborul...

De pe acoperișul plat, pe care Warender își avea grădina, Ariel se ridică vijelios în linie dreaptă.

Nu zburase de mult și se lăsa cu plăcere în mrejele acestui simțământ, pe care îl mai încercase, de libertate, de ușurință, gustând din plin imensitatea spațiului aerian. Și să renunți la lucrul acesta?... O, dac-ar fi putut s-o ducă pe Lolita undeva, într-o țară minunată și liberă, cu flori frumoase și copaci... De ce n-a dus-o el în junglă? Trebuia să-i fi făcut un cuib într-un copac rămuros și să stea acolo cu ea și cu Sărad.

Dar acum n-avea timp să viseze. Jos clocotea și fremăta uriașul oraș străin. Iar deasupra capului, în bezna albastră a cerului, pluteau lin stelele. Ariel privi din nou în jos. Văzu, asemenea unui plan uriaș insula Manhattan, împărțită în pătratele sale egale cu dreptunghiurile întunecate ale parcurilor sale centrale, și Broadway-ul ce se întindea de-a lungul întregului oraș. Tot

țărmlul era crestat de docuri și cheiuri. Iată golful Hudson, negru și larg, pe întinsul căruia se reflectau luminile nenumăratelor vapoare nave de transport. Long Island... Statuia Libertății cu torța veșnic arzând în mână-i întinsă. Străzile scăldate în lumină păreau niște gratii strălucitoare. Zgârie-norii se înălțau aidoma unor stânci posomorite și întunecate. Ziua de muncă se sfârșise și la geamurile lor luminile se stinseseră. Nenumărații funcționari plecaseră acasă. Dar etajele de jos ale zgârie-norilor și ale altor clădiri străluceau în văpaia reclamelor, care aruncau pe ziduri reflexe roșiatice. Pe unii zgârie-nori întunecați șerpuiau reclame luminoase. Pe alocuri, la unele ferestre ale etajelor de sus, mai ardea lumina. Luminițele acestea păreau niște stele mari, căzute din cer și care se opriseră în văzduh, fără a mai ajunge pe pământ.

Iar în depărtare, până la orizont, se întindea suprafața netedă și întunecată a oceanului și se vedeau luminile vapoarelor aidoma unor stele mișcătoare. Ariel simțea răsuflarea proaspătă a oceanului și trase cu plăcere în piept aerul curat al înălțimilor.

Găsi fără prea multă greutate blocul pe care-l căuta, etajul, apartamentul, fereastra și porni într-acolo. Era prima fereastră din colț.

Toots nu-l mințise: fereastră era deschisă și luminată.

La început, Ariel privi înăuntru. Camera era frumos mobilată, dar pustie.

Atunci intră în zbor în odaie și se lăsă jos. Văzu două uși: una în dreapta, alta în stânga. În stânga probabil că era camera copilului. Să intre acolo, să înșface copilul, să-l învelească într-o plăpumioară, ca să nu se trezească, și să-și ia zborul... Dacă se va întâlni cu cineva, să nu vorbească nimic, să acționeze repede, profitând de învălmășeala care, fără doar și poate, că se va isca.

Ariel se îndreptă spre ușa din stânga și o deschise încetișor. Văzu o cameră de copil. În pătuț se afla un copilăș, iar deasupra lui se aplecase, plină de duioșie, o femeie tânără. Copilul nu dormea. Se zvârcolea în pat și plângea încetișor.

— Mamă! strigă el deodată și întinse minutele spre ea.

Tânăra femeie luă copilul în brațe și-l sărută cu duioșia unei mame. Copilașul își puse capul pe pieptul ei și-i încolăci gâtul cu mânuțele.

— Puiul meu, nu plânge, Sam, nu plânge, băiatule!

Femeia se afla întoarsă cu spatele spre Ariel. Ariel stătea plin de nedumerire și nehotărât. Nu mai încăpea nici o îndoială că femeia era mama copilului. Dar cine e atunci mistress Warendor și despre ce copil vorbise ea? Doar nu putea să smulgă; copilul din mâinile mamei! Legănându-și băiatul, femeia se întoarse și-l văzu pe Ariel. Zâmbi plină de încredere și, pornind în întâmpinarea lui, exclamă:

—În sfârșit! Te-am așteptat atât de mult! Ariel nu mai pricepu nimic. Stătea nemișcat în ușă, neștiind ce să spună și ce să facă.

— Încă de ieri dimineață copilul se plânge că-l doare căpșorul – spuse femeia și-i întinse lui Ariel copilul. O nenorocire nu vine niciodată singură.

Ariel își dădu seama că este luat drept doctor și, ca să descurce măcar una din ștele încurcate ale acestei afaceri, zise:

— Iertați-mă, mistress, dar eu nu sunt doctor. Femeia păli, strânse copilul la piept, se dădu câțiva pași înapoi și întrebă, cuprinsă de spaimă:

— Dar cine ești dumneata? Cum ai intrat aici? Nu cumva ești trimis de ei? Nu te-au trimis oamenii aceia îngrozitori care vor să-mi ia comoara? Și tăcu, privindu-și copilul plin de neliniște.

Nu! Hotărât lucru, Ariel nu era bun pentru astfel de afaceri! Și lucrul cel mai nimerit ar fi fost să se întoarcă, să treacă în fugă în cealaltă cameră și să zboare pe fereastră, lăsând-o pe nefericita femeie să creadă că ceea ce i se întâmplase nu fusese decât o halucinație. Lui Ariel însă îi fulgeră deodată prin minte că fusese atras, printr-o minciună, să participe la o crimă îngrozitoare, și dori să afle adevărul.

— Iertați-mă, mistress, și nu vă fie frică de mine... Îndată am să vă explic totul. Se vede că la mijloc e vorba de o neînțelegere.

— George! strigă femeia, tremurând toată.

Tulburarea ei se transmise copilului și acesta începu să plângă.

Se auziră niște pași repezi și în cameră intră un bărbat de vârstă mijlocie. Văzându-l pe Ariel, păli ca și soția lui și se așeză între ea și Ariel, vrând parcă s-o apere, apoi întrebă pe un ton aspru, aproape brutal:

— Cine ești dumneata și ce cauți aici? Pe urmă, privindu-l atent pe Ariel, exclamă cu o sinceră uimire: Mister Binoe?!

— Dar care este numele dumneavoastră, sir?

— Warender. Cu ce vă pot servi?

— Warender! exclamă tot atât de uimit Ariel.

Un timp oarecare, se priviră unul pe celălalt cu nedumerire. Apoi Ariel, convingându-se de-a binelea că fusese mințit, se hotărî să povestească totul părinților lui Sam.

— Trebuie să stau de vorbă cu dumneata, mister!

În biroul lui Warender, Ariel îi povesti cum fusese atras în această afacere, dar nu pomeni nimic de faptul că putea să zboare.

— Bandiții au vrut să se folosească de agilitatea mea excepțională, și astfel am pătruns la dumneavoastră, urcându-mă pe cornișa locuinței vecine. Sunt cât se poate de bucuros că n-am devenit unealta acestor oameni îngrozitori - termină Ariel.

Warender clătină din cap și spuse:

— Vă cred, mister Binoe, ați fost indus în eroare și ați acționat dintr-un impuls nobil. Iertați-mă, dar cu toate că sunteți un geniu în materie de sport, sunteți totodată un tânăr lipsit de experiență și cunoașteți prea puțin țara noastră. De altfel, o manevră atât de abilă ar fi putut induce în eroare nu numai un tânăr atât de naiv ca dumneavoastră... Ce îngrozitor! Dacă, din întâmplare, soția mea nu s-ar fi aflat lângă copil, care e puțin bolnav, catastrofa ar fi fost

inevitabilă. Copilul ar fi pierit, iar viața noastră ar fi fost distrusă. Dar oamenii aceștia vicleni și cruzi contau pe faptul că, participând, deși în afara voinței, la o crimă și compromițându-vă, veți cădea cu totul în mâinile lor, veți deveni sclavul, unealta lor, deoarece oricând ar fi putut să vă așeze pe scaunul electric, obișnuitul procedeu de executare în țara noastră, dând pe seama dumneavoastră crimele lor. Poliția este cumpărată de ei... Ce îngrozitor! Încă o tentativă de răpire care n-a reușit! Dar ce va fi mâine?

Și, la rândul său, mister Warender îi povesti lui Ariel coșmarul pe care el și nevasta lui îl trăiau de o lună, arătându-i scrisorile anonime prin care i se cereau bani.

— Le-am plătit foarte mult, dar cu cât le plăteam, cu atât îmi cereau mai mult, amenințându-mă că, oricum, ei tot îmi vor răpi copilul. Din vila mea, pentru a fi mai în siguranță, m-am mutat aici. Mă gândeam că aici nu trebuie să am grijă decât de ușă, nu și de ferestre. Am angajat servitori speciali ca să urmărească oamenii care trec pe aici, dar cine-mi poate garanta că printre slugi nu există complici ai acestor răpitori de copii? Mi se pare că nu ne rămâne altceva decât să părăsim țara – zise el cu tristețe.

Ariel se uită la ceas: era aproape de miezul nopții. Se ridică.

— Vă cred, mister Binoe – mai spuse mister Warender, când își luară rămas bun. Bandiții nu se poartă așa. Puteți părăsi liniștit locuința mea. Trebuie totuși să vă previn că pe bandiți nu-i poți trăda fără ca să fii pedepsit. Iar dumneavoastră i-ați trădat. Viața vă este în mare primejdie. Și lucrul cel mai bun ar fi să părăsiți imediat New York-ul și să plecați pentru totdeauna din America.

— Vă mulțumesc pentru sfat, mister Warender! Așa am să și fac. Aveți dreptate.

Și, la despărțire, mister Warender strânse cu putere mâna omului care era cât pe-acum să-i ducă copilul la o moarte chinuitoare.

Ieșind din biroul lui Warender, Aureliu pășea îngândurat pe coridorul lung.

Așadar, iată la ce folosește, în această lume îngrozitoare, puterea lui de a zbura! Și Pearce, și rajahul, și păstorul, și Chatfield, și bandiții au vrut să facă din el o unealtă pentru scopurile lor venale. Aici nu va putea niciodată să fie independent, nu va putea niciodată să ducă în tihnă o viață de om cinstit.

Darul minunat la care visează oamenii se transformă aici într-un blestem.

Nu, trebuie să fugă mai repede din acest oraș, de oamenii aceștia cruzi, cu sufletul neîmblânzit.

Dar ce va face în viitor?

Situația lui e foarte riscantă. Dacă Warender sau soția lui au și telefonat la poliție? Și în afară de asta, jos, lângă zgârie-nori, ar putea să-l aștepte gangsterii sau complicii lor. Și Ariel se hotărî să zboare printr-una din ferestrele coridorului.

Ariel zbura vijelios peste oraș.

Țintind porțiunea cea mai întunecată a parcului, el coborî repede într-acolo și ieși pe o alee.

În întâmpinarea lui alergau câțiva oameni, care observaseră, de bună seamă, căderea unui obiect.

— A căzut cineva? Întrebă unul din ei, abia suflând.

— Nu cineva, ci ceva - răspunse un altul. N-ați văzut cumva și dumneavoastră, mister? se adresă el lui Ariel.

— Da, am văzut și eu... Uite acolo... După grilaj, lingă rondul cu flori - răspunse băiatul, arătând într-o parte.

Și se grăbi să se îndepărteze, oftând cu ușurare. Totul se sfârșise cu bine.

XLIV. LA PRIETENI

— De ce-ai întârziat? Unde ți-e bagajul? Și de ce râsuflă atât de greu? Îl copleși Jane cu întrebările.

— Ești gata, Jane? Să mergem mai repede... Am să-ți povestesc pe drum... Era cât pe-acți să mi se întâmple o mare nenorocire.

În automobil, în drum spre port, îi îndrugă surorii sale o poveste născocită. Era cât pe-acți să cadă în ghearele bandiților care voiau să-l răpească în scopul unei răscumpărări. În America este un lucru obișnuit. Abia izbutise să scape, făcând un salt gigantic... Nu, nu zburase, nu făcuse mai mult decât ceea ce făcea la circ. Ce bine că biletele pentru vapor sunt cumpărate!

— Vezi și tu acum câtă dreptate am avut când am insistat să plecăm cât mai repede! zise Jane, cu un aer povățuitor.

— Și eu m-am gândit la asta - răspunse sincer Ariel.

Jane îl lovi, cu un aer protector, peste mâna și-i zise:

— Întotdeauna să m-ascuți.

Ariel oftă ușurat doar în clipa când uriașul transatlantic părăsi portul și apele se lărgeau mereu-mereu dinaintea lor. Ce fericire că gangsterii nu știu să zboare!

Ariel stătea pe bord, privind cum în zarea învăluită în ceață se pierd contururile și se sting luminile orașului, oraș tot atât de interesant, dar la fel de înfricoșător ca și îndepărtatul Madrass.

Călătoria dură multe zile și nopți. În fiecare seară, acele tuturor ceasornicelor de pe vas înaintau automat cu o oră, iar din când în când, văzduhul era sfâșiat de un sunet puternic de sirenă, care anunța apropierea unui vapor. Pasagerii se distrau vizionând filme și dansând, dar Jane îl convinse pe Ariel să nu iasă din cabină. Se temea că pe bordul vasului s-ar putea afla oameni care văzuseră „*o minune a lumii - Binoe-neînvingul*”. Și el, prefăcându-se bolnav, stătea cuminte în cabina sa, plictisindu-se tot timpul și privind prin hublou suprafața monotonă a apei.

N-avea decât o singură bucurie: amintirile care-l legau de prietenii săi

îndepărtați.

Și la aceste amintiri n-ar fi renunțat pentru nimic în lume. Tot timpul se gândea la Lolita, la Sărad și la Nizmat.

Odată, pe când se găseau în împrejurimile Londrei, Ariel nu se mai putu stăpâni și-i povesti Janei despre Lolita. Jane îl puse să-i descrie amănunțit înfățișarea fetei și, îngândurată, îi spuse:

— Oare n-o fi cerșetoarea aceea care a strigat, atunci când te-am găsit în drum și-am plecat din sat?

— Poate - răspunse tulburat Ariel. Despre asta însă eu nu știam nimic. Oare, într-adevăr, Lolita să fi fost atunci atât de aproape?

— Ei, și ce crezi tu despre Lolita asta?

— Eu... Ea, bineînțeles, este foarte săracă, dar nu e cerșetoare... Așa trăiesc în India milioane de oameni... E însă frumoasă ca un vis. Eu o iubesc foarte mult și n-am s-o uit niciodată.

— Nu cumva vrei să te-nsori cu fata asta negricioasă și murdară? Și Jane râse cu un râs răutăcios și aspru. Asta ar mai lipsi! Splendid! Sir Aureliu Galton se însoară cu lady Lokita!

— Lolita, nu Lokita! se supără Aureliu.

Dar Jane, considerând că discuția lor n-are nici un rost, continuă:

— Trebuie să-ți comanzi niște costume ca lumea, Aureliu: un frac, un smoching, o redingotă. În America ai umblat îmbrăcat ca un funcționar. Barbara, prietena mea, ar râde dacă te-ar vedea într-un costum ca ăsta.

Și pe drum, și acasă, Jane nu-i dădu pace o clipă fratelui său. Era ca o guvernantă severă, care în fiecare minut îi făcea observație: ba că n-a vorbit ce trebuie, ba că nu s-a întors cum trebuie. Îl silea să zâmbească, să vorbească cu oameni care nu-i făceau nici o plăcere, numai pentru că așa cerea buna-cuviință. Îl învățase să facă complimente. Ariel îndura cu răbdare toate aceste chinuri, numindu-le în sinea lui dresaj. Pe Jane o indigna mai ales comportarea fratelui său față de servitori.

— Vorbești cu ei de parcă ți-ar fi egali! exclamă ea.

— Dar oare nu sunt și ei oameni ca și noi? replică Ariel.

Jane îi ținea plictisitoare lecții despre egalitatea de clasă și despre faptul că servitorilor trebuie să li te adresezi pe un ton rece și corect. În schimb, față de oamenii din cercul tău, trebuie să dai dovadă de o amabilitate excepțională.

— Și dacă mie mi-e scârbă de omul acela? întrebă Ariel.

— Nu, ești de-a dreptul imposibil! N-ai nici un pic de educație! spunea Jane, cuprinsă de desperare.

Odată, Ariel și Jane, întovărășiți de Dottaler, plecară în afara orașului, ca să viziteze fabricile de cărămidă, proprietatea familiei Galton. Tot ce văzu acolo produse o impresie deprimantă asupra lui Ariel. Barăcile joase, terenul lutos, șanțurile și gropile de unde se scotea lutul, apa ce plescăia sub scândurile pe care mergeau oamenii. Dar Jane nu băgă de seamă nimic din toate acestea.

O femeie bătrână, din cartierul muncitoresc, trecând peste un podet, căzu și nu se mai putu scula de jos.

Ariel se grăbi s-o ajute; ridicând-o, își murdări mănușile din piele de căprioară și paltonul lucrat la cel mai bun croitor londonez.

Jane, fără să se sfiască de prezența lui Dottaler și chiar în fața femeii, care-și pierduse cumpătul, începu să-și certe fratele. După părerea ei, era o faptă cu totul inutilă. Ariel tăcea posomorât, ștergându-și cu batista mănușile mânjite de lut.

La o săptămână după sosirea lor în Anglia, Ariel devenea major. Jane, vădit emoționată, se pregătea în vederea acestui eveniment solemn, repetându-i într-una lui Ariel că în această zi el va fi primit în lumea mare. Invitațiile fuseseră trimise celor mai aristocratice familii.

În dimineața majoratului lui Aureliu, apărură Boden și Haselon.

Și atunci, între ei și Jane, avu loc o scenă furtunoasă. Jane începu să ceară socoteală tutorilor și ambele părți se înflăcărară. Bineînțeles, nici ea și nici tutorii nu strigau și nici nu dădeau din mâini. Dimpotrivă, discuția se purtă pe un ton scăzut și cuvintele erau întovărășite de gesturi stăpânite. Dar fiecare cuvânt conținea otravă și fiecare privire era o săgeată. De fapt era o discuție pur comercială, cu învinuiri și jigniri reciproce.

Scena aceasta produse asupra lui Ariel o impresie atât de apăsătoare, încât băiatul nu se putu stăpâni și, posomorât, plecă în camera sa.

Nervii îi erau încordați la culme. I se părea că se sufocă. Cu tot anotimpul rece de toamnă, deschise fereastra și în încăpere năvăli ceața și un miros de zgură arsă. Ariel închise geamul și începu să se plimbe prin odaie. În sufletul lui, revolta creștea mereu și încolțea o hotărâre.

Dar felul în care se sfârși solemnitatea zilei lui de naștere umplu cupa răbdării.

Când începură să se adune invitații, lui Ariel i se păru că asistă la un bal mascat, la o îngrozitoare parodie a omenirii. Totul era fals: zâmbetele, cuvintele, părul, dinții, chiar și rumeneala din obraji doamnelor. Chipurile proaspete erau o rară excepție. Fetele aveau părul roșu, pistrii și dinți lungi. Bărbații erau fie uscățivi, fie grași, de se înăbușeau în osânza în fracurile lor strâmte. Și fiecăruia dintre ei Ariel trebuia să-i strângă mâna, să-i zâmbească bucuros, să-i spună câteva cuvinte de politețe. Și toate acestea, sub privirea pătrunzătoare a Janei, care-i urmărea fiecare pas, fiecare cuvânt.

După masă, lordul Forbes, care ședea alături de Ariel, un om îngâmfat și plin de importanță, începu să vorbească pe larg despre India. Nu vorbea de hinduși decât spunând „*aceste vite*” sau „*aceste animale grosolane, care se închină vacii*”.

Ariel se stăpâni multă vreme, dar în cele din urmă nu mai putu și izbucni:

— Majoritatea acestor oameni simpli, cinstiți și muncitori merită mult mai mult respect decât mulți dintre cei prezenți, care, la drept vorbind, trăiesc pe

socoteala acestor oameni.

Izbucni un scandal nemaipomenit. Apoi toți tăcură dintr-o dată. Lordul Forbes începu să tremure de furie și căuta să-și stingă țigara aprinsă în tabacheră în loc de scrumieră. Jane păli, apoi, făcând apel la toată stăpânirea de șine de care putea da dovadă, se strădui să liniștească spiritele.

Dar cu câtă furie se năpusti asupra lui Ariel când oaspeții plecară! Uitând și de buna-cuviință, ea striga cât o lua gura că nu mai vrea să știe nimic despre un asemenea frate, că în vinele lui nu curge sânge de aristocrat, ci sânge de plebeu, că va fi nevoită să-l interneze într-un institut unde să fie educat și făcut om, sau, în caz contrar, drumurile lor trebuie să se despartă pentru totdeauna. Ariel va renunța la tot și va fi zvârlit în stradă, unde, vezi bine, va găsi societatea către care se simte atras.

Spre mirarea ei, iar mai apoi spre spaima ei, Ariel nu scoase un singur cuvânt, păstrând tot timpul un calm mohorât.

Lucrul acesta i se păru suspect Janei. Se prefăcu că regretă și chiar își ceru scuze pentru izbucnirea ei.

— Tu, bineînțeles, nu ești vinovat cu nimic. Nu se poate, dintr-un singur salt, să sari din arenă circului într-un salon aristocratic. De fapt, eu port cea mai mare parte din vină, fiindcă prea devreme te-am scos în lume. Ai să înțelegi și tu singur...

— Eu am înțeles. Am înțeles tot – răspunse Ariel. Nu te neliniști, Jane. Nu am să-ți mai creez nici un fel de neplăceri. Dar acum e târziu și am obosit. Noapte bună! și plecă în camera sa, lăsându-și sora pradă nedumeririi.

Ariel încuie ușa cu cheia și, enervat, începu să se plimbe de colo până colo, apoi se liniști, își împachetă lucrurile cele mai necesare și, cu o valiză mică în mână, ieși din casă.

Noaptea era cețoasă. Nu se vedea nimic la doi pași. Ariel luă un taxi și-i spuse șoferului să-l ducă în port.

Spre bucuria sa, află că un mare transatlantic, care făcea cursă între Londra-Bombay-Colombo-Madrass, pleacă peste o oră. Luă un bilet de clasa a treia, căci îi era nesuferit gândul să călătorească în societatea unor oameni ce semănau cu sir Forbes, îngâmfatul acela din pricina căruia se certase pentru ultima oară cu Jane.

Peste o oră, uriașul transatlantic se desprinsese de chei și porni către țărmurile îndepărtate ale Indiei.

Oamenii rămași pe țărm urmăreau cum, în ceața adâncă, se mistuie silueta întunecată și confuză a vasului, cu hublourile scânteind de lumini. În acest ceas dinaintea zorilor, vaporul părea o născocire de basm, un monstru. Luminițele, lui palide care se stingeau și mureau încet-încet mai licăriră o bucată de vreme. În cele din urmă se topiră în ceață.

Vaporul care-l ducea pe Ariel dispăru ca o nălucă de vis.

SFÂRSIT